Dos. Nr. 40001 Vol. Nr. 4

MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI

ARHIVA OPERATIVA

Dosar

Ancheta Cuprinzând actele de anchetă privitoare la complotul organizat de Iuliu Maniu - Ion Mihalache şi alţii

P213/4

Data

1959843

P 000213, Vol. 4

Urm

4

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI

do

VOL. II

DOSAR Nº 5262/1947

CUPRINZÂND ACTELE DE ANCHETĂ PRIVITOARE LA COMPLOTUL ORGANIZAT DE IULIU MANIU, ION MIHALACHE ȘI ALȚII

MUNCITORI

Admirația neamului este nemărginită pentru voi, la această oră.

La Malaxa ați dat dovadă de curaj, hotărâre și sinceră democrație.

Nu v'ați lăsat intimidați de pistoalele și nici teroarea asasinilor.

Votul vostru a fost covârșitor pentru Patrie și libertate.

Muncitorimea a dovedit că este alături de Iuliu Maniu.

Cele aproape 5000 de voturi contra acelor cateva zeci, sunt dovada nepieritoare a înaltei voastre înțelegeri și conștiințe.

Puterea voastră stă în legalitate și în dreapta exprimare a voinței populare.

In fața unei partide pierdute, uneltele F.N.D.-iste și-au adunat în grabă câteva cete dela CFR, STB și Vulcan în frunte cu Gheorghiu-Dej și au năvălit peste voi cu revolverele și arme automate.

Ce au căutat străinii din alte fabrici acolo ?

Au venit și au tras în tovarășii lor de muncă și suferință, fără cea mai mică mustrare de conștiință.

Au mânuit însă atat de bine pistoalele, încat și-au împușcat și proprii lor oameni.

./.

3

Gheorghe Apostol este victima lor nelegiuită, care în clipa când a văzut că partida este pierdută a trecut în tabăra noastră. Atunci Mauriciu Vasile a tras mişeleşte în trupul lui Apostol.

Acest fapt odios îl aruncă acum în spinarea noastră.

Cine îi crede însă ?

Minciună, calomnia şi pistolul sunt singurele lor arme, din care au făcut un crez politic.

Se vor prăbuşi însă ruşinos, ca toţi acei care ocolesc adevărul.

Biruinţa va fi a noastră. Noi suntem cei mulţi hotărâţi şi cu adevărat patrioţi.

Noi suntem alături de Patrie şi Rege. Şi Regele ne va duce spre victorie.

Aliaţii noştrii sunt cu aceia care reprezintă cu adevărat voinţa poporului, cu aceia ce reprezintă ordinea şi efortul de muncă în vederea ridicării producţiei şi efortului de războiu.

Deaceia nu abandonaţi acest drum bun, spre fericirea voastră şi bine cuvântarea neamului.

Sunt mândru de voi şi neamul întreg vă priveşte cu dragoste.

Nu vă îndoiţi în faţa teroarei şi calomniei. Nu vă inspăimântaţi de îndrăsneala neruşinată a duşmanului.

Actul spontan de a ridica drapelul românesc pe zidurile uzinei "Malaxa", intonând imnul regal, în clipa când asasinii trăgeau, este simbolul vostru naţional

./.

şi dovada hotărârii voastre de a lupta.

La capătul luptei, victoria va fi a noastră şi neamul întreg va fi salvat. Cu Dumnezeu înainte.

-ss- Dr. Ilie Lazăr

ORGANIZAREA JANDARMERIEI

I. Normele de bază.-

Jandarmeria este organizată şi funcţionează în baza următoarelor norme :

1. Legea jandarmeriei rurale din 24 Martie 1929.

(Dispoziţiile legii privitoare la complectarea efectivelor de grade inferioare numai cu subofiţeri nu s'au înfăptuit complect).

2. Decretul Lege din 11 Decembrie 1940.

(Prin această lege se dispune ca jandarmeria să facă parte din Ministerul Apărării Naţionale iar subofiţerilor să li se aplice legile şi regulamentele militare)

3. Regulamentul asupra serviciului poliţienesc pe teritoriul rural din 16 Iulie 1941.

4. Normele militare.

5. Instrucţiunile şi ordinele Inspectoratului General al Jandarmeriei.

II. Organizarea Jandarmeriei.-

Jandarmeria are organizarea arătată în schema alăturată.

Ea depinde de Ministerul afacerilor interne din punct de vedere al serviciului de poliţie şi bugetar. In toate celelalte chestiuni depinde de Ministerul Apărării Naţionale.

Inspectoratul General de Armată este Comandamentul ierarhic militar al Jandarmeriei.

Inspectoratul General al Jandarmeriei are următoarele servicii : al jandarmeriei, personalului, Stat Major, Intendenţei, Armament, Domenii şi Sanitate.

Subinspectoratele generale sunt organe de inspecţie. Sunt 4 teritoriale plus 1 subinspectorat general al instrucţiei. Toate au reşedinţa în Bucureşti. Inspectoratele se repartizează lor prin ordinul circular al I.G.J.

Inspectorate de Jandarmi sunt zece: Bucureşti, Craiova, Timişoara, Alba Iulia, Constranţa, Galaţi, Iaşi, Cernăuţi, Chişinău şi Tiraspol.

Inspectoratul are pentru conducerea serviciului următoarele servicii şi birouri :

I Serviciul de poliţie şi comandament :

1. Biroul poliţiei.
2. " inspecţiilor
3. " instrucţiei
4. " de comandament (chestiuni personale)

ORGANIZAREA POLITIEI GENERALE A STATULUI

= - . = I Normele de organizare şi serviciu.

Normele de organizarea şi serviciul poliţiei generale a Statului azi în vigoare sunt :

a) Legea pentru organizarea poliţiei generale a Statului din 21 Iulie 1929;

b) I.D.R. pentru organizarea Ministerului Internelor din 7 Ianuarie 1936;

c) Regulamentul pentru organizarea serviciului poliţienesc în oraşe din 14 Septembrie 1904;

d) Regulamentul asupra serviciului sergenţilor de oraş din 20 Iunie 1903;

e) Regulamentul asupra serviciului poliţienesc la punctele de frontieră,în porturi şi gări din 1 Aprilie 1904;

f) Regulamentul asupra serviciului agenţilor auxiliari ai poliţiei generale a Statului din 20 Iunie 1903.

II Organizarea poliţiei generale

Art.1 Poliţia generală se compune din :

1. Direcţiunea generală a poliţiei din Ministerul Afacerilor Interne;

2. Inspectoratele regionale de poliţie(10);

3. Chesturile de poliţie din oraşele mai mari şi "Poliţiile" din oraşele mai mici,reşedinţe de judeţ;

4. Comisariatele de poliţie din oraşele nereşedinţe de judeţ;

5. Detaşamentele de poliţie dela poliţiile de frontieră,din gări,porturi,staţiuni balneare şi climaterice;

6. Prefectura poliţiei Capitalei.

Art.2 Direcţiunea generală a poliţiei se compune conf. art.8-14 din L.P.G-le din următoarele organe centrale :

a) Direcţia poliţiei de siguranţă;

b) " " judiciare;

c) " " administrative şi

d) Inspectoratul Gardienilor publici.

Art.3 Un Inspectorat regional de poliţie se compune conf. art. 30 L.P.Gle din următoarele servicii centrale :

a) Serviciul poliţiei de siguranţă;

b) Serviciul poliţiei judiciare;

c) Serviciul poliţiei administrative şi

d) Controlorul gardienilor publici(Desfiinţat).

Art.4 Birourile centrale ale unei chesturi, se compun conf.art. 33 din L.P.Gle din :

a) Biroul poliţiei de siguranţă ;

b) " " judiciare;

c) " " administrative şi

d) Comandantul detaşamentului de gardieni publici.

Art.5 Birourile centrale ale unei poliţii sunt :

a) Biroul poliţiei de siguranţă;

b) " " judiciare;şi administrative;

c) Comandantul detaşamentului de gardieni publici.

Art.6 Atât chesturile cât şi poliţiile au pentru executarea serviciului exterior a oraşului de reşedinţă câte 2 sau mai multe comisariate de poliţie.

Art.7 Toate comisariatele şi detaşamentele din raza unui judeţ se află sub ordinele chestorului respectiv a şefului poliţiei dela reşedinţa judeţului.

Art.8 Un comisariat se compune din 1 comisar şef şi mai mulţi funcţionari.

Art.9 Centrala Prefecturii Poliţiei Capitalei se compune conf. art.22 L.P.Gle din :

a) Serviciul poliţiei de siguranţă(sau socială,informativă şi a moravurilor);

b) Serviciul poliţiei judiciare;

c) " " administrative;

d) " controlului streinilor,hotelurilor,etc.;

e) " circulaţiei;

f) " gardienilor publici ;

g) " medical şi

h) " contabilităţii şi casieriei.

Art.10 Serviciile exterioare ale Prefecturii Poliţiei Capitalei sunt :

a) 4 Chesturi sector;

b) 37 Comisariate de poliţie.

Art.11 Corpul Gardienilor Publici se compune conf. art.107 din L.P. Gle din :

a) Posturi de pază;

b) Secţii(toţi gardienii dintr'un oraş);

c) Detaşamente(toţi gardienii dintr'un judeţ);

d) Grup de detaşamente(toţi gardienii din Bucureşti) şi

e) Inspectoratul gardienilor publici(toate formaţiunile de gardieni din ţară).-

Centrele de instrucţie sunt patru:Timişoara,Găeşti,Bucureşti, Tg.Ocna.Ele dau instrucţie militară şi profesională jandarmerilor în termen de serviciu.Ele se compun din câte 6 companii. 8

In timp de răsboiu ele mobilizează 2-3 batalioane de jandarmi pentru executarea serviciului de poliţie în regiunea armatelor de operaţiuni şi în cea interioară.

In timp de răsboiu la fiecare M.U.există pentru executarea serviciului de poliţie câte un Serviciu Pretoral şi câte o companie de poliţie,compusă din 6 plotoane.

5. Biroul Mobilizării

II Serviciul administrativ
1. Casieria şi contabilitatea în bani
2. Contabilitatea în materie
3. Serviciul sanitar
4. Plotonul cadre.

Legiunea teritorială cuprinde teritoriul unui judeţ.Are trei birouri :
1. Biroul poliţiei
2. Biroul de comandament
3. Biroul administrativ.

Sectorul este compus din două până la trei secţii . Este un organ de inspcţie condus de un ofiţer.Sunt foarte puţine.Numai în regiunile importante (minoritare,de graniţă,etc.)

Secţia cuprinde posturile din o plasă.Este condusă de un plutonier adjutant sau plutonier major.

Postul are în circumscripţia sa unul sau mai multe comune rurale.Efectivul postului este de trei,cinci,şapte sau zece jandarmi.Serviciul exterior de poliţie se execută prin patrulări cu patrule de un efectiv de doi jandarmi,dintre care şeful de patrulă este ofiţer de poliţie.

Re~~xixxxxxtxx~~ jandarmilor pedeştri este pus la dispoziţia prefectului poliţiei Capitalei pentru executarea serviciului auxiliar de poliţie.

Legiuni de oraş se înfiinţează în centrele universitare şi sunt puse la dispoziţia chesturilor de poliţie.

Legiunile mobile cu reşedinţele în regiuni industriale. (Reşiţa,Anina,Petroşani,Lupeni,Ploeşti,Constanţa)Ele sunt sub ordinele Inspectoratelor de Jandarmi.

Legiunea Jandarmi CFR execută serviciul de poliţie în anumite gări şi pe parcurs în trenuri.

Instrucţia este sub conducerea unui subinspector general.

Scolile de ofiţeri funcţionează în Bucureşti.

Scoala de voluntari funcţionează la Timişoara.Are o durată de doi ani şi este compusă din recruţi voluntari.Din ea se recrutează viitorii subofiţeri.

Scoala de subofiţeri,agenţi de poliţie funcţionează la Cernăuţi.

Scolile de subofiţeri-ofiţeri de poliţie funcţionează la Drăgăşani şi Cernăuţi.

Scoala de subofiţeri,şefi de secţie funcţionează la Cernăuţi.

10

JANDARMERIA RURALA.

I CONDUCEREA CENTRALA

MINISTERUL APARARII NATIONALE

INSP. GENERAL ARMATA

INSP. GENERAL AL JANDARMERIEI

MINISTERUL AF. INTERNE.

IN CHESTIUNI DE:

a. Serviciu de poliție și
b. Bugetare .

II FORMATIUNI EXTERIOARE

1. FORMATIUNI TERITORIALE

a. Subinspectorate generale (4+1)
b. Inspectoratele (10)
c. Legiunile teritoriale
d. Sectoarele
e. Secțiile
f. Posturile.

2. FORMATIUNI SPECIALE

a. Reg. Jandarmi Pedeștri (1.)
b. Legiunile de oraș (1)
c. Legiunile mobile
d. Legiunea Jand. C.F.R.

3. FORMATIUNI DE INSTRUCTIE

A. PENTRU OFITERI:
a. Scoala pregătitoare de ofițeri Jand.
b. Scoala de aplicație a ofițerilor
c. Cursul de informare pt. gradul de Maior

B. PENTRU SUBOFITERI:
a. Scoala Voluntari
b. " Subofițeri ag. poliție
c. " " ofițeri poliție
d. " Sefi de secție
e. " Conductorilor auto (șoferi)
f. " Dresaj câini.

C. PENTRU JANDARMI IN TERMEN:
Centrele de instrucție.

4. DEPOZITE .

a. Depozitul general de materiale.
b. Atelierele centrale
c. Farmacia.

INTOCMIT:
S.L.F.

Proces-Verbal

Azi, 14. Iulie 1947 în București ora 13^{30}.

Noi Vardan Maximilian, comisar șef în Dir. Gen. a Poliției, Inspectoratul de Siguranță București.

Având în vedere aprobarea Parchetului Curții Marțiale Nr 147/1947 și ordinul Insp. Sig. Buc. de a face o perchiziție domiciliară numitului Ilie Lazăr cu domiciliul în București Str. Poștei Nr 2

Ne-am deplasat la fața locului, în locuința d. Ilie Lazăr din str. Poștei Nr 2 et. III. ap. 20, însoțit fiind de comisar aj. Ozias Iacob, agent Dragomir Nicolae și ag. Boghi Ilie.

Negăsind pe numitul Ilie Lazăr acasă, am procedat la efectuarea perchiziției în prezența soției numitului, dna Mara Lazăr, care ne-a pus la dispoziție locuința pentru scopul perchiziției domiciliare.

Au fost perchiziționate 5 (cinci camere) și dependințe.

S'au găsit și au fost ridicate de noi următoarele

- Una broșură Biblioteca Sentinela „Gospodarul din Sate" de I. Ior cu o dedicație către d. dr. Ilie Lazăr
- Un permis de port armă pe numele d. Ilie Lazăr din anul 1941.
- Un exemplar tipărit Marș Nou după A. Mureșan
- Cinci file bătute la mașină despre organizarea Dir. Gen. a Pol. și a Jandarmeriei.
- Una schemă despre organizarea Jandarmeriei

Perchiziția s'a sfârșit la orele 16^{40}.

Drept care am încheiat acest proces verbal, spre cele legale.

Comisar Șef
[signature]

Asistenți:
[signature]
[signature]

P. perchiziționat
Mara G. Lazăr

[signature]

13

P. conformitate
Cenzor Lt. Ghiță Gh.

12

12

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr. ILIE LAZAR, de profesiune avocat domiciliat in Bucuresti, str. Poştei nr. 2, asupra intenţiunei mele de a pleca pe calea aerului in străinătate declar următoarele:

In urma prigoanei ce nu mai incetează contra mea şi a familiei mele, încă in 15 II-a 1945, am dispărut dela domiciliul meu stând pe capul a cel puţin 22 familii in Bucuresti şi prvincie.-

Intre timp în ruma inscenării şi implicării mele in se zisele "Sumane Negre" am fost condamnat şi am şi ispăşit 7 luni de temniţă grea. Cum pe viitor aceiaşi soartă mă asteaptă, mi-am propus să fug cu orice jerfă. Fuga mea n'avea nici un alt rost, decât pur şi simplu dorul de a trăi in libertatemceiace acasă in ţara mea şi in familia mea nu mai aveam. Am comunicat această dorinţă a mea prin soţia mea Dlui Preşedinte IULIU MANIU, încă cu luni inainte. De data acesta mi s'a comunicat şi prin Dl. NICULAE CARANDINO, am şi luat contactul in 13/14 noaptea, la ora 1 /noaptea/, cu domnii. POPESCU, Dr. GAFENCU, fraţii BORCEA, sfârşind prin ai cunoaşte atunci personal şi pe aceştia. Intâlnirea a avut loc la capul liniei de tramvai 14, unde eram asteptaţi de Dnii de mai sus şi de Dl MIHALACHE, care era in masina lor. Eu am sosit in masina vechiului meu cunoscut şoferul AURICA POPA, impreună cu Dna şi Dl CARANDINO,-

In a treia maşină mai erau niste domni pe care nu i-am putut identifica fiind intuneric. Conduşi de domnii de mai sus, am plecat cu toţii spre locul de unde urma să decolăm.-

Din tot ce s'a petrectut şi de execuţia primită a prinderii şi tragerii noastre in cursă, s'au a trădării noastre nu poate fi nici un dubiu. Acest fapt este o realitate tristă pentru mine şi prietenii mei. Trebue să recunosc un fapt categoric şi anume, că eu am fost un mare naiv, acceptând a mă aventura la o actiune cu oameni complect necunoscuţi, pe altă parte trebue să recunosc, că

organele Sigurantei şi-au indeplinit rolul de minune.

Nu ştiu rolul ce au jucat in acestă chestiune cei doi piloţi pe care eu deloc nu i-am cunoscut şi niciodată nu am luat contact cu ei.-

In legătură cu lucrarea mea, care este o complectare a memoriilor mele din tinereţe incepând, acesta n'are nici o legătură cu incercarea noastră de a fugi. Lucrarea este de domeniul trecutului şi sunt intâmplările petrecute cu mine in ultimii ani, adică biografia mea, care este icoana vie a unei vieţi sbuciumate şi destrămate.-

Sunt indurerat că aceiaşi soartă nepraznică mă urmăreste si sub actualul regim ca şi sub celelante a lui CAROL II şi ANTONESCU. Eu sunt convins, că faţă de noi unii, care sub raportul sentimentelor democratice n'aveau nimic a ne reproşa să mergem prea departe. Eu nu voi putea niciodată să parviu in viaţă, prin aportul misiunei ~~şi~~ lăsarea tovarăşilor de idei.-

Repet că gândul meu curat atunci, când, foarte usuratic am consimţit să fug n'a fost altul decât a-mi pune la adăpost fiinţa fizică şi a trăi in liberate, atâta vreme cât marile puteri nu vor cădea de acord.-Pentru noi ca popr şi pentru mine individual va rămâne credinţa fermă, că mult incercatul nostru popor, nu va putea progresa, decât in perfecta armonie cu vecinii cei puternici, iar actualmente diferente intre cei mari nu le vom lichida. Ba sunt convins că un eventual războiu ar insemna distrugerea noastră complectă. In legătură cu Vre'o actiune pretinsă şi de data aceste declar sus şi tare. Decând m'am eliberat din inchisoarea eu n'am participat nici direct nici indirect la nici o acţiune. N'am fost nici o singură dată in cele două judete Hunedoara şi Maramureş al căror Presedinte sunt

N'am dat o singură hârtie politică sau de orice altă natură. Dela sefia Sectiei Municitoresti a Partidului mi-am dat dimisia inrevocabil atât in fata Dlui MANIU, cât şi MIHALACHE.-

La clubul Partidului n'am fost niciodată de un an de zile.-Aceasta fiind situaţia şi adevărul curat şi văzând că persecuţia impotriva mea nu incetează am crezut să plec din ţară şi din sânul familiei dragi, până când alte foruri internaţionale, vor calma spiritele şi in ţara noastră.-

129 14 14

Recunosc faptul că am avut intenţia să fug şi aceasta este cazul pentru care î-mi aştept cu resemnare pedeapsa,dacă aşa se va judeca un om care afară de dragostea de adevăr N!are al obiectiv in viaţă.-

Semnez -

14 Iul. 1947 ----- (ss.) Ilie Lazar

13

I.

15

Văzut
Jud. I. Mihăilescu

Declaraţie

Subsemnatul: Dr Ilie Lazăr, de profesiune avocat, domiciliat în Bucureşti Str: Postei Nr: 2. asupra intenţiunei mele de a pleca pe calea aerului în străinătate declar următoarele:

În urma prigoanei ce nu a mai încetat contra mea şi a familiei mele, încă în 15. II. 945 am dispărut de la domiciliul meu stând pe capul a cel puţin 22 familii în Bucureşti şi provincie.

Între timp în urma înscenării şi implicării mele în aşa zisele „Sumanele Negre”, am fost condamnat şi am şi ispăşit 7 luni de temniţă grea. Cum pe viitor aceiaşi soarte mă aşteaptă mi-am propus să fug cu orice preţ fie. Fuga mea n'avea nici un alt rost decât pur şi simplu dorul de a trăi în libertate, căci aceasta în ţara mea şi în familia mea nu mai aveam. Am comunicat această dorinţă a mea prin soţia mea şi dlui pres. I. Maniu încă cu luni înainte. De data aceasta mi-a comunicat şi prin dl. Nic. Carandino, am şi luat contactul în 13-spre 14 noaptea la-

./.

125 16

- II -

la ora 1 (noaptea) cu Dnii Popescu, Dr. Cazacu [illegible] Bosca
și fără îndoială prin [illegible] cunoaște atunci personal și
pe aceștia. Întâlnirea a avut loc la capătul
liniei de tramvai 14, unde eram așteptați
de Dnii de mai sus și de dl. Nicolache, care
era în mașina lor. Eu am sosit în mașina
vechiului meu cunoscut șofer Nicu
Popa, împreună cu Dna. și Dl. Constandinov.
În a treia mașină mai erau niște domni
pe cari nu i-am putut identifica în
întunerecie. Conduși de domnii de mai sus
am plecat cu toții spre locul de unde
urma să decolăm.

Din tot ce s-a petrecut, și de execuția
promptă a prinderii și trădării noastre
în cursă, sau a trădării noastre nu
poate fi nici un dubiu. Acest fapt este
o realitate tristă pentru mine și fa-
miliei mei. Trebue să recunosc un fapt
categoric și anume, că eu am fost
un mare naiv, acceptând a mă aventura
într-o acțiune cu oameni complect
necunoscuți, de altă parte trebue să
recunosc, că organele Siguranței și-au
îndeplinit rolul de minune

./.

126

III.

17

Nu știu rolul ce au jucat în această chestiune cei doi piloți pe cari eu deloc nu i-am cunoscut și niciodată n'am luat contact cu ei.

În legătură cu lucrarea mea, care este o completare a memoriilor mele din tinerețe începând, aceasta n'are nici o legătură cu încercarea noastră de a fugi. Lucrarea este de domeniul trecutului și sunt întâmplările petrecute cu mine în ultimii ani, adică biografia mea, care este icoana vie a unei vieți zbuciumate și amărâte.

Sunt îndurerat că aceiași soartă nepotrivnică mă urmărește și sub actualul regim ca și sub celelalte, ale lui Carol II. și Antonescu. Eu sunt convins că față de noi unii, cari sub raportul sentimentelor democratice n'avem nimic a ne reproșa să meargă prea departe. Eu nu voi putea niciodată să parvin în viață prin oportunism și lepădarea de idei.

./.

Repet că gândul meu a fost, atunci când, foarte ușuratec am consimțit să fug n'a fost altul decât a-mi pune la adăpost ființa fizică și a trăi în libertate, atâta vreme cât marile puteri nu vor cădea de acord. Pentru noi ca popor și pentru mine individual va rămâne credința fermă, că nimeni în încercatul nostru popor nu va putea progresa decât în perfectă armonie cu vecinii cei puternici, iar eventualele diferende între cei mari nu le vom lichida noi. Sunt convins, că un eventual război ar însemna distrugerea noastră completă. În legătură cu orice acțiune prezentă subversivă cu [illegible] declar sus și tare. De când m'am eliberat din închisoare nu m'am participat nici direct nici indirect la nicio acțiune. N-am fost nici o singură dată în [illegible] județele Hunedoara și Maramureș a căror președinte sunt

I.

N-am avut o singură hârtie de politică sau de orice altă natură. Secretariatul secţiei muncitoreşti a partidului mi-am dat dimisia irevocabil atât în faţa d-lui Maniu cât şi Mihalache. La clubul partidului n-am fost niciodată de un an de zile.

Aceasta fiind situaţia şi declarând curat, şi văzând că persecuţia împotriva mea nu încetează am crezut să plec din ţară şi din sânul familiei mele dragi, până când alte forme internaţionale vor calma spiritele şi în ţara noastră.

Recunosc faptul, că am avut intenţia să fug şi aceasta este aceea pentru care îmi aştept cu resemnare pedeapsa, deşi asta se va aplica unui om care afară de dragostea de ţară n-are alt obiectiv în viaţă.

Semnat:

Ilie Lazăr

14 Iul. 1947.

13

14 Iulie

20

20

D E C L A R A T I

Subsemnatul Dr. ILIE LAZAR avocat domiciliat in Bucureşti str. Postei nr. 2 ,cu privire la intenţia mea de a pleca in străinătate pe calea aerului declar următoarele:

In complectarea declaraţiei dată Dlui Secretar General BUNACIU,complectez.-

In după amiaza zilei de 13 VII-a,am fost vizitat de secretarul Dlui IULIU MANIU,inginer BOILA R,care mi-a comunicat,dă Dl Presedite ar doñ să ne vedem la orele 9 la verişoara D-sale,unde probabil va lua masa,la Dna SARO-TINA IONESCU din str. Tokoi nr. lo. Aici m'am intâlnit cu Dl. Presedinte IULIU MANIU la orele 9,3o Dl Preşedinte mi-a comunicat că dacă doresc a pleca incă in noaptea aceasta cu un avion s'ar putea să plec. La intrebareamea cu cine ar urma să plec,el mi-a comunicat că cu Dl I.MIHALACHE, PENESCU şi CARANDINO. M-a mai intrebat dacă am ceva bani i-am răspuns că voi face rost. I-am răspuns,că voi trimite maşina cu şoferul AURICA POPA,să facă să mă văd cu soţia mea. Dacă dela dânsa am obţinut şi o parte din bani care s'au găsit la mine. S'a stabilit tot atunci ca să mă intâlnesc acasă la Dl MANIU,in casa lui ROMEO BOILA, cu Dl CARANDINO,care urma să mă conducă la locul plecări.-

Dl. CARANDINO, a sosit cu soţia sa şi cu un domn declar al cărui nume îmi scapă şi mi-a comunicat că trebue să fiu la ora 1,după miezul nopţi la capătul linii tranvaiului 14,şi cătrebue să trecem şi pe la Dl PENESCU.

C-am la ora'o 12,3o,am plecat spre locul intâlniri trecând pe la casa Dlui PENESCU. Aci Dl CARANDINO a intrat in locuinţa şi peste un sfert de oră am plecat impreună.

Acolo am aflat o maşină in care era Dl MIHALACHE şi ne-au fost prezentaţi de Dl CARANDINO şi DL POPESCU GHEORGHE, Dr GAFENCU şi fraţii BORCEA.-

./.

In decurs de 5 minute am plecat,ei inainte şi noi in urma lor.-

21

Drumul a durat c'am două ore. Am sosit la 3,3o, unde am stat până dimineaţa.-

Dnii organizatori: POPESCU,GAFENCU şi ceilanţi,au dispus in intregime de noi,iar in momentul sosirei celor două avioane care au sosit cu 3/4 de oră intârziere,până au sosit echipele siguranţei care au fost acolo in cursul nopţii iar vre'o câteva camioane şi maşina 1356 B,pe care am bănuit-o că este oficială au sosit dimineaţa.- In momentul sosirei avioanelor am fost porniţi şi noi, iar in două minute am fost inconjuraţi de circa 3o agenti conduşi de un domn Inspector ZAHARIA /paremi-se/ şi au trans in noi somându-ne să ne predăm. Aceasta operaţiune a fost atât de perfectă,incât suntem convinşi că a fost o cursă bine pusă la punct,cu o mare trădare la mijloc.-

/ss/ Ilie Lazăr,

p. Conformitate
[illegible]

22

Văzut
Insp. Gl.
[signature]

Declaraţie

Subsemnatul Dr Ilie Lazăr domiciliat în Buc. Str. Poştei Nr: 2, cu privire la intenţia mea de a pleca în străinătate pe calea aerului declar următoarele:

În completarea declaraţiei date dlui Sr. gen. Bunescu completez:

În după amiaza zilei de 13 VII am fost vizitat de secretarul dlui I. Maniu, Ing. Bazil R. care mi-a comunicat, că dl. pres. ar dori să ne vedem la orele 9 la Vărtoasa-Josele unde probabil va lua masa la Dna. Clotilda Ionescu în Str. Tokio Nr: 10. Aici m'am întâlnit cu dl. pres. Maniu la orele 9½. Dl. Pres. mi-a comunicat, că dacă doresc a pleca încă în noaptea aceasta cu un avion s'ar putea să plec. La întrebarea mea cu cine ar urma să plec, el mi-a comunicat, că cu Dl. I. Mihalache, Penescu şi Carandino. M-a mai întrebat, dacă am ceva bani, i-am răspuns că voi face rost. ~~nămă de seamă~~ I-am răspuns, că voi trimite maşina cu şoferul Aurică Popa să facă să mă vadă cu soţia mea. Dela dânsa am obţinut 2 o poştă din ~~[illegible]~~ cari sau păzit la mine. S'a stabilit tot atunci ca să mă întâlnesc acasă la dl. Maniu în casa lui Romnicilă cu dl. Carandino care urma să mă conducă la locul plecării.

Lazăr

127 25

II.

Dl. Carandino a sosit cu soția d-sale și cu un domn doctor a cărui nume [illegible] scapă-și mi-a comunicat, că trebue să fim la ora 1 după miezul nopții la capătul liniei tramvaiului 14, și că trebue să trecem și pe la dl. Bucșan.

Cam la orele 12 1/2 am plecat spre locul întâlnirei, trecând pe la casa d-lui Penescu. Aici dl. Carandino a intrat în cămin și peste un sfert de oră am plecat împreună.

Acolo am aflat o mașină în care era dl. Mihalache și ne-au fost prezentați de dl. Carandino și Dnii Popescu Gh. Dr Gafencu și frații Borcea.

In decurs de 5 minute am plecat, ei înainte și noi în urma lor.

Drumul a durat cam 2 ore. Am sosit acolo la 3 1/4, unde am stat până dimineața;

Dnii organizatori: Dnii Popescu Gafencu și ceilalți au dispus în întregime de noi, iar în momentul sosirii celor două avioane, care au sosit cu 3/4 de oră întârziere până când am sosit și echipele siguranței unde am fost ajunși în cursul nopții iar ridicătura comunicarea și mașina 1356 B. cu nr. din. pe care am bănuit-o că este oficială. In momentul sosirii avioanelor am fost porniți și noi, iar în 2 minute am fost înconjurați de cca 30 agenți armați de un domn insp. Zaharia (pare mi-se), și au tras în noi somându-ne să ne predăm. Această operațiune a fost atât de perfectă încât suntem convinși că a fost pusă bine până la punct, ba a mers tocmai la minut. 14 Iulie 1947 [signature]

D E C L A R A T I E

ILIE LAZAR, doctor, în complectarea celor două declaratiuni anterioare declar urmatoarele:

In ziua de 13.VII. m'a vizitat Dl. Ing. R. BOILA, care mi-a comunicat că Dl. Presedinte MANIU, ar dori să ne vedem astă seară eventual la vara D-sale CROTITA IONESCU, din Str Tokio Nr. 1o. Pentru a putea face eventuale deplasări, am telefonat prietenului ILIE MANDRUTOIU, care este unul din stăpânii sofeurului AURICA POP, rugându-l să-i ingădue lui AURICA, ca să se deplaseze cu masina la o intâlnire cu Dl. MANIU.-

In acest POPA amavut perfectă încredere deoând l-am avut în turneul ce am făcut în Ardealul de Nord, impreună cu Dl. MARKHAM.-

Acest om pe care l-am cunoscut atunci a fost rugat să ţină din când in când si legătura intre mine şi soţia ba câteodată i-mi aducea si mâncare acolo unde trăiam ascuns.-

La orele 9.3o, am sosit la casa D-nei IONESCU, la intâlnirea fixată, iar peste vre'o 1o minute a sosit si Dl. MANIU, insotit de Ing. R. BOILA. Am rămas singuri cu Dl. MANIU timp de cinci minute in care timp am fost intrebat dacă doresc să plec incă in aceasta noapte pe calea aerului in străinătate. Intrebând cum si cu cine, mi-a spus că cu Dl. MIHALACHE, PENESCU si CARANDINO.-

După aceasta convorbire am consimtit imediat. M'a intrebat dacă am si ceva bani, i-am spus că oi face rost iar după aceasta a intrat Dl. Ing. BOILA, care mi-a declarat că la ora 12 să ne intâlnim la el cu Dl. CARANDINO.

P. Conform cu originalul [illegible]

ss/Ilie Lazăr

19

25 Văzut [signature]

Declarație

Subsemnatul Ilie Lazăr în completarea celor două declarațiuni anterioare declar următoarele: În ziua de 13.VII. m-a vizitat dl. Ing. Romul Boilă, care mi-a comunicat, că dl. pres. Maniu ar dori să ne vedem azi seara "seara la ora 9 la casa Aurelia [?] Ionescu în str. Tokio Nr. 10." Pentru a putea face eventuala deplasare, am telefonat prietenului Ilie Mândruțiu, care este unul din stăpânii avionului [?] lui Americo Popa, rugându-l să-i împărtășească lui Americo ca să se deplaseze cu mine la o întâlnire cu dl. Maniu.

În acest Popa am avut perfectă încredere, deoarece l-am avut în turneul ce am făcut în Ardealul de Nord împreună cu dl. Moskhan [?]. Acest om pe care l-am cunoscut atunci că a fost rugat să țină din când în când legătura între mine și soția, la care o dată mi-a adus și mâncare de la unde [?] trăiam acum.

La ora 9½ am sosit la casa Dnei Ionescu la întâlnirea fixată, iar peste vreo 10 minute a sosit și dl. Maniu însoțit de Ing. R. Boilă.

Am rămas singur cu dl. Maniu timp de 5 minute în care timp am fost întrebat, dacă doresc să plec încă în această noapte pe calea aerului în străinătate. Întrebând cum și cu cine mi-a spus, că cu dl. Mihalache, Penescu și Carandino. După această convorbire am consimțit imediat. M-a întrebat, dacă am și avionul, i-am spus că voi face rost, iar după aceasta a intrat dl. Ing. Boilă, care mi-a declarat că la ora 12 să ne întâlnim la el cu dl. Carandino. Trebuie [?]

V

DECLARATIE

Subsemnatul ILIE LAZAR,avocat domiciliat in Bucuresti str. Poştei nr. 2 la cerere declar şi calităţile ce am în Partidul Naţional Tărănesc şi anume,sunt presedinte a judeţelor Maramureş,Hunedoara,secretar general pentru Ardeal şi Banat,precum şi membru in delegaţia permanentă.-

Declar următoarele in legătură cu,declaraţia după umila mea susţinere puţin serioasă pe care am dat-o Dlui C Sturza ca urmare a unei discuţiuni dela masă.-

Am ajuns la Dl C Sturza in urma invitaţiuni Dnei Sturza,care este soacra nepotului meu.- Aici am stat cca 18 zile în luna Aprilie.Motivul plecării mele acolo,era că mă simţeam urmărit politic.-

Ca deobicei la masă să discută tot,fără insă aceste discuţiuni a le da importanţă aşa şi această discuţiune doresc să o explic intâi.-

Discuţia a mers in contradictoriu şi anume:

Dl Sturza susţinea,că şi de data acesta ca şi altădată deslungul istoriei"ruşii nu vor părăsi ţara de loc".Eu am explicat că "Conu Costache" este un pesimist incorijibil,deoarece de data acesta stăm in faţă cu stipulaţiunile din tratatul de pace.

Eu cred că tremenul de 1 Aprilie după toată posibilitatea,după părerea mea este ultimul termen.-

La intrebarea Dlui anchetator ce am înţeles din "declaraţia" sub numele I. Lazăr zis"Moş Oboreanu" Dlui C Sturza şi anume partea "aliaţilor noştri din răsărit" răspund.

Sub această frază am inţeles pe aliaţii noştri din răsărit cu ajutorul cărora după 23 August am luptat contra germano-maghiarilor şi anume Uniunea Sovietică. La intrebarea dlui anchetator de ce i-am pus in ghilimele Răspund:

In sufletul meu,care şi ca credinţă politică am fost de stânga o viaţă intreagă,cu durere a trebuit să constat,că "aliaţi noştri" pe noi care am luptat pe faţă contra regimurilor de dictatură Carol şi Antonescu sub regimurile cărăra am suferit şi închisori, de data

această mă persecută atât personal cât și partidul meu despre care să știa, că in trecut n'a făcut decât o politică de apropiere față de vecina noastră Rusia.-

Eu, atunci când la armata IV am luptat și colaborat cinstit și loaial cum imi este firea, fiindcă atidudinea mea cu acest prilej este cunoscută. Dl General Comandantul trupelor sovietice nu odată m'a utilizat pentru a determina anumite situațiuni.

Inaintând și ajuns la Târgul Mureș, am oferit soldaților și ofițerilor sovietici aflați acolo o masă la care pe lângă toastul meu pentru Mareșalul Stalin am mai solicitat și ridicarea unui monumet și declararea de cetățean de onoare a Colonelului Sovietic căzut acolo.

Eu in conștiința mea sunt liniștit, că afară de dragostea fanatică pentru neamul meu nu doresc decât să fim lăsați așa după cum mi se precizează in acordurile internaționale să trăim liberi și independenți.-

Când voi vedea că acestea mi se vor garanta, atunci voi avea elementarea omeniei de a nu mă sinchisi de nici un alt considerent ci voi fi cel mai aprig luptător pentru apropierea loială cu Uniunea Sovietică.-

De data aceasta " aliații noștri din răsărit" pentru nu pot înțelege ce motive ne tratează ca pe niște ocupați și colaborează în asuprirea noastră cu aceia care au fost principalii colaboratorii ai lui Carol și Antonescu.-

La intrebarea " decând am constata, că sovieticii sunt deveniți din alianți ocupanți" Răspund.-

După 6 Martie 1945, am constatat, că o mică minoritate este încurajată in mod constant contra majorității țării. Această credință a mea s'a intărit mai tare, atunci când după tratatele dela Jalta, Teheran, și altele mi se oferit posibilitatea de colaborare loială, atât in scris cât și prin intruniri publice, adică absolut pe baze democratice așa cum credeam noi politică prin popor pentru popor, ori toate acestea au fost complect nesocotite de această mică minoritate ajutată de reprezentanții forțelor sovietice.-

Aceasta imi este declarația care o intăresc prin semnătură.-

P. Conform cu originalul [signature]

(ss) Ilie Lazăr,

36/ 28 Văzut [illegible]

Declarație

Subsemnatul: Dr. Ilie Lazăr avocat domiciliat în Buc. Str: Postei Nr: 2. la cererea d-lor anchetatori și calitățile ce am în partidul Național-Țărănesc și anume sunt președinte a județelor Maramureș și Hunedoara, secretar general pentru Ardeal și Banat, precum și membru în delegația permanentă.

Declar următoarele în legătură cu „declarația" după umila mea susținere puțin serioasă pe care am dat-o d-lui C. Sturdza ca urmare a unei discuțiuni dela masă.

Am ajuns la dl. C. Sturdza în urma invitațiunii d-nei Sturdza, care este soacra nepotului meu. Aici am stat cca 18. zile în luna Aprilie. Motivul plecării mele acolo era, că mă simțeam urmărit politic.

Ca de obicei la masă se discuta tot felul, fără însă acestor discuțiuni a le da importanță, așa și această discuțiune doresc să o explic întâi:

Discuția a mers în contradictoriu și anume: D. Sturdza susținea, că și de data aceasta ca și altădată „[illegible] istoriei" [illegible]. Eu am explicat că „Conu Costache" este un pesimist incorigibil, deoarece de data aceasta stăm în fața cu stipulațiunile din Tratatul de pace. Eu cred că termenul de 1. Aprilie după toată probabilitatea, după părerea mea este ultimul termen.

La întrebarea d-lui anchetator ce am înțeles din „declarația" dată sub numele I. Lazăr în [illegible] d-lui C. Sturdza și anume partea „aliații [illegible]" răspund.

Sub această frază am înțeles pe aliații noștri din răsărit cu care împreună după 23. August am luptat contra germano-maghiarilor și anume Uniunea Sovietică. La întrebarea d-lui anchetator ~~d-lui anchetator~~ dacă i-am pus în ghilimele? Răspund:

În sufletul meu, care și ca credință politică

Lazăr

am fost de stânga a rioţii întregi, că femeia
a trebuit să arăt, că „aliaţii noştri" ...
aşa am luptat pe faţă contra regimurilor
de dictatură Carol şi Antonescu, sub re-
gimurile cărora am suferit închisori,
de data aceasta mă persecută atât persoana
cât şi poziţiunea mea despre care să ştie, că
în trecut s'a făcut destul o politică de
apropiere faţă de vecina noastră Rusia.
Eu, atunci, când la Armata IV. am luptat
şi colaborat cinstit şi loial cum îmi este
firea, fiindcă atitudinea mea cu această prilej
este cunoscută. Dl. General comandant al
trupelor sovietice m'a utilizat
pentru a aduce mai ... situaţia
Înaintând şi ajuns la Târgul Neamţ am ofe-
rit soldaţilor şi ofiţerilor sovietici o masă
la care pe lângă toastul meu pentru mare-
şalul Stalin am mai solicitat şi ridicarea
unui monument la ... de ...
de onoare a armatei lui sovietice căzut
acolo. Eu în conştiinţa mea mă trezesc, că
afară de dragostea fanatică pentru neamul
meu nu doresc decât să fim lăsaţi ca după
ce ne vom ... în ...rile inter-
naţionale să trăim liberi şi independenţi.
Când voi vedea că aceasta ni se va ga-
ranta, atunci voi avea ... de
a nu mă sinchisi de nici un act ...
şi voi fi cel mai aprig luptător pentru
apropiere loială cu Uniunea Sovietică.
De data aceasta „aliaţii noştri din răsărit" pentru
nu pot înţelege ce motive ne trezesc ca
pe mine ... şi colaboraţi în aşa ...
noastră cu aceia cari au fost principalii co-
laboratori ai lui Carol şi Antonescu.

Grigore

La întrebarea „de când am constatat, că sovieticii sunt dușmanii din [illegible] ocupanți"? Răspund:

După 6 Martie 1945 am constatat, că o mică minoritate este încurajată în mod constant contra majorității țării. Această credință a mea s-a întărit mai tare, atunci, când după tratatele dela Yalta, Teheran, și altele ni s-a oferit posibilitatea de colaborare largă, atât în sensul cât și prin [illegible] publice, adică absolut pe baze democratice așa cum credeam noi: politica prin popor pentru popor, dar toate acestea au fost complect suprimate de această mică minoritate ajutată de reprezentanții puterii sovietice.

~~La întrebarea~~

Aceasta îmi este declarația care o întăresc prin semnătura.

[signature]

145

31

D E C L A R A T I E

ILIE LAZAR, Dr. Avocat, domiciliat în Str. Poştei Nr. 2, în complectarea declaraţiunilor anterioare, declar următoarele:

Am venit la Dl. CONSTANTIN STURDZA, la Slobozia Argeş, în luna Aprilie, data n'o ţiu minte, cu scopul de a mă ascunde de prigonitorii mei. Am stat circa 18 zile.-

Intr'o seară am avut o discuţie la masă în legătură cu situaţia politică internaţională şi în special cu ocupaţia ţării ţării noastre.-

Dl. C. STURDZA, susţinea că aliaţii din Răsărit, nu vor părăsi ţara noastră niciodată. Eu la aceasta am ripostat imediat că în urma stipulaţiunilor din Tratatul de Pace, eu cred că trupele sovietice, vor părăsi ţara cel mai târziu la 1 Aprilie 1948. Aceasta î-mi este credinţa mea fără a avea vre'o altă informaţie.-

Prin fraza din ghilemele şi anume "aliaţii noştrii din Răsărit, am înţeles că în lupta contra Germanilor am fost într'adevăr aliaţi, iar noi cei din închisori, între cari eu care am activat la ordinul D-lui MANIU şi primind sfatul aliaţilor pentru a da lovitura dela 23 August, unde personal renunţ mai departe să continu ci î-mi însuşesc declaraţia dată D-lui C. STURDZA.

ss/ Ilie Lazăr.

P. conformitate
[illegible]

Declarație

Subsemnatul: Ilie Lazăr avocat domiciliat în [illegible] Str: Poștei Nr: 2. în completarea declarațiunilor anterioare declar următoarele:

Am sosit la dl. Constantin Sturdza la Slobozia (Argeș) în luna Aprilie, data zilei nu o țin minte, cu scopul de a mă ocupa de [illegible] mei. Am stat acolo 18 zile.

Într-o seară am avut o discuție la masă în legătură cu situația politică internațională și în special cu ocupația țării noastre.

Dl. C. Sturdza susținea, că oștile din răsărit nu vor părăsi țara noastră niciodată. Eu la aceasta am ripostat imediat că în urma stipulațiunilor din tratatul de pace, eu cred că trupele sovietice vor părăsi țara cel mai târziu la 1. Aprilie 1948. Aceasta îmi era credința mea fără a avea vre-o altă informație.

Prin fraza din afirmările mele și anume „oștile noastre din răsărit" am înțeles, că în lupta contra germanilor am fost întotdeauna alături; iar mai [illegible] din închisori între cari eu care am activat la ordinul d-lui Maniu și primind sfatul [illegible], pentru a da lovitura dela 23. August, [illegible] mai departe să continuu și îmi mențin declarația dată d-lui C. Sturdza.

Ilie Lazăr

Văzut

32

33

D E C L A R A T I E

Subsemnatul ILIE LAZAR, refugiat politic, fost pușcăriaș condamnat la șapte luni închisoare pentru "omisiunea denunțării" existenței Sumanelor Negre, declar următoarele:

Domnul CONSTANTIN STURDZA zis "Conu Costache" ne bate la cap în permanență, că "Aliații" noștri din Răsărit "nu vor părăsi România nici odată". Această afirmație a unui pesimist incorigibil cum este "Conu Costache" o combat prin următoarea și categorică "declarație":

"Aliații" noștri vor părăsi țara românească cel mai târziu la 1 Aprilie 1948.

Totodată mai afirm categoric că n'am renunțat de a vedea și Basarabia reîntoarsă la Patria Mumă.

Aceasta îmi este categorica afirmație pe care o întăresc cu semnătura.

Slobozia la 27 Aprilie 1947.

(ss) Ilie Lazăr
sub numele adevărat, iar Nae Oboreanu, în cel de refugiat.

Conform cu originalul

15 VII 947
Gart la [illegible]

Aceasta îmi este declaraţia mea.
I. [illegible]

34

34

Declaraţie –

Subsemnatul Ilie Tocar, refugiat politic, fost puşcăriaş, condamnat la 7 luni închisoare pentru răspândirea „demontării" existenţei „duşmanilor" hapsi, declar următoarele:

Dl. Const. Sturdza zis „Conu Costache" ne bate la cap în permanenţă, că „aliaţii" noştri din răsărit „nu vor părăsi România niciodată". Această afirmaţie a unui pesimist incorigibil cum este „Conu Costache" o combat prin următoarea categorică declaraţie:

„Aliaţii" noştri vor părăsi ţara românească cel mai târziu la 1. Aprilie 1948.

Totodată mai afirm categoric că n'am renunţat tot de a vedea şi Basarabia reîntoarsă la Patria Mamă.

Aceasta îmi este categorica afirmaţie pe care o întăresc cu semnătura.

Slobozia la 27. Apr. 1947.

Ilie Tocar

sub numele aviatorului Ilie Noe Oboroaie în calitate de refugiat.

DECLARATIE

Subsemnatul Dr. ILIE LAZAR, avocat, domiciliat in Bucuresti str. Postei nr.2 asupra intâlnirilor mele şi a pritenilor mei politici cu reprezentanţi militari şi politici ai Misiunilor Americane si Engleze, declar următoarele:

M'am intâlnit in totul de trei ori dela sosirea lor in ţara noastră cu următoarele persoane şi in următoarele imprejurări :

1.- N'aşi putea preciza data, dar la orce caz imediat după sosirea in ţară a Dlui General SKYLER am fost poftit la o masă de către Baronul NEUMAN la Capsa - unde am făcut şi cunoştinţa acestui domn general şi a ajutorului său, decă imi aduc bine aminte un domn mariner BOCEN. Istoricul acestei mese este următorul : Intreprinderea NEUMAN, care era in marea ei majoritate capital american, tot timpul regimului Antonescu a fost condusă de un consiliu de administratie condus de Dl Dr. IONEL POP, DR.STEFAN ISECUT, MIHAIL RAUTU şi subsemnatul.

La această masă afară de cei de mai sus inşiraţi au mai participat şi Dl NEUMAN şi ajutorul D-sale din Bucuresti MORITZ BEMIS.

La această masă dată de Dl NEUMAN in onoarea reprezentanţilor americani am fost prezentaţi ca foşti consilieri cari in vremea lui Antonescu am condus intreprinderea.

Afară de chestiuni banale şi de interes pentru intreprindere nu îmi amintesc să se fi dicutat alte chestiuni.

Pe Dl SKYLER precum şi pe Dl BOCEN eu deatunci nu i-am mai văzut şi nici intâlnit vreo dată.

2.- Adoua intâlnire a mea şi a prietenilor mei politici cu reprezentanţi ai aliaţilor, a fost in casa Dlui VASILE SERDICI, unde am cunoscut şi luat masa cu Dnii PORTER şi KEY dela Misiunea Engleză. Prietonul meu SERDICI îmi spunea că dă, această masă ca să mă cunoască Dnii de mai sus. Stiut este că cu trei zile inainte am scăpat

./.

din inchisoare unde am stat 7 luni /în preventie/,fără să am nici un amestec in aceia chestiune,care mi s'a imputat (participare la "Sumanele Negre"/.

La această masă domnii de mai sus pe care atunci i-am cunoscut si de atunci nu iam mai vazut au venit insotiti si de o domnisoară translatoare al cărui nume nu-l stiu.Dintre prietenii politici care au luat masa atunci,dacă imi aduc bine aminte (in orice caz s'ar putea sa să-l si omit sau să-l pun pe altul care n'a fost),dar după cum imi amintesc au fost domnii Dr.SOLOMON,GHITA POP,GHILEZAN,MARLDARASCU,SERDICI,CANTEMIR si să fi mai fost vre'unul sau doi.

La aceaste masă in dreapta mea sedea Dl.PORTER,iar in stânga D-ra translatoare.Masa a inceput circa la vre'o 2 după masă,iar eu fiind nevoit să plec mai devreme c'am pe la orele 4,i-am lăsat pe toţi incă la masă.Cu mine si in prezenta mea a fost o discutie deschisă de Dl.PORTER,in legătură "lipsa de organizare practică" si de tehnicieni a partidului national-tărănesc.Aceasta părere si in special comparatia ce a făcut dl.PORTER cu Partidul Liberal m'a "scos din sărite si i-am ripostat timp de aproape trei sferturi de oră arătând si punând pe hârtie cel putin 15 tehnicieni dar cari nu-si pot permite nici să dea mese si nici să fie "onoraţi"a fi invitati cu domnii "aliaţi" la mese.Mi-a arătat cum lucrează prin sectii de studii si prin tehnicienii săi partidul muncitoresc englez.

In jurul acestei chestiuni s'a dus intreaga discutie cât am participat eu la masă.C'am pe la orele 4,după ce m'a chemat la telefon Dl.Maniu dela Sibiu,care m'a invitat acolo să mă refac,am plecat acasă,deoarece trebuia să pachetăm fiindcă la orele 6 imi pleca trenul spre Ardeal unde n'am fost de un an.-

3/. A treia masă cu reprezentanţi ai "aliatilor" a fost in casa D-lui SABIN MANUILA,cumnatul D-lui Dr.AUREL LAUCUTIA fost Ministru,in Schitu Măgureanu Nr.19.Aici Dl.MANUILA dorea ca vre'o câtiva insi si anume domnii GHITA POP,Dr. SOLOMON,HUDITA,SERDICI si cu mine,să-l cunoastem pe dl.JOVELL noul reprezentant militar si urmaş al lui SKYLER.

Despre acest domn pe care tot atunci l-am cunoscut si pe care nu l-am mai văzut Dl.MANUILA ne spunea că "datorită raportului către Presedintele TRUMAN ne-a venit ajutorul american pentru Moldova".

./.

In acest interval a fost chemat de la Telefon.

In societatea D-lui JOWELL era un domn ofiter american care ne spunea că este de origină polonez si insotitorul D-lor român Dl.IMPERIU MATEESCU.-

La aceasta masă traduceau domnii SERDICI,MANUILA si câteodată Dl.MATEESCU.-

Masa a decurs intr'o admosferă caldă si mai mult protocolară,.Fiecare din noi ne tineam strict de bon ton.

Eu personal mi.am permis a spune si am rugat pe domnii de mai sus să traducă următoarea intâmplare:

Eram in comuna Porumbacul de Jos Jud,Făgăraş impreună cu domnii STOICHITA si Dl.MARKHAM.

Aici ne.au asteptat tot satul si după o scurtă primire ne-am adresat sătenilor ca să se prezinte dintre ei aceia care au fost in America si cari vorbesc englezeste.-

Sau prezentat vre'o 15 insi si două femei cu cari Dl.MARKHAM s'a intretinut.La un moment dat inaintează un bătrân si scoate o scrisoare recent primită dela fiul său cetătean american.In aceasta scrisoare fiul scria tatălui său "Dragi părinţi" după 4 ani de militărie şi petrecerea in tot orientul abea acum m'am reintors din războiul cu japonezii si pot să vă asigur că am terminat cu maimuţele, etc. " După această expunere si după traducere de către domnii SERDIVI SI MANUILA a fost mare râset,au afară de aceasta n'am mai sustinut şi n'am vorbit ,decât ascultat până la plecare.-

Cu domnii de mai sus eu deatunci nu m'am mai văzut

Semnez.
ss/.Dr.Ilie Lazăr.

P. Conf. [illegible]
[illegible]

29 - VII-1947.

169 38 3

Văzut [signature]

Declarație

Subsemnatul Dr. Ilie Lazăr avocat domiciliat în Buc. Str: Păstei Nr: 2. asupra întâlnirilor mele și a prietenilor mei politici cu reprezentanții militari și politici ai „misiunilor" americane și engleze, declar următoarele.

M-am întâlnit în total de trei ori de la sosirea lor în țara noastră cu următoarele persoane și în următoarele împrejurări:

1., Nu-mi pot preciza data, dar în orice caz imediat după sosirea în țară a dlui gen. Skyler am fost poftit la o masă de către baronul Neumann la Capșa unde am făcut și cunoștința acestui domn general și a ajutorului său, dacă îmi aduc bine aminte un domn maior Bocan. Istoricul acestei mese este următorul: Întreprinderea Neumann care era în marea ei majoritate capital american, tot timpul regimului Antonescu a fost condusă de un consiliu de adm. compus din d-nii Dr Ionel Pop, Dr Ștefan Iscent, Mihail Rântu și subsemnatul. La această masă afară de cei mai sus înșirați au mai participat d-l Neumann și ajutorul acestuia din Buc. Moritz Zielio.

/.

168 39 4

La aceasta masă dată de dl. Hamilton în onoarea reprezentanţilor americani au fost prezenţi ca foşti auxiliari cari în vremea lui Antonescu au condus întreprinderea.

Afară de chestiuni bancare şi de interes pentru întreprindere nu îmi aduc aminte să se fi discutat alte chestiuni.

Pe dl. Skyler precum şi pe dl Brown cu ocaziuni [illegible] am mai văzut şi nici întâlnit vreodată.

2. Il cunosc în toată măsura o masă şi o prietenie mai politică cu reprezentanţii "aliaţilor" a fost în casa dlui Vasile Serdici, unde am cunoscut şi luat masa pe dnii Porter şi Kay delegaţi militari englezi. Prietenul meu Serdici îmi spunea, că dlui acesta masă ca să mă cunoască dânşii de mai sus. Ştiut este că eu cu 3 zile înainte am scăpat din închisoare unde am stat 7 luni (în prevenţie) fără să am nici un amestec în acea chestiune, care mi s-a imputat (participare la [illegible])

La aceasta masă dânşii de mai sus pe cari atunci i-am cunoscut şi de atunci nu i-am mai văzut, au

410

Erau însoțiți și de o doamnă translatoare a cărei nume nu-l știu. Dintre prietenii politici cari au fost la masă, atunci, după câte îmi aduc bine aminte (în orice caz s-ar putea ca să-l și omit sau să-l pun pe altul care nu a fost) după cum îmi amintesc au fost d-nii Dr. Salomon, Ghiță Pop, Ghilezan, Mădulărescu, Serolici, Cantemir și să fi mai fost vreo unu sau doi.

La aceasta masă în dreapta mea ședea dl. Porter, iar în stânga doamna translatoare. Masa a început cca. la ora 2 după masă, iar eu fiind nevoit să plec mai devreme cam pela ora patru i-am lăsat pe toți încă la masă. Cu mine și în prezența mea a fost o discuție detaliată de dl. Porter în legătură cu „lipsa de organizare practică" și de tehnicieni a partidului național-țărănesc. Această părere și în special comparația ce a făcut dl. Porter cu partidul liberal m-a „scos din sărite" și am ripostat timp de aproape 3/4 de oră arătând și punând pe hârtie cel puțin 15 tehnicieni, dar cari nu-și pot permite nici să dea mese și nici să fie onorați „a fi invitați cu diplomați" la masă. Nici acesta, cum „lucrează" prin secții de studii și prin tehnicienii săi partidul. Nu cunosc engleza.

./.

În jurul acestei chestiuni s-a dus întreaga discuție cât am participat eu la masă. Când pe la ora 4 după ce m-a chemat la telefon dl. Manuilă [illegible], care m-a invitat acolo să mă refac, am plecat acasă, deoarece trebuia să pachetăm fiindcă la ora 6 îmi pleca trenul spre Ardeal unde n-am fost de un an.

3. A treia masă cu reprezentanți ai „Libertății" a fost în casa d-lui Iuliu Manuilă ca cumnatul d-lui Dr. Aurel Leucuția fost ministru în [illegible] 19. Aici dl. Manuilă avea ca invitați mai și [illegible] Rep. Dr. [illegible] Hudiță [illegible] și cu mine să-l cunoaștem pe dl. Lowell noul rep. militar și urmașul lui Skyler.

Despre acest domn pe care tot atunci l-am cunoscut și pe care nu l-am mai văzut dl. Manuilă ne spunea că „atitudinea raportului lui către pres." Truman ne-a venit o știre americană pentru Moldova.

./.

In societatea d-lui Ionel era un domn ofiter american care ne spunea că este de origină polonez şi insotitorul d-lor români dl. Inginer Mateescu.

La aceasta masă traducean Dni Sadolici, Manuilă şi câteodată dl. Mateescu.

Masa a decurs într-o atmosferă caldă şi mai mult protocolară. Fiecare din noi ne ţineam strict de bonton.

Eu personal mi-am permis a spune şi am rugat pe Dni de mai sus să traducă următoarea întâmplare:

Eram în comuna Bumbacul de Jos jud. Făgăraş împreună cu Dni Horichiţă şi dl. Markham. Aici ne-au aşteptat toţi sătenii şi după o scurtă primire ne-am adresat sătenilor ca să se prezinte dintre ei aceia cari au fost în America şi cari vorbesc englezeşte. S-au prezentat vreo 15 inşi şi două femei cu cari dl. Markham s-a întreţinut. La un moment dat înaintează un bătrân şi scoate o scrisoare recent primită dela fiul său căpitan american

./.

In această scrisoare fiul scria tatălui său „Dragi părinţi"! După 4 ani de militărie şi patrulare prin tot Orientul până acuma n'am scăpat din războiul cu japonezii şi pot să vă asigur că am terminat cu mamuțele! etc. După această exprimare şi după traducere de către Dnii Levăcici şi Manoilă a fost mare râset. Eu cu afară de aceasta n'am mai susţinut şi n'am vorbit decât ascultat până la plecare.

Cu Dnii de mai sus ca atunci nu n'am mai văzut.

29. VIII. 942

semnat

[illegible]

D E C L A R A T I E.
= = = = = = = = = = =

Subsemnatul Dr. ILIE LAZAR, avocat, domiciliat în Bucuresti Str. Postei Nr. 2, asupra întrebărilor în legătură cu intentia de a pleca în străinătate pe calea aerului declar următoarele:

In ziua de 13 Iulie 1947, am fost vizitat la locuinţa mea de atunci din Str. Prof. Bobeş Nr. 3, dela Dl. avocat NAUMESCU, de către Dl. Ing. ROMULUS BOILA, nepotul si secretarul personal al D-lui IULIU MANIU. Dl. BOILA mi-a comunicat următoarele: "Seful, care în momentul de faţă este la Snagov, ar dori ca azi seara pe la orele 9 să te vadă" Nu stia în mod precis ce are să-ţi spună dar eu cred, că te vei muta de aici şi probabil vei pleca încă în noaptea aceasta. După cum îmi aduc aminte Dl. BOILA derobat a preciza, fie că a stiut fie că ba, oricât am stăruit. In orice caz eu l-am rugat ca să treacă pe la soţia mea prin Str. Postei Nr. 2, unde eu din cauza prigoanei în care din nou mă găseam din Martie începând nu puteam merge. Dl. BOILA si sotia mea sunt în situatia de a preciza c'am pe la ce oră a fost Dl. BOILA la locuinţa mea.-

Drept rezultat al acestei vizite m'am pomenit c'am pe la orele 7 seara cu vizita sotiei mele si a fetiţei. Ne-am sfătuit c'am până la orele 8, când am rugat prin telefon pe Dl. Ing. MANDRUTIU, să-mi facă rost de o masină si care ar trebui să nu mă coste prea mult, fiindcă ar trebui să fac niste drumuri cu mine. Dl. MANDRUTIU în circa o jumătate oră a venit la mine cu o masină si cu ~~Prof.~~ Soferul AURICA POPA / un cunoscut sofeur care a mai făcut cu mine si un turneu în Ardeal/. Peste un sfert de oră am plecat cu masina si cu Dl. Ing. MANDRUTIU, la locul de întâlnire al Dl. MANIU si anume la verisoara D-sale, D-na GORITA - IONESCU, din Str. Tokio Nr. 10.

./.

Aceasta intâlnire o fixasem cu Dl.BOILA impreună.

Soţia mea şi fetiţa au rămas la locuinţa D-lui NAUMESCU, punându-mi la punct hainele, cărora urma după intâlnirea cu Dl.MANIU să le trimit maşina şi să ne vedem din nou.-

Eu am sosit la D-na IONESCU, exact la ora fixată adică la orele 9 seara. Aci am fost primit de soţul doamnei Dl.Ing. IONESCU, căruia i-am cerut scuze, pentru incomodare spunându-i că am aci la Domnia sa o intâlnire cu Dl.MANIU. Dl.IONESCU, m'a poftit in biroul D-sale unde am aşteptat sosirea D-lui MANIU exact 2o minute.

Dl.MANIU a sosit insoţit de Dl.BOILA. Domnii IONESCU şi BOILA ne-au lăsat in doi, iar Dl.MANIU s'a intreţinut cu mine circa 5 minute după cum urmează "Doreşti să pleci in străinătate "? I-am declarat că acest gând il am de mai nainte şi că nu mai pot trăi mereu prigonit şi prin inchisori. Am rugat şi pe soţia mea să vă comunice că faptele mele pentru partid merită ca să fiu ajutat şi pus la dăpost.-

"Poţi pleca incă în noaptea aceasta" A răspuns Dl. MANIU "Dar cu cine şi între ce imprejurări"? "Cu Dl.MIHALACHE, cu PENESCU şi cu CARACNDINO" "De acord i-am răspuns" "..

Şi acum ce am de făcut ? M'a mai intrebat Dl.MANIU, dacă am bani? I-am răspuns că am vre'o loo dolari şi îmi va mai da şi soţia ceva că şi ea are vre 'o loo. De fapt soţia mea mi-a dat 6o dolari. După această convorbire cu Dl.MANIU, l-a chemat înlăuntru pe Dl.Ing.BOILA, întrebându-l "unde ar trebui să se vadă ILIE cu Dl.CARANDINO"? Dl.Ing.BOILA a spus că peste vre'un "ceas bun" la el acasă. După aceasta Dl.MANIU m'a sărutat şi mi-a zis "Dumnezeu să-ţi ajute" După plecarea D-lui MANIU insoţit de Dl. Ing.BOILA, am telefonat atât soţiei mele cât şi D-lui AURICA POPA şofeur care era acasă la locuinţa sa să-mi ia şi soţia şi pe mine şi să ne intâlnim din nou in casa D-nei SEVER DANY /naşii fetiţei mele/ la Şosea. Peste cel mult 2o minute am fost cu toţii la D-na SEVER DAN care era singură acasă. Aci le-am comunicat "Convorbirea cu Şeful" şi că incă in noaptea aceasta este vorba să plec impreună cu domnii MIHALACHE, PENESCU şi CARANDINO. Apropiindu-se plecarea pentru a mă intâlni cu Dl.CARANDINO care urma să mă pună la curent cu amănuntele plecării, mi-am luat rămas bun dela D-na DAN, mi-am dus familia până lângă Banca Natională, unde locuesc şi m'am indreptat spre locuinţa D-lui ROMUL BOILA lângă Arcul de Triumf.

Aci am sosit pe la orele 11 şi ceva iar aproape de 12.3o, şi-a făcut apariţia Dl. şi D-na CARANDINO insoţit de un

./.

46 46

domn doctor pe care atunci l-am cunoscut.

Nu pot preciza dacă domnii HATIEGANU si Ing.BOILA,au sosit deodată,dar in oricecaz intrarea in casă si-au făcut-o odată.Aci Dl.CARANDINO mi-a comunicat,că trebue să trecem pe la PENESCU, şi că cu familia PENESCU impreună el ne va conduce la locul intâlnirei cu Dl.MIHALACHE.-

Peste cel mult lo minute dela plecarea acestora plecăm cu D-na si Dl.CARANDINO prin strada Andrei Muresanu locuinţa D-lui PENESCU.La locul de intâlnire care numai Dl.CARANDINO il stia.

La Dl.PENESCU amasteptat circa o oră,noi in stradă,iar Dl. CARANDINO a intrat in casă.D-na si Dl.PENESCU ne-au urmat masina noastră si peste circa 2o de minute,am sosit la locul intâlnirei la sfârsitul tranvaiului 14.Aci l-am găsit pe Dl.MIHALACHE intr 'o masină şi in jurul motorului vre'o câtiva domni,cari simulau că sunt in pană.Dl.CARANDINO,ne-a prezentat pe domnii POPESCU,Dr.GAFENCU şi BORCEA.Eu m'am dat jos să salut pe Dl.MIHALACHE pe care nu-l văzusem din Martie.După cel mult cinci minute masinile se pun in miscare după indicatiunile domnilor "organizatori" care in cazul de fată mi se păreau domnii POPESCU,Dr.GAFENCU.-

Ni se comunică că vom face circa 4o Km.pe un drum foarte rău. Intr'adevăr drumul a durat aproape trei ore ,către 3.3o,am sosit la locul de unde urma să decolăm adică in hotarul comunei Fundulea.La sosire domnii POPESCU si GAFENCU ne iau ca să ne arate terenul,după care ne reintoarcem la maşini,care stăteau in marginea soselei.Asteptăm să treacă vremea si să plecăm aşa după cum ne-a asigurat Dl.POPESCU "avioanele pleacă din Bucuresti la orele 6 dimineata si fac până aci 9 minute".

Ori s'a intâmplat să fie la mijloc o mare tragere in cursă sau in orice caz o mare trădare a noastră,deoarece avioanele nu erau de transport,nu duceam pentru Constanta medicamente "/cum ni s'a spus"/.Afară de aceasta sosirea a fost cu vre'o câteva minute inainte de ora 7.Felul cum s'au petrecut lucrurile in momentul sosirei celor două avioane ne-au lămurit complect asupra tuturor amănuntelor.Siguranta pentru perfecta functionare până in cel mai amănunt merită toată lauda.

Sunt intrebat de către domnii anchetatori,din nou asupra intentiunei mele si a supra "dispozitiunilor" ce a-şi fi primit din partea conducerii de partid si ce anume "mesagii" trebuia să transmit si cu cine urma să iau contact.Răspund categoric si sub cuvânt de onoare că intentiunea mea de a pleca era de a mă pune la adăpost si a-mi asigura fiinţa mea fizică.Este stiut,că cu incepere dela 15 Februarie 1945,am fost nevoit să plec de acasă si de

./.

atunci cu o intrerupere de două luni să trăesc în permanentă ascuns, iar implicarea mea pe nedrept în procesul "Sumanelor Negre" m'a făcut să sufăr 8 luni regim celular de temniță grea. Repet și de data aceasta că afară de gândul și scopul de mai sus n'am avut nici un alt gând ascuns și cu atât mai puțin vre'o "dispozitie" sau mesajii de transmis cuiva. Cu Dl. IULIU MANIU, n'am vorbit decât 5 minute și exact celea scrise mai sus. Altfel cu Dl. MANIU m'am văzut ultimadată în luna Februarie sau Martie /nu-mi amintesc precis la o masă intimă la Dl. Dr. JOVIN era prezent și Dl. Dr. SOLOMON. Cu domnii MIHALACHE m'am văzut ultima dată la nepotul D-sale NESTOR BEDEA, cred tot în luna Februarie sau inceputul lui Martie. Pe Dl. PENESCU nu l-am văzut mai bine de un an și două luni. Cu toate că în timp ce am fost în închisoare, am fost cooptat membru în Delegatia Permanentă a Partidului, totuși de un an de zile am stat la o parte de orice actiune de partid, iar la ședințele Delegatiei n'am fost nici o singură dată.

Nu pot să știu deci ce s'au petrecut în acest timp în toate sectoarele partidului.-

Nu m'am ocupat nici în momente liniștite de problema externă, iar în acest timp sunt absolut străin de orice actiune și de orice contact cu vre'un domn fie român fie strein din afara fruntarilor țării.-

Am mai fost întrebat ce cred despre plecarra domnilor din conducerea partidului?

Fără să fi avut vre'o informatia sau vre'o convorbire cu careva dintre colegii mei, eu cred, că și pe dumnealor ia determinat mai puternic decât orice prigoana regimului care în ultima vreme cu miile ne-a arestat pe conducătorii partidului din întreaga țară.-

Altfel Dl. MIHALACHE îi spunea la reintoarcerea dela Fundulea D-lui Secretar General BUNACIU în prezenta mea, că era informat că urma să fie arestat și dumnealui. In caz că onor domnii anchetatori ar continua a avea vre'un dubiu asupra celor de mai sus, rog să fiu confruntat cu toți domnii din conducerea partidului asupra veracității celor de mai sus.

Până la urmă sunt convins, că în aceasta chestiune va triumfa numai adevăruri, care nu este decât unul singur și care nu va putea fi cu nici un preț schimbat. Situatia mea cu nimic nu se schimbă dacă se încearcă a se stoarce altceva decât deiace mai sus arătate.

P. Conf. Conf.

Semnez
ss/I. LAZAR.

5 August 1947.

18/

1. 48

Văzut 48
Insp. Gl.
[illegible]

Declaraţie

Subsemnatul Dr. Ilie Lazăr avocat domiciliat în Bucureşti Str: Poştei Nr: 2 asupra întrebărilor în legătură cu intenţia de a pleca în străinătate pe calea aerului, declar următoarele:

În ziua de 13 Iulie 1947 am fost vizitat la locuinţa mea de atunci din Str: Prof. Bolcas Nr: 3 dela dl. avocat Ionescu, de către dl. Ing. Romul Boilă, nepotul şi secretarul personal al dlui Iuliu Maniu. Dl. Boilă mi-a comunicat următoarele: „Şeful, care în momentul de faţă este la Snagov, ar dori ca asi seară pe la orele 9 să te vadă." „Nu ştiu în mod precis ce are să-ţi spună dar eu cred, că te vei muta de aici şi probabil vei pleca încă în noaptea aceasta". După cum îmi aduc aminte dl. Boilă s-a abţinut a ~~preciza~~, fie că a ştiut fie că ba, oricât am stăruit. În orice caz eu l-am rugat ca să treacă pe la soţia mea prin Str: Poştei Nr: 2, unde eu din cauza prigoanei în care din nou mă găseam din Martie încoace nu puteam merge. Dl. Boilă şi soţia mea sunt în situaţia de a preciza cam pe la ce oră a fost dl. Boilă la locuinţa mea.

Drept rezultat al acestei vizite m-am pomenit l-am pe la orele 7 seara cu

./.

Lazăr

49

Vizita soției mele și a fetiței. Ne-am
sfătuit-i-am până la orele 8 când
am rugat prin telefon pe dl. Inginer
Mândruțiu să-mi facă rost de o mașină
și care ar trebui să nu mă coste prea
mult, fiindcă ar trebui să facă niște dru-
muri cu mine. Dl. Mândruțiu în cca. o
jum. de oră a venit la mine cu o mașină
cu șoferul Aurică Popa, (un cunoscut
șofer care a mai făcut cu mine și un
turneu în Ardeal). Peste un sfert de oră am
plecat cu mașina și cu dl. Ing. Mândruțiu
la locul de întâlnire cu dl. Maniu și
anume la locuința Dnei Sorița-Ionescu
din Str. Tokio Nr. 10. Aceasta întâlnire
o fixasem cu dl. Boilă împreună.
Soția mea și fetița au rămas la
locuința Dlui Manolescu pregătindu-mi
la punct hainele, urmând ca după
întâlnirea cu dl. Maniu să le trimit
mașina și să ne vedem din nou.
Eu am sosit la Dna Ionescu exact
la ora fixată, adecă la orele 9 seara.
Aici am fost primit de soțul Dnei de
dl. Ing. Ionescu, căruia i-am cerut
scuze pentru incomodarea pricinuită,
că am aici la Dsa o întâlnire cu
dl. Maniu. Dl. Ionescu m-a poftit

/.

[signature]

în biroul d-sale, unde am așteptat tot sosirea d-lui Maniu exact 20 minute.

Dl. Maniu a sosit însoțit de dl Bârla. D-nii Ionescu și Bârla ne-au lăsat în doi, iar dl. Maniu s-a întreținut cu mine cca 5 minute după cum urmează: „Dorești să pleci în străinătate”? I-am declarat că acest gând îl am de mai înainte și că nu mai pot trăi mereu prigonit și prin închisori. Am rugat și pe soția mea să vă comunice, că am făcut foarte multe pentru partid meritând ca să fiu ajutat și pus la adăpost.

„Poți pleca încă în noaptea aceasta” a răspuns dl. Maniu. „Dar cu cine și între ce împrejurări”? „Cu D-nii Mihalache, cu Penescu și cu Carandino”. „De acord” i-am răspuns.

„Și acuma ce ai de făcut? m-a mai întrebat dl. Maniu, dacă ai bani? I-am răspuns că am vreo 100 dolari și îmi va mai da și soția ceva, că și ea are vreo 100. De fapt soția mi-a dat 60 dolari. După această convorbire cu dl. Maniu, l-a chemat în camera pe dl. Ing. Bârla întrebându-l „unde ar trebui să se vadă Ilie” cu dl. Carandino”?

- 4 -

Dl Ing. Zorilă a spus, că „peste [illegible] ceva bun" la el acasă. După o [illegible] dl. Inaciu m-a sărutat şi mi-a spus „Doamne să-ţi ajute"! După plecarea dlui Inaciu însoţit de dl. Ing. Zorilă am telefonat atât soţiei mele cât şi dlui Aurică Popa şofer care era acasă la locuinţa sa să-mi ia şi soţia şi pe mine şi să ne mutăm din nou în casa Dnei Serdan (naşii fetiţei mele) la şosea. Peste cel mult 20 de minute am fost cu soţia la Dna Serdan, care era singură acasă. Aici le-am comunicat „convorbirea cu şeful" şi că încă în noaptea aceasta este vorba să plec împreună cu Dnii Mihalache, Penescu şi Carandino. Apropiindu-se plecarea pentru a mă întâlni cu dl. Carandino, care urma să mă pună la curent cu amănuntele plecării ne-am luat rămas bun dela Dna Serdan, mi-am dus familia până lângă Banca Naţională, unde locuiesc şi m-am îndreptat spre locuinţa dlui Romeo Zorilă lângă Arcul de Triumf. Aici am sosit pela orele 11 şi ceva, iar aproape de 12 şi jum. şi-am găsit apariţia Dl. şi Dna Carandino însoţit de un domn doctor pe care atunci l-am cunoscut

./.

Nu pot preciza, dacă Dnii Dr. Hatieganu și Ing. Boilă au venit deodată, dar în orice caz intrarea în casă și-au făcut-o separată. Aici dl. Caramelina mi-a comunicat, că trebue să trecem pela Penescu, ticăi cu familia Penescu împreună el ne va conduce la locul întâlnirii cu dl. Mihalache.

Peste cel mult 10 minute a plecarea acestora plecăm Dna și dl. Caramelina prin str. Andrei Mureșanu (locuința dlui Penescu) la locul de întâlnire care numai dl. Caramelina îl știa.

La dl. Penescu am așteptat cca un sfert de oră, noi în stradă iar dl. Caramelina a intrat în casă. Dna și dl. Penescu ne-au urmat mașina noastră și peste cca 20 minute am sosit la locul întâlnirii la sfârșitul tramvaiului 14. Aici l-am găsit pe dl Mihalache într-o mașină și în fața motorului vre-o câțiva oameni, constatam, că sunt în pană. Dl. Caramelina ne-a prezentat pe Dnii Popescu Dr Gafencu și Borcea. Eu m'am dat jos să salut pe dl. Mihalache, pe care nu-l văzusem din martie. După cel mult 5 minute, mașinile să pun în mișcare după indicațiunile altor „organizatori", cari în capul de fată mi să păreau Dnii Popescu și Dr Gafencu

Fiu

/.

Ni să comunică, că vom face cca 40
Klm. pe un drum foarte rău. Întrucât drumul a durat aproape 3 ore.
Către 3 și jum. am sosit la locul
de unde urma să decolăm, adică
în hotarul comunei Fundulea. La
sosire Dnii Popescu și Gafencu ne iau
ca să ne arate terenul, după care
ne reîntoarcem la mașini, cari
stăteau în marginea șoselei. Așteptăm
să treacă vremea și să plecăm așa
după cum ne-a și spus d-l Popescu
adică „avioanele pleacă din București
la orele 6 dim. și fac până aici 9 minute.
Ni s-a întâmplat, ca să fie la mijloc
o mare tragere în cursă sau în orice
caz o mare trădare a noastră, deoarece
avioanele nu erau de transport, nu
duceau pentru Constanța medicamente"
(cum ni s-a spus) Afară de aceasta sosirea
a fost cu vreo câteva minute înainte
de ora 7. Felul cum s-au petrecut
lucrurile în momentul sosirei
celor două avioane ne-au lămurit complect asupra tuturor
amănuntelor. Siguranța pentru
perfecta funcționare până în cel mai
mic amănunt merită toată lauda.

Fin

Sunt întrebat de către Dvs. anchetatori, din nou asupra intențiunei mele și asupra „dispozițiunilor" ce a-și fi primit din partea „conducerii" de partid și ce anume „mesagii" trebuia să transmit și cu cine urma să „iau contact. Răspund categoric și sub cuvânt de onoare, că intențiunea mea de a pleca era de a mă pune la adăpost și a-mi asigura ființa mea fizică. Este știut, că cu începere de la 15.II.945 am fost nevoit să plec de acasă și de atunci cu o întrerupere de 2 luni să trăesc în permanență ascuns, iar implicarea mea pe nedrept în procesul „Lumânările Negre" m'a făcut să sufăr 9 luni regim celular de temniță grea. Repet și de data aceasta, că afară de gândul și scopul de mai sus n'am avut nici-un alt gând ascuns și cu atât mai puțin vre-o „dispoziție" sau „mesagii" de transmis cuiva. Cu dl. Iuliu Maniu n'am vorbit decât 5 minute și exact cele scrise mai sus. Altfel cu dl. Maniu m'am văzut ultima dată în luna Februarie sau Martie (nu-mi amintesc precis) la o masă intimă la dl. Dr Sorin era prezent și dl. Dr Solomon. Cu Dnu Mihalache m'am văzut ultima dată la ~~o~~ nepotul d-sale Nestor Badea cred tot în luna Februarie sau începutul lui Martie.

/. [signature]

Pe dl. Penescu nu l-am văzut mai bine de un an şi jumătate. Cu toate că în timp ce am fost în închisoare, am fost cooptat membru în delegaţia permanentă a partidului, totuşi eu de un an de zile am stat departe de orice acţiune a partidului, iar la şedinţele delegaţiei n'am fost nici o singură dată.

Nu pot să ştiu deci ce s'au petrecut în acest timp în toate sectoarele partidului. Nu m'am ocupat nici în momente liniştite de problema externă, iar în acest timp sunt absolut străin de orice acţiune şi de orice contact cu vre-un domn fie român fie străin din afara graniţelor ţării.

Am mai fost întrebat „ce cred despre plecarea dlor din conducerea partidului".

Fără să fi avut vre-o informaţie sau vre-o convorbire cu careva dintre colegii mei, eu cred, că şi pe dlor i-a determinat mai puternic decât orice prigoana regimului, care în ultima vreme cu miile ne-a arestat pe conducătorii partidului din întreaga ţară.

Astfel dl. Mihalache îi spunea la reîntoarcerea dela Fundulea dlui

I. [illegible]

secretar general Bunaciu în prezența mea, că era informat că urma să fie arestat și alții. În caz că unii dintre anchetatori ar continua a crea vre-un dubiu asupra celor de mai sus, rog să fiu confruntat cu toți cei din conducerea partidului asupra veracității celor de mai sus.

Până la urmă sunt convins că în această chestiune va triumfa numai adevărul, care nu este decât unul singur și care nu va putea fi cu nici un preț schimbat. Situația mea cu nimic nu se schimbă dacă se încearcă a se stoarce altceva decât cele mai sus arătate.

5. VIII. 947. Semnez.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr ILIE LAZAR,domiciliat in Bucuresti str. Postei nr. 2,de profesiune avocat asupra celor intrebate declar următoarele.

Organizarea sectiei muncitoresti a Partidului national tărănesc, a inceput in toamana anului 1944 cu aporbarea condcuarii partidului. Cu conducerea acestei sectiuni am fost insărcinat subsemnatul si in comitet ales de muncitori. Comitetul acestei sectiuni era compus după cum îmi aduc aminte din următoarele: Eu presedinte,Dnii R. GEORGESCU si IONESCU STEFAN vice presedinte,ION LUPA secretar general, Bucur Tincu seful sectiei juridice si cerica vreo 22 de persoane ce făcând parte din comitet al căror nume nu-l retin pentru toţi . NICULESCU PERUL ,ZAMFIR TEODORESCU,NIC. UNGUREANU,TOMESCU ,ION LAMBRU,BERCARU şi altii.

Rolul si activitatea acestei chestiuni erau esclusiv prin sectoarele statutare ale partidului, iar rolul meu de presedinte era de a coordona activitatea şi a prezida adunăriile si sedintele acestei sectiuni.

Nici o actiune a acestei sectiuni nu se putea intreprinde decât in cadrul sectilor statutare ale partidului,ele fiind supuse disciplinei de partid.

Propaganda se făcea prin adunăriicare se tineau in sala clubului in fiecare seara si odată pe săptămână deobicei sâmbăta o adunare mare a tuturor reprezentantilor acestei sectiuni din fabricii si intreprinderi.

Activitatea mea personală era de a schita in lini generale programul partidului precum si a face cunoscut reformele ce intentionează să facă partidul in legătură cu problemele muncitoresti.

Mentionez,că atâta timp cât am functionat ca presedinte al acestei sectiuni,personal nu m'am deplasat nici-o dată la făbricii sau intreprinderii,organi-

./.

zarea acolo am lăsat-o exclusiv in sarcina comitetului si a muncitorilor din fiecare fabrică in parte.

Altă actiune de organizare a acestei sectiuni muncitoresti,eu n'am intreprins,multumindu-mă si eu si partidul de a fi esclusiv animatorul şi port stegarul acestei actiuni.

Manifestul apărut după alegerile dela Malaxa,care este semnat de mine mi-l insusesc totul desi nu eu sunt autorul redactării acestui manifest. Tot ce s'a intâmplat la Malaxa nu este actiunea mea personală ci a partizanilor nostri din comitet din acea fabrică. Imi aduc aminte de trei nume in legătură cu acestea si anume ; NICULESCU PAUL,BOBDAN şi FIRICESCU.

Ca metode de lucru a muncitoriilor nationali tărănisti in fabiric sau dat instructiuni ca să capteze aderenti fără să actionez fătis ci numai prin contactul dela om la om.

Toate aceste instructiuni le luam dela sedintele serale si săptămânale,precum si din legăturile cu membrii comitetului.

In legătură cu Gărziile IULIU MANIU dau următoarele preciziuni.Ideia organizării acestor gărzii a fost a unui grup de ziaristi dela ziarul ARDEALUL prin intermediul cărora am luat si eu cunostintă de aceste gărzii. Organizatorii acestor după cunostintele mele erau Dnii ANTON IONEL MURESEANU,LEON BOCHIS,GABRIEL TEPELEA,şi ION GROSEANU. Acestii domnii m'au invitat in două rânduri să tin două cuvântări la plecarea din Bucuresti adouă detasamnete.

O cuvântare de animare am tinut in fata ziarului "ARDEALUL" si alta unui detasament care venise in strada Clemenceanu" in fata clubului cerând să le vorbească conducătorii partidului.

La intrebarea dacă am cunostintă de oarecare fonduri pe care le-aş fi pus la dispozitia gărzilor IULIU-MANIU răspund:

Prieteni mei politici din Brasov in frunte cu profesor GH. DRAGOS mi-au comunicat că au un fond si că ar dispune de el.Răspunsul meu a fost să-l depună pe seama Crucii Rosii.

In leăgătură cu plecarea in străinătate precizez

./.

precizes : Abia la sosirea in soseaua Fundulea am aflat amănunte dela Dl Ing. POPESCU asupra călătoriei noastre adică că ne vor transporta două xxxxxxx avioane cu o capacitate de 1o-12 persoane fiecare si că această plecare dela Bucuresti exact la orele 6 . Fac până la Fundulea 9 minute că duc ceva medicamente si că unul din piloti este nepotul lui. Tot dela el am stiut si ruta,cât durează sborul si că vom ateriza pe un aerodrom de lângă Constandinopol. Scopul plecării mele din ţară şi din mijlocul familiei mele era de a mă pune la dăpost de prigoane regimului, care cu incepere dela 15 Februarie 1945,nu mai inceta inpotriva mea.

Mentionez că n'am nici o misiune si nici intentia de a intreprinde vre'o actiune in străinătate.

Scopul meu final in străinătate era de a ajunge la Detroit si NWE-YORG unde am doi buni prieteni si anume pe Dr. TRAIAN LEUCUTIA profesor univerisitar si coproprietarul unuia din cele mai mari spitale din lume si ANDREI POPOVICI ambii oameni foarte bogati care la inceput imi puteau asigura existenta.

Acesta imi este declaratia pe care o dau si o sustin prin semnătură.-

/ss/ Dr. ILIE LAZAR

7 August 1947

p.conf. autentic
Comsr. [illegible]

191

56

57

Văzut

Declaraţie

Subsemnatul Ştefan Ioanovici domiciliat în Buc. Str. Poştei Nr. 2. dau prezenta asupra celor întâmplate acelor vremuri trecute:

Organizarea secţiei muncitoreşti a partidului naţional-ţărănesc a început în toamna anului 1944 cu aprobarea conducerii partidului. Cu conducerea acestei secţiuni am fost însărcinat subsemnatul şi un comitet ales de muncitori. Comitetul acestei secţiuni era compus după cum îmi aduc aminte din următorii: Eu preş. Dnii R. Georgescu şi Ionescu Stefan vice-preş. Ion Trifan secretar general, Gheorghe şeful secţiei juridice şi cca. vreo 22 de persoane ce făceau parte din comitet al căror nume nu-l reţin pentru toţi. Îmi aduc aminte că făceau parte Nicolae Tocu, Zamfir Teodorescu, Nic. Lungeanu, Tănase, Ion Tomulescu, Barcan şi alţii.

Rolul şi activitatea acestei secţiuni avea ca [illegible] prin [illegible] statutară a partidului; iar rolul meu ca preşedinte era de a coordona activitatea şi a prezida adunările şi şedinţele acestei secţiuni.

Nicio acţiune a acestei secţiuni nu se putea întreprinde decât în cadrul regulilor statutare ale partidului, ele fiind supuse disciplinei de partid.

Propaganda se făcea prin adunări care aveau loc în sala clubului în fiecare săptămână şi anume pe săptămână, de obicei sâmbăta o adunare mare a tuturor reprezentanţilor acestei secţiuni din fabrici şi întreprinderi.

Activitatea mea personală era de a activa în linii generale programul partidului precum şi a face cunoscut reformele ce înţelegea să le facă partidul în legătură cu problemele muncitoreşti.

./.

[signature]

Mentionez, că atâta timp cât am funcţionat ca preşedinte al acestei secţiuni, personal nu mi-am desfăşurat niciodată la fabrici sau întreprinderi organizarea acesta cum totul a exclusiv în sarcina comitetului şi a membrilor din fiecare fabrică în parte.

Altă acţiune de organizare a acestei secţiuni nu-mi amintesc să am întreprins, multe [illegible] şi că şi partidul ar a fi exclusiv animatorul şi portdrapelul acestei acţiuni.

Manifestul apărut după alegerile de la Moloxa care este semnat de mine [illegible] în totul deşi nu eu sunt autorul redactării acestui manifest. Tot ce s-a întâmplat la Moloxa la acea acţiune personală ca participanţi mulţi din comitet şi din acea fabrică. Mi aduc aminte de trei membri în legătură cu aceasta şi anume: Niculescu Paul, [illegible] Bogdan şi Ionescu.

Ca metodă de lucru a membrilor noştri [illegible] în fabrici s-au dat instrucţiuni ca să capteze aderenţi fără să acţioneze făţiş ci numai prin contactul de la om la om.

Toate aceste instrucţiuni le luam de la şedinţele secţiei şi săptămânale precum şi din legăturile cu membrii comitetului.

In legătură cu gărzile „Iuliu Maniu" dau următoarele precizări: Ideea organizării acestor gărzi a fost a unui grup de ziarişti de la ziarul „Trocadero". prin intermediul cărora am luat şi eu cunoştinţă de aceste gărzi. Organizatorii acestora după cunoştinţele mele erau [illegible]

./. [signature]

fiind Munteanu, Ion Bocioc, Gabriel Țepelea și Ion Grosu. Aceste opinii mi-am însușit în ultimii câțiva ani și mi ultimul cuvântări la plecarea din București a ultimului delegat american.
O cuvântare de aceeași natură am ținut în fața fiicei lui Teodorescu și altui nou detașament care venise în str. Clemenceau în fața Clubului cerând să le vorbească conducătorii partidului.

La întrebarea dacă am cunoștință de oarecari fonduri pe care le-aș fi pus la dispoziția Gărzilor Iuliu Maniu răspund: Prietenii mei politici din Brașov în frunte cu prof. Gh. Dragoș mi-au comunicat că au un fond și cer să dispun de el. Răspunsul meu a fost să-l depună pe seama Gărzilor.

În legătură cu plecarea în străinătate precizez: Odată la sosirea în șoseaua Francuceasa am aflat amănunte dela dl. Ing. Popescu asupra călătoriei noastre, adică că ne vor transporta două avioane cu o capacitate de 10-12 persoane fiecare, și că acestea pleacă dela București exact la ora 6, fac până la Fundulea 9 minute, că din cauza meteorologice și că unul din piloți este nepotul lui. Tot dela el am știut și anume cât durează zborul și că vom ateriza pe un aerodrom de lângă Constantinopole.

Scopul plecării mele din țară și din mijlocul familiei mele era de a mă pune la adăpost de prigoana regimului, care cu începere de 15.II.945 nu mai încetă împotriva mea.

Menționez că n'am avut nici o misiune și nici intenția de a întreprinde vreo acțiune în străinătate.

Scopul meu fiind în străinătate era de a putea ajunge la Detroit și New York, unde am doi buni prieteni și anume pe Dr. Traian Leucuția, profesor univ. și coproprietarul unuia din cele mai mari spitale din lume și Andrei Popovici, unul din oamenii bogați, cari la început îmi puteau [illegible] asistența.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și o susțin prin semnătura.

7. VIII. 947.

[illegible]

202

58

58

DECLARATIE

Subsemnatul Dr.ILIE LAZAR,domiciliat în București Str.Postei Nr.2,asupra întrebării: "Dacă am făcut parte din Consiliul de Administratie al Concernului "Malaxa" și dacă am fost acționar,răspund:

Da,am fost membru în Consiliul de Administratie a Otelariei si Tuburi timp de vre'un an si jumătate când am fost scos de acolo sub Guvernul ANTONESCU la dorința D-lui ALBERT-GOERING.

Nu detineam nici un fel de acțiuni.

La întrebarea cum se explică prezenta mea în Consiliu fără a fi actionar,simplu de tot nu-i convenea eventual nici actionarului principal si nici nu se opunea textul de lege.Probabil în vederea D-lui MALAXA,care m'a invitat,era de a avea în consiliul oameni reprezentativi.

Drept care am dat prezenta și o semnez azi.

ss/Dr.Ilie Lazăr.

8 August 1947.

P. Conformitate
[signature]

59

20

58

Văzut
Judecător
[illegible]

Declarație

Subsemnatul [illegible] fiul lui [illegible] dom. în Buc. Str. Poștei Nr. 2 asupra întrebării, dacă am făcut parte din consiliul de administrație al concernului Malaxa și dacă am fost acționar, răspund:

Da am fost membru în consiliul de administr. a Oțelăriei și Tuburi timp de vreo 1 1/2 an când am fost scos de acolo sub guvernul Antonescu la cererea lui Albert Göring.

N-am deținut niciun fel de acțiuni.

La întrebarea cum se explică prezența mea în consiliu, fără a fi acționar, simplu: de la 1938 nu-mi convenea eventual nici acționar cu principal și nici nu se opunea textul de lege. Probabil în vederea lui Malaxa, care m-a invitat, era ca a avea în consiliu oameni reprezentativi.

Drept care am dat prezenta și o semnez azi.

~~Ia~~ 8.VIII.947

[illegible]

283/

60 60

III

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr.ILIE LAZAR născut la 12 Decembrie 1895 în Comuna Giuleşti Jud.Maramureş,fiul lui Andrei şi al Anei născută Ivaşcu de profesiune avocat,de religie român unit, de naţionalitate română,căsătorit,cu un copil,cu serviciul militar satisfăcut la unitatea 10 Vânători Munte,având gradul de sublocotenent de rezervă,am fost condamnat 7 luni închisoare pentru delictul de nedenunţare pentru care mă aflu în recurs, cu ultimul domiciliu în Bucureşti Str.Poştei Nr.2,membru al Partidului Naţional Tărănesc şi Preşedinte al Organizaţiilor Judeţelor Maramureş şi Hunedoara ca şi membru al delegaţiei permanente şi secretar general al organizaţiilor regionale pentru Ardeal şi Banat,asupra celor întrebate declar următoarele :

Cu privire la activitatea mea politică după data de 22 Decembrie 1946,când m'am eliberat din închisoarea Văcăreşti pot declara că este inexistentă.- Menţionez că în timp ce eram în închisoare am fost cooptat în Delegaţia Permanentă deci în forul suprem statutar al partidului însă până în momentul de faţă n'am luat parte la nici una din şedinţele acestui for.- Motivul : de o parte am fost în închisoare,iar după eliberare plecat în Ardealul de Nord pentru a mă reface la ţară la socrii mei unde am stat complect izolat de lume,iar după aceasta am fost chemat din nou la poliţie,fapt în urma căruia m'am văzut din nou nevoit a mă ascunde.-

Astfel am fost nevoit să trăesc până în ziua de 13 sau 14 Iulie,când am fost arestat împreună cu alţi fruntaşi ai partidului cu cari încercasem să plecăm clandestin din ţară pe calea aerului.-Inainte de a pleca la socrii mei am fost vizitat de o serie de prieteni printre cari D-nii : Mihai Popovici Ghiţă Pop,Romul Pop,Dr.Solomon,Leucuţia,Elekeş,Domocoş şi colaboratorii mei dela Cooperativa întemeiată de mine " Transilvania ".-

Deasemenea într'o Sâmbătă înaintea Crăciunului

./.

am fost invitat la masă de Dl.V.Serdici care mi-a comunicat că nişte englezi vor să mă cunoască şi că vor fi şi ei la masă.-

Aceştia se numesc Porter şi Key,cari erau însoţiţi de o translatoare.- La masă au mai luat parte şi D-nii Mănuilă Sabin,Măcărăscu Cantemir,amfittionii şi alţii de care nu-mi amintesc.- După o discuţie obişnuită,Porter făcând afirmaţiunea că partidul nostru n'ar avea technicieni ci mai mult agitatori, susţinând că P.N.L.e mai bogat în specialişti şi din vorbe deducând că are simpatii laburiste m'am simţit puţin jignit şi timp de 3/4 de oră i-am demonstrat contrariul.- Mai mult ieam spus că în două minute voi scrie pe un bilet de vizită 15 nume de specialişti în diferite domenii,membrii ai P.N.Ţ.ceeace am făcut.- Biletul de vizită a fost luat de Key.- Pe bilet am trecut următoarele nume : Ing.Mihăescu,Serdici,Sabin Mănuilă, Dr.Ionel Pop,Prof.Dragoş,Nerva Elekeş,Vasile Târţea,Ion Pupăză, Ion Domocoş,Vasile Munteanu,Eugen Haţieganu,Prof.Zane,Nestor Badea,arătând că avem încă numeroşi tineri foarte bine pregătiţi.- Am fost aprobat şi de ceilalţi comeseni.- Am fost chemat în acest timp la telefon dela Sibiu de Dl.Maniu care m'a invitat acolo spre a mă reface şi care mi-a spus că nu este de părere să merg în Nordul Ardealului.- I-am răspuns că sunt hotărât să merg la socrii mei în Comuna Copodenie - Mănăştur,unde voi avea liniştea necesară,în plus nici nu puteam suporta cheltuelile spitalului.- La ora 4 am părăsit masa,întrucât trenul îmi pleca la ora 6.-

Pot adăuga că mă simţeam puţin jignit,că partidul nu organizase destul de bine apărarea noastră în proces,când Dl.Maniu la întrebarea ce i s'a pus despre mine dacă mă crede capabil de acţiuni subversive, a afirmat că am o fire prea sinceră şi deschisă şi deci nu mă crede capabil.- Considerând cu aceasta ca un fel de părere personală,că sunt indiscret.-

Revenit în Capitală c'am la sfârşitul lui Februarie 1947,am fost chemat la telefon de Dl.Mihalache,care dorea să mă viziteze,i-am spus că viu eu la D-lui,numai să-mi indice locul întâlnirei.-Ne-am întâlnit la Nestor Badea nepotul său, unde am conversat dela orele 5-8.- Cum în timpul şederii mele în închisoare organizaţia muncitorească era condusă de o comisie prezidată de prof.V.Veniamin şi cum Dl.Mihalache era şeful organizaţiei Capitalei,am discutat despre organizaţia muncitorească şi a Ardelenilor din Capitală pe care tot eu o conduceam. In această privinţă existau diferenţe de vederi între noi,Dl. Mihalache neadmiţând organizaţiuni independente.-Si-a expus

./.

punctul de vedere,că muncitorii trebuesc organizaţi pe profesiuni şi bresle şi că nu şi-ar fi avut rost nici organizaţia Ardelenilor din Capitală,care fusese de fapt desfiinţată înainte.- I-am răspuns că după cum eu nu am admis să se amestece în atribuţiunile mele nici Dl.Penescu nici Dr.Lupu,tot astfel, şi D-lui are acest drept fiind al doilea în ierarhia partidului.- L-am rugat însă să nu nedreptăţească pe oamenii cu merite.- Ulterior constatând,că s'au comis anumite nedreptăţi cum a fost cazul cu intenţia de a fi deblocat Cezar Simionescu, am conceput o ciornă de scrisoare pe care urma să o trimit D-lui Mihalache,dar pe care n'am trimis-o şi care s'a găsit la una din percheziţiile din casa mea, în care reproşam tocmai acest lucru D-lui Mihalache precizând că greul luptei au dus-o muncitorii şi Ardelenii în colaborare cu partizani ca Cezar Simionescu.- Tot în scrisoare mă referam la curentul şi evenimentele din 8 Noembrie,Malaxa şi Aro arătând că nu trebuia să uite,că greul l-au dus muncitorii.- Precizez,că unii muncitori ca Lambru,Bercaru şi alţii au făcut şi un memoriu de protest D-lui xxxxx Mihalache împotriva desfiinţării organizaţiei,iar pe mine mă consideră că i-am părăsit.-In adevăr organizaţiile muncitoreşti în absenţa mea au fost mai puţin dinamice şi s'au destrămat.-

Cu privire la organizaţia muncitorească declar, că a luat fiinţă în toamna anului 1944 din iniţiativa însăşi a muncitorilor naţionalişti înacdraţi în partidul nostru care nu erau de acord cu doctrina partidului de extrmă stângă.- Dl. Maniu a încuviinţat înfiinţarea acestei organizaţii încă înainte de întoarcerea mea din Ardealul de Nord,unde fusesem ataşat consilier juridic Com.Armatei IV.- La înapoiere după multă stăruinţă din partea D-lui Maniu şi la cererea muncitorilor,cu toate că am spus,că nu sunt specialist în chestiuni muncitoreşti şi că am mai multe sarcini,am acceptat şi aceasta.-Cred, că s'a insistat,pentru motivul,că sunt cunoscut ca animator de mase.- La început am constituit un comitet de conducere şi un birou juridic pentru apărarea muncitorilor epuraţi şi prigoniţi pentru scopul lor politic.-Apoi am trecut la organizarea pe teren şi la instruirea în fiecare seară şi săptămânal a muncitorilor,arătându-le programul partidului în problemele muncitoreşti.-Paul Niculescu,un muncitor dela Malaxa,când raporturile s'au xxxx xxxx înăsprit cu partidele de extrma stângă a organizat echipa de apărare a fruntaşilor din partid şi a clubului, iar după incidentele dela Malaxa,muncitorii noştri au luat o

./.

atitudine de apărare.- Eu însumi eram însoţit seara la plecarea dela Club de o astfel de chipă.- Prima afirmare a organizaţiei muncitoreşti a fost alegerile dela Malaxa.-

La 8 Noembrie 1945 organizaţia muncitorească a fost condusă de colaboratorii mei din comitet,însă nu ştiu cu cine s'a luat contact,eu fiind obligat tot timpul să stau ascuns. Cu privire la evenimentele dela 8 Noembrie n'am cunoştinţă cum şi dacă s'a organizat o contra manifestaţie de P.N.T.- Nici până în prezent aşa cum am arătat mai sus nu am avut posibilitatea să activez fiind sau ascuns sau în închisoare.-

Cu privire la raporturile mele cu Dl.Maniu şi la precizarea rolului meu şi a atribuţiunilor mele în partid după eşirea mea din închisoare,timp în care fusesem cooptat în delegaţia permanentă,am fost invitat de Dl.Maniu la o masă, ~~mână~~/cin în casa D-lului Jovin prin luna Martie 1947.- La această masă la dorinţa mea a participat şi Dl.Dr.Virgil Solomonescu prin care Dl. Maniu îmi trimisese vorbă,că vrea să mă vadă.-Atunci, eram ascuns la Sever Dan,deaceia am luat măsurile de precauţiune atât la sosire cât şi la plecare.-

Am discutat întâi unele nedreptăţi cari credeam că se fac de Dl.Mihalache unor prieteni din organizaţia Capitalei ca Cezar Simionescu şi alţii şi propunerea altora cu mai puţine merite.- Deasemenea am discutat şi situaţia organizaţiilor judeţene din Ardeal fiind de părere că mi se promisese-ră unele elemente după alte criterii decât meritul şi vechimea.-

După aceasta Dl.Maniu a explicat chestiunea dela proces,în urma căreia mă socoteam jignit şi ne-am despărţit în cea mai perfectă armonie.-Cu această ocazie şi nici altă dată nu i-am spus D-lui Maniu intenţiunea mea de a nu mai activa însă am avut impresia că şi dânsul ţinând cont de boala mea doreşte să mă cruţe.-

Declar că prin luna Martie,înainte de amă ascunde am mai luat parte la o masă invitat de Dl.Dr.Aurel Leucuţia la locuinţa sa.- Ne-am întâlnit în casa D-lui Mănuilă din acelaşi imobil unde au venit şi foştii miniştrii din Guvernul Sănătescu şi anume : Ghiţă Pop,Ion Hudiţă,Dr.Solomon şi A.Leucuţia,afară de ei mai erau invitaţi Vasile Serdici eu şi un domn Mateescu, împreună cu doi ofiţeri americani : Lowell şi Rurac.- Inainte de a trece la masă dl. Mănuilă,care este bursierul fundaţiei Rockfeller şi care a trăit vre-o câţiva ani în America ne-a arătat la cei de faţă o mulţime de lucruri interesante în legătură cu medicina şi statistica.-

./.

Dl.Mănuilă ne-a spus înainte de sosirea americanilo că acest domn Lowell este în directă legătură cu Preşedintele Truman,şi că datorită raportului lui s'au primit ajutoarele pentru Moldova.- Apoi am trecut la masă,unde s'au discutat protocolar încă nimic politic.-Eu personal am istorisit şi l-am rugat pe Dl.Serdici s'o traducă,o interesantă întâmplare din comuna Porumbacul de Sus,Jud.Făgăraş,unde un tată recent a primit o scrisoare dela fiul său cetăţean american,s'a întors sănătos din războiul cu japonezii,care le scria părinţilor că " am terminat cu maimuţele ".- Această întâmplare s'a petrecut în prezenţa ziaristului american Markham,când am fost şi mă reîntorceam din Ardealul de Nord.-

Tot prin luna Martie 1947,mergând la o întâlnire cu Dl. Mihai Popovici la el acasă mi-a telefonat soţia, că am fost căutat de 3 persoane care au avut o purtare provocătoare, care au făcut-o să creadă că sunt dela poliţie,din care cauză am fost nevoit să mă ascund şi nu m'am mai dus acasă şi am dormit la prietenul şi naşul copilei mele Dl.Sever Dan.- In adevăr xxxxxxx a doua zi am venit la orele 6 dimineaţa xx 5 poliţişti să mă caute.- La Sever Dan am locuit vre-o lună.- Aci m'au vizitat familia şi vre-o câţiva prieteni mai intimi ca Leucuţia, Solomon,Bianu,Domocoş şi am cunoscut şi câteva familii care veneau în vizită la Sever Dan,pentru a-i da cărţi şi alte chestiuni de ale lor.- Am fost prezentat sub numele de Marin Popescu,însă am fost recunoscut,însă am rugat să fie discreţi.- Intre acestea am cunoscut pe o doamnă baron Capri,, Ing.Negoescu,Cerchez şi un episcop Laiu,care era partenerul de cărţi al doamnelor.- Timpul mi-l petreceam citind şi învăţând englezeşte,lucru pe care l-am început încă sub regimul Antonescu,timp de doi ani având ca profesoară pe actuala deputată Alexandra Sidorovici.- Seara vizitam familiile prietene şi anume : familia Constantin Sturdza,care este socrul nepotului meu.- Aici am primit din partea D-nei Sturdza o invitare ca să stau şi la ei la moşia Slobozia - Argeş unde am stat 18 zile.- Am vizitat şi pe Dl.Mihai Popovici,pe D-na Alice Sturdza unde mai locuisem când am fost bolnav,pe Dl.Aurel Măldărescu,pe Ing.Cernescu toţi fiind în apropierea locuinţei lui Sever Dan.- La Slobozia am trăit sub numele de Nae Oboreanu,însă n'aveam asupra mea decât actele mele veritabile.-

Temându-mă că şeful de post se interesează de străinul din comună, am plecat la Bucureşti cu o maşină a

.//.

 65 65

prietenilor şofeuri Ungureanu Nicolae şi altul al cărui nume îmi scapă,şi cari au maşină de piaţă cu care venisem la Slobozia,şi cărora le spusesem atunci că voiu sta acolo cca. 3 săptămâni.- Anunţasem pe soţia prin Dl.Sturdza,că voi reveni în Bucureşti,fapt care a determinat-o să-mi scrie o scrisoare de reproş în ungureşte rugându-mă să mai stau acolo.-

In Bucureşti am tras la avocatul Mircea Naumescu Str. Prof.Babeş Nr.3,care mă invitase mai înainte şi care are legături directe cu firma Domocoş a cărui preşedinte sunt. Aci am locuit până la 13 Iulie când am fost arestat.-Aici am stat tot timpul în casă şi din când în când am primit vizita celor mai intimi şi discreţi prieteni ca Ghiţă Pop,altădată a venit şi Dl.Hudiţă care a fost înaintea mea preşedintele Garajelor Mihăescu,însoţit de Dl.Domocoş,Dr.Rusescu şi Firezaru actualii conducători ai firmei cu cari am pus la punct chestiuni ale întreprinderii,luând împreună şi masa. M'au vizitat D-nii : Tepelea Gabriel şi Netea Vasile,precum şi avocaţii Pârvu şi Ursu,cărora le-am citit memoriile ce scriam,cerându-le părerea lor asupra stilului.-

Cu privire la faptul încercat de a pleca din Ţară mai precizez următoarele :

Despre intenţiunea mea de a pleca din ţară nu am discutat cu nimeni,însă i-am spus soţiei mele să comunice D-lui Maniu că nu mai pot suporta această situaţie grea în care mă aflam din cauza activităţii mele şi că D-sa şi partidul au datoria de a mă pune la adăpost.- Soţia mea se întâlnea des cu Dl.Iuliu Maniu fiind delegată ca deputat cu asistenţa arestaţilor şi colectarea fondurilor respective.- In această calitate a dus alimente arestaţilor partidului dela închisoarea Gherla.-

Nu mi s'a comunicat prin nimeni până în 13 Iulie hotărârea D-lui Maniu cu privire la plecarea mea în străinătate şi nici eu n'am spus la nimeni decât familiei mele decât după întâlnirea cu Dl.Maniu.-

In ziua de 13 Iulie în timpul mesei de prânz am fost vizitat la Naumescu,de nepotul D-lui Maniu,Ing.Romul Boilă,care mi-a spus textual : " Ei nene Ilie mi se pare că va trebui să te muţi de aici şi să pleci poate chiar departe, şi şeful doreşte să te vadă azi seara,el în momentul de faţă este la Snagov şi se întoarce deseară ".- Oricât voisem să-l fac să precizeze el fie că aşa era instruit fie că nu ştia

27 66 66

s'a derobat să precizeze.-

" Să vedem nene Ilie unde ar fi bine să vă întâlniţi cu unchiuţul " ca să nu vă simtă agenţii cari îl însoţesc".

In fine am căzut de acord,ca să ne întâlnim la verişoara D-lui Maniu,la D-na Clara Ionescu din Str.Tokio Nr.10.- Totodată l-am rugat pe Dl.Ing.Boilă să-mi facă un serviciu şi să treacă pe la soţia mea şi să-i spună ce mi-a comunicat mie şi să o roage ca să mă viziteze împreună cu fetiţa către orele 7 spre înserate.-Dl.Ing.Boilă s'a executat,deoarece soţia mea împreună cu fetiţa au venit punctual la locuinţa lui Naumescu.-

I-am adus la cunoştinţă soţiei mele cele de mai sus,însă neştiind de ceva precis,le-am rugat să mă aştepte acolo,până după întrevederea cu Dl.Maniu,când voi telefona sau le voi trimite maşina să vină la întâlnire.-Am telefonat inginerului Ilie Mândruţiu,să-mi facă rost de o maşină mai ieftină, şi cu un om de încredere,deoarece trebue să facă mai multe drumuri pentru vre-o trei ore.-Mi-a trimis exact la orele 8 ½ seara pe şofeurul Aurel Popa,om de absolută încredere, cu care făcusem şi turneul din Ardealul de Nord.- Am sosit la locuinţă D-nei Clara Ionescu la orele 9 fix unde am fost primit de soţul Dnei Inginer Ionescu, căruia i-am spus că am o intâlnire cu dl Iuliu Maniu,fixată de mine şi Dl Romul Boilă,aici.Mai introdus in biroul său,iar după câteva minute l'am rugat să-şi vadă de musafiri rămânând singur.Cam la 9 şi 20 minute a sosit Dl Maniu,insoţit de dl Boilă,care ne-a lăsat singuri.Repet textual discuţia cu dl Maniu:"După ce ne-am sărutat Dsa ne-a spus" "vrei să pleci in streinătate"?,la care eu i-am răspuns că evident aş pleca,deoarece nu mai pot suporta situaţia de fugar in care mă găsesc".Dl Maniu mi-a răspuns:"Atunci să fi gata de plecare incă in noaptea aceasta",iar la intrebarea mea"cum şi cu cine voi pleca",Dl Maniu mi-a precizat că voi pleca cu Dnii Mihalache,Penescu şi Carandino,ultimul urmând a-mi da amănuntele de detaliu cu privire la intâlnirea cu ceilalţi şi la modalitatea plecării.

Apoi Dl Maniu m'a intrebat cum stau cu banii,i-am răspuns,că am 100 de dolari şi că mai are şi soţia mea ceva,dela care am şi primit in casă la Sever Dan cei 60 de dolari.După această convorbire l'a poftit inăuntru pe Dl Boilă,pe care l'a intrebat "cum stăm cu maşina şi unde se va intâlni Ilie cu Carandino"?

Dl Boilă a propus să ne intâlnim la el acasă la orele 11.Ne-am despărţit de dl Maniu

Ne-am despărţit de Dl.Maniu care era foarte grăbit,probabil avea altceva de lucru.-

Dela întâlnirea cu Dl.Maniu am telefonat maşinei şi soţiei mele la casa D-lui Naumescu,ca să vină împreună cu fiica mea la întâlnire la Sever Dan,această casă fiind mai aproape de a D-lui Boilă unde trebuia să fiu la orele 11.- Eu am plecat din Str.Tokio pe jos,iar soţia mea a sosit în cca.20 minute,aducându-mi bagajul şi 60 dolari.-Aici le-am spus întreaga discuţie avută cu Dl.Maniu şi că voi pleca împreună cu D-nii de mai sus chiar în acea noapte.- Soţia mea a fost emoţionată însă a fost mulţumită că mă ştie în siguranţă şi că trebue să fie lucru serios din moment ce plecam cu Mihalache.- Tot atunci fiica mea mi-a băgat în portmoneu o scrisoare,pe care spunea ca să nu o citesc decât când voi fi afară din ţară.- Le-am condus cu maşina până aproape de casă,apoi m'am dus la Romul Boilă fiind aproape ora 11.- Peste vre-o jumătate de oră au sosit Carandino cu soţia,un domn care spunea că este doctor,Vlad Haţieganu şi Romul Boilă.- Carandino mi-a spus că la orele 1 fix trebue să fiu la capătul liniei 14,unde ne vom întâlni cu Mihalache trebuind însă să trecem pe la locuinţa lui Penescu pentru a-l lua şi pe el.- Am ajuns la locul de întâlnire cu Dl. Mihalache la orele 1 şi un sfert.- Din discuţia dela Dl.Boilă dintre soţii Carandino am înţeles că nu era vorba să plece şi D-na Carandino.- Am plecat cu maşinile spre locul de întâlnire cu Dl.Mihalache,unde ceilalţi sosiseră,iar după ce am fost prezentat şi l-am salutat pe Dl.Mihalache,care era în maşină am plecat spre locul de decolare,unde am ajuns după orele 3.-

Gafencu şi Popescu ne-au condus pe mine,Penescu şi Carandino să vedem terenul de aterisaj.-Aceştia spuneau că vor veni două avioane de bombardament pilotate de oameni de încredere,care urmau să transporte nişte medicamente la Constanţa.-

Ne spuneau că totul este pus la punct în cele mai mici amănunte şi că avioanele vor decola din Bucureşti la orele 6 făcând până la Fundulea 9 minute,iar îmbarcarea noastră trebuia să se facă în 5 minute.-

Intre altele,Carandino spunea foarte satisfăcut că noi suntem aleşii partidului,de aceea şeful ne-a ales aşa fără să precizeze nici acum ce misiune specială puteam

./.

eventual avea.- Desigur că dacă D-nii Mihalache, Penescu şi Carandino vor fi primit instrucţiuni şi amănunte dela Dl.Maniu mie personal nu mi le-au comunicat până la arestare, urmând eventual să-mi comunice mai târziu când urma să le răspund dacă accept vre-o misiune sau ba.- Cu privire la aceasta precizez că dacă Dl.Maniu aici în ţară la întâlnirea ce am avut şi Dl. Mihalache afară mi-ar fi dat vre-o însărcinare specială aş fi refuzat categoric şi aceasta din următoarele consideraţiuni : Nu sunt competent în problemele externe şi nu voiam să-mi expun la persecuţii familia rămasă în ţară.- Astfel cu soţia şi fiica mea căzusem de acord în acest sens.- Repet că intenţionam să mă pun la adăpost şi să po ajunge în America unde am prieteni buni şi vechi pe Dr.Leucuţia din Detroit şi Andrei Popovici din New-York, indiferent de ce urmau să facă ceilalţi domni.-

Sunt gata pentru orice confruntare spre a dovedi că nu mi s'a precizat de nimeni vre-o misiune specială în străinătate.- Susţin că nici în seara plecării şi nici mai înainte dela Dl.Maniu direct sau prin intermediari nu am primit misiunea de a studia organizaţiile muncitoreşti în străinătate.-

Cu privire la modul în care m-aţi fi aranjat în străinătate pentru a putea ajunge şi pătrunde în America nu m'am gândit la ceva precis neştiind că plec decât în seara respectivă

Desigur că aşi fi făcut apel la anumite cunoştinţe şi personalităţi cum este Dl.Markhaim şi apoi, înceeace priveşte existenţa materială la cei doi prieteni români specificaţi în declaraţie.-

La confruntarea cu Dl.Maniu a cărui afirmaţiune că mi-ar fi dat vre-o misiune şi în special pe aceia de astudia organizaţiile muncitoreşti în străinătate, o socotesc cu totul inexactă, întrucât eu cu Dl.Maniu niciodată n'am discutat astfel de probleme.-Il voiu desminţi categoric în această privinţă.-

In ceeace priveşte discuţia avută cu Ion Mihalache în casa lui Nestor Badea, când D-sa mi-a făcut o expunere asupra felului cum D-lui înţelege să organizeze Capitala, precizez că să referea la incadrarea pe bresle şi profesiuni în circumscripţii şi sectoare a organizaţiilor muncitoreşti şi Ardelene pe care le condusesem eu.- Nu-mi amintesc să fi fost vorba şi despre vre-o organizaţie militară şi nici nu ştiu dacă până în prezent a luat fiinţă o astfel de organiza ţie.-

Printre membrii partidului cunosc următorii militari mai de seamă : Generalul Negrei, ca şef al organizaţiei politice

./.

Vaslui ; G-ral Barbu ca technician în poliţie şi jandarmerie ; G-ral Zorzor tot din jandarmerie şi Colonel Bucur pe care l-am convins ca la eşirea din armată să intre în partid.- Cu Dl.Bucur am făcut serviciul militar la armata 4-a unde el era pretor, acesta fiind şi fost prefect al Poliţiei Capitalei,avea şi misiuni de pază şi informare.- Paza o făcea cu echipe muncitoreşti şi în această privinţă avea legături cu Dl.Maniu,cu Penescu ca Secretar General şi cu mine până când am activat.- N'am nici o cunoştinţă despre mijloacele lui de informare.- A mai fost rugat de mine să facă legătura şi să vadă ce urmăreşte generalul Aldea crezând că ei militarii se înţeleg mai bine,ori după întrevederea lui cu Aldea,mi-a împărtăşit punctul meu de vedere că este o acţiune neserioasă.- Nu ştiu cine a delegat reprezentanţi de ai tineretului Gerota şi Comanici să ia legătura cu Generalul Aldea.

Mai cunosc pe Col.Stoica Stefan ca un element bine pregătit care îl vizita pe Dl.Maniu încă sub Carol II-a .- In Cabinetul D-sale când era Secretar General mi l-a prezentat pe Generalul Stoika şi apoi în stradă m'a prezentat Generalului Levente.-

Ne mai frecventând clubul şi viaţa de partid mai bine de un an şi jumătate nu cunosc dacă i s'a încredinţat vre-o misiune în legătură cu specialitatea sa.- Repet că n'am nici o cunoştinţă dacă există în cadrul partidului vre-o organizaţie militară.

Cu privire la tactica şi activitatea P.N.T.în diferitele faze dela 23 August 1944 şi până în prezent,după cunoştinţele mele şi dicuţiunile personale avute cu Dl.Maniu şi alţi fruntaşi ai partidului pot face următoarele precizări.-

Incă înainte de 23 August ştiu că Dl.Maniu urmărea un acord cu conducătorii partidelor muncitoreşti ca Titel Petrescu şi Lucreţiu Pătrăşcanu şi ne spunea că şi în străinătate astfel de partide sunt la conducere şi de aceia şi în partidul nostru apoi s'a dat atenţie mai mare muncitorimii şi problemelor muncitoreşti.- Guvernul din 23 August era considerat un guvern de tranziţie urmând ca din alegeri libere să se stabilească raportul de forţă între partide şi să se constitue un guvern de colaborare.- Eu personal după vederile mele aşi fi fost fericit dacă s'ar fi format pe căi absolut normale şi legale un curent puternic cât mai de stânga.- Dovadă că atunci când conduceam secţia muncitorească am intervenit cu un program minimal pentru satisfacerea revendicărilor muncitoreşti,acceptat şi înscris în noul program al partidului.- Nu cunosc împrejurările cum a venit

şi cum s'a constituit Guvernul Rădescu ne luând parte nici la combinaţii de culise.-Doctorul Solomon care a fost membru .. Cabinet ar putea da relaţiuni precise.- Nu cunosc legăturile D-lui Maniu cu Rădescu.- In tot cazul în acea perioadă se accentuase antagonismul dintre P.N.T. şi partidele de extrema stângă, cunoscut mie în special pe plan muncitoresc când s'a organizat aşa numitele echipe de pază.-

Pe plan politic,observându-se că partidele de stânga urmăresc înlăturarea partidului meu cu mijloace revoluţionare, conducerea partidului s'a înţeles ca să apere legalitatea şi libertăţile publice cu cele două partide la fel eliminate din colaborarea iniţială.- Eu nici odată n'am luat parte la întrevederile celor trei şefi de partid P.N.T.,P.N.L. şi P.S.D.-

Despre întocmirea memoriilor şi protestelor înaintate misiunilor aliate din ţară ca şi despre acţiunea dusă în străinătate de grupil Gafencu,Tillea,Cretzeanu,Niculescu-Buzeşti n'am cunoştinţă decât din discuţii,urmând a da precizări cei din imediatul anturaj al D-lui Maniu cu ajutorul cărora D-sa stiliza astfel de lucrări şi anume Penescu,Coposu,Ghiţă Pop şi eventual Serdici care era folosit ca translator.-

Eu în afară de cunoştinţele făcute cu ofiţerii americani şi englezi la mesele specificate în declaraţiile anterioare n'am fost niciodată la misiunile respective.-

Deşi nu cunosc bine activitatea grupului care activează în străinătate şi vre-o misiune a ultimului grup care urma să plece în străinătate din care fac parte,nu sunt de acord cu acţiuni care trec peste interesele ţării citind să ceară concurs din afara hotarelor pentru reglementări de politică internă.-

Noi trebue să aşteptăm acordul desăvârşit între marii aliaţi şi să nu facem nici un joc.-

ss/. Ilie Lazăr

5 Septembrie 1947 P. Conformitate
Cursant Sol [illegible]

212

71

5 Sept 1947 [illegible]

Declarație

Subsemnatul Ilie Lazăr născut la 12. Dec. 1895 în comuna Giulești jud. Maramureș, fiul lui Teodor Lazăr și al Ana născ. Ivașcu, de profesiune avocat, de religie română unit, de naționalitate română, căsăt. cu un copil, cu serviciul militar satisfăcut la unitatea de vânători munte, având gradul de sublocotenent de rz. am fost condamnat 2 luni închisoare pentru delictul de nedenunțare, pentru care mă aflu în recurs, cu ultimul domiciliu în București Str. Botei Nr. 2. membru al partidului Naț. Țăr. și președinte al organizațiilor județene Maramureș și Hunedoara ca și membru al delegației permanente, și secr. gen. al organizației regionale pentru Ardeal și Banat, asupra celor întrebate declar următoarele:

Cu privire la activitatea mea politică după data de 22. Dec. 1946. când m'am eliberat din închisoarea Văcărești pot declara, că este inexistentă. Menționez, că în timpul cât eram în închisoare am fost cooptat în delegația permanentă, deci în forul suprem statutar al partidului încă până în momentul de față n'am luat parte la niciuna din ședințele acestui for. Motivul: deoarece am fost în închisoare iar după eliberare, plecat în Ardealul de Nord pentru a mă reface la țară la socri mai multe am stat complect izolat de lume, iar după aceasta am fost din nou chemat la poliție, fapt în urma căruia m'am văzut din nou nevoit a mă ascunde

[signature]

2.

Astfel am fost nevoit să trăiesc până în noaptea de 13 pe 14 Iulie când am fost arestat împreună cu alți fruntași ai partidului, cu cari încercasem să părăsim clandestin țara pe calea aerului.

Înainte de a pleca la secțiunea mea am fost vizitat de o serie de prieteni printre cari Dnii Mihai Popovici, Ghiță Pop, Romulus Pop, Dr Seleman, Lencuția, Ebekes, Drăgan și colaboratorii mei dela cooperativa în Lenecistoa dela mine „Transilvania".

Săptămâna înaintea Crăciunului am fost invitat la masă de dl. V. Serdici, care mi-a comunicat că niște englezi vor să mă cunoască și că vor fi și ei la masă. Aceștia se numesc Porter și Kelly cari erau interesați de o transilvanie. La masă au mai luat parte și Dnii Manuilă Iobin, Nicolaescu, Constantin [illegible] și alții de cari nu-mi amintesc. După o discuție obișnuită Porter făcând afirmațiunea că partidul nostru n'are tehnicieni ci mai mult agitatori, susținând că P.Ț. e lipsit de specialiști și din vorba dumnealui că are simpatii laburiste m'am simțit puțin jignit și timp de trei sferturi de oră i-am demonstrat contrarul. Mai mult i-am că în două minute voi scrie pe un bilet de vizită 15 nume de specialiști în diferite domenii membri ai P.Ț. ceeace am făcut. Biletul de vizită a fost luat de Kelly. Pe bilet am trecut următoarele nume: Ing. Mihalcea, Serdici, Iobin Manuilă, Dr Ionel Pop, Prof. Dragoș, Zaharia Boilă, Vasile Tarta, Ion Rusu Abrudeanu, Ion Drăgan, Vasile Vaida, Eugen Hațieganu, Prof. Zane, Victor Badea, arătându-i că avem încă-

Zaharia

[illegible]. Îmi ai fuge la [illegible] capitală. Am fost operat și de către Comăneanu. Am fost chemat în acest timp la telefon dela Sibiu de dl. Maniu care m-a invitat acolo spre a mă reface și care mi-a spus, că nu este de părere să merg în Arena Parlamentului. I-am răspuns, că sunt hotărât să merg la socri mei în comuna Copalnic-Mănăștur, unde voi avea liniștea necesară; în plus nici nu puteam suporta cheltuielile spitalului. La ora 4 am părăsit [illegible], întrucât trenul îmi pleca la ora 6.

Tot odată am [illegible], că mă simțeam puțin jignit, că partidul nu organiza dovadă de bună apărarea noastră în proces, când dl. Maniu la întrebarea ce i s-a pus dacă mă credea capabil de acțiuni subversive, a afirmat, că am o fire prea sinceră și deschisă și deci nu mă credea capabil. Consideram că în aceasta ca un fel de părere personală, că sunt [illegible].

Revenit în capitală c-am la sfârșitul lui Februarie 1949. Am fost chemat la telefon de dl. Mihalache, care dorea să mă vizitez, și am spus, că vin a doua zi, numai să-mi indice locul întâlnirii. Ne-am întâlnit la Teatrul Bulandra, peste drum, unde am conversat dela orele 5-8. Cum în timpul șederii mele în închisoare organizația [illegible] Cițăreasca era condusă de o comisie prezidată de prof. V. Vernescu și cum dl. Mihalache era șeful organizației Capitalei, am discutat despre organizația [illegible] Teodorescu și a [illegible] din Capitală pe care tot eu o conduceam. În această privință existau diferențe de vederi între noi, dl. Mihalache neadmițând

[signature]

organizaţiuni independente. Mi-a expus punctul de vedere, că muncitorii trebuiesc organizaţi pe profesiuni şi bresle şi că nu i-ar fi [illegible] nici organizaţia Ardeleanu din capitală, care fusese de fapt desfiinţată înainte. I-am răspuns, că după cum eu nu am admis să se amestece în atribuţiunile mele nici dna Pauker nici dl Luca, tot astfel şi dlui are acest drept numai el de a decide în resortul portofoliului. L-am rugat însă să nu nedreptăţească pe oamenii cu merite. Ulterior constatînd, că s-au comis anumite nedreptăţi cum a fost cazul cu intenţia de a fi eliberat Cezar Jimniceanu, am conceput o ciornă de scrisoare pe care urma să o trimit dlui Mihalache, dar pe care n-am trimis-o şi care s-a găsit la una din percheziţiile din casa mea, în care reproşam tovarăşului scurt lucru dlui Mihalache, precizînd, că greva lupta au dus-o muncitorii şi Ardeleanu în colaborare cu partizanii ca Cezar Jimniceanu. Tot în scrisoare mai refeream la cuvîntul şi evenimentele din P. Tor. Moloxa şi Itu [illegible] că nu trebuia să uite, că greva l-au dus muncitorii. Precizez, că unii muncitori fruntaşi ca Tomlan, Barcan şi alţii au făcut şi un memoriu de protest dlui Mihalache împotriva desfiinţării organizaţiei, iar pe mine mă consideră că i-am părăsit. În adevăr organizaţiile muncitoreşti în absenţa mea au fost mai puţin dinamice şi s-au distrus.

[signature]

Cu privire la organizaţia muncitorească declar, că a fost făcută în toamna anului 1944 din iniţiativa unui grup a muncitorilor naţional-ţărănişti încadraţi în partidul nostru, care nu erau de acord cu atitudinea partidelor de extremă stângă. Dl. Maniu a încuviinţat înfiinţarea acestei organizaţii, fapt încă înainte de întoarcerea mea din Ardealul de Nord, unde fusesem detaşat consilier juridic pe lângă Cm. Armatei IV. La înapoiere, d-sa mi-a stăruit din partea d-lui Maniu şi la cererea muncitorilor, cu toate, că am spus, că nu sunt specialist în chestiuni muncitoreşti şi că am mai multe sarcini, am acceptat şi aceasta. Cred, că s-a insistat, pentru motivul, că sunt cunoscut ca avocatul de masă. La început am constituit un comitet de conducere şi un birou juridic pentru apărarea muncitorilor arestaţi sau prigoniţi pentru crezul lor politic. Apoi am trecut la organizarea pe teren şi la întărirea în fiecare secţie şi sfătuirea muncitorilor, arătându-le programul partidului în problemele muncitoreşti. Pavel Niculescu, un muncitor dela Malaxa, când raporturile s-au înăsprit cu partidele de extremă stângă a organizat echipe de apărare a membrilor din partid şi a clubului, iar după incidentele dela Malaxa, muncitorii noştri au luat o atitudine de apărare. Eu întâmplător eram invitat seara, la galaoara dela Clubul de [illegible] de echipă. Prima afirmare a organizaţiei muncitoreşti a fost alegerile dela Malaxa.

[signature]

La 8 Nov. 1945 organizaţia muncitorească a fost anunţată de colaboratorii mei din comitet, însă nu ştiu cu cine s-a luat contact, eu fiind obligat tot timpul să stau acasă. Cu privire la evenimentele dela 8 Nov. n'am cunoştinţă cum şi dacă s-a organizat o contra-manifestaţie de P.N.Ţ. Nici până în prezent, aşa cum am arătat mai sus nu am avut posibilitatea să activez fiind tot acasă apoi în închisoare.

Cu privire la raporturile mele cu dl. Maniu şi la manifestaţiunile şi atribuţiunile mele în partid după ieşirea mea din închisoare, timp în care fusesem cooptat în delegaţia permanentă, am fost invitat de dl. Maniu la masă (Cina) în casa Dlui Bozin prin luna Martie 1947. La această masă la dorinţa mea a participat şi dl. Dr. Virgil Solomon, prin care dl. Maniu îmi trimisese vorba, că vrea să mă cunoască. Atunci eram acasă la Sever Dan, deoarece am luat măsuri de precauţiune atât la ieşire cât şi la plecare.

Am discutat întâi în mod nedrep-tăţi care credeam că se fac de dl. Mihalache unor partizani din organizaţia capitalei ca Cezar Simionescu şi alţii şi promovarea altora cu mai puţine merite. Deasemenea, am discutat şi situaţia organizaţiilor judeţene din Ardeal fiind de părere să nu se promoveze acele elemente după alte criterii decât meritele şi vechimea.

[illegible signature]

După aceasta d-l. [illegible] a explicat chestiunea dela [illegible], în urma [illegible] mai [illegible] și ne-am despărțit în cea mai perfectă armonie. Cu această ocazie și nici altă dată nu i-am spus d-lui [illegible] intenția mea de a nu mai activa [illegible] cum am [illegible] în practică, ținând cont de vârsta mea [illegible] să mă [illegible].

Declar, că prin luna Martie, înainte de a mă [illegible], am mai fost pe la o masă [illegible] tot de d-l. Dr. [illegible] locuința d-sa. Ne-am întâlnit în casa d-lui [illegible] mamaliu [illegible] unde au venit și foștii miniștri din guvernul [illegible] și anume [illegible], fost [illegible] și [illegible]. Afară de ei mai erau invitați Vasile Stoica [illegible] în prezența doi ofițeri americani: [illegible] și [illegible]. Înainte de a trece la masă d-l. [illegible], care este [illegible] fundației Rockefeller și care a trăit vreo câțiva ani în America ne-a arătat [illegible] o mulțime de lucruri interesante în legătură cu medicina și statistica. D-lui [illegible] ne-a spus, înainte de venirea americanilor, că acest domn [illegible] este în directă legătură cu președintele Truman, și că [illegible] raportul lui [illegible] pentru [illegible]. Apoi am trecut la masă, unde s-au discutat probleme mai [illegible] politice. Eu personal am istorisit și l-am rugat pe d-l. Stoica [illegible], o întâmplare din comuna [illegible] de [illegible], jud. Făgăraș, unde un tată a primit o scrisoare dela fiul său [illegible] american, [illegible] din [illegible] cu [illegible], care le [illegible] lor că „am terminat cu [illegible]". Această întâmplare s-a petrecut în prezența ziaristului american [illegible], când am fost și m-am reîntors din [illegible] din Ardealul de Nord.

[illegible]

8.

Tot prin luna Martie 1942, mergând la o întâlnire cu dl. Mihai Popovici la el acasă mi-a telefonat soţia, că am fost căutat de trei persoane, cari au avut o purtare provocatoare, care a făcut-o să creadă, că sunt dela poliţie, din care cauză am fost nevoit să mă ascund şi un număr mai de zile acasă ci am dormit prietenul şi nepotul capitanul meu dl. Jaler Dan. In ultima săptămână am venit la unele 6 zile unde a poliţişti să caute. La Ser Dan am locuit vreo 3 luni. Aci am vizitat familia şi vreo câteva prieteni mai intimi, cu zece-cinci, Iordan, Bianu, Domnescu şi am cunoscut şi altora familii cari veneau în vizită la Ser Dan, pentru joc de cărţi şi alte chestiuni de-ale lor. Am fost prezentat sub numele de Marin Popescu însă am fost recunoscut, însă am rugat să fie discreţi. Printre aceştia am cunoscut pe d-nii Lazăr Copi, Ing. Zarafescu, Carabaş şi un episcop Ioan, care era partizanul de cărţi al d-nului meu. Timpul mi-l petreceam citind şi învăţând englezeşte, lucru pe care l-am început încă sub regimul Antonescu timp de doi ani având ca profesoară pe actuala deputată Teleanu Ziarnici. Seara vizitam familiile prietene şi anume: familia Constantin Stuvolza, care este verişor nepotului meu. Aici am primit din partea Dnei Sturdza o invitare ca să stau şi la ei la moşia Slobozia Trigoș, unde am stat 18 zile. Am vizitat şi pe dl. Mihai Popovici, pe Dna. Alice Sturdza unde mai locuisem când am fost bolnav, pe dl. Aurel Mătăsăreanu, pe Ing. Cernescu toţi fiind în apropiere. Venind din Sere Dan la Slobozia am trăit sub numele de Ioan Oboreanu, însă n'aveam asupra mea decât actele mele vechi.

[illegible signature]

Temându-mă că şefii mei pot să intereseze de străinătate alți camarazi. Am plecat la București cu o misiune a prietenilor săi [illegible] Nicolae și altora al căror nume îmi scapă, și cari au misiune de piață cu care venisem la Slobozia și cărora le spusesem, atunci, că voi sta acolo cca. 3 săptămâni. Am lăsat pe soția prin dl. [illegible], că voi rămâne în București, fapt care a determinat-o să-mi scrie o scrisoare de reproș în urma căreia rugându-mă să mai stau acolo.

În București am tras la avocatul Mircea [illegible] în str. Prof. [illegible] Nr. 3, care mă invitase mai înainte și care are legături directe cu firma [illegible] a cărui președinte sunt. Aci am locuit până la 13. Iulie când am fost arestat. Aici am stat tot timpul în casă citind și din când în când am primit vizita celor mai intimi și discreți prieteni ca Ghiță Pop, [illegible] a venit și alții. [illegible] care a fost înainte președintele [illegible] Mihăescu însoțit de dl. [illegible], dr. Rusescu și [illegible] alți conducători ai firmei cu cari am pus la punct chestiuni de intreprindere, lucrând împreună și [illegible].

M-au mai vizitat dnii Țepelea Gabriel și [illegible], precum și avocații [illegible] și Ursu, cărora le-am citit memoriile ce scriam, cerându-le părerea lor asupra stilului.

[illegible]

10.

Cu privire la faptul încercat de a pleca din Țară îmi precizez următoarele:

Despre intențiunea mea de a pleca din Țară nu am discutat cu nimeni înafară, i-am spus soției mele să comunice d-lui Maniu, că numai pot suporta această situație grea în care mă aflam din cauza activității mele și că dacă și partidul are dorința de a mă pune la adăpost. Soția mea se întâlnea des cu d-l Maniu, fiind delegată cu departamentul cu asistența arestaților și colectarea fondurilor respective. În această calitate a dus alimente arestaților partidului de la închisoarea Jilava.

Nu mi s-a comunicat prin nimeni până în 13 Iulie hotărârea d-lui Maniu cu privire la plecarea mea în străinătate și nici eu n-am spus la nimeni, decât femeii mele, care adusă la întâlnirea cu d-l Maniu.

În ziua de 13 Iulie în timpul mesei de prânz am fost vizitat la [illegible], de nepotul d-lui Maniu ing. Romul Boilă, care mi-a spus textual: „Ei bine Ilie mi se pare, că va trebui să te muți de aici și să pleci poate chiar deportat, și sfatul domnului este să te vadă aci acasă, el în momentul de față este la Snagov și să întoarcă de seară." Oricât am încercat să-l fac să precizeze el fie că era instruit fie că nu, n-a voit să precizeze.

„Să vedem mâine Ilie unde ar fi bine să te întâlnești cu unchiul" „ca să nu vă simtă agenții cari îl urmăresc". În fine am căzut de acord, ca să ne întâlnim la Vasiluța

Jin

dlui Moanin, la Dna. Clara Ionescu din str. Tokio Nr. 10. Totodată l-am rugat pe dl. Ing. Brăila să-mi facă un serviciu, și să treacă pe la soția mea și să-i spună ce mi-a comunicat mie și s-o roage ca să-mi viziteze împreună cu fetița către orele 4 spre înserate. Dl. Ing. Brăila s-a executat, deoarece soția mea împreună cu fetița a venit punctual, la locuința lui Moanin.

I-am adus la cunoștință soției mele cele de mai sus, și să nu știm ceva precis, l-am rugat să mă aștepte acolo până după întrevederea cu dl. Moanin, căruia voi telefona sau la care voi trimite pe mătușa să vină la întâlnire. Am telefonat inginerului Ilie Mănăstireanu, să-mi facă rost de o mașină mai ieftină și cu un om de încredere, deoarece trebuie să fac mai multe drumuri pentru vreo trei ore. Mi-a trimis acel la orele 8 1/2 seara pe șoferul Marcel Popa, om de absolută încredere, cu care făceam și transportul din Ardealul de Nord.

Am sosit la locuința Dnei Clara Ionescu la orele 9 fix, unde am fost primit de soțul Dnei Ing. Ionescu, căruia i-am spus, că am o întâlnire cu dl. Moanin fixată de mine și [illegible] Brăila aici. M-a introdus în biroul său, iar după câteva minute l-am rugat să-l [illegible] de musafiri, rămânând singur.

fin

Cam la 9 şi 20 minute a sosit dl. Manu însoţit de dl. Brilă, care ne-a lăsat singuri. Raportez textual discuţia cu dl. Manu: „după ce m-am sărutat, dl. mi-a spus direct „trebuie să pleci în străinătate"? la care eu i-am răspuns, că evident aş pleca, deoarece nu mai pot suporta situaţia de teroare în care mă găsesc". Dl. Manu mi-a răspuns „atunci să fii gata de plecare încă în noaptea aceasta", iar la întrebarea mea „cum şi cu cine voi pleca", dl. Manu mi-a precizat că voi pleca cu dnii Nicolache Penescu şi Carandino, ultimul urmând a-mi da amănuntele de detaliu cu privire la întâlnirea cu ceilalţi şi la modalitatea plecării.

Apoi dl. Manu m-a întrebat cum stau cu banii. I-am răspuns, că am 100 de dolari şi că mai are şi soţia mea ceva, de la care am şi primit în casa lui Iancu din cei 60 de dolari. După o scurtă convorbire s-a poftit înăuntru pe dl. Brilă, pe care l-a întrebat „cum stăm cu maşina şi unde se va întâlni Ilie cu Carandino"? Dl. Brilă a propus să ne întâlnim la el acasă la orele 11. Am fost ospătat de dl. Manu, care era foarte grăbit, probabil avea altceva de lucru.

[signature]

206

77

Dela întâlnirea cu dl. Manoliu Ioan
telefonat maşinei şi soţiei mele la-
cata dlui Manolescu, ca să vină
împreună cu fiica mea la întâl-
nirea la Iser Dom, această casă
fiind mai aproape de a dlui
Zuila unde trebuia să fie la
orele 11. Eu am plecat din Str. Tolin
pe jos, iar soţia mea a sosit în
cca. 20 minute, având cumnata mea
bagajul şi 60 dolari. Tot le-am
spus într'o mică discuţie avută
cu dl. Manoliu şi că vom pleca împreu-
nă cu Dinu de mai sus alături în aca-
ceastă. Soţia mea a fost convinsă
însă a fost muşcată de câine
şi în siguranţă şi că trebue să
fie lucru serios din moment
ce pleca cu Niholache. Tot atunci
fiica mea mi-a băgat în portmoneu
şi scrisoarea, pe care spunea ca
să nu o citesc decât când voi
fi afară din Ţară. Le-am condus
cu maşina până aproape de casă
apoi m'am dus la Romul Zuila
fiind aproape ora 11. Peste vre-o
jumătate de oră au sosit Corondiu
cu soţia, un domn care spunea
că este doctor, Vlad Haţiegan
şi Romul Zuila. Corondiu mi-a
spus, că la orele 1 fix trebuia să
fim la capătul liniei 14. unde
ne vom întâlni cu Niholache, trebuind
însă, să trecem pe la locuinţa lui

fiu

14.

Penescu pentru a-l lua şi pe el. Am ajuns la locul de întâlnire cu dl. Mihalache la ora 1 şi un sfert. Din discuţiunea dela dl. [illegible] dintre soţii Carandino am înţeles, că aici era vorba că pleacă şi dna Carandino. Am plecat cu maşinile spre locul de întâlnire cu dl. Mihalache, unde ceilalţi sosiseră, iar după ce am fost prezentat şi l-am salutat pe dl. Mihalache, care era în maşină am plecat spre locul de aterizare, unde am ajuns după ora 3.

Gafencu şi [illegible] ne-au condus pe mine, Penescu şi Carandino să vedem terenul de la Tămădău. Aceştia spuneau, că vor veni două avioane de bombardament pilotate de oameni de încredere care urmau să transporte niste medicamente la Constanţa.

Ne spuneau că totul e pus la punct în cadrul mai multor amănunte şi că avioanele vor decola din Bucureşti la ora 6 fără un sfert până la Fundulea 9 minute, iar îmbarcarea noastră trebuia să se facă în 5 minute.

Între altele Carandino spunea foarte satisfăcut, că noi suntem aleşii partidului, deoarece şeful ne-a ales pe noi fără să precizeze nici acum ce misiune specială putea-m executa oare.

[signature]

15.

Desigur, că dacă dnii Mihalache, Penescu și Coromelini [?] ar fi primit instrucțiuni și consemnele dela dl. Maniu, mie personal nu mi le-au comunicat până la arestare, urmând eventual a mi comunica numai târziu, când cu urmare să le răspund, dacă accept vre-o misiune sau ba. Cu privire la aceasta precizez, că dacă dl. Maniu avea în țară la îndemână ce am avut și dl. Mihalache aproape nu-ar fi dat vre-o însărcinare specială aș fi refuzat categoric și aceasta din următoarele considerațiuni: nu sunt competent în problemele externe, și nu voiam să-mi expun la persecuții familia rămasă în țară. Altfel cu totul și fiica mea că eu sunt de acord în acest sens. Repet, că intenționam să mă duc la adică post [?] și să pot ajunge în America unde am prieteni buni și vechi pe Dr Scutaru [?] din Detroit și Andrei Popovici din New-York, indiferent de ce urmau să facă ceilalți domni.

Sunt gata pentru orice confruntare spre a dovedi, că nu mi s-a precizat de nimeni vre-o misiune specială în străinătate. Susțin, că nici în seara plecării și nici mai înainte dela dl. Maniu direct sau prin intermediar nu am primit indicațiuni de a studia organizațiile emigranților în străinătate.

[signature]

Cu privire la modul în care m-ați fi aranjat în străinătate pentru a putea ajunge și pătrunde în America, nu m-am gândit la care precis mă știind, că pleca oricât în seara respectivă. Desigur că ași fi făcut apel la oamenii de cunoștințe și personalități cum este dl. Moskham și apoi în ceiace privește existența materială, la cei doi prieteni români specificați în declarație.

În confirmarea cu dl. Maniu a căror afirmațiune, că mi-ar fi dat vre-o misiune și în special pe aceia de a studia organizațiile muncitorești în străinătate, o resping cu totul inexactă, întrucât eu cu dl. Maniu niciodată n-am discutat astfel de probleme. Îl voi desminți categoric în această privință.
În ceia ce privește discuția avută cu fam Nikolschi în casa lui Nestor Bădescu când dânsa mi-a făcut o expunere asupra felului cum dânșii înțelege să organizeze capitala, precizez, că să separa la încadrarea pe treptele și prezentarea în circumscripții și sectoare a organizațiilor muncitorești și burgheze pe care le conducea dânsa. Nu îmi amintesc să fi fost vorba și despre vre-o organizație militară și nici nu știu dacă până în prezent a luat ființă vre-o astfel de organizație. Printre membrii partidului cunosc următorii

[signature]

204

12. 79 79

militari mai de seamă: Gen. Negrei, ca şef poliţie al organizaţiei Vaslui, General Barbu ca tehnician în poliţie şi jandarmerie, gen. Zorzor tot din jandarmerie şi colonel Bucur pe care tov. cernind, că la direc. din Armată să intre în partid. Cu dl. Bucur am făcut serviciu militar la Armata IV unde el era pretor, acesta fiind şi fost prefect al poliţiei capitalei avea şi mijloace de pază şi informaţie. Paza o făcea cu echipe muncitoreşti şi în această privinţă avea legături cu dl. Maniu cu Penescu ca secretar general şi cu mine până când am activat. N-am nici o cunoştinţă de mijloacele lui de informare.

A mai fost rugat de mine să facă legătura şi să vadă ce urmăreşte generalul Aldea, văzând că ei militarii să înţeleagă mai bine, or după intervenţia lui cu Aldea mi-a împărtăşit punctul său de vedere, că este o acţiune neserioasă. Nu ştiu cine a delegat reprezentanţi de ai tineretului Baratu şi Cămăruţă să ia legătura cu generalul Aldea. Mai cunosc pe colonelul Stoica Stepan, ca un element bine pregătit care îl vizita pe dl. Maniu încă sub Co mu[illegible].

[illegible signature]

18.

In activitatea clasa când era secretar general mi l-a prezentat pe generalul Stoica și apoi în străinătate mi-a prezentat generalului Sevastie. Nemaifrecventând clubul și viața de partid mai bine de un an și jumătate nu cunosc, dacă i s-a încredințat vreo ~~misiune~~ în legătură cu specialitatea sa. Repet, că n'am nici o cunoștință dacă exista în cadrul partidului vreo organizație militară.

Cu privire la tactica și activitatea P.N.T. în diferitele faze dela 23. August 1944 și până în prezent, după cunoștințele mele și discuțiile personale avute cu dl. Maniu și alți fruntași ai partidului pot face următoarele precizări: Încă înainte de 23. Aug. știu, că dl. Maniu urmărea un acord cu conducătorii partidelor muncitorești ca Titel Petrescu și L. Pătrășcanu și mi spunea că și în străinătate astfel de partide sunt la conducere și democrația și în partidul nostru apoi s-a dat atenție mai mare muncitorimii și problemelor muncitorești. Guvernul din 23. Aug. – s-a considerat un guvern de tranziție, urmând ca din

[illegible]

80

203

alegeri libere să se stabilească raportul de forţă între partide şi să se constituie un guvern de colaborare. Eu personal după vederile mele aşi fi fost fericit, dacă s-ar fi format pe căi absolut normale şi legale un curent puternic cât mai de stânga. Dovadă, că atunci când conduceam secţia muncitorească am întocmit un program minimal pentru satisfacerea revendicărilor muncitoreşti, acceptat şi înscris în noul program al partidului. Nu cunosc împrejurările cum a venit şi cum s-a constituit guvernul Rădescu, nefiind parte niciodată la combinaţii de culise. D-l Solomon care a fost membru în cabinet ar putea da relaţiuni precise. Nu cunosc legăturile d-lui Maniu cu Rădescu. În tot cursul acestei perioade se accentuase antagonismul dintre P.N.Ţ. şi partidele de extremă stângă, cunoscut fiind în special pe plan muncitoresc când [illegible] a fost şi [illegible] celui pe de-a gata. Pe plan politic, observându-se că partidele de stânga urmăresc înlăturarea partidului meu cu mijloace revoluţionare, conducerea partidului s-a înţeles ca să opere

fuzi

legalitatea și libertățile publice
cu calea ocupării puterii, la fel
eliminate din colaborarea Uni-
unii. Eu niciodată n-am fost parte
la înțelegerile dintre cei trei
șefi de partid P.N.Ț. P.N.L. P.S.D.

Despre întrunirea [illegible] și partizanilor [illegible] din țară și
despre acțiunea dusă în străină-
tate de grupul Gafencu-Titulea-
Cretzeanu-Niculescu-Buzești
n-am cunoștință decât din
discuții, lăsându-mi-se a da pre-
cizări cei din imediata antu-
raj a d-lui Maniu cu ajutorul
căruia se stabilea astfel de
legături și anume: Vasilescu-Carpen,
Gh. Popp și eventual d-l V. [illegible]
care era folosit ca translator.

Eu în afară de cunoștințele
făcute cu ofițeri americani
și englezi la mesele specifice
în ocaziunile anterioare
n-am fost niciodată la unitățile
respective. Deși nu cunosc bine
activitatea grupului care activează
în străinătate, totuși (văzând) [illegible]
unui grup (din) care urma să plece
în străinătate, dintre care face parte
nu sunt de acord cu acțiuni care trec
peste interesele Țării și fiind de acord
concurs din afara hotarelor pentru
reglementarea politicii în Țară.

Noi trebuie să așteptăm acordul desăvârșit
între marii aliați fără să ne facem niciun joc.

[illegible]

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Dr. ILIE LAZAR în continuare declar următoarele :

1/. In perioada guvernării Generalului Rădescu, personal până la îmbolnăvirea mea din 22 Februarie 1945, dată dela care am locuit la D-na Alice Sturdza mai multe luni de teama poliţiei, am condus şi activat în fruntea organizaţiilor muncitoreşti şi ardelene din Bucureşti.-

In acea perioadă am avut la alegeri sindicale cari se continuau de mai mult timp şi constatând încă din 1944, că partidele de stânga împiedicau şi eliminau pe partizanii noştri le-am dat instrucţiuni să ceară vot secret şi să împiedice orice amestec străin în fabrici la alegeri.-Despre diferitele incidente mi s'a comunicat ulterior.- Eu nici verbal nici în scris n'am îndemnat muncitorimea la violenţă sau folosirea altor mijloace neegale ci am constituit echipe de apărare aşa după cum am declarat pe larg.- Tot în această perioadă se agravase antagonismul dintre P.N.T. şi partidele de extrema stângă, de aceia am luat unele măsuri de apărare tot prin echipele muncitoreşti, iar pentru a cruţa oamenii, am adoptat propaganda dela om la om.-

2/. Pe generalul Rădescu l-am considerat ca bun patriot după gestul său contra lui Killinger, iar plecarea lui din ţară ca legitimă apărare, fiind ameninţat după debarcarea sa dela Guvern.-

Nu am aprobat represiunile sângeroase ale lui Rădescu, fiind categoric contra violenţei.-

3/.. Nu cunosc activitatea generalului Rădescu din străinătate şi nici n'am vorbit cu nimeni aceasta.-

4/. Nu ştiu sursele din cari trăeşte Generalul Rădescu în străinătate, însă am auzit că s'a refugiat la englezi şi de aici nu ştiu ce s'a întâmplat.-

5/. După 6 Martie 1945 şi până la procesul " Sumanelor Negre "-gen. Aldea cât am continuat activitatea în fruntea organiz. muncitoreşti şi ardelene în afară de timpul cât am

./.

fost bolnav.-Mai tot timpul am stat ascuns însă am luat parte la unele întruniri dela cari dispăream imediat.-La fel s'a petrecut şi la 8 Noembrie 1945,când am luat contact mai întâi cu unii prieteni şi i-am sfătuit să ia parte la manifestaţia pentru Rege,ca cetăţeni liberi,cum aflasem că hotărâse conducerea partidului.- După aceste evenimente este drept,că mulţi se lăudau,că am avut rol important dintre fruntaşii partidului însă eu consider,că înainte de a fi aceste organizaţii în Capitală,partidul era anemic ca dinamism.- De aceia am şi intenţionat să-i scriu D-lui Mihalache să nu nedreptăţească elementele de merit.- Nu recunosc că am participat la acţiuni subversive, acest lucru l'am dovedit şi în legăturile mele cu Gen.Aldea şi în procesul " Sumanelor Negre ".-

6/. Regimul Antonescu l-am desaprobat personal fiind şi internat în lagărul din Târgu Jiu.- In acea perioadă principală mea ocupaţiune era să îngrijesc şi să organizez cei 300.000 refugiaţi ardeleni şi să lupt pentru crearea unui curent în ţară în vederea anulării verdictului dela Viena.-Precis nu cunosc acţiuni subversive duse de partid împotriva regimului Antonescu,însă ştiu precis că dl. Maniu şi partidul au acţionat independent pentru a obţine armistiţiul la sfârşitul anului 1943 şi în anul 1944.- Eu însumi primind diferite însărcinări dela D-sa.-

7/. Atitudinea mea ca şi a partidului a fost clară în perioada procesului Antonescu,anume că în politică greşelile se ispăşesc.- Greşeala era aservirea totală a Ţării şi Armatei faţă de Germania şi purtarea războiului peste hotarele neamului şi acolo unde noi n'aveam ce căuta.-

Gestul D-lui Maniu de a da mâna cu Antonescu,Dragoş şi Pantazi din boxa acuzaţilor m'a surprins la început deoarece mie nu-mi trecea prin minte că în asemenea împrejurări şi văzând atmosfera din sală să poată face astfel de gest.- De aceia am fost primul care xxxxx i-am cerut explicaţii.- In prezenţa ziaristului American Markham mi-a răspuns că el nu ştie,dacă îl va mai vedea pe acest om şi că îi este recunoscător că la cererea sa Antonescu a salvat 11 vieţi omeneşti/procesul Rică Georgescu/.-

Dând şi alte explicaţii despre Antonescu d-lui ministru Haţieganu în maşină,că aceia,că aşa păţeşte omul care se crede atotştiutor,cum se considera Antonescu.- In urma explicaţiilor date de Dl.Maniu am aprobat gestul din punct de

./.

vedere omenesc, însă nu din punct de vedere politic și al împrejurărilor.- Nu am putut desaproba gestul însă am avut prezența de spirit de a-l scoate pe dl. Maniu, când cei prezenți în sală manifestau ostil, zicând că aceștia sunt opinia publică.-

9/. Nu cunosc decât din auzite activitatea dusă în străinătate de grupul Gafencu-Buzești etc., însă dacă este îndreptată împotriva țării făcând jocuri streine eu o desaprob și repet că personal nu m'ași fi raliat unei astfel de acțiuni.

10/. Nu cunosc cine subvenționează propaganda acestui grup, fiindcă repet chestiunile externe nu m'au preocupat.-

11/. Nu cunosc nici acțiunile altor exponenți politici streini refugiați în străinătate, din aceleași motive.-

12/. Consider, că un războï între aliați ar fi o mare nenorocire pentru noi.- Deaceia eu cu Leucuția în partid am susținut totdeauna contrariul.-

Este adevărat că unii membrii ai partidului, credeau în războiu, însă eiu i-am considerat " strategi de cafenea ".- Deaceia nu am discutat cu ei ce atitudine ar trebui să avem în cazul unui conflict și nemaifiind pe la partid mai bine de un an, nu am cunoștință să fi organizat ceva în această ~~prizinț~~ eventualitate.-

13/. Nu aveam cunoștință până în dimineața plecării unde vom ateriza și abia la Fundulea mi s'a spus, că vom aterisa peste două ore la San-Stefano, lângă Constantinopol.-

14/. Cu privire la reforma agrară eu o doresc mai radicală în regiunile de munte și să se statizeze și pădurile, lăsându-se numai o cotă proprietarilor, fiindcă, cred că pădurile se pot administra mai ~~radical~~ bine de Stat spre a se evita despăduririle.- In ceeace îi privește pe țărani trebuesc deprinși să respecte proprietatea și legalitatea și să nu aștepte din 10 în 10 ani gratuități din partea Statului.-

Etatizarea B.N.R. este și în vederile mele și cred necesar a se extinde etatizările la toate întreprinderile de primă necesitate și folos obștesc și să se înlăture protecționismul de cari se foloseau anumite clici exploatatoare.-

Prezenta declarație o susțin și semnez de bună voie.-

ss/. Ilie Lazăr

7 Septembrie 1947

P. Conformitate
[signature]

230

84

7 Sept 1945

Se înregistrează [illegible]

Declarație

Subsemnatul St. Feia Iosof [illegible]-
ți amare delelor următoarele:
1. In perioada guvernării generalului Ră-
descu, precum și până la îmbolnăvirea
mea din 22. Febr. 1945, dată dela care
am lucrat la Dna Ilica Sturdza mai
multe luni de teama poliției, am
condus și activat în fruntea organizațiilor
muncitorești și ardelene din București:
In acea perioadă am avut la adunări
sindicale, cari se continuau de mai
mult timp și constatând încă din 1944,
că partidele de dreapta împiedecau și
eliminau pe partizanii noștri, le-am
dat instrucțiuni să caute tot sacrificiul să împiedece
orice elemente străine în fabrici la alegeri. Despre
[illegible] și violența cum s-a comunicat
ulterior. Eu nici odată nici în scris n-am în-
demnat muncitorimea la violență sau
folosirea altor mijloace nelegale, ci am
constituit echipe de apărare exact după cum
am declarat pe larg. Tot în această perioadă
se organizase auto-fanatismul dintre P.N.T. și
partidele de extremă dreaptă, de aceea
am luat toate măsurile de apărare tot
prin echipele muncitorești, iar pentru
a arăta românii, am adoptat propa-
ganda dela om la om.
2. Pe generalul Rădescu l-am considerat
ca unul potrivit după gestul său contra lui
Killinger, iar plecarea lui din țară co-
legitimă apărare, fiind amenințat după
[illegible] la dela guvern. [signature]

2.

Nu am aprobat represiunile sângeroase ale lui Rădulescu, fiind categoric contra violenţei.

3. Nu cunosc activitatea generalului Rădulescu din străinătate şi nici n'am vorbit cu nimeni asupra-i.

4. Nu ştiu motivele din cari trăieşte gen. Rădulescu în străinătate, însă am auzit, că s'a refugiat la englezi şi dela aceia nu ştiu ce s'a întâmplat.

5. După 6 Martie 1945 şi părăsirea partidului „Sumanele Negre", gen. Aldea a continuat activitatea în fruntea org. Muncitoreşti şi Ardeleana în opoziţie timp cât am fost la noi. Noi tot timpul am stat ascunşi, nici am luat parte la unele întruniri dela cari dispăream imediat. La fel s'a petrecut şi la 8 Nov. 1945, când am luat contact mai înainte cu unii prieteni şi am sfătuit să ia parte la manifestaţia pentru Rege ca cetăţeni liberi; cum aflasem, că luase în conducerea partidului. După aceste evenimente este drept, că mulţi tovarăşi lăudau, că am avut rol important dintre fruntaşii partidului, însă eu consider, că înainte de a fi aceste organizaţii în capitala partidul era o mania, ca dinamism. De aceia am şi intenţionat să-i scriu d-lui Ministrului să nu recunoască clemenţele de merit. Nu recunosc că am participat la acţiuni subversive, acest lucru l-am dovedit şi în legăturile mele cu gen. Aldea şi în partidul „Sumanelor Negre". [signature]

229

85

Este adevărat, că unii membri ai partidului credeau în [illegible] însă eu i-am considerat „Ştrengari de cafenea". Deaceea nu am aderat cu ei la atitudinea ce ar trebui să avem în cazul unui conflict şi neavând pe la partid mai bine de un an, nu am cunoştinţă să se fi organizat ceva în această eventualitate.

13. Am aceeaşi cunoştinţă până în dimineaţa plecării unde vom aterisa şi abea la Tuncbuka mi s-a spus, că vom aterisa pe o pistă aproape de San-Stefano, lângă Constantinopol.

14. Cu privire la reforma agrară eu o doream mai radicală în regiunile de munte şi să se etatizeze şi pădurile, lăsându-se numai o cotă proprietarilor, fiindcă, cred că pădurile se pot administra mai raţional de Stat spre a se evita devastările. În ceeace îi priveşte pe ţărani trebuiesc deprinşi să respecte proprietatea şi legalitatea, şi să nu mai capete din 10 în 10 ani gratuităţi din partea Statului.

Etatizarea B.N.R. este şi în vederile mele şi cred necesar a se extinde etatizările la toate întreprinderile de primă necesitate şi folos obştesc şi să se înlăture protecţionismul de care se foloseau anumite clici exploatatoare.

Prezenta declaraţie o susţin şi semnez de bună voie.

7 Sept 1944.

6. Regimul Antonescu l-am ... probat, personal fiind și internat în lagărul din Târgu-Jiu. În acea perioadă principala mea ocupațiune era să îngrijesc și să organizez cei 300.000 refugiați basarabeni și să lupt pentru crearea unui curent în Țară în vederea anulării verdictului dela Viena. Precis nu cunosc acțiuni subversive ale partidului împotriva regimului Antonescu, însă știu precis, că d-l. Maniu și partidul au acționat independent pentru a obține armistițiul la sfârșitul anului 1943 și în anul 1944. Eu însumi primisem dispoziții și însărcinări dela Dsa.

7. Atitudinea mea ca și a partidului a fost clară în perioada guvernului Antonescu, anume că în politică greșelile se ispășesc. Greșeala săvârșirea totală a Țării și armatei față de Germania și purtarea războiului peste hotarele neamului și vedeam unde noi n-aveam ce căuta.

Gestul d-lui Maniu de a da mâna cu Antonescu, Dragoș și Pantazi din ~~boxa~~ acuzaților m-a surprins la început, deoarece mie nu-mi trecea prin minte că în asemenea împrejurări și văzând atmosfera din sală, poate face astfel de gest. De aceea am fost primul care i-am cerut explicație. În prezența ziaristului American Markham mi-a răspuns, că el nu știa, dacă îl va mai vedea pe acest om și că îi este recunoscător, că la cererea sa Iuliu

11

Antonescu a salvat 11. vieți omenești (Procesul Ricci Georgescu)

Dând și alte explicații despre Antonescu alți miniștri Hoția- jum în amăgire, că aceia, că asa gândește omul care se crede atotștiutor, cum se considera Antonescu. În urma explicațiilor date de dl Maniu am aprobat pentru din punct de vedere omenesc, însă nu din punct de vedere politic și al

8. împrejurărilor. Nu am putut dezaproba pentru, însă am avut prezentă de spirit de a-l scoate pe dl. Maniu când cei prezenți în sala mâini fost-au votat, zicând, că acestea nu sunt opinia publică.

9. Nu cunosc despre din cuprinsul activitatea dusă în străinătate de grupul Gafencu-Buzești etc, însă dacă este îndreptată împotriva țării făcând acel joc străine cu a desaproba și repet, că personal nu m-aș fi raliat unei astfel de acțiuni.

10. Nu cunosc cine subvenționează propaganda acestui grup, fiindcă repet chestiunile acestea nu m-au preocupat.

11. Nu cunosc nici acțiunile altor exponenți politici străini refugiați în străinătate, din aceleași motive.

12. Consider, că un război între aliați ar fi o mare nenorocire pentru noi.

Declar-cu cu sancțiune în justiție cu sentiment totdeauna contrazice

[illegible]

TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA
— Parchetul Militar —

87

MANDAT DE DEŢINERE Nr. 3024

In virtutea Legii şi în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi General de div. I. Petrean Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al Regiunii II Militare Corpului II Armata.

In baza art. 143/162 din C. J. M., având în vedere că în contra lui LAZAR ILIE din Bucuresti Str. — Nr.— sunt indicii de vinovăţie pentru fapta de uneltire contra ordinei şi Sigurantei Statului prev. şi pen. de art.—

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcţiunei Generale a Poliţiei este nevoe de deţinerea invinuitului pe timp de 30 zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 şi 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenţilor forţei publice să reţină şi să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din Bucureşti Strada Academiei Nr. 34 pe susnumitul.

Cerem şefului arestului să-l primească şi să-l reţină pe timp de 30 zile cu începere dela 15 Sept 1947

Dat în Bucureşti astăzi 15 Sept. /947.

Procuror Militar, Special
General de div. Petrean

Am luat cunoştinţă învinuit

Regiunea 2 Militară
TRIBUNALUL MILITAR ~~CORPUL II ARMATA~~

— Parchetul Militar —

88

88

MANDAT DE DEŢINERE Nr. ______

In virtutea Legii şi în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi General de Div. S. Pretorian —, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al ~~Corpului II Armat~~ă. Regiunei 2 Militare

In baza art. 143 din C. J. M., având în vedere că în contra lui Ilie Lazar din Bucuresti Str. — Nr. — sunt indicii de vinovăţie pentru fapta de unelitire ~~contra~~ intru distrugerea unitati Statului prev. şi pen. de art. —

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcţiunei Generale a Poliţiei este nevoe de deţinerea invinuitului pe timp de 30 zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 şi 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenţilor forţei publice să reţină şi să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din Bucureşti Strada Academiei Nr. 36 pe susnumitul.

Cerem şefului arestului să-l primească şi să-l reţină pe timp de 30 zile cu începere dela 15 August 1947

Dat în Bucureşti astăzi 15 August /947.

Procuror Militar, Special

General de div.

Pretorian

Am luat cunoştinţă invinuit

______

90

90

TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA
— Parchetul Militar —

89

89

MANDAT DE DEŢINERE Nr. 18111

In virtutea Legii şi în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi Maior Mag. Mardarescu, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al Corpului II Armată.

In baza art. 143 din C. J. M. Având în vedere că în contra lui Ilie Lazăr din Bucureşti Str. — Nr.— sunt indicii de vinovăţie pentru fapta de interesează siguranţa Statului

prev. şi pen. de art.—

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcţiunei Generale a Poliţiei este nevoe de deţinerea invinuitului pe timp de — — zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 şi 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenţilor forţei publice să reţină şi să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din Bucureşti Strada Academiei Nr. 34 pe susnumitul.

Cerem şefului arestului să-l primească şi să-l reţină pe timp de 30 zile cu începere dela 15 Iulie 1947

Dat în Bucureşti astăzi 18 Iulie /947.

Procuror Militar,
Maior Măldăresc

Am luat cunoştinţă învinuit

90

91

Cluj

91

92

92

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele :

Din sugestia Dlui MANIU, care recomanda aceasta pentru a crea relaţii de apropiere cu străinăi, am oferit la mine acasă, pe la sfârşitul şi inceputul 1945 diferite mese unde invitam rând pe rând : pe Dl. A. GIBON, ziarist englez, dl. LANGAS- SEZEN, ziarist turc, dl. col. BOLTON, care venea întovărăşit de dl. maior sovietic JIJLOV, dl. FRANK GUY/ France Press/ cu dl. şeful dsale / tot francez dela France presse/ Mrs. Thea /ziaristă americană/ LEHRER, cu secretarul lui, cpt. KEY, etc. Nu pot ţine minte la care din mese a fost unul sau altul, dar reţin că la masa unde era invitat dl. FRANK şi seful dsale, era de faţă şi dl. MANIU.-

Buletinul de Presă pentru străini l-am dat numai unora din ziariştii străină, dar nu ţiu minte, căruia da sau nu, mai cu seamă că era scris in Româneşte.

Dl. MARKHAM a fost o singură dată la mine cu dl. GH. LAZAR, când mi-a dat şi o copie a unui articol pe care l-a trimis in America.-

/ss/ V.V. Serdici,

28 August 1947.-

p. Conformitate
Cavro [illegible]

NM

28.8.947
Dată în faţa noastră
[signature]

93

Declaraţie

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Din sugestia dlui Maniu, care recomanda aceasta pentru a crea relaţii de apropiere cu străinii, am oferit la mine acasă, pe la sfârşitul 944 şi începutul 945 diferite mese unde invitam rând pe rând: pe d-l A. Gibson, ziarist englez, d-l Longas-Sigan, ziarist turc, d-l col. Bolton, care venea întovărăşit de d-l Maior sovietic Jiglov, d-l Frank Guy (France presse) cu d-l şeful d-sale [illegible] francez dela France presse), Mrs Thaer (ziaristă americană) Lehrer, cu secretarul lui, cpt Key, etc. Nu pot ţine minte la care din mese a fost unul sau altul, dar reţin că la masa unde era invitat d-l Frank şi şeful d-sale, era de faţă şi dl Maniu.

Buletinul de [illegible] pt. străini l'am dat numai unora din ziariştii străini, dar nu ţin minte, cărora da sau nu, mai cu seamă că era scris în româneşte.

D-l Markham a fost o singură dată la mine cu d-l Ilie Lazăr, când mi-a dat şi o copie a unui articol pe care l-a trimis în America.-

V. V. Serdici
28/8/47

D E C L A R A T I E

Subsemnatul V.SERDICI, declar următoarele:

Colaboratorii mei dela Biroul Presei erau următorii:

1/.- BELDEANU, pe care conform înțelegerii cu Dl.MANIU l-am l-am preluat dela Biroul Presei al Partidului care lucra în Str.Clemenceau Nr.9.

BELDEANU, n'a lucrat decât 3 sau 4 zile, după cari, fiind urmărit, n'a mai venit.

2/.- BOSCA MALIN, preluat tot dela partid, unde era salariat, tot conform unei intelegeri luate în Comitetul de Presă / AUREL DOBRESCU, PENESCU, HUDITA și GH.POPP/, dar care n'a servit decât circa o lună, după care a fugit și el, fiind urmărit.

3/.- D-ra MARIA - MADELENIA - ANGHELESCU.

4/.-Dl.Ing.OSCAR STOENESCU.

5/.- D-na CRISTI.

Din aceşti din urmă trei, D-na CRISTI, care o angajasem pentru lucrări din limba rusă, am concediat-o după o lună, neputând să-i dat de lucru.

D-ra ANGHELESCU, care vorbea si scria bine franțuzește și englezește, cât si Dl, Ing.STOENESCU, au servit până la finele Martie 1945.

6/.- După aceasta dată, și până la predarea Biroului Presei în Sept.1946, nu am avut alt colaborator decât pe D-na CODETTA BOUTEANU, Visarion 8, Bucuresti.

p. conformitate
Emar (?) [signature]

ss/ V.V.Serdici

29-8-1947-

29.8.947
Dată în fața noastră binevoitor

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Colaboratorii mei de la Biroul Presei erau următorii.

1) Beldeanu, pe care conform înțelegerii cu d-l Maniu l'am preluat dela Biroul Presei al Partidului care lucra în str. Clemenceau 9.

Beldeanu, n'a lucrat decât 3 sau 4 zile, după care, fiind urmărit, n'a mai venit.

2) Bozea Mălin, preluat tot de la Partid, unde era salariat, tot conform unei înțelegeri luate în Comitetul de Presă (Aurel Dobrescu, Penescu, Hudiță și Gh. Pop), dar care n'a servit decât circa o lună, după care a fugit și el, fiind urmărit.

3) D-ra Maria-Madeleina-Anghelescu

4) D-l Ing. Oscar Stoenescu

5) D-na Cristi.

Din aceşti din urmă trei, d-na Cristi, care o angajasem pentru lucrări din limba rusă, am concediat-o după o lună, neputând să-i dau de lucru.

D-ra Anghelescu, care vorbea și scria bine franțuzește și englezește, cât și d-l Ing Stoenescu, au servit până la finele Martie 1945.

6) După această dată, și până la predarea Biroului Presei în Sept 946, nu am avut alt colaborator decât pe d-na Coletta Bouteanu, Visarion 8, București:—

ss V. Serdici

29/8/47

3. 96

D E C L A R A T I E

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

Dl.Porter întorcându-se din concediu din Londra (începutul 1947) mi-a făcut o vizită în timpul cărei mi-a spus: la noi P.N.T. este bine văzut şi dl.Maniu foarte apreciat. Totuşi lumea spune că pe când partidul comunist demonstrează un dinamism extraordinar, Dvs.nu vă ocupaţi decât de propagandă naţionalistă, dar n'aveţi nici un program tehnic şi nici tehnicieni. Ar fi bine să vă ocupaţi de astfel de chestiuni.

Eu am răspuns că în parte sunt de acord, însă că toate acestea sunt explicabile, noi neavând putinţa de informaţie. Numai dl.Porter mi-a spus că toată această informaţie el mi-o va pune la dispoziţie, în care scop va ruga oficiul de presă englez a-mi pune la dispoziţie toate publicaţiile economice şi sociale engleze.

Am comunicat imediat propunerea dlui Maniu, care după ce a ripostat supărat de critică, a spus că totuşi e bine să fac ceeace propusesem, adică un buletin "social economic" alegând colaboratori, cari vrând nevrând, citind atât material economic pe care urmau să-l traducă, se vor familiariza cu aceste probleme.

Am propus acelaş lucru şi dlui Sabin Manuilă, ştiind că participând şi el, orice aprehensiune din partea dlui Maniu va fi înlăturată.

In acest scop, şi pentru ca dl.Manuilă să audă personal pe dl.Porter care sugerase ideia, l'am poftit la masă şi pe Dsa, împreună cu Key, Ann Samuely, Ilie Lazăr, Porter.

La această masă s'a discutat problema pe lung şi pe larg, intervenind şi o mică ceartă între dl.Porter şi Ilie Lazăr, care, acesta pretindea că avem prea mulţi specialişti, nu prea puţini.

La 15 Aprilie am scos primul număr şi am scos consecutiv la fiecare 15 zile alt număr, în total 6.

./.

M.C.

Cuprinsul era pur ştiinţific, cuprinzând cele mai deseamă articole economice şi sociale din reviste engleze Tribuna, Economist, Nouveau Tempo (rus) Americani, Belgieni etc.

Primul număr l'am dat şi dlui Porter şi dlui Melbourne.

Ca funcţionari aveam pe dl. Cptchievici, traducător şi Dra Nicolau, dactilografă.

ss. V.V. Serdici.

Acest buletin, scos în 50 exemplare, nu-l primeau decât şefii organizaţiilor judeţene.

ss. V. Serdici.

29 August 1947.

P. Conformitate
Comisar [signature]

21.8.947
Dată în fața noastră
[illegible]

98 98

Declarațiune

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:
Dl. Porter întorcându-se din concediu din Londra (începutul 1947) mi-a făcut o vizită în timpul căreia mi-a spus: la noi P.N.Ț. este bine văzut și Dl. Maniu f. apreciat. Totuși trebuie spus că pe când partidul Comunist demonstrează un dinamism extraordinar, dvstră nu vă ocupați decât de propagandă naționalistă, dar n'aveți nici un program technic și nici technicieni: ar fi bine să vă ocupați de astfel de chestiuni.

Eu am răspuns că în parte sunt de acord, însă că toate acestea sunt explicabile, noi ne având putința de informație. Atunci Dl. Porter mi-a spus că tratează această informație el mi-o va pune la dispoziție, în care scop va ruga oficiul de Presă Englez a-mi pune la dispoziție toate publicațiile economice și sociale Engleze.

Am comunicat imediat propunerea dlui Maniu, care după ce a ripostat supărat de critică, a spus că totuși e bine să fac ceea ce propuneam, adică un buletin „Social-Economic" alegând colaboratori, cari văzând revărsând, citind atât materialul economic pe care urma să-l traducă, se vor familiariza cu aceste probleme.

Am propus aceleași lucru și Dl. Sabin Manuilă, știind că participând și el, ori-ce aprehensiune din partea dlui Maniu va fi înlăturată.

v. v. [illegible]

Văzut de [illegible]

2

Pe acest scop, și pentru ca Dl Manuilă să ajute personal pe dl Porter care sugerase ideea, l'am poftit la masă și pe dsa, împreună cu Kay, Ion Samuely, Ilie Lazăr, Porter.

La această masă s'a discutat problema pe lung și pe larg, intervenind și o mică ceartă între dl Porter și Ilie Lazăr, care, acesta pretindea că avem prea mulți specialiști; nu prea puțini.

La 15 April am scos primul număr și am scos consecutiv la fiecare 15 zile alt număr, în total 6.

Cuprinsul era pur științific, cuprinzând cele mai de seamă articole economice și sociale din reviste englese Tribune, Economist, Nouveau Temps (rus) Americane, Belgiene etc.

Primul număr l'am dat și dlui Porter și dlui Melbourne.

Ca funcționari aveam pe d-l Galdievici, traducător și dra Nicolau, dactilografă.

V. V. [illegible]

Acest buletin, scos în 50 exemplare, ni-l primeau decât șefii organizațiilor județene.

V. [illegible]
29/8/947

D E C L A R A Ţ I E

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Prin Decembrie 1944, Dl. MANIU m'a însărcinat să mă ocup de Biroul Presei Străine a Partidului N.T., .I-am declarat pe loc D-lui MANIU că nu mă prea pricep deoarece n'am făcut nici odată o astfel de treabă, la care D-sa mi-a răspuns că este sigur că am să reuşesc să mă descurc, căci mă voi consulta cu el cât de des spunându-mi totodată că informaţiunile mi le va furniza el, Dl. PENESCU.

Totodată mi-a spus că ar fi bine să mă mai consult cu un ziarist priceput în aceasta materie.

Ştiind că Dl. MANIU cunoaşte pe Dl. LONGUS-SEZEN, ziarist şi secretar general al Asociatiei Presei Străine din România, m'am dus la LONGOS şi arătându-i planul D-lui MANIU rugându-l să ne dea îndrumările necesare. Peste 3-4 zile Dl. LONGOS mi-a remis îndrumările sale scrise la maşină /3-4 pagini bătute la un rând/reprezentând schema întreagă a Biroului de Presă. Reţin din sfaturile sale următoarele:

1/. Antene plătite în redactia ziarelor mai mari din Bucuresti.

2/. Felul înfăţişerei stărilor în Buletin.

3/. Predarea Buletinului cel putin cu o oră înainte de ora mesei.

4/. Un serviciul de informaţii bine plătit pentru a avea cât mai multe şi diverse ştiri.

5/. A oferi mese la ziarişti.

I-am comunicat D-lui MANIU, îndrumările date de Dl. LONGOS, arătându-i că este vorba de o cheltuială f.mare. Dl. MANIU mi-a răspuns că nu este de acord cu informatori plătiţi, că trebue să încep acest birou cu mijloace modeste şi că el îmi va procura informaţii, obligând deasemeni secretariatul general să culeagă şi să îndrumeze către Biroul Presei informaţiile dela diferiţi membrii ai P.N.T.-ului.

Dl. MANIU mi-a dat atunci indicaţii [illegible] ca să

./.

redactez un buletin destinat conducerei P.N.T.,-ului în care să fac o revistă a presei Române şi străine/englez, american, elveţian şi un alt Buletin Informativ pentru Misiunile Engleze şi Americană. Uneori acest buletin mergea şi la Misiunea Sovietică /Dl.LUBO/ când articolele comentau ceva din "Graiul Nou". Acest buletin mergea şi la ziariştii englezi sau americani cari se aflau întâmplător în ţară şi la unii din membrii asociatiei Presei Străină din România.-

Dl.MANIU mi-a atras atenţia că înainte de a preda acest buletin străin misiunilor să îl prezint şi D-sale. Am procedat întocmai, i l-am trimis sau prezentat personal zilnic sau de câteori apărea, şi niciodată D-sa nu mi-a făcut nici cea mai mică observaţie.

In ce priveşte pe Dl.LONQOS, care-l primea zilnic şi apoi de fiecare dată ce apărea, D-sa fie din proprie iniţiativă fie uneori întrebat de mine, îmi spunea că este foarte bine, că le place ziariştilor, având în vedere şi mijloacele restrânse cari le am la dispoziţie.

Informaţiile pe care le treceam în Buletinul Informativ pentru străini, le primeam dela Dl.MANIU direct, altele dela Secretariatul General /PENESCU/ altele dela membrii P.N.T.-ului din Bucureşti şi provincie, îndrumaţi la mine de către secretariatul general şi de Dl.MIHAI POPOVICI şi alţii. Dintre cei carix mi-au adus şi personal informaţii pe care apoi le-am trecut în buletin îmi amintesc pe Dl.VASILE MELINTE, VIRGIL SOLOMON, GHITA POPP, EMIL GHILEZAN, MAXENTIU, inginer VASLUI etc., etc.-

In buletin tipăream în primul rând vre'un răspuns la un articol care apărea în aceea zi în presa Bucureşteană şi care-l ataca pe Dl.MANIU. Mă duceam la Dl.MANIU dedimineaţa şi-l întrebam ce am de răspuns şi în ce fel. Conform indicatiilor D-sale confecţionam răspunsul. Apoi publicam informaţiile primite dela cei mai sus arătaţi şi cari erau: informaţii privitoare la incidente petrecute în ţară, în care se arătau abuzurile organelor guvernului şi în special a celor dependinte de Ministerul de Interne greutăţile prin care trecea ţara explicându-le ca o consecinţă a guvernului GROZA.-

Declar că informaţiile trecute în buletin erau tendinţioase în sensul că ele trebuiau să arunce o lumină cât mai nefavorabilă asupra procedeelor Guvernului, punând în acelaşi timp partidul

./.

N.T.-într'o lumină favorabilă. Astfel cele petrecute la 8 Nov. 1945, în Piața Palatului Regal, au fost prezentate ca o provocare a Guvernului și Comuniștilor arătându-se totodată că cei câțiva comuniști uciși, au fost împușcați chiar de către comuniști, deși cunosc personal dela VIRGIL SOLOMON și BANI GHICA care au pregătit manifestația până la detalii, așa cum dau declaratie separată.

Deasemeni în Buletin am publicat informația în care se arătă că în Jud. Fălciu învățătorii, preoții sunt ridicați cu duba neagră. Aceasta ultimă informație mi-a dat-o Dl. VASILE MELINTE, dar eu n'am verificat-o, dealtfel eu nici nu puteam verifica informațiile cari îmi erau trimise sau emise.

Tot astfel n'am verificat știrea care o trecusără în buletin dar care mi-a fost dată de un prieten foarte cunoscut., al cărui nume încă îl uit, care încă este directorul fabricei - /singurii/ - de pălării din Jimbolia, și anume că numeroși tineri evrei, instruiți in prealabil militărește într'o de guvern clădire din Str. Mircea Vodă, după care sunt trimiși la Belgrad, Via Jimbolia.

Tot astfel am reprodus în buletin o știre primită în care se vorbea despre dezordinea pe C.F.R., o alta care vorbea despre nimicirea vitelor de tracțiune in urma colectărilor anarhic din țară, inlocuirea fără decret a prefectilor și primarilor, distrugerea Flotei noastre din Marea Neagră, etc.-

Buletinul îl predam printr'un curier iar uneori îl dădeam personal D-lui HULICK /dela americani/ și lui KEY dela Englezi.

Uneori, și numai Cpt. KEY, care venea destul de des la mine acasă, îmi cerea informații suplimentare la acelea arătate în buletin, fie că îmi cerea o complectare a lor, fie că îmi cerea sursa. In general cererea aceasta de lămuriri suplimentare se referea la chestiuni economice. Imi aduc aminte că astfel de lămuriri mi-a fost cerute de Cpt. KEY relativ la date referitoare la extractia petrolului, la gazul metan, agricultură. In aceste cazuri informam în rândul întâiu pe Dl. MANIU, care mă îndemna cui să mă adresez pentru a obține datele cerute.

Biroul Presei l-am condus până în Sept. 1946. Până la această dată scotiam buletinul pentru străini, la început zilnic apoi mai rar /1-2 pe săptămână/, cât despre buletinul pentru conducerea partidului nu-l mai scoteam cam din Aprilie 1945.

Pe la inceputul anului 1946 Dl. MANIU mi-a făcut observația dece scot buletinul pentru străini atât de neregulat / 1-2 pe săptămână/ și atunci, și pe în Iunie 946, iară-și l-am scos aproape zilnic.- Iar din Iulie până în Sept. foarte rar, când în Septembrie 946 am rugat pe Dl. MANIU să mă desărcineze.

./.

Biroul Presei după aceasta dată a fost preluat de Secretariatul General care l-a însărcinat cu conducerea sa pe Dl.MOCANU.Motivul pentru care l-am rugat pe Dl.MANIU să mă desărcineze era 1/.greutatea cu care obţineam ştirile dela Secretariatul General . 2/.că chiar D-sa Dl.MANIU hotărâse cu toate ştirile politice şi documentele politice mai importante să fie transmise de Dl. PENESCU Misiunilor.

ss/ V.V.Serdici

29 - 8- 1947.

Mai declar că cheltuelile necesare acestui Birou de Presă şi Buletinului informativ pentru străini nu l-am primit dela altcineva decât dela casierul central ST.MIHAESCU din ordinul D-lui MANIU.-

ss/ V.V.Serdici.

29 - 8 - 1947

p. Conformitate
[signature]

29.8.947
Dată în fața noastră. [illegible]

Declarație

103 403

Subsemnatul Vasile Serdici, declar următoarele:

Prin Decembrie 944 dl Maniu m'a însărcinat să mă ocup de Biroul Presei Străine a Partidului N.Ț. I-am declarat pe loc dl Maniu că nu mă prea pricep deoarece n'am făcut niciodată o astfel de treabă, la care dsa mi-a răspuns că este sigur că am să reușesc să mă descurc, căci mă voi consulta cu el cât de des spunându-mi totodată că informațiunile mi le va furniza el, dl Penescu.

Totodată mi-a spus că ar fi bine să mă mai consult cu un ziarist priceput în această materie.

Știind că dl Maniu cunoaște pe d. Langas-Sezen, ziaristul și Secretar General al Asociației Presei Străine din România, m'am dus la Langas și arătându-i planul dlui Maniu rugându-l să ne dea îndrumările necesare. Peste 3-4 zile dl Langas mi-a remis îndrumările sale scrise la mașină (3-4 pagini bătute la un rând) reprezentând schema întreagă a Biroului de Presă. Rețin din sfaturile sale următoarele: 1) antene plătite în redacția ziarelor mai mari din București 2) felul înfățișării știrilor în Buletin 3) Predarea buletinului cel puțin cu o oră înainte de ora mesei 4) un serviciu de informații bine plătit pentru a avea cât mai multe și diverse știri 5) a oferi mese la ziariști. I-am comunicat dlui Maniu îndrumările date de Langas, arătându-i că este vorba de o cheltuială f. mare. D. Maniu mi-a răspuns că nu este de acord cu informatori plătiți, că trebue să încep acest birou cu mijloace modeste și că el îmi va procura informații, obligând deasemeni Secretariatul General să culeagă și să îndrumeze către Biroul Presei informațiile dela diferiți membrii ai P.N.Ț.-ului.

V.V. Serdici

Văzut de noi [illegible]

(d. Maniu) mi-a dat atunci indicaţii ca să redactez un buletin destinat conducerii P.N.Ţ.-ului în care să fac o revistă a presei Române şi străine (englez, american, elveţian) şi un alt buletin informativ pentru misiunile engleză şi americană. Une-ori acest buletin mergea şi la misiunea Sovietică (d. Lusko) când articolele comentau ceva din Graiul Nou. Acest buletin mergea şi la ziariştii englezi sau americani cari se aflau întâmplător în ţară şi la unii din membrii Asociaţiei Presei Străine din România.

D-l Maniu mi-a atras atenţia ca înainte de a preda acest buletin străinilor misiunilor, să i-l prezint şi d-sale. Am procedat întocmai, i l'am trimis sau prezentat personal zilnic sau de câte ori apărea, şi niciodată d-sa nu mi-a făcut nici cea mai mică observaţie.

In ce priveşte pe d-l Sangas, care-l primea zilnic şi apoi de fiecare dată ce apărea, d-sa fie din proprie iniţiativă, fie uneori întrebat de mine, îmi spunea că este f. bine, că le place ziariştilor, având în vedere şi mijloacele restrânse cari le am la dispoziţie.—

Informaţiile pe cari le treceam în buletinul informativ pentru străini, le primeam dela d-l Maniu direct, altele dela Secretariatul General (Penescu) altele dela membrii PNT-ului din Bucureşti şi Provincie, îndrumaţi la mine de Secretariatul General şi de d-l Mihai Popovici şi alţii. Dintre cei cari mi-au adus şi personal informaţii pe cari apoi le-am trecut în buletin îmi amintesc pe d-l Vasile Meliste, Virgil Solomon, Ghiţă Pop, Emil Ghilezan,

[illegible signature]

Văzut [illegible] 3

104 104

[illegible] Vaslui etc, etc.

In Buletin tipăream în primul rând vre-un răspuns la un articol care apărea în ziare şi în presa bucureşteană şi care l ataca pe Maniu. Mă duceam la Maniu dimineaţa şi-l întrebam ce am de răspuns şi în ce fel. Conform indicaţiilor sale confecţionam răspunsul. Apoi publicam informaţiile primite de la cei mai sus arătaţi şi cari erau: informaţii privitoare la incidente petrecute în ţară, în care ~~arătam~~ se arătau abuzurile organelor Guvernului şi în special a celor dependente de Ministerul de Interne, greutăţile prin care trecea ţara ~~prin~~ explicându-le ca o urmare a Guvernării Groza

Declar că informaţiile trecute în buletin erau tendenţioase în sensul că ele trebuiau să arunce o lumină cât mai nefavorabilă asupra procedeelor Guvernului, punând în acelaş timp partidul N-Ţ., într'o lumină favorabilă. Astfel cele petrecute la 8 Nov 945 în piaţa Palatului Regal, au fost prezentate ca o provocare a Guvernului şi Comuniştilor, arătându-se totodată că cei câţi-va ~~[illegible]~~ comunişti ucişi, au fost împuşcaţi chiar de către Comunişti; deşi cunosc personal dela Virgil Solomon şi Bani Ghica cari au pregătit manifestaţia până la detalii, aşa cum dau declaraţia separată.

Deasemeni în buletin am publicat informaţia în care se arată că în jud. Fălciu învăţătorii, preoţii sunt ridicaţi cu duba neagră. Aceasta ultimă informaţie mi-a dat-o dl Vasile Meliute, dar eu n'am verificat-o, dealtfel

[signature]

în arici nu putem verifica informațiile care mi erau trimise sau remise.
Tot astfel n'am verificat știrea care o treceam în buletin dar care mi-a fost dată de un prieten foarte cunoscut, al cărui nume însă îl uit, care era cel director al fabricii — (rigunii) — de pielării din Jimbolia, și anume că zilnic trecea tineri evrei, instruiți în prealabil militărește (de germani) într'o clădire din str. Mircea Vodă, după care sunt trimiși la Belgrad, via Jimbolia.
Tot astfel am reprodus în buletin o știre primită în care se vorbea despre dezordinea pe C.F.R., o alta care vorbea despre mizeria vitelor de tracțiune în urma colectărilor, anarhia din țară, înlocuirea fără decret a prefecților și primarilor, distrugerea flotei noastre din Marea Neagră, etc.
Buletinul îl predam printr'un curier iar uneori îl dădeam personal dlui Holick (de la Americani) și lui Key de la Englezi.
Uneori, și numai Cpt Key, care venea destul de des la mine acasă, îmi cerea informații suplimentare la acelea arătate în buletin, fie că îmi cerea o completare a lor, fie că îmi cerea sursa. In general cererea aceasta de lămuriri suplimentare se referea la chestiuni economice. Imi aduc aminte că astfel de lămuriri mi-a fost cerute de căpit. Key relativ la date referitoare la exctracția petrolului, la gazul metan, agricultură. In aceste cazuri informam în rândul întâi pe dl Maniu, care mă îndemna ca să mă adresez pentru a obține datele cerute.
Biroul Presei l'am condus până în Septembre 1946. Până la această dată scoteam buletinul pentru străini, la început zilnic, apoi mai rar (1-2 pe săptămână), cât

ss. V. Ienu

[illegible]

despre buletinul pentru conducerea partidului nu-l mai scoteam cam din Aprilie 945. Pe la începutul anului 1946 dl Maniu mi-a făcut observația de ce scot buletinul pentru străini atât de neregulat (1-2 pe săptămână) și atunci, și pe în Iunie 946, iarăși l'am scos aproape zilnic.- Iar din Iulie până în Septembrie foarte rar, când în Sept. 946 am rugat pe dl Maniu să mă desărcineze.-

Biroul Presei despre această dată a fost preluat de Secretariatul General ~~de~~ care l'a însărcinat cu conducerea pe d-l Mocanu. Motivul pentru care l'am rugat pe dl Maniu să mă desărcineze era 1) greutatea cu care obțineam știrile de la Secretariatul General 2) că chiar dsa dl Maniu hotărâse ca toate știrile politice și documentele politice mai importante să fie transmise de dl Penescu Misiunilor.-

N.V. [illegible]
29.8.47

Mai declar că cheltuielile necesare acestui Birou de Presă și Buletinului informativ pentru străini nu le-am primit de la alt cineva decât dela Casierul Central St. Mihăescu, din ordinul dlui Maniu.

29/8.47
N.V. [illegible]

75

106

DECLARAŢIE

Asupra celor publicate de Biroul Presei an [illegible] anterior.

Biroul Presei avea de scop, astfel cum a fost construit pentru a transmite pentru interior acele ştiri, cari în vederile D-lui Maniu, puteau menţine încrederea [illegible] tactica preconizată de dsa, iar pentru străini ştiri [illegible] să arete in străinătate greutăţi mari cari le întâmpina [illegible]ţiunea partidului.

Acesta este motivul pentru care de foarte multe ori buletinele aveau o natură tendenţioasă.

Astfel conducerea partidului ţinea f.mult ca zilnic să se dea ştiri cari să arate că peste tot partidul este atacat, silnit, îngrozit de perspective de a vedea oamenii săi chiar asasinaţi. Astfel de ştiri, scrise pe note de mână se trimiteau zilnic de Secretariatul General, de Dl.Maniu, de ~~alţi~~ fruntaşii ai Partidului (Gh.Popp, Coporu, Leon, Solomon, etc.) cari se scriau fără a fi controlate, şi de altfel ne lipseau şi ori ce mijloace de control la Birou. Dl.Maniu ţinea ca aceste ştiri să fie transmise cât de urgent la Misiuni, şi de multe ori trebuia din ordinul lui să merg personal cu arătarea de astfel de note în original.-

Misiunile de sigur erau f.bucuroase de a primi astfel de ştiri şi cereau complectarea lor şi apoi, dădeau chiar indicaţii în ce sens trebueşte lucrat.

Incet, încet, îndrumările dela Misiuni deveneau mai presante şi ni se cereau şi alte informaţiuni. Astfel mi s'a cerut odată de Dl. Hulick să stabilim o reţie de informaţie asupra activităţei militare, însă nu am putut satisface aceste cerinţi arătând că nu dispunem de personalul necesar. Deasemeni ni se cereau informaţiuni cu [illegible] organizaţiei Siguranţei, pentru care iară l'am sfătuit [illegible] caute altă organizaţie, noi neavând un personal format pentru astfel de acţiuni, iar eu personal neavând experienţă pentru etc.

Stiu că atât Dl.Maniu cât şi Secretarul General Dl.Mihalache şi anturajul lor, aveau fel de fel de l[illegible]

./..

turi şi acopereau cu multă grijă aceste concibiabule, cari atunci când Dl.Maniu locuia la mine, avea grijă să ordone dactilografei Clara Romano, să evacueze şi holul care preceda camera Dlui Maniu ? Aceasta se făcea şi când diferiţi ofiţeri deblocaţi cum era de pildă Generalul Ghergeş venea Dl.General într'o zi mi-a cerut să-l introduc la Dl.Maniu,căci a construit o schemă de rezistenţa şi dădea să mi-o explice. Generalul vă va putea spune că l'am rugat să păstreze expunerea pentru Dl.Maniu, căci eu nu'mă ocup cu aceste chestiuni.

Misiunile cereau şi material informativ dar era greu de procurat,pentru că tot materialul era românesc,noi nu puteam să-l traducem; totuşi cereau tot ce puteam şti despre celelalte partide,inclusiv Comuniştii. Despre acestea însă nu găseam materialul necesar printre teancurile de documente la dispoziţia D-lui Maniu,care primea zilnic de peste tot plicuri etc.-

Stiu deasemeni că Dl.Maniu se ocupa intens cu anumite propuneri a ofiţerilor deblocaţi şi ca adesea vedea pe capii acestor organizaţii. Personal eram însă ţinut departe.-

Am avut informatori din Ministere: astfel pe Dl. Ţancu din Economia Naţională care a fost de două ori la mine şi mi-a dat datele asupra Conv.Com.Ruso-Române, şi Dl.Prof.Tătaru care mi-a dat datele cu colectările de cereale.- Aceste informaţiuni le-am transmis misiunilor.

Un alt informator al meu pentru chestiuni interne era Dl.Cârje, dar pentru ştiri de mică informaţie.-

Dela Ministerul Agriculturei am primit informaţii prin Dl.Ghiţulescu, directorul Reformei Agrare,care a venit de vre-o 2 ori la mine cu informaţii pe cari apoi le-am predat misiunilor. Informaţiunile erau relative la aplicarea Reg.Agrare, distrugerea inventarului viu şi mort etc., (aplicarea reformei etc.)

Date despre Reşiţa, producţia curentă,am obţinut dela Dl.Grl.Cassian, care însă mi le-a adus din proprie iniţiativă,şi o singură dată.-

Asupra schimbărilor în armată îmi dădeau informaţii Dl.Col.Stoika şi Cassian (Grl.) Se ocupau în deosebi de E.C.P.

Nimeni din aceştia nu primea bani de la mine.

Aceştia aci înşiraţi sunt în tot cazul cei mai

..//..

principali şi de cari mi-am amintit acum.

De aceste lucruri se interesa Dl.Hulick şi Melbourne. La Englezi Dl.Porter. Dl.Robinson dela Englezi, mi-a oferit într'o zi 1947 să plătească pe Prof.Tătaru, însă i-am spus că acesta nu va primi.

Asupra metodelor lor de lucru faţa de mine pôt spune numai atât că, cu ocazia vizitelor la ei, îmi spuneau pe faţă că-i interesează un subiect sau altul (din cele arătate mai sus) şi-mi dădeau tot timpul să le procur. Când le predam, îmi cereau să spun sursa, şi o notau pe document, cu arătarea calităţei persoanei.-

Bani nu am cerut de la ei, şi nici nu mi-au dat. Imi dădeau însă destul de des ţigarete, dar când ceream servicii minime, de ex. că le dau 10 dolari să comande ţigări, spunea Dl.Melborne că în urma scandalului cu ţigările în Germania, s'a interzis exportarea lor.

La Englezi este Dl.Porter care pare a fi intelligence oficer-ul lor. Dl.Robinson, ataşatul comercial este Conservator, nu-i bine văzut de ei şi nici el nu apreciază pe ceilalţi.-

Ştiu că nu-i vede bine, pentru că vorbind cu el când i-am predat actul Reşiţa, mi-a vorbit cu dispreţ de calităţile Dlui Holman şi a le lui Porter.-

Menţionez că nu mai am de adăugat nimic esenţial asupra activităţei mele şi nici asupra celei a Dl.Maniu.

ss. V.V.Serdici
30.8.1947 -

30.8.947
Dată în fața mea

109 107 P

Declarație

Asupra celor publicate de Biroul Presei am vorbit anterior.

Biroul Presei avea de scop, astfel cum a fost construit pentru a transmite pentru interior acele ştiri, cari în vederile D-lui Maniu, puteau menţine încrederea în tactica preconizată de dsa, iar pentru străini ştiri cari să arate în străinătate greutăţi mari cari le întâmpină acţiunea partidului.

Aceasta este motivul pentru care de foarte multe ori buletinele aveau o natură tendenţioasă.

Astfel conducerea partidului ţinea f. mult ca zilnic să se dea ştiri cari să arate că peste tot partidul este atacat, „strivit", îngrozit de perspectiva de a vedea oamenii săi chiar asasinaţi. Astfel de ştiri, scrise pe note de mână se trimiteau zilnic de Secretariatul General, de D-l Maniu, de fruntaşi ai Partidului (Gh. Popp, Coposu, Lion, Solomon, etc) cari se scriau fără a fi controlate, şi de altfel ne lipseau şi ori ce mijloace de control la Birou. D-l Maniu ţinea ca aceste ştiri să fie transmise cât de urgent la Misiuni, şi de multe ori trebuiam din ordinul lui să merg personal cu arătarea de astfel de note în oficial.

Misiunile de regulă erau f. bucuroase de a primi astfel de ştiri şi cereau completarea lor şi apoi, dădeau chiar indicaţii în ce sens trebuieşte lucrat.

Încet încet, îndemnările dela Misiuni deveneau mai presante şi ni se cereau şi alte informaţiuni. Astfel mi s'a cerut odată de D-l Buclick să stabilim o reţea de informaţie asupra activităţii militare, însă nu am putut satisface aceste cerinţe arătând că nu dispunem de personalul necesar. Deasemeni ni se cereau

informațiuni asupra organizației Siguranței, pentru care iarăși l'am sfătuit să caute altă organizație, noi neavând un personal format pentru astfel de acțiuni, iar eu personal neavând experiență pentru ele.

Știu că atât D-l Maniu cât și Secretarul General, D-l Mihalache și anturajul lor, aveau fel de fel de legături și acopereau cu multă grijă aceste consultațiunile, căci atunci când D-l Maniu lucra la mine, avea grija să ordone dactilografei Clara Romanos să evacueze și holul care preceda camera D-lui Maniu. Aceasta se făcea și când diferiți ofițeri deblocați cum era de pildă Generalul Ghiuge venea. D-l General încă o zi mi-a cerut să-l introduc la D-l Maniu, căci a construit o schemă de rezistență și dădea să mi-o explice. Generalul vă va putea spune că l'am rugat să păstreze expunerea pentru D-l Maniu, căci eu nu mă ocup cu aceste chestiuni.

Misiunile cereau și material informativ dar era greu de procurat, pentru că tot materialul era românesc, noi nu puteam să-l traducem; totuși cercam tot ce puteam ști despre celelalte partide, inclusiv Comuniștii. Despre aceștia însă nu găseam materialul necesar printre teancurile de documente la dispoziția D-lui Maniu, care primea zilnic de peste tot plicuri etc.

Văzut de noi spre neschimbare
[signature]

110

Știu deasemeni că d-l Manu se ocupa în timp cu anumite propuneri a ofițerilor deblocați și că adesea vedea pe capii acestor organizații. Personal eram însă ținut departe.

Am avut informatori din Ministere: astfel pe d-l Tarnu din Economia Națională care a fost de două ori la mine și mi-a dat datele asupra Conv. Com. Ruso-Române, și d-l Prof. Tătaru care mi-a dat datele cu colectările de cereale. — Aceste informațiuni le-am transmis misiunilor.

Un alt informator al meu pentru chestiuni interne era d-l Căzje, dar pentru știri de mică informație.

Dela Ministerul Agriculturii am primit informații prin d-l Ghițulescu, directorul Reformei Agrare, care a venit de vre-o 2 ori la mine cu informații pe cari apoi le-am predat misiunilor. Inf. erau relative la aplicarea Ref. Agrare, distrugerea inventarului viu și mort etc. (aplicarea reformei etc.)

Date despre Reșița, producția executată, am obținut dela d-l Gal. Cassian, care însă mi le-a adus din proprie inițiativă, și o singură dată.

Asupra schimbărilor în armată îmi dădeau informații d-l Col Strika și Cassian (Gal). Se ocupau de dosarele de E.C.P. —

Nimeni din aceștia nu primea bani de la mine.

Aceștia au inziarali sunt în tot capul cei mai principali și de cari îmi-am amintit acum.

De aceste lucruri se interesa d-l Hulick și Melbourne. La Englezi d-l Porter. D-l ~~Porter~~ Robinson dela Englezi, mi-a oferit într'o zi în 1947 să plătească pe Prof. Tătaru, însă i-am spus că acesta nu va primi.

Asupra metodelor lor de lucru față de mine pot spune numai atât că cu ocazia vizitelor la ei, îmi spuneau pe față că-i in-

Văzut de noi spre neschimbare
[signature]

tremeze un subiect sau altul (din cele arătate mai sus) și-mi dădeau tot timpul să le procur. Când le predam, îmi cereau să spun persa, și o notau pe document, cu arătarea calității persoanei.

Bani nu am cerut de la ei, și nici nu mi-au dat. Îmi dădeau însă destul de des țigarete, dar când ceream sume minime, de ex. că le dau 10 dolari să comande [illegible], spunea D-l Melbourne că în urma scandalului cu [illegible] în Germania, s'a întrerupt [illegible] lor.

La Englezi este D-l Porter care pare a fi intelligence officer-ul lor. D-l Robinson, atașatul comercial este conservator, nu-i prea văzut de ei și nici el nu apreciază pe ceilalți.

Știu că nu-i vede bine, pentru că vorbind cu el când i-am predat actul Reșița, mi-a vorbit cu dispreț de calitățile D-lui Holman și a lui Porter.

Menționez că nu mai am de adăugat nimic esențial asupra activității mele și nici asupra [illegible] a D-l Mann.-

[illegible signature]

30. 8. 47

Văzut de noi
[illegible] Cercetare

[illegible signature]

89 III

30 Aug 947

111

Am debutat în viața politică creîndu-mi o organizație proprie "Blocul Românesc" la T - M, cu care am și câștigat o primă victorie electorală la 10 Ianuarie 931, când am câștigat conducerea Camerei de Agr. T.M.

Scurt după aceea la 1 Iunie 1931, în pact electoral cu dr.Lupu am intrat pentru întâia oară în Parlament ca deputat opoziționist de T.M. In cartel cu dr.Lupu am câștigat și alegerile din 1932, contra N.T., iar în 1933, deastă dată înscris formal la dr.Lupu, am câștigat pentru a treia oară locul meu în parlament. Prin fuziunea dintre dr.Lupu și N.T., am devenit în acel an N.T. Am făcut fuziunea cu inimă ușoară știind că prin ea forțele țărăniste nu pot fi decât întărite. Si cu toate că cunoscând bine curatul spirit democratic al doctorului Lupu și situația încă radicală a partidului său, și știind deasemeni că partidul N.T. au multe deficiențe, pe cari le semnalasem scurt înainte încă în Cameră contra N.T., am sperat sincer că dr.Lupu devenind vicepreședinte, nu va lăsa să nu influențeze conducerea și să fie îndreptate unele din turpitudinile marelui Partid N.T., care trebuia prin noui le noastre forțe să fie silit să stea pe lângă programul său, care este un program foarte generos, bun și care îmbrăca toate condițiunile pentru ducerea mai departe a luptei noastre pentru libertate și dreptate socială în România.

Erau deci N.Țărăniștii singurul partid în care puteam trăi și desvolta lupta mea pentru democrație.

In noua mea calitate de deputat Naț.Țărănist, am continuat activitatea mea parlamentară. Ca în trecut m'am ocupat de multiple probleme. Mulțămită mie, ca inițiator parlamentar, s'a făcut legea pentru interzicerea jocurilo de noroc. Mulțămită mie, iar ca inițiator, s'a votat lege zahărului, sabotată apoi la Senat de Argetoianu, pus în slujba fabricilor de zahăr. Mulțămită mie am amendat lege conversiunii, introducându-se la articolul creditorilor cari intră în conversiune și avocații cu creanțele lor de

./.

onorarii, marea racilă a vieții satelor din Ardeal. Tot eu am demascat, în tăcerea mormântală a Camerei, nemaipomenitul jaf în cele 7.200.000.000 lei ale art.62 din legea conversiunii pentru despăgubirea unor instituții pentru pierderile suferite cu conversiunea.

De câte ori pășeam la tribuna Camerei pentru a vorbi în acele chestiuni, sau pentru etatizarea Băncii Naționale, banca întâia a Naț.Țărăniștilor, ocupată permanent de Virgil Madgearu, Ghelmegeanu, Călinescu, Andrei, se golia și mergeau la bufet, pentru a marca incintei că Serdici vorbește în nume personal nu ca N.Țărănist.

Pentru amendarea legii conversiunei și pentru munca de fiecare zi depusă la Minister pentru ușurarea necazurilor lor, pentru veșnica mea prezență între ei, țăranii de pe Târnava s'au legat de mine și în atâtea alegeri, mereu violentate, au stat neclintiți pentru mine și mi-au menținut, înfrângând teroarea și furtul urnelor.

La 20 Decemvrie 1937 m'am prezentat din nou în fața urnelor, de astă dată pentru prima oară ca național țărănist. Astfel că dela începutul carierii mele de țărănist manist, am trebuit să sufăr cea mai mare deziluzie: mergeam în înțelegere electorală cu partidul pistolerilor, cu codreniștii. Eram deabea intrat într'un angrenaj - care azi îl văd ca diabolic - și eram numaimun modest membru la partidului; eu nu mă puteam opune.

Am reușit și în aceste alegeri. Fără folos, căci curând după aceea parlamentul este dizolvat și activitatea de partid interzisă. Deabea la 23 August 1944 eșim la iveală, în ziua mult așteptată a eliberărei. Mai mult, dl.Maniu era și stăpânul celor trei guverne cari s'au succedat până la 6 Martie 1945.

Plecarea noastră dela Guvern în 5 Martie 1945, în rafalele gloanțelor trase în români și de români, a fost o mare sdruncinare pentru mine, și din acea zi am început să gândesc la trecut, la viitor. Nu eram membru în conducere, și cuvântul meu nu-l puteam spune.

M'am gândit la trecut. M'am gândit la cele făcute în adevăr de guvernele național țărăniste, și la progra-

./.

mul minunat al Partidului. Criticasem atunci vehement acţiunea lor, dar azi era acţiunea mea.

Programul proclamă preocupări de armonizare socială, punând în frunte massele ţărănişti.

Si ce s'a făcut ? S'au înteţit pretenţiile industriei parazitare hrăpăreţe, din taxe grele de export ale cerealelor, meşterul Madgearu creeas şi mai grelele "cedări de devize", toate provenite din sudoarea ţăranului. Iar scandaloase beneficii mergeau prin obţinerea de devize la curs oficial, între proprietarii industriei parazitare. Nu o spun acum. Am spus-o la votarea - pe care am putut-o împiedeca, a legii cartelurilor a Dlui Lugojanu (am scos şi broşura: Jaful cartelurilor).

Dar proprietatea mică , care ne angajam s'o protejăm ? A făcut dl.Mihalache legea sa a circulaţiei bunurilor, prin care a pălmuit programul şi a creat chiaburimea satelor şi proletarii lor.

Programul nostru proclama desgătuşarea muncii, că munca nu este marfă. Ce am făcut ? Legi minunate, cele mai frumoase şi cele mai avansate din Europa, din lume. Era mare meşter D.R.Ioaniţescu. Dar soarta muncitorului nu a fost schimbată de aceste legi; nici case, nici băi, nici salarii, nici stabilitate şi nici hrană şi nici dreptate. Au rămas veşnicii suspecţi subversivi, au rămas paria, marfa.

Dar democraţia afirmată de programul minunat ? Nu garantam noi oare libertăţile cetăţeneşti ? Când însă a putut partidul comunist scoate gazetă sau ţine întruniri fără riscul închisoarei ? Ce protest au făcut deputaţii naţional ţărănişti şi dl.Maniu sau Mihalache sau Madgearu când au fost eliminaţi deputaţii comunişti din Cameră ? Cine a disolvat Blocul Muncitoresc Ţărănesc? Cine se mândrea cu năgia lui Codreanu ? Cine a căutat furt electoral cu pistolerii lui Zelea ? Cine a disolvat sindicatele din 1929 ? Cine a guvernat cu stare de asediu şi cine a judecat cu Curţi Marţiale deţinuţii politici ? Si, Doamne, cine n'a găsit vreo conciliere chiar de erau nebuni, şi a tras în muncitorii la Lupeni ? Si cine a tot făcut deosebiri rasiale ? Oricine-şi aduce aminte de

./.

manifestările studenţeşti din timpul guvernărilor naţional ţărăniste, iar la 8 Noemvrie 1945 iar s'a strigat "jos jidanii" şi au fost maltratări pe stradă conduse de Bani Ghica şi prietenii săi din partid.

Dar în sânul partidului nostru democratic ? Era o mare necuviinţă să-i aduci aminte dlui Maniu că delegaţia permanentă este perimată, că funcţionează din 1935 şi că programul minunat spune că la 4 ani se va reînoi. Dl. Maniu, îţi spunea : nu trebue pusă chestia asta gingaşă. Să astfel delegaţia ruginită din 1935 mergea mai departe, când se ivea un loc Mihalache îşi coopta nepoţii sau oameni fără trecut, iar un om ca mine cu 6 legislaţii de opoziţie, eu nu-mi găseam loc în ea. Si dl.Maniu pe de altă parte coopta nepoţii şi favoriţii.

Dar cu reforma agrară ? Am stat pe lauri. Nu atribuiam înfăptuirea primei reforme. Dar promiseserăm s'o complectăm şi aceasta o aştepta ţărănimea în August 1944. In loc de aceasta noi făceam referate, ba unul din referenţi propunea să se lase proprietarului câte un pogon de epuse de casă (Dr.Gerota). Iar Ministerul nostru creasе o comisie, şi dl.Hudiţă, ministru plin, nu depunea legea aşteptând disciplinat instrucţiunile dlui Mihalache. Eu unul am resimţit adâncă umilire văzând tergiversarea păcătoasă. Am demisionat din Comisie, în care faţă şi de Vasile Luca, ceream un plafon nu de 50 Ha dar de 8 ha. Am trebuit să vedem apoi, cum era ce ne impunea prima latură a minunatului program a trebuit fi realizat, repede, imediat de un partid care nu avea un aşa minunat program. Cât am durat noi marii noştri moşieri jubilau că bună-i conducerea, că a trecut primejdia.

Dar cu politica faţă de naţionalităţi ? De evrei am vorbit. Dar cu ungurii ce am făcut ? Am început-o cu gărzile Iuliu Maniu şi într'o clipă am sărit înapoi peste cei 20 - 30 ani trecuţi, ca să ne regăsim iar cu concepţiile de duşmănie iremediabilă din anii 1918. Atrocităţle din Trei Scaune au pecetluit concepţii, cari trebuiau să fie de mult renegate. Iar cei mai inimoşi şi de bună credinţă dintre noi, mergeau de bine cuvântau aceste gărzi. (Ilie Lazăr).

./.

Iată democrația partidului național țărănist. Una era scris în poartă, alta se făcea după gard.

Tot așa, la poartă stă stegarul și proclamă cu insistență "suntem numai noi adevărații prieteni ai Rusiei Sovietice. Numai noi am recunoscut-o încă din 1920. Titulescu era al nostru. Dar după gard ce se face? Se insistă să facă răsboi între americani și ruși, căci de sub noui dărîmături, poate o ieși un nou 23 August, pe care apoi cu ajutorul Anglo-Saxon, orice ne-ar costa aceasta, nu l'ar mai pierde din mână. Dl.Maniu doară nu lupta numai pentru România. O spunea cu insistență miniștrilor anglo-saxoni Holman și Benyi: Eu lupt și pentru Anglia și America. Iar ziaristului Lawrence îi spunea că România este singura stâncă în drumul Rusiei către Mediterană și că soarta armatelor americane din Grecia depinde dacă ei știu să mențină intactă această stâncă. O știu mai bine ca oricine: eu am tradus aceste cuvinte.

Dl.Maniu spunea în nenumărate rânduri, impresionând adânc partizanii prieteni ai săi, cari la rândul lor spuneau masselor aceste cuvinte: Regimul comunist din România va anexa țara înainte de 2 - 3 luni Rusiei Sovietice. Azi dl.Maniu uitând peremptoriile sale afirmație declară solemn că este convins că Rusia nu urmărește alipirea țării. Azi însă nu-l aude nimeni, iar eu cu durere văd că una spunea la poartă unde proclama prietenie față de U.R.S.S. iar alta după gard, pentru a rupe poporul de simpatie față de U.R.S.S. susținând că vor să ne anexeze.

Programul partidului proclamă iubirea de pace. Dar dl.Maniu pleacă încovoiat de amărăciune din audiența dela dl.Holman când acesta i-a spus că în nici un caz nu va fi răsboi pentru România.

Acestea au fost gândurile mele amare gândind la trecutul, în care îmi angajasem tinerețele mele, tot entuziasmul meu, toate nădejdile mele, în care angajasem viața mea și a familiei mele.

Mă svârcoleam acum în anxietate. Convorbirile pe cari le tradusesem între dl.Maniu și miniștri anglo-americani îmi arătaseră adevărata, necontrafăcută ima-

./.

84/

116 116

gine pe care se profila viitorul. Faptul că trebuisem să mă leg de discuţiune absolută îmi apărea acum mult vorbitor. Eu deacum ştiam. Nu ştiau ei, bieţii mei colegi Dar eu ştiam. Si dl.Maniu, chiar când era întrebat în delegaţia permanentă tăcea. Tăcea pentru ca nu cumva lume ştiind să se trezească.

Mă svârcoleam în nelinişte. Catastrofa mi se părea de neocolit. Trebuia să sar din barcă înaintea furtunii. Dar amânam de azi pe mâine. O falsă înţeleasă disciplină de partid, falsă şi goală loialitate.

Dar vine 31 Ianuarie 1947. Moldovenii mor pe capete de foame. Preoţii nu mai înmormântează decât grupe,grupe. Si americanii oferă să trimită grâu. Intreabă şi părerea dlui Maniu. Si d-sa îmi spune: mergi şi le spune că şi eu vreau, dar că acest Guvern nu merită să-i încredinţez un bob de grâu. Si în particular : Comuniştii vor face succes politic din ajutorul care va veni.

Cu amărăciune plin în suflet fac comunicarea: şi Românii mor pe capete. Pentru salvarea Moldovenilor a refuzat ajutorul. Dar ajutor totuşi cerea dela anglo-americani, un ajutor asemuit celui dat în Grecia (convorbirea cu ministrul Holman) când am tradus cererea dlui Maniu de a fi ajutaţi nu numai grecii şi turcii dar şi românii.Iar dl.Holman i-a răspuns că toate sunt seriate, că există o listă de prioritate şi că va veni şi rândul nostru. Dacă aşa va fi ajutorul când va veni sorocul listei de prioritate pentru noi, apoi dea domnul să nu ne vie. Ar însemna alte distrugeri, alţi români omorîţi de români cu arme străine. Da, din suflet o dorim toţi românii şi ne refuzăm a crede că aşa nu va fi, dorim o Românie independentă pe deplin : supusă nici ruşilor,dar nici americanilor şi englejilor.

Ajutorul american fusese refuzat. Si cu mirare vedeam că nici C.A.R.S.-ul nu l'am susţinut. O făceau oamenii sărmani, muncitorii o făceau salariaţii. Dl.Maniu nu a avut acest gând, iar în cercurile noastre conducătoare sugestia era primită cu răceală. C.A.R.S.-ul este o organizaţie comunistă. Iar moldovenii continuau să moară de foame. Si aici putem afirma că una proclamau bumii, că N.T. sunt partid de masse, dar în acţiune nu

întindeam mâna noastră în ajutorul acestor masse.

Eram, cum spuneam în mare frământare. Vedeam venind catastrofa dar tot mai ezitam. Dar nu știam că trăesc pe un vulcan. Acum am văzut, acum știu. Am văzut-o în scris. Am văzut că sub oblăduirea dlui Mihalache se punea la cale organizații subterane, organizații de luptă între români. Le pregătea Cercul Profesional Militar. Si încă în ultima ședință a delegației permanente N.țărăniste dl.Maniu afirma răspicat: suntem un partid de masse și ne repugnă acțiunea subterană. Nici unul dintre noi n'are voie să se ocupe cu astfel de mișcări și acțiuni. Si când dl.Maniu pronunța aceste cuvinte, vecinul său din dreapta, dl.Mihalache, oblăduia crearea unei vaste organizații subterane, o adevărată mobilizare românească care avea să lupte pe pământ românesc cu români.

Dar delegația permanentă multe nu știa. Bietul coleg Ion dela Dolj ia cuvântul în ultima noastră ședință și adresându-se dlui Maniu îi spune în cuvinte mișcătoare, plin de îngrijorare: Dle Maniu, noi din provincie trăim ca în pustiu. Noi nu știm nimic din cele ce se petrec. Dvs.vedeți toate și vedeți și miniștri străini. Comunicați-ne și nouă impresiunile Dvs., ca și noi să ne putem da seama încotro mergem. Iar dl.Maniu care știa, dl.Maniu îi spune că a culcs impresii foarte optimiste, în sensul că în curând vom fi ajutați în sensul dorit de dsa adică că ne va veni salvarea dintr'un conflict anglo-american și ruși.

Iată dle Maniu de ce vin azi și te acuz ! Dumneata cu știință și cu voință ai lăsat în întunerec atâția oameni de omenie, oameni devotați, oameni cinstiți, oameni cu necazuri. Dacă acești oameni știau și ei, apoi ei schimbau drumul partidului, căci atunci fiecare ar fi văzut înaintea lui inevitabila catastrofă a partidului, și a noastră a tuturor, cari, vezi doamne, conduceam partidul. Il conduceam din întuneric, căci dumneata nu permiteai ca vălul să fie ridicat, nu permiteai ca o rază de lumină săpătrundă în judecățile prietenilor d-tale.

Tăcerea d-tale dle Maniu ne-a dus în pușcării.

./.

Tăcerea d-tale ne-a fărâmat existențele, și ne-a cufundat familiile în griji, necazuri mari, în lipsuri. Tăcerea d-tale a făcut zob atâtea existențe.

==

De aceea eu azi cu adâncă regret privesc viața mea cheltuită în deșert, de aceea regret că am crezut în d-ta și secondanții d-tale: dvs.sunteți acei cari ați prăvălit nenorocirea peste noi cu știință și voință.

De aceasta te acuz domnule Maniu și Dumnezeu să te ierte dacă mai poți avea iertare.

ss. N.V.Serdici.

Tăcerea dtale dle Maniu ne-a făcut complicii d-tale în creare de dificultăți maselor noastre. Obscurantizați de tăcerea dtale, lăsați în ignoranța realităților, noi am încurajat rezistența maselor, am întârziat comuniunea tuturor românilor în acelaș efort.

p. conf.

119

Am debutat în viața politică creându-mi o organizație proprie „Blocul Românesc" la T-M, cu care am și câștigat o primă mare victorie electorală la 10 Ian 931, când am câștigat conducerea Camerei de Agr. T-M.

Scurt după aceea la 1 Iunie 1931, în pact electoral cu Dr. Lupu am intrat pentru întâia oară în Parlament ca deputat opozițional de T-M. În cartel cu Dr. Lupu am câștigat și alegerile din 1932, contra N-Ț, iar în 1933, deși dată înscris formal la Dr. Lupu, am câștigat pentru a treia oară locul meu în parlament. Prin fuziunea dintre Dr. Lupu și N-Ț, am devenit în acel an N-Ț. Am făcut fuziunea cu inimă ușoară știind că prin ea forțele țărănești nu pot fi decât întărite. Și cu toate că cunoscând bine curentul spirit democratic al doctorului Lupu și situația mea radicală a partidului său, și știind deasemeni că part N-Ț are multe deficiențe, pe cari le semnalasem scurt înainte încă în Cameră contra N-Ț, am sperat totuși că Dr. Lupu devenind Vicepreședinte, nu va lăsa să nu influențeze conducerea și să fie îndreptate unele din trepidanțele marelui Partid N-Ț, care trebuia prin noile noastre forțe să fie silit să stea pe lângă programul său, care este un program foarte generos, bun și care întrunea toate condițiunile pentru ducerea mai departe a luptei noastre pentru libertate și dreptate socială în România.—

V.V. [illegible]

2

Eram deci N-Țărăniștii singurul partid în care puteam trăi și desvolta lupta mea pentru democrație.

In noua mea calitate de deputat Naț-Țărănist, am continuat activitatea mea parlamentară. Ca în trecut m'am ocupat de multiple probleme. Mulțumită mie, ca inițiator parlamentar, s'a făcut legea pentru interzicerea jocurilor de noroc. Mulțumită tot mie, iar ca inițiator, s'a votat legea zahărului, sabotată apoi la Senat de Argetoianu, pus în slujba fabricilor de zahăr. Mulțumită-mie am amendat legea Conversiunei, introducându-se la articolul creditorilor cari intră în Conversiune și avocații cu creanțele lor de onorarii, marea racilă a vieții satelor din Ardeal. Tot eu am demascat, în tăcerea mormântală a Camerei, nemaipomenitul jaf în cele 7.200.000.000 lei ale art 62 din legea Conversiunei pentru despăgubirea unor instituții pentru pierderile suferite cu Conversiunea.

De câte ori pășeam la Tribuna Camerei pentru a vorbi în aceste chestiuni, sau pentru Etatizarea Băncii Naționale, banca întâia a Naț-Țărăniștilor, ocupată permanent de Virgil Madgearu, Ghelmegeanu, Călinescu, Andrei, se golea și mergeau la Bufet, pentru a marca înainte că Serdici vorbește în nume personal nu ca N-Țărănist.

Pentru amendarea legii Conversiunei și pentru munca de fiecare zi depusă la Ministere pentru ușurarea necazurilor lor, pentru vecinica mea prezență între ei, țăranii de pe Târnava s'au legat de mine și în atâtea alegeri, mereu violentate, au stat neclintiți pentru mine și mi-au menținut, înfrângând teroarea și furtul urnelor.–

A.V. Serdici

La 20 oc 1937 m'am prezentat din nou în fața urnelor, de astă dată pentru prima oară ca Național Țărănist. Astfel că de la începutul carierei mele de Țărănist Unionist, am trebuit să sufăr cea mai cramcenă dezilusie: mergeam în înțelegere electorală cu partidul pistolarilor, cu Codreniștii. Eram deabia intrat într'un angrenaj - care azi îl văd ca diabolic - și eram numai un modest membru al Partidului; eu nu mă puteam opune.

Am reușit și în aceste alegeri. Fără folos, căci curând după aceea parlamentul este dizolvat și activitatea de partid interzisă. Abia la 23 August 1944 ezim la iveală, în ziua mult așteptată a eliberării. Mai mult, Dl Maniu era și stăpânul celor trei Guverne cari s'au succedat până la 6 Martie 1945.

Plecarea noastră de la Guvern în 5 Martie 45, în rafalele gloanțelor trase în Români și de Români, a fost o mare zdruncinare pentru mine, și din acea zi am început să gândesc la trecut, la viitor. Nu eram membru în conducere, și cuvântul meu nu-l puteam spune.

M'am gândit la trecut. M'am gândit la cele făcute în adevăr de Guvernele Naț-Țărăniste, și la programul minunat al Partidului. Criticasem atunci vehement acțiunea lor, dar azi am acțiunea mea.

Programul proclamă preocupări de armonizare socială, punând în frunte nevoile țărănești.

Văzut de noi spre neschimbare
[signature]

N. V. Lucas [signature]

Jaful și [illegible] Jarug[illegible]

Şi ce s'a făcut? S'au întețit protecțiile industriei parazitare hrăpărețe, din taxe grele de export al cerealelor, ministrul Madgearu creiase și mai grelele „cedări de devize", toate provenite din sudoarea țăranului. Iar scandaloase beneficii încasau prin obținerea de devize la curs oficial, către proprietarii industriei parazitare. Nu o spun acum. Am spus-o la votarea — pe care am putut-o împiedeca, a legii Cartelurilor a D-lui Lugojanu (Am scos și broșura: Jaful cartelurilor)

Dar proprietatea mică, care ne angajam s'o protejăm? A făcut D-l Mihalache legea sa a circulației bunurilor, prin care a pălmuit programul și a creat chiaburimea satelor și proletarii lor.

Programul nostru proclama descătușarea muncii, că munca nu este marfă. Ce am făcut? Legi minunate, cele mai frumoase și cele mai avansate din Europa, din lume. Era mare meșter D. R. Ioanițescu. Dar soarta muncitorului nu a fost schimbată de aceste legi; nici case, nici băi, nici dispensarii, nici stabilitate și nici hrană și nici [illegible]tate. Au rămas veșnicii „suspecți nocivi", au rămas paria, marfa.

Dar democrația afirmată de programul minunat? <u>Nu garantam noi oare libertățile cetățenești</u>? Când însă a putut partidul Comunist scoate gazetă sau ține întruniri fără riscul închisoarei? Ce protest au făcut deputații Național-Țărăniști și D-l Maniu sau Mihalache sau Madgearu când au fost eliminați deputații comuniști din Cameră? Cine a disolvat Blocul Muncitoresc-Țărănesc? Cine se mândrea cu nașia lui Codreanu? Cine a ~~cântat~~ făcut pact electoral cu pistolarii lui Zelea?

[illegible]

bazat de noi spre neveluntare locale

Cine a disolvat sindicatele din 1929? Cine a guvernat cu stare de asediu, și cine a judecat cu Curți Marțiale deținuții politici? Și, Doamne, cine n'a găsit vre-o consiliere chiar de ceace nebuni, și a trecut în ministerii la Lupeni? Și cine a tot făcut deosebiri rasiale? Ori cine-și aduce aminte de manifestațiile studențești din timpul Guvernului N-Țărănește, iar la 8 Nov 945 iar s'a strigat „Jos jidanii" și au fost maltratați pe stradă conduse de dealul Bani Ghica și prietenii săi din partid.—

Dar în sânul partidului nostru democrație? Era o mare nemulțumire să-și aduci aminte D-l Maniu că delegația permanentă este perimată, că funcționează din 1935 și că programul nimeni spunea că la 4 ani se va reînoi. D-l Maniu, îți spunem; nu trebue pusă chestia asta gingașă". Și astfel delegația ruginită din 1935 mergea mai departe, când se ivia un loc Mihalache își coopta nepoții sau oameni fără trecut, iar un om ca mine cu 6 legislaturi de opoziție, eu nu-mi găseam loc în ea. Și D-l Maniu pe de altă parte coopta nepoți și favoriții.

Dar cu Reforma Agrară? Am stat pe loc. Ne atribuiam înfăptuirea primei Reforme. Dar promiseserăm s'o completăm și aceasta o aștepta țărănimea în August 1944. In loc de asta noi făceam referate, ba unul din referenți propunea să se ~~tăia~~ proprietarului câte un fogon de spuse de

v.v. verso

6

Văzut de noi spre neschimbare [illegible signature]

de casă (D. Gerota). Iar Ministrul nostru, creanî-comisie, și Dl Hudiță, ministru plin, nu depunea legea așteptând disciplinat instrucțiile Dlui Mihalache. Eu unul am resimțit adâncă umilire văzând tergiversarea păcătoasă. Am demisionat din Comisie, în care față și de Vasile dusea, cerusem un plafon nu de 50 Ha dar de 8 Ha. Am trebuit să vedem apoi, cum cea ce ne impunea prima literă a minunatului program a trebuit fi realizat, repede, imediat de un partid care nu avea un așa minunat program. Cât am durat noi marii noștri moșieri jubilau că bună-i conducerea, că a trecut primejdia. —

Dar cu politica față de naționalități? De evrei am vorbit. Dar cu Ungurii ce am făcut? ~~Inutil~~ Am început-o cu gărzile Iuliu Maniu și iute o după am sărit înapoi peste cei 20-30 ani trecuți, ca să ne regăsim iar în concepțiile de dușmănie iremediabilă din anii 1918. Atrocitățile din Trei Scaune cu prețul concepții, care trebuiau să fie de mult relegate. Iar cei mai inimoși și de bună credință dintre noi, mergeau de binecuvântau aceste gărzi. (Ilaritate)

Iată democrația partidului N-Țărănist. Una era scris în poartă, alta se făcea după gard. —

Tot așa; la poartă stă steagul și proclamă cu insistență „~~[illegible]~~ noi adevărații prieteni ai Uniunii Sovietice" [illegible]

[illegible signature]

noi am recunoscut-o încă din 1920. Titulescu era al nostru. Dar după gând ce se face? Se insistă să facă război între Americani și Ruși, căci de sub noi dărămăturii, poate o ieși un nou 23 August, pe care apoi cu ajutorul Anglo-Saxon, ori ce ne-ar costa aceasta, nu l'mai pierde din mână. D-l Maniu declară că luptă numai pentru România. O spunea cu insistență Miniștrilor Anglo-Saxoni Holman și Berry: ~~România~~ luptă și pentru Anglia și America. Iar ziaristului Lawrence îi spunea că România este singura stăvilă în drumul Rusiei către Mediterană, și că soarta armatelor Americane din Grecia depinde dacă vor ști să mențină intactă această stăvilă. O știe mai bine ca oricine [illegible] eu am tradus aceste cuvinte.

D-l Maniu spunea în numeroase rânduri, împărtășind astfel partizanii prieteni ai săi, cari ~~la rândul~~ lor spuneau ~~mereu~~ aceste cuvinte: Regimul Comunist din România va anexa țara înainte de 2-3 luni Rusiei Sovietice. Azi D-l Maniu ~~și-a schimbat~~ uitând peremptoriile sale afirmații declară solemn că este convins că Rusia nu urmărește alipirea țării. Azi însă nu-l ascultă nimeni, iar eu cu durere văd că una spunea la poartă ~~unde-l asculta un popor înșelat~~, și alta unde proclama prietenie față de U.R.S.S. iar alta după gând, pentru a rupe poporul de simpatie față de U.R.S.S. insinuând că vor să ne anexeze.

Programul Partidului proclamă iubirea de pace. Dar D-l Maniu pleacă încovoiat de amărăciune din audiența dela D-l Holman când acesta i-a spus că în nici un caz nu va face război pentru România.

[illegible] de noi spre neschimbare

9

Acestea au fost gândurile mele amare gândind la trecutul, în care îmi angajasem tinereţele mele, tot entusiasmul meu, toate nădejdile mele, în care angajasem viaţa mea şi a familiei mele.

Mă svârcoleam acum în anxietate. Convorbirile pe cari le tradusesem între Dl. Maniu şi Miniştrii Anglo-Americani îmi arătaseră adevărata, necontrafăcuta imagine pe care se profila viitorul. Faptul că trebuisem să mă leg de discreţiune absolută îmi apărea acum mult vorbitor. Eu deacum ştiam. Nu ştiau ei, bieţii mei colegi. Dar eu ştiam. Şi Dl. Maniu, chiar când cea întrebat în delegaţia permanentă tăcea. Tăcea pentru ca nu cum-va lumea ştiind să se [illegible].

Mă svârcoleam în nelinişte. Catastrofa mi se părea de neocolit. Trebuia să sar din barcă înaintea furtunii. Dar amânam de azi pe mâine: false înţeleasă disciplină de partid, falsă şi goală loialitate.

Dar vine 31 Ianuar 947. Moldovenii mor pe capete de foame. Preoţii nu mai înmormântează decât grupe, grupe. Şi Americanii oferă să trimită grâu. Întreabă-şi părerea Dl. Maniu. Şi dsa îmi spune: megi şi le spune că şi eu vream, dar că acest Guvern nu merită să-i încredinţez un bob de grâu! Şi în particular: Comuniştii vor face ~~arme~~ Succes politic din ajutorul care va veni.

Cu amărăciune plin în suflet fac comunicarea: şi Românii mor pe capete.

A. V. Faur

Trimis de noi spre [illegible]

123 Văzut de noi, spre [illegible]

Pentru salvarea moldovenilor a refuzat ajutorul. Orice ajutor tot ne venea dela Anglo Americani, un ajutor asemănător celui dat în Grecia (Convorbire cu Ministrul Holman) când am tradus cererea d-lui Maniu de a fi ajutați numai Grecii și Turcii dar și Românii. Iar d-l Holman i-a răspuns că toate sunt seriate, că există o listă de prioritate și că va veni și rândul nostru. Dacă așa va fi ajutorul când va veni rândul listei de prioritate pentru noi, apoi dee Domnul să nu ne vie. Ar însemna alte distrugeri, alți Români omorâți de Români cu arme străine. Da, din suflet o dorim toți Românii, și ne refuzăm a crede că așa nu va fi, dorim o Românie independentă pe deplin și nici supusă ~~Americanilor, nici Englezilor~~, nici Rușilor, dar nici Americanilor și Englezilor.-

Ajutorul American fusese refuzat. Și cu mirare vedeam că nici CARS-ul nu l'am menținut. O făceau oameni săraci, nevoiași, o făceau salariații. Domnul Maniu nu a avut acest gând, iar în cercurile noastre conducătoare sugestia era primită cu răceală. CARS-ul este o organizație comunistă. Iar Moldovenii continuau să moară de foame. Și aci putem afirma că ne proclamam bravi, că ne-și suntem partid de masă, dar în acțiune nu întindeam mâna noastră în ajutorul acestei mase.-

Eram, ne spuneam în noua frământare. Vedeam venind catastrofa dar tot mai sperăm. Dar nu știam că trăiesc pe un vulcan. Acum am văzut, acum știu. Am văzut-o în scris. Am văzut că mă obligă decizia d-lui Mihalache

ss. [illegible]

Să [illegible] de noi spre [illegible]

se punea la cale organizaţii subterane, organizaţii de luptă între Români. Se pregătea Corpul Profesional Militar. Şi când în ultima şedinţă a delegaţiei permanente N-Ţărăniste D-l Maniu afirma răspicat: suntem un partid de masse şi ne repugnă acţiunea subterană. Nici unul dintre noi n'are voe să se ocupe cu astfel de mişcări şi acţiuni. Şi când D-l Maniu pronunţa aceste cuvinte, vecinul său din dreapta, D-l Mihalache, oblăduia crearea unei vaste organizaţii subterane, o adevărată mobilizare românească care avea să lupte pe pământ românesc cu Români.

Din delegaţie permanentă multe nu ştia. Bietul coleg Ion dela Dolj ia cuvântul în ultima noastră şedinţă şi adresându-se D-l Maniu îi spune în cuvinte mişcătoare, pline de îngrijorare: "Domnule Maniu, noi din provincie trăim ca în pustiu. Noi nu ştim nimic din cele ce se petrec. Dvstră vedeţi toate şi vedeţi şi Miniştrii străini. Comunicaţi-ne şi nouă impresiile Dvs, ca şi noi să ne putem da seama încotro mergem." Iar D-l Maniu care ştia, D-l Maniu îi spune că a cules impresii foarte optimiste, în sensul că în curând vom fi ajutaţi în sensul dorit de dsa. adică că ne va veni salvarea dintr'un conflict Anglo-American şi Ruşi.

Iată domnule Maniu de ce vin azi şi te acuz! Anume cu ştiinţă şi voinţă ai lăsat în întunerec atâţia oameni de onoare, oameni devotaţi, oameni cinstiţi, oameni cu curaj [illegible].

[illegible signature]

76

11.

Văzut de noi spre cercetare [illegible]

124

Dacă aceşti oameni ştiau şi ei, apoi ei schimbau drumul partidului, căci atunci fie care ar fi văzut înaintea lui inevitabila catastrofă a partidului, şi a morţii a tuturor, cari, vezi Doamne, conduceam partidul. Il conduceam din întuneric, căci dta nu permiteai ca vălul să fie ridicat, nu permiteai ca o rază de lumină să pătrundă în [illegible] prietenilor dtale.

Tăcerea dtale domnule Maniu ne-a dus în puşcării. Tăcerea dtale ne-a fărâmat existenţele, şi ne-a cufundat familiile în griji, necazuri mari, în lipsuri. Tăcerea dtale a făcut zob atâtea existenţe.

X— De aceea eu azi cu adânc regret privesc viaţa mea cheltuită îndeşert, de aceea regret că am crezut în dta şi secondanţii dtale: dvstre sunteţi acei cari aţi prăvălit nenorocirea peste noi cu ştiinţă şi voinţă.

De aceasta te rog domnule Maniu şi Dumnezeu să te ierte dacă mai poţi avea iertare.

ss. V. [illegible]

X— Tăcerea dtale domnule Maniu ne-a făcut complicii dtale în crearea de dificultăţi [illegible] noastre. Obscurantizaţi de tăcerea dtale, lăsaţi în ignoranţa realităţilor, noi am încurajat rezistenţa maselor, am întârziat comuniunea tuturor Românilor în acelaş efort.

Văzut [signature]

ss. V. [illegible]

In Decembrie 1944 am infiinţat la cererea D-lui Maniu un birou de presă.-

Biroul acesta scotea 2 buletine: unul pentru Conducere, unul pentru străini (misiuni şi ziarişti). Biroul a început activitatea prin întocmirea unor succinte studii asupra;

Reformă Agrară ...	lucrat de mine
Politica Industrială	Stoenescu C.
Comunicaţii	compulsat de mine
Tarife	lucrat de mine
Poliţie	Bucur
Armată	Stoika
Jandarmerie	Zorzor şi Barbu
„Decalajul între preţuri ..	Serdici

Deasemeni numeroase, aproape zilnice în primele luni, articole de informaţie actorală.-

Pentru aceste articole aveam informaţie fie de Dl.Maniu, fie de la Secret.Generul, fie diverşi prieteni şefi de judeţe din provincie, fie erau de ordin polemic cu alte ziare.-

Personalul meu consta din Dl.C.Stoenescu dar care n'a stat decât 3 luni, şi Dra Colette Bruteanu. Tot numai vre-o 3 luni am avut un curier, numit "Marinarul".

Aceste buletine, fie studii, fie informaţie curentă erau trimise întâi prin Marinarul, care le preda la Biroul de presă al Misiunilor, la Dl.Maniu şi la 2-3 ziarişti cari atunci erau în Bucureşti. Apoi prin dactilografă şi uneori prin mine.

Când era vorba de studii, pe cari Misiunile trebuiau însă să le traducă, adese-ori mi se cereau completări sau o sursă de referinţă.

Plicurile erau destinate la misiuni Dlor Key şi Dlui Hulick.

Pe Dl.Key l'am cunoscut la o mică agapă în casa mea unde venise şi cu Cpt.Hogg. Aceasta în Octombrie 1944. Pe Dl.Hulick l'am cunoscut atunci când m'am dus în casa D-lui Serban Ghica în Strada Dionisie, cam prin Octombrie-Noemvrie 1944, care dădeau un bufet rece.

Cu toate că plicurile erau duse prin Marinar, eu mergeam săptămânal să iau contact cu Dl. Hulick, căci Key venea la mine de cele mai multe ori. Cu aceste ocazii dis-

cutau ce îi interesează în special şi căutam să documentez aceste chestiuni,- cari toate erau în legătura cu studiile confecţionate. Iar privitor la articole,acestea uneori le scriam atunci când ei telefonau sau întrebau personal cu ocazia întrevederilor ce însemnătate şi fond de realitate cuprinde un oarecare articol. De pildă: atunci când Dl. Maniu era atacat că ar fi în cârdăşie cu Legionarii.

La 15 Martie 1945 am trebuit să răresc buletinul străin,nerămânând decât o dactilografă,şi deasemeni să condensez pe cel Românesc.

In Sept.1946 am demisionat,Bir.Presei trecând la Secretariat.

Precum am spus cu Dnii Key şi Hulick mă vedeam la Birourile lor, sau Key venea la mine. In alte locuri nu ne vedeam,şi am fost o singură dată invitat la masă în Soc. Jianu la Hulick şi o singură dată la Key. Key venea însă mai des la mine la masă.-

Studiile cari le publicam nu purtau altă inscripţie decât: Biroul de Presă P.N.Ţ. şi titlul urmat de numele autorului.-

Pentru a se confecţiona aceste lucrări - studii, mă gândeam la care din prieteni să mă adresez şi care să aibe competinţa necesară. Apoi îl chemam sau îl întâlneam şi-l rugam ca în timpul cel mai scurt să-mi facă o scurtă lucrare asupra subiectului în chestiune.-

Aceste lucrări mi se aduceau dactilografiate.

In lucrarea asupra ref.Agrare vorbeam în rândul întâi de prima reformă agrară şi efectele ei. Arătam toate cifrele a terenurilor expropiate şi împropriatărite, şi arătam profunda modificare care se produsese. Arătam criteriil după care s'a expropiat şi criteriile după care se împroprietăria, Deasemeni formele juridice aplicate şi la exproprierе şi la împroprietărire, formele de apel şi de recurs.

Lucrarea conţinea tabele şi cifre împrumutate diverselor lucrări de specialitate şi în special din buletinul Statistic al Institutuşui Statistic.-

Apoi m'am ocupat cu ref.Agrară care urma să se voteze în curând, arătând o oarecare medie între ele,arătam pe ce poate conta ca teren expropiat şi aproximativ câţi ţărani vor putea fi împroprietăriţi. Mă ocupam deasemeni cu rezervele de Stat şi ferme, în raport cu suprafaţa mi-

nimă necesară pentru asigurarea cantităţei de grâu etc. de sămânţă.

Arătam deasemeni că noi planuri de lucru vor trebui aplicate pentru ca producţia să nu scadă. Această lucrare a fost trimisă la Englezi Dlui Key la Americani Dlui Hulick fiind cerută de ei Biroului Presei ce conduceam.

La un răstimp am intrebat dacă lucrările au fost utile. Cu Dl.Hulick am discutat în Biroul Dsale. Dsa se interesa şi de situaţia dinainte de 1919 în mod mai amănunţit căci in studiu nu era decât un tabel de cifre. Pentru rest însă pot aduce aminte că Dl. Hulick nu prea făcuse numeroase observaţiuni, şi în nici un caz de detaliu.-

Dl.Key nu a făcut nici o observaţie imediat şi mult mai târziu,cam peste o lună mi-a supus un chestionar la care am răspuns în detaliu.- Nu pot să-mi amintesc chestionarul dar erau vre-o 7 - 8 puncte.-

---

Despre chestia tarifară am făcut un referat arătând amănunţit situaţia din trecutul nostru de ţară protecţionistă (tarif vamal Brătianu şi Madgearu). Arătam cum pentru a crea o industrie, care era factică în mare parte şi a devenit prin protecţie exagerată, a trebuit ca agricultura să fie supraimpusă pentru a se putea subvenţiona protecţiunea. De aci mare decalaj de preţuri şi inerente pauperizare a ţărei muncitoare.-

Recomandam o politică liberă, cu protecţii minimale pentru industriile de bază.-

La aceasta mi s'a cerut numai de Dl.Key explicaţia pentru ce P.N.T. a perseverat în producţiune.

<u>Decalajul de preţuri.</u>

In acest studiu am amplificat partea finală din studiul anterior, citând numeroase cifre,pe epoci,şi obiecte de consum, din care rezulta o progresivă sărăcire a maselor şi o bolnăvicioasă prosperitate a industriei, chiar a celei parazitare.-

Nu mi s'a făcut nici o observaţie,însă mi s'a spus din ambele părţi că studiul luminează în deplină măsură felul cum o ţară prosperă şi bogată poate deacia duce o populaţie sărăcită şi zdrenţăroasă.

..//..

Celelalte lucrări nu le pot analiza,nefiind compuse de mine,iar primindu-le le-am rasfoit numai. Le-am primit rând pe rând de la autori: Dnii Stoika întai, apoi ceilalţi domni: Stoenescu, Busuir, Barbu, şi le-am predat celor 2 misiuni. Dintre ele numai studiul asupra industriei a fost obiecţionat şi de Dl. Key şi de Dl.Hulick, şi chiar în măsură mai intensă decât celelalte. Chestiunile erau relativ la metodele de selecţionare a diverselor branşe industriale, măsuri luate pentru a mări eficienţa industriei, starea maşinelor şi ţările de import,preţurile plătite pentru aceste maşini şi când şi modalităţile de plată. Apoi quantumul de maşini importate anual.(reînoite).

Buletinele de actualitate

Aceste buletine au apărut până dupe 6 Martie 945 în mod regulat, 6 ori pe săptamână. Apoi de maximum 2-3 ori pe săptămână. In 1946 au apărut cu totul sporadic.

Idea directivă am cules-o dintr'o conversaţie urmată de un sfat scris din partea Dlui Lañgas, pe care îl cunoşteam, care era în meserie, pe când eu eram pentru prima oară că făceam presă. Planul Dlui Langas presupunea însă mari cheltueli, pe când eu, neprimind bani, şi plătind din banii mei, trebuia să fac un lucru modest. Prima ramburs are mi-a făcut-o partidul pe la Nov. 1945., achitându-mi 730.000 lei pentru tot timpul.

Mi-am propus să relev zilnic articolele cari priveau mai de aproape partidul şi şefii săi, apoi în rândul al doilea articolele de principii din gazetele adverse, apoi când era spaţiu scriam un articol din proprie inspiraţie asupra vre-un subiect chiar din trecut însă de actualitate.-

Materialul acesta informativ provenea fie dela Dl.Maniu, fie de la Secriariatul General, fie de la diverşi prieteni politici din provincie, ori mi-l dădea chiar presa zilnică. In primele 2 săptămâni era f.folositor Dl. Boldeanu, care însă a trebuit să părăsească serviciul. Dnii Maniu, Leucuţia, Gh.Popp etc., cari îmi dădeau uneori material,îl deţineau din mâna prietenilor din provincie cari treceau pe la ei.-

Faptele cari ni se comunicau din provincie erau relativ la diverse ciocniri şi agresiuni care se petreceau la cluburile noastre provinciale şi cari fapte se

..//..

multiplicau din ce în ce. Apoi în acea epocă (primele luni 1945) arătam înlocuirea prefecţilor cu decret, al primarilor, cu prefecţi şi primari fără decret.-

Această parte informativă avea de scop să arate dificultăţile prin care trecea partidul. Aceste informaţiuni care aproape în totalitate proveneau de la Secretariatul General nu erau verificate de mine. Tot astfel notele pe cari mi le aduceau sau predau şefii de organizaţie nu le verificam.

Desigur scopul acestei părţi informative era pur partisan, şi anume îndeplineam însărcinarea dată mie decătre conducerea partidului, resp. Dl. Maniu de a informa în mod regulat străinătatea şi presa străină dacă posibil despre abuzurile cari se petrec, şi cari după 6 Martie cădeau în răspunderea Guvernului.

Nu aş putea afirma azi dacă în acele ştiri cu toate că proveneau de la Secretari, precum uneori mi se înmânau direct de către şefii de organizaţii sau trimişii lor, vor fi fost toate cu adevărat corespunzătoare situaţiei, mai ales cu mie personal îmi lipsea orice mijloc de control pe teren sau la faţa locului. In acest mod este posibil ca unele buletine să apară după verificare tendenţioase.

Aceste buletine mergeau de urgenţa la Misiunile Engleză şi Americană şi numai uneori, la Misiune Sovietică, unele într'adevăr existau posibilitate de verificare adică aveam siguranţa că faptele se intâmplasera întocmai.

Uneori misiunile mă intrebau dacă un fapt sau altul este exact, însă eu repetam că nu pot să le garantez deoarece nu aveam putinţa de a le controla.

Aceste Buletine le-am rărit considerabil dupe 6 Martie, numai apăream decât 2-3 ori pe săptămână. Motivul era că începuse să mă obosească acest buletin şi aş fi dorit să scap de această însărcinare.-

---

Mi s'a cerut mai târziu decătre Britanici explicaţii asupra chestiunei antisemite, iar Dl. Melbourne mi-a cerut în Oct.1946 o listă complectă a tuturor candidaţilor noştri cu datele caracteristice, vârsta, meseria, demnităţi ocupate etc., iar dupe alegeri aceleaşi date relativ la candidaţi.-

---

Mi s'au mai cerut mai târziu anumite date decătre Dl.Melbourne sau Key,dar nu-mi pot aduce imediat aminte de ele,dar voi complecta la urmă. Dat fiind că nu mi se cereau des astfel de date sau lucrări în momentul de faţă nu mi le pot aminti conţinutul sau subiectul lor.-

---

Menţionez că în buletinele pe cari le trimiteam misiunilor anglo-americane numai 2 ori am citat armata roşie,în cazul Mediaş arătând că nu s'au amestecat 2 camioane, cu toate că fuseseră chemaţi de Comunişti,al doilea caz am citat o informaţie primită din Ploeşti,arătând că la Crivina un tren ar fi fost atacat de câţi-va soldaţi ruşi.

Primeam la început,după acea trebuiam să trimit dupe el Buletinul American şi Englez,care de altfel

---

In cadrul lucrărilor predate de mine Dlui Melbourne sunt şi o lucrare asupra armatei în prezent,care oglindea descompunerea armatei,şi alta despre partidul Socialist. Prima mi-a fost predata de Dl.Col.Stoika,a doua am luat-o dintre hârtiile primite de Dl.Maniu şi pe cari nu le mai utiliza.

Tot astfel primeam de la Dl.Sabin Manuilă buletinele statistice, şi vre-o 4-5 exemplare le-am predat Dlui Melbourne. Erau predate aşa cum le primeam fără vre-o prelucrare.-

---

In perioada ~~masi~~ ernei 1946 când Dl.Maniu stătea la mine alegeam uneori vre-o broşură provenită dela oameni cari îl informau, astfel cum ar fi lucrarea despre partidul Socialist am predat-o Dlui Melbourne,cu toate că desigur Dl.T.Petrescu trebuia să i-o fi înmânat.- Une-ori.

Tot din teancul acela am ales şi o scrisoare pe 3 pagini a lui Mack despre crearea part.agrarian.-

---

Maac

ss.V.V.Serdici
ss.30.8.47.

p. conf. [signature]

In Decembre 1944 am înfiinţat la cererea D-lui Maniu un birou de presă.

Biroul acesta scotea 2 buletine: unul pentru Conducere, unul pentru străini (misiuni şi ziarişti).

Biroul a început activitatea prin întocmirea unor succinte studii asupra:

Reformei Agrare — lucrat de mine
Politica Industrială — ~~Stoenescu~~ O.
Comunicaţii — compulsat de mine
Tarife — lucrat de mine
Poliţie — Bucur
Armată — Stoika
Jandarmerie — ~~Bucur~~ Zorzor şi Barbu
Balajul între partide — Sandii

Deasemeni numeroase, aproape zilnice în primele luni, articole de informaţie actuală. -

Pentru aceste articole aveam informaţie fie de D-l Maniu, fie de la Secret. General, fie diverşi prieteni şefi de judeţe din provincie, fie erau de ordin polemic cu alte ziare.

Personalul meu consta din d-l O. Stoenescu dar care n'a stat decât 3 luni, şi D-ra Colette Brateanu. Tot numai vre-o 3 luni am avut un curier, numit „Marinarul".

Aceste buletine, fie studii, fie informaţii curente erau trimise întâi prin Marinarul, care le preda la Biroul de presă al Misiunilor, la D-l Maniu şi la 2-3 ziarişti cari atunci erau în Bucureşti. Apoi prin dactilografe şi mai prin mine.

Când era vorba de studii, pe cari Misiunile trebuiau însă să le traducă, adese-ori mi se cereau completări sau o sursă de referinţă.

Plicurile erau destinate la misiunii Dlor Key și Dlui Hulick.

Pe Dl Key l'am cunoscut la o masă agapă în casa mea unde venise și cu Cpt Hogg. Aceasta în Octombrie 1944. Pe Dl Hulick l'am cunoscut atunci când m'am dus ~~la~~ ~~[illegible]~~ Dlui Șerban Ghica în str. Dionisie, cam prin Oct-Nov 944. care dădeau un bufet rece. Cu toate că plicurile erau duse prin Marinar, ne mergeam săptămânal să iau contact cu Dl Hulick, căci Key venea la mine de cele mai multe ori. Cu aceste ocazii discutam ce îi interesează în special și căutam să documentez aceste chestiuni cari toate erau în legătură cu studiile confecționate. Iar privitor la articole, acestea uneori le scriam atunci când ei telefonau sau întrebau personal cu ocazia întrevederilor ce însemnătate și fond de realitate cuprinde un oarecare articol de presă: atunci când Dl Maniu era atacat că ar fi în cârdășie cu Legionarii.

La 15 Martie 1945 am trebuit să răresc buletinul străin, nerămânând decât o dactilografă, și deasemeni să condensez pe cel Românesc.

În Sept 1946 am demisionat, Bir. Presei trecând la Secretariat.

Precum am spus cu Dnii Key și Hulick mă vedeam la Birourile lor, sau Key venea la mine. În alte locuri nu ne vedeam, și am fost o singură dată invitat la masă în Șos. Jianu la Hulick și o singură dată la Key. Key venea însă mai des la mine la masă.

Studiile cari le publicam nu purtau altă inscripție decât: Biroul de Presă P.N.Ț. și titlul urmat de numele autorului.

Pentru a se confecționa aceste lucrări - studii, mă gândeam la care din prieteni să mă adresez și care să aibe competința necesară. Apoi îl chemam sau îl întâlneam și-l rugam ca în timpul cel mai scurt să-mi facă o scurtă lucrare asupra subiectului în chestiune.

Aceste lucrări mi se aduceau dactilografiate.

In lucrarea asupra ref. Agrare vorbeam în rândul întâi de prima reformă agrară și efectele ei. Arătam toate cifrele a terenurile expropiate și împroprietărite, și arătam profunda modificare care se producese. Arătam criteriile după care s'a expropiat și criteriile după care se împroprietărea. deasemeni formele juridice aplicate și la exproprieri și la împroprietărire, formele de apel și de recurs.

Lucrarea conținea tabele și cifre împrumutate diverselor lucrări de specialitate și în special din buletinul Statistic al Institutului Statistic.

Apoi mă am ocupat cu ref. Agrară care urma să se voteze în curând, arătând proectele diverselor partide, și acceptând o oarecare medie între ele, arătam ce se poate conta ca teren expropiat și aproximativ câți țărani vor putea fi împroprietăriți. Mă ocupam deasemeni cu rezervele de Stat și ferme, în raport cu suprafața minimă necesară pentru asigurarea cantității de grâu etc de sămânță.

Arătam deasemeni ce noi planuri de lucru vor trebui aplicate pentru ca producția să nu scadă. Această lucrare a fost trimisă la Englezi Dl. Key la Americani Dl. Holick fiind cerută de ei Biroului Presei ce conduceam.

La un răstimp am întrebat dacă lucrările au fost utile. Cu Dl. Holick am discutat în Biroul dsale. Dsa se interesa și de situația dinainte de 1919 în mod mai amănunțit căci în studiu nu era decât un tabel de cifre. Pentru rest îmi pot aduce aminte că Dl Holick nu prea făcuse numeroase observațiuni; și în nici un caz de detaliu. —

d-l Key. nu a făcut nici o observaţie însă mult mai târziu, cam peste o lună mi-a trimis un chestionar la care am răspuns în detaliu. Nu pot să-mi amintesc chestionarul dar erau vreo 7-8 puncte.—

Despre chestia tarifară am făcut un referat arătând amănunţit situaţia din trecutul nostru de ţară protecţionistă (tariful vamal Brătianu şi Madgearu). Arătam cum, pentru a crea o industrie, care era fictivă în mare parte, şi a devenit prin protecţie exagerată, a trebuit ca agricultura să fie supraimpusă pentru a se putea subvenţiona protecţionismul. De aci mare decalaj de preţuri şi încercarea pauperizare a ţării muncitoare.

Recomandam o politică liberă, cu protecţii minimale pentru industriile de bază.

La aceasta mi s'a cerut numai de d-l Key explicaţia pentru ce P.N.Ţ a perseverat în protecţie.

Decalajul de preţuri

In acest studiu am amplificat partea finală din studiul anterior, citând numeroase cifre, pe epoci, şi obiecte de consum, din care rezulta o progresivă sărăcire a masei şi o bolnăvicioasă prosperitate a industriei, chiar a celei parazitare.

Nu mi s'a făcut nici o observaţie, însă mi s'a spus din ambele părţi că studiul luminează în deplină măsură felul cum o ţară prosperă şi bogată poate deabia duce o populaţie sărăcită şi sdrenţuroasă

—

b/ celelalte lucrări nu le pot analiza, nefiind compuse de mine, iar primindu-le ~~am~~ le-am răsfoit numai. Le-am primit rând pe rând de la autori: Dnii Stoika întâi, apoi ceilalţi domni: Stoenescu, Bumer, Bartha, şi le-am predat celor 2 misiuni. Dintre ele numai studiul asupra industriei a fost obiecţionat şi de Dl Kay şi de Dl Hulick, şi chiar în măsură mai intensă decât celelalte. Chestiunile erau relativ la metodele de selecţionare a diverselor branşe industriale, mâinii lucrate pentru a mări eficienţa industriei, starea maşinilor şi ţările de import, preţurile plătite pentru aceste maşini şi când şi modalităţile de plată. Apoi quantumul de maşini importate anual. (trimisă)

Buletinele de actualitate

Aceste buletine au apărut până după 6 Martie 1945 în mod regulat, 6 ori pe săptămână. Apoi de maximum 2-3 ori pe săptămână. În 1946 au apărut cu totul sporadic.

Ideea directivă am extras-o dintr'o convorbire urmată de un sfat scris din partea Dl Langas, pe care îl cunoşteam, care era în meserie, pe când eu era pentru prima oară că făceam presă. Planul Dl Langas presupunea însă mari cheltuieli, pe când eu, neprimind bani, şi plătind din banii mei, trebuia să fie un lucru modest. Prima rambursare mi-a făcut-o partidul pe la Nov 945, achitându-mi 730.000 lei pentru tot timpul.

Mi-am propus să relev zilnic articolele cari priveau mai de aproape partidul şi şefii

6

săi, apoi în rândul al doilea articolele de principii din gazetele adverse, apoi când era spațiu scriam un articol din proprie inspirație asupra vre-un subiect chiar din trecut însă de actualitate.

Materialul acesta informativ provenea fie dela D-l Maniu, fie de la Secretariatul General, fie de la diverși prieteni politici din provincie, ori mi-l dădea chiar presa zilnică. În primele 2 săptămâni era f. folositor D-l Boldeanu, care însă a trebuit să părăsească serviciul. Dni Maniu, Lupu, Gh. Popp etc, cari îmi dădeau uneori materialul, îl detineam din mâna pistonului din provincie cari treceau pe la ei.

Faptele cari ni se comunicau din provincie erau relativ la diverse crime și agresiuni care se petreceau la cluburile noastre provinciale și cari fapte se multiplicau din ce în ce. Apoi în acea epocă (primele luni 1945) arătam înlocuirea prefecților cu decret, al primarilor, cu prefecți și primari fără decret.

Această parte informativă avea de scop să arate dificultățile prin care trecea partidul. Aceste informațiuni care aproape în totalitate proveneau de la Secretariatul General nu erau verificate de mine. Tot astfel notele pe cari mi le ~~În acelaș~~ aduceau sau predau șefi de organizație nu le verificam.

Deci scopul acestei părți informative era pur partizan, și anume îndeplineam însărcinarea dată mie de către conducerea partidului, resp. D-l Maniu de a informa în mod regulat străinătatea și presa străină dând pontul despre abuzurile cari se petrec, și cari după 6 Martie cădeau în răspunderea Guvernului.

134

Nu aș putea afirma azi dacă în aceste știri ce toate proveneau de la Scantei, precum uneori mi-le înmânau direct decâtre șefii de organizații trimișii lor, vor fi fost toate cu adevărat corespunzătoare situației, mai ales că mie personal îmi lipsea orice mijloc de control pe teren sau la fața locului. În acest mod este posibil ca unele buletine să apară după verificare tendențioase.

Aceste buletine mergeau de regulă la Misiunile Engleză și americană și numai uneori, ~~cele mai puține~~ la Misiunea Sovietică, unde într'adevăr existase posibilitate de verificare, adică aveam siguranța că faptele se întâmplaseră întocmai.

Uneori misiunile mă întrebau dacă un fapt sau altul este exact, însă eu repetam că nu pot să le garantez deoarece nu aveam putința de a le controla.

Aceste buletine le-am rărit considerabil după 6 Martie, numai apăreau decât 2-3 ori pe săptămână. Motivul era că începuse să mă obosească aceste buletine și aș fi dorit să scap de această însărcinare.

=

Mi s'a cerut mai târziu decătre Britanici explicații asupra chestiunei antisemite, iar D-l Melbourne mi-a cerut în Oct 946 o listă completă a tuturor candidaților noștri ~~[illegible]~~ cu datele caracteristice, vârsta, meseria, domiciliați ocupate etc. iar după alegeri aceleași date relativ la candidați. —

=

Mi s'au mai cerut mai târziu anumite date decătre D-l Melbourne sau Key, dar nu-mi pot aduce imediat aminte de ele, dar voi completa la urmă. Dat fiind că nu mi se cereau des astfel de date sau lucrări în momentul de față nu mi le pot aminti conținutul sau subiectul lor

=

~~Menţionez că dintre ... mele erau de a ...~~

Menţionez că în buletinele pe cari le trimeteam misiunilor anglo-americane numai 2 ori am citat armata roşie, în cazul Mediaş arătând că nu s'au arestat 2 camioane, cu toate că fusese chemaţi de Comunişti, al doilea caz am citat o informaţie provenită din Ploeşti, arătând că la trecerea un tren ar fi fost atacat de câţi-va soldaţi ruşi.

=

Primeam la început, după cea trebuiam să trimit după el, buletinul American şi Englez, care de altfel

=

In cadrul lucrărilor predate de mine D-lui Melbourne am dat şi o lucrare asupra armatei în prezent, care oglindea descompunerea armatei, şi alta despre partidul Socialist. Prima mi-a fost predată de d. Col Stoika, a doua am luat-o dintre hârtiile primite de d. Maniu şi pe cari nu le mai utiliza.

Tot astfel primeam dela d. Sabin Manuilă buletinele statistice, şi vre-o 4-5 exemplare le-am predat d. Melbourne.. Erau predate aşa cum le primeam fără vre-o prelucrare.

=

In perioada anului 1946 când d. Maniu stătea la mine alegeam uneori vre-o brozură provenită dela oamenii cari îl informau, astfel cum ar fi lucrarea despre partidul Socialist, pe cari le răsfoiam. Aceea despre partidul Socialist am predat-o d. Melbourne, cu toate că despre d. T. Petrescu trebuia să i-o fi inmânat. - Une-ori

Tot din teancul acela am dat şi ~~...~~ scrisoare pe 3 pagini a lui Mack despre crearea part. agrarian.

=

V. V. Serb[?]

30.8.47.

D E C L A R A T I E

Subscrisul V. SERDICI, declar următoarele :

In legătură cu cele petrecute la 8 Noembrie 1945 declar că n'am luat parte nici la manifestaţie, nici la pregătirea ei. Insă ştiu dela VIRGIL SOLOMON că două trei zile înainte, ca tineretul N.T. va fi masat pe str. WILSON, iar membrii din organizaţia muncitorească a P.N.T. vor aştepta la soc. de Asigurări din clădirea Fundaţiilor Regale, şi că dl. generalul BARBU este conducătorul grupelor.-

BANII GHICA mi-a povestit că el a condus echipa depe lângă poarta Palatului Regal care a răsturnat camioanele şi le-a incendiat şi că în camioane erau muncitorii.-

Muncitorii din camioane nu erau N.T., căci strigau " Regele şi Petru Groza" pe când muncitorii N.T. strigau" " regele şi Patria".

Tot BANI GHICA îmi povestea atunci că în faţa cercului militar şi pe str. Sărindar au fost atacaţi trecătorii cari aveau aparenţa de evrei şi că se striga" jos jidani".-

Aceste lucruri au fost făcute de manifestanţii conduşi de BANU GHICA şi conducătorii partidului P.N.T.-

/ss/ V.V. SERDICI.-

31 August 1947.-

p. Conformitate
Comisar Ofiţ. St. [illegible]

31.8.947
Datele și faptele noastre prin bunătate

Declarație

136

Subsemnatul V. Sendici, declar următoarele:

In legătură cu cele petrecute la 8 XI 945 declar că n'am luat parte nici la manifestație, nici la pregătirea ei. Insă știu dela Virgil Solomon cu două trei zile înainte, că tineretul N.T. va fi masat pe str. Wilson, iar membrii din organizația muncitorească a P.N.T vor aștepta la Soc. de Asigurări din clădirea Fundațiilor Regale, și că dl General Barbu este conducătorul grupelor.

Bani Ghica mi-a povestit că el a condus echipa dela lângă poarta Palatului Regal care a răsturnat camioanele și le-a incendiat, și că în camioane erau muncitori. Muncitorii din camioane nu erau N-T, căci strigau „Regele și Petru Groza”, pe când muncitorii N-T strigau „Regele și Patria”.

Tot Bani Ghica îmi povestea atunci că în fața cercului militar și pe str. Sărindar au fost atacați trecători cari aveau aparența de evrei și că se striga „jos jidanii”.

Aceste lucruri au fost făcute de manifestanții conduși de Bani Ghica și conducătorii tineretului P.N.T.

ss. V. Sendici
31/8/47

137

137

DECLARATIE
= = = = = = = = = = = =

Subsemnatul V.SERDICI declar următoarele:

Planul de Organizare al Armatei mi-a fost dat de Dl.Col ST.STOIKA,care mi-a spus să i-l dau D-lui MANIU.L-am prezentat D-lui MANIU,D-sa l-a citit şi mi l-a restituit spunându-mi: "Dă-i-l D-lui MELBOURNE",ceeace am şi făcut a doua zi sau a treiazi Aceasta s'a intâmplat cam prin luna Aprilie 1947.

Când l-am predat D-lui MELBOURNE,l-am predat ca orice altă hârtie ca din partea partidului N.Tărănesc.

Planul de Organizare al Armatei care mi s'a prezentat aici şi pe care l-am vizat,este un exemplar întocmai ca acel adus de Dl.Col.ST.STOIKA.

Mentionez că atunci când l-am predat Dl.MELBOURNE i-am spus: "Iată Domnule MELBOURNE,azi vă aducem acest plan astfel cum v'am trimis la timpul său Statutul ,programul şi celelalt acte referitoare la organizarea Partidului şi programul său de viitor."

Dl.MELBOURNE a pus plicul de oparte şi a trecut la obişnuita conversaţie fără importanţă.Nici nu mi-a pomenit despre acest lucru vre'odată.

Mai arăt că am mai primit dela Dl.Col.ST.STOIKA statutele C.P.M.,-ului şi o conferinţă numită "Armata de mâine" pentru a le preda D-lui MANIU,şi pe care deasemenea le-am predat D-lui MELBOURNE din dispoziţia D-lui MANIU.

Când Dl.Col.ST.STOIKA,mi-a predat conferinţa "Armata de mâine" mi-a declarat că a ţinut-o în faţa D-lui MIHALACHE.

Mi-a comunicat deasemeni că Dl.MIHALACHE în cuvântul de încheere l-a felicitat dar că a făcut şi unele complectări.Nu ţin minte ce anume complectări mi-a spus Dl.STOIKA că ar fi făcut Dl.MIHALACHE.Dl.STOIKA predându-mi conferinţa mi-a făcut lungă expunere asupra cuprinsului Conferinţei.Nu mă interesau aceste probleme,dar am ascultat din prietenie.

P. Conformitate

ss/V.Serdici

1 Septembrie 1947.

98 / 138

8. 9. 947
Dată în fața [illegible]

138

Declarație

Subscrisul V. Serdici declar următoarele:

Planul de reorganizare al Armatei mi-a fost dat de D-l Col. St. Stoika care mi-a spus să i-l dau dlui Maniu. L'am prezentat dlui Maniu, dsa l'a citit și mi l'a restituit spunându-mi: „dă-i-l dlui Melbourne", ceea ce am și făcut a doua zi sau a treia zi. Aceasta s'a întâmplat cam prin luna Aprilie 1947.

Când l'am predat dlui Melbourne l'am predat ca ori ce altă hârtie ca din partea partidului N. Țărănesc.

Planul de reorganizare al armatei care mi s'a prezentat aici și pe care l'am văzut, este un exemplar întocmai cu acel adus de D. Col. St. Stoika

Menționez că atunci când l'am predat D-l Melbourne i-am spus: „Iată dle Melbourne ori vă aducem acest plan astfel cum v'am trimis la timpul său Statutul, programul și celelalte acte referitoare la organizarea Partidului, și programul său de viitor".

D-l Melbourne a pus plicul de o parte și a trecut la obișnuita conversație fără importanță. Nici nu mi-a pomenit despre acest lucru vre-odată.

Mai arăt că am mai primit de la D-l Col. St. Stoika statutele C.P.M.-ului și o conferință numită „Armata de mâine" tot pentru a le preda dlui Maniu, și pe care deasemenea le-am predat dlui Melbourne din dispoziția dlui Maniu.

ss. Serdici 8/9/47.

C2

Când d-l Col. Stef. Stoika mi-a predat conferința „Armata de mâine”, mi-a declarat că a ținut-o în fața d-lui Mihalache. Mi-a comunicat deasemeni că d-l Mihalache în cuvântul de încheere l'a felicitat dar că a făcut și unele completări. Nu țin minte ce anume completări mi-a pus d-l Stoika că ar fi făcut d-l Mihalache. D-l Stoika predându-mi conferința mi-a făcut o lungă expunere asupra ~~confer~~ cuprinsului conferinței. Nu mă interesau aceste probleme, dar am ascultat din prietenie.

N. V. Penciu
1/9/47

DECLARATIE

Subscrisul V.V. SERDICI declar următoarele :

In ceace priveste Legionarii din P.N.T. arăt că ei erau mai bine văzuţi de Dnii LEUCUTIA, Dr. VIRGIL SOLOMON;

In ce priveşte pe LEUCUTIA arăt că de câte ori îl întrebam mirat şi nemulţumit de prezenţa sauadmiterea vreunui din ei în Partid dl. LEUCUTIA nici nu discuta cu mine ci pur şi simplu îmi spunea: " lasă-l că-i băiat bun şi va fi util"/redau sensul, cuvintele pot fi altele/ Astfel mi-a răspuns şi în cazul lui Pădureanu şi în cazul lui BANII GHICA

Dr. VIRGIL SOLOMON intra şi în discuţii spunând că mai bine să-i luăm noi decât comuniştii, căci sunt mai dinamici, că pot fi agresivi pe când noi N.T. suntem crescuţi în spirit prea molatec.-

MANIU avea în ceace priveste pe Legionari aceleaşi argumentaţii, astfel mi-a spus într'o zi despre BANI GHICA că deacea e curagios pentru că are educaţie legionară.-

Părerile Dlui M. POPOVICI erau mai temperate, astfel după 8 Noembrie 1945, mi-a spus: eu am spus dela inceput că nu trebuie manifestaţii cari degenerează îj provocaţiuni".-

In legătură cu cele petrecute la 8 Noembrie 1945 ştiu dela VIRGIL SOLOMON şi BANI GHICA că manifestaţia a fost pregătită până la detalii de BANI GHICA, Dr. VIRGIL SOLOMON, TARTEA, ILIE LAZAR şi BARBUS.-

/ss/ V.V. SERDICI

2 Septembrie 1947.-

P. Conform
Comisar [signature]

2.9.947
Dată în fața noastră prin lectie

Declarație

Subsemnatul V. V. Serdici declar urmă-toarele:

În cea ce privește Legionarii din P. N. Ț. arăt că ei erau mai bine văzuți de dnii Leucuția, dr. Virgil Solomon;

În ce privește pe Leucuția arăt că de câte ori îl întrebam mirat și nemulțumit de prezența sau admiterea vre-unuia din ei în Partid dl Leucuția nici nu discuta cu mine ci pur și simplu îmi spunea: „lasă-l că-i băiat bun și va fi util" (redau sensul, cuvintele pot fi altele). Astfel mi-a răspuns și în cazul lui Pădureanu și în cazul lui Bani Ghica.

Dr. Virgil Solomon intra și în discuții spunând că mai bine să-i luăm noi decât comuniștii, cari sunt mai dinamici, că pot fi agresivi pe când noi N-Ț, suntem crescuți în spirit prea molatec.

Ursein avea în cea ce privește pe Legionari aceleași argumentații, astfel mi-a spus într'o zi despre Bani Ghica că acesta e curagios pentru că are educație legionară.

Părerile dlui M. Popovici erau mai temperate, astfel după 8 Nov 945 mi-a spus: „eu am spus de la început că nu trebue manifestații cari degenerează în provocațiuni"

În legătură cu cele petrecute la 8 Nov 945 știu dela Virgil Solomon și Bani Ghica că manifestația a fost pregătită până la detalii de Bani Ghica, dr. Virgil Solomon, Tarța, Ilie Lazăr și Bărbuș.

ss. v. Serdici
2/9/947

140

141

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele :

După 8 Noembrie 1945 poate pela 9 sau 1o, Dl. PENESCU m'a prevenit la telefon că-mi trimite o foto copie şi mă roagă adăugând că-i dorinţa dlui. MANIU să fac dupe ea vre'o 5o-6o exemplare bătute la maşină iar ferocopia s'o predau la Misiunea Americană, urmând sămi trimieată încă o fotocopie pentru cea Engleză. Am bătut copiile la maşină şi le-am predat curierului IONITA la Club. Iar fotocopia, am predat-o personal Dlui MELBOURNE, spunându-i că conţinutul mi se pare nevorosimil, dar că Dl. Penescu susţine că este realitatea. De astfel această părere mi-am exprimat-o şi faţă de dl. Penescu dar dsa a susţinut că documentul este autentic şi că la plătit 1oo.ooo lei.-

Imi aduc aminte că fotocopia reprezenta un document, un ordin adresat unor centre comuniste, că pentru 8 Noembrie 1945 camioanele C.F.R, să fie masat în spatele Fundaţiilor Regale, oamenii cari le ocupă vor convorbi şi fuma, iar când manifestaţia N.T. va fi în toi, camioanele să năvălească asupra manifestanţilor N.T. şi să-i stâlcească, dupe care să-i împrăştie. Oridnul despre care ma vorbit mai sus şi pe care l-am crezut şi-l cred apocrif, emană dela Uniunea Patrioţilor, purta două stampile, două semnături şi număr de eşire.-

/ss/ V.V. SERDICI

2 Septembrie 1947.-

P. Conformitate
Cons. [signature]

2.9.947
Date în fața noastră
[illegible]

Declarație

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

După 8 Nov 945 poate pe la 9 sau 10, D Penescu mi'a prevenit la telefon că-mi trimite o fotocopie și mă roagă. adăugând că-i dorința dlui Maniu să fac după ea vre-o 50-60 exemplare bătute la mașină iar fotocopia s'o predau la Misiunea Americană, urmând să-mi trimeată încă o fotocopie pentru cea Engleză. Am bătut copiile la mașină și le-am predat curierului Joniță la Club. Iar fotocopia, am predat-o personal dlui Melbourne, spunându-i că conținutul mi se pare neverosimil, dar că dl Penescu susține că este realitatea. De altfel această părere mi-am exprimat-o și față de dl Penescu dar dsa a susținut că documentul este autentic și că l'a plătit 100.000 lei.

Îmi aduc aminte că fotocopia reprezenta un document, un ordin adresat unor centre comuniste, că pentru 8 Nov 945, camioanele C.F.R. să fie masate în spatele fundațiilor Regale, oamenii cari le ocupă vor conveni și fuma, iar când manifestația N-Ț., va fi în toiu, camioanele să năvălească asupra manifestanților N-Ț și să-i stâlcească, după care să-i împrăștie. Ordinul despre care am vorbit mai sus și pe care l'am crezut și-l cred apocrif, emana de la Uniunea Patrioților, purta două ștampile, două semnături și numărul de Eșire.

2/9/47
V. V. Serd[illegible]

142

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERIDICI declar următoarele :

Prin 1941-1942 pe când conduceam cu maşina mea pe dl. MANIU prin Ardeal, MANIU mi-a spus în chestiunea Consilieratului Regal a lui MIHALACHE : " eu i-am atras atenţia D. MIHALACHE să nu facă acest pas, căci Regele Carol nu doreşte altceva decât să-l compromită şi în acelaş timp să compromită P.N.T. şi că după ce va îmbrăca uniforma F.R.N.-ului, Regele nu -l va mai consulta niciodată.-

MIHALACHE mie însă mi-a declarat că a avut consimţământul dlui. MANIU în această privinţă. Eu personal nu ştiu care este adevărul.-

Cu altă ocazie dl. MANIU mi-a spus că şi în chestia voluntariatului lui MIHALACHE, el / MANIU/ l-a sfătuit să nu meargă voluntar. Şi în această privinţă MIHALACHE susţinea faţă de mine că ar fi avut consimţământul lui Maniu .-

Această afirmaţie a făcut-o faţă de mine MIHALACHE în casa lui POPESCU MEHEDINŢI din str. Filaret cu ocazia aducerii răspunsului dacă la Ministerul Agriculturei să iau în adevăr măsuri pentru expropierea lui MIHALACHE ca fiind voluntar de război. Eu i-am adus răspunsul cerut de el că în adevăr această chestiune este luată în discuţii la Minister şi tot atunci i-am arătat şi părerea mea că a procedat greşit ducându-se voluntar, dar că acum trebuie să facă contestaţie şi poate că va reuşi.-

La această el mi-a răspuns că a avut încuviinţarea lui MANIU. Tot atunci mi-a declarat că dându-şi demisia din Consilieratul Regal, a spus Regelui Carol că nu va mai apare dela Dobreşti decât atunci când va simţi că-l cheamă ţara şi că acest lucru l-a simţit când a sunat mobilizarea din 1941.-

Dl. MIHALACHE mi-a declarat că atunci când a sunat mobilizarea a făcut o cerere la M.St.Major ca să fie înrolat cerere la care răspunsul a fost că va fi luată în considerare la momentul oportun. În continuare MIHALACHE mi-a declarat că Antonescu aflând apoi despre cererea făcută de MIHALACHE

şi felul cum a fost soluţionată, a dat ordin că MIHALACHE să fie mobilizat la Cartierul General. şi că el / MIHALACHE/ i-a cerut lui ANTONESCU ca să fie trimis pe front ori să fie lăsat la vatră, căci el la Cartierul General nu ar vrea să rămână.-

Ştiu că dl. MANIU avea o părere bună despre MIHALACHE / cel puţin o manifesta/ astfel mergând odată cu el în maşină "dacă eu oi muri voi să ascultaţi de MIHALACHE " Eu imediat l-am contrazis şi i-am spus că eu unul nu o fac nici în ruptul capului, ca şi mulţi alţi pieteni. MANIU s'a supărat şi a spus că sunteţi toţi nebuni.-

/ss/ V.V. SERDICI

2 Septembrie 1947.-

p. Conformitate
Comisar [signature]

2.9.947

Dată în fața noastră [illegible] bader

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Prin 1941 - 1942 pe când conduceam cu mașina mea pe dl Maniu prin Ardeal, Maniu mi-a spus în chestiunea Consilieratului Regal a lui Mihalache: „eu i-am atras atenția dlui Mihalache să nu facă acest pas, căci Regele Carol nu dorește altceva decât să-l compromită și în acelaș timp să compromită P.N.T. și că după ce va îmbrăca uniforma F.N.R.-ului, Regele nu-l va mai consulta niciodată".

Mihalache mie însă mi-a declarat că a avut consimțământul dlui Maniu în această privință. Eu personal nu știu care este adevărul.

Cu altă ocazie dl Maniu mi-a spus că și în chestia voluntariatului lui Mihalache, el (Maniu) l'a sfătuit să nu meargă voluntar. Și în această privință Mihalache susținea față de mine că ar fi avut consimțământul lui Maniu. Aceasta afirmație a făcut-o față de mine Mihalache, în casa lui Popescu Mehedinți din Str Filaret cu ~~[illegible]~~ ocazia aducerei răspunsului dacă la Ministerul Agriculturei se iau în adevăr măsuri pentru exproprierea lui Mihalache ca fiind voluntar de război. Eu i-am adus răspunsul cerut de el că în adevăr această chestiune este luată în discuții la Minister și tot atunci i-am arătat și părerea mea că a procedat greșit ducându-se voluntar, dar că acum trebue să facă contestație și poate că va reuși. La aceasta el mi-a răspuns că a avut încuviințarea lui Maniu. Tot atunci mi-a declarat că dându-și demisia din Consilieratul Regal

V. [signature]

(2)

a spus Regelui Carol că nu va mai apare dela Dobrești decât atunci când va simți că-l cheamă Țara și că acest lucru l'a simțit când a venit mobilizarea din 1941.-

Dl Mihalache mi-a declarat că atunci când a venit mobilizarea a făcut o cerere la M. S. Major ca să fie încolat, cerere la care răspunsul a fost că va fi luată în considerare la momentul oportun. In continuare Mihalache mi-a declarat că Antonescu aflând apoi despre cererea făcută de Mihalache și felul cum a fost soluționată, a dat ordin să Mihalache să fie mobilizat la Cartierul general. și că el (Mihalache) i-a cerut lui Antonescu ori să fie trimis pe front ori să fie trimis la vatră, căci el la Cartierul General nu ar vrea să rămână.

Știu că de Maniu avea o părere bună despre Mihalache (cel puțin o manifesta) astfel mergând odată cu el în mașină, „dacă eu voi muri voi să ascultați de Mihalache". Eu imediat l'am contrazis și i-am spus că eu unul nu o fac nici în ruptul capului, ca și mulți alți prieteni. Maniu s'a supărat foc și a spus că suntem toți nebuni,

N. V. Tenbea
2/9/47

70

9

146

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.V. SERDICI declar următoarele:

In jurul lui 1 Iulie 1947 ziaristul director a lui New York Times, prin Dl. Liviu Nasta, telefonic mi-a cerut să aibe o convorbire cu D.Maniu. A avut-o precum spuneam, a doua zi după aceasta in casă la D.Romul Boilă, Strada Delavrancea 57.

Intâlnirea era fixată pentru ora 3 p.m. însă Dl. Maniu n'a venit decât la 3.40, întârziând la masă la Copoşu. Dl.Lauvrence a venit punctual, ca şi mine, şi a, căutat pe cât se poate să umplu cele 40 minute cu conversaţii fără importanţă. Prezenţa mea în acest moment era datorită faptului că Dl.Maniu m'a rugat să traduc interviewul.

Până la venirea Dlui Maniu, Lawrence m'a întrebat dacă va putea publica tot ce-i va spune Dl.Maniu, la care am răspuns, că da, eu natural neştiind ce-i va declara Dl. Maniu.-

De îndată ce a venit Dl.Maniu a inceput conversaţia, Dl.Nasta stând lângă mine şi aducându-mi aminte când uitam să traduc ceva din frazele lungi a dlui Maniu. Dl.Lawrence a început discuţia spunând Dl.Maniu că pentru a nu perde timpul cu întrebări, el îl roagă să-i facă o pictură a situaţiei actuale a Romaniei şi a adăugat că el nu este un novice în chestiunile Estului European, că a petrecut 8 luni la Moscova, că a stat prin Polonia, în Grecia, dar că totuşi în România este pentru prima oară. Că de aci merge în Jugoslavia.

Dl.Maniu a început cu întâmplările dinainte de 23 August 44, arătând acţiunea sa pentru a ajunge la armistiţiul de 23 August, care însă nu a fost semnat la 12 Sept.la Moscova, tergiversare dorită de Ruşi, din urma cărui procedeu au tras profit mare.-

După acea a trecut la acordul dela Moscova, apoi a cerut veşnic ca puterile Apusene să ia atitudine contra tuturor incălcărilor acestui acord, însă fără rezultat. La un moment dat Dl.Lawrance i-a spus că U.S.A.au intre-

..//..

prins o acţiune de ajutorare în Grecia şi că nu este exclus ca aceasta să fie extinsă la momentul oportun spre Nord. Dl.Maniu i-a spus că se teme căă aceasta va fi prea târziu pentru România, şi i-a atras atenţia ca Americanii să nu-şi închipue că situaţia lor este atât de sigură în Grecia. Aceasta ar putea fi dacă între Grecia şi Rusia ar exista State Suverane, dar cum Bulgaria, Jugoslavia şi Polonia sunt azi satelite ale Rusiei, numai România a rămas o stâncă care ar putea fi în calea Rusiei.-

Iar dacă şi această singura stâncă va fi prăvalită, atunci Rusia cu cea mare uşurinţă va putea arunca în mare forţele americane aduse acolo.-

ss. V.V. Serdici

2/9/947.

P. Conf. cu originalul
Comisar [semnătură]

98

2.7.947
Dată în fața noastră
Prim Procuror
[signature]

148

Declarație

Subsemnatul V. V. Serdici declar următoarele:

In jurul lui 1 Julie 1947 ziaristul director a lui New York Times, prin d-l Liviu Nasta, telefonic mi-a cerut să aibe o convorbire cu d. Maniu. A avut-o precum spuneam, a doua zi după aceasta în casă la d. Romul Boilă, Str. Delavrancea 57.

Intâlnirea era fixată pentru ora 3 p. m. însă D-l Maniu n'a venit decât la 3.40, întârziând la masă la d-l Popovici. D-l Lawrence a venit punctual, ca și mine, și am căutat pe cât se poate să umplu cele 40 minute cu conversații fără importanță. Prezența mea în acest moment era datorită faptului că D-l Maniu m'a rugat să traduc interviewul.

~~Deci~~ La venirea D-l Maniu Lawrence m'a întrebat dacă va putea publica tot ce-i va spune d-l Maniu, la care am răspuns, că da, cu natural neștiind ce-i va declara d-l Maniu.

De îndată ce a venit ~~d-l Maniu~~ a început conversația, d-l Nasta stând lângă mine și adăugându-mi amintite când uitam să traduc ceva din frazele lungi a d-lui Maniu. D-l Lawrence ~~[illegible]~~ a început discuția spunând d-l Maniu că pentru a nu perde timpul cu întrebări, el îl roagă să-i facă o pictură a situației actuale a României și a adăugat că el nu este un novice în chestiunile Estului

V. V. Serdici

7.9.947 de noi [illegible]

european, că a petrecut 8 luni la Moscova, că a stat prin Polonia, în Grecia, dar că totuşi în România este pentru prima oară. Că de aci merge în Jugoslavia.

D-l Maniu a început cu întâmplările dinainte de 23 August 44, arătând acţiunea sa pentru a ajunge la armistiţiul de 23 August, care însă nu a fost semnat la 12 Sept la Moscova, tergiversare dorită de Ruşi, din urma cărei proceduri au tras profit mare.

După aceea a trecut la acordul dela Moscova apoi ~~cum~~ a cerut veşnic ca puterile Apusene să ia atitudine contra tuturor încălcărilor acestui acord, însă fără rezultat. La un moment dat D-l Lawrence i-a spus că U.S.A. au întreprins o acţiune de ajutorare în Grecia şi că nu este exclus ca aceasta să fie extinsă la momentul oportun spre Nord. D-l Maniu i-a spus că se teme că aceasta va fi prea târziu pentru România, şi i-a atras atenţia ca Americanii să nu-şi închipue că situaţia lor este atât de sigură în Grecia. Aceasta ar putea fi dacă între Grecia şi Rusia ar exista State suverane, dar cum Bulgaria, Jugoslavia şi Polonia sunt azi sateliţi ale Rusiei, numai România a rămas o stâncă ~~[illegible]~~ care ar putea fi în calea Rusiei. ~~Iar dacă aceasta~~ Iar dacă şi această singură stâncă va fi prăvălită, atunci Rusia cu cea mai uşurinţă va putea arunca în mare forţele americane aduse acolo.—

V. V. [signature]
2/9/47

Ştersătura din rândul cinci de jos ~~[illegible]~~ de mine. V. V. [signature] 2/9/47

11

149

149

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

Imediat după alegeri Dl. MANIU m'a însărcinat să mă duc la Palat la Dl. D. NEGEL/ Dl. MANIU ştiind că sunt în relaţii foarte bune ~~xxxx~~ cu NEGEL care mi-a fost coleg de bancă la Liceul Mihai Viteazu Bucureşti/ pentru a-i transmite pentru M.S. Regele o sugestie care să-i uşureze prorogarea Parlamentului. Şi anume MANIU sugeră că el poate să nu deschidă Parlamentul la 1 XII 1946, deoarece nu el este responsabil de convocarea Corpului Electoral, ci cele 3 puteri semnatare ale acordului dela Moscova.

Prin urmare nu este decât logic şi absolut necesar, ca M.S. să consulte cele 3 Mari Puteri dacă sunt de acord cu rezultatul alegerilor din 19 XI. 1946 şi numai după ce au primit un răspuns afirmativ, ar fi în drept să deschidă Parlamentul.-/ Dl. MANIU era sigur că anglo-americani vor ~~fa~~ face grave obiecţiuni/

Dl. NEGEL mi-a demonstrat logic şi juridic că M.S. nu trebuie să fie amestecat în aceste chestiuni, validările unor alegeri, ori cum ar fi acestea, mergând în sarcinile sale, ci în însăşi acelea ale Parlamentului.-

Am transmis acestia Dlui. MANIU, care a fost foarte nemulţumit nu m'a mai trimis să insist.-

Acest demers dl. MANIU după ce fusese refuzat de Misiunea Engleză şi Americană, la care intervenise în prealabil.

/ss/ V.V. SERDICI

3 Septembrie 1947.-

p. Conformitate
Comisar Cosma

3.9.947
Dată în fața noastră
Prim Bhutu

150

Declarație.

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Imediat după alegeri dl Maniu m'a însărcinat să mă duc la Palat la dr. D. Negel (dl Maniu știind că sunt în relații f. bune cu Negel care mi-a fost coleg de bancă la Liceul Mihai Viteazul, Buc.) pentru a-i transmite pentru M. S. Regele o sugestie care să-i ușureze prorogarea Parlamentului. Și anume Maniu sugera că El poate să nu deschidă Parlamentul la 1 XII 46, deoarece nu El este responsabil de convocarea Corpului Electoral, ci cele 3 puteri semnatare ale acordului dela Moscova. Prin urmare nu este decât logic și absolut necesar, ca M. S. să consulte cele 3 Mari Puteri dacă sunt de acord cu rezultatul alegerilor din 19 XI 46, și numai după ce ar primi un răspuns afirmativ, ar fi în drept să deschidă Parlamentul. —
(Dl Maniu era sigur că Anglo-Americanii vor face grave obiecțiuni)

Dr. Negel mi-demonstrat logic și juridic că M. S. nu trebue să fie amestecat în aceste chestiuni; validările unor alegeri, ori cum ar fi acestea, neintrând în sarcinile Sale, ci în însăși acelea ale Parlamentului.

Am transmis acestea dlui Maniu, care a fost foarte nemulțumit și nu m'a mai trimis să insist.

Acest demers de Maniu după ce fusese refuzat de Misiunea Engl și Americană, la care intervenise în prealabil.

V. Serdici
3/9/47

12

M. 157

151

DECLARATIE

Subscrisul V. SERDICI, declar următoarele:

Despre Mituş Ionescu ştiu că este secretarul D-lui Penescu, ca secretar general. Mituş Ionescu era întrebuinţat pentru toată munca de coordonare la Contenciosul partidului N.T., şi deasemeni ducea tot greu birourilor Secretariatului General de la Club.

ss. V.V. Serdici.

3 Septembrie 1947.

P. Conformitate
Comisar [signature]

3.9.947
Dată în fața noastră
Procuror [illegible]

152

152

Declarație

Subsemnatul Vl. Serdici, declar următoarele:

Despre Mitică Ionescu știu că este secretarul dlui Penescu, ca Secretar General. Mitică Ionescu era întrebuințat pentru toată munca de coordonare la Secretariatul partidului N-Ț, și deasemeni ducea tot greul birourilor Secretariatului General de la Club.

V. V. Serdici
3/9/47.

13

153

133

D E C L A R A T I E
= = = = = = = = = = = = = =.

Subsemnatul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Cam prin luna Aprilie 1947 Dl. MANIU a avut o audientă la Dl. HOLMAN. M'a luat şi pe mine ca traducător. Cu Dl. HOLMAN era Dl. PORTER.

Spre sfârşitul întrevederei, care a avut de scop informarea D-lui HOLMAN asupra chestiunei arestărilor în rândurile Naţ-Ţărăniste. / ora întâlnirii era la ora 17 şi a durat până la 18/ Dl. MANIU a rugat pe Dl. HOLMAN să dea ajutor ca Dl. MIHALACHE să poată merge în Anglia. Dl. HOLMAN a replicat imediat: "Domnule MANIU, nici nu am auzit ce aţi spus, nici nu pot auzi ce aţi spus". Dl. MANIU arătând ce important ar fi ca Dl. MIHALACHE să poată pleca, Dl. HOLMAN i-a spus că atunci când Dl MIHALACHE va fi într'un teritoriu sau zonă Engleză atunci se va putea vorbi, şi el va auzi, ce este de făcut.

Motivul arătat de Dl. MANIU era că echipa D-sale in Angl este f. slabă şi că MIHALACHE ar fi un mare ajutor pentru ea,.

Dl. HOLMAN a rămas pe poziţia lui chiar după aceasta explicaţie dată de Dl. MANIU.

In maşină la întoarcere am spus D-lui MANIU, că nu trebuia să-i vorbească de facilitarea plecării lui MIHALACHE. Dânsul mi-a spus: "iarăşi mă certi".

In ziua de 14 Iulie 1947, la ora 9 dim. am primit cu surprindere un telefon din partea D-lui MANIU prin care îmi cerea să viu imediat la el. M'am dus / după ce l'am intrebat unde se află/ la Dr. JOVIN unde l-am găsit singur îmbrăcat. Am fost mirat de telefonul primit pentrucă MIHALACHE, îmi spusese că pleacă chiar Sâmbătă 12 III. / când vorbeam cu el/, impreună cu Dl. MANIU la Dobreşti şi că nu se întoarce decât Marţi când va putea să mă primească. I-am spus D-lui MANIU că-l ştia plecat la Dobreşti cu Dl. MIHALACHE; Dl. MANIU mi-a răspuns că D-sa n'a putut pleca şi a trebuit să-l chema pe MIHALACHE Duminecă 13 la Bucuresti, şi că D-sa şi venise, cu maşina care

./.

i-o trimise Dl.MANIU.In timpul şederei mele la Dl.MANIU a telefonat pe la 9.1/2 dim.D-na POPESCU MEHEDINTI /gazda lui MIHALACHE cerând Dl.MANIU să-i spună dacă nu ştie unde este Dl.MIHALACHE care-şi lăsase bagajele la ea.La telefon am răspuns eu transmiţând D-lui MANIU întrebările doamnei şi transmiţând doamnei răspunsurile D-lui MANIU.Astfel Dl.MANIU a răspuns nici unde este, nici în ce direcţie a plecat.D-sa a întrebat cu ce maşină a plecat MIHALACHE căci cu maşina lui ZAHARIA nu a putut pleca. Dl.MANIU a spus că nu ştie.

Nici mie nu mi-a declarat ceva Dl.MANIU în legătură cu vre-o plecare a lui MIHALACHE.

După toate aceste convorbiri telefonice Dl.MANIU mi-a comunicat motivul pentru care m'a chemat şi anume că acuma când s'a însănătoşit este gata să meargă la Dl.HOLMAN,şi să reactivez audienţa amânată din cauza unei gripe pe care o avusese.

Mai mentionez că Dl.MANIU mi-a comunicat totodatuncea că a trimis maşina după Dl.MIHALACHE la Dobreşti înainte cu o zi /Duminecă/ şi că întorcându-se Dl.MIHALACHE,Duminecă seara,a stat două ore de vorbă cu el./ adică în 13 Iulie seara/ Nu mi-a spus despre ce e vorba.

In continuare precizez următoarele: La ora 9 dim.când m'am dus la Dl.JOVIN am intrat prin uşa din faţă,unde erau în hall câţiva pacienţi,şi o servitoare m'a condus la camera din mezzanin unde l-am găsit pe Dl.MANIU îmbrăcat şi stând pe un fotoliu.Dr.JOVIN nu era acasă.Despre cele petrecute,descrise mai sus,am plecat cu Dl.MANIU prin uşa laterală care dă spre stradă, am luat o maşină ca să meargă la domiciliul său din Barbu Delavrancea 57 /la R.BOILA/ In piaţa Romană am trebuit să schimbăm de maşină,cea pe care o ocupasem având geamurile sparte.Am luat un alt taxiu şi am continuat drumul. Abia ajunşi acasă,a sosit şi Dl.BOILA care trebuia să meargă să-l iea dela Dr.JOVIN şi negăsindu-l,întrucât plecase cu mine,a venit acasă,făcând reproşuri Dl.MANIU că n'a fost aşteptat şi astfel făcându-se cheltuială dublă.

La despărtire Dl.MANIU mi-a reamintit să cer cât de repede audienţa la Dl.HOLMAN într'cât vrea să plece la Sibiu.-

P. Conformitate
Comisar [signature]

ss/.V.Serdici

3 Septembrie 1947.

108

3.9.947
Dată în fața noastră
[illegible]

Declarație

155

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

Cam prin luna April 1947 d-l Maniu a avut o audiență la d-l Holman. M'a luat și pe mine ca traducător. Cu d-l Holman era d-l Porter.

Spre sfârșitul întrevederii, care a avut de scop informarea d-lui Holman asupra chestiunii arestărilor în rândurile Naț-Țărăniste. (Ora întâlnirii era la ora 17 și a durat până la 18.) d-l Maniu a rugat pe d-l Holman să dea ajutor ca d-l Mihalache să poată merge în Anglia. D-l Holman a replicat imediat: „domnule Maniu, nici nu am auzit ce ați spus, nici nu pot auzi ce ați spus". D-l Maniu arătând ce important ar fi ca d-l Mihalache să poată pleca, dl Holman i-a spus că atunci când d-l Mihalache va fi într'un teritoriu sau zonă Engleză atunci se va putea vorbi, și el va auzi, ce este de făcut.

Motivul arătat de d-l Maniu era că echipa dusă în Anglia e f. slabă și că Mihalache ar fi un mare ajutor pentru ea.

D-l Holman a rămas pe poziția lui chiar după această explicație dată de d-l Maniu.

In mașină la reîntoarcere am spus d-lui Maniu că nu trebuia să-i vorbească de facilitarea plecării lui Mihalache. Dânsul mi-a spus: „iarăși mă certi".—

In ziua de 14 Iulie 947, la ora 9 dim. am primit cu surprindere un telefon din partea lui Maniu prin care îmi cerea să vin imediat la el. M'am dus, (după ce l'am întrebat unde se află) la Dr Jovin unde l'am găsit singur îmbrăcat. Era foarte mișcat de telefonul primit pentru că Mihalache

v.v.-Serd

Văzut de noi [illegible]

2

îmi spusese că pleacă chiar Sâmbătă 12 VII, (când vorbeam cu el), împreună cu Maniu la Dobrești și că nu se întoarce decât Marți când va putea să mă primească. I-am spus D-lui Maniu că-l știam plecat la Dobrești cu D-l Mihalache; D-l Maniu mi-a răspuns că doar n'a putut pleca și a trebuit să-l cheme pe Mihalache Duminică 13 la București; și că doar și venise, cu mașina care i-o trimisese dl Maniu. În timpul șederii mele la D-l Maniu a telefonat pe la 9½ din Dna Popescu Mehedinți (gazda lui Mihalache) cerând ~~vești despre Mihalache~~; D-l Maniu să-i spună dacă nu știe unde este D-l Mihalache care-și lăsase bagajele la ea. La telefon am răspuns eu transmițând Dlui Maniu întrebările doamnei și transmițând doamnei răspunsurile Dlui Maniu. Astfel D-l Maniu a răspuns nici unde este, nici în ce direcție a plecat. Dna a întrebat cu ce mașină a plecat Mihalache căci cu mașina lui Zaharia nu a putut pleca. D-l Maniu a spus că nu știe.

Nici mie nu mi-a declarat ceva dl. Maniu în legătură cu vre-o plecare a lui Mihalache.

După toate aceste convorbiri telefonice D-l Maniu mi-a comunicat motivul pentru care m'a chemat, și anume ca acuma când s'a însănătoșit este gata să meargă la D-l Holman, și să reactiveze audiența amânată din cauza unei gripe pe care o avusese.

Mai menționez că dl Maniu mi-a comunicat tot atunci că a trimis mașina după dl Mihalache la Dobrești înainte cu o zi (duminică) și că reîntorcându-se D-l Mihalache, duminică seara, a stat 2 ore de vorbă cu el. (adică în 13 Julie seara). Nu mi-a spus despre ce au vorbit.

N.N. [signature]
3/9/47

107

156

156

Văzut de [illegible]

3

În continuare precizez următoarele: la ora 9 dim. când m'am dus la Dr. Jovin am intrat prin ușa din față, unde erau în hall câți-va pacienți, și o servitoare m'a condus la camera din mezzanin unde l'am găsit pe Dl Maniu îmbrăcat și stând pe un fotoliu. Dr. Jovin nu era acasă. După cele petrecute, descrise mai sus, am plecat cu Dl Maniu prin ușa laterală care dă spre stradă, am luat o mașină ca să mergem la domiciliul său din Barbu Delavrancea 57. (la R. Boilă). ~~Aici~~ În Piața Romană am trebuit să schimbăm de mașina, cea pe care o ocupasem având geamurile sparte. Am luat un alt taxi și am continuat drumul. Abia ajunși acasă, a sosit și Dl Boilă care trebuia să meargă să-l ia dela Dr. Jovin și negăsindu-l, întru cât plecase cu mine, a venit acasă, făcând reproșuri dlui Maniu că n'a fost așteptat și astfel făcându-se cheltuială dublă.

La despărțire Dl Maniu mi-a reamintit să cer cât de repede audiența la Dl Holman întru cât vrea să plece la Sibiu.—

V. V. [illegible]
3/9/47

14

157

157

D E C L A R A T I E
========================

Subscrisul Vasile Serdici, declar următoarele:

Dl.General Cassian, nerugat de mine, din proprie inițiativă mi-a adus într'o zi, cred că prin Mai 1947 un tablou cu producția curentă a Reșiței, și în care se arăta asemenea că la unele obiecte fabricate la Reșița, un procent de 5& % din producție era furnizat în contul armistițiului.

Este singura lucrare pe care mi-a dat-o.

El m'a rugat să-mi iau însemnările cari mă interesează și să i-o restitui a doua zi. Ei i-am copiat-o și i-am restituit-o.

Această copie am predat-o dlui Robinson, atașatul comercial al misiunei engleze în Str.Jules Michelet.

Dsa mi-a cerut numai sursa lucrărei nefăcând nici un comentariu.

Nu am întrebat în prealabil pe dl.Maniu dacă să predau dlui Robinson sau nu această lucrare, însă știam dela dl.Maniu din alte împrejurări că trebue să predau orice este în legătură cu executarea armistițiului și în general orice poate interesa misiunile diplomatice. Intr'adevăr, comunicându-i, după acea dlui Maniu, lucrarea primită dela Grl Cassian, și că am predat-o dlui Robinson, d-sa mi-a spus"că e bine".

ss. V.V.Serdici.

P. Conf[ormitate]

4 Septemvrie 1947.

M.C.

4. 9. 947
Dată în fața noastră
(urm. lectori)

179 118 158

Declarație.

Subsemnatul Vasile Serdici, declar următoarele.

Dl General Cassian, nerugat de mine, din proprie inițiativă mi-a adus într'o zi, cred că prin Mai 1947 un tablou cu producția curentă a Reșiței, și în care se arăta asemenea că la unele obiecte fabricate la Reșița, un procent de 58% din producție era furnisat în contul armistițiului.

Este singura lucrare pe care mi-a dat-o.

El mi'a rugat să-mi iau însemnările cari mă interesează și să-i-o restitui a doua zi. Eu am copiat-o, și i-am restituit-o.

Această copie am predat-o dlui Robinson, atașatul Comercial la Misiunea Engleză în str. Jules Michelet.

Dsa mi-a cerut numai sursa lucrării nefăcând nici un comentariu.

Nu am întrebat în prealabil pe Dl Maniu dacă să predau dlui Robinson sau nu această lucrare, însă știam de la Dl Maniu din alte împrejurări că trebue să predau ori-ce este în legătură cu executarea armistițiului și în general orice poate interesa misiunile ~~[illegible]~~ diplomatice. Într'adevăr, comunicându-i, după aceea dlui Maniu, lucrarea primită de la Gl Cassian, și că am predat-o dlui Robinson, dsa mi-a spus „că e bine". —

ss. V. Serdici
4/9/47

159

D E C L A R A T I E

Subsemnatul V.V.SERDICI, declar următoarele:

L-am cunoscut pe Dl.TANCU în 1939, când am colaborat cu D-sa. La Soc. "Comindco". După ce ne-am despărțit în 1940 ne-am perdut din vedere. L-am întâlnit apoi prin 1946., având cu D-sa o convorbire cu totul întâmplătoare și de care nu mi-aduc aminte de loc. Ne-am promis să ne revedem. Dl.TANCU, cunoscând că sunt fruntaș al partidului N.-T., a venit într'o zi, peste câteva luni la mine și m'a întrebat dacă mă interesează convenția comercială Ruso-Română. La afirmativa mea, D-sa. a scos unele notițe din buzunar și mi-a dictat o serie de cifre, relative la importul Român din Rusia și la importul Rus din România.

Am făcut sub directiva lui un tablou, în prima coloană punând denumirea mărfei livrate, iar pe celelalte rubrici cifrele: cantități fixate, cantități executate, valori în lei baje /Dl.TANCU mi-a explicat ce este leul baje/

Afară de aceasta am notat din dictare câteva comentarii asupra calității, asupra covenienței prețului.

In 1947, scurt după încheerea Convenției, Dl.TANCU GHEORGHE, a venit încă odată și mi-a adus în acelaș mod Convenția din 1947 și în acelaşi mod am notat-o.

De astă dată Dl.TANCU a adăugat că Convenția este foarte răușită, căci experții noștrii au fost de astădată aleși mult mai potrivit și au putut face față experților sovietici, cari, spunea Dl.TANCU, sunt foarte bine pregătiți.

De atunci nu am mai văzut pe Dl.TANCU.

Am făcut două exemplare din fiecare, și am dat unul Dlui MELBOURNE ROY și altul Dlui. ROBINSON, ataşat comercial la Misiunea Engleză în Str. Jules Michelet. Nici unul, nici altul n'au făcut comentarii, ci pur și simplu au notat sursa: numele D-lui TANCU.- Dl.MELBOURNE cunoștea deja această Convenție.

Dl.TANCU lucra după cum mi-a afirmat la Dir. Acordurilor M.E.N.

4.9.47. p. conf. ss/ V.V.Serdici

4. 9. 947
Dată în fața noastră
Cms. Ajutor [illegible]

Declarație

160

160

Subsemnatul V. V. Serdici declar următoarele:

L'am cunoscut pe Dl Țancu în 1939 când am colaborat cu dsa la Soc. Comindco. După ce ne-am despărțit în 1940 ne-am perdut din vedere. L'am întâlnit apoi prin 1946, având cu dsa o convorbire cu totul întâmplătoare și de care nu mi-aduc aminte de loc. Ne-am promis să ne revedem. Dl Țancu cunoscând că sunt fruntaș al partidului N-Ț, a venit într'o zi, peste câte-va luni la mine și m'a întrebat dacă mă interesează convenția Comercială Ruso-Română. La afirmativa mea, dsa a scos unele notițe din buzunar și mi-a dictat o serie de cifre, relative la importul Român din Rusia și la importul Rus din România. Am făcut sub directiva lui un tablou, în prima coloană punând denumirea mărfii livrate, iar pe celelalte rubrici cifrele: cantități fixate, cantități executate, valori în lei bază (dl Țancu mi-a explicat că este leul bază).

Afară de aceasta am notat din dictare câte-va comentarii asupra calității, asupra convenienței prețului.-

In 1947, sunt după încheerea Convenției, Dl Țancu Gheorghe a venit încă odată și mi-a adus în acelaș mod Convenția din 1947, și în acelaș mod am notat-o. De astă dată dl Țancu a adăugat că Convenția este foarte reușită, căci experții noștri au fost de astădată aleși mult mai potrivit și au putut face față experților Sovietici, cari, spunea dl Țancu, sunt foarte bine pregătiți.

De atunci nu am mai văzut pe Dl Țancu.

Am făcut două exemplare din fiecare, și am dat unul Dl Melbourne Roy și altul Dlui Robinson, atașat Comercial la Mis. Engleză în Str. Jules Michelet. Nici unul, nici altul n'au făcut comentarii, ci pur și simplu au notat sursa: numele dlui Țancu. - Dl Melbourne cunoștea deja aceasta Convenție. Dl Țancu lucra, după cum mi-a afirmat la Dir. Acordurilor M.E.N.

4/9/47 V. V. Serdici

15

132

161

161

D E C L A R A T I E

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

După întrevederea avută de Maniu la dl. Berry, la 29 Noemvrie 1946, pe când dl. Maniu mai schimba în ati-cameră ultimele cuvinte cu dl. Berry, dl. Melbourne mi-a spus că l'ar interesa o mică dare de seamă asupra felului şi efectelor aplicărei reformei agrare din 1945 în Români

I-am răspuns că voi comunica şi dlui Maniu, după care îi voi aduce lucrarea.

In maşină, la plecare, am spus dlui Maniu că pe dl. Melbourne l'ar interesa problema aplicărei reformei agrare şi efectele ei. Dl. Maniu m'a sfătuit să fac o lucrare cât mai atentă şi să i-o dau cât mai la timp dlui Melbourne.

M'am adresat atunci dlui Ghiţulescu, directorul reformei agrare din Ministerul Agriculturii. După 10-15 zile, dupa ce am mai repetat cererea mea între timp, dl. Ghiţulescu mi-a predat la mine acesă lucrarea cerută - vrei 3 pagini scrise la maşină în care arăta suprafaţa expropriată, numărul împroprietăriţilor, abuzuri ale comitetelor locale şi situaţia de distrugere a inventarului mort.

Am predat-o dlui Melbourne, aşa cum am primit-o, un singur exemplar în româneşte.

Dl. Roy Melbourne m'a întrebat care este sursa, iar eu am indicat pe dl. Ghiţulescu, arătând şi calitatea pe care o are în minister.

ss. V.V. Surdici.

4 Septemvrie 1947.

p. conf.

C.M.

4.9.947
Dată în fața noastră
[illegible]

162

162

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

După întrevederea avută de Maniu cu d-l Berry, la 29 Nov 946, pe când dl Maniu mai schimba în anticameră ultimele cuvinte cu dl Berry, dl Melbourne mi-a spus că l'ar interesa o mică dare de samă asupra felului și efectelor aplicării Reformei Agrare din 1945 în România.

I-am răspuns că voi comunica și dlui Maniu, după care îi voi aduce lucrarea.

În mașină, la plecare, am spus dlui Maniu că pe d-l Melbourne l'ar interesa problema aplicării Reformei Agrare și efectele ei. D-l Maniu mi'a sfătuit să fac o lucrare cât mai atentă și să i-o dau cât mai la timp dlui Melbourne.

M'am adresat atunci dlui Ghițulescu, directorul Reformei Agrare din Ministerul Agriculturii, după 10-15 zile, după ce am mai repetat cererea mea între timp, d-l Ghițulescu mi-a predat la mine acasă lucrarea cerută - vre-o 3 pagini scrise la mașină în care arata suprafața expropiată, numărul împroprietăriților, abuzuri ale Comitetelor locale și situația de distrugere a inventarului mort.

Am predat-o dlui Melbourne, așa cum am primit-o, un singur exemplar în românește.

D-l Roy Melbourne m'a întrebat care este sursa, iar eu am indicat pe d-l Ghițulescu, arătând și calitatea pe care o are în Minister.

V. V. Serdici
4 Sept 947

D E C L A R A T I E

Subscrisul Vasile Surdici declar următoarele:

Pe dl.Prof.Tătaru îl cunosc încă din Mediaş unde era profesor la şcoala de aviaţie şi membru al organizaţiei mele judeţene (T.Mare).

L'am revăzut la Bucureşti unde venea să viziteze pe dl.Maniu cu care era bun prieten, şi-i aducea totdeauna veşti dela Bădăceni, locuind acum la Oradea Mare. Intr'o seară de Nov.1946 dl.Tătaru a venit ca deobicei la dl. Maniu care locuia atunci la mine. După ce a vorbit cu dl. Maniu la el în cameră, eu nefiind de faţă a venit la mine în sufragerie unde mă aflam şi m'a întrebat dacă nu mă interesează cumva pentru biroul presei (pe care el nu ştia că nu-l mai conduceam) situaţia colectărilor şi repartizărilor acestor colectări de cereale, pe ultimele 5 săptămâni, prezentându-mi totodată şi o pagină acoperită cu notiţe de mână cu creionul, reprezentând datele privitoare la ultimele 5 şedinţe în cari se repartizaseră cerealele colectate (grâu, orz, ovăz, porumb, secară), şi din cari reeşea că tot grâul colectat se repartizase pe art.10 din armistiţiu. M'am dus imediat la dl.Maniu (după plecarea lui Tătaru) şi i le-am prezentat, lacare dl.Maniu mi-a spus " că sunt foarte interesante şi vor interesa foarte mult misiunile aliate.

Deşi nu era nevoie să întreb pe dl.Maniu ce să fac cu aceste notiţe, deoarece aveam la el îndrumarea de a preda misiunilor engleze şi americane orice informaţie privitoare la aplicarea armistiţiului, totuşi de data aceasta m'am dus în mod special să-l întreb şi să-i adaug părerea mea că predarea acestor notiţe aduse de Tătaru ar putea influenţa în rău eventual ajutor economic din partea aliaţilor, la care dl.Maniu mi-a repetat "dă-l că sunt interesante".

Peste vreo lună şi jumătate, pe la începutul

./.

lui Ianuarie 47, Tătaru mi-a mai adus o notiţă cu alte 4 şedinţe de repartizări de cereale, de aceeaşi natură. Iar prietena sa Dra Carmen Andronache mi-a adus cam prin mai 947, o a treia şi ultima notiţă de acelaş gen, pe cari deasemeni le-am predat, ca şi primaatât dlui Robinson (englez) cât şi dlui Melbourne (american), care le-au primit fără să-mi ceară vreo lămurire suplimentară, ci întrebându-mă numai asupra sursei, pe care am indicat-o.

La predarea ultimei notiţe adusă de Dra Carmen Andronache, dl.Robinson ataşatul comercial la Misiunea britanică căruia i-am spus că sursa este Dra Carmen Andronache, m'a întrebat dacă nu trebueşte plătită. Eu care ştiam dela dl.Tătaru că Dra Carmen a făcut acest lucru pentru el, i-am spus dlui Robinson că este o femee cinstită şi că nu va primi plată.

Dra Carmen Andronache care lucra la Ministerul Economiei Naţionale (cred că direcţia cerealelor) a venit la mine în luna Mai aducându-mi această notiţă spunându-mi că este ultima, întrucât este demisionată, şi m'a rugat totodată s'o ajut să fie numită la Ministerul Educaţiei Naţionale, în care scop mi-a şi adus o petiţie. Ea a fost trimisă la mine de dl.Tătaru.

Nici dlui Tătaru nici Drei Carmen nu i-am dat vreun ban pentru notiţele aduse. Din contră dl.Tătaru de câte ori venea îmi aducea puţină făină.

Precizez că la englezi numai ultimele două notiţe le-am predat dlui Robinson. Prima o predasem dlui Porter.

ss. V.V.Serdici.

4 Septemvrie 1947.

p. conf.

4.9.947
Dată în faţa noastră
Grui Cleator

165

Declaraţie

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

Pe dl Prof. Tătaru îl cunosc încă din Mediaş unde era profesor la şcoala de aviaţie şi membru al organizaţiei mele judeţene (T. Mare).

L'am revăzut la Bucureşti unde venea să viziteze pe Dl. Maniu cu care era bun prieten, şi-i aducea totdeauna veşti de la Bădăcin, locuind acum la Oradea Mare. Într'o seară de Nov. 1946 Dl Tătaru a venit ca deobicei la Dl Maniu care locuia atunci la mine. După ce a vorbit cu dl Maniu la el în cameră, eu nefiind de faţă a venit la mine în sufragerie unde mă aflam şi m'a întrebat dacă nu mă interesează cum-va pentru Biroul Presei (pe care el nu ştia că nu-l mai conduceam) situaţia colectărilor şi repartizărilor acestor colectări de cereale, pe ultimele 5 săptămâni, prezentându-mi totodată şi o pagină acoperită cu notiţe de mână cu creionul, reprezentând datele privitoare la ultimele 5 şedinţe în cari se repartizaseră cerealele colectate (grâu, orz, ovăz, porumb, secara), şi din cari reeşea că tot grâul colectat se repartiza pe art 10 din armistiţiu. M'am dus imediat la Dl Maniu (după plecarea lui Tătaru) şi i le-am prezentat, la care dl Maniu mi-a spus, că sunt foarte interesante şi vor interesa f. mult Misiunile aliate, spunându-mi să le predau la Englezi şi Americani.
Deşi nu era nevoe să întreb pe dl Maniu ce să fac cu aceste notiţe, deoarece aveam de la el îndemnarea de a preda misiunilor engleze şi americane orice informaţie privitoare la aplicarea armistiţiului, totuşi de data aceasta m'am dus în mod special să-l întreb şi să-i adaug părerea mea că predarea acestor notiţe [illegible]

V. Ser[illegible]

Văzut de [illegible]

(2)

de Tătaru ar putea influenţa în sân eventual ajutor economic din partea aliaţilor, la care dl Maniu mi-a repetat: „dă-le, că sunt interesante".

Peste vre-o lună şi jumătate, pe la începutul lui Januar 47, Tătaru mi-a mai adus o notiţă cu alte 4 zile ţi-a de repartizări de cereale, de aceaş natură. Iar pristeme se dra Carmen Andronache mi-a adus cam prin Mai 947, o a treia şi ultima notiţă de acelaş gen, pe cari deasemeni le-am predat, ca şi prima atât dlui Robinson (englez) cât şi dlui Kelbourne (american), care le-au primit fără să-mi ceară vre-o lămurire suplimentară, şi întrebându-mă numai asupra sursei, pe care am indicat-o.

La predarea ultimei notiţe adusă de dra Carmen Andronache, d-l Robinson ataşatul Comercial la Misiunea Britanică căruia i-am spus că sursa este dra Carmen Andronache, m'a întrebat dacă nu trebueşte plătită. Eu care ştiam de la d-l Tătaru că dra Carmen a făcut acest lucru pentru el, i-am spus dlui Robinson că este o femee cinstită şi că nu va primi plată.

Dra Carmen Andronache care lucra la Ministerul Economiei Naţionale (cred că direcţia Cerealelor) a venit la mine în luna Mai aducându-mi această notiţă spunându-mi că este ultima, întrucât este demisionată, şi m'a rugat totodată s'o ajut să fie numită la Ministerul Educaţiei Naţionale, în care scop mi-a şi adus o petiţie. Eo- a fost trimisă la mine de d-l Tătaru.

Nici dlui Tătaru, nici drei Carmen nu i-am dat vre-un ban pentru notiţele aduse. Din contră de Tătaru ori de câte ori venea îmi aducea puţină făină.

V. V. [illegible]

[illegible] Costorf 3 166

Precizez că la Englezi numai ultimele 2 notițe le-am predat dlui Robinson. Prima o predasem dlui Porter ~~[illegible]~~.

166

[illegible]
4/9/47

19

167

167

D E C L A R A T I E

Subsemnatul V. SERDICI, declar următoarele:

Atât pe Dna Coca Bora cât şi pe Dra A. NECULAU le angajasem la "Biroul Social şi Economic" înfiinţat la 1 Aprilie 1947.

Le cunoşteam pe amândouă de la Club, unde lucram la Secretariat la Dl. Penescu. Pe Dna Bora o cunoşteam mai puţin, numai din venirile ei ca să raporteze vre-o chestiune Dlui Maniu. Dra Nicolau însă a lucrat pentru Dl Maniu, în casa mea vre-o 2 luni.-

Abia am angajat aceste doamne, am văzut că bugetul de 9 milioane nu va fi suficient, şi am rugat pe Dra Nicolau să comunice prietenei sale că nu mai pot s'o angajez şi Dna Bora nici n'a mai venit să mă vadă, ci numai să ia pe Dra Nicolau, căci amândouă lucrau la Radiodifuziune.-

Dra Nicolae a lucrat la mine până la sfârşit. (Iulie 1947).-

Dna Bora îmi aducea din când în când un buletin de Radioascultare, cerându-mi să-l citesc pe loc, trebuind să-l ia cu dânsa. Pe mine acest buletin nu mă interesa prea mult, căci eu ascultam mult la Radio indiferite limbi. Mi-a adus odată şi un mic rulou - o telegramă, relativ la demersul parlamentarilor N.T. la Dl. Holman. (Telegr.-Reuter).

Dra Nicolau nu-mi aducea nimic.-

p. conf.

ss. W. Serdici.

4 Septemvrie 1947

4.9.947
Dată în fața noastră.
Gheorghe Cluj [?]

168

Declarație

Subscrisul N. Sudiții declar următoarele: 168

Atât pe Dna Coca Bora cât și pe Dra A. Niculau le angajasem la „Biroul Social și Economic" înființat la 1 Aprilie 1947.

Le cunoșteam pe amândouă de la Club, unde lucrau la Secretariat la Dl. Pinescu. Pe Dna Bora o cunoșteam mai puțin, numai din veniturile ei ca să raporteze vre-o chestiune Dl. Maniu. Dra Niculau însă a lucrat pentru Dl. Maniu, în casa mea vre-o 2 luni.

Abia am angajat aceste doamne, am văzut că bugetul de 9 milioane nu va fi suficient, și am rugat pe Dra Niculau să comunice prietenei sale că nu mai pot s'o angajez și Dna Bora nici n'a mai venit să mă vadă, ci numai să ia pe Dra Niculau, căci amândouă lucrau la Radiodifuziune.

Dra Niculau a lucrat la mine până la sfârșit. (Iulie 947).-

Dna. Bora îmi aducea din când în când un buletin de Radioascultare, cerându-mi să-l citesc pe loc, trebuind să-l ia cu dânsa. Pe mine acest buletin nu mă interesa prea mult, căci eu ascultam mult la Radio în diferite limbi. Mi-a adus odată și un mic rulou = o telegramă, relativ la demersul parlamentarilor N-Ț la Dl. Holman. (Telegr. Reuter)

Dra Niculau nu-mi aducea nimic. —

N. T. Sudiții
4/9/47

DECLARATIE

Subsemnatul V.V.SERDICI declar următoarele:

Cam prin Aprilie 1946,MANIU m'a însărcinat să cer audienţă pentru D-sa atât la reprezentantul diplomatic al Angliei cât la acel al Statelor Unite. Ca deastfel niciodată după aceea nu m'a iniţiat nici la data aceasta despre subiectul convorbirii pe care va avea loc,iar documentele pe care le aducea cu el,i le înmâna în prealabil secretarul general PENESCU.

M'am dus personal,pentru motiv de deferenţă la Misiunea Americană unde m'am anunţat ca şi mai târziu totdeauna că doresc să vorbesc cu Dl.Prim Consilier MELBOURNE "on behalf of Mr.Maniu" / din însărcinarea D-lui Maniu/. fiind primit de Dl. ROY MELBOURNE şi după-ce i-am explicat motivul venirii mele,m'a întrebat dacă pot să-i indic subiectul convorbirii.La răspunsul meu negativ,mi-a spus că va aduce la cunoştinţa D-lui Ministru BERRY,dorinţa lui MANIU şi cerându-mi Nr.de telefon,mi-a promis că mă va informa.Cu aceasta ocazie am vorbit primadată cu Dl. ROY MELBOURNE personal.

Acelaşi lucru am făcut la Misiunea Britanică unde la poartă,pe un carnet de formular în limba engleză am scris "on behalf of Mr.MANIU" / din însărcinarea D-lui Maniu/ şi semnând. Apoi am restituit carnetul astfel complectat sergentului de Poliţie englez,care a mers cu el în clădirea Misiunei,eu aşteptând la poartă să fiu chemat de Dl.PORTER numele căruia îl indicasem pe formular..

I-am comunicat după ce am fost admis în cabinetul dela etaj al D-lui Porter /secretar de legatie/ că Dl.Maniu doreşte o audienţă la Dl.Ministru Holman,iar Dl.Porter,cerându-mi Nr.de telefon,mi-a promis că se va pune în contact cu Dl.Ministru şi îmi va indica ziua ora şi locul.

Atât Dl.Melbourne cât şi Dl.Porter m'au întrebat dacă Dl.Maniu are vre'un interpret.Am răspuns şi unuia şi altuia că Dl.Rică Georgescu nefiind disponibil,Maniu m'a rugat pe mine să servesc de interpret..

./ /.

Nu-mi pot aminti când am primit răspunsurile dela Misiuni, in tot cazul au venit ca deobiceiu foarte curând: a doua zi sau maximum a treiazi, cea ce comunicam imediat lui Maniu pentru a-şi fixa ora liberă pentru intrevedere.

Dl.Maniu, insotit de mine ca interpret, am mers intâi la Dl.Ministru B.BERRY, având in mână si dosarul care trebuia să-l prezinte in acesa ocazie. Ora de intâlnire a fost ora 17 şi în localul Misiunei în cabinetul D-lui BERRY.

Dl.BERRY a luat loc pe o canapea de piele, in faţa dânsului la 1.1/2 metru s'a aşezat Dl.Maniu cu dosarul pe genunchiu, pe mine m'a poftit la dreapta D-sale /Dl.Berry pe un scaun şi între Dl.Maniu si dânsul, iar Dl.Melbourne şedea la stânga D-lui BERRY, pe un scaun, şi lângă Dl.Maniu. Astfel că Dl.Ministru Berry sedea vis-a-vis de Dl.Maniu, iar eu pe un fotoliu vis-a-vis de Dl.Melbourne.

După obiceşnuitele fraze de politiţe Dl.Maniu a intrat în subiect care erau formularea unui protest contra faptului că Statele Unite privesc cu indiferenţă întâmplările zilnice din România unde guvernul calcă în fiecare zi angajamentele luate pe baza acordului dela Moscova /Decembrie 1945/.

Nu a lipsit să adauge că România este singura forţă democratică în picioare/referindu-se la P.N.T./, pe când Bulgaria, Polonia şi Jugoslavia, sunt deja căzute în mâinile regimului totalitar comunism, instalat în acele ţări de Rusia Sovietică.

Expozeul l-a terminat referindu-se la dosarul adus cu D-sa, care contineau un număr mare de rapoarte ale sefilor de org. judeţene /N.T./ despre tot felul de abuzuri arătate in rapoarte împotriva P.N.T.-

A terminat deasemenea cerând o actiune energică din partea Guvernului American într'un respectarea semnăturii sale pe documente internaţionale.

Dl.Berry a spus că va informa departamentul de Stat despre cele spuse de Dl.Maniu şi deasemeni va transmite dosarul adus de Dl.Maniu, pe care l-a luat în primire în acel moment Dl.R.Melbourne.-

Dl.Berry a adăugat că cunoaste situaţia dar că va fi greu in acest moment a face o actiune diplomatică mai viguroasă şi că deaîtfel problema românească nu se va putea rezolva ca problemă de sine stătătoare, ci împreună cu problema Poloniei, Jugoslaviei Bulgariei şi Ungariei.-

./.

Intrevederea a lua sfârsit la ora 19.3o.

A doua zi după această audiență l-am insotit ca interpret, pe Dl.Maniu la dl.Holman. Ne-am dus la ora 17 unde am găsit prezenti /la Misiunea Britanică/, pe domnii Holman si Robinson, atasat comercial, care vorbeste destul de bine româneste.

Dl.Maniu a reeditat intreaga sa expunere din ziua precedentă dela americani, în acelaşi cuprins şi în acelaşi ton.

La aceiaşi întrevedere când la un moment dat Dl.Maniu a afirmat că Anglia nu face nimic pentru a impune respectul semnăturilor pe acte internationale, Dl.Holman s'a roşit la faţă şi a repetat că Dl.Maniu trece limita.

In legătură cu protestul D-lui Maniu, D-sa a terminat cu următoarea frază: şi astfel Anglia îşi va pierde intregul prestigiul în Sud-Estul European /a spus aceasta relativ la faptul că englezii nu intervin destul de energic pentru a impune României respectarea acordului dela Moscova.

/ Eu am vrut să atinuez "întregul prestigiu" şi am tradus "o bună parte din prestigiu" Dl.Robinson a intervenit spunând D-lui Holman impresia exactă folosită de Dl.Maniu.

Dl.Holman a luat in primire dosarul prezentat de Dl. Maniu / cu acelaşi continut ca acel prezentat americanilor/

Inainte de aceste două întrevederi Dl.Maniu a mai avut una la fel Schuyler în casa sa din Str.Eliza Brătianu la care er de faţă şi Ministru Berry.Dl.Maniu mă rugase să-l însoţesc ca interpret.

Ne-am dus acolo pe la 11 dimineaţa.Am luat loc în salonaşul din fund.Dl.Maniu rugându-i să facă totul posibilul să împie dice recunoaşterea Guvernului Groza de către America arătând descurajarea mare care ar cuprinde poporul român dacă s'ar face aceas ta recunoaştere.Domnii Berry şi General Schuyler au promis că v informa imediat Departamentul de Stat.

In continuarea Maniu expunând situaţia pe care o cons dera anarhică din ţară şi întrebând dacă nu cred Domniilelor dac ar fi potrivit a răspunde cu violenţă la violenţele comuniştilor Dl.Gen.Schuyler a răspuns pe un ton foarte hotărât: "Nu pot recomanda aşa ceva" şi vă vorbesc ca membru în Comisia de Contro dacă aşa ceva s'ar intâmpla, aşi fi obligat să intervin imediat c toată energia împotriva celor ce tulbură ordinea.

./.

Această conversatie a avut loc scurtă vreme după 6 Mar tie 1945, fără să vă pot preciza data exactă.

O altă intervedere la ambele Misiuni a avut loc aproximativ în Iulie sau August 1946, la care am asistat deasemeni că interpret.

Intrevederile dela americani a avut loc la ora 17 în cabinetul D-lui Berry de față fiind și Dl. Roy Melbourne. Și de astă dată Dl. Maniu a venit cu un dosar pe care apoi l-a predat D-lui Melbourne în timpul intrevederii. Dosarul continea rapoartele șefilor de județe relativ la metodele care s'ar fi intrebuintat pentru falsificarea listelor electorale. Eu personal si de data aceasta ca si in celelalte ocazii similare nu am cunoscut cuprinsul dosarului, întrucât erau pregătite de secretariatul general si nu de mine. Ca atare nu stiu dacă ele contineau date reale si in ce măsură erau reale.

Deasemenea a rugat pe Dl. Berry să meargă de pildă la Biroul din Piata Amzi pentru a vedea parțialitatea cu care se lucrează și deasemeni cum listele zăceau în praf pe birouri și podele /la biroul din Piata Amzii pentru inscrieri în liste si redactare si înmânarea contestatiunilor la Primăria I. Galben./.

Dl. Maniu a continuat protestele împotriva actiunei guvernului, D-sa a arătat D-lui Berry că este indispensabil să fie trimiși observatori oficiali din partea Americii și Angliei, astfel acestea alegeri vor decurge într'o farsă. Dl. Berry a răspuns că acordul dela Moscova nu permite observatori oficiali, dar D-sa va avea grije ca să aibă o echipă suficientă de ziariști.

Dl. Maniu s'a supărat foc și a declarat că aceasta nu-l poate satisface și roagă pe Dl. Berry să insiste pentru observatori oficiali.

Dl. Maniu a revenit la atac spunând că-i pare rău că a cedat si că a delegat un Ministru în guvern si că în adevăr reflectează să se retragă din alegeri.

Dl. Berry i-a spus că în aceasta chestie nu poate da nici un sfat oficial, dar că personal îi spune că cine nu luptă, piere.-

Intrevederea s'a terminat, Dl. Maniu cerând ca Dl. Berry să informeze guvernul său și să ceară amânarea alegerilor și luarea dela început a operatiunilor de constituire a listelor electorale. Dl. Berry a promis că v'a informa Guvernul său.

A doua zi la intrevederea la Dl. Holman, asistat de Dl.

./.

Secretar de Legatie Pòrter,Dl.Maniu a repetat aci aproape exact ceeace spusese ziua precedentă D-lui Ministru Berry.

Dl.Holman a sugerat ca Dl.Maniu să discute prin conducerile judetene ca în fiecare comună să se intocmească liste de cei lăsati pe dinafară din listele electorale.

Dl.Maniu era foarte supărat si a replicat cu dârzenie că nu pentru aceasta a venit,că D-sa nu vrea să facă statistici,dar vrea să câstige alegerile.

Dl.Holman a luat dosarul adus de Dl.Maniu care avea cam acelaşi cuprins ca cel predat în ziua precedentă D-lui Berry./ continutul dosarelor îl aflam în timpul intrevederilor,că ai Dl.Maniu se referea la unele piese din dosar./

Dl.Holman a promis că va comunica guvernului plângerile d-lui Maniu iar în ceeace priveste observatorii oficiali a dat acelaşi răspuns ca si Dl.Berry .

O altă intrevedere a avut loc cam pe la sfârsitul lui Sepr.,inceputul Oct.1946,nu cunosc data exactă,unde deasemenea am fost luat de Dl.Maniu,ca si alte dăţi,ca interpret.

La intrevederea cu Dl.Berry era de faţă şi Dl.Melbourne.

Dl.Maniu venise cu un dosar,deasemeni continând rapoarte ale sefilor de organizatie P.N.T.,în care se vorbea despre arestări şi alte acte de violenţă din partea guvernului.Dl.Maniu a cerut cu insistentă ca Guvernul să demis si alegerile amânate contrar se va alege un parlament pur comunist care va indepărta imediat pe Rege,iar apoi va cere alipirea României la Rusia Sovietică. Dl.Berry a spus că acest lucru nu este probabil intr'un viitor prea apropriat .

A doua zi la ora 5.p.m.a avut loc intrevederea dela Dl Holman,asistat de Dl.Porter.Intrevederea na durat mult intrucât fusesem chemat în prealabil în cursul dimineţii de Dl.Holman care m'a rugat să nu-l trădez faţă de Dl.Maniu,dar mă roagă să fac astfel ca Dl.Maniu să nu-l ţină mult la intrevederea de după amează şi să-i spună D-lui Maniu că la ora 6,are o treabă foarte urgentă.

La aceasta intrevedere Dl.Maniu a repetat cele expuse D-lui Berry cu o zi înainte şi a prezentat acelaşi dosar adică cu acelaşi continut şi a formulat aceleaşi cereri /dimiterea imediată a guvernului şi amânarea alegerilor/.Dl.Ministru Holman ca si Dl.Berry i-a arătat că în acel moment nu se poate intreprinde un demers eficace sau prea energic.La supărarea D-lui

./.

Maniu, Dl. Holman i-a spus că toate vin la vremea lor, că actualmente Anglia are nenumărate interese răspândite pe tot Globul ca dealtfel și Statele Unite și că nici Anglia nici U.S.A., nu pot face presiuni in mod simultan în multe părți. Că în acest moment îi interesează in primul rând apărarea Mediteranei, iar apoi după Grecia si Turcia vine rândul Coreei, apoi Germania si Austria și apoi România. Există, conchidea Dl. Holman un fel de "listă de prioritate" privitor la eforturile pe care le contemplează Anglia și U.S.A.-

Dl. Maniu nu s'a arătat deloc multumit cu aceste amânări.

Am omis să mentionez un lucru esential acestor două ultime întrevederi și anume că Dl. Maniu insista extrem de puternic ca guvernele Anglo-American să trimită o notă de protest în contra modului cum se desfășoară activitatea pre-electorală a Guv. Român și în aceace privește numeroase prevederi din Legea Electorală.

Mai arăt că peste vre'o 10 zile am fost invitat de Dl. Holman, care mi-a remis copia notei trimise Guvernului Român, cu următoarele cuvinte: "te rog spune D-lui Maniu, când îi vei preda această copie, /copia notei către Guvernul Român/ că m'am gândit să i-o trimit, știind că Guvernul Român nu o publică."

La 28 sau 29 Noembrie 1946, Dl. Maniu a avut întrevedere la Misiunea Americană și Britanică, la care m'a chemat să fiu interpret.

Dl. Ministru Berry, asistat de Dl. Melbourne, iar Dl. Maniu era asistat de Dl. Penescu. Dl. Penescu a adus cu sine două dosare, unul voluminos privitor la efectuarea alegerilor, iar altul si mai voluminos, destinat O.N.U.-ului.-

Dl. Maniu a vorbit despre felul cum s'au efectuat alegerile. Dl. Penescu a făcut un expozeu atât asupra alegerilor cât asupra dosarului destinat O.N.U.-ului, cerând ca situația României să fie reexaminată.-

Dl. Maniu a reluat teza că noul parlament compus aproape exclusiv din comuniști va face șah la Rege și-i va cere în curând alipirea la Rusia Sovietică.

Dl. Maniu mai cerea anularea alegerilor, pe temeiul celor constatate chiar de ziariștii englezi și americani cerând deasemenea ca situatia României să fie reexaminată.

./.

In acelaşi timp cerea ca Dl.Ministru Berry să pună toată influenta D-sale, pentru a determina pe Rege să nu deschidă Parlamentul, Dl.Maniu sugera procedeul de a întreba în prealabil cele trei guverne semnatare ale acordului dela Moscova, dacă consideră acestea alegeri valabile. Dacă răspunsul este afirmativ atunci M.S.Regele va deschise Parlamentul pe care deocamdată trebue să-l proroge./Dl.Maniu conta că englezii şi americanii nu vor considera alegerile valabile/ Argumenta deasemenea că Regele de fapt nici nu ar trebui să fie El acela care hotărăşte deschiderea Camerei, recte sactionarea lor, căci nu El în cele trei guverne semnatare ale acordului dela Moscova au hotărât ţinerea acestor alegei. Maniu a cerut în tot cazul o notă energică de condamnare a alegerilor, care să fie trimisă guvernului român, că către Guvernul U.S.A., căci astfel o imensă jale va stăpâni poporul român.-

Dl.Berry a răspuns că în momentul de faţă nu este oportum a se interveni pentru anularea alegerilor şi pentru trimitere de note.-

In ceeace priveste dosarul adus pentru O.N.U., Dl.Berry a arătat că nu-i este îngăduit să-i transmită dosarul, întrucât el nu poate transmite decât documente destinate departamentului de Stat.-

In ziua următoare la Dl.Holman convorbirea a durat dela ora 17 până la ora 18 în Sos.Kiselef Nr.52. Dl.Maniu a avut aceiaşi discutie ca la Dl.Berry si a prezentat un dosar voluminos continând date care trebuiau să dovedească violenţa alegerilor. Dl.Maniu cerea anularea alegerilor, adresarea unei note severe din partea Guvernului Britanic, adresat Guvernului Român cerea reexaminarea întregei situaţiuni româneşti şi deasemeni îl ruga să intervină la Rege pentru prorogarea parlamentului. Dl.Maniu înşira aceleaşi argumente ca la Dl.Berry şi D-lui Holman. Dl.Maniu îi arătase că nu Regele a avut iniţiativa convocării Corpului Electoral şi semnatarii acordului dela Moscova şi prin urmare Regele nu poate deschide Parlamentul fără avizul acelor puteri. In ultimile momente de intrevedere, Dl.Maniu a reînoit cererea sa pentru o notă drastică către Guvernul Român, căci poporul este desnădăjduit, însă Dl.Holman a răspuns că va comunica guvernului său, dar nu crede că nota va veni înainte de lo Ianuarie 1947.

Cu aceasta s'a terminat aceasta intrevedere.

5 Sept. 1947. p. conf. [signature] ss/V.V.Serdici

5.9.947
dată în fața noastră
prin Chestor

141

176 176

Declarație

Subsemnatul V. V. Serdici declar următoarele:

Cam prin Aprilie 1946 Maniu m'a însărcinat să cer audiență pentru dsa atât la reprezentantul diplomatic al Angliei cât și la acel al Statelor Unite. Ca de altfel niciodată după aceea nu m'a inițiat nici de data aceasta despre subiectul convorbirei pe care va avea, iar documentele pe cari le aducea cu el, i le înmâna în prealabil Secretarul General Penescu.

M'am duș personal, pentru motiv de deferență la Misiunea Americană unde m'am anunțat ca ~~de~~ ~~d~~ și mai târziu totdeauna că doresc să vorbesc cu d-l prim Consilier Melbourne „on behalf of Mr. Maniu" (= din însărcinarea d-lui Maniu) Fiind primit de d-l Roy Melbourne și după ce i-am explicat motivul venirei mele, m'a întrebat dacă pot să-i indic subiectul convorbirei. La răspunsul meu negativ, mi-a spus că va aduce la cunoștința dlui Ministru Berry dorința lui Maniu și cerându-mi numărul de telefon, mi-a promis că mă va informa. Cu aceasta ocazie am vorbit prima dată cu d-l R. Melbourne personal.

Același lucru am făcut la Misiunea Britanică unde la poartă, pe un carnet de formulare în limba engleză, am scris „on behalf of Mr. Maniu (din însărcinarea dlui Maniu) și semnând. Apoi am restituit carnetul astfel completat sergentului de poliție englez, care a mers cu el în clădirea Misiunea, eu așteptând la poarta să fiu chemat de d-l Porter, numele căruia îl indicasem pe formular.

V. V. Serdici

2

I-am comunicat, după ce am fost admis în cabinetul de la etaj al d-lui Porter (Secretar de Legaţie) că d-l Maniu doreşte o audienţă la d-l Ministru Holman, iar d-l Porter, cerându-mi numărul de telefon, mi-a promis că se va pune în contact cu d-l Ministru şi-mi va indica ziua ora şi locul.

Atât d-l Melbourne cât şi d-l Porter m'au întrebat dacă d-l Maniu are vre-un interpret. Am răspuns și unuia și altuia că d-l Rică Georgescu nefiind disponibil, Maniu m'a rugat pe mine să servesc de interpret.

Nu-mi pot aminti când am primit răspunsurile dela Misiuni, în tot cazul au venit ca de obicei foarte curând: a doua zi sau maximum a treia zi, ceea ce comunicam imediat lui Maniu pentru a-şi ora liberă pentru întrevedere.

D-l Maniu, însoţit de mine ca interpret, a mers întâi la d-l Ministru B. Berry, având în mână şi dosarul care trebuia să-l prezinte în acea ocazie. Ora întâlnirea a fost ora 17 şi în localul Misiunei în cabinetul d-lui Berry.

D-l Berry a luat loc pe o canapea de piele, în faţa dânsului, la 1½ metru s'a aşezat D-l Maniu, cu dosarul pe genunchi, pe mine m'a poftit la dreapta d-sale ~~d-lui Berry~~ pe un scaun şi între d-l Maniu şi dânsul, iar d-l Melbourne şedea la stânga ~~d-lui Berry~~ pe un scaun şi lângă d-l Maniu. Astfel că d-l Ministru Berry şedea vis-à-vis de d-l Maniu iar eu pe un fotoliu vis-à-vis de d-l Melbourne.

După obişnuitele fraze de politeţă d-l Maniu a intrat în subiect, care era formularea unui protest contra faptului că Statele Unite privesc cu indiferenţă întâmplările grave din România, unde Guvernul calcă în fiecare zi

T. V. [signature]

angajamentele luate pe baza acordului dela Moscova (dec. 945)

Nu a lipsit să adauge că România este singura forţă democratică în picioare (referindu-se la P.N.Ţ), pe când Bulgaria, Polonia şi Jugoslavia sunt deja căzute în mâinile regimului totalitar comunist, instalat în acele ţări de Rusia Sovietică.

Expozeul l'a terminat referindu-se la dosarul adus cu dsa, care conţinea un număr mare de rapoarte ale şefilor de organizaţie judeţene (N-Ţ) despre tot felul de abuzuri arătate în rapoarte împotriva P.N.Ţ.

A terminat deasemeni cerând o acţiune energică din partea Guvernului American întru respectarea semnăturii sale pe documente internaţionale.

Dl Berry a spus că va informa departamentul de Stat despre cele spuse de Dl Maniu şi deasemeni va transmite dosarul adus de dl Maniu, pe care l'a luat în primire în acel moment Dl R. Melbourne.

Dl Berry a adăugat că cunoaşte situaţiunea dar că va fi greu în acest moment a face o acţiune diplomatică mai riguroasă şi că dealtfel problema Românească nu se va putea rezolva la pro-

V.V. [illegible]

văzut de noi
Emil [illegible]

blemă de sine stătătoare, ci împreună cu problema Poloniei, Yugoslaviei, Bulgariei şi Ungariei.

Intrevederea a luat sfârşit pe la ora 19½.

A doua zi după această audienţă l'am însoţit, ca interpret, pe dl Maniu la Dl Holman. Ne-am dus la ora 17 unde am găsit prezenţi (la Misiunea Britanică) pe Dnii Holman şi Robinson, ataşat Comercial, care vorbeşte destul de bine româneşte.

Dl Maniu a reeditat întreaga sa expunere din ziua precedentă de la Americani, în acelaş cuprins şi în acelaş ton.

La aceaşi întrevedere, când la un moment dat dl Maniu afirma că Anglia nu face nimic pentru a impune respectul semnăturilor pe acte internaţionale, dl Holman s'a roşit la faţă şi a ripostat ca dl Maniu trece limita.

In legătură cu protestul dlui Maniu, dsa a terminat cu următoarea frază: "şi astfel Anglia îşi va pierde întregul prestigiu în Sud Estul European" (a spus aceasta relativ la faptul că Englezii nu întrebuinţează destul de energie pentru a impune României respectarea acordului de la Moscova).

Eu am vrut să atenuez „întregul prestigiu" şi am tradus „o bună parte din prestigiu"

v. v. [illegible]

Văzut de noi
prin Cercetări

5

178

178

D-l Robinson a intervenit spunând dlui Holman expresia exactă folosită de dl Maniu.

D-l Holman a luat în primire dosarul prezentat de D-l Maniu (cu acelaș conținut ca cel prezentat Americanilor).

Înainte de aceste două întrevederi dl Maniu a mai avut una la gl Schuyler în casa sa din Str. Eliza Brătianu la care era de față și ministrul Berry. D-l Maniu mă rugase să-l însoțesc ca interpret. Ne-am dus acolo pe la 11 dimineața. Am luat loc în salonașul din fund. D-l Maniu rugându-i să facă tot posibilul să împiedece recunoașterea Guvernului Groza de către America arătând descurajarea mare care ar cuprinde poporul Român dacă s'ar face această recunoaștere. Dnii Berry și gl Schuyler au promis că vor informa imediat Departamentul de Stat.

În continuare Maniu expunând situația pe care o considera anarhică, din țară, și întrebând dacă nu cred domniile lor că ar fi potrivit a răspunde cu violență la violențele Comuniștilor, dl General Schuyler i-a răspuns pe un ton f. hotărât: „nu pot recomanda așa ceva. Și vă vorbesc ca membru în Comisia de Control, că dacă așa ceva s'ar întâmpla, aș fi obligat să intervin imediat cu toată energia împotriva celor ce tulbură ordinea.

Această conversație a avut loc oarecare vreme după 6 Martie 1945, fără să pot preciza data exactă.

Văzut de noi, [illegible]

O altă întrevedere la ambele misiuni a avut loc aproximativ în Iulie sau August 1946, la care am asistat deasemenea ca interpret.

Întrevederea la Americani a avut loc la ora 17 în cabinetul dlui Ministru Berry de față fiind și dl Roy Melbourne. Și de astă dată dl Maniu a venit cu un dosar pe care apoi l'a predat dlui Melbourne în timpul întrevederii. Dosarul conținea rapoartele șefilor de județe relativ la metodele cari s'ar fi întrebuințat pentru falsificarea listelor electorale. Eu personal, și de dată aceasta ca și în celelalte ocazii similare nu am cunoscut cuprinsul dosarului, întru cât erau pregătite de Secretariatul General și nu de mine. Ca atare nu știu dacă ele conțineau date reale și în ce măsură erau reale.

Deasemeni a rugat pe dl Berry să meargă de pildă la Biroul din Piața Amzei pentru a vedea parțialitatea cu care se lucrează și deasemeni cum listele zăceau în vraf pe birouri și podele (la Biroul din piața Amzei pentru înscrieri în liste și redactare și înmânarea contestațiunilor, la Primăria I Galben).

D. Maniu a continuat protestul împotriva acțiunii Guvernului, dsa a arătat dlui Berry că este indispensabil să fie trimiși observatori oficiali din partea Americii și Angliei, altfel aceste alegeri vor degenera într'o farsă. D-l Berry a răspuns că acordul de la Moscova nu permite observatori oficiali dar dsa va avea grijă ca să aibă o echipă suficientă de ziariști.

verso

Văzut de noi Comisie ... 7

178
179

D. Maniu s-a supărat foc și a declarat că aceasta nu-l poate satisface și roagă pe d. Berry să insiste pentru observatori oficiali.

D. Maniu a revenit la atac spunând că-i pare rău că a cedat și că a delegat un Ministru în Guvern și că în adevăr reflectează să se retragă din alegeri.

D. Berry i-a spus că în această chestie nu poate da nici un sfat oficial, dar că personal îi spune că cine nu luptă, pierde.

Întrevederea s-a terminat, dl Maniu cerând ca dl Berry să informeze guvernul său și să ceară amânarea alegerilor și luarea de la început a operațiunilor de constituire a listelor electorale. D. Berry a promis că va informa guvernul său.

A doua zi la întrevederea la D. Holman, asistat de D. Secretar de Legație Porter, dl Maniu a repetat aci aproape exact cea ce spusese ziua precedentă dlui ministru Berry.

D. Holman a sugerat ca dl Maniu să dispună prin conducerile județene ca în fiecare comună să se întocmească liste ale celor lăsați pe din afară din listele electorale.

D. Maniu era f. supărat și a replicat cu dârzenie că nu pentru aceasta a venit, că dsa nu vrea să facă statistici, dar vrea să câștige alegerile.

D. Holman a luat dosarul adus de D. Maniu, care avea cam acelaș cuprins ca cel predat în ziua precedentă dlui Berry. (Conținutul dosarului ne aflam în timpul întrevederilor, căci dl Maniu se referea la unele piese din dosar). —

D. Holman a promis că va comunica Guvernului plângerile dlui Maniu iar în cea ce privește observatorii oficiali a dat acelaș răspuns ca și D. Berry.

v. verso

Văzut de noi [illegible]

O altă întrevedere a avut loc cam pe la sfârșitul lui Septembrie, începutul Octombre 946, nu cunosc data exactă; unde deasemeni am fost luat de dl Maniu, ca și alte dăți, ca interpret.

La întrevederea cu dl Berry era de față și dl Melbourne.

D-l Maniu venise cu un dosar, deasemeni conținând rapoarte ale șefilor de organizație P.N.T. în care se vorbea despre arestări și alte acte de violență din partea Guvernului. D-l Maniu a cerut cu insistență ca Guvernul să fie demis și alegerile amânate, contrar se va alege un parlament pur comunist care va îndepărta imediat pe Rege iar apoi va cere alipirea României la Rusia Sovietică. D-l Berry a spus că acest lucru nu este probabil într'un viitor prea apropiat.

A doua zi la ora 5 p.m. a avut loc întrevederea la dl Holman, asistat de dl Porter. Întrevederea s'a durat mult întrucât fusesem chemat în prealabil în cursul dimineței de D-l Holman care m'a rugat să nu-l trădez față de D-l Maniu, dar mă roagă să fac astfel ca dl Maniu să nu-l țină mult la întrevederea de după amiază și să-i spun dlui Maniu că la ora 6 are o treabă f. urgentă.

La această întrevedere dl Maniu a repetat cele expuse dlui Berry cu o zi înainte și a prezentat acelaș dosar, adică cu acelaș conținut și a formulat aceleași cereri (demiterea imediată a Guvernului și amânarea alegerilor). D-l Ministru Holman ca și dl Berry i-a arătat că în acel moment nu se poate întreprinde un demers eficace sau prea energic. La plecarea dlui Maniu, dl Holman i-a spus

v. v. [illegible]

Văzut de noi. [illegible]

că tot vin la [illegible] lor, că actualmente Anglia are nenumărate interese răspândite pe tot Globul, ca de altfel și Statele Unite și că nici Anglia nici U.S.A. nu pot face presiuni în mod simultan în multe părți. Că în acest moment îi interesează în prim rând apărarea Mediteranei, iar apoi după Grecia și Turcia vine rândul Coreei, apoi Germania și Austria și apoi România. Există, conchidea de Holman un fel de „listă de priorități" privitor la eforturile pe cari le contemplează Anglia și U.S.A.

D. Maniu nu s'a arătat de loc mulțumit cu aceste amănunte.

Am omis să menționez un lucru esențial acestor două ultime întrevederi și anume că dl Maniu insista extrem de puternic ca Guvernele Anglo-American să trimită o notă de protest în contra modului cum se desfășoară activitatea pre-electorală a Guv. Român și în ceea ce privește numeroase prevederi din legea electorală.

Mai arăt că peste vre-o 10 zile am fost invitat la dl Holman, care mi-a remis copia notei trimise Guv. Român, cu următoarele cuvinte: „te rog spune dlui Maniu, când îi vei preda aceaste copie, (copia notei către Guv. Român) că m'am gândit să i-o trimit, știind că Guv. Român nu o publică."

La 28 sau 29 Nov. 946, dl Maniu a avut întrevedere la Misiunea Americană și Britanică, la care m'a chemat să fiu interpret.

[illegible]

Văzut de noi: Oprin Aeston

10

D-l Ministru Berry, asistat de D-l Melbourne, iar
d-l Maniu era asistat de D-l Penescu. D-l Pe-
nescu a adus cu sine 2 dosare, unul voluminos
privitor la efectuarea alegerilor, iar altul și mai
voluminos, destinat ONU-lui.

D-l Maniu a vorbit despre felul cum s'au efec-
tuat alegerile. D-l Penescu a făcut un expozeu
atât asupra alegerilor cât asupra dosarului destinat
ONU-lui, cerând ca situația României să fie
reexaminată.

D-l Maniu a susţinut teza că noul Parlament
compus aproape exclusiv din Comuniști va face gest
la Rege și-i va cere în curând alipirea la
Rusia Sovietică.

D-l Maniu mai cerea anularea alegerilor,
pe temeiul celor constatate chiar de ziariștii
englezi și americani cerând deasemenea ca si-
tuația României să fie reexaminată.

In acelaş timp cerea ca dl Ministru Berry
să pună toată influența dsale, pentru a deter-
mina pe Rege să nu deschidă parlamentul,
D. Maniu sugera procedeul de a întreba în
prealabil cele trei guverne semnatare ale acor-
dului dela Moscova dacă consideră aceste ale-
geri valabile. Dacă răspunsul este afirmativ
atunci M. S. Regele va deschide parlamentul.
pe care deocamdată trebue să-l proroge. (D-l Ma-
niu crede că Englezii și Americanii nu vor considera
alegerile valabile). Argumenta deasemeni că
Regele de fapt nici nu ar trebui să fie El
acela care hotărăşte deschiderea Camerei, ci
sancţionarea lor, căci nu El ci cele trei
Guv. semnatare ale acordului de la Moscova
au hotărât ţinerea acestor alegeri. D-l Maniu
a cerut în tot cazul o notă energică de con-
damnare a alegerilor, care să fie trimisă Guv.
V.v. [illegible]

Văzut de noi
prin Șefii — 11

181

Român, decât Guv. U.S.A., căci altfel o imensă jale va stăpâni poporul Român.

Dl Berry a răspuns că în momentul de față nu este oportun a se interveni pentru anularea alegerilor și pentru trimitere de note.

În ceea ce privește dosarul adus pentru O.N.U. dl Berry a arătat că nu-i este îngăduit să transmită dosarul, întrucât el nu poate transmite decât documente destinate Departamentului de Stat.

În ziua următoare la Dl Holman convorbirea a durat dela ora 17 până la ora 18 în Șoseaua Kiseleff 52. Dl Maniu a avut aceeași discuție ca la Dl Berry și a prezentat un dosar voluminos conținând date cari trebuiau să dovedească violența alegerilor. Dl Maniu cerea anularea alegerilor, adresarea unei note severe din partea Guv. Britanic, adresat Guv. Român, cerea reexaminarea întregii situațiuni Românești și deasemeni îl ruga să intervină la Rege pentru prorogarea Parlamentului. Dl Maniu înșira aceleași argumente ca la Dl Berry. Și dlui Holman dl Maniu îi arătase că nu Regele a avut inițiativa convocării Corpului Electoral, ci semnatarii acordului dela Moscova și că prin urmare Regele nu poate deschide Parlamentul fără avizul acelor puteri. În ultimele momente de întrevedere, dl Maniu a reînnoit cererea sa pentru o notă drastică către Guv. Român, căci poporul este desnădăjduit, iar dl Holman

v. v. turn

Văzut de noi prin Chestor

12

A răspuns că va comunica Guv. său, dar nu crede că nota va veni înainte de 10 Januar 947. Cu aceasta s'a terminat această întrevedere.

V. V. Penliu
5/9/947

182

da

D E C L A R A T I E

Subscrisul Vasile Serdici, declar următoarele:

Nu cred ca dl Coposu să fi fost pur şi simplu un şef de cabinet sau un secretar tehnic al Dlui Maniu. Dl Maniu il aprecia foarte mult: il socotea foarte inteligent, bun scriitor şi deasemeni eşit dintr'o familie ardeleană din părţile natale ale Dlui Maniu.

Nu ştiu absolut nimic ce lucrări făcea dl Coposu pentru dl Maniu. Ceiace ştiu este că de mai multe ori pe când locuiam la mine dl Maniu, ei se inchideau impreună ore intregi in camera lui Maniu şi nu se lăsau deranjaţi. Odată am intrat prin bae (uşa din faţă spre holl era incuiată) să văd dacă mai stau mult, căci lumea aştepta şi am văzut pe Coposu scriind la maşă, iar dl Maniu dictând. Mi-a făcut semn să-i las.

Nu cunosc nici direct nici indirect, nici din auzite ce scriau. Dl Maniu, pentru... il cunoaşte chiar superficial şi ar fi spus, şi n'ar fi suferit să fie intrebat şi nici nu-l intreba nimeni. Iar Coposu avea prea multă şcoală manistă ca să spuie cuiva.

Incolo dl Maniu de multe ori când se enerva pe Coposu, care era foarte neglijent şi inexact, pomenea de anumite cusururi ale lui Coposu: neglijent, desordonat, jucător fanatic de cărţi pe mize foarte mari sau că fiind om fără care fumează numai ţigări americane.

Coposu era in foarte amicale relaţiuni cu Dna Closa Komnenos, care probabil ar putea spune mai multe. Deasemeni era in bune raporturi cu dl Leocuţia.

5 Septemvrie 1947

ss. V. Serdici

p. conf. [signature]

5.9.947

Dată în fața noastră [illegible]

Declarație

Subscrisul Vasile Serdici, declar următoarele:

Nu cred ca d-l Coposu să fi fost pur și simplu un șef de Cabinet sau un Secretar tehnic al d-l Maniu. D-l Maniu îl aprecia f. mult: îl socotea f. inteligent, bun scriitor și deasemeni, eșit dintr'o familie ardeleană din părțile natale ale d-lui Maniu.

Nu știu absolut nimic ce lucrări făcea d-l Coposu pentru d-l Maniu. Ceea ce știu este că de mai multe ori pe când locuia la mine d-l Maniu, ei se închideau împreună ore întregi în camera lui Maniu, și nu se lăsau deranjați. Odată am intrat prin baie (ușa din față spre Hall era încuiată) să văd dacă mai stau mult, căci lumea aștepta, și am văzut pe Coposu scriind la masă iar dl Maniu dictând. Mi-a făcut semn să-i las.

Nu cunosc nici direct nici indirect, nici din auzite ce scriau. D-l Maniu, pentru cine îl cunoaște chiar superficial, n'ar fi spus, și n'ar fi suferit să fie întrebat, și nici nu-l întreba nimeni. Iar Coposu avea prea multă școala maniștă ca să spuie cui-va.

Înaintea d-l Maniu de multe ori când se enerva pe Coposu, care era f. neglijent și inexact, pomenea de anumite cusururi ale lui Coposu: neglijent, dezordonat, cetitor fanatic de cărți pe nopți foarte mari, sau că fiind om fără avere fumează numai țigări americane. —

Coposu era în foarte amicale relațiuni cu dna Clara Romanos, care probabil ar putea spune mai multe. Deasemeni era în bune raporturi cu d-l Lenența.

V. V. Serdici 5/9/47

22 115 184

184

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Vasile Surdimi, declar următoarele:

Aducându-mi aminte că am omis neintenţionat să mai arăt unele lucruri le complectez acum:

Nu-mi aduc aminte la care din întrevederile avute cu dl. Berry, dl. Maniu i-a cerut ca să comunice guvernului U.S.A. să dea instrucţiuni delegaţilor săi la Conferinţa Păcii ca să ceară Guv. Român ca în delegaţia română care va fi trimisă la Conf. Păcii să fie inclus şi un reprezentant al Part. N.T., fie în persoana reprezentantului Partidului din Guvern, fie un alt membru desemnat de conducerea partidului dl. Berry a răspuns că va comunica la Washington.

Repet că nu-mi aduc aminte la care anume din întrevederi a avut loc această discuţie, dar confirm că discuţia a avut loc aidoma.

ss. V. V. Serdici.

6 Septemvrie 1947.

p. Conf.

M.C.

6. 9. 947
Dată în fața noastră
Prim Costel

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici, declar următoarele:

185

Aducându-mi aminte că am omis neintenționat să mai arăt unele lucruri le completez acum:

Aşi-mi aduc aminte la care din întrevederile avute cu dl Berry, dl Maniu i-a cerut ca să comunice guvernului U.S.A. să dea instrucțiuni delegaților săi la Conferința Păcii ca să se ceară Guv. Român ca în delegația română care va fi trimisă la Conf. Păcii să fie inclus și un reprezentant al Part. N-Ț, fie în persoană reprezentantului Partidului din Geneva, fie un alt membru desemnat de conducerea Partidului. D. Berry a răspuns că va comunica la Washington.

Repet că nu mi aduc aminte la care anume din întrevederi a avut loc această discuție, dar confirm că discuția a avut loc aidoma.-

V. V. Serdici
6/9/47.

186

186

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.V.Serdici declar următoarele :

Am fost chemat de Dl.Melbourne la Misiune pentru a mi se comunica pentru Dl.Maniu,răspunsul primit dela Washington privitor cererea făcută de Maniu în ce priveşte trimiterea de observatori oficiali.- Dl.Melbourne mi-a spus să comunic D-lui Maniu că răspunsul este negativ.-

Nu pot preciza data exactă,dar este sigur că este câteva zile după convorbirea din August 1946.-

Dl. Melbourne m'a chemat după convorbirea avută cu Dl.Maniu prin Septembrie 1946,şi mi-a spus că pot comunica D-lui Maniu că nota cerută de D-sa privitor la pregătirea alegerilor pe baza noui legi electorale,va fi publicată în curând.

Scurt timp după aceia a fost remisă nota în chestiune Guvernului Român.-

După vizita D-lui Maniu la Dl.Ministru Berry în 28 sau 29 Noembrie,pe la începutul Ianuarie 1947,Dl.Melbourne m'a chemat rugându-mă să comunic D-lui Maniu confirmarea dela Washington a celor spuse dealtfel şi de Dl.Berry în ultima convorbire din 28 sau 29 Noembrie 1946,că în acest moment Departamentul de Stat nu crede oportun a trimite vre-o notă întrucât tot efortul lor este a ajunge la o înţelegere cu Rusia privitor semnarea tratatelor de pace cu ţările foste satelite ale Germaniei.-

Dl.Melbourne m'a rugat să trec să-l văd c'am în a doua jumătate a lui Februarie 1947 şi ducându-mă m'a întrebat dece Dl.Maniu nu a depus şi D-sa un memoriu privitor la Tratatul de Pace astfel cum au făcut celelalte partide citându-mi pe socialişti şi pe Liberali.- Am promis D-lui Melbourne că după ce voi vorbi cu Dl.Maniu îi voiu aduce răspunsul acestuia, şi că nu o pot face imediat,Dl.Maniu fiind absent din Bucureşti.-

Tocmai prin Martie-am adus răspunsul,când Dl.Maniu a venit pe câteva zile la Bucureşti "Răspunsul era " Nu pot face ceruta declaraţie,înainte de ratificarea Tratatului de Pace "

Acest lucru l-am comunicat

Acest lucru l-am comunicat D-lui Melbourne care a rămas foarte nedumerit.- Atunci i-am spus D-lui Melbourne, că dela Dl.Maniu ştiam,din conversaţii particulare,că Dl.Maniu afirmă că el nu poate face vre-o declaraţie la Tratatul de Pace, fără a vorbi " el,Maniu " de Basarabia şi Bucovina,şi dacă face aceasta îi este teamă dă Rusia nu va mai ratifica Tratatul de Pace,şi deci se va prelungi existenţa Comisie de Control.-

---

La 31 Ianuarie 1947,la Sibiu,Dl.Maniu m'a însărcin să merg la Dl.Berry să-i dau răspunsul cerut în chestiunea ajutorului economic.- L'am găsit pe Dl.Melbourne căruia i-am comunicat că dl.Maniu este în principiu de acord cu ajutorarea infométaţilor din România,însă că acest Guvern nu merită să i se acorde nici un bob de grâu şi dacă ajutorul se va da trebue totuşi controlată distribuţia.- In conversaţia particulară avută cu Dl.Maniu,înainte de a mă prezenta la Dl.Melbourne, d-sa mi-a arătat că ajutorul acesta pe care l'ar acorda Americanii ar fi exploatat de comunişti ca un succes de partid.- Desigur că cuvintele comunicate prin mine D-lui Melbourne din partea D-lui Maniu lăsau să se întrevadă că D-sa nu este prea enuziasmat în ceeace priveşte acordarea ajutorului.-

---

Imediat după demisia D-lui Maniu dela şefia partidului c'am pe la 30.XI.1946,Dl.Melbourne m'a chemat să mă întrebe ce se petrece şi să-i dau răspuns D-lui Maniu că nu trebue să abandoneze şefia.-

ss/.V.V.Serdici

6 Septembrie 1947

p. Conf.

188 / 188

6.9.947
datǎ în fața noastrǎ
[illegible] Chestor

Declarație

Subsemnatul V. V. Serdici declar următoarele:

Am fost chemat de Dl. Melbourne la Misiune pentru a-mi se comunica pentru Dl. Maniu, răspunsul primit dela Washington privitor cererea făcută de Maniu în ce privește trimiterea de observatori oficiali. Dl. Melbourne mi-a spus să comunic dlui Maniu că răspunsul este negativ.

Nu pot preciza data exactă, dar este sigur că este câte-va zile după convorbirea din August 946.

Dl. Melbourne m'a chemat după convorbirea avută cu dl Maniu prin Septembre 1946, și mi-a spus că pot comunica dlui Maniu că nota cerută de dsa privitor ~~[illegible]~~ la pregătirea alegerilor pe baza nouei legi electorale, va fi publicată în curând.

Scurt timp după asta a fost remisă nota în chestiune Guv. Român.

După vizita dlui Maniu la Dl. Ministru Berry în 28 sau 29 Nov, pe la începutul Ianuarie 947 Dl. Melbourne m'a chemat rugându-mă să comunic dlui Maniu confirmarea de la Washington a celor spuse dealtfel și de Dl Berry în ultima convorbire din 28 sau 29 XI 46, că în acest moment Depart. de Stat nu crede oportun a trimite vre-o notă întru'cât tot efortul lor este a ajunge la o înțelegere cu Rusia privitor semnarea tratatelor de pace cu țările foste satelite ale Germaniei.

V. V. Serdici

Văzut de noi
Claudiu

2

D-l Melbourne m'a rugat să trec să-l văd, în a doua jumătate a lui Februarie 947, şi ducându-mă m'a întrebat dece ~~D-l~~ Maniu nu a depus şi dsa un memoriu privitor la Tratatul de Pace astfel cum au făcut celelalte partide, citându-mi pe Socialişti şi pe Liberali. Am promis D-lui Melbourne că după ce voi vorbi cu D-l Maniu îi voi aduce răspunsul acestuia, şi că nu o pot face imediat, dl Maniu fiind absent din Bucureşti.

Tocmai prin Martie i-am adus răspunsul, când D-l Maniu a venit pe câte-va zile la Bucureşti. Răspunsul era: „Nu pot face ceruta declaraţie, înainte de ratificarea Tratatului de Pace." Acest lucru l'am comunicat D-lui Melbourne care a rămas f. nemulţumit. Atunci i-am spus D-l Melbourne, că dar la D-l Maniu ştiam, din conversaţii particulare, că D-l Maniu afirmă că el nu poate face nici o declaraţie la Tratatul de pace, fără a vorbi „el, Maniu" de Basarabia şi Bucovina, şi dacă face aceasta îi este teamă că Rusia nu va mai ratifica Tratatul de Pace, şi deci se va prelungi existenţa Comisiei de Control.

In 31 Ianuarie 1947, la Sibiu, dl Maniu m'a însărcinat să merg la D-l Berry să-i dau răspunsul cerut în chestiunea ajutorului economic. L'am găsit pe D-l Melbourne

V. V. Serdici

[illegible] [illegible] am comunicat că dl. Maniu este în principiu de acord cu ajutorarea înfometaților din România, însă că acest Guvern nu merită să i se acorde nici un bob de grâu și dacă ajutorul se va da trebue totuși controlată distribuția. In conversația particulară avută cu dl. Maniu, înainte de a mă prezenta la d-l Melbourne, dsa mi-a arătat că ajutorul acesta pe care l'ar acorda Americanii ar fi exploatat de Comuniști ca un succes de partid. Desigur că cuvintele comunicate prin mine dlui Melbourne din partea dlui Maniu lăsau să se întrevadă că dsa nu este prea entusiasmat în cea ce privește acordarea ajutorului.

Imediat după dimisia dlui Maniu de la șefia partidului care fu la 30 XI 946, d-l Melbourne m'a chemat să mă întrebe ce se petrece și să-i dau răspuns d-l Maniu că nu trebue să abandoneze șefia.

V. V. [illegible]
6/9/47

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar în continuare următoarele:

In ajunul plecării Dlui Ministru Berry, Dl. Roy Melbourne, Consilierul de Legaţie, mi-a telefonat avizându-mă că Dl.Ministru Berry plecând,ar sori să-şi iee rămas bun dela Dl. Maniu. Informând pe Dl.Maniu, am fixat conform dispoziţiunilor date de dânsul ora 10, a doua zi în casă la Dl. Dr.Aurel Leucuţia, unde locuia Dl.Maniu. Am întrebat dacă trebue să viu şi eu, şi Dl.Maniu mi-a spus că natural că da. Eu am înţeles că trebue ca de obicei,ca interpret.-

A doua zi la 10 fără un sfert eram în camera de dormit a Dlui Leucuţia, care nu se îmbrăcase încă. Cu mine era şi Dl.Sabin Manuilă care era acolo. Dl.Sabin Manuilă mi-a spus că a fost chemat de Dl.Maniu,şi mă roagă să nu cum-va să cred că el a venit din propria iniţiativă.-

La ora 10,05 a venit Dl.Berry, singur. A fost poftit in biroul Dlui Leucuţia, dupe ce Dsa evacuase pe cei prezenţi (Dorin Popescu,Clara Romanos, nişte oameni din Arad) în sufragerie închizând uşa după ei.

DL. Berry a luat loc pe canapea,Dl.Maniu vis a vis de el,de Sabin Manuilă la stânga Dlui Berry şi la dreapta Dlui Maniu (eu propusem Dlui Maniu, văzând prezenţa Min. Sab.Manuilă care ştiam că a tradus şi în alte ocaziuni,să plec acasă nefiind nevoe de mine, însă Dl. Maniu,puţin jenat, mi-a spus să rămân] iar eu vis a vis de Dl.Manoilă. Stăteam deci astfel grupaţi în jurul unei mici măsuţe patrulatere.

Dl.Berry a început prin a anunţa că în cel mult 2 sau 3 zile pleacă definitiv din Romania şi că nu a voit să părăsească ţara fără a face o vizită de bun rămas Dlui Maniu pe care a învăţat să-l respecte, să-l aprecieze, precum şi partidul pe care de atâta vreme îl conduce.

Dl.Maniu l'a asigurat pe Dl. Berry (Dl.Sabin Manuilă traducea, eu nescoţând un cuvânt) că dsa regretă mai mult plecarea Dlui Berry care i-a fost de atâta suport moral şi care i-a dat uneori, în afara unui concurs eficace,dar şi

v.//..

sfaturi atât de utile. Dl. Maniu spunea Dlui Berry că se bucură totuşi că Dl.Berry merge la Waschington pentru a ocupa acolo o situaţiune foarte importantă şi-l felicită pentru aceasta avansare. Totuşi sentimentul egoist de regret stărue in sufletul dlui Maniu.

Dl.Berry i-a spus Dlui Maniu că acest regret,care-l flatează,nu este indreptăţit din punct de vedere al cauzei politice,căci într'adevăr Dsa este desemnat să ocupe un loc în Consiliul consultativ pentru afacerile subestul European şi Balkani, înfiinţat recent pe lângă cabinetului Secretarul de Stat Marschall, şi acesta în calitate de expert pentru chestiunile orientale de aci. Dl.Berry a adăugat textual "Să nu vă pară deci rău Dl.Maniu. Aci nu am putut fortamente să fiu de mare folos nici Dvs.nici cauzei democrate din România. Insă acolo,să fiţi asiguraţi, cauza Dvs.şi a României va avea în mine cel mai bun avocat."

Au urmat încă câte-va fraze fără importanţă de cari nu-mi amintesc,după care,ca sfârşit de conversaţie,Dl.Berry fiind deja în picioare,i-a spus Dlui Maniu ca-l roagă să-i facă o favoare,şi anume să-i dea o fotografie cu dedicaţie.

După un sumar consult cu Dl.Leucuţia şi cu mine,stabilindu-se că Dl.Maniu nu are o fotografie destul de bună, D.Maniu a însărcinat pe Dl.Leucuţia să dispună procurarea fotografiei,şi l'a anunţat pe Dl.Berry că eu i-o voi aduce a doua zi.

Intr'adevăr,Dsa a scris o dedicaţie,pe care eu am tradus-o în scris, şi a doua zi la prânz mi-a dat-o s'a duc Dlui Berry cea ce am executat,predând fotografia chiar dlui Berry.

In urma dispoziţiunilor Conducerei Partidului,transmise mie prin Dl.Mihai Popovici, o delegaţie de Parlamentari N.T., s'a prezentat atât la Misiunea Americană,cât şi la cea Engleză. Din delegaţia au făcut parte urmatorii: Dl.Nic. Polizu Micşuneşti, care a condus delegaţia la Americani,vorbind în franţuzeşte, iar eu traducând răspunsul Ministrului, fiind singurul din delegaţia care vorbeam englezeşte, Dna Ilie Lazăr, Dl. Aristid Skileru, Dl.Ghilezan şi Dl.Tuliu Panait. La Engleji am condus eu delegaţia,fiind personal cunoscut,şi Dl.Polizu preferând să vorbesc eu.

..//..

Aceasta s'a petrecut aproximativ spre sfârşitul Aprilie sau Mai 1947.

Dl.Mihai Popovici îmi dăduse şi 2 texte destinate Dlor Miniştrii Englezi şi Americani şi instrucţiunile cari formau programul demersului nostru.

Dl.Berry m-a primit în cabinetul Dsale în prezenţa Dlui Melbourne, Dl. Polizu şi cu mine ne-am aşezat la biroul Dlui Ministru, Dna Lazăr şi ceilalţi 4 în diferite locuri din cameră.-

Dl.Ministru ne-a ascultat, adică pe Dl. Polizu Micşuneşti, care a vorbit conform instrucţiunilor primite arătând suferinţele arestaţilor noştri, cu rugămintea ca Guv. U.S.A. sa-şi pună la dispoziţie bunele sale oficii pentru uşurarea situaţiei lor.-

Dl. Ministru Berry a răspuns că nu va lipsi s'a facă şi ne-a mulţumit pentru vizita făcută.-

La plecare, Dl. R.Melbourne, mi-a spus în particular " a fost foarte impresionant".

La Britanici lucrurile s'au petrecut la fel, eu conducând delegaţia. Dl. Holman m-a primit singur fiind în Cabinetul Dsale, şi a pus cursul cuvântarii mele diverse întrebari: dacă cu toţii cei prezenţi aci, suntem individual validaţi, dacă am participat la lucrurile parlamentului şi de ce nu. (La aceasta am răspuns că nu am participat urmâtor hotărârii conducerei Partidului N.T.)

Toată audienţa a durat maximum 20 minute.

Dl.Ministru a răspuns că mulţumeşte pentru venirea noastră şi că va transmite apelul nostru.-

---

ss. V.V. Serdici.

6 Septembrie 1947.

p. conf. [signature]

6.9.947
Dată în faţa noastră
[illegible]

193 193

Declaraţie

Subsemnatul Vasile Serdici declar în continuare următoarele:

În ajunul plecării dlui Ministru Berry, dl. Roy Melbourne, Consilierul de Legaţie, mi-a telefonat avizându-mă că d-l Ministru Berry plecând, ar dori să-şi ică rămas bun de la d-l Maniu. Informând pe d-l Maniu, am fixat conform dispoziţiunilor date de dânsul ora 10, a doua zi în casă la d-l dr. Aurel Leuc[u]ţia, unde locuia dl. Maniu. Am întrebat dacă trebue să vin şi eu, şi d-l Maniu mi-a spus că natural că da. Eu am înţeles că trebue ca de obicei, ca interpret.

A doua zi la 10 fără un sfert eram în camera de dormit a dlui Leuc[u]ţia, care nu se întorsăse încă. Cu mine era şi dl. Sabin Manuilă care era acolo. D-l Sabin Manuilă mi-a spus că a fost chemat de dl. Maniu, şi mă roagă să nu cumva să cred că el a venit din propria iniţiativă.

La ora 10,05 a venit d-l Berry, singur. A fost poftit iar biroul dlui Leuc[u]ţia, după ce dsa evacuase pe cei prezenţi (Florin Popescu, Clara Romanos, nişte oameni din Ardeal) în sufrageria închizând uşa după ei.

D-l Berry a luat loc pe canapea, d-l Maniu vis à vis de el, dr. Sabin Manuilă la stânga d-lui Berry şi la dreapta dlui Maniu (eu propusesem dlui Maniu, văzând prezenţa dlui Sab. Manuilă săre ştiam că a tradus şi în alte ocaziuni, să plec acasă nefiind nevoe de mine, însă dl Maniu, puţin jenat, mi-a spus să rămân) iar eu vis à vis de d-l Manuilă. Stăteam deci astfel grupaţi în jurul unei mici mănuţe patrulatere.

V. V. Serdici

D-l Berry a început prin a anunța că în cel mult 2 sau 3 zile pleacă definitiv din România, și că nu a voit să părăsească țara fără a face o vizită de bun rămas dlui Maniu, pe care a învățat să-l respecte, să-l aprecieze, precum și partidul pe care de atâta vreme îl conduce.

D-l Maniu l'a asigurat pe d-l Berry (d-l Sabin Manuilă traducea, nescoțând un cuvânt) că dsa regretă mai mult plecarea dlui Berry care i-a fost de atâta suport moral și care i-a dat uneori, în afara unui concurs eficace, dar și sfaturi atât de utile. D-l Maniu spunea dlui Berry că se bucură totuși că d-l Berry merge la Washington pentru a ocupa acolo o situațiune foarte importantă și-l felicită pentru aceasta avansare. Totuși sentimentul egoist de regret stăruie în sufletul dlui Maniu.

D-l Berry i-a spus dlui Maniu că acest regret, care-l flatează, nu este îndreptățit din punct de vedere al cauzei politice, căci într'adevăr dsa este desemnat să ocupe un loc în Consiliul consultativ pentru afacerile sud-estul European și Balcani, înființat recent pe lângă cabinetul Secretarul de Stat Marshall, și aceasta în calitate de expert pentru chestiunile orientale de aci. D-l Berry a adăugat textual: „Să nu vă pară deci rău dle Maniu. Aci nu am putut face forțamente decât mare folos nici Dvs, nici cauzei democrate din România. Însă acolo, să fiți asigurați, cauza Dvs și a României va avea în mine cel mai bun avocat!"

Au urmat încă câte-va fraze fără importanță de care nu-mi amintesc, după care, ca sfârșit

[signature]

Văzut de noi.
Grui[illegible]

de conversaţie, dl Berry fiind deja în picioare, i-a spus d-lui Maniu că-l roagă să-i facă o favoare, şi anume să-i dea o fotografie cu dedicaţie.

După un sumar consult cu d-l Lenunţia şi cu mine, stabilindu-se că d-l Maniu nu are o fotografie destul de bună, dl Maniu a însărcinat pe d-l Lenunţia să dispună procurarea fotografiei; şi l'a anunţat pe d-l Berry că eu i-o voi aduce a doua zi.

Intr'adevăr, dsa a scris o dedicaţie, pe care eu am tradus-o în scris, şi a doua zi la prânz mi-a dat-o s'o duc d-lui Berry, ceea ce am executat, predând fotografia chiar dlui Berry.

In urma dispoziţiunilor Conducerii Partidului, transmise mie prin d-l Mihai Popovici, o delegaţie de Parlamentari N-Ţ, s'a prezentat atât la Misiunea Americană, cât şi la cea Engleză. Din delegaţie au făcut parte următorii: d-l Nic. Poliyu Mizeneşti, care a condus delegaţia la Americani, vorbind în franţuzeşte, iar eu traducând răspunsul Ministrului, fiind singurul din delegaţie care vorbeam englezeşte, dna Ilie Lazăr, d-l Aristid Skilern, d-l Ghilezan şi d-l Tulia Panait. La Englezi am condus eu delegaţia, fiind personal cunoscut, şi d-l Poliyu preferând să vorbesc eu.

Aceasta s'a petrecut aproximativ spre sfârşitul Aprilie sau Mai 1947.

D-l Mihai Popovici îmi dăduse şi 2 texte destinate dlor Miniştrii Englezi şi Americani

V. V. Ionescu

Văzut de noi: Comisia Chestorilor

și instrucțiunile cari formau programul demersului nostru.

D-l Berry ne-a primit în cabinetul dsale în prezența dlui Melbourne, de Politic și cu mine ne-am așezat la biroul dlui Ministru, iar Lazăr și ceilalți 4 în diferite locuri din Cameră.

D-l Ministru ne-a ascultat, adică pe D-l Polipor Mihăilescu, care a vorbit conform instrucțiunilor primite, arătând suferințele arestaților noștri, și angajamentul ca Guv. [illegible] să-și pună la dispoziție bunele sale oficii pentru ușurarea situației lor.

D-l Ministru Berry a răspuns că nu va lipsi s'o facă și ne-a mulțumit pentru vizita făcută.

La plecare, D-l R. Melbourne, mi-a spus în particular „a fost foarte impresionant"! —

La Britanici lucrurile s'au petrecut la fel, eu conducând delegația. D-l Holman ne-a primit singur fiind în cabinetul dsale, și a pus în cursul cuvântării mele diverse întrebări: dacă noi toți cei prezenți aici, suntem individual validați; dacă am participat la lucrările parlamentului și de ce nu. (La aceasta am răspuns că nu am participat urmând hotărârii Conducerii Partidului N.Ț.)

Toată audiența a durat maximum 20 minute, D-l Ministru a răspuns că mulțumește pentru venirea noastră și că va transmite ~~[illegible]~~ apelul nostru.

—

~~[illegible]~~

N. V. Penescu
6/9/47

DECLARAŢIE

Subsemnatul V.V. SERDICI mai m'i-aduc aminte următoarele, cari le declar aci mai jos.

Indată după sosirea Dlui Maniu din Sibiu, aproximativ în cursul lui Martie 1947, Dsa m'a însărcinat să-i aranjez intrevederi cu reprezentantul diplomatic Englez şi American. Cum Dl. Berry era plecat la Istanbul, iar Dl. Holman suferă încă în convalescenţă de o pleurezie care o contractase, am fixat o audienţă cu Dl. Melbourne la Americani, şi cu Dl. Sarell la Englezi.

Dl. Melbourne l'a primit dimineaţa pe la orele 11 în biroul dsale la Misiune, eu asistând ca interpret.-

Dl. Maniu a vorbit despre chestia arestărilor şi despre teroarea care domneşte în ţară, iar Dl. Melbourne a luat nota şi a promis că afară că le va comunica Departamentului de Stat, il va informa şi pe Dl. Berry când acesta se va întoarce.

Dl. Maniu cerea şi aci ca să fie trimişi ofiţeri englezi şi americani la vizitarea închisorilor, căci aceasta va remonta moralul arestaţilor, şi va avea ca rezultat pe de o parte indulcirea condiţiunilor de trai a prizionerilor, cât şi informarea opiniei publice americane asupra situaţiei reale din România.-

Dl. Maniu a cerut şi de astădată trimiterea unei note energice Guv. Român.-

De asemeni dl. Maniu a expus până unde merge cruzimea Guv. Român, căci împedecă chiar asistenţa arestaţilor prin Partid sau prin rudele celor închişi.

Dl. Melbourne a notat şi acestea promiţând a le comunica la Waschington.-

Ca şi în alte cazuri, la sfarşit de audienţă Dl. Melbourne a făcut recomandarea, care o făcuse înaintea lui, în urma altor intrevederi Dnii Berry şi Holman, dar mai cu seamă Americanii, intre cari şi Dl. General Schuyler, ca Dl. Maniu să nu se descurajeze şi să continue acţiunea pe linia iniţiată.-

La Misiunea engleză a fost primit în clădirea Misiunei de Dl. Sarell, asistat de Dl.Porter. Eu funcţionam ca interpret.-

Dl.Maniu a spus Dlui Sarell că de oarece Dsa este nou venit, el îi va face întâi un mic istoric al situaţiei dinainte şi de după 23 August 1944 şi îi va arăta evoluţia situaţiei politice. (Dl.Sarell era chargé d'affains) A urmat o foarte lungă expunere pe care au ascultat-o fără întreruperi reprezentanţii englezi (Dl. Sarell este un om foarte tânăr : vre-o 35 - 36 ani)

Apoi a reedit cererile Dsale făcute cu o zi înainte Dlui R.Melbourne, şi a insistat asupra cererei unei note energice pentru a da satisfacţie minimă şi arestaţilor şi familiilor lor cari sunt cufundate în mizerie şi suferinţe, şi cari toată ziua se adresează zadarnic D-sale, care nu-i poate ajuta.-

ss. V.V. Serdici.

6 Septembrie 1947.

p. conf.

6.9.947
dată în fața noastră
Com. Cercet.

157 197

Declarație

Subsemnatul V. V. Serdici mai mi-i aduc aminte următoarele, cari le declar aci mai jos.

Imediat după sosirea dlui Maniu din Sibiu, aproximativ ~~la începutul~~ în cursul lui Martie 1947, dsa m'a însărcinat să-i aranjez întrevederi cu reprezentantul diplomatic Englez și American. Cum Dl Berry era plecat la Istanbul, iar Dl Holman suferea încă în convalescență de o pleurezie care o contractase, am fixat o audiență cu Dl Melbourne la Americani, și cu Dl Sarell la Englezi.

Dl Melbourne l'a primit dimineața pe la orele 11 în biroul dsale la Misiune, eu asistând ca interpret.

Dl Maniu a vorbit despre chestia arestărilor și despre teroarea care domnește în țară, iar dl Melbourne a luat note și a promis că afară că le va comunica Departamentului de Stat, il va informa și pe Dl Berry când acesta se va întoarce.

Dl Maniu cerea și aci ca să fie trimiși ofițeri englezi și americani la vizitarea închisorilor, căci aceasta va remonta moralul arestaților, și va avea ca rezultat pe de o parte îndulcirea condițiunilor de trai a prizonierilor, cât și informarea opiniei publice americane asupra situației reale din România.

Dl Maniu a cerut și de astădată trimiterea unei note energice Guv. Român.

De asemeni dl Maniu a expus până unde merge cruzimea Guv. Român, căci împiedică chiar asistența arestaților prin Partid sau prin rudele celor închiși.

Dl Melbourne a notat și acestea promițând a le comunica la Washington.

V. V. Serdici

Văzut de noi? [illegible]

Ca și în alte cazuri, la sfârșit de audiență d-l Melbourne a făcut recomandarea, care o făcuse înaintea lui, în urma altor întrevederi d-nii Berry și Holman, dar mai cu seamă Americanii, între cari și d-l General Schuyler, ca d-l Maniu să nu se descurajeze și să continue acțiunea pe linia inițiată.

—

La Misiunea engleză a fost primit în clădirea Misiunei de d-l Sarell, asistat de d-l Porter. Eu funcționam ca interpret.—

D-l Maniu a spus d-lui Sarell că de oare ce d-sa este nou venit, el îi va face întâi un mic istoric al situației dinainte și de după 23 August 1944 și îi va arăta evoluția situației politice. (D-l Sarell era chargé d'affaires) A urmat o foarte lungă expunere pe care au ascultat-o fără întrerupere reprezentanții englezi (d-l Sarell este un om foarte tânăr: vre-o 35-36 ani)

Apoi a reeditat cererile d-sale făcute cu o zi înainte d-lui R. Melbourne, și a insistat asupra cererei unei note energice pentru a da satisfacție minimă și arestaților și familiilor lor cari sunt cufundate în mizerie și suferințe, și cari toată ziua se adresează zadarnic d-sale, care nu-i poate ajuta.

V.V. [illegible]
6/9/47

III-

198

198

DECLARAȚIE

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Pe la sfârșitul lui Martie sau primele zile ale lui Aprilie 1947, Dl. Maniu m'a însărcinat să cer audiență la Dl. Holman și Dl. Berry, când am primit confirmarea audiențelor, am înștiințat pe Dl. Maniu și D-Sa s'a prezentat întâi la Dl. Berry, iar a doua zi la Dl. Holman, luându-mă și pe mine ca interpret. La Dl. Berry am fost primit la ora 17 în Cabinetul Ministrului la Misiune. Era prezent și Dl. R. Melbourne, consilierul de Legație.

Obiectul conversației îl forma chestiunea arestărilor în rândurile N. Țărăniștilor. Dl. Maniu a adus un dosar conținând diferite liste nominale de organizații județene, a arestaților și un număr de memorii și bilețele primite din închisori arătând tratamentul și diverse alte circumstanțe în legătură cu arestările. Dl. Maniu a cerut ca Misunea să informeze Guvernul U.S.A. despre toate acestea pentru a cere imediata lor eliberare ori trimiterea lor în fața judecății. Deasemenea i-a cerut să trimită ofițeri și jiariști americani la diversele închisori din România pentru a se asigura de toate aceste lucruri. Dl. Berry a răspuns că va informa Guvernul său, dar că trimiterea de ofițeri și jiariști americani la închisori nu se va face știind că va fi refuzat. Dl. Maniu a cerut atunci ca Dl. Berry să intervină pentru ca Guvernul U.S.A. să trimită o notă severă Guvernului Român, aceasta find indispensabilă moralului cetățenilor și în deosebi a celor arestați.

Dl. Berry a promis că va interveni / și în adevăr dupe o durată de vreme a venit nota/ Dl. Maniu vorbind dupe arestările efectuate în rândurile P.N.T-ului și despre tratamentul din închisori a declarat că a primit o scrisoarea semnată de șeful organizației de Vâlcea care întreba pe Dl. Maniu dacă poate ajuta sau ba pe deținuții din Pitești la evadare, căci aceștia sunt hotărâți să evadeze prin orice mijloace și orice riscuri.

Dl. Maniu a adăogat că față de procedeele ilegale și evidente din partea Guv. Român, el are destulă putere dispunând de forțe în P.N.T. cari sunt mai numeroase decât acela ale Partidului Comunist, că el poate să bată în loc să fie bătut și că cu aceste forțe să răstoarne guvernul. El nu mai poate să privească cum zilnic se macină firțele partidului său.

./.

de câte o infimă minoritate şi că este forţat să pornească la represalii pentru înlăturarea Guvernului. Nu voeşte/să procedeze la violenţă fără a cunoaşte şi părerea celorlalţi semnatari ai tratatului şi în special al Americei.-

La aceasta Dl. Berry i-a răspuns:" that is a lending question" Aceasta este o întrebare esenţială/ şi că-i va răspunde în câteva zile.

Dl. Maniu a repetat şi cu această ocazie că el nu este înţeles de Guv. U.S.A. şi Anglez, repetând şi de această dată declaraţia sa făcută şi la anterioarele intrevederi/despre cari am uitat în declaraţiile mele respective/ şi anume că el nu luptă numai pentru România, dar în acelaş timp să nu se uite că luptă şi pentru America şi Anglia.

Deasemenea la aceiaşi întrevedere mi-aduc aminte că la întrebarea D-lui Maniu că de ce nu este ajutată şi România aşa cum este ajutată Grecia sau Turcia, D-l. Berry a răspuns că România nu formează o problemă de sine stătătoare, ci este conexată cu a Poloniei, a Jugoslaviei, Ungariei şi Bulgariei şi ca atare va fi rezolvată.

La care Dl. Maniu a răspuns: Polonia aţi pierdut-o, Jugoslavia aţi pierdut-o şi tot astfel şi Bulgaria; Ungaria sunteţi pe cale s'o pierdeţi: Numai este decât rezistenţa Românáei şi pe care deasemenei o veţi pierde dacă amânaţi prea mult.

6 Sept. 1947.

N. V. Serdici

p. conf. [signature]

6. 9. 947
Data și fața noastră
Prim Chestor

200

200.

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Pe la sfârșitul lui Martie sau primele zile ale lui Aprilie, 1947, D-l Maniu m'a însărcinat să cer audiență la D-l Holman și D-l Berry. Când am primit confirmarea audiențelor, ~~am~~ înștiințat pe D-l Maniu și dsa s'a prezentat întâi la D-l Berry iar a doua zi la D-l Holman, luându-mă și pe mine ca interpret. La D-l Berry am fost primiți la ora 17 în cabinetul Ministrului la Misiune. Era prezent și D-l R. Melbourne, consilierul de Legație.

Obiectul conversației îl forma chestiunea arestărilor în rândurile N-Țărăniștilor. D. Maniu a adus un dosar conținând diferite liste nominale pe organizații județene, a arestaților și un număr de memorii și bilețele primite din închisori, arătând tratamentul și diverse alte circumstanțe în legătură cu arestările. D-l Maniu a cerut ca Misiunea să informeze Guvernul U.S.A. despre toate acestea pentru a cere imediata lor eliberare ori trimiterea lor în fața judecății. Deasemenea i-a cerut să trimită ofițeri și ziariști americani la diversele închisori din România pentru a se asigura de toate aceste lucruri. D-l Berry a răspuns că va informa Guvernul său, dar că trimiterea de ofițeri și ziariști americani la închisori nu o va face știind că va fi refuzat. D-l Maniu a cerut atunci ca D-l Berry să intervină pentru ca Guvernul U.S.A. să trimită o notă severă Guvernului Român, aceasta fiind indispensabilă moralului cetățenilor și în deosebi a acelor arestați.

s. V. Serdici

Văzut de noi prin Vlăstă

2

D-l Berry a promis că va interveni şi în adevăr după o bucată de vreme a venit nota) D-l Maniu vorbind despre arestările efectuate în rândurile P.N.Ţ.-ului şi despre tratamentul din închisori a declarat că a primit o scrisoare semnată de şeful organizaţiei de Vâlcea care întreba pe D-l Maniu dacă poate ajuta sau ba pe deţinuţii din Piteşti la evadare, căci aceştia sunt hotărâţi să evadeze prin orice mijloace şi orice riscuri.

D-l Maniu a adăugat că faţă de procedeele ilegale şi violente din partea Guv. Român, el are destule putere dispunând de forţe în P.N.Ţ. cari sunt mai numeroase decât acelea ale partidului Comunist, că el poate să bată în loc să fie bătut şi cu aceste forţe să răstoarne Guvernul. El nu mai poate să privească cum zilnic se macină forţele partidului său, de către o infimă minoritate şi că este forţat să pornească la represalii pentru înlăturarea Guvernului. Nu vrea însă să procedeze la violenţă fără a cunoaşte şi părerea celorlalţi semnatari ai tratatului şi în special al Americii.—

La aceasta D-l Berry i-a răspuns: „That is a leading question" (Aceasta este o întrebare esenţială) şi că-i va răspunde în câte-va zile.

D-l Maniu a repetat şi cu această ocazie că el nu este înţeles de Guv. U.S.A şi Englez, repetând şi de această dată declaraţia să făcută şi la anterioarele întrevederi (despre cari am scris în declaraţiile mele respective) şi anume că el nu luptă numai pentru România, dar în acelaş timp să nu se uite că luptă şi pentru America şi Anglia.

Deasemenea la aceeaşi întrevedere mi-aduc aminte că le întreba D-l Maniu că de ce

V. V. Scurtu

Văzut de noi: Credul

(3)

201

nu este ajutată și România așa cum este ajutată Grecia sau Turcia, d-l Berry le-a răspuns că România nu formează o problemă de sine stătătoare, ci este conexată cu a Poloniei, a Jugoslaviei, Ungariei și Bulgariei și ca atare va fi rezolvată.

La care dl Maniu a răspuns: Polonia ați perdut-o, Jugoslavia ați perdut-o și tot astfel și Bulgaria; Ungaria sunteți pe cale s'o perdeți: Numai este decât rezistența României și pe care deasemenea o veți perde dacă amânați prea mult.

6 Sept 947.

N. N. Serdici

D E C L A R A T I E

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Pe la sfârşitul lui Martie sau începutul lui Aprilie 1947, a doua zi după ce a vizitat pe Dl. Bery, Dl. Maniu a vizitat pe Dl. Holman, acesta fiind asistat de Dl. Porter, iar eu am fost ca interpret.

Dl. Maniu a reeditat aceleaşi cereri şi aceleaşi concluziuni ca şi la Dl. Berry inclusiv afirmaţia că D-Sa luptă nunumai pentru România dar şi pentru Anglia şi U.S.A. La această întrevedere Dl. Maniu a cerut D-lui Holman să-i faciliteze D-lui Mihalache plecarea în Anglia. Dl. Holman a ripostat, acoperindu-şi urechile, " nici nu am auzit ce aţi spus D-le Maniu şi a repetat această frază. Dl. Maniu a insistat şi a arătat că echipa D-Sale din străinătate este slabă şi ca atare plecarea D-lui Mihalache se impune.

Dl. Holman a răspuns că nici vorbă nu poate fi de aşa ceva, că dacă însă Dl. Mihalacehe plecând va ajunge în vreo zonă engleză, atunci el/Holman/ va interveni că să i se dea drumul mai departe. În cursul aceleaşi intrevederi, Dl. Holman arătând posibilităţile actuale ale Guvernului Britanic, Dl. Maniu supărat a spus că dacă ştia aceste lucruri, adică imposibilitatea Anglia de a-l ajuta, deşi i-a promis sprijin, el, Dl. Maniu, s-ai fi aranjat cu Ruşii demult, căci desigur ar fi găsit posibilitatea.

Mai arăt că Dl. Holman a refuzat trimiterea de ofiţeri şi ziarişti la închisori cu aceiaşi argumentare ca a D-lui Berry.

Această audienţă a început la orele 17.şi s'a terminat puţin după ora 18, când la plecare Dl. Holman i-a prezentat D-lui Maniu pe cumnatul său deputatul conservator Joynson Hicks cu care a schimbat câteva cuvinte de circumstanţă / cum vă place România ce impresii aţi cules din situaţia actuală/ la care Dl. Hicks a răspuns că nu a putut vedea chiar mult dar că situaţia este nu din cele mai defavorabile

Intrevederea a avut loc în Soseaua Kiseleff 52, la domiciliu D-lui Holman.

6/9/1947.

p. conf.

N.V.Serdici

6.9.947
Dată în fața noastră
Emil Chiță

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Pe la sfârșitul lui Martie sau începutul Aprilie 947, a doua zi după ce a vizitat pe dl Berry, dl Maniu a vizitat pe dl Holman, acesta fiind asistat de Dr. Porter, iar eu am fost ca interpret.

D-l Maniu a reeditat aceleași cereri și aceleași concluziuni ca și la dl Berry inclusiv afirmația că dsa luptă numai pentru România dar și pentru Anglia și U.S.A. La această întrevedere dl Maniu a cerut dlui Holman să-i faciliteze dlui Mihalache plecarea în Anglia. D-l Holman a ripostat, acoperindu-și urechile, „nici nu am auzit ce ați spus dle Maniu" și a repetat această frază. D-l Maniu a insistat și a arătat că echipa dsale din străinătate este slabă și ca atare plecarea dlui Mihalache se impune. D-l Holman a răspuns că nici vorbă nu poate fi de așa ceva, că dacă însă dl Mihalache plecând va ajunge în vreo zonă engleză, atunci el (Holman) va interveni ca să i se dea drumul mai departe. In cursul aceleași întrevederi, dl Holman arătând posibilitățile actuale ale Guvernului Britanic, dl Maniu supărat a spus: că dacă știa

V. Serdici

Văzut de noi, Prim Chestor

aceste lucruri, adică imposibilitatea Angliei de a-l ajuta, deşi i-a promis sprijin, el, dl Maniu, s'ar fi aranjat cu Ruşii de mult, căci desigur ar fi găsit posibilitatea.

Mai arăt că dl Holman a refuzat trimiterea de ofiţeri şi ziarişti la închisori cu aceiaş argumentare ca a dlui Berry.

Această audienţă a început la orele 17 şi s'a terminat puţin după ora 18, când la plecare dl Holman i-a prezentat dlui Maniu pe cumnatul său, deputatul conservator Joynson Hicks cu care a schimbat câte-va cuvinte de circumstanţă (cum vă place România, ce impresii aţi cules din situaţia actuală) la care dl Hicks a răspuns că nu a putut vedea chiar mult dar că situaţia este una din cele mai defavorabile.

Intrevederea a avut loc în Şoseaua Kisseleff 52, la domiciliul dlui Holman.

6/9/47 V. V. [illegible]

26

204

204

DECLARATIE

Subsemnatul V.SERDICI,declar următoarele :

Prin toamna 1945 am fost invitat la masă de Dl.Căpitan Key unde am întâlnit pe Maiorul Hugg,pe G-ràl Greer,Col. Masterson şi un comandor de aviaţie (Bobb,am uitat numele).-

După masă care a fost veselă am trecut în Salon,unde a venit şi Maria Tănase,care a cântaţ.- Pe la 11 a apărut şi Vice AmiralulStevenson,pe care însă nu-l văzusem niciodată.- Pe la orele 12 p.m.au plecat oaspeţii şi amiralul şi m'am ridicat să plec şi eu,însă Col.Masterson mi-a spus că eu trebue să mai stau.- Serata a continuat foarte veselă,iar la 1 noaptea Masterson mi-a spus să-mi iau pălăria şi să mă urc în maşina dela poartă în care se afla Vice Amiralul Stevenson.- Am făcut astfel iar în faţă lângă şofer luase loc Col.Masterson.-Vice Amiralul a poruncit şoferului să ne ducă spre Arcul de Triumf,unde la 100 metrii înainte de arc,şofeurul a oprit, s'a dat jos fără poruncă,iar Masterson a coborât din maşină la cererea Vice Amiralului.- Până în acest moment,nu schimbasem un singur cuvânt cu Vice Amiralul.- După coborârea din maşină a lui Masterson,vice amiralul mi-a spus : " să-i spui D-lui Maniu să-şi urmeze nealterat drumul pe care merge ".- După aceia a făcut semn lui Masterson să se urce şi deasemeni şi şofeurului.- Lăsându-l acasă pe Stevenson,Dl.Masterson m'a condus la casa mea,iar la poartă mi-a spus :"să-i spui D-lui Maniu să-şi ţie gura,căci dl.Maniu nu ştie să tacă ".-

A doua zi am comunicat D-lui Maniu cele spuse de Stevenson şi de Masterson.- Nu ştiu în legătură cu ce convorbire anterioară şi din ce loc sau cu cine,mi s'au făcut pentru Dl.Maniu comunicările mai sus arătate.-

Dl.Maniu nu a făcut în faţa mea nici un fel de comentar faţă de cele ce i-am comunicat.- Era de faţă şi Dl.Iorel Pop.-

p. conf. ss/.V.Serdici

7 Septembrie 1947

7.9.947

Dată în fața noastră prin Chertez

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Prin toamna 1945 am fost invitat la masă de dl. Căpitan Kley unde am întâlnit pe Maiorul Hogg, pe Col. Greer, Col Masterson și un comandor de aviație (Bobb, am uitat numele).—

După masă, care a fost veselă am trecut în salon, unde a venit și Maria Tănase, care a cântat. Pe la 11 a apărut și Vice Amiralul Stevenson, pe care însă nu-l văzusem niciodată. Pe la orele 12 p.m. au plecat oaspeții și Amiralul și m'am ridicat să plec și eu, însă Col. Masterson mi-a spus că nu trebue să mai stau. Serata a continuat f. veselă, iar la 1 noaptea Masterson mi-a spus să-mi iau pălăria și să mă urc în mașina de la poartă în care se află dl. Vice Amiral Stevenson. Am făcut astfel iar în față lângă șofer luase loc ~~Col.~~ Masterson. Vice Amiralul a poruncit șofeurului să ne ducă spre arcul de Triumf, ~~unde~~, la 100 metri înainte de arc, șoferul a oprit, s'a dat jos fără poruncă, iar Masterson a coborât din mașină la cererea Vice-Amiralului. Până în acest moment, nu schimbasem nici un cuvânt cu Vice-Amiralul. După coborârea din mașină a lui Masterson, Vice amiralul mi-a spus: "să-i spui dlui Maniu să-și schimbe ~~neîntârziat~~ drumul pe care merge" După aceea a făcut semn lui Masterson să se urce și deasemeni și șoferului. Lăsându-l acasă pe Stevenson, dl. Masterson m'a condus la casa mea, iar la poartă mi-a spus: „să-i spui dlui Maniu să-și ție gura, căci d. Maniu nu știe să tacă"—

V. V. [illegible]

Văzut de noi [illegible]

C2

A doua zi am comunicat d-lui Maniu cele spuse de Stevenson și de Masterson. Nu știu în legătură cu ce convorbire anterioară și din ce loc sau cu cine, mi s'au făcut pentru D-l Maniu comunicările mai sus arătate.

D-l Maniu nu a făcut în fața mea nici un fel de comentar față de cele ce i-am comunicat. Era de față și D-l Ionel Pop.—

V. V. [illegible]
7/9/47

27

177 206

206

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Asupra hârtiilor găsite la mine acasă cu ocazia perchezițiri din 14 Iulie 1947, și pe cari l-am ~~xxxxxx~~ vizat astăzi ca fiind găsite la mine declar următoarele:

Când Dl. MANIU s'a mutat la mine la 30-8-46, biroul meu care are cinci sertare, unul la mijloc mai mare, și câte două prapuse în dreapta si in stânga, nu avea nici o chee la nici u din cele 5 sertare. Chiar imediat Dl. COPOSU a primit ordin del Dl. MANIU să chem un lăcătuș și să comande 5 chei la acest birou aflător în fosta mea cameră care o cedasem D-lui MANIU, și alte două chei la dulapul de haine, cari deasemeni lipseau, avân numai în ființă.

Când peste două sau trei zile lăcătușul a instalat noi le broaște cu chei, am cerut D-lui COPOSU să-mi spună cât datoresc, dar mi-a spus că asta o plătesc ei.

Când Dl. MANIU s'a mutat de la mine ne-a rugat să-i păstrăm deocamdată un mare cufăr de trestie aflător în bae, și deasemeni un compartiment în dulap. unde-și lăsase obiecte vestimentare.-

Deasemenea m'a rugat să-i las două sertare de la birou / cele două din dreapta/ pe care le-a umplut cu hârtii, scrisori etc., rezultate după trierea făcută cu o zi înainte de D-sa, și a căror chei le-a luat COPOSU și nici nu mi le-a restituit nici azi. Alte hârtii au fost au fost distruse prin ardere, iar un număr mai mic au rămas împrăștiate pe birou. Din acestea am ales în spirit documentar: scrisoarea lui MACEK, raportul GHELMEGEANU și alte câteva cari le-am pus deasupra volumelor "Desbateri Parlamentare" din bibliotecă unde au fost găsite de perchezitia la care eu nu am asistat, stând de vorbă în salon cu Șeful Comisar, pe când agenții care perchezitionau erau însoțiți de soția mea.-

Eu avizasem pe comisar că la mine in cameră / pe care reocupasem cu mama mea muribundă/ se află bagaje si arhivă apartinând D-lui MANIU, .Părăsind însă casa inainte de terminare

./.

percheziţiei, soţia mea, inpricepută, nu a mai insistat ca să vizeze ea actele, ceeace era de datoria comisarului să-i pună în vedere, şi nici n'a cerut să se consemneze că la noi se află bagaje şi arhivă a D-lui MANIU.

Cifrul cel menţionat, nu ştiu unde l-au găsit. Eu niciodată nu l-am văzut, căci evident i-l duceam imediat D-lui MANIU, căci după peste 20 percheziţii suferite sub ANTONESCU şi după 6 Martie 945, îmi dădeam seama de încurcături ce ar putea pricinui.

El aparţine fără nici o îndoială, ca şi aproape toate celelalte hârtii, D-lui MANIU, ceeace dealtfel reese şi din conţinutul acestora.-

ss/ V.V.Serdici

7 Sept.1947.

p. conf.
[signature]

7-9-947
Dată în fața noastră.
[illegible]

208

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

~~Când~~ Asupra hârtiilor găsite la mine acasă cu ocazia percheziției din 14 Iulie 1947 și pe cari l'am vizat astăzi ca fiind găsite la mine declar următoarele:

Când Dl. Maniu s'a mutat la mine la 30.8.46 biroul meu care are 5 sertare, unul la mijloc mai mare, și câte două suprapuse în dreapta și în stânga, nu avea nici o cheie la nici unul din cele 5 sertare. Chiar imediat Dl Coposu a primit ordin de la Dl. Maniu să cheme un lăcătuș și să comande 5 chei la acest birou aflător în fosta mea cameră care o cedasem Dlui Maniu, și alte 2 chei la dulapul de haine, cari deasemeni lipseau, având numai în ființă.

Când peste 2 sau 3 zile lăcătușul a instalat noile broaște cu chei, am cerut Dlui Coposu să-mi spună cât datoresc, dar mi-a spus că asta o plătesc ei.

Când Dl. Maniu s'a mutat de la mine ne-a rugat să-i păstrăm deocamdată un mare cufăr de trestie aflător în baie, și deasemeni un compartiment în dulap, unde-și lăsase obiecte vestimentare.

Deasemeni m'a rugat să-i las două sertare de la birou (cele 2 din dreapta) pe cari le-a umplut cu hârtii, scrisori etc, rezultate după trierea făcută cu o zi înainte de dsa, și a căror chei le-a luat Coposu și nici nu mi le-a restituit nici azi. Alte hârtii au fost distruse prin ardere, iar un număr mai mic au rămas împrăștiate pe birou. Din ~~acestea~~ am ales în spirit documentar: scrisoarea lui Mack, raportul Ghelmegeanu și alte câte-va cari le-am pus deasupra volumelor „Desbateri parlamentare" din biblioteca.

V. Serdici

Văzut de noi
[illegible]

2

unde au fost găsite de perchezițiea la care eu nu am asistat, stând de vorbă în salon cu șeful Comisar, pe când agenții cari percheziționau erau însoțiți de soția mea.

Eu avizasem pe Comisar că la mine în cameră (pe care o reocupasem cu Mama mea muribundă) se află bagaje și arhivă aparținând lui Maniu. Părăsind însă casa înainte de terminarea perchezițiii, soția mea, înfricoșată, nu a mai insistat ca să vizeze cu actele, cea ce era de datoria Comisarului să-i pună în vedere, și nici n'a cerut să se consemneze că la noi se află bagaje și arhivă a lui Maniu.

Cifrul cel nemțesc, nu știu unde l'au găsit. Eu niciodată nu l'am văzut, căci evident i-l duceam imediat dlui Maniu, căci după peste 20 perchezițiii suferite sub Antonescu și după 6 Martie 945 îmi dădeam seama de încurcăturii ce ar putea pricinui.

El aparține fără nici o îndoială, ca și aproape toate celelalte hârtii, dlui Maniu, cea ce deaaltfel reese și din conținutul acestora.

N. V. Penescu
7/9/47

D E C L A R A Ț I E

= = = = = = = = = = =

Subsemnatul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Intr'o dimineață a cărei dată nu o pot fixa cu precizuine, dar care se poate fixa cam prin Decembrie 1946, am primit un telefon dela Dl. ROY MELBOURNE ca să viu la D-sa. Acolo m'a primit imediat în cabinetul D-sale, şi fără altă introducere mi-a înmânat o scrisoare în plic închis fără menţiunea expeditorului, purtând ca adresă numai cuvintele "D-lui. IULIU MANIU" Dl. MELBOURNE M'a rugat s'o predau D-lui MANIU.

Ajuns acasă i-am predat-o imediat D-lui MANIU informându-l de unde o aduc. După ce a citit-o mi-a dat-o şi mie s'o citesc ceiace am trebuit să fac în prezenţa lui şi să i-o restitui pe loc. Nu mi-a cerut părerea şi nici nu a făcut vre'un comentar. Scrisoarea era de 2.3/4 pagini scrisă la maşină, şi numai ultimele două rânduri, / formula de politeţă/ erau scrise de mână cu o peniţă foarte subţire şi semnătura " Gr.Gafencu". Tot cu aceiaşi peniţă şi cu caractere foarte mici.

Scrisoarea cuprindea întâiu comfirmarea primirei unei scrisori a D-lui MANIU cuprinzând instrucţiuni referitoare la acţiunea în legătură cu conferinţa de pace dela Paris, apoi relata munca intensă făcută de Grupul Român, menţionând meritele D-lui TILLEA, CRETZEANU şi AUG. POPA. In special menţiona sprijinul de care s'a bucurat din partea D-lui TILLEA care este foarte bine introdus acolo şi-i-a facilitat audienţa cu domnii CHURCHILL, ATLEE, HUGH DALTON şi diverşi deputaţi englezi. Deasemenea relata buna primire ce a întâmpinat cartea tipărită de D-sa la Berna în vederea Conferinţei de Pace, şi numeroasele invitaţii primite din partea unor grupuri de delegaţi la Conf. Păcei ca: Grupul Australian, Sud African, Englez, American, menţionând în special pe Dl. THOPE care a venit chiar la birourile unde lucra el /GAFENCU/. Arată deasemeni de GAFENCU în

./.

aceasta scrisoare că multe delegaţii din cele arătate aci şi altele îi cereau adeseaori informaţii complimentare. Deasemeni la câteva zile am văzut si o scrisoare adresată lui MANIU, pe care am găsit-o deschisă pe biroul D-lui MANIU. Scrisoarea cuprindea cam aceleaşi informaţiuni ca si acea a lui GAFENCU, arătând activitatea colaboratorilor Tilea, Gafencu şi alţii de care nu-mi amintesc deoarece scrisoarea am citito fugitiv. Deasemeni menţiona în scrisoare intenţiunea lui de a pleca xxxxxxxxxx, în U.S.A.

Vorbeau si de succesele lui GAFENCU în Anglia şi releva meritele lui TILEA.

ss/ V.V. Serdici

7 . 9. 1947.

Mai mi-aduc aminte că in scrisoarea lui GAFENCU despre care am vorbit mai sus am mai citit că chestia reparaţiilor plătite de România în realitate, nu aceea prezentată de Guvernul Român a produs un val de uimire astfel că delegatul American, /THOPE/ a luat cuvântul blamând în Conferinţă Uniunea Sovietică. Dr. GAFENCU spunea în scrisoare că el a prezentat delegatului American aceste date.-

ss/ V.V.Serdici

7 Sept. 1947

7.7.947
Dată în faţa noastră
Primi Curator
ss

Declaraţie

211

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

Intr'o dimineaţă a cărei dată nu o pot fixa cu preciziune, dar care se poate fixa cam prin Decembre 946 am primit un telefon dela D-l Roy Melbourne ca să vin la dsa. Acolo m'a primit imediat în cabinetul dsale, şi fără altă introducere mi-a înmânat o scrisoare în plic închis, fără menţiunea expeditorului, purtând ca adresă numai cuvintele „dlui Juliu Maniu". D-l Melbourne m'a rugat s'o predau dlui Maniu.

Ajuns acasă i-am predat-o imediat dlui Maniu informându-l de unde o aduc. După ce a citit-o mi-a dat-o şi mie s'o citesc ceea ce am trebuit să fac în prezenţa lui şi să i-o restitui pe loc. Nu mi-a cerut părerea şi nici nu a făcut vre-un comentar. Scrisoarea era de 2 3/4 pagini, scrisă la maşină, şi numai ultimele două rânduri, (formula de politeţă) erau scrise de mână cu o peniţă f. subţire şi semnătura „Gr. Gafencu". tot cu aceaşi peniţă şi cu caractere f. mici.

Scrisoarea cuprindea întâi confirmarea primirei unei scrisori a dlui Maniu cuprinzând instrucţiuni referitoare la acţiunea în legătură cu conferinţa de pace de la Paris, apoi relata munca intensă făcută de Grupul Român, menţionând meritele dlui Tillea, Crutzescu şi Aug. Popa. In special menţiona sprijinul de care s'a bucurat din partea dlui Tilea care este f. bine introdus acolo şi i-a facilitat audienţa cu dnii Churchill, Atlee, Hugh Dalton şi diverşi deputaţi englezi. Deasemeni relata buna primire ce a întâmpinat cartea tipărită de dsa la Berna în vederea Conferinţei de Pace.

V. Serdici

văzut de mai [illegible] ilustri (2a)

și numeroasele felicitări primite din partea unor grupuri de delegați la Conf. Păcei ca: grupul Australian, Sud African, Englez, American, menționând în special pe Dr Thorpe care a venit chiar la birourile unde lucra el (Gafencu). Arăta deasemeni de Gafencu în aceasta scrisoare că multe delegații din cele arătate aci și altele îi cereau adeseaori informații complimentare. Deasemeni la câte-va zile am văzut și o scrisoare adresata lui Maniu, pe care am găsit-o deschisă pe biroul dlui Maniu. Scrisoarea cuprindea cam aceleași informațiuni ca și acea a lui Gafencu, arătând activitatea colaboratorilor Tilea, Gafencu, și alții de cari nu-mi amintesc deoarece scrisoarea am citit-o fugitiv. Deasemeni menționa în scrisoarea intențiunea lui de a pleca în U.S.A. Vorbea și de succesele lui Gafencu în Anglia și releva meritele lui Tilea.

N.V. Penescu
7/4/47

Mai mi aduc aminte că în scrisoarea lui Gafencu despre care am vorbit mai sus am mai citit că chestia reparațiilor platite de România în realitate, cum acea prezentată de Guvernul Român a produs un val de uimire astfel că delegatul American (Thorpe) a luat cuvântul blamând în Conferință Uniunea Sovietică. Dl Gafencu spunea în scrisoare că el a prezentat delegatului American aceste date.

N.V. Penescu
7/4/47

29

11

212

212

DECLARATIE

Subsemnatul V.SERDICI declar următoarele:

Când a venit în ţară Dl.Mark Ethridge,nu eu,ci Dl. Hudiţa a fost delegat de Dl.Maniu ca să-l vadă în numele partidului N.T. Dl.Hudiţa l'a văzut la Misiunea Americană.

In Comitetul Executiv din 30 Nov.1946 Dl.Maniu a consacrat un întreg sfert de oră în cursul cuvântarei sale pentru a releva munca neobosită şi foarte inteligentă depusă de Dl.Penescu întru informarea complectă a Dlui Ethridge,mulţumindu-i călduros în nume personal şi în numele partidului.

Dl.Penescu predase lui Ethridge un vast dosar oglindind întreaga situaţie a Romaniei în acel moment,din punct de vedere politic,social şi economic. Aceasta reeşea din însăşi discursul D.Maniu în partea dedicată muncei şi elogiului dlui Penescu Personal nu am văzut acest dosar.

Dosarul acesta n'a fost predat prin mine. Stiu direct de la Dl.Maniu,care mi-a spus-o,că toate documentele de ordin politic sunt prin Dl.Penescu Misiunilor Engleze şi Americane. Acestea mi le-a spus Dl.Maniu atunci când i-am spus că a încredinţa mie numai fleacurile iar orice lucru mai important Dlui Penescu,micşorează prestigiul meu. Dl.Maniu mi-a spus să nu mă supăr,dar toate documentele politice trebue transmise prin Secretarul General N.Penescu.

Stiu că Dl.Penescu mergea acolo şi din faptul că într'o zi Dl.Holman l'a lăudat pe Dl.Penescu spunându-mi că i s'a părut "un cap limpede şi bine ordonat".-

Stersăturile de la sfârşitul rândului 18 şi întregul rând 19 (numărotarea începându-se de sus) sunt făcute de mine.

ss. V.Serdici.

8 Septembrie 1947.

E.F.

8.9.947
Dată în fața noastră [illegible]

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Când a venit în țară dl Mark Ethridge, nu eu, ci dr Hudiță a fost delegat de dl Maniu ca să-l vadă în numele partidului N-Ț. Dl Hudiță l'a văzut la Misiunea Americană.

În Comitetul Executiv din 30 Nov 946 Dl Maniu a consacrat un întreg sfert de oră în cursul cuvântării sale pentru a releva munca neobosită și foarte inteligentă depusă de Dl Penescu întru informarea completă a dlui Ethridge, mulțumindu-i călduros în nume personal și în numele partidului.

Dl Penescu predase lui Ethridge un vast dosar oglindind întreaga situație a României în acel moment, din punct de vedere politic, social și economic. Aceasta reeșea din însăși discursul Dl Maniu în partea dedicată muncii și elogiului dlui Penescu. Personal nu am văzut acest dosar.

Dosarul acesta n'a fost predat prin mine. [redacted].

Știu [redacted] direct de la Dl Maniu, care mi-a spus-o, că toate documentele de ordin politic sunt prin Dl Penescu Misiunilor Engleze și Americane. ~~Mai~~ Acestea mi le-a spus Dl Maniu atunci când i-am spus că a încredința mie numai fleacurile iar orice lucru mai important dlui Penescu, micșorează prestigiul meu. Dl Maniu mi-a spus să nu mă supăr, dar toate documentele politice trebuie transmise prin Secretarul General N. Penescu.—

Știu că Dl Penescu mergea acolo și din faptul că într'o zi Dl Holman l'a lăudat pe Dl Penescu spunându-mi că i s'a părut „un cap limpede și bine ordonat"

A.V. Serdici 8/9/947

Văzut de noi. Prim Cercetat

(2)

Ștersăturile din la sfârșitul rândului 18 și întregul rând 19 (numărătoarea începându-se de sus) sunt făcute de mine

N. [illegible]
8/9/47

214

DECLARATIE

Subsecrisul V.SERDICI declar următoarele:

Stiu că datele care erau strânse pentru a fi comunicate lui Gafencu erau elaborate de Buzeşti Nic.Gr., Viişoianu şi Secretariatul General unde se lucra intens.

Stiu aceste lucruri din discuţiunile dintre Dl.Penescu şi Maniu; am auzit numai frânturi din aceste discuţiuni din care reeşea că ei se ocupă de această chestiune. Cu acest prilej am auzit de la Dl.Maniu că noi în realitate am plătit Ruşilor peste un miliard dolari. Am văzut venind în acea epocă (Nov.şi Dec.1946) la Dl.Maniu pe Dnii Gr.N. Buzeşti şi Viişoianu şi Penescu, lucrând împreună. N'am putut auzi discuţiunile întrucât Dl.Maniu dăduse dispoziţiuni să nu fie deranjaţi. Ieam văzut astfel, pe cei de mai sus, de vre-o două ori în astfel de discuţiuni.-

ss.V.V. Serdici

8 Septembrie 1947.

p. conf.

E.F.

8. 9. 947

Dată în fața noastră:
Prim Chestor

215

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Știu că datele care erau strânse pentru a fi comunicate lui Gafencu erau elaborate de Buzești Nic. Gr., Vișoianu și Secretariatul General unde se lucra intens. Știu aceste lucruri din discuțiunile dintre Dl Penescu și Maniu; am auzit numai frânturi din aceste discuțiuni din care reeșea că ei se ocupă de această chestiune. Cu acest prilej am auzit de la Dl Maniu că noi în realitate am plătit Rușilor peste un miliard dolari. Am văzut venind în acea epocă (Nov. și Dec 946) la Dl Maniu pe dnii Gr. N. Buzești și Vișoianu și Penescu, lucrând împreună. N'am putut auzi discuțiunile întrucât Dl Maniu dăduse dispozițiuni să nu fie deranjați. I-am văzut astfel, pe cei de mai sus, de vre-o două ori în astfel de discuțiuni.

V. V. Serdici
8/9/47

216

216

DECLARATIE

Subsecrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

Isbucnind, prin iarna 1946 un conflict la Secţia Muncitorească între Dl. Georoceanu, care ţinea interimatul lui Ilie Lazăr, şi unii membrii din Comitetul de conducere al acestei Secţiuni, şi anume avocat Jonescu, Bercaru şi Lambru, şi aceste certuri luând mari proporţii, Maniu m'a însărcinat ca împreună cu Gri. Barbu şi Popescu Zorica să ne constituim în juriu de onoare pentru a cerceta chestiunea, şi a-i depune grabnic raport.

Cu Gri. Barbu m'am dus la Club şi am făcut o amănunţită cercetare. Popescu Zorica nu a asistat decât la încheerea achetei.

Georoceanu acuza pe av. Jonescu că a dilapidat un fond de 100.000 lei, că Bercaru ar fi furat o maşină de scris, că Lambru este Legionar, şi că-i este imposibil să colaboreze cu ei. Mai acuza pe Lambru că ar fi manifestat în mod suspect cărţile de membru şi că toată arhiva privitoare compartimentul de care se ocupa (cefer. etc.) ar fi ajuns în mâna partidului Comunist, şi deasemeni, că şi el şi Bercaru au sustras sume din cotizaţii.

Ceilalţi, Jonescu, Lambru şi Bercaru, acuzau pe Georoceanu că el nu dă nimănui socoteală de mânuirea fondurilor Secţiei Muncitoreşti, şi era vorba de vre-o 11 milioane (1946) Deasemeni că s'a înconjurat de cei mai deochiaţi dintre membrii ai Comitetului, că unul este escroc şi că se dă drept avocat, că altul a transformat biroul Secţiei în tavernă etc.-

La ancheta făcută, Georoceanu a prezentat şi un dosar acuzator pentru Jonescu, Lambru şi Bercaru, dar compus din piese vizibil ticluite. Noi nu l'am luat decât prima zi în considerare, şi apoi l'am înlăturat, ascultând apoi verbal pe fiecare din cele 2 tabere.-

Convingerea noastră era : că Dl. Georoceanu nu este bun de conducător şi că dacă pentru faţadă el trebue să ră-

E.F.

mână, noi trebue să-l dublăm cu oameni mai maturi şi a căror cinste să fie afară de discuţie, iar că nu trebue să propunem excluderea nimănui.-

In consecinţă am intocmit un raport în grabă, căci scandalul de la Club lua silnic proporţii turburătoare, acum se înjurau reciproc şi în adunările ţinute în sala mare a Clubului, şi am propus ca Dl. Ilie Lazăr să rămână Preşedinte, cu toate că se refugiase, iar Georoceanu îl lăsam Vicepreşedinte cu Zeno Bianu, Secretar General Barbu (propunerea mea) iar Comitetul îl redusesem, dar menţineam şi 2 din prietenii lui Georoceanu şi pe Lamstru şi avocat Jonescu.

Am depus raportul în mâna lui Maniu, care citindu-l mi l'a restituit rugându-mă să scot din referat toţi termenii pejorativi relativi la Georoceanu (desigur influenţat de Dl. Dr. Solomon, mare protector a lui Georoceanu).

Am refăcut referatul, l'am predat lui Maniu, dar n'am mai auzit vorbind de el.

Maniu a lăsat chestia lui Mihalache care a făcut cu totul alt comitet decât cel propus, sub conducerea Dlui Veniamin.-

ss. V.V. Serdici

8 Septembrie 1947.

p. conf. [signature]

8.9.947
Dată în fața noastră:
Prim Ofițer

218

Declarație

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

Isbucnind, prin ~~primăvara~~ iarna 1946 un conflict la Secția Muncitorească între D-l Georoceanu, care ținea internatul lui Ilie Lazăr, și unii membrii din Comitetul de conducere al acestei Secțiuni, și anume avocat Jonescu, Bereanu și Lambru, și aceste certuri luând mari proporții, Maniu m'a însărcinat ca împreună cu Grl Barbu și Popescu Zorica să ne constituim în juriu de onoare pentru a cerceta chestiunea, și a-i depune grabnic raport.

Cu Grl Barbu m'am dus la Club și am făcut o amănunțită cercetare. Popescu Zorica nu a asistat decât la încheerea anchetei.

Georoceanu acuza pe av. Jonescu că a dilapidat un fond de 100.000 lei, că Bereanu ar fi furat o mașină de scris, că Lambru este legionar, și că-i este imposibil să colaboreze cu ei. Mai acuza pe Lambru că ar fi manipulat în mod suspect cărțile de membru și că toată arhiva privitoare compartimentul de care se ocupa (C.F.R etc) ar fi ajuns în mâna partidului Comunist, și deasemeni, că și el și Bereanu au sustras sume din cotizații.

Ceilalți, Jonescu, Lambru și Bereanu, acuzau pe Georoceanu că el nu dă nimănui socoteală de mânuirea fondurilor Secției Muncitorești, și era vorba de vre-o 11 milioane (1946). Deasemeni că s'a înconjurat de cei mai deochiați dintre membrii ai Comitetului, că unul este escroc și că se dă drept avocat, că altul a transformat biroul Secției în tavernă etc.

V.V. Serdici

2

La ancheta făcută, Georoceanu a prezentat și un dosar acuzator pentru Jonescu, Sambrea și Bereanu, dar compus din piese vizibil ticluite. Noi nu l'am luat decât pură și în considerare, și apoi l'am înlăturat, ascultându-i apoi verbal pe fiecare din cele 2 tabere.

Convingerea noastră era: că Dr. Georoceanu nu este bun de conducător și că dacă pentru faţadă el trebue să rămână, noi trebue să-l dublăm cu oameni mai maturi și a căror cinste să fie afară de discuție, iar că nu trebue să propunem excluderea nimănui.

In consecință am întocmit un raport în grabă, căci scandalul de la Club ~~lua~~ lua proporții turburătoare, acum se înjurau reciproc și în adunările ținute în sala mare a Clubului, și am propus ca Dr. Ilie Lazăr să rămână Președinte, cu toate că se refugiase, iar Georoceanu îl lăsam Vicepreședinte cu Zeno Bianu, Secretar General General Barbu (propunerea mea) iar Comitetul îl redusesem, dar menținusem și 2 din prietenii lui Georoceanu și pe Sambrea și avocat Jonescu.

Am depus raportul în mâna lui Maniu, care citindu-l mi l'a restituit rugându-mă să scot din referat toți termenii pejorativi relativi la Georoceanu (desigur influențat de d. Dr. Solomon, mare protector a lui Georoceanu)

Am refăcut ~~raportul~~ referatul, l'am predat lui Maniu, dar n'am mai auzit vorbind de el.

Maniu a lăsat chestia lui Mihalache care a făcut cu totul alt Comitet decât cel propus, sub conducerea Dr. Veniamin.

A.V. Sentrăi

32

219

219

DECLARATIIE

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele : ca răsăuns la intrebarea ce mise pune in legătură cu activitatea mea pentru ajutorarea celor refugiaţi / ascunşi/ prin oraşe, munţi, păduri :

Nu am făcut parte niciodată dintr'un comitet care avea o astfel de misiune. Exista un comitet de asisenţă al cărui Preşedinte a fost Dl. Mihalache, dar eu după cum am arătat şi mai sus, nu am făcut parte din el. Abia in luna Iunie 1947 Dl. Maniu venind la mine mi-a spus că Biroul a hotărât ca eu să primesc o sumă de bani pe care n nu am voe s'o distribui fără dispoziţia sau recomandarea pe care o voi primi de la Dl. Mihalache, sau Dna Theodoru sau ltii frun taşi din partid. Exprimându-se astfel Dl. Maniu, am intrebat de ce nu se dă această sarcină direct Dlui Stefan Mihăescu, casierul central, la care Dl. Maniu mi-a răspuns: " lasă-l că are destule pe cap". Dl Maniu mi-a iscălit in două rânduri către casierul central să mi se elibereze câte 2o milioane, pe care i-am primit şi din care am rămas asupra mea cu 8 milioane în ziua de 14 Iulie 1947. Restul de 32 milioane le-am distribuit numai persoanelor venite de mine cu recomandarea respectivă, ţin minte că printre cei care mi-au trimis oameni spre a le da ajutoare băneşti sunt- Mihalache, Penescu, Anghel, Dna Theodoru, Veniamin, St. Mihăescu şi chiar Dl. Maniu. Nu am cunoscut personal pe nici unul din persoanele care au venit la mine, pentru aceste ajutoare, iar cea ce le-am dat numai şi numai pe baza recomandaţiilor arătate mai sus. Astfel eu nu am ştiut dacă bani luaţi dela mine merg la cei refugiaţi / ascunşi / in munţi, in schimb dl. Mihalache care mi-a trimis astfel deoameni ştie unde mergeau bani.

De altfel pentru sume mai mari dispunea chiar Dl Dl. Mihalache de sume masive, pe care l-am văzut cu bani mulţi.-

/ss/ V.V. Serdici

9 Septembrie 1947.-

9. 9. 947
Dată în fața noastră
Gruia Cristu(?)

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele; ca răspuns la întrebarea ce mi se pune în legătură cu activitatea mea pentru ajutorarea celor refugiați (ascunși) prin orașe, munți, păduri:

Nu am făcut parte niciodată dintr'un Comitet care avea o astfel de misiune. Exista un Comitet de Asistență al cărui Președinte a fost dl Mihalache, dar eu după cum am arătat și mai sus, nu am făcut parte din el. Abia în luna Iunie 947 Dl. Maniu venind la mine acasă mi-a spus că Biroul a hotărât ca eu să primesc o sumă de bani pe care nu am voe s'o distribui fără dispoziția sau recomandarea pe care o voi primi de la Dl. Mihalache, sau dna Theodoru sau alți fruntași din partid. Exprimându-se astfel dl Maniu, am întrebat de ce nu dă această sarcină direct dlui Stefan Mihăescu, Casierul Central, la care dl Maniu mi-a răspuns: „lasă-l că are destule pe cap". Dl Maniu mi-a iscălit în două rânduri către Casierul Central să mi se elibereze câte 20 milioane, pe cari i-am primit și din cari am rămas asupra mea cu 8 milioane în ziua de de 14 Iulie 947. Restul de 32 milioane le-am distribuit numai persoanelor venite la mine cu recomandarea respectivă: țin minte că printre cei cari mi-au trimis oamenii spre a le da ajutoare bănești sunt: Mihalache, Penescu, Anghel, dna Theodoru, Veniamin, St. Mihăescu și chiar dl Maniu. Nu am cunoscut personal pe nici unul din persoanele cari au venit la mine

V. Serdici

pentru aceste ajutoare, iar cea ce le-am dat numai și numai pe baza recomandațiilor arătate mai sus. Astfel eu nu am știut dacă banii luați de la mine merg la cei refugiați (ascunși) în munți, în schimb D. Mihalache care mi-a trimis astfel de oameni știe unde mergeau banii.

De altfel pentru sume mai mari dispunea chiar dl Mihalache de sume masive, pe care l'am văzut cu bani mulți.

V.V. [illegible]
9/9/47

34

192 221

221

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.SERDICI declar următoarele:

Recunosc că scrisoarea din 30.V.1947 adresată "Dlui Preşedinte", semnată Petre Popescu, expediată dela ferma Mătăsaru şi pe care am văzut-o, s'a găsit la mine. Provenienţa acestei scrisori printre hârtiile mele este următoarea:

Dupe una din şedinţele Sfatului Parlamentar şi Comit.de Asistenţă, ţinute la mine acasă în luna Iulie 47, Dl.Mihalache mi-a predat dupe ridicarea şedinţei trei scrisori; printre cari se afla şi acea cu indicaţiile de mai sus, vizată de mine, spunându-mi a trece pe tabloul de evidenţă a refugiaţilor toate numele prevăzute în aceste trei scrisori, la rubrica jud.Muscel.-

Am întrebat pe dl. Mihalache dacă trebue să le dau bani şi în mâna cui. La care Mihalache a răspuns: "îi treci la tabloul de evidenţă a refugiaţilor. Bani n'ai de dat ! Asta mă priveşte, căci sunt din judeţul meu."

De altfel scrisoarea este din 30 Mai 1947 şi Dl. Mihalache mi-a predat-o cam prin Iulie, începutul lunei, deci am presupus că Dsa personal a aranjat ajutorul.-

Mai declar că nu cunosc pe nici unul din cei despre cari vorbeşte scrisoarea în chestie, în afară de Gh.Suţa, pe care-l ştiu secundul lui Mihalache şi care a fost deputat la Guvern odată cu mine, în 1932, în opoziţie.

ss. V.V.Serdici.

14 Sept.1947.

p. Conf.

14. 9. 947
Dată în fața noastră
prin Cristea

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Recunosc că scrisoarea din 30 V 947 adresată „dl. Președinte", semnată Petre Popescu, expediată dela femeia Mătăsaru și pe care am văzut-o, s'a găsit la mine. Proveniența acestei scrisori printre hârtiile mele este următoarea:

După una din ședințele Grupului Parlamentar și Comit. de Asistență, ținute la mine acasă în luna Iulie 47, Dl. Mihalache mi-a predat după ridicarea ședinței trei scrisori; printre cari se afla și acea cu indicațiile de mai sus, văzută de mine, spunându-mi a trece pe tabloul de evidență a refugiaților toate numele prevăzute în acele trei scrisori, la rubrica jud. Muscel.

Am întrebat pe dl. Mihalache dacă trebue să le dau bani și în mâna cui. La care Mihalache a răspuns: ~~să-i treci~~ „îi treci la tabloul de evidență a refugiaților. Bani n'ai de dat! ~~Asta~~ mă privește, căci sunt din județul meu.

De altfel scrisoarea este din 30 V 947 și Dl. Mihalache mi-a predat-o cam prin Iulie, începutul lunei; deci am presupus că dsa personal a aranjat ajutorul. —

Mai declar că nu cunosc pe niciunul din cei despre cari vorbește scrisoarea în chestie, în afară de Gh. Ruța, pe care-l știu secondul lui Mihalache și care a fost deputat la Guvern odată cu mine, ~~în~~ 1932, în opoziție.

ss. V. Serdici
14/9/47

DECLARATIE

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Prin anul 1946 nu ţin minte exact când, în urma sugestiei dlui Maniu, am oferit un dejun ziariştilor americani Mac Cormack, unui coleg al d-sale al cărui nume nu-l reţin, d-lui Lehrer, pe care a prezidat-o dl.Maniu, care a făcut o expunere a situaţiunei precare din România, din punct de vedere politic, economic, social.

Tot atunci dl.Mac Cormack a spus într'altele dlui Maniu : că opoziţia din România s'a obişnuit ca alţii să-i apere interesele şi că ar trebui să ia pilda Germaniei şi a Greciei unde se ia atitudini împotriva comuniştilor, pe când opoziţia din România nu face altceva decât să se lamenteze şi să ceară ajutor dela alţii şi că opoziţia ar trebui să reziste la arestări, întrucât cauzele mari se câştigă prin luptă şi nu prin lamentaţiuni.

ss.V.V.Serdici.

14 Septemvrie 1947.

p. conf. [signature]

M.C.

14.9.947
Dată în faţa noastră [illegible]

151 224

224

Declaraţie

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Prin anul 1946 (nu ţin minte exact când), în urma sugestiei dlui Maniu, am oferit un dejun ziariştilor americani Mac Cormack, unui coleg al dsale al cărui nume nu-l reţin, dlui Lehrer, pe care a prezidat-o dl Maniu, care a făcut o expunere a situaţiunei precare din România, din punct de vedere politic, economic, social.

Tot atunci dl Mac Cormack a spus între altele dlui Maniu: că opoziţia din România s'a obişnuit ca alţii să-i apere interesele şi că ar trebui să ia pilda Germaniei şi a Greciei unde se ia atitudini împotriva comuniştilor, pe când opoziţia din România nu face altceva decât să se lamenteze şi să ceară ajutor dela alţii şi că opoziţia ar trebui să insiste la americani, întrucât cauzele mari se câştigă prin luptă şi nu prin lamentaţiuni

V. V. Serdici
17.9.47

35

mi 186 225

225

DECLARATIE

Subsemnatul VASILE SERDICI, declar, următoarele:

Când Dl.MANIU s'a mutat dela mine la Sibiu, la 22 Decembrie 1946, a lăsat în casa mea diverse bagaje / cari sunt şi în acest moment la mine/ şi între altele arhiva D-sale.-

Hârtiile pe care le-am vizat şi pe care am menţionat că aparţin arhivei D-lui MANIU, sunt găsite la mine în casă, dar îi aparţin exclusiv D-sale, făcând parte din aceea arhivă.

Mai declar că unele hârtii mai importante mi-au fost date de Dl.MANIU, cu rugămintea să i le păstrez bine şi în un loc aparte, hârtii care au fost găsite la percheziţie. Repet că ele îi aparţin exclusiv D-sale.

ss/ V.V.Serdici.

p. conf. [signature]

15 Sept.1947.

15.9.947

Dată în fața noastră
Grigore Costă

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Când D-l Maniu s'a mutat dela mine la Sibiu, la 22 Oct 946, a lăsat în casa mea diverse bagaje (cari sunt și în acest moment acolo) și între altele arhiva dsale.

Hârtiile pe cari le-am vizat și pe cari am menționat că aparțin arhivei dlui Maniu, sunt găsite la mine în casă, dar îi aparțin exclusiv dsale, făcând parte din acea arhivă.

Mai declar că unele hârtii mai importante mi-au fost date de dl Maniu cu rugămintea să i le păstrez bine și în un loc aparte, hârtii cari au fost găsite la perchiziție.

Repet că ele îi aparțin exclusiv dsale

V.V. Serdici
15/9/47

227

D E C L A R A Ț I E

Subscrisul V.V.SERDICI declar următoarele:

Despre referatul redactat de conducerea Partidului asupra tratatului de Pace declar:

1/.- Nici de aproape, nici de departe n'am făcut parte din comisia de redactare și nici n'am colaborat direct sau indirect la nici un rând din acest referat.

2/.- Referatul cuprindea în esență afirmațiunea că interesele țării au fost jertfite la Paris de către delegația, Română, care nu era reprezentativă.-

3/.- Afirma că România nu a obținut satisfacție și dreptate decât ceeace privește granițele dela West.

4/.- Afirmațiunea că România are dreptul ca acest tratat să fie revizuit.

Un exemplar din acest referat, în limba franceză, mi-a fost arătat de Dl.MIHAI POPOVICI sau de Dl.MANIU.

ss/ V.V.Serdici.

15 Sept.1947 .

p. conf. [signature]

15. 4. 947

Dată în fața noastră
[illegible] [illegible]

Declarație

Subsemnatul V. V. Serdici declar următoarele:

Despre referatul redactat de Conducerea Partidului asupra tratatului de Pace declar:

1/ Nici deaproape, nici de departe n'am făcut parte din Comisia de redactare și nici n'am colaborat direct sau indirect la nici un rând din acest referat

2/ Referatul cuprindea în esență afirmațiunea că interesele Țării au fost jertfite la Paris de către delegația Română, care nu era reprezentativă

3/ Afirma că România nu a obținut satisfacție și dreptate decât cea ce privește granițele dela West.

4/ Afirmațiunea că România are dreptul ca acest tratat să fie revizuit.

Un ~~referat~~ exemplar din acest referat, în limba franceză, mi-a fost arătat de d. Mihai Popovici sau de d. Maniu.

V. V. Serdici
15/4/47

37

199 229

229

D E C L A R A T I E
===================

Subscrisul Vasile Surdici, declar următoarele:

Prezentându-mi-se azi 16 Septemvrie 1947, un "buletin informativ din Nov.-Dec.1945 pentru organele de conducere ale partidului naţional ţărănesc", multiplicat de Gestettner, declar că acest buletin nu este unul din cele scoase de mine în cadrul biroului de presă pe care-l conduceam. Nu am scos niciodată un buletin informativ multiplicat la Gestettner, ci numai bătut la maşina de scris.

Pentru prima dată astăzi văd un astfel de buletin, a cărui existenţă îl ignoram complect până azi, ceeace dovedeşte că partidul n.ţ. nu scotea numai un singur buletin informativ.

ss.V.V.Serdici.

16 Septemvrie 1947.

p. conf.

M.C.

16.9.947

Dată în fața noastră
Primi Clast...

230

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici, declar următoarele:

Prezentându-mi-se azi 16 Septembre 947 un „buletin informativ din Nov.-Dec. 945 pentru organele de conducere ale partidului Naț.-Țărănesc", multiplicat la Gestettner, declar că acest buletin nu este unul din cele scoase de mine în cadrul Biroului de Presă pe care-l conduceam. Nu am scos niciodată un buletin informativ multiplicat la Gestettner, ci numai bătut la mașina de scris.-

Pentru prima dată astăzi văd un astfel de buletin, a cărui existență îl ignoram complect până azi, cea ce dovedește că Partidul N-Ț nu scotea nu scotea numai un singur buletin informativ.

N. V. Serdici
16 Sept 947

231

231

D E C L A R A T I E

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele la întrebarea pusă: dacă mai ştia cineva că predau dlui Melbourne şi dlui Ronbinson datele primite dela dl. Tancu.

Răspund ceeace am mai declarat în câteva rânduri, că tot ceea am predat la Misiuni fie ca studii, fie ca răspuns la informaţiile cerute, fie ca informaţii predate fără a fi fost cerute, nu am predat fără să fi avut aprobarea sau îndrumarea dlui Maniu. De cele mai multe ori dl. Maniu însuşi îmi preda note informative primite direct de d-lui pentru a le transmite misiunilor. Astfel informaţie că trupe ruseşti trec spre Bulgaria, şi care o primise dlui personal dela un amic din Giurgiu mi-a predat-o spunându-mi să o predau imediat. Când i-am comunicat-o lui Key, acesta mi-a spus că nu-l interesează, dar că pot s'o comunic la misiunea militară, ceeace eu însă n'am mai făcut.

Declar deasemenea că nu am primit nici odată vreo sumă de bani dela Misiunea Engl. sau americană, nici direct nici indirect şi nici nu mi s'a oferit măcar pentru ştirile sau lucrările, ori cât de rare erau, predate, deoarece nu intră în caracterul meu o astfel de atitudine ţinând deasemeni seama şi de rangul meu social. Am făcut aceste servicii în calitate de naţional ţărănist şi mai ales de însărcinat al dlui Maniu cu aceste lucruri, aşa cum am indicat şi în anterioarele mele declaraţii.

Dealtfel nu eram singurul trimis la Misiuni în scopul mai sus arătat. Insuşi dl. Maniu mi-a spus să nu fiu ofensat, dar că lucrurile importante politice trebue să fie transmise de secretarul general.

ss. V. V. Serdici.

16 Septemvrie 1947.

M.C.

16.9.947

Dată în fața noastră
D. Gruia Chestor

232 232

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele la întrebarea pusă: dacă mai știa cineva că predau dlui Melbourne și dlui Robinson datele primite de la dl. Țancu.

Răspund cea ce am mai declarat în câte-va rânduri, că tot ce am predat la Misiunii fie ca studii, fie ca răspuns la informațiile cerute, fie ca informații predate fără a fi fost cerute, nu am predat fără să fi avut aprobarea sau îndrumarea dlui Maniu. De cele mai multe ori dl Maniu însuși îmi preda note informative primite direct de dlui pentru a le transmite misiunilor. Astfel informația că trupe rusești trec spre Bulgaria, și care o primise dlui Penescu de la un amic din Giurgiu mi-a predat-o spunându-mi să o predau imediat. Când i-am comunicat-o lui Key, acesta mi-a spus că nu-l interesează, dar că pot s'o comunic la misiunea militară, cea ce eu însă n'am mai făcut.

Declar de asemenea că nu am primit nici odată vre-o sumă de bani de la Misiunea Engl. sau Americană, nici direct nici indirect și nici nu mi s'a oferit măcar pentru știrile sau lucrările, ori cât de rare erau, predate, deoarece nu intră în caracterul meu o astfel de atitudine ținând deasemeni seama și de rangul meu social. Am făcut aceste servicii în calitate de Național-Țărănist și mai ales de în

V. V. [signature]

Văzut de mine

însărcinat al d-lui Maniu cu aceste lucruri, aşa cum am indicat şi în anterioarele mele declaraţii.

Dealtfel nu eram singurul trimis la Misiuni în scopul mai sus arătat. Insuşi dl Maniu mi-a spus să nu fiu ofensat, dar că lucrurile importante politice trebue să fie transmise de Secretarul General.—

N.D. [illegible]

16 Sept 947.

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.Berdici declar următoarele :

In buletinul de presă străină pe care-l predam misiunilor şi ziariştilor străini mai îmi aduc aminte că am mai publicat următoarele : 1). umflarea sarcinilor României în urma întârzierei aplicării armistiţiului,în care arătam datele conţinute într'o notă rezumativă dată mie de dl.Maniu, făcută pe baza unui raport făcut de Ghelmegeanu, raport pe care dl.Maniu l'a avut. (Nu ştiu de unde şi l'a procurat) ; 2). "Cobeligeranţa noastră" scris de mine în care îmi exprimam părerea şi chiar nemulţumirea că nouă, cari am vărsat sânge mai mult decât Italienii, împotriva nemţilor, nu ni s'a acordat cobeligeranţa cum li s'a acordat lor. Comentând acest articol cu dl Cpt.Rey, acasă la mine, d-sa mi-a spus că în adevăr este o mare nedreptate, însă Ruşii n'au voit nici în ruptul capului ; 3) Politica partidului N.T. faţă de Soviete, o notiţă scrisă de mine, despre indicaţiile primite dela dl.Maniu, următor unui atac din "Scânteia", în care se scria că dl.Maniu a fost veşnic împotriva Uniunii Sovietelor. Dl.Maniu mi-a explicat atitudinea dsale din 1919-1920, apoi cu Titulescu, care era N.T., şi însfârşit atitudinea dsale la 23 August şi după 23 August 1944, din care reese că a fost totdeauna de părerea colaborărei cu U.R.S.S. şi mi-a spus să cer lui Coposu şi un extras din dicţionarul politic al U.R.S.S. unde dsa este calificat ca singurul democrat din România. Pe baza acestor date, eu am compus articolul şi am afirmat că în mod constant P.N.T. şi dl.Maniu au fost buni prieteni a URSS; 4) în articolul "Cum se trăeşte în Moldova" trimis de ing.Maxinoiu din Scânteia,Vaslui, şi care l'am redat aidoma se zugrăvea marea mizerie din satele Vasluiului. 5) O altă ştire dată în Buletin era privitor la dezor-

./.

M.C.

dinea pe C.F.R. şi povestea incidente diverse de călătorie, halul în care se aflau vagoanele, accidentele depe acoperiş etc. Că la Crivina trenul a fost oprit de o bandă îmbrăcaţi ruseşte cari au confiscat bagajele călătorilor. Această notă am primit-o dela Secretariatul general, şi am redat-o întocmai.

C.

ss. V.V.Serdici.

16 Septemvrie 1947.

p. conf.

16. 9. 947

datoria fața noastră
D-rim Chestor

Declaratie

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

In buletinul de presă străină pe care-l predam misiunilor și ziariștilor străini mai îmi aduc aminte că am mai publicat următoarele: 1) "umflarea sarcinilor României în urma întârzierii aplicării armistițiului", în care arătam datele conținute într'o notă rezumativă dată mie de dl Maniu, făcută pe baza unui raport făcut de Ghelmegeanu, raport pe care dl. Maniu l'a avut. (Nu știu de unde și l'a procurat); 2) "Cobeligeranța noastră" scris de mine în care îmi exprimam părerea și chiar nemulțumirea că noi, cari am vărsat sânge mai mult decât Italienii, împotriva Nemților, nu ni s'a acordat cobeligeranța cum li s'a acordat lor. Comentând acest articol cu Cpt. Key, acasă la mine, dsa mi-a spus că în adevăr este o mare nedreptate, însă Rușii n'au voit nici în ruptul capului: 3) Politica partidului N-T față de Soviete, o notiță scrisă de mine, după indicațiile primite dela D-l Maniu, următoare unui atac din "Scânteia", în care se scria că D-l Maniu a fost vecinic împotriva Uniunii Sovietelor. D-l Maniu mi-a explicat atitudinea dsale din 1919-1920, apoi cu Titulescu, care era N-T, și înfățișat atitudinea dsale dela 23 August și după 23 August 944, din care reese că a fost totdeauna de părerea colaborării cu U.R.S.S. și mi-a spus să iau lui Caporn și un extras din dicționarul politic al U.R.S.S. unde dsa este calificat ca singurul democrat din România.- Pe baza acestor date, eu am compus articolul și am afirmat că în mod constant P.N.T și D-l Maniu au fost buni prieteni a U.R.S.S.; 4) un articol "Cum se trăește în Moldova" primit de Ing. Maxinoiu din Scânteia, Vaslui, și care l'am redat aidoma se zugrăvia starea

[illegible]

Văzut de noi ... această

C2

mişună din satele Vasluiului. —

5) O altă ştire dată în Buletin era privitor la dezordinea pe C.F.R., şi povestea incidente diverse de călătorie, haosul în care se aflau vagoanele, accidentele de pe acoperiş etc. Că la Crasna trenul a fost oprit de o ~~[illegible]~~ bandă înarmată cu ţăruşi cari au confiscat bagajele călătorilor.

Această notă am primit-o de la Secretariatul General, şi am redat-o întocmai. —

V. V. [illegible]

16 Sept 947

40

2436

236

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.SERDICI declar următoarele:

In cadrul biroului presei despre care am vorbit în declarațiile anterioare, mai intra în atribuția mea să pregătesc anumite succinte studii economice sau-sociale, spre a le prezenta ziariștilor străini, pentru documentarea lor.

N'am făcut însă decât următoarele 2 lucrări - studii: 1/Despre politica tarifară Română și 2/ Despre situația agrară /reforma din 1919/ din România.

In lucrarea despre tariful Vamal am arătat, cele arătate cu ani înainte în Parlament și în broșura mea "Jaful cartelurilor industriale" că o adevărată politică țărănistă trebue să se bazeze pe tarife libere, și că numai tarifele excesiv de protecționiste ale lui VINTILA BRATIANU și MADGEARU, au dus, prin decalarea prețurilor, la pauperizarea țărănimei.-

In lucrarea asupra situației agrare, folosind datele Institutului de Statistică și cele puse la dispoziție de Dl. Prof.CORNATEANU, am arătat transformarea agrară săvârșită în România prin Ref.Agrară din 1919 cu toate urmările ei, fixând punctul, în mod științific, atât de combătut în general, că mica proprietate este mai rentabilă ca cea mare.

Aceste lucrări le-am dat 1/.D-lui MANIU, 2/ D-lui GH. POPP.3/ D-lui M.RALEA.4/.Misiunilor Engleze si americane și unor ziariști străini / D-lor KEY și HULICK/ care ziariști nu țin minte.

Buletinul Presei pentru străini nu l-am mai predat Misiunilor Străine din momentul când Biroul Presei a fost preluat de Secretariatul General în Sept.1946.

ss/V.V.Serdici

16 /9/ 1947

16.9.944

Dată în fața noastră prin [illegible]

232

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

În cadrul biroului presei despre care am vorbit în declarațiile anterioare, mai intra în atribuția mea să pregătesc anumite succinte studii economice sau sociale, spre a le prezenta ziariștilor străini, pentru documentarea lor.–

N'am făcut însă decât următoarele 2 lucrări + studii: 1) Despre politica tarifară Română și 2) despre situația agrară (reforma din 1919) din România.

În lucrarea despre Tariful Vamal am arătat, cele arătate cu ani înainte în Parlament și în broșura mea „Jaful cartelurilor industriale", că o adevărată politică țărănistă trebuie să se bazeze pe tarife libere, și că numai tarifele excesiv de protecționiste ale lui Vintilă Brătianu și Madgearu, au dus, prin devalorarea produselor, la pauperizarea țărănimii.

În lucrarea asupra situației agrare, folosind datele Institutului de Statistică și cele puse la dispoziție de Prof. Cornățeanu, am arătat transformarea agrară săvârșită în România prin Ref. Agrară din 1919 cu toate urmările ei, fixând punctul, în mod științific, atât de combătut în general, că <u>mica</u> proprietate este mai rentabilă ca cea mare.

Aceste lucrări le-am dat 1) dlui Maniu, 2) dlui Gh. Pop 3) dlui M. Ralea 4) Misiunilor engleze și americane și unor ziariști străini. (dlor Key și Hulick) [illegible] înainte.–

Buletinul Presei pentru străini nu l-am mai predat misiunilor străine din momentul

V. V. Serdici

Văzut de noi - [illegible]

(2

Când Biroul Presei a fost preluat de Secretariatul General în Sept 946.-

16/9/47

V. V. [illegible]

D E C L A R A T I E

Subscrisul V.V. SERDICI declar următoarele in complectarea declarațiilor mele din 4 Septembrie 1947.-

Ultimele date pe cari mi le-a predat "1. TANCU referitoare la schimbul comercial cu U.R.S.S. le-am predat in câte un exemplar Dlui MELBOURNE și dlui ROBINSON, insă primele date furnizate de TANCU le-am predat numai Dlui MELBOURNE pe care l-am rugat să le facă o copie și pentru englezi, dacă crede că îi interesează.-

Am predat-o prima dată numai dlui MELBOURNE pentru că dl. MANIU, in urma uneia din intrevederile cu dl. BERY îi afirmase intre altele, că comerțul român altă dată infloritor a fost redus de guvernul GROZA la un troc medieval. La plecare dl. MANIU mi-a spus să iau contact cu PENESCU pentru a documenta eventual această afirmație a dsale și a preda documentării Dlui MELBOURNE.-

/ss/ V.V. SERDICI

17 Septembrie 1947.-

p. conf.

17.9.947
dată în fața noastră
prin I. Chirstol

Declarație

Subsemnatul V. V. Serdici declar următoarele în completarea declarației mele din 4 Sept 947.

Ultimele date pe cari mi le-a predat d. Taneu referitoare la schimbul comercial cu U.R.S.S. le-am predat în câte un exemplar dlui Melbourne și dlui Robinson, însă primele date furnizate de Taneu le-am predat numai dlui Melbourne pe care l'am rugat să le facă o copie și pentru Englezi dacă crede că îi interesează.

Am predat-o prima dată numai dlui Melbourne pentru că dl Maniu, în urma uneia din intervențiile cu d. Berry, îi afirmase între altele, că comerțul Român altădată înfloritor a fost redus de Guvernul Groza la un troc medieval. La plecare dl Maniu mi-a spus să iau contact cu Penescu pentru a documenta eventual această afirmație a dsale și a preda documentării dlui Melbourne.

V. V. Serdici
17/9/47

239

42

240

240

DECLARATIE

Subsemnatul V.SERDICI declar următoarele:

In cursul întrevederilor pe cari Dl.MANIU le avea cu Miniştrii Străini (Americani sau Englez) Dsa aproape invariabil pronunţa: 1) "toate bogăţiile ţărei sunt jertfite de Guvernul Groza Ruşilor" 2) Comerţul României a ajuns la un nivel de troc medieval prin acorduri unilaterale cu Ruşii, 3) Cu toate recoltele proaste,ni se ia şi ultimul bob de grâu de către Ruşi, 4) Toată producţia Românească merge la Armistiţiu.-

Altădată Dl.Maniu a mai afirmat că Ruşii au pus mâna pe toate Societăţile Comerciale,Industriale şi Bancare mai importante. Atunci Dl.Maniu,dupe întrevedere m'a m'a rugat să caut a le procura cât mai complecte date asupra acestor chestiuni, astfel cum m'a rugase şi anterior să documentez informaţiile pe cari le dădea Dl.Maniu Miniştrilor străini (Englezi şi Americani).

Primele documentări am putut să i le procur şi anume la repartizarea cerealelor, la schimbul unilateral de mărfuri cu Rusia, şi la producţia curentă. In ce priveşte infiltrarea în Societăţile Româneşti, nu am putut aduna materialul cerut de Dl.Maniu pentru documentarea afirmaţiilor făcute faţă de Miniştrii străini,şi chestiunea am abandonat-o spunând Dlui Maniu în prezenţa Dlui Ghilezan că eu nu pot să capăt datele şi că-l rog să însărcineze pe Ghilezan care este în mai bună măsură să le procure. Dl. Maniu m'a desărcinat predând această misiune D-lui Ghilezan.-

V.V. Serdici.

p. conf.

17 Septembrie 1947.

E.F.

17.9.947
Dată în faţa noastră
prin Chestor

Declaraţie

Subsemnatul V. Sculici declar următoarele:

În unele întrevederi pe cari dl Maniu le avea cu Miniştrii Străini (American sau Englez) dsa aproape invariabil pronunţa: 1/ „toate bogăţiile ţării sunt jefuite de Guvernul Groza Ruşilor" 2/ Comerţul României a ajuns la un nivel de troc medieval prin acordurile unilaterale cu Ruşii 3) Cu toate recoltele proaste, ni se ia şi ultimul bob de grâu decătre Ruşi 4/ Toată producţia Românească merge la Armistiţiu.

Altădată dl Maniu a mai afirmat că ~~Ruşii~~ Ruşii au pus mâna pe toate Societăţile Comerciale, Industriale şi Bancare mai importante. Atunci dl. Maniu, după întrevedere m'a rugat să caut a-le procura cât mai complete date asupra acestei chestiuni, astfel cum mă rugase şi anterior să documentez informaţiile pe cari le dădea dl. Maniu Miniştrilor străini (Englez şi American).

Primele documentări am putut să i le procur şi anume la repartizarea cerealelor, la schimbul unilateral de mărfuri cu Rusia, şi la producţia curentă. În ce priveşte infiltrarea în Societăţile Româneşti, nu am putut aduna materialul cerut de dl Maniu pentru documentarea afirmaţiilor făcute faţă de Miniştrii străini, şi chestiunea am abandonat-o spunând dlui Maniu în prezenţa dlui Ghilezan că eu nu pot să capăt datele şi să-l rog să însărcineze pe Ghilezan care este în mai bună măsură să le procure. Dl Maniu m'a desărcinat predând această misiune dlui Ghilezan.

V. V. Sculici
17/9/47

241

43 212 242 ~~242~~

DECLARATIE

Subsemnatul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Dl.Maniu nu mă avea interpret numai pe mine, din care cauză nu am asistat la toate convorbirile pe cari le-a putut avea cu diverse personalităţi străini.

Astfel ştiu că Dl.Maniu mai folosea pentru traducerea convorbirilor pe Rică Georgescu, pe Sabin Manuilă, pe Niculau Penescu,(pentru franţuzeşte),uneori chiar pe Venetu (zis Contele). Afară de aceasta la Englezi erau Cpt.Key, Dl.Porter şi Dl. Robinson, cari vorbeau destul de bine romaneşte, iar la Americani, Dnii Hulick şi Buta, vorbesc deasemeni bine româneşte.-

Astfel la o întrevedere pe care a avut-o Dl. Maniu la mine în casă cu Dl. Melbourne,prin 1945, traducerea a făcut-o Dl.Hulick, iar eu nu am asistat la convorbire.- Deasemeni ştiu că Dl. Maniu se întâlnea şi în alte case cu străini, fără să le ştiu însă pe toate şi cu ce străini. Astfel Dl.Mihai Popovici mi-a spus în câte-va rânduri că Dl.Maniu s'a întâlnit cu străini la masă la el.- Deasemeni şi la Dr.Jovin.

ss. V.V. Serdici.

17 Septembrie 1947.

p. conf.

E.F.

17.9.942

Dată în fața noastră,
Frăţia Chestor

213 243

243

Declaraţie

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Dl Maniu nu mă avea interpret numai pe mine, din care cauză nu am asistat la toate convorbirile pe cari le-a putut avea cu diverse personalităţi străine.

Astfel ştiu că dl Maniu mai folosea pentru traducerea convorbirilor pe Rică Georgescu, pe Sabin Manuilă, pe Niculae Penescu (pentru franţuzeşte), uneori chiar pe Veneta (zis Contele). Afară de aceasta la Englezi erau Cpt Key, D. Porter şi D. Robinson, cari vorbeau destul de bine Româneşte, iar la Americani, dnii Hulick şi Buta, vorbeau deasemeni bine româneşte.

Astfel la o întrevedere pe care a avut-o dl Maniu la mine în casă cu Dl Melbourne, prin 1945, traducerea a făcut-o dl Hulick, iar eu nu am asistat la convorbire. — Deasemeni ştiu că dl Maniu se întâlnea şi în alte case cu străini, fără să ştiu însă pe toate ~~în care~~, şi cu ce străini. Astfel dl Mihai Popovici mi-a spus în câte-va rânduri că dl Maniu s'a întâlnit cu străini la masă la el. — Deasemeni şi la D. Jonin.

V. V. Serdici
17/9/47.

44

214

244

~~244~~

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele :

După ce dl. MANIU s'a mutat dela mine la 22 Dec. 1946, am găsit intr'o zi printre hârtiile lăsate în biroul meu o scrisoare a lui MACHEK, in limba germană Am citit-o / pe 3 pagini hârtie ministerială/ cu mult interes şi am pus-o de'oparte.-

Când l-am revăzut pe dl. MANIU l-am intrebat dacă noi nu trimeteam sau delegam pe cineva la Congresul Statelor Agrariene. Dsa mi-a răspuns că chestiunea nu este actuală deoarece este informat că Polonia şi Jugoslavia vor pune grele condiţii tarifare.-

Intrebarea mea pusă dlui MANIU se leagă de o povestire ce-mi făcuse el cu altă ocazie, cam cu un an înainte, când cu lux de detalii mi-a spus că el discutase incă din 1930 cu Briand formarea unui bloc al Statelor Agrariene, idea care Briand o primise cu mult entuziasm şi care-l sfătuia s'o discute şi cu MUSSOLINII. A voit să vorbească şi cu MUSOLINII, insă intre timp MIRONESCU demisionând la Bucuresti fără autorizaţie dsale, intrevederea nu mai se poate cere, căci MANIU devenise prin acea demisie un simplu particular.

/ss/ V.V. SERDICI

17 Septembrie 1947.-

p. Conf.

N. M.

17.9.947
Dată în fața noastră,
Prim Cl. Castor

Declarație

245 245

Subsemnatul V. Sentiu declar următoarele:
După ce dl Maniu s'a mutat de la mine la 22 oct 946, am găsit într'o zi printre hârtiile lăsate în biroul meu o scrisoare a lui Maček, în limba germană. Am citit-o (pe 3 pagini hârtie ministerială) cu mult interes, și am pus-o d'oparte.
Când l'am revăzut pe d. Maniu l'am întrebat dacă noi nu trimitem sau delegăm pe cine-va la Congresul Statelor Agrariene. Dsa mi-a răspuns că chestiunea nu este actuală deoarece este informat că Polonia și Jugoslavia vor pune grele condițiuni tarifare.
Întrebarea mea pusă dlui Maniu se lega de o povestire ce-mi făcuse el cu altă ocazie, cam cu un an înainte, când cu lux de detalii mi-a spus că el discutase încă în 1930 cu Briand formarea unui bloc al Statelor Agrariene, idee care Briand o primise cu mult entuziasm, și care-l sfătuise s'o discute și cu Mussolini. A vrut să vorbească și cu Mussolini, însă întretimp Mironescu demisionând la București fără autorizația dsale, întrevederea nu mai se poate cere, căci Maniu devenise prin acea demisie un simplu particular.—

ss. V. Sentiu
17/9/47

45

246

246

D E C L A R A T I E

Subscrisul V. SERDICI declar următoarele :

La inceputul lui Januar 1947, cu ocazia prezenţei mele la Dl. R. MELBOURNE care mă chemase să-mi ceară părerea Dlui MANIU asupra ajutorului economic, dl. Melbourne mi-a remis pentru dl. MANIU o pagină scrisă la maşină cuprinzând vre'o 9-lo intrebări, la care dl. MANIU era rugat să răspundă.-

Din întrebările acestea reţin cam următoarele: 1.- Care a fost acţiunea opoziţionistă, şi cum s'a manifestat, P.N.T. sub Antonescu.- 2.- Ce cuprindeau memoriile adresate lui Antonescu, cerându-le chiar in copie.- 3.- De ce a demisionat ATA CONSTANTINESCU din guvern şi de ce a fost numit..../urmaşul lui/. 4.- Situaţia celor 3 biserici / ortodoxă, unit, protestant/ 5.- Activitatea lui Gh. BRATIANU sub ANTONESCU 6.- Acte de sabotaj comise sub ocupaţia germană etc.-

~~xxxx~~ Acest chestionar l'am remis câte-va zile in urmă, prin COPOSU sau Dani Ghica, cari plecau la Sibiu, dlui MANIU. N'am primit nici un răspuns. La 31 Ianuarie, când am fost eu la Sibiu, l-am intrebat pe Dl. MANIU dacă l'a ~~xxxxxxxxxxxx~~ confecţionat răspunsul. Dsa mi-a l'a restituit, spunându-mi să-l dau lui PENESCU, care va răspunde. Despre Memorii mi-a spus că mi le va da COPOSU, dar care nu mi le-a dat niciodată, Tot spunând că le are ba acolo, ba dincolo.-

Ajuns la Bucuresti, i-am trimis chestionarul lui PENESCU. N'am primit niciodată vre'un răspuns. Am rămas cu impresia că nu se doreşte a se răspunde.-

/ss/ V.V. Serdici

17 Septembrie 1947.-

p. conf.

17.9.947
dată în fața noastră, [signature]
Buzi Cleston

247 247

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

La începutul lui Januar 947, cu ocazia prezenței mele la Dl R. Melbourne care mă chemase să-mi ceară părerea dlui Maniu asupra ajutorului economic, dl Melbourne mi-a remis pentru dl Maniu o pagină scrisă la mașină cuprinzând vre-o 9-10 întrebări, la care dl Maniu era rugat să răspundă.

Din întrebările acestea ~~rățin~~ rețin cam următoarele: 1) Care a fost acțiunea opozitionistă, și cum s'a manifestat, a P.N.Ț. sub Antonescu. 2) Ce cuprindeau memoriile adresate lui Antonescu, cerându-le chiar în copie. 3) De ce a demisionat Ata Constantinescu din Guvern și de ce a fost numit ......(urmașul lui) 4) Situația celor 3 biserici (ortodox, unit, protestant) 5) Activitatea lui Gh. Brătianu sub Antonescu 6) Acte de sabotaj comise sub ocupația germană. etc.

Acest chestionar l'am remis, câte-va zile în urmă, prin Coposu sau Bani Știru, cari plecau la Sibiu, dlui Maniu. N'am primit nici un răspuns. La 31 Januar, când am fost eu la Sibiu, l'am întrebat pe Dl Maniu dacă l'a confecționat răspunsul. Asa mi l'a restituit, spunându-mi să-l dau lui Penescu, care va răspunde. Despre Memorii mi-a spus că mi le va da Coposu, dar care nu mi le-a dat niciodată, tot spunând că le are ba colo, ba dincolo.

Ajuns la București, i-am trimis chestionarul lui Penescu. N'am primit niciodată vre-un răspuns. Am rămas cu impresia că nu se dorește a se răspunde.

V. V. Serdici 17/9/47

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI Declar următoarele :

Prezentându-mi-se trei pagini hârtie ministerială bătute la mașină cuprinzând intrevederea BERY-MANIU despre întoarcerea Dlui BERY din America,și vizăte de dl. MANIU pe ziua de 16 Septembrie 1947, cu mențiunea făcută de dsa că, corectările sunt făcute de el,dar că nu tot conținutul corespunde vederilor sale,document vizat de El.(SERDICI)in ziua de 12 Septembrie 1947,afirm că conținutul documentului este o absolută fidelă reproducere a conversației avute loc în finele Septembrie 1946,/ sau inceputul Octombre 1946/ intrevedere la care am luat parte ca interpret.-

Imi aduc aminte cu preciziune,că toate cele arătate in documentul de mai sus au fost traduse de mine exact cum sunt înfățișate aci,atât în ce privește cele spuse de Dl. BERY,cât și cele expuse de dl. MANIU.-

/ss/ V.V. SERDICI

17 SEPTEMBRIE L(&§'+

p. conf.

17.9.947
Dată în fața noastră
[illegible]

219 249 279

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Prezentându-mi-se trei pagini hârtie ministerială, bătute la mașină cuprinzând întrevederea Berry-Maniu după întoarcerea dlui Berry din America, și vizate de dl Maniu pe ziua de 16 Sept 947, cu mențiunea făcută de dsa că corecturile sunt făcute de el dar că conținutul nu tot corespunde vederilor sale, document vizat de El. (Serdici) în ziua de 12 Sept 947, afirm că conținutul documentului este o absolut fidelă reproducere a conversației avute loc în finele Sept 946, (sau început Octombre 946) întrevedere la care am luat parte ca interpret.

Îmi aduc aminte cu precizie, că toate cele arătate în documentul de mai sus au fost traduse de mine exact cum sunt înfățișate aci, atât în ce privește cele spuse de d. Berry, cât și cele expuse de dl Maniu.

V. V. Serdici

17/Sept/947

D E C L A R A T I E

Subsecrisul VASILE SERDICI declar următoarele: Pe la sfârşitul lui Sept.1946 sau începutul lui Octombrie 1946 am fixat Dl. Maniu audienţă la Dl.Berry imediat la întoarcerea acestuia din America. Intrevederea a avut loc la ora 17 în localul Misiunei Americane de faţă fiind Dl. Melbourne, iar subsemnatul ca interpret. Dl. Maniu a urat bun sosit Dlui Berry, după care Dl.Maniu a protestat împotriva falsificarei registrelor electorale de către Guvernul Român arătând că prin falsificarea alegerilor se va alege un Parlament pur comunist care va cere anexarea imediată a României la U.R.S.S. şi a accentuat că prin aceasta Anglia şi America nu vor mai putea spera să găsească în Romania un punct de reazim.

Ţin minte că a cerut demiterea Guvernului şi amânarea alegerilor, contrariu el vrea să retragă din Guvern Ministrul N.T. (Haţiegan)

Dl.Berry a spus că ar fi o mare greşeală retragerea din alegeri sau retragerea din Guvern, arătând că acelaş sfat m dat şi partidului Liberal (Bratianu). A mai adăugat că nici într'un caz Dl.Maniu să nu procedeze la o astfel de măsură fără a-l consulta şi pe Dsa, arătând totodată că retragerea din Guvern a Ministrului N.T.,şi a celui Liberal,Guvernul Român nu va mai fi un Guvern reprezentativ şi ca atare cu un astfel de Guvern nu se va semna Tratatul de Pace, cea ce ar avea de efeç ca România să continue a fi ocupată de armata rusească.

In aceaş întrevedere îmi aduc aminte că Dl. Berry i-a mulţumit Dlui Maniu pentru activitatea dusă la Paris în timpul conferinţei de Pace decătre echipa D-sale formată din Gafencu, Tilea, Creţianu,cari au fost de mare ajutor prin munca depusă şi prin datele furnizate.-

E.F. ..//..

In cursul aceleaşi întrevederi Dl. Maniu a rugat pe Dl. Berry ca să dea ajutor la formarea unui Guvern naţ.-ţărănist în străinătate, care va fi un Guvern Român al Rezistenţei, contra Guvernului din Ţară.- Dl.Berry a răspuns că va informa Guvernul U.S.A. asupra cererilor Dlui Maniu inclusiv Guv. de rezistenţă şi că îi va da răspunsul, atrăgându-i atenţia Dlui Maniu că asupra tuturor lucrurilor discutate în această întrevedere să aştepte fatăi răspunsul său.-

Mai mi-aduc aminte că Dl.Berry într'un răspuns dat D-lui Maniu la această întrevedere a arătat că problema României nu se poate soluţiona în mod izolat, ci împreună cu celelalte probleme existente. Intrevederea aceasta mi-aduc aminte că a fost lungă şi a durat aproape 3 ore.-

ss. V.V. Serdici

17 Septembrie 1947.

p. conf.

17.9.947
Scris în fața noastră
Prim Cheche

252

Declarație.

Subsemnatul Vasile Serghiu declar următoarele: Pe la sfârșitul lui Sept 946 sau începutul lui Octombrie 946 am fixat dl. Maniu audiență la dl Berry imediat la întoarcerea acestuia din America. Întrevederea a avut loc la ora 17 în localul Misiunei Americane de față fiind dl Melbourne, iar subsemnatul ca interpret. D. Maniu a urat bun sosit dlui Berry, după care dl Maniu a protestat împotriva falsificării registrelor electorale de către Guvernul Român arătând că prin falsificarea alegerilor se va alege un Parlament pur comunist care va cere anexarea imediată a României la U.R.S.S. și a accentuat că prin aceasta Anglia și America nu vor mai putea spera să găsească în România un punct de reazim.

Țin minte că a cerut demiterea Guvernului și amânarea alegerilor, contrariu el vrea să se retragă din Guvern Ministrul N-Ț (Hațiegan).

D. Berry a spus că ar fi o mare greșeală retragerea din alegeri sau retragerea din Guvern, arătând că acelaș sfat i-a dat și partidului Liberal (Brătianu). A mai adăugat că nici într'un caz Dl Maniu să nu procedeze la o astfel de măsură fără a-l consulta și pe dsa, arătând totodată că retragerea din Guvern a Ministrului N-Ț, și a celui Liberal, Guvernul Român nu va mai fi un Guvern reprezentativ și ca atare cu un astfel de Guvern nu se va semna Tratatul de Pace, cea ce ar avea de efect ca România să continue a fi ocupată de armata rusească.

V. V. Serghiu

V-a fost de noi. Prin Chesta

(2)

În această întrevedere îmi aduc aminte că dl Berry i-a mulțumit dlui Maniu pentru activitatea dusă la Paris în timpul Conferinței de Pace de către echipa dsale formată din Gafencu, Tilea, Crețianu, cari au fost de mare ajutor prin munca depusă și prin datele furnisate.

În cursul aceleiași întrevederi dl Maniu a rugat pe dl Berry ca să dea ajutor la formarea unui Guvern naț-țărănist din străinătate, care va fi un Guvern Român al Rezistenței, contra Guvernului din Țară. Dl Berry a răspuns că va informa Guvernul U.S.A. asupra cererilor dlui Maniu inclusiv Guv. de rezistență și că îi va da răspunsul, atrăgându-i atenția dlui Maniu că asupra tuturor lucrurilor discutate în această întrevedere să aștepte întâi răspunsul său.

Mai mi-aduc aminte că dl Berry într-un răspuns dat dlui Maniu la această întrevedere a arătat că problema României nu se poate soluționa în mod izolat, ci împreună cu celelalte probleme existente. Întrevederea aceasta mi-aduc aminte că a fost lungă și a durat aproape 3 ore.—

17/9/47

N. V. [signature]

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

Relativ la intrevederea avută de Dl.MANIU în casa mea cu deputatul Platt Mills, îmi aduc aminte că a asistat şi Dl.CARANDINO, care traducea conversaţia în franţuzeşte. Eu am asistat numai pe frânturi, veneam şi eşeam, servindu-i cu una sau cu alta. Eu nu aveam raporturi personale cu Carandino, şi mă indispunea prezenţa lui impusă în casa mea.-

Platt-Mills, un om tânăr, exuburant de sănătate, vorbea f. politicos cu Dl.Maniu, une-ori cu o mică notă ironică, dar nici odată ofensătoare. Nu-mi aduc aminte nimic din ce au discutat. - Imi amintesc numai că la plecarea lui Platt Mills şi a lui Carandino am spus dlui Maniu că în general omul e simpatic şi binevoitor.-

ss. V.V. Sordici.

18 Septembrie 1947.

p. conf.

E.F.

18.9.947

dată în faţa noastră
[illegible]

224 254
254

Declaraţie

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

Relativ la întrevederea avută de d-l Maniu în casa mea cu deputatul Platt Mills, îmi aduc aminte că a asistat şi d-l Corandino, care traducea conversaţia în franţuzeşte. Eu am asistat numai pe frânturi, veneam şi ieşeam, servindu-i cu una sau cu alta. Eu nu aveam raporturi personale cu Corandino, şi mă indispunea prezenţa lui impusă în casa mea.

Platt-Mills, un om tânăr, exuberant de sănătate, vorbea f. politicos cu dl Maniu, uneori cu o mică notă ironică, dar niciodată ofensatoare. Nu-mi aduc aminte nimic din ce au discutat. Îmi amintesc numai că la plecarea lui Platt Mills şi a lui Corandino am spus dlui Maniu că în general omul e simpatic şi binevoitor.

V. V. Serdici
18/9/47

249

225

255

D E C L A R A T I E

Subscrisul V. SERDICI declar următoarele :

La una din ultimele intrevederi pe cari Dl. MANIU le-a avut cu dl. BERY, şi la care am asistat ca interpret, dl MANIU a rugat pe dl. BERY ca să intervină pe lângă autorităţile americane competente să înlesnească plecarea Dlui VISOIANU din Frankfurt, unde se află reţinut de o bucată de vreme.-

Dl. BERY a promis concursul Dsale.-

/ss/ V.V. SERDICI

18 Septembrie 1947.-

p. conf.

18. 9. 947

Dată în fața noastră
Iuliu Cleștez

256

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

La una din ultimele intervenții pe care dl Maniu le-a avut cu Dr Berry, și la care am asistat ca interpret, dl Maniu a rugat pe Dr Berry ca să intervină pe lângă autoritățile americane competente să înlesnească plecarea dlui Vișoianu din Frankfurt, unde se află reținut de o bucată de vreme.

Dr Berry a promis concursul dsale.—

V. V. Serdici
18/9/47

257

D E C L A R A T I E

Subscrisul V SERDICI, declar următoarele :

Cu ocazia unei întrevederi avute de dl. MANIU cu dl. general SCHAYLER in casa dlui LEUCUTIA, eu fiind chemat de dl. MANIU ca interpret, dl. MANIU l'a rugat pe dl. general SCHAYLER să intervină la autoritățile competente pentru ca să se acorde cât mai curând viza de intrare in U.S.A. pentru dnii. MALAXA și AUSCHMITT, cari o așteptă deja de o bucată de vreme la LONDRA.-

Intrebându-l ulterior pe dl. MANIU dece a intervenit pentru acei doi domni, mi-a spus că bine a făcut dsa, și că de atfel tot el i-a împăcat inainte de plecarea lor din România.-

/ss/ V.V. SERDICI

18 Septembrie 1947.-

p. conf.

18.9.947
Dată în fața noastră.
Iuliu Ocheștn

228 258 258

Declarație

Subscrisul V. Serdici declar următoarele:

La ocazia unei întrevederi avute de dl Maniu cu dl General Schuyler în casa dlui Lecca (?), eu fiind chemat de dl Maniu ca interpret, dl Maniu l'a rugat pe d-l General Schuyler să intervină la autoritățile competente pentru ca să se acorde cât mai curând viza de intrare în U.S.A pentru dnii Malaxa și Auschnitt, cari o așteaptă deja de o bucată de vreme la Londra.

Întrebându-l ulterior pe dl Maniu dece a intervenit pentru acei doi domni, mi-a spus că bine a făcut asa, și că de altfel tot el i-a înfăcat înainte de plecarea lor din România.—

18/9/47
V. V. Serdici

229 259

259

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Pe Mrs. Thaer, ziaristă americană o cunosc prea puţin întrucât am văzut de două ori: odată la mine acasă când a venit să arete Dlui Maniu o telegramă care o trimisese ziarului ei în acea dimineaţă, şi a doua oară la o masă la care eram invitaţi şi Dsa şi eu, fiind prezent şi Dl.Maniu,la Athenee Palace.

Intre Mrs Thaer şi Dl.Maniu servea ca interpret, cât pe franţuzeşte, cât pe englezeşte, BANI GHICA, care nu stăpâneşte prea bine aceste limbi în special limba engleză.-

Stiu că Bani Ghica era în bune relaţii cu Mrs Thaer, la care se refugiase pe câte-va ore, când era urmărit de poliţie. Reţin acest lucru numai de acea pentru că Bani Ghica îmi spunea ulterior că el a urcat cele 2 sau 3 etaje pe scări la Athenee Palace decât poliţia în lift.

V.V. Serdici

18 Septembrie 1947.

p. conf.

E.F.

18.9.947
dată în fața noastră
Chestor
[illegible]

230 260 ~~280~~

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

~~[illegible]~~ Pe Mrs Thaer, ziaristă americană o cunosc prea puțin întrucât am văzut-o de două ori: odată la mine acasă când a venit să ~~[illegible]~~ arete d-lui Maniu o telegramă care o trimisese ziarului ei în acea dimineață, și a doua oară la o masă la care eram invitați și dsa și eu, fiind prezent și dl Maniu, la Athénée Palace.

Între Mrs Thaer și dl Maniu servea ca interpret, cât pe franțuzește, cât pe englezește, Bani Ghica, care nu stăpânește prea bine aceste limbi în special limba engleză.—

Știu că Bani Ghica era în bune relații cu Mrs Thaer, la care se refugiase pe câte-va zile, când era urmărit de poliție. Rețin acest lucru ~~numai de aceea~~ pentru că Bani Ghica îmi spunea ulterior că el a urcat cele 2 sau 3 etaje pe scări ~~mai~~ la Athénée Palace decât poliția în lift.

V. V. Serdici
18/9/47

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI,declar următoarele:

Intr'o zi prin luna Aprilie 1947,mi-a telefonat D-ra MARIE MADELAINE ANGHELESCU,fosta mea colaboratoare din 1944 la Buletinul Presei,că un ziarist american FAUST,sosit din Berlin, ar dori să mă vadă.Cu alte cuvinte,dânsa fiind întrebată cu cine poate discuta anumite probleme din Ardeal,D-ra ANGHELESCU m'a indicat pe mine.Şi a adăugat că sunt aşteptat după masă la ora 15 în camera Nr.1 al Hotelului Atheneum Palace.

M'am prezentat la acea oră.Am găsit pe Dl.FONST şi un coleg al D-sale.Dl.FAUST după câteva întrebări superficiale relativ la situaţia politică momentană,a venit la subiectul care am văzut că-l interesa în special,şi anume chestiunea saşilor din Ardeal.

I-am dat toate explicaţiile,menţionând că debutul meu în viaţa politică a fost creiarea unei organizaţii judeţene în Târnava Mare,în 1930-1932,numită "Blocul Românesc" care era în special îndreptată împotriva privilegiilor saşilor în Ardeal.I-am arătat că Stat în Stat formau saşii,şi efectul negustoriei de voturi pe cari o practicau cu toate guvernele asigurându-şi astfel o situaţiune cu totul privilegiată în judeţe locuite de ei.I-am arătat apoi purtarea trădătoare de Ţară pe care au avut-o din 1940-1944 sub conducerea lui ANDREAS SCHMIDT şi în sfârşit soarta care o ispăşesc acum,fiind totalmente expropiaţi şi socotiţi ca elemente naziste.

Nu i-am dat nici o lucrare sau notă scrisă în această privinţă,D-sa luându-şi note după cele arătate de mine.

ss/ V.V.Serdici

18/9/1947

18.9.947
dată în faţa noastră
Emil Crestă

262

Declaraţie

Subsemnatul Vasile Şerban declar următoarele:

Într'o zi prin luna April 1947 mi-a telefonat d-ra Maria Magdalena Anghelescu, fosta mea colaboratoare din 1944 la Buletinul Presei, că un ziarist american Faust, sosit din Berlin, ar dori să mă vadă. Cu alte cuvinte, dânsa fiind întrebată cu cine poate discuta anumite probleme din Ardeal, d-ra Anghelescu m'a indicat pe mine. Şi a adăugat că sunt aşteptat după masă la ora 15 în Camera No 1 al Hotelului Athénée Palace.

M'am prezentat la acea oră. Am găsit pe d-l Faust şi un coleg al d-sale. D-l Faust după câteva întrebări superficiale, relativ la situaţia politică momentană, a venit la subiectul care am văzut că-l interesa în special, şi anume chestiunea Saşilor din Ardeal.

I-am dat toate explicaţiile, menţionând că debutul meu în viaţa politică a fost crearea unei organizaţii judeţene în Târnava Mare, în 1930-1932, numită „Blocul Românesc" care era în special îndreptată împotriva privilegiilor Saşilor în Ardeal. I-am arătat ca Stat în Stat formau Saşii, şi efectul negustoriei de voturi pe care o practicau cu toate Guvernele, asigurându-şi astfel o situaţiune cu totul privilegiată în judeţele locuite de ei. I-am arătat apoi purtarea trădătoare de Ţară pe care au avut-o din 1940-1944 sub conducerea lui Andreas Schmidt, şi în sfârşit soarta care o înfăţişează acum, fiind totalmente expropiaţi şi socotiţi ca elemente naziste.

S.V. Şerban 18/9/47

2

Nu i-am dat nici o lucrare sau notă scrisă în această privință, dar lucrându-și note după cele arătate de mine.-

[illegible]
18/9/47

√3

233

263

263

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

1/. Lt.apoi Cpt.KEY.L-am cunoscut la o mică agapă oferită în casa mea, în garsoniera care o ocupau, nora şi fiul meu, care-l cunoscuseră în societate.

Aceasta prin Octombrie 1944, când am preluat biroul presei, am avut contact mai des cu dânsul, împrietenindu-ne chiar într'un anumit grad.- KEY este un tânăr, vre'o 27 ani, era încă student şi urmase o şcoală de limba română la Londra. Vorbea destul de curăţel limba noastră.

La rugămintea lui i-am aranjat câţiva vânători în Jud.Târnava Mare, la Criţ, Racoz şi Rondaş.-

La aceste vânători KEY adusese cu el pe Dl.General GREER, pe camaradul său HOGG şi pe maiorul YONNG.-

2/. Maiorul HOGG. L-am întâlnit de 2 sau 3 ori cu Cpt.KEY.N'am avut nici un fel de alt contact cu el./Era ofiter la Mis.Engleză/

3/. Tot astfel cu Maiorul YONNG /ofiter la Misiunea Engleză/

4/. Grl.Brigadier GREER.L-am cunoscut cu ocazia vânătoarei dela Rocoz.La Bucuresti l-am revăzut o singură dată, la D-sa acasă, când m'a invitat ca semn de mulţumire pentru vânătoarea oferită.Era de faţă şi D-na GREER.Grl. GREER era secundul lui STEVENSON, Vice-Amiral, Comandantul Misiunei Militare Engleze.

5/. Pe Vice-Amiralul STEVENSON l-am cunoscut o singură dată în împrejurările arătate.

6/. Dl.IVOR PORTER, Secretar de Legatie.L-am cunoscut când era şeful Oficiului de Presă Britanie, seful lui KEY. In aceasta calitatex l-am văzut numai odată.

Apoi l-am întâlnit mai des, la intrevederile cu Dl. MANIU, asistând pe Dl.HOLMAN, apoi l-am invitat eu la noi acasă

./.

la masă de 2 ori, şi D-sa m'a invitat odată la dânsul la masă, în Str.Londra.

7/. Dl.SARELL.Consilier de Legaţie.L-am cunoscut în timpul concediului D-lui HOLMAN şi l-am văzut cu totul de 3 or

8/. Dl.ROBINSON,Ataşat Comercial,pe care nu l-am cunoscut decât cu ocazia unei întrevederi a D-lui MANIU cu Dl.HOLMAN,şi după acea de 2 ori maximum 3 ori în clădirea Legaţiei.

9/. Dl.Ministru HOLMAN,care l-am cunoscut ca interpret al D-lui MANIU,şi singur odată,când m'a chemat să-mi predea o notă la Legaţie.

Apoi l-am întâlnit odată la un ceai la Dl.BENETT,şi odată fiind invitat la masă,seara de D-sa la el acasă,cu ocazia vizitei la Bucureşti a Secretarului General al Partidului Laburist Dl.MORGAN PHILIPS.

10/. Dl.BENETT,care a venit odată cu plecarea D-lui KEY,care l-am văzut odată la mine acasă,când a venit cu Dl. PORTER pe la orele 12 la amiazi,ca vizită de prezentare cred, şi odată m'a invitat la un ceai la el acasă.N'am avut nici un fel de alte raporturi cu el.El era prieten cu fratele meu Ed. SERDICI,împuşcat ca comunist la Belgrad /Baniţa/ la 5 Martie 1942, şi aceasta ne-a apropiat.

Dela Americani am cunoscut după date cronologice:

1/. Dl.CHARLES HULICK,cu care m'am cunoscut la un supeu oferit de BANI GHICA,când era încă însurat cu fata D-lui BUJOIU,în Str.Dionisie.

Apoi l-am revăzut la Misiunea Americană,predându-i Buletinul Presei.

M'am invitat de 2 ori la masă în Şoseaua Jianu,şi a fost de 2 ori la mine la masă.Apoi l-am revăzut la Misiune, unde uneori asista la întrevederile cu Dl.MANIU.

La urmă eram în bune şi cordiale relaţii prieteneşti.

2/. Dl.MELBOURNE l-am cunoscut numai când am început să servesc de interpret D-lui MANIU.Nici nu reamintesc ocazia când s'a întâlnit înainte de aceasta cu Dl.MANIU la mine,când nici nu ştiam cum îl chiamă.

3/. Dl.BERRY,pe care l-am cunoscut exclusiv cu ocazia întrevederilor avute cu Dl.MANIU.

4/. Dl.FUGUSON,ataşat comercial,pe care l-am văzut de 2 ori,când Dl.MELBOURNE îi ordonase să-mi pună la dispoziţie literatura economică.

./.

5/. Dl.BUTA, pe care l-am cunoscut f.puţin, dar fiind familia sa originală din Făgăraş, vorbeam româneşte cu el şi relaţiile erau oarecum înlesnite.

ADAUG

Pe Dl.CHANDLER l-am cunoscut numai cu ocazia mesei la care am fost invitat la Dl.HOLMAN. Nu ştiu nimic despre el.

Pe Dl.General SCHUYLER desigur l-am cunoscut, fiind odată interpret între el şi Dl.MANIU la locuinţa D-lui LEUCUTIA şi odată la locuinţa D-sale.

N'am avut nici un contact pur personal cu D-sa.

Pe Dl.Maior BOLTON l-am cunoscut o singură dată când, însoţit de Maiorul Sovietic JIGLOV, a venit la masă la mine acasă.-

ss/ V.V.Serdici

18 /9/1947

18.9.947
dată în faţa noastră
Grui, Chestor

236 266 260

Declaraţie

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

1) Lt apoi Cpt Key. L'am cunoscut la o mică agapă oferită în casa mea, în garsoniera care o ocupau, nora şi fiul meu, care-l cunoşteau în societate.

Aceasta prin Octombre 944. Când am preluat Biroul Presei, am avut contact mai des cu dânsul, împrietenindu-ne chiar într'un anumit grad. - Key este un tânăr, ver-o 27 ani, era încă student şi urmase o şcoală de limba română la Londra. Vorbea destul de curăţel limba noastră.

La rugămintea lui i-am aranjat câte-va vânători în judeţul Târnava Mare, la Criţ, Racoş şi Rondoş.

La aceste vânători Key aducea cu el pe dl General Greer, pe comandantul său Hogg, şi pe Maiorul Young.-

2) Maiorul Hogg. L'am întâlnit de 2 sau 3 ori, cu Cpt Key. N'am avut nici un fel de alt contact cu el. (era ofiţer la Mis. Engleză)

3/ Tot astfel cu Maiorul Young (ofiţer la Misiunea Engleză)

4/ Grl. Brigadier Greer. L'am cunoscut cu ocazia vânătoarei dela Racoş. La Bucureşti l'am revăzut o singură dată, la dsa acasă, când m'a invitat ca semn de mulţămire pentru vânătoarea oferită. Era de faţă şi doamna Greer. Grl. Greer era secundul lui Stevenson, Vice-Amiral, Şeful Misiunei Militare Engleze.

5/ Pe Vice Amiral Stevenson l'am cunoscut o singură dată în împrejurarea arătată.

Vs. Serdici

Văzut de noi
Cercetător

2

6) Dl. Ivor Porter, Secretar de Legaţie. L'am cunoscut când era şeful Oficiului de Presă Britanic, şeful lui Key. În această calitate l'am văzut numai odată.

Apoi l'am întâlnit mai des, la întrevederile cu dl Maniu, asistând pe Dl. Holman, apoi l'am invitat eu la noi acasă la masă de 2 ori, şi dsa m'a invitat odată la dânsul la masă, în str. Londra,

7/ Dl. Sarell, Consilier de Legaţie. L'am cunoscut în timpul concediului Dlui Holman, şi l'am văzut cu totul de 3 ori.

8) Dl. Robinson, ataşat Comercial, pe care nu l'am cunoscut decât cu ocazia unei întrevederi a dlui Maniu cu Dl. Holman, şi după aceea de 2 sau maximum 3 ori în clădirea Legaţiei.

9/ Dl. Ministru Holman, care l'am cunoscut ca interpret al dlui Maniu, şi singur o dată, când m'a chemat să-mi predea o notă la Legaţie.

Apoi l'am întâlnit odată la un ceai la Dl. Benett, şi odată fiind invitat la masă, seara de dsa la el acasă, cu ocazia vizitei la Bucureşti a Secretarului General al Partidului Laburist Dl. Morgan Philips.

10/ Dl. Benett, care a venit odată cu plecarea dlui Key, care l'am văzut odată la mine acasă, când a venit cu dl Porter pe la ora 12 la amiazi, ca vizită de prezentare cred, şi odată m'a invitat la un ceai la el acasă. N'am avut nici un fel de alte raporturi cu el. El era prieten cu fratele meu

s.s. [illegible]

văzut de vreo ... [illegible]

3

Ed. Sanders s'a împușcat ca comandant la Belgrad (Banița) la 5 Martie 942. și aceasta ne-a apropiat.

267

Pe la Americani am cunoscut după date cronologice:

1) D-l Charles Herlick, cu care m'am cunoscut la un bufet oferit de Bani Ghica, când eu eram încă în serviciu cu fața d-lui Brujoiu, în str. Dionisie.

Apoi l'am revăzut la Misiunea Americană, predându-i buletinul Presei.

M'a invitat de 2 ori la masă în Șoseaua Jianu, și a fost de 2 ori la mine la masă. Apoi l'am revăzut la Misiune, unde uneori asista la întrevederile cu D-l Maniu.

La urmă eram în bune și cordiale relații prietenești.

2) D-l Melbourne l'am cunoscut numai când am început să servesc de interpret d-lui Maniu. Nici nu-mi reamintesc ocazia când l'a întâlnit înainte de aceasta cu D-l Maniu la mine, când nici nu știam cum îl chiamă.

3) D-l Berry, pe care l'am cunoscut exclusiv cu ocazia întrevederilor avute cu D-l Maniu.

4) D-l Ferguson, atașatul Comercial, pe care l'am văzut de 2 ori, când d-l Melbourne îi ordona să-mi pună la dispoziție literatură economică.

5) D-l Buta, pe care l'am cunoscut f. puțin, dar fiind familia sa originară din

văzut de noi
Prim Chestor

4

Făgăraș, vorbeam românește cu el și relațiile erau oarecum înlesnite.

Adaug:

pe D-l Chandler l'am cunoscut numai cu ocazia mesei la care am fost invitat la D-l Holman. Nu știu nimic despre el.

Pe D-l General Schuyler deasemenea l'am cunoscut, fiind odată întreprut între el și D-l Maniu la locuința Alteții Sale și odată la locuința dealui.

N'am avut nici un contact personal cu dsa.

Pe D-l Maior Bolton l'am cunoscut o singură dată când, însoțit de Maiorul Sovietic Jiglov, a venit la masă la mine acasă.--

V. V. Stoilov
18/9/47

238 268.

268

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele :

Când am condus şi redactat " BULETINUL PRESEI" STRAINE" pentru informarea partidului nostru am reprodus in Buletinul acesta articole economice şi politice pe cari le găseam în presa străină şi în buletinele oficiale ale Misiunilor engleze şi americane pe cari le primeam regulat. Linia mea insă exprimată şi verbal era să nu se publice nimic ce ar constitui un atac in contra Rusilor / Poate fi intrebaţi asupra acestui lucru foşti mei colaboratori: Dra Maria M Anghelescz, Inginer Stoenescu Oscar şi Dna Colette Bruteanu/

Când Buletinul, in urmă demisionării mele a trecut la secretariatul general şi-l conducea MOCANU nus'a procedat astfel.

Cetindu-l aproape zilnic / căci îl primea Dl. MANIU in plic in fiecare zi/ am constatat că se dă mare preferinţă articolelor critice faţă de Soviete. De aceea intr'o zi cam Noembrie- Decembrie 1946 am şi spus Dlui MANIU că buletinul a devenit o recenzie de articole anti-sovietice, dl. MANIU n'a răspuns nimic.-

Stiu că MOCANU lucra la Biroul Presei cu încă 5 funcţionarii,-

/ss/ V.V. SERDICI

19 Septembrie 1947.-

19.9.947

Datării fotocopiei ... Cergă

239 269 269

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Când am condus și redactat „Buletinul Presei străine" pentru informarea partidului nostru am reprodus în Buletinul acesta articole economice și politice pe cari le găseam în presa străină și în buletinele oficiale ale Misiunilor engleze și americane, pe cari le primeam regulat. Dorința mea însă exprimată și verbal era să nu se publice nimic ce ar constitui un atac în contra Rușilor. (Poate fi întrebați asupra acestui lucru foștii mei colaboratori: dra Marie M. Anghelescu, Ingineră Stoenescu Oscar și dna Colette Brâncoveanu).

Când Buletinul, în urma demisiunii mele, a trecut la Secretariatul General și-l conducea Mocanu, nu s'a procedat astfel. Citindu-l aproape zilnic (căci îl primea Dl Maniu în plic în fiecare zi) am constatat că se dă mare preferință articolelor critice față de Soviete. De aceea într'o zi cam prin Nov-Dec 946 am și spus dlui Maniu că buletinul a devenit o recenzie de articole anti-Sovietice. Dl Maniu n'a răspuns nimic.-

Știu că Mocanu lucra la Biroul Presei cu încă 5 funcționari.-

ss. V. Serdici

19/9/47

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SERDICI, declar următoarele:

Recunosc scrisoarea adresată mie în calitate de şef al organizaţiei N.T. Târnava-Mare, scrisă de Secret. General al Organizaţiei avocat Vasile Pintea, care la 7. XI.1946 îmi comunică la Bucureşti, unde mă aflam de câteva zile şi în care îmi comunică că "a luat măsuri ca să poată depune în orice moment tabloul oamenilor de încredere, atât pentru noi cât şi pentru Socialişti pe locurile cărora vom introduce tot oameni de ai noştri pentru ca astfel să avem câte 8 la fiecare secţie de votare".

Este adevărat că în judeţul Târnava-Mare, al cărui şef de organizaţie am fost până la disolvarea partidului N.T., în Iulie 1947, secretarul General Pintea a stat de vorbă cu Dl. Basil Munteanu, şeful organizaţiei Socialiste (Titel Petrescu) şi apoi când am venit la Sighişoara am stat şi eu de vorbă cu Dl. Munteanu şi am căzut de acord cu el: ca organizaţia N.T. de sub şefia mea să-şi desemneze din rândurile noastre oamenii de încredere, câte 4 de fiecare secţie de votare, care să fie asistenţi şi delegaţi pe lângă fiecare birou electoral de secţie. (2 asistenţi şi 2 delegaţi). Organizaţia noastră a desemnat din rândurile noastre pe acești asistenţi şi delegaţi în total 196, figurând pe legitimaţii ca delegaţi şi asistenţi ai partidului Socialist (Titel Petrescu).-

Dl. Munteanu declarându-ne că n'are oamenii necesari, în organizaţia sa.

Nu ştiu ce s'a făcut în alte judeţe, însă ştiu că hotărârea era ca şi în alte judeţe să se procedeze la fel aceasta pentru a ajuta partidul Socialist Titel Petrescu, dar în acelaş timp partidului N.T., căci în felul acesta ne dublam numărul asistenţilor şi al delegaţilor.-

ss. V.V. Serdici.

20 Septembrie 1947.

E.F.

20.9.947
Dată în fața noastră
[signature]
Jurist Cheșter [?]

2xi [?] 271 241

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici, declar următoarele:

Recunosc scrisoarea adresată mie în calitate de șef al organizației N-Ț Târnava Mare, scrisă de Secret. General al Organizației avocat Vasile Pintea, care la 7 XI 946 îmi comunică la Bucu, unde mă aflam de câte-va zile și în care îmi comunică că „a luat măsuri ca să poată depune în ori ce moment tabloul oamenilor de încredere, atât pentru noi cât și pentru Socialiști pe locurile cărora vom introduce tot oameni de ai noștri pentru ca astfel să avem câte 8 la fiecare secție de votare".

Este adevărat că în județul Târnava Mare, al cărui șef de organizație am fost până la dizolvarea partidului N.Ț., în Julie 947, secretarul General Pintea a stat de ~~vorbă~~ cu dl Basil Munteanu, șeful organizației Socialiste (Titel Petrescu) și apoi când am venit la Sighișoara am stat și eu de vorbă cu dl Munteanu și am căzut de acord cu el: ca ~~se comună~~ organizația N-Ț de sub șefia mea ~~să~~-i desemneze din rândurile noastre oameni de încredere, câte 4 de fiecare secție de votare, care ~~să facă parte~~ să fie asistenți și delegați pe lângă fiecare birou electoral de secție. (2 asistenți și 2 delegați). Organizația noastră a desemnat din rândurile noastre pe acești asistenți și delegați, în total 196, fixmând pe legitimații ca delegați și asistenți ai partidului Socialist (Titel Petrescu). –

V. V. Serdici

văzut de noi
[illegible] Cristin

2

D. Munteanu declarându-ne că n'are oamenii necesari, în organizația sa,

Nu știu ce s'a făcut în alte județe, însă știu că hotărârea era ca și în alte județe să se procedeze la fel, aceasta pentru a ajuta partidul Socialist Titel Petrescu, dar în acelaș timp partidului N-Ț, căci în felul acesta ne dublam numărul asistenților și al delegaților.—

A. V. [illegible]
20/9/47

DECLARATIE

Subsemnatul V. SERDICI declar următoarele:
Cam prin 1945 Căpitanul Keg mi-a cerut relaţiuni desp
mişcarea şi organizarea muncitorească din România.
Eu le-am dat prea sumar pentru că nu cunoşteam probl
De această problemă se ocupau alţii din P.N.T. /Ilie Lazăr,
Georoceanu , Veniamin/.
Cpt. Keg s'a dus atunci la Dl. Maniu cu care vorbea r
mâneşte şi i-a cerut aceiaşi chestie. In urmă Cpt. Keg m'a
batjocurit spunând că ceeace nu i-am dat eu i-a dat Dl.Mani
Intr'o conversaţie ocazională Dl. Melbourne m'a între
cine este Dl.Ralea şi cce ştiu din trecut despre el..
I-am dat informaţiuni bune.
Tot astfel m'a întrebat tot Dl. Melbourne, ce ştiu de
Preotul Vască.
Am auzit că n'am auzit de el. Ulterior informându-,m
comunicat că Dl. Vască a fost N.T. şi apoi a trecut la F.N.
şi alte mici detalii pe care le aflasem.

N. V. Serdici 20/9/47.

p. conf.

20. 9. 947
Dată în fața noastră
prin Costoi

243 273

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

Cam prin 1945 Capitanul Key mi-a cerut relațiuni despre mișcarea și organizarea muncitorească din România. Eu le-am dat prea sumar pentru că nu cunoșteam problema. De această problemă se ocupau alții din P.N.Ț. (Ilie Lazăr, Georgeanu, Veniamin).

Cpt. Key s'a dus atunci la D-l Maniu cu care vorbea românește și i-a cerut aceași chestie. In urmă Cpt Key m'a batjocorit spunând că cea ce nu i-am dat eu i-a dat dl Maniu.

Intr'o conversație ocazională dl Melbourne m'a întrebat cine este D-l Ralea și ce știu din trecut despre el.
I-am dat informațiuni bune.
Tot astfel m'a întrebat tot d-l Melbourne, ce știu despre Preotul Vască.
Am auzit că n'am auzit de el. Ulterior informându-mă am comunicat că d-l Vască a fost N-Ț și azi a trecut la F.N.D. și alte mici detalii pe cari le aflasem.

V. V. Serdici 20/9/47

274

DECLARAŢIE

Subscrisul VASILE SERDICI declar :

In Septembrie 1944 mă aflam în str. Sfinţiilor la dl. MANIU împreună cu multă lume, inclusiv ILIE LAZAR, dl. MANIU era şi Dsa. prezent.-

La un moment au intrat pe uşe un grup de tineri care păreau entuziaşti (din tineretul N.T.), cari s'au adresat de îndată dlui ILIE LAZAR, în prezenţa dlui MANIU, cerându-i să vie de îndată în str. Clemenceau nr. 6, şi să le vorbească intru cât ~~gărzii~~ GARZILE IULIU MANIU cari pleacă sunt încolonate şi se află multă lume pe stradă.-

Dl. ILIE LAZAR s'a ridicat imediat, a salutat pe dl. MANIU, zicând " Dl. Preşedinte, mă duc să le vorbesc aşa cum ştiu eu şi să fiţi mândru de ei".-

A plecat imediat, iar a doua sau a treia zi când l'am revăzut mi-a povestit cu emfază marele succes oratoric pe care l'a avut.-

/ss/ V.V. SERDICI

21 Septembrie 1947.-

p. conf.

21.9.947

Dată în fața noastră
ss. [illegible]

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar:

In Sept 944 mă aflam în str. Sfinților 10 la dl Maniu împreună cu multă lume, inclusiv Ilie Lazăr. Dl Maniu era și dsa prezent.

La un moment au intrat pe uşe un grup de tineri cari păreau entusiaşti (din tineretul N-Ț) cari s'au adresat de îndată dlui Ilie Lazăr, în prezența dlui Maniu, cerându-i să vie de îndată în str. Clémenceau Nr 6, și să le vorbească întru cât găzile Iuliu Maniu cari pleacă sunt încolonate și se află multă lume pe stradă.

Dl Ilie Lazăr s'a ridicat imediat, a salutat pe Dl Maniu, zicând „Dle Președinte, mă duc să le vorbesc aşa cum ştiu eu, și să fiți mândru de ei." A plecat imediat, iar a doua sau a treia zi când l'am revăzut mi-a povestit cu emfază marele succes oratoric pe care l'a avut.

ss. V. Serdici

21/9/47

D E C L A R A T I E

In declaraţia din 6 Septembrie 1947 arătaţi că dl. MANIU la intrevederea avută cu dl. BERY pela sfârşitul lunei Martie sau inceputul lunei Aprilie 1947 a cerut părerea guvernului U.S.A. dacă să folosească violenţă pentru răsturnarea Guvernului român deoarece şi acesta foloseşte procedee ilegale şi violente faţă de P.N.T.

Cari sunt acele procedee ilegale şi violente la cri se refera dl. MANIU cu ocazia acestei intrevederi.

RASPUNS

Subsemnatul VASILE SERDICI răspund următoarele:

Se referea în acest moment, April 1947 la arestările făcute de guvern în rândurile membrilor P.N.T.

Despre acestea a vorbit atunci dl. MANIU.-

/ss/ V.V. SERDICI

21 Septembrie 1947.-

p. Conf.

21.9.947
Dată în fața noastră
Ieg

247 277

Declarație

In declarația din 6 Sept 947 arătați că de Maniu la întrevederea avută cu de Berry pe la sfârșitul lunii Martie sau începutul lunii Aprilie 947 a cerut părerea Guvernului U.S.A. dacă să folosească violență ~~pentru~~ răsturnarea Guvernului Român ~~pentru răsturnarea~~ deoarece și acesta folosește ~~violenț~~ procedee ilegale și violente față de P.N.Ț.

Cari sunt acele procedee ilegale și violente la cari se referea de Maniu cu ocazia acestei întrevederi?

Răspuns

Subsemnatul V. Serdici răspund următoarele:

Se referea în acest moment, Apr. 947, la arestările făcute de Guvern în rândurile membrilor P.N.Ț.

Despre acestea a vorbit atunci dl. Maniu.

N.V. Serdici
21/9/47

DECLARAȚIE

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele:

In ședința delegației permanente, la care fuseseră invitați și șefii de organizație aflatori în Capitală, în Ianuarie 1946, după desemnarea membrului N.Ț. în cabinetul GROZA, dil MANIU a ținut un lung discurs de închidere.-

Și în acest discurs, ca și în cel ce-l va face la Comitetul Executiv din 30 XI.1946, Dl MANIU a făcut o lungă referință, extrem și insistent de elogivară la dl. PENESCU, pentru munca deosebită și inteligentă care a făcut-o întru informarea Miniștrilor și Ambasadorilor străini / anglo-americani/.-

In plus la 30 XI. 1946, dl MANIU a executat în afară de cele arătate mai sus și asupra xxxxxx muncei depuse de dl. PENESCU pe lângă dl. M ETHRIDGE, pentru care am dat declarație separată.-

/ss/ V.V. SERDICI

22 Septembrie 1947.-

p. conf. [signature]

22.9.947
Dată în faţa noastră
[illegible]

279

Declaraţie

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

In şedinţa delegaţiei permanente, la care fuseseră invitaţi şi şefii de organizaţie aflători în Capitală, în Ianuar 946, după desemnarea membrului U-Ţ, în Cabinetul Groza, dl Maniu a ţinut un lung discurs de închidere.

Şi în acest discurs, ca şi în cel ce-l va face la Comitetul Executiv din 30 XI 946, dl Maniu a făcut o lungă referinţă, extrem şi insistent de elogioasă la dl Penescu, pentru munca neobosită şi inteligentă care a făcut-o întru informarea Miniştrilor şi Ambasadorilor străini. (Anglo-Americani).
In plus la 30 XI 946, dl Maniu a accentuat în afară de cele arătate mai sus, şi asupra muncii depuse de dl Penescu pe lângă dl M. Ethridge, pentru care am dat declaraţie separată. –

V. V. Serdici
22.9.47.

280

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele:

In ziarul " SCANTEIA" apărând o notiță care anunță că în xxxx câte-va zile Ministrul Marei Britanii va vizita Palatul Parlamentului, dl. MANIU m'a chemat în grabă /cam prin Aprilie 1947/ și m'a întrebat ce-i cu această știre și că trebuie să merg la dl. HOLMAN să mă informez.-

Cu toate că și în zilele următoare și apoi mai cu seamă când a apărut știrea că dl. HOLMAN în companie Dlui deputat conservator Joynson Hicks au vizitat Parlamentul, dl. MANIU mă presa să mă informez ce rost a avut acea vizită, eu nu m'am dus și prin diverse pretexte am tot amânat. Motivul era că nu vedeam cum pot merge la un Ministru străin să-l întreb de ce a făcut sau nu a făcut un lucru.-

/ss/ V.V. SERDICI

22 Septembrie 1947.-

p. conf.

22.9.947
Dată în fața noastră
Cruia Cestă

281

Declarație

Subscrisul Vasile Serdici declar următoarele:

In ziarul „Scânteia" apărând o notiță care anunța că în câte-va zile Ministrul Marei Britanii va vizita Palatul Parlamentului, dl Maniu m'a chemat în grabă (cam prin April 947) și m'a întrebat ce-i cu aceasta știre, și că trebue să merg la Dl. Holman să mă informez.

Cu toate că și în zilele următoare, și apoi mai ne samă când a apărut știrea că Dl. Holman în compania dlui deputat conservator Joynson Hicks au vizitat Parlamentul, dl Maniu mă presa să mă informez ce rost a avut acea vizită, eu nu m'am dus, și prin diverse pretexte am tot amânat. Motivul era că nu vedeam cum pot merge la un Ministru străin să-l întreb de ce a făcut sau nu a făcut un lucru.—

V. V. Serdici
22.9.47

282

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele :

Prin vara anului 1946 a venit pentru întâia oară la mine un oarecare Gălmeanu care mi-a spus că a lucrat la Siguranţă dar că a fost epurat, însă păstrând contact cu foştii lui colegi caută să afle cât mai mult de tot ce este în legătură cu P.N.T. şi că va veni la mine să-mi comunice regulat tot ce află.-

Informaţiile lui erau cam de această natură: " Pascu informează siguranţa" / Pascu este secretar gral adjunct la P.N.T./ " Siguranţa cunoaşte toate chestiunile cari se discută în forurile P.N.T.-ului. Indiscreţiile provin din anturajul dlui Penescu"," Organizaţia de Olt este pe care de destrămare," singuranţa se interesează foarte mult de Biroul Presei," Mituş Ionescu este agent al Siguranţei" şi multe altele.-

Uneori, dar foarte rar, comunicam vre'unul dintre aceste informaţiuni celor vizaţi căci văzusem că aproape totalitatea lor erau informaţii eronate şi fără importanţă.-

Lui Gălmanu i-am dat o singură dată 300.000/trei sute mii/ lei aceasta din dispoziţia dlui Maniu, banii i-am primit dela Casierul Central Mihăescu.-

Gălmeanu a cerut acesti bani pentru un fost coleg al lui actualmente în siguranţă dela care pretindea că are informaţiile de cari am vorbit mai sus.-

Arăt cu această ocazie că este singurul caz când am dat bani pentru informaţii şi aceasta cu aprobarea dlui Maniu. In nici un alt caz n'am dat şi nici unei alte persoane.-

/ss/ V.V. Serdici

22 Septembrie 1947.-

22.9.947

Dată în fața noastră [illegible]

Declarație:

253

Subsemnatul Ing. V. Serdici declar următoarele:

Prin vara anului 1946 a venit pentru întâia oară la mine un oarecare Gâlmeanu care mi-a spus că a lucrat la Siguranță dar că a fost epurat, însă păstrând contact cu foști lui colegi caută să afle cât mai mult de tot ce este în legătură cu P.N.Ț. și că va veni la mine să-mi comunice regulat tot ce află.

Informațiile lui erau cam de această natură: „Pascu informează siguranța" (Pascu este Secretar gl. adjunct la P.N.Ț.); „Siguranța cunoaște toate chestiunile cari se discută în forurile P.N.Ț.-ului. Indiscrețiile provin din anturajul dlui Penescu"; „Organizația de Olt este pe cale de destrămare"; „siguranța se interesează f. mult de Biroul Presei"; „Mitică Ionescu este agent al Siguranței" și multe altele

Uneori, dar f. rar, comunicam vre-una din aceste informațiuni celor vizați cari văzusem că aproape totalitatea lor erau informații eronate și fără importanță.

Lui Gâlmeanu i-am dat o singură dată 300.000 (trei sute mii) lei aceasta din dispoziția dlui Maniu, bani i-am primit de la Casierul Central Mihăescu.

Gâlmeanu a cerut acești bani pentru un fost coleg al lui actualmente în Siguranță de la care pretindea că are informațiile de cari am vorbit mai sus.

Arăt cu această ocazie că este singurul caz când am dat bani pentru informații și aceasta cu aprobarea

V. Serdici

283

văzut de noi [illegible]

2

... dlui Manoliu. În nici un alt caz n'am dat bani [illegible] nici unei alte persoane. —

[illegible]

22/9/47

DECLARATIE

Subscrisul VASILE SARDICI declar următoarele:

Intr'o zi a venit la mine un domn Cârje care mi-a spus că a fost trimis la mine de către dl. Mihalache pe care l'a servit bine şi mai multă vreme făcând gardă personală şi un buletin informativ pentru dl. Mihalache. Eu nu ştiu ce cuprindea acel buletin informativ. M'a rugat să-l angajez, căci vorbeşte bine englezeşte şi că pentru aceasta l'a trimis dl. Mihalache la mine.-

Eu i-am răspuns lămurit că nu am birou şi nici un serviciu de informaţie, ci numai biroul de Presă străină a partidului şi că îmi pare rău că nu-l pot angaja ştiind aşa de bine englezeşte, dar că nu am buget, nici fonduri.-

Atunci m'a rugat să-l recomand pentru vre'un serviciu la Americani, repetând din nou că este recomandat de dl. Mihalache.-

I-am răspuns că-l voi recomanda dlui Hulick dela Americani, având în vedere că este trimis de dl. Mihalache, şi în adevăr am dat o carte de vizită pentru dl. Hulick, în care rugam să fie angajat, că vorbeşte bine englezeşte şi că-l recomandă dl. Mihalache.-

N'a venit pela mine ca să-mi spună dacă a fost primit sau nu şi mult după acea, trecând intr'o zi ~~xxxx~~ pela Lido, l'am văzut în poartă şi mi-a spus că a fost angajat ca intendent la Lido care fusese inchiriat de Americani.-

Toate acestea s'au petrecut cam prin 1945-1946

Dupe această nu l'am mai văzut până în 1947, când a venit la mine ca intr'un sentiment de recunoştinţă să mă prevină că se fac din nou arestări.-

62

.//.

Apoi a venit altă dată spunându-mi că are un bun prieten, care este intr'o bună situație de a furniza tot felul de informații interesante și că mă roagă să-l recomand la Americani. Mi-a adăugat că prietenul său îl așteaptă pe stradă și că poate să-l cheme în curte. I-am spus că nu am nevoe să-l cheme, să-mi aducă un curriculum vitae și poate buletin de probă și că voi vedea ce pot face.-

Câteva zile după acea mi-a adus curriculum vitae a lui Drăgănescu, dar nu știn minte să-mi fi adus buletinul de probă deoarece nu-mi amintesc delor de ce natură erau aceste informații. I-am spus să aștepte câte-va zile și voi vedea ce pot face. Când a mai revenit, i-am spus că am vorbit la Americani și că să aștepte răspunsul la adresa indicată în curriculum vitae.-

Declar că răspunsul dat lui Cârje de către mine nu corespundea realității intru cât nici n'am vorbit la Americani despre această angajare intrucât știam dela dl. Melbourne că nu trebuie avută incredere în acești așa ziși informatori cari nu urmăresc altceva decât să ia bani, venind cu știri fanteziste. Aceasta mi -e spusese dl. Melbourne mai inainte cu o bucată de vreme în următoarea imprejurare: i-am comunicat dlui Melbourne în casa dlui Hulick, fiind invitat la masă, că un anume Gălmeanu, agent mi-a comunicat că" Buta" dela Misiunea Americană, ar fi informator al Siguranței. Dl. Melbourne a protestat și mi-a spus că Buta e un om cinstit și că agenții inventă astfel de știri pentru a câștiga bani, și că dea are ~~prac~~ experiență în această chestiune.-

/ss / V.V. Serdici

22 Septembrie 1947.-

p. conf.
[signature]

22.9.947
Dată în faţa noastră
[illegible]

286

Declaraţie

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele:

Intr'o zi a venit la mine un domn Cârjă care mi-a spus că a fost trimis la mine de către dl Mihalache pe care l'a servit bine şi mai multă vreme făcând gardă personală şi un buletin informativ pentru dl Mihalache. Eu nu ştiu ce cuprindea acel buletin informativ. M'a rugat să-l angajez, căci vorbeşte bine englezeşte şi că pentru aceasta l'a trimis dl Mihalache la mine.

Eu i-am răspuns lămurit că nu am birou şi nici un serviciu de informaţie, ci numai Biroul de Presă străină a Partidului şi că îmi pare rău că nu-l pot angaja, ştiind aşa de bine englezeşte, dar că nu am buget, nici fonduri.

Atunci m'a rugat să-l recomand pentru vre-un serviciu la Americani, repetând din nou că este recomandat de dl. Mihalache.

I-am răspuns că-l voi recomanda dlui Hulick dela Americani, având în vedere că este trimis de dl Mihalache, şi în adevăr am dat o carte vizită pentru dl Hulick, în care rugam să fie angajat, că vorbeşte bine englezeşte şi că-l recomandă dl Mihalache.

N'a venit pe la mine ca să-mi spună dacă a fost primit sau nu, şi mult după aceea, trecând într'o zi la Lido, l'am văzut în poartă şi mi-a spus că a fost angajat ca intendent la Lido, care fusese îndiriat de Americani.

Toate acestea s'au petrecut cam prin 1945-1946.

După aceasta nu l'am mai văzut până în 1947, când a venit la mine ca într'un sentiment de recunoştinţă să mă prevină că se fac din nou arestări.

Apoi a venit o altă dată spunându-mi că are un bun prieten, care este într'o bună situaţie de a furniza

V. Serdici

Văzut [stamp] d-l min. chestor

tot felul de informaţii interesante, şi că mă roagă să-l recomand la Americani. Mi-a adăugat că prietenul său îl aşteaptă pe stradă şi că poate să-l cheme în curte. I-am spus că nu am nevoe să-l cheme, să-mi aducă un curriculum vitae şi poate buletin de probă şi că voi vedea ce pot face.

Câte-va zile după asta mi-a adus curriculum vitae a lui Drăgănescu, dar nu ţin minte să-mi fi adus buletinul de probă deoarece nu-mi amintesc deloc de ce natură erau aceste informaţii. I-am spus să aştepte câte-va zile şi voi vedea ce pot face. Când a mai revenit, i-am spus că am vorbit la Americani şi că să aştepte răspunsul la adresa indicată în curriculum vitae.

Declar că ~~acest~~ răspunsul dat lui Cârje de către mine nu corespundea realităţii întrucât nici n'am vorbit la Americani despre această angajare întrucât ştiam dela dl Melbourne că nu trebue acordată încredere în aceşti aşa zişi informatori cari nu urmăresc altceva decât să ia bani, venind cu ştiri fanteziste. Aceasta mi-o spusese dl Melbourne mai înainte cu o bucată de vreme în următoarea împrejurare: i-am comunicat dlui Melbourne în casa dlui Hulick, fiind invitat la masă, că un anume Gălmeanu, agent mi-a comunicat că „Buta" de la Misiunea Americană, ar fi informator al Siguranţei. D-l Melbourne a protestat şi mi-a spus că Buta e un om cinstit şi că agenţii inventă astfel de ştiri pentru a câştiga bani, şi că dsa are experienţă în această chestiune.

N. V. [signature] 22 Sept 947

287

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI, declar următoarele:

In primele zile ale lui Ianuarie 1946, am fost trimis de dl. MANIU la dl. MELBOURNE cu o comunicare. După ce am transmis comunicarea, dl. MELBOURNE a converbi cu mine despre diverse, şi mi-a spus să comunic dlui MANIU că ar fi de dorit ca delegaţia permanentă N.T., să recomande pe MIHALACHE ca ministru în guvern.-

Intr'adevăr din partea P.N.T,-ului dl. MANIU a propus pe dl. MIHALACHE, care însă a fost refuzat de guvern.-

/ss/ V.V. SERDICI

22 Septembrie 1947

p. Conf.

22.4.947

Dată în faţa noastră
Prim-Chestor

Semnătură

Declaraţie

Subsemnatul V. Serdici, declar următoarele:

În primele zile ale lui Ianuarie 1946, am fost trimis de dl Maniu la dl Melbourne cu o comunicare. După ce am transmis comunicarea, dl Melbourne a conversat cu mine despre diverse, şi mi-a spus să comunic dlui Maniu că ar fi de dorit ca delegaţia Permanentă N. Ţ., să recomande pe Mihalache ca Ministru în Guvern.—

Într'adevăr din partea P. N. Ţ.-ului dl Maniu a propus pe dl Mihalache, care însă a fost refuzat de Guvern.—

ss. V. Serdici
22/4/47

288

D E C L A R A T I E

Subscrisul VSILE SERDICI declar următoarele: ca o continuare la declaraţia mea din 2 Septembrie 1947 în care relatam cele discutatr de dnii MANIU şi Lawrence la intrevederea pe care au avut-o la finele lunei Iunie 1947, începândul Iulie 1947.-

Dl. Maniu printre altele i-a mai spus Dlui Lawrence că în momentul de faţă Ruşii fortifică în grabă litoralul Mărei Negre la Constanţa spre Varna.-

/ss/ V.V. SERDICI

22 Septembrie 1947.-

p. conf.

22.9.947
Datării fața noastră
Prin Chestor

290

Declarație.

Subsemnatul Vasile Serdici declar următoarele ca o continuare ~~din~~ la declarația mea din 2.9.47, în care relatam cele discutate de dnii Maniu și Lawrence la întrevederea pe care au avut-o la finele lunei Iunie 947, începutul Iulie 947.

D. Maniu printre altele i-a mai spus dlui Lawrence că ~~pagit~~ în momentul de față Rușii fortifică în grabă litoralul Mării Negre la Constanța spre Varna.

V. V. Serdici
22.9.47

P R O C E S - V E R B A L

de confruntare

Astăzi 22 Septembrie 1947.-

Noi, C.Mihalcea Inspector General de Poliţie, asistat fiind de Dl.M.Dulgheru Inspector General de Poliţie, procedând la confruntarea dintre Dnii IULIU MANIU şi VASILE SERDICI, constatăm următoarele:

IULIU MANIU :

Imi amintesc că la una din întrevederile ce am avut cu Dl.Berry, am discutat cele consemnate în nota aid memoir şi pe care o vizez, însă nu-mi amintesc dacă Dl. Serdici sau altcineva a scris-o la maşină.-

Recunosc că eu am făcut corecturile depe această notă întrucât, mi s'a părut că nu s'a notat exact discuţia.- Cu privire la pasagiul relativ la înfiinţarea unui guvern de rezistenţă în străinătate, declar că întradevăr în partidul nostru existau fruntaşi care cereau acest lucru şi atunci eu am discutat cu Dl.Berry tangenţial şi nu m'am dus special pentru acest lucru, ci legătura a venit atunci când i-am mulţumit pentru ajutorul dat spre a putea trimite în străinătate câţiva prieteni în străinătate.-

Precizez că prin ajutorul dat înţeleg înlesnirea ce mi s'a făcut spre a trimite şi a ajunge prietenii mei în străinătate.-

ss.Iuliu Maniu.

VASILE SERDICI :

Această întrevedere a Dlui Iuliu Maniu cu Dl. Berry a avut loc la Misiunea Americană în luna Septembrie 1946 imediat după înapoierea Dlui Berry din America, cu serviciul de interpret la discuţii.- Nu am redactat eu nota însă când am citit-o mi-am dat seama că exprimă ideile şi părerile schimbate cu acea ocaziune de Dnii Maniu şi Berry.-

.../...

Precizez că pasagiul referitor la înființarea unui guvern de rezistență în străinătate, Dl. Maniu, după ce a mulțumit Dlui Berry pentru ajutorul dat spre a-și trimite prieteni în străinătate i'a spus că ar fi putut constitui un guvern de rezistență în străinătate și că ar mai putea să-l constitue, întrebându-l dacă Guvernul American ar aproba un astfel de lucru.- Dl.Berry i-a răspuns că se va informa și va răspunde.- Nu cunosc ce răspuns a dat.- Alte detalii cu privire la constituirea acestui Guvern de rezistență nu s'au discutat.-

ss.V.V.Serdici.

Drept care am dresat prezentul Proces-Verbal spre cele legale.-

INSPECTOR GENERAL:
ss. C.Mihalcea
ss. M.Dulgheru, asistent.

ss.Iuliu Maniu
ss.V.V.Serdici.

p. Conf.

PROCES-VERBAL

de confruntare

Astăzi 22 Septembrie 1947.

Noi,G.Mihalcea Inspector General de Poliţie, asisitat, fiind de Dl.M.Dulgheru Inspector General de Poliţie,procedând la confruntarea dintre Dnii Iuliu Maniu şi Vasile Serdici,constatăm următoarele:

IULIU MANIU:

Imi amintesc că am primit un plan de organizare al Armatei dela Col.Stoika printr'o persoană al cărui nu mi-l amintesc şi pe care l'am dat înapoi persoanei care mi l'a înmânat fără să-l studiez. Nu am cunoştinţă că acest plan a fost predat undeva.-

Consideram că planul urma să fi studiat.

ss. Iuliu Maniu.

VASILE SERDICI:

Prin luna Aprilie 1947 Col.Stoika Stefan a venit la mine acasă şi mi-a prezentat un plan de organizare al Armatei cu rugămintea să-l transmit Dlui Maniu.-

Nu l'am citit,l'am predat Dlui Maniu,căruia i-am spus că este lucrarea D-lui Col.Stoica şi după ce l'a citit, am întrat în camera D-sale,mi-a restituit lucrarea şi l'am întrebat dacă pot să-l predau Dlui Melbourne D-sa mi-a răspuns că pot să-l predau,ceiace eu am făcut.

ss. V.V. Serdici.

IULIU MANIU:

Să răspundă Dl.Serdici ce cuprindea planul: un plan pentru viitor sau o critică şi o îndreptare pentru situaţia actuală.-

ss. Iuliu Maniu.

E.F. ../..

264

294

294

VASILE SERDICI:

Dl.Colonel Stoica după ce mi-a desvoltat conferinţa ţinută la organizaţia militară, mi-a spus că planul se referă la starea armatei şi la îndreptarea situaţiei. Repet că planul nu l'am citit,dar este cel vizat de mine şi de Col.St.Stoica.-

ss. V.Serdici.

Drept care am dresat prezentul proces-verbal spre cele legale.-

INSPECTOR GENERAL,
ss.C.Mihalcea

ASISTENT,
ss.M.Dulgheru

ss. Iuliu Maniu
ss. V.Serdici.

PROCES-VERBAL

de confruntare

Astăzi, 22 Septembrie 1947.

Noi C.Mihalcea Inspector General de Poliţie, asistat fiind de Dnul M.Dulgheru Inspector General de Poliţie, procedând la confruntarea dintre Dnii Iuliu Maniu şi Vasile Serdici, constatăm următoarele:

IULIU MANIU:

Imi amintesc că am avut o convorbire cu un ziarist american anume Lavrance dela ziarul New-York Times. In această convorbire am criticat situaţia internă din ţara noastră şi fără mai repeta amănunte, îmi însuşesc în întregime ideile şi părerile publicate de acesta în ziarul său şi reproduse în ziarul românesc "America" aşa după cum am mai declarat, cu excepţia pasagiului în care gazetarul afirmă că i aşi fi spus despre faptul că Ruşii fortifică malurile Mării Negre din vecinătatea Constanţei şi Dobrogei.- Deşi nu era vorba despre un interviev expres, am dat libertate ziaristului să publice părerile mele. Am folosit ca interpret la această convorbire pe Dl.Vasile Serdici.-

ss. Iuliu Maniu.

VASILE SERDICI:

Recunosc că am fost interpretul Dlui Iuliu Maniu la convorbirea avută de acesta cu ziaristul Lavrance.- Convorbirea a avut loc la locuinţa Dlui Iuliu Maniu (avută la) din casa lui Romulus Boilă.-

Inainte de a citi articolul în cauză, am declarat şi susţin că Dl.Iuliu Maniu a afirmat faţă ziaristul Lavrance că, numai România represintă o stâncă de rezistenţă a democraţiei împotriva expansiunei Rusiei întrucât la afirmaţia ziaristului Lavrance că Grecia şi Tur-

E.F. ..//..

cia reprezintă două poziţii puternice câştigate de Americani, Dl.Iuliu Maniu a replicat că toate ţările satelite Rusiei Polonia, Bulgaria, Jugoslavia, etc. sunt pierdute şi că numai România reprezintă acea stâncă de rezistenţă. Ca dovadă este că Ruşi au înţeles acest lucru şi că au început a fortifica malurile Mării Negre la Constanţa şi Varna.

ss. V.V. Serdici

IULIU MANIU:

Este adevărat tot ceiace afirmă Dl.Serdici cu aceiaşi excepţie că eu nici atunci şi nici cu alte ocaziuni nu am discutat chestiuni cu caracter militar.-

ss. Iuliu Maniu

VASILE SERDICI:

Precizez că Dl.Iuliu Maniu argumentând faţă de acel gazetar, i-a spus că dacă şi această stâncă - România - va cădea, atunci Rusia va putea să-i arunce uşor în mare din poziţiile lor din Grecia şi Turcia.-

ss.V.V.Serdici

IULIU MANIU:

Recunosc că această afirmaţiune făcea parte din ansamblul discuţiei avută cu ziaristul Lavrance.-

ss. Iuliu Maniu

Drept care am dresat prezentul Proces-Verbal, spre cele legale.-

INSPECTOR GENERAL,
ss.C.Mihalcea

ASISTENT,
ss.M.Dulgheru

p. Conf.

297

297

D E C L A R A T I E

Subscrisul VASILE SERDICI declar următoarele:

La intrevederea avută de dl. Maniu cu dl. Bery pela 28 sau 29 Noembrie 1946 i-a prezentat dl. Maniu intre altele un dosar adresat O.N.U-ului având ca scop reluarea în discuţie a problemei României în faţa acelui for mondial. Dl. Bery nu a acceptat să transmită dosarul adresat O.N.U-ului, deoarece zicea dlui nu este permis să transmită documente destinate altcuiva, decât departamentului de Stat.-

La plecarea dl. Melbourne a spus dlui Maniu, că poate lăsa dosarul acolo, urmând să-l ridice când doreşte, intrucât dosarul era foartevoluminos şi putea atrage atenţia. Dl. Maniu a mulţumit spunând că va trimite pe altcineva după el.-

Peste vre'o săptămână, fiind la dl. Melbourne dsa mi-a spus intre altele, că pot comunica dlui Maniu, că dosarul totuşi a plecat la O.N.U.-

Comunicând aceasta Dlui Maniu dsa a fost foart mulţumit.-

/ss/ V.V. Şerdici

24 Septembrie 1947.-

p. conf. [signature]

67

24. 9. 947

dată în fața noastră
Gent. Cestor [illegible]

298

298

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar următoarele:

La întrevederea avută de D-l Maniu cu dl Berry pe la 28 sau 29 Nov. 1946 i-a prezentat d-l Maniu între altele un dosar adresat ONU-lui având ca scop reluarea în discuție a problemei României în fața acelui for mondial. D-l Berry nu a acceptat să transmită dosarul adresat ONU-lui, deoarece zicea dlui nu-i este permis să transmită documente destinate altcuiva, decât departamentului de Stat.

La plecare dl Melbourne a spus dlui Maniu, că poate lăsa dosarul acolo, urmând să-l ridice când dorește, întrucât dosarul era f. voluminos și putea atrage atenția. D-l Maniu a mulțumit spunând că va trimite pe altcineva după el.

Peste vreo săptămână, fiind la D-l Melbourne, dsa mi-a spus între altele, că pot comunica dlui Maniu, că dosarul totuși a plecat la ONU.

Comunicând aceasta dlui Maniu dsa a fost f. mulțumit

ss. V. Serdici
24/9/47.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI născut în 1889, Aprilie 30, la Bucureşti, fiul lui Vasile şi Carolina Serdici, de profesie inginer, domiciliat în Bucureşti, Str.Grl.Christian Tell 10, recitind şi menţinând declaraţiile mele anterioare arăt că printre altele declaram şi declar şi azi următoarele:

La întrevederea MANIU - GENERAL SCHUYLER (American) şi Barton Berry, Ministru U.S.A. avută după 6 Martie 1945, Dl. Maniu, i-a rugat "să facă tot posibilul să impiedice recunoaşterea Guvernului Groza de către America, arătând descurajarea mare care ar cuprinde poporul Român dacă s'ar face această recunoaştere".

La aceiaşi întrevedere "Maniu expunând situaţia care o consideră anarhică din ţară şi întrebând dacă nu cred domniile lor că ar fi potrivit a răspunde cu violenţă la violenţele comuniştilor, Dl.General Schuyler i-a răspuns pe un ton foarte hotărât: nu pot recomanda aşa ceva şi vă vorbesc ca membru în Comisia de Control".

Declaraţia mea din 5 Septembrie 947 pag.

La întrevderea Berry - Maniu avută înaintea Conferinţei Păcei,

"Dl.Maniu i-a cerut ca să comunice Guvernului U.S.A. să dea instrucţiuni delegaţilor săi la Conferinţa Păcei ca să se ceară guvernului Român ca în delegaţia Română care va fi trimisă la Conferinţa Păcei să fie inclus şi un reprezentant al P.N.T."

Declaraţia mea din 6 Septembrie 1947, pag.

La întrevederea Berry - Maniu în Aprilie 946.

"Dl.Maniu a intrat în subiect care era formularea unui protest contra faptului că Statele Unite pri.

E.F.

..//..

vesc cu indiferenţă întâmplările zilnice din România, unde Guvernul calcă în fiecare zi angajamentele luate pe baza acordului de la Moscova. Nu a lipsit să adauge că România este singura forţă democratică în picioare,re referindu-se la P.N.T. pe când Bulgaria,Polonia şi Jugoslavia sunt deja căzute în mâinile regimului totalitar comunist, instalat în acele ţări de Rusia Sovietică.

A terminat cerând o acţiune energică din partea Guvernului American întru respectarea semnăturei sale pe documente internaţionale.-

Dl.Berry a adăugat... că va fi greu în acest moment de a face o acţiune diplomatică mai viguroasă şi că dealtfel problema românească nu se va putea rezolva ca problemă de sine stătătoare, ci împreună cu problema Poloniei,Jugoslaviei, Bulgariei şi Ungariei".

Declaraţia mea din 5 Septembrie 947,pag.

La întrevederea Maniu - A.Holman (Ministrul Marei Britanii).

"Dl.Maniu a reeditat întreaga sa expunere din ziua precedentă de la Americani în acelaş cuprins şi în acelaş ton.-

In legătură cu protestul Dlui Maniu dsa a terminat cu următoarea frază: şi astfel îşi va perde întregul prestigiu în Subestul European (a spus aceasta relativ la faptul că Englejii nu intervin destul de energic pentru a impune României respectarea acordului dela Moscova).

Declaraţia mea din 5 Septembrie 1947,pag.

La întrevederea Maniu - Berry din Iulie sau August 1946:

"Dl.Maniu... a rugat pe Dl.Berry să meargă de pildă la biroul din Piaţa Amzei pentru a vedea parţialitatea cu care se lucrează.....(la biroul din piaţa Amzei,pentru înscrieri în liste şi redactarea şi înmânarea contestaţiunilor,Primăria I.Galben).

Dl.Maniu..... a revenit.... că-i pare rău că a cedat şi că a delegat un Ministru în Guvern şi că în

..//..

adevăr reflectează să se retragă din alegeri.

Dl.Berry i-a spus că în această chestie nu poate da nici un sfat oficial dar că personal îi spune că cine nu luptă piere.

Dl.Maniu a arătat Dlui Berry că este indispensabil să fie trimişi observatori oficiali din partea Americii şi Angliei, altfel aceste alegeri vor degenera într'o farsă.-

Dl.Maniu (a cerut ca guvernul American) "să ceară amânarea alegerilor şi luarea de la început a operaţiunilor de constituire a listelor electorale".

Declaraţia mea din 5 Sept.1947, pag.

La întrevederea MANIU - HOLMAN din Iulie sau August 1946:

"Dl.Maniu a repetat aci aproape exact cea ce spusese ziua precedentă dlui Ministru Berry.

Dl.Holman a sugerat ca dl.Maniu să dispună prin conducerile judeţene ca în fiecare comună să se întocmească liste de cei lăsaţi pe din afară din listele electorale...."

Declaraţia mea din 5 Septembrie 1947,pag.

La întrevederea de la sfârşitul lui Septembrie sau începutul Octombrie 1946:

"Dl.Maniu a urat bun sosit Dlui Berry (imediat la întoarcerea acestuia din America) după care, Dl.Maniu a protestat împotriva falsificării registrelor electorale de către Guvernul Român,arătând că prin falsificarea alegerilor se va alege un parlament pur comunist care va cere anexarea imediată a României la U.R.S.S. şi a accentuat că prin aceasta Anglia şi America nu vor mai putea spera să găsească în România un punct de reazim.-

Ţin minte că a cerut demiterea Guvernului şi amânarea alegerilor,contrariu el vrea să retragă din Guvern Ministrul N.T.(Haţieganu) Dl.Berry a spus că ar fi o mare greşală din alegeri sau retragerea din Guvern

arătând că acelaş sfat a dat şi partidului Liberal (Brătianu). A mai adăugat ca în nici intr'un caz Dl. Maniu să nu procedeze la o astfel de măsură fără a-l consulta şi pe dsa, arătând totodată că retragerea din Guvern a Ministrului N.T. şi a acelui Liberal, Guvernul Român nu va mai fi un Guvern reprezentativ, şi ca atare cu un astfel de Guvern nu se va semna tratatul de Pace, cea ce ar avea de efect ca România să continue a fi ocupată de armata Rusească.-

Dl.Berry i-a mulţumit Dlui Maniu pentru activitatea dusă la Paris în timpul Conferinţei de Pace de către echipa dsale, formată din Gafencu, Tilea, Creţianu, cari au fost de mare ajutor prin munca depusă şi prin datele furnizate.-

Dl.Maniu a rugat pe Dl.Berry ca să dea ajutor la formarea unui Guvern N.T. în străinătate care va fi un Guvern Român al rezistenţei, contra Guvernului din Ţară.-

Dl.Berry a răspuns că va informa Guvernul U.S.A. asupra cererilor Dlui Maniu".

Declaraţia mea din 17 Septembrie 1947, pag.

La confruntarea din 22 Septemvrie 1947 între Dl.Maniu şi subsemnatul am declarat că "dl.Maniu..i-a spus că ar fi putut constitui un Guvern de rezistenţă în în străinătate şi că ar mai putea să-l constitue încă, întrebându-l dacă Guvernul American ar aproba un astfel de lucru. Dl.Berry i-a răspuns că se va informa şi va răspunde."

Declaraţia mea din 22 Septembrie 1947, pag.

La întrevederea MANIU - HOLMAN la sfârşitul lui Sept.sau începutul lui Octombrie 1946:

"Dl.Maniu a repetat cele expuse dlui Berry cu o zi înainte şi a formulat aceleaşi cereri (demiterea imediată a Guvernului şi amânarea alegerilor).

Dl.Maniu insista extrem de puternic ca Guvernele Anglo-American să trimită o notă de protest în

contra modului cum se desfăşoară activitatea pre-electorală a Guvernului Român.-

Dl.Holman i-a spus că actualmente Anglia are nenumărate interese răspândite pe tot globul,ca dealtfel şi Statele Unite,şi că nici Anglia nici U.S.A.nu pot face presiuni în mod simultan în multe părţi. Că î acest moment îi interesează in prim rând apărarea Mediteranei,iar apoi după Grecia şi Turcia vine rândul Coreei,apoi Germania şi Austria şi apoi România."

Declaraţia mea din 5 Septemvrie 1947,pag.

La întrevederea MANIU - BERRY din 28 sau 29 Noembrie 1946:

"Dl.Maniu a reluat teza că noul parlament compus aproape exclusiv de Comunişti va face şah la Rege şi va cere în curând alipirea la Rusia Sovietică.

Dl.Maniu cerea anularea alegerilor.

In acelaş timp cerea ca Dl.Ministru să pună toată influenţa dsale pentru a determina pe Rege să nu deschidă parlamentul.

Argumenta deasemeni că Regele de fapt nici nu ar trebui să fie El acela care hotărăşte deschidere Camerei,recte sancţionarea lor, căci nu El, ci cele trei Guverne semnatare ale Guvernului de la Moscova au hotărât ţinerea acestor alegeri.-

Dl.Maniu sugera procedeul de a întreba în prealabil cele trei Guverne semnatare ale acordului de la Moscova dacă consideră aceste alegeri valabile."

Declaraţia mea din 5 Sept.1947, pag.

La întrevederea MANIU - HOLMAN, din 28 şi 29 Noembrie 1946.

"Dl.Maniu cerea anularea alegerilor,adresare unei note severe din partea guvernului Britanic,Guvernului Român, cerea reexaminarea întregei situaţiuni româneşti şi deasemeni îl ruga să intervină la Rege pentru prorogarea Parlamentului. Dl.Maniu înşira aceleaşi argumente. Si dlui Holman Dl.Maniu îi arătase că nu Regele a avut iniţiativa convocărei Corpului Electoral

ci semnatarii acordului dela Moscova, şi că prin urmare Regele nu poate deschide Parlamentul fără avizul acelor puteri.-

Dl.Maniu a reînoit cererea printru o notă drastică către Guvernul Român. Dl.Holman a răspuns că va comunica Guvernului său, dar nu crede că nota va veni înainte de 15 Ianuarie 1947.-

Declaraţia mea din 5 Sept.1947, pag.

Intrevederea MANIU - BERRY sfârşitul Martie, începutul Aprilie 1947.-

"Obiectul conversaţiei îl forma chestiunea arestărilor în liste N.T.-lor.

Dl.Maniu a cerut ca Misiunea să informeze Guvernul U.S.A. despre toate acestea pentru a cere imediata lor eliberare şi trimiterea lor în faţa judecăţei Deasemeni i-a cerut să trimită ofiţeri şi ziarişti americani la diversele inchisori din România pentru a se asigura de toate aceste lucruri.

Dl.Maniu a adăugat că faţă de procedeele ilegale şi violente din partea Guvernului Român el are destulă putere dispunând de forţe în P.N.T., cari sunt mai numeroase decât acele ale partidului comunist, că el poate să bată în loc să fie bătut şi că cu aceste forţe să răstoarne Guvernul.

Că este forţat să pornească la represalii pentru înlăturarea Guvernului. Nu voeşte însă să procedeze la violenţă fără a cunoaşte şi părerea celorlalţi semnatari ai tratatului şi în special al Americei.-

La aceste, Dl.Berry i-a răspuns: aceasta este o întrebare esenţială (aleading question) şi că-i va răspunde în câte-va zile.

Dl.Maniu a repetat şi cu această ocazie că el nu este înţeles de Guvernul U.S.A.şi Englez repetând şi această dată declaraţia sa făcută şi la anterioarele intrevederi (despre care am uitat în declaraţiile mele respective) şi anume că el nu luptă numai pentru România, dar în acelaş timp, să nu se uite, că luptă şi pentru America şi Anglia.-

La întrebarea Dlui Maniu că de ce nu este aju

..//..

tată şi România aşa cum este ajutată Grecia sau Turcia, Dl.Berry a răspuns că România nu formează o problemă de sine stătătoare, că este conexată cu a Poloniei, a Jugoslaviei, a Ungariei şi Bulgariei, şi ca atare va fi rezolvată.-

La care Dl.Maniu a răspuns:

Polonia aţi pierdut-o, Jugoslavia aţi pierdut-o, şi tot astfel şi Bulgaria, Ungaria sunteţi pe cale să-o perdeţi. Numai este decât rezistenţa României, şi pe care deasemenea o veţi pierde dacă amânaţi prea mult.

Declaraţia mea din 6 Sept.1947, pag.

La intrevederea MANIU - HOLMAN, sfarşitul lunei Martie, inceputul Aprilie 1947. " Dl.Mania a reeditat aceleaşi cereri şi aceleaş concluziuni ca şi la Dl. Berry, inclusiv afirmaţia ca Dsa luptă nu numai pentru România dar şi pentru Anglia şi U.S.A.

La aceasta intrevedere Dl.Maniu a cerut Dlui Holman să-i faciliteze dlui Mihalache plecarea în Anglia.-

Dl.Maniu a însistat şi arătat că echipa dsale din străinătate este slabă şi ca atare plecarea Dlui Mihalache se impune.

Dl.Holman a răspuns că nici vorbă nu poate fi de aşa ceva, că dacă însă Dl.Mihalache plecând va ajunge în vre-o zonă engleză atunci el (Holman) va interveni ca să-i se dea drumul mai departe.-

Dl.Holman arătând posibilităţile Guvernului Britanic, Dl.Maniu supărat a spus: că dacă ştia aceste lucruri, adică imposibilitatea Angliei de a-l ajuta, deşi i-a promis sprijin, el (dl.Maniu) s'ar fi aranjat cu Ruşii de mult căci desigur că ar fi găsit posibilitatea".

Declaraţia mea din 6 Sept.1947, pag.

La intrevederea BERRY - MANIU, în ajunul plecării lui Berry din România, Dl.Maniu l'a asigurat pe Dl. Berry (Dl.Sabin Manoilă traducea, eu nescoţând un cuvânt).

..//..

că dsa regretă mai mult plecarea Dlui Berry, care i-a fost de atâta suport moral şi care i-a dat uneori în afara unui concurs eficace dar şi sfaturi atât de utile.

Dl.Berry a adăugat textual: să nu vă pară deci rău domnule Maniu.

Aici nu am putut forţamente să fiu de mare folos nici dvoastre nici cauzei democrate din România. Insă acolo să fiţi asiguraţi, cauza Dvoastre şi a României va avea în mine cel mai bun avocat."

Declaraţia mea din 6 Sept.1947, pag.

La întrevederea MANIU - MELBOURNE (Consilier de Legaţie U.S.A.) 1_n cursul lunei Martie 1947.

" Ca şi în alte cazuri, la sfârşit de audienţă dl.Melbourne a făcut recomandarea pe care o făcuse înaintea lui în urma altor întrevederi dnii Berry şi Holman, dar mai cu samă Americanii, intre cari şi dl. General Schuyler ca Dl.Maniu să nu se descurajeze şi să continue acţiunea pe linia iniţială.

Declaraţia mea din 6 Sept.1947, pag.

La întrevederea MANIU - ziarist american Lawrence, din jurul lui 1 Iulie 947.-

"La un moment dat dl Lawrence i-a spus că U.S.A. au întreprins o acţiune de ajutorare în Grecia şi că nu este exclus ca aceasta să fie extinsă la momentul oportun spre Nord.-

Dl.Maniu i-a spus că se teme că aceasta va fi prea târziu pentru Romania şi i-a atras atenţia ca Americanii să nu-şi închipue că situaţia lor este atât de sigură în Grecia. Aceasta ar putea fi dacă între Grecia şi Rusia ar exista state Suverane. Dar cum Bulgaria, Polonia şi Jugoslavia sunt azi satelite ale Rusiei, numai România a rămas o stâncă care ar putea fi în calea Rusiei, iar dacă şi această singură stâncă va fi prăvălită, atunci Rusia cu cea mai mare uşurinţă va putea arunca în mare forţele americane aduse acolo.-

Declaraţia mea din 2 Sept.1947, pag.

..//..

"Ca o continuare la declaraţia mea din 2 Sept. 1947, în care relatam cele discutate de Dnii Maniu sau Lawrence, la intrevederea pe care au avut-o la finele lunei Iunie 1947, inceputul Iulie 1947.-

Dl.Maniu printre altele i-a mai spus Dlui Lawrance că în momentul de faţă Ruşii fortifică în grabă litoralul Mărei Negre la Constanţa spre Varna".

Decl.mea din 22 Sept.1947, pag.

La confruntarea dintre subsemnatul şi Iuliu Maniu din 22 Sept.1947, în chestiunea întrevederei Maniu-Lawrence am declarat că:

"Dl.Iuliu Maniu a afirmat faţă de ziaristul Lawrence reprezintă o stâncă de rezistenţă a democraţiei impotriva expansiunei Rusiei intrucât la afirmaţia ziaristului Lawrance că Grecia şi Turcia represintă două poziţii puternice câştigate de Americani, Dl Iuliu Maniu a replicat că toate ţările satilite Rusiei, Polonia, Bulgaria, Jugoslavia etc., sunt perdute şi că numai România represintă această stâncă de rezistenţă. Ca dovadă este că Ruşii au înţeles acest lucru şi că au început a fortifica malurile Mărei Negre la Constanţa şi Varna.

Precizez că Dl.Iuliu Maniu argumentând faţă de acel gazetar, i-a spus că dacă şi această stâncă - România - va cădea, atunci Rusia va putea să-i arunce uşor în mare din poziţiilor lor din Grecia şi Turcia.-

Pag.

Prin toamna 1945 Vice-Amiralul Stevenson (Englez) mi-a spus: "să-i spui Dlui Maniu să-şi urmeze nealterat drumul pe care merge.-

Lăsându-l acasă pe Stevenson, Dl.Masterson (Colonel Englez) m'a condus la casa mea, iar la poarta mea mi-a spus: să-i spui Dlui Maniu să-şi ţie gura căci Dl.Maniu nu ştie să tacă.

A doua zi am comunicat Dlui Maniu cele spuse de Stevenson şi Masterson.

Decl.mea din 6 Sept.1947, pag.

..//..

"Imediat dupe demisia Dlui Maniu dela şefia partidului, cam pe la 30 Noembrie 1946 Dl.Melbourne m'a chemat să mă întrebe ce se petrece şi să-i dau răspuns Dlui Maniu că nu trebue să abandoneze şefia".

Decl.mea din 6 Sept.1947,pag. .-

"Pe Mrs.Thaer,ziaristă americană,o cunosc prea puţin întrucât n'am văzut-o decât de 2 ori. Stiu că Bani Ghica era în bune relaţii cu Mrs.Thaer, la care se refugiase pe câte-va ore când era urmărit de poliţie.-

Decl.mea din 18 Sept.1947, pag.

La una din ultimele întrevederi pe care Dl. Maniu le-a avut cu Dl.Berry, Dl.Maniu a rugat pe Dl. Berry ca să intervină pe lângă autorităţile americane competente să înlesnească plecarea Dlui Vişoianu din Frankfurt,unde se află reţinut de o bucată de vreme. Dl.Berry a promis concursul Dsale.-

Decl.mea din 18 Sept.1947,pag.

"Cam prin Decembrie 1946 am primit un telefon dela Dl.Roy Melbourne ca să vin la Dsa. Acolo m'a primit imediat şi... mi-a înmânat o scrisoare în plic închis fără menţiunea expeditorului,purtând ca adresă numai cuvintele: "Dlui Iuliu Maniu". Dl.Melbourne s'o predau Dlui Maniu. Ajuns acasă i-am predat-o imediat Dlui Maniu, informându-l de unde o aduc. După ce a cetit-o mi-a dat-o şi mie s'o citesc.-

Scrisoarea era de 2 3/4 pagini scrisă la maşină....şi semnătura Gr.Gafencu".

Decl.mea din 7 Sept,1947,pag.

"In primele zile ale lui Ianuarie 1946 Dl. Melbourne a convorbit cu mine despre diverse şi mi-a spus să comunic Dlui Maniu că ar fi de dorit ca delegaţia permanentă N.T.,să recomande pe Mihalache ca

..//..

Ministru în Guvern.-

Intr'adevăr din partea P.N.T.-ului Maniu a propus pe Dl.Mihalache ca Ministru în guvern, care însă a fost refuzat de Guvern."

Decl.mea din 22 Sept.1947, pag.

"Tot atunci dl.Mac Cormack a spus intre altele Dlui Maniu : că opoziţia din România s'a obişnuit ca alţii să-i apere interesele şi cp ar trebui să ia pilda Germaniei şi a Greciei unde să ia atitudini împotriva comuniştilor, pe când opoziţia din România nu face altceva decât să se lamenteze şi să ceară ajutor de la alţii şi că opoziţia ar trebui să reziste la arestări întru cât cauzele mari se câştigă prin lupte şi nu prin lamentaţiuni".

Decl.mea din 14 Sept. 1947, pag.

"La întrevederea avută de Dl.Maniu cu Dl. Berry pe la 28 sau 29 Nov.1946 i-a prezentat Dl.Maniu între altele un dosar adresat O.N.U.-lui.

Dl.Berry nu a acceptat să transmită dosarul adresat O.N.U.-lui deoarece zicea Dlui nu-i este permis.-

Peste vre-o săptămână fiind la Dl.Melbourne D-sa mi-a spus între altele că pot comunica dlui Maniu că dosarul totuşi a plecat la O.N.U."

Decl.mea din 24 Sept.1947, pag.

"Dl.Melbourne m'a chemat dupe convorbirea avută cu Dl.Maniu prin Septembrie 1946 (aici precizez că poate fi sfârşitul lui Septembrie 1946 sau începutul lui Octombrie 1946, sau mai exact dupe ce Dl Berry s'a întors de la Washington).

şi mi-a spus că pot comunica dlui Maniu că nota cerută de dsa privitor la pregătirea alegerilor pe baza nouei legi electorale va fi publicată în curând.-

..//..

Scurt timp dupe acea a fost trimisă nota în chestiune guvernului Român".

Decl.mea din 6 Sept.1947, pag.

"Dl.A.Holman....mi-a remis copie notei trimisă guvernului Român cu următoarele cuvinte: te rog spune domnului Maniu când îi vei preda această copie (copia notei către guvernul Român) că m'am gândit să i-o trimit,ştiind că Guvernul Român nu ô publică".

Decl.mea din 5 Sept.1947,pag.

"Cu altă ocazie dl.Maniu mi-a spus că şi în chestia voluntariatului lui Mihalache el (Maniu) l'a sfătuit să nu meargă voluntar. Si in această privinţă Mihalache susţinea faţă de mine că ar fi avut consimţământul lui Maniu.

Tot atunci mi-a declarat că dându-şi dimisia din Consilieratul Regal a spus Regelui Carol că nu va mai apare dela Dobreşti decât atunci când va simţi că-l cheamă ţara şi că acest lucru l'a simţit când a sunat mobilizarea din 1941.

Dl.Mihalache mi-a declarat că atunci când a sunat mobilizarea a făcut o cerere la M.S.A. ca să fie înrolat.-

In continuare Mihalache mi-a declarat că Antonescu aflând despre cererea făcută de Mihalache şi felul cum a fost soluţionată a dat ordin ca Mihalache să fie mobilizat la Cartierul General.

Decl,mea din 2 Sept.1947,pag.

"Dl,Melbourne m'a rugat să trec să-l văd cam la a doua jumătate a lui Febr.1947 şi ducându-mă m'a întrebat deci Dl.Maniu nu a depus şi dsa un memoriu privitor la Tratatul de Pace,astfel cum au făcut celelalte partide, citându-mi pe Socialişti şi pe Liberali.-

Tocmai prin Martie am adus răspunsul când

Dl.Maniu a venit pe câte-va zile la Bucureşti. Răspunsul era: nu pot face ceruta declaraţie înainte de ratificarea tratatului de Pace.

Acest lucru l'am comunicat Dlui Melbourne care a rămas foarte nedumerit. Atunci i-am spus Dlui Melbourne că dela Dl.Maniu ştiam din conversaţii particulare că Dl.Maniu afirmă că el nu poate face vre-o declaraţie la Tratatul de Pace fără a vorbi el,Maniu,de Basarabia şi Bucovina, şi dacă face aceasta îi este teamă că Rusia nu va mai ratifica tratatul de pace şi deci se va prelungi existenţa Comisiei de Control".

Decl.mea din 6 Sept.1947,pag.

"Despre referatul redactat de conducerea partidului asupra Tratatului de Pace, declar:

Referatul....3) afirma că România nu a obţinut satisfacţie şi dreptate decât în cea ce priveşte graniţele de West, 4) afirmaţiunea că România are dreptul ca acest tratat să fie revizuit".

Decl.mea din 15 Sept.1947,pag.

"Linia mea însă exprimată şi verbal era să nu se publice nimic ce ar constitui un atac în contra Ruşilor.-

Când buletinul în urma demisionarei mele a trecut la Secretariatul General şi-l conducea Mocanu nu s'a procedat astfel.-

Am constatat că se dă mare preferinţă articolelor critice faţă de Sovietă. De acea într'o zi, cam Noembrie sau Decembrie 1946 am şi spus Dlui Maniu că buletinul a devenit o recenzie de articole antisovietice. Dl.Maniu n'a răspuns nimic".

Decl.mea din 19 Sept.1947,pag.

"In cursul intrevederilor pe care Dl Maniu le avea cu Miniştrii straini (Americani sau englez) dsa aproape invariabil pronunţa : 1) toate bogăţiile Ţării sunt jertfite de Guvernul Groza Ruşilor, 2) Comerţul

..//..

României a ajuns la un nivel de troc medieval prin acorduri unilaterale cu Ruşii 3) cu toate recoltele proeste, ni se ia şi ultimul bob de grâu de către Ruşi 4) Toată producţia Românească merge la Armistiţiu. Altădată dl. Maniu a mai afirmat că Ruşii au pus mâna pe toate Societăţile comerciale, industriale şi bancare mai importante".

Decl. mea din 17 Sept. 1947, pag.

"Astfel că delegatul american (Thorpe) a luat cuvântul blamând în conferinţă Uniunea Sovietică. Gr. Gafencu spunea în scrisoare că el a prezentat delegatului American aceste date.-

Scrisoarea cuprindea intâi confirmarea primirei unei scrisori a dlui Maniu cuprinzând instrucţiuni referitoare la acţiunea în legătura cu conferinţa de pace dela Paris. Apoi relata munca intensă făcută de grupul Român menţionând meritele dlui Tilea, Creţianu şi Augustin Popa."

Decl. mea din 7 Septembrie 1947, pag.

"Stiu dela Virgil Solomon cu două trei zile înainte că tineretul N.T., va fi masat pe str. Wilson iar membrii din organizaţia muncitorească a P.N.T. vor aştepta la Soc. de Asigurări din clădirea Fundaţiilor Regale şi ca Dl. General Barbu este conducătorul grupelor Bani Ghica mi-a povestit că el a condus echipa depe lângă poarta Palatului Regal care a răsturnat camioanele şi le-a incendiat.-

Tot Bani Ghica îmi povestea atunci că în faţa cercului militar şi pe str. Sărindari au fost atacaţi trecătorii cari aveau aparenţa de evrei şi că se striga "jos jidanii".

Aceste lucruri au fost făcute de manifestanţii conduşi de Bani Ghica şi conducători din P.N.T."

Decl. mea din 31 Aug. 1947, pag.

..//..

282 313

"In legătură cu cele petrecute la 8 Nov.1945 ştiu de la Virgil Solomon şi Bani Ghica că manifestaţia a fost pregătită până la detalii de Bani Ghica, dr. Virgil Solomon, Tarţea, Ilie Lazăr şi Bărbuş."

Declaraţia mea din 2 Sept.1947, pag.

"Părerile dlui M.Popovici erau mai temperate. Astfel după 8 Nov.1945 mi-a spus: eu am spus de la început că nu trebue manifestaţii cari degenerează în provocaţiuni."

Decl.mea din 2 Sept.1947, pag.

"In cea ce priveşte Legionarii din P.N.T.arăt că ei erau mai bine văzuţi de Dnii Leucuţia, Virgil Solomon.-

Dr.Virgil Solomon intra şi în discuţii, spunând că.....sunt mai dinamici, că pot fi agresivi, pe când noi N.T., suntem crescuţi în spirit prea molatec.-

Maniu avea în cea ce priveşte pe Legionari aceleaşi argumentaţii. Astfel mi-a spus într'o zi despre Bani Ghica că deacea e curagios pentru ca are educaţie legionară."

Decl.mea din 2 Sept.1947, pag.

"La un moment au intrat pe uşe un grup de tineri cari păreau entuziaşti (din tineretul N.T.) cari s'au adresat de îndată Dlui Ilie Lazăr în prezenţa D-lui Maniu cerându-i să vie de îndată în str.Clemenceau Nr.6 şi să le vorbească întrucât gărzile Iuliu Maniu care pleacă sunt încolonate.

Dl.Ilie Lazăr s'a ridicat imediat a salutat pe dl.Iuliu Maniu zicând: "Domnule Preşedinte, mă duc să le vorbesc aşa cum ştiu eu şi să fiţi mândru de ei.

Decl.mea din 25 Sept, 1947, pag.

"Abea în luna Iunie 1947 Dl.Maniu venind la mine mi-a spus că biroul a hotărât ca eu să primesc o

..//..

sumă de bani pe care nu am voe s'o distribui fără dispoziţia sau recomandarea pe care o voi primi de la Dl. Mihalache sau Dna Teodoru sau alţi fruntaşi din partid.

Restul de 32.000.000 le-a, distribuit numai persoanelor venite la mine cu recomandarea respectivă, ţin minte că printre cei cari mi-au trimis oameni spre a le da ajutoare băneşti sunt: Mihalache, Penescu, Angel, şi chiar Dl. Maniu.-

Nu am cunoscut personal pe nici una din persoanele cari au venit la mine pentru aceste ajutoare, iar cea ce le-am dat numai şi numai pe baza recomandaţilor arătate mai sus.-

Astfel eu nu am ştiut dacă banii luaţi de la mine merg la cei refugiaţi (ascunşi) în munţi, în schimb Dl. Mihalache care mi-a trimis astfel de oameni ştie unde mergeau banii".

Decl. mea din 9 Sept. 1947, pag.

"Recunosc că scrisoarea din 30 Mai 1947 adresată "Domnule Preşedinte", semnată Petre Popescu, expediată dela ferma Mătăsaru.

In luna Iulie 1947 dl. Mihalache mi-a predat dupe ridicarea şedinţei 3 scrisori printre cari se afla şi acea cu indicaţiile de mai sus.

Am întrebat pe Dl. Mihalache dacă trebue să-i dau bani şi în mâna cui. La care Mihalache a răspuns: îi treci la tabloul de evidenţă a refugiaţilor, bani n'ai n'ai de dat. Asta mă priveşte, căci sunt din judeţul meu".-

Decl. mea din 14 Sept. 1947, pag.

"Prin Decembrie 1944 Dl. Maniu m'a însărcinat să mă ocup de Biroul Presei Străine al P.N.T.

Dl. Maniu mi-a ~~spus~~ atras atenţia de a preda acest buletin străin misiunilor, să i-l prezinte şi Dsale. Am procedat întocmai....şi niciodată dsa nu mi-făcut nici cea mai mică observaţie.-

Informaţiile pe care le treceam în buletinul informativ pentru străini le primeam de la Dl. Maniu

..//..

direct, altele dela Secretariatul General (Penescu), 315
altele de la membrii P.N.T.-ului din Bucureşti şi Provincie.-

Informaţiile trecute în buletin erau tendenţioase în sensul că ele trebuiau să arunce o lumină cât mai nefavorabilă asupra procedeelor Guvernului.

Buletinul îl predam printr'un curier iar uneori îl dădeam personal dlui Hulick de la Americani şi lui Key de la Englezi. Uneori,şi numai Cpt.Key... îmi cerea informaţii suplimentare la cele arătate în buletin,fie că îmi cerea o complectare a lor,fie că-mi cerea sursa. In general cererea aceasta de lămuriri suplimentare se referea la chestiuni economice.-

Imi aduc aminte că astfel de lămuriri mi-au fost cerute de cpt.Key relativ la date referitoare la extracţia petrolului, la gazul metan, la agricultura. In aceste cazuri informam în rândul întâi pe Dl.Maniu care mă îndemna cui să mă adresez pentru a obţine datele cerute".

Decl.mea din 29 August 1947,pag.

"Tot ce am predat la Misiuni,fie ca studii,fie ca răspuns la informaţiile cerute fie ca informaţii predate fără a fi fost cerute,nu am predat fără să fi avut aprobarea sau îndrumarea Dlui Maniu. De cele mai multe ori, Dl.Maniu însuşi îmi preda note informative primite direct de D-lui pentru a le transmite.

Am făcut aceste servicii în calitate de N.T., şi mai ales de însărcinat a Dlui Maniu cu aceste lucrari."

Decl.mea din 16 Sept.1947,pag...

"Insă ştiam de la Dl.Maniu,din alte împrejurări, că trebue să predau, orice este în legătură cu executarea armistiţiului, şi în general ori ce poate interesa misiunile diplomatice".

Decl.mea din 4 Sept. 1947,pag...

"Dl.General Cassian....mi-a adus într'o zi, cred că prin Mai 1947,un tablou cu producţia curentă a Reşiţei.-

Această copie am predat-o Dlui Robinson,ataşat Comercial al Misiunei Engleze,în str.Jules Michelet. Dsa mi-a cerut numai sursa lucrării".

Decl.mea din 4 Sept. 1947,pag....

"In maşină la plecare am spus Dlui Maniu că pe Dl.Melbourne l'ar interesa problema aplicărei reformei agrare şi efectele ei. Dl.Maniu m'a sfătuit să fac o lucrare cât mai atentă şi să le-o dau cât mai la timp Dlui Melbourne.-

M'am adresat atunci Dlui Ghiţulescu Directorul Reformei Agrare din Ministerul Agriculturii.-

Dl. Ghiţulescu mi-a predat la mine acasă lucrarea cerută.-

Am predat-o Dlui Melbourne aşa cum am primit-o

Dl.Roy Melbourne m'a intrebat care este sursa iar eu am indicat pe Dl.Ghiţulescu arătând şi calitatea pe care o are in Minister.-"

Decl.mea din 4 Sept.1947,pag....

"Intr'o seară din Nov.1946 dl.Tătaru a venit ca de obiceiu la dl. Maniu care locuia atunci la mine. ... prezentându-mi totodată şi o pagină acoperită cu notiţe de mână cu creionul reprezentând datele privitoare la ultimele cinci şedinţe în care se repartizau cerealele colectate..... M'am dus imediat la Dl.Maniu (după plecarea lui Tătaru) şi i le-am prezentat la care Dl.Maniu mi-a spus că sunt foarte interesante şi vor interesa misiunile Aliate.-

Pe la inceputul lui Ianuarie 1947, Tătaru mi-a mai adus o notiţă cu alte 4 şedinţe de repartizări de cereale, de aceaş natură iar prietena sa dra Carmen Andronache, mi-a adus cam prin Mai 1947 o a treia şi ultima notiţă de acelaş gen,pe care deasemenea le-am predat, ca şi prima atât dlui Robinson

..//..

(englez) cât şi Dlui Melbourne (U.S.A.).

Precizez că la Englezi numai ultimele două notiţe le-am predat dlui Robinson, prima o predasem Dlui Porter.

La predarea ultimei notiţe aduse de dra Carmen Andronache, de Robinson, ataşatul Comercial la Misiunea Britanică, căruia i-am spus că sursa este Dra Carmen Andronache, M'a întrebat dacă nu trebueşte plătită....i-am spus Dlui Robinson că este o femee cinstită şi că nu va primi plata.-

Dra Carmen Andronache care lucra la Ministerul Economiei Naţionale, cred că Direcţia Cerealelor, a venit la mine în luna Mai 1947 aducându-mi această notiţă, spunându-mi că este ultima întrucât este demisionată.

Decl.mea din 4 Sept.1947,pag....

"Dsa (Tancu) a scos unele notiţe din buzunar şi mi-a dictat o serie de cifre relative la importul Român din Rusia şi la importul Rus din România.-

Am făcut sub directiva lui un tablou,în prima coloană punând denumirea mărfei livrate iar pe celelalte rubrici cifrele.......

Afară de aceasta am notat câte-va comentarii asupra calităţei,asupra convenienţei puţului.

In 1947 scurt dupe încheerea convenţiei a venit încă odată şi mi-a adus în acelaş mod Convenţia din 1947 şi în acelaş mod am notat-o.

Am făcut două exemplare din fiecare şi am dat unul Dlui Melbourne Roy, şi altul Dlui Robinson.-

Dl. Ţancu lucra dupe cum mi-a afirmat,la direcţia acordurilor, M.E.N."

(Declaraţia mea din 4 Sept.1947,pag.

Dl.MANIU mi-a spus să nu mă supăr, dar că toate documentele politice trebue transmise prin Secretarul General N.Penescu.

Decl.mea din 8 Sept.1947,pag.....

"Dl.Maniu hotără se ca toate ştirile politice şi documentele politice mai importante să fie transmise de Dl.Penescu Misiunilor.-

Decl. din 29 August 1947,pag....

"Dl.Maniu a făcut o lungă referinţă extrem şi insistent de elogioasă la Dl.Penescu pentru munca neobosită şi intelogentă care a făcut-o întru informarea Miniştrilor şi Ambasadorilor străini (Anglo-Americani).

Decl.mea din 22 Sept.1947,pag.....

"Planul al organizărei al armatei mi-a fost dat de Dl.Col.St.Stoika care mi-a spus să-i-l dau Dlui Maniu. L'am prezentat Dlui Maniu, Dsa l'a cetit şi mi l'a restituit spunându-mi: dă i-l Dlui Melbourne, Cea ce am şi făcut a doua sau a treia zi. Aceasta s'a întâmplat cam prin luna Aprilie 1947.

Am mai primit de la Dl.Col. St.Stoika statutele P.C.M. şi o conferinţă numită "Armata de mâine" tot pentru a le preda Dlui Maniu şi pe care deasemenea le-am predat Dlui Melbourne din dispoziţia Dlui Maniu"

Decl. 9 Septembrie 1947,pag...

"Prin luna Martie 1947 Col.St.Stoika a venit la mine acasă şi mi-a prezentat un plan de reorganizare a armatei,cu rugămintea să-l transmit Dlui Maniu. Nu l'am cetit, l'am predat Dlui Maniu căruia i-am spus că este lucrarea Dlui Col.Stoika şi după ce l'a cetit am intrat în camera Dsale şi mi-a restituit lucrarea, şi l'am întrebat dacă pot să o predau Dlui Melbourne: Dsa mi-a răspuns că pot s'o predau, cea ce eu am făcut.

Dl.Col.Stoika dupe ce mi-a desvoltat con-

..//..

ferinţa ţinută la organizaţie militară, mi-a spus că planul se referă la starea armatei şi la îndreptarea situaţiei. Repet că planul nu l'am cetit, dar este cel vizat de mine şi de Col.Stoika Stefan."

Proces verbal de confruntare din 22 Septembrie 1947, pag.......

ss. V.Serdici

24 Septembrie 1947.

24.9.947
Dată în fața noastră
prin ceea ce [illegible]

320

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici născut în 1887, Aprilie 30, la București, fiul lui Vasile și Carolina Serdici, de profesie inginer, domiciliat în București, str. Gr. Christian Tell 10, recitind și menținând declarațiile mele anterioare arăt că printre altele declaram și declar și azi următoarele:

La întrevederea Maniu - General Schuyler (american) și Burton Berry, Ministru U.S.A., avută după 6 Martie 945, dl Maniu, i-a rugat „să facă tot posibilul să împiedice recunoașterea guvernului Groza de către America, arătând desconsiderarea mare care ar cuprinde ~~masa~~ „poporul Român dacă s'ar face această recunoaștere.

La aceași întrevedere Maniu expunând situația care o considera „anarhică" din țară și întrebând dacă nu cred domnii lor că ar fi protivit a răspunde cu violență la violențele comuniștilor, dl General Schuyler i-a răspuns pe un ton foarte hotărât: „nu pot recomanda așa ceva și vă vorbesc ca membru în Comisia de Control".

Declarația mea din 5 Sept 947 pag. -

La întrevederea Berry - Maniu avută înaintea Conferinței Păcii, ~~[illegible]~~ „d Maniu i-a cerut ca să comunice Guvernului U.S.A. să dea instrucțiuni delegaților săi la Conferința Păcii ca să se ceară guvernului României ca în delegația României care va fi trimisă la Conferința Păcii să fie inclus și un reprezentant al P.N.T."

Decl. mea din 6 Sept 947, pag.

V. Serdici

Văzut spre neschimbare [illegible] Cherstof 2

La întrevederea Berry-Maniu în Aprilie 1946.

„Dl. Maniu a intrat în subiect care era formularea unui protest contra faptului că Statele Unite privesc cu indiferență întâmplările zilnice din România, unde Guvernul calcă în fiecare zi angajamentele luate pe baza acordului de la Moscova. Nu a lipsit să adauge că România este singura forță democratică în picioare, referindu-se la P.N.Ț. pe când Bulgaria, Polonia și Jugoslavia sunt deja căzute în mâinile regimului totalitar comunist, instalat în acele țări de Rusia Sovietică.

A terminat cerând o acțiune energică din partea Guvernului American întru respectarea semnăturii sale pe documente internaționale.

Dl. Berry a adăugat ...... că va fi greu în acest moment de a face o acțiune diplomatică mai riguroasă și că dealtfel problema românească nu se va putea rezolva ca problemă de sine stătătoare, ci împreună cu problema Poloniei, Jugoslaviei, Bulgariei și Ungariei."

Decl. mea din 5 Sept 947. pag.

La întrevederea Maniu - A. Holman (Ministrul Marii Britanii).

„D. Maniu a reeditat întreaga sa expunere din ziua precedentă de la Americani în acelaș cuprins și în acelaș ton.

v. v. [illegible]

In legătura cu protestul dlui Maniu dia a terminat cu următoarea frază: și astfel își va pierde întregul prestigiu în Sud-estul European (a spus aceasta relativ la faptul că Englezii nu intervin destul de energic pentru a impune României respectarea acordului dela Moscova)"
Decl. mea din 5 Sept. 947, pag.

La întrevederea Maniu - Berry din Julie sau August 1946:

„D-l Maniu ..... a rugat pe d-l Berry să "încerce de pildă la biroul din Piața Amzei pentru a vedea parțialitatea cu care se lucrează ......(la biroul din piața Amzei, pentru înscrieri în liste și redactarea și înmânarea contestatiunilor, Primăria I Galben).

D-l Maniu ...... a revenit...... că-i pare rău că a cedat și că a delegat un Ministru în Guvern și că în adevăr reflectează să se retragă din alegeri.

D-l Berry i-a spus că în această chestie nu poate da nici un sfat oficial dar că personal îi spune că cine nu luptă pierde.

D-l Maniu a arătat dlui Berry că este indispensabil să fie trimiși observatori oficiali din partea Americii și Angliei, altfel aceste alegeri vor degenera într'o farsă.

D-l Maniu (a cerut ca guvernul American) „să ceară amânarea alegerilor și luarea de la "început a operațiunilor de constituire a listelor

v. v. lucru

văzut [illegible] neschimbare Popa [illegible] 4

electorale.
Decl. mea din 5 Sept 947, pag.

La întrevederea Maniu – Holman din Iulie sau August 946:

„ D-l Maniu a repetat aci aproape exact cea ce spusese ziua precedentă dlui Ministru Berry.

D-l Holman a sugerat ca dl Maniu să dispună prin conducerile județene ca în fiecare comună să se întocmească liste de cei lăsați pe din afară din listele electorale....."

Decl. mea din 5 Sept 947, pag.

La întrevederea de la sfârșitul lui Septembre ~~46~~ sau începutul Octombre 1946:

„ D-l Maniu a urat bun sosit dlui Berry (imediat la întoarcerea acestuia din America) după care, dl Maniu a protestat împotriva falsificării registrelor electorale de către Guvernul Român, arătând că prin falsificarea alegerilor se va alege un parlament pur comunist care va cere anexarea imediată a României la U.R.S.S. și a accentuat că prin aceasta Anglia și America nu vor mai putea spera să găsească în România un punct de reazim.

Țin minte că a cerut demiterea Guvernului și amânarea alegerilor, contrariu el

va fi [illegible]

vrea să retragă din Guvern Miniștrii N-Ț. (Hațiegann). D-l Berry a spus că ar fi o mare greșeală din alegeri sau retragerea din Guvern, arătând că același sfat a dat și partidului Liberal (Brătianu). A mai adăugat că în nici un caz dl Maniu să nu procedeze la o astfel de măsură fără a-l consulta și pe dsa, arătând totodată că retragerea din Guvern a Miniștrilor N-Ț. și a acelui Liberal, Guvernul Român nu va mai fi un Guvern reprezentativ, și ca atare cu un astfel de Guvern nu se va semna tratatul de Pace, ceea ce ar avea de efect ca România să continue a fi ocupată de armata Rusească.

D-l Berry i-a mulțumit dlui Maniu pentru activitatea depusă la Paris în timpul Conferinței de Pace de către echipa dsale, formată din Gafencu, Tilea, Cretzianu, cari au fost de mare ajutor prin munca depusă și prin datele furnizate.

D-l Maniu a rugat pe D-l Berry ca să dea ajutor la formarea unui Guvern N-Ț. în străinătate care va fi un Guvern Român al rezistenței, contra Guvernului din Țară.

D-l Berry a răspuns că va informa Guvernul

V. r. [illegible]

Văzut spre neodihnire
Prin Chung

6

U.S.A. asupra cererilor dlui Maniu."
Decl. mea din 17 Sept. 947. pag.

La confruntarea din 22 Sept 947 între dl Maniu și subsemnatul am declarat că "dl Maniu ... i-a spus că ar fi putut constitui un Guvern de rezistență în străinătate și că ar mai putea să-l constitue, întrebându-l dacă Guvernul American ar aproba un astfel de lucru. D-l Berry i-a răspuns că se va informa și va răspunde."
Decl. mea din 22 Sept. 947 pag.

La întrevederea Maniu-Holman la sfârșitul lui Sept. sau începutul lui Octombre 1946:
"D-l Maniu a repetat cele expuse dlui Berry cu o zi înainte și a formulat aceleași cereri (demiterea imediată a Guvernului și amânarea alegerilor)
D-l Maniu insista extrem de puternic ca Guvernele Anglo-American să trimită o notă de protest în contra modului cum se desfășoară activitatea pre-electorală a Guvernului Român.
D-l Holman i-a spus că actualmente Anglia are nenumărate interese răspândite pe tot globul, ca de altfel și Statele Unite, și că nici Anglia nici U.S.A. nu pot face presiuni în mod simultan în multe părți.
v. v. [illegible]

Văzut spre neschimbare.
Prin Cleantis

- 7 -

323

că în acest moment îi interesează în primul rând apărarea Mediteranei; iar apoi după Grecia și Turcia vine rândul Coreei, apoi Germania și Austria și apoi România."

Decl. mea din 5 Sept 947, pag.

La întrevederea Maniu - Berry din 28 sau 29 Nov. 946:

„D-l Maniu a reluat teza că noul parlament compus aproape exclusiv de Comuniști va face șah la Rege și va cere în curând alipirea la Rusia Sovietică.

D-l Maniu cerea ~~amânarea~~ anularea alegerilor.

In acelaș timp cerea ca dl Ministru să pună toată influența dsale pentru a determina pe Rege să nu deschidă parlamentul.

Argumenta deasemeni că Regele de fapt nici nu ar trebui să fie El acela care hotărăște deschiderea Camerei, reste sancționarea lor, căci nu El, ci cele trei Guverne semnatare ale Guvernului de la Moscova au hotărât ținerea acestor alegeri.

D-l Maniu sugera procedeul de a întreba în prealabil cele trei Guverne semnatare ale acordului dela Moscova dacă consideră aceste alegeri valabile."

Decl. mea din 5 Sept 947, pag.

V. V. Stuhlic

Văzut spre neschimbare
Pinu Cleștar [illegible]

8

La întrevederea Maniu - Holman, din 28 sau 29 Nov. 946.

„D-l Maniu cerea anularea alegerilor, adresarea unei note severe din partea guvernului Britanic, guvernului Român, cerea reexaminarea întregei situațiuni românești și deasemeni îl ruga să intervină la Rege pentru prorogarea Parlamentului. D-l Maniu înșira aceleași argumente și dlui Holman. D-l Maniu îi arătase că nu Regele a avut inițiativa convocării Corpului Electoral, ci semnatarii acordului dela Moscova, și că prin urmare Regele nu poate deschide Parlamentul fără avizul acelor puteri.

D-l Maniu a reînoit cererea pentru o notă drastică către Guvernul Român. D-l Holman a răspuns că va comunica Guvernului său, dar nu crede că nota va veni înainte de 15 Ianuarie 1947.

Decl. mea din 5 Sept 947, pag.

Intrevederea Maniu - Berry sfârșitul Martie, începutul Aprilie 947.

„Obiectul conversației îl forma chestiunea arestărilor în liste V-T-lor.

D-l Maniu a cerut ca Misiunea să informeze Guvernul U.S.A. despre toate acestea

v. v. [illegible]

pentru a cere imediata lor eliberare și trimiterea lor în fața justiției. Deasemeni i-a cerut să trimită ofițeri și ziariști americani la diversele închisori din România pentru a se asigura de toate aceste lucruri.

D-l Maniu a adăugat că față de procedeele ilegale și violente din partea Guvernului Român el are destulă putere dispunând de forțe în P.N.Ț. cari sunt mai numeroase decât acele ale partidului comunist, să el poate să bată în loc să fie bătut și că ~~la~~ aceste forțe să răstoarne Guvernul.

Că este forțat să pornească la ~~represalii~~ represalii pentru înlăturarea Guvernului. Nu voește însă să procedeze la violență fără a cunoaște și părerea celorlalți semnatari ai tratatului și în special al Americei.

La aceste, dl Berry i-a răspuns: aceasta este o întrebare esențială (a leading question) și că-i va răspunde în câte-va zile.

D-l Maniu a repetat și cu această ocazie că el nu este înțeles de Guvernul U.S.A și ~~Guvernul~~ Englez repetând și această dată declarația sa făcută și la anterioarele întrevederi (despre care am uitat în declarații le mele res-

[illegible]

Văzut [illegible] Chestor
10

pectiv) și anume că el nu luptă numai pentru România, dar în același timp, să nu se uite, că luptă și pentru America și Anglia.

La întrebarea dlui Maniu că de ce nu este ajutată și România așa cum este ajutată Grecia sau Turcia, dl Berry a răspuns că România nu formează o problemă de sine stătătoare, că este conexată cu a Poloniei, a Jugoslaviei, a Ungariei și Bulgariei, și că ca atare va fi rezolvată.

La care dl Maniu a răspuns: Polonia ați pierdut-o, Jugoslavia ați pierdut-o, și tot astfel și Bulgaria, Ungaria sunteți pe cale s'o pierdeți. Nu mai este decât rezistența României, și pe care deasemeni o veți pierde dacă amânați prea mult"

Decl. mea din 6 Sept 947, pag.

La întrevederea Maniu-Holman sfârșitul lui Martie, începutul Aprilie 947.

D-l Maniu a reeditat aceleași cereri și "aceleași concluziuni ca și la d-l Berry, inclusiv afirmația că dsa luptă nu numai pentru România dar și pentru Anglia și U.S.A.—

V. V. [illegible]

Văzut spre neediuibare 11
[illegible] Christu [illegible]

293 325

La această întrevedere dl Maniu a cerut dlui Holman să-i faciliteze dlui Mihalache plecarea în Anglia.

Dl Maniu a insistat și a arătat că echipa dsale din străinătate este slabă și ca atare plecarea dlui Mihalache se impune.

Dl Holman a răspuns că nici vorbă nu poate fi de așa ceva, că dacă însă dl Mihalache plecând va ajunge în vre-o zonă engleză atunci el (Holman) va interveni ca să i se dea drumul mai departe.

Dl Holman arătând posibilitățile a Guvernului Britanic, dl Maniu supărat a spus: că dacă știa aceste lucruri adică imposibilitatea Angliei de a'l ajuta, deși i-a promis sprijin, el (dl Maniu) s'ar fi aranjat cu Rușii de mult căci desigur că ar fi găsit posibilitatea."

Decl. mea din 6 Sept 947, pag.

× La întrevederea Berry-Maniu, în ajunul plecării lui Berry din România
„Dl Maniu l'a asigurat pe D. Berry

v. verso

refuzat orice declarații Iuliu Maniu
12

(d-l Sabin Manuilă traducea, eu nescoțând un cuvânt) că d-sa regretă mai mult plecarea d-lui Berry, care i-a fost de atâta suport moral și care i-a dat uneori în afara unui concurs eficace dar și sfaturi atât de utile.

D-l Berry a adăugat textual: „să nu vă pară deci rău domnule Maniu. Aici nu am putut forțamente să fiu de mare folos nici d-stră nici cauzei democrate din România. Însă acolo să fiți asigurați, cauza d-stră și a României va avea în mine cel mai bun avocat."

Decl. mea din 6 sept 947, pag.

La întrevederea Maniu-Melbourne: (Consilier de Legație U.S.A). În cursul lunii Martie 947.

Ca și în alte cazuri, la sfârșit de audiență d-l Melbourne a făcut recomandarea pe care o făcuse înaintea lui în urma altor întrevederi d-nii Berry și Holman, dar mai cu samă Americanii, între cari și de General Schuyler ca d-l Maniu să nu se descurajeze și să continue acțiunea pe linia inițială.

Decl. mea din 6 sept 947, pag.

[signature]

La întrevederea Maniu - ziarist american Lawrence, din jurul lui 1 Iulie 47.

„La un moment dat dl Lawrence i-a spus că U.S.A. au întreprins o acțiune de ajutorare în Grecia și că nu este exclus ca aceasta să fie extinsă la momentul oportun spre Nord.

D-l Maniu i-a spus că se teme că aceasta va fi prea târziu pentru România și i-a atras atenția ca Americanii să nu-și închipue că situația lor este atât de sigură în Grecia. Aceasta ar putea fi dacă între Grecia și Rusia ar exista state suverane. Dar cum Bulgaria, Polonia, și Jugoslavia sunt azi satelite ale Rusiei; numai România a rămas o stâncă care ar pute fi în calea Rusiei, iar dacă și această singură stâncă va fi prăvălită, atunci Rusia cu cea mai mare ușurință va putea arunca în mare forțele americane aduse acolo.

Decl. mea din 2 Sept 947, pag.

„Ca o continuare la declarația mea din 2 Sept 947, în care relatam cele discutate de dnii Maniu sau Lawrence, la întrevederea pe care au avut-o

v.v. [illegible]

Văzut spre neschimbare
Prin Cliștor

14

la sfârșitul lunei Iunie 1947, începutul Iulie 1947,

D-l Maniu printre altele i-a mai spus dlui Lawrence că în momentul de față Rușii fortifică în grabă litoralul Mării Negre la Constanța spre Varna."

Decl. mea din 22 Sept 947, pag.

La confruntarea dintre subsemnatul și Iuliu Maniu din 22 Sept 947 în chestiunea întrevederii Maniu-Lawrence am declarat că:

„D-l Iuliu Maniu a afirmat față de ziaristul Lawrence reprezintă o stâncă de rezistență a democrației împotriva expansiunei Rusiei întru cât la afirmația ziaristului Lawrence că Grecia și Turcia reprezintă două poziții puternice câștigate de Americani, dl Iuliu Maniu a replicat că toate țările satelite Rusiei, Polonia, Bulgaria, Jugoslavia etc. sunt pierdute și că numai

vă rog

Văzut spre neîndeplinire / 15
Prin Cleobs

România reprezintă această stăvilă de rezistență. Ca dovadă este că Rușii au înțeles acest lucru și că au început a fortifica malurile Mării Negre la Constanța și Varna.

Precizez că Dl. Iuliu Maniu argumentând față de acel gazetar, i-a spus că dacă și această stăvilă — România — va cădea, atunci Rusia va putea să-i arunce ușor în mare din pozițiile lor din Grecia și Turcia.

Pag.-

Prin toamna 1945 Vice-Amiralul Stevenson (Englez) mi-a spus: „să-i spui dlui Maniu să-și urmeze nealterat drumul pe care merge.

Lăsându-l acasă pe Stevenson, dl Masterson (Colonel Englez) m-a condus la casa mea, iar la poarta mea mi-a spus: să-i spui dlui Maniu să-și țină gura căci dl Maniu nu știe să tacă.

A doua zi am comunicat dlui Maniu cele spuse de Stevenson și Masterson.

Decl. mea din 6 Sept 947, pag.

[signature]

Văzut spre neschimbare
Prim Chestor 16

„Imediat după demisia dlui Maniu dela şefia partidului N.Ţ., cam pe la 30 Nov. 946 dl Melbourne m'a chemat să mă întrebe ce se petrece şi să-i dau răspuns dlui Maniu că nu trebue să abandoneze şefia."
Decl. mea din 6 Sept 947. pag.

„Pe Mrs Thaer, ziaristă americană, o cunosc prea puţin întrucât n'am văzut-o decât de 2 ori. Ştiu că Bani Ghica era în bune relaţii cu Mrs. Thaer, la care se refugiase pe câte-va ore când era urmărit de poliţie."
Decl. mea din 18 Sept 947, pag.

La una din ultimele întrevederi pe care dl Maniu le-a avut cu dl Berry, dl Maniu a rugat pe dl Berry ca să intervină pe lângă autorităţile americane competente să înlesnească plecarea dlui Vişoianu din Frankfurt, unde se află reţinut de o bucată de vreme. Dl Berry a promis concursul doale.
Decl mea din 18 Sept 947, pag.

ss. indescifrabil

Văzut procesele verbale Prim cercetător 17

„Cam prin Decembrie 1946 am primit un telefon dela dl Roy Melbourne ca să vin la dsa. Acolo m'a primit imediat și..... mi-a înmânat o scrisoare în plic închis fără mențiunea expeditorului, purtând ca adresă numai cuvintele: „dlui Juliu Maniu". D-l Melbourne s'o predau dlui Maniu. Ajuns acasă i-am predat-o imediat dlui Maniu, informându-l de unde o aduc. După ce a citit-o mi-a dat-o și mie s'o citesc.

Scrisoarea era de 2 3/4 pagini scrisă la mașină..... și semnătura Gr. Gafencu."

Decl. mea din 7 Sept 947, pag.

„In primele zile ale lui Januar 946 dl. Melbourne a convorbit cu mine despre diverse și mi-a spus să comunic dlui Maniu că ar fi de dorit ca delegația permanentă N-Ț., să recomande pe Mihalache ca Ministru în Guvern.

Intr'adevăr din partea P.N.Ț.-ului dl Maniu a propus pe dl Mihalache ca Ministru în guvern, care însă a fost refuzat de Guvern."

Decl mea ~~din~~ 22 Sept. 947, pag.

V.V. [signature]

Văzut spre neschimbare
Dinu Cliestor [illegible]

18

„Tot atunci dl Mac Cormack a spus între altele dlui Maniu: că opoziția din România s'a obișnuit ca alții să-i apere interesele și că ar trebui să ia pilda Germaniei și a Greciei unde se ia atitudine împotriva comuniștilor, pe când opoziția din România nu face altceva decât să se lamenteze și să ceară ajutor de la alții și că opoziția ar trebui să reziste la arestări întru cât cauzele mari se câștigă prin lupte și nu prin lamentațiuni."

Decl. mea din 14 Sept 947, pag.

„La întrevederea avută de dl Maniu cu dl Berry pe la 28 sau 29 Nov. 946 i-a prezentat dl Maniu între altele un dosar adresat O.N.U-lui.

D[l] Berry nu a acceptat să transmită dosarul adresat O.N.U-lui deoarece zicea dlui nu-i este permis.

Peste vre-o săptămână fiind la D-[na] Melbourne dsa mi-a spus între altele că pot comunica dlui Maniu că dosarul totuși a plecat la O.N.U."

Decl. mea din 24/9/47, pag.

ss. Sculici

Văzut spre neschimbare [illegible] 19

329

„D-l Melbourne mi-a chemat după convorbirea avută cu dl Maniu prin Septembrie 946 (aici precisez că poate fi sfârșitul lui Septembrie 1946 sau începutul lui Octombrie 946, sau mai exact după ce dl Berry s'a întors de la Washington).

și mi-a spus că pot comunica dlui Maniu că nota cerută de dsa privitor la pregătirea alegerilor pe baza noii legi electorale va fi publicată în curând.

Scurt timp după aceea a fost trimisă nota în chestiune guvernului Român."

Decl. mea din 6 Sept 947, pag.

„D-l A. Holman .... mi-a remis copia notei trimisă guvernului Român cu următoarele cuvinte: te rog spune domnului Maniu când îi vei preda această

v. r. [illegible]

văzut spre [illegible]
Șeful Chestor

20

copie (copia notei către guvernul Român) că m'am gândit să i-o trimit, știind că Guvernul Român nu o publică".

Decl. mea din 5 Sept 947, pag

„Cu altă ocazie dl Maniu mi-a spus că și în chestia voluntariatului lui Mihalache el (Maniu) l'a sfătuit să nu meargă voluntar. Și în această privință Mihalache susținea față de mine că ar fi avut consimțământul lui Maniu.

Tot atunci mi-a declarat că dându-și dimisia din Consiliului Regal a spus Regelui Carol că nu va mai apare dela Dobrești decât atunci când va simți că-l cheamă țara și că acest lucru l'a simțit când a sunat mobilizarea din 1941.

D-l Mihalache mi-a declarat că atunci când a sunat mobilizarea a făcut o cerere la M.St.M. care

V. V. Tilea

vazut spre neredicibare Butu Cluj [illegible] : 21

330 330

fie înrolat

În continuare Mihalache mi-a declarat că Antonescu aflând despre cererea făcută de Mihalache și felul cum a fost soluționată a dat ordin ca Mihalache să fie mobilizat la Cartierul General.

Decl. mea din 2 Sept 947, pag.

„D-l Melbourne m'a rugat să trec să-l văd cam la a doua jumătate a lui Febr. 947 și ducându-mă m'a întrebat dacă D-l Maniu nu a depus și dsa un memoriu privitor la Tratatul de Pace, astfel cum au făcut celelalte partide, citându-mi pe Socialiști și pe Liberali.

Tocmai prin Martie am adus răspunsul când dl Maniu a venit pe câte-va zile la Bucureşti. Răspunsul era: nu pot face ceruta declarație înainte de ratificarea tratatului de Pace. ~~Ate~~ ~~Atunci i-am spus dlui Melbourne~~

Acest lucru l'am comunicat dlui Melbourne care a rămas foarte nedumerit. Atunci i-am spus dlui Melbourne că dela dl Maniu știam din conversații particulare că dl Maniu afirmă că el nu poate face vre-o declarație la Tratatul de Pace fără a vorbi el, Maniu, de Basarabia și Bucovina, și dacă

v. v. [illegible]

Văzut spre neschimbare
Prim Cleștor

22

face aceasta îi este teamă că Rusia nu va mai ratifica tratatul de pace și deci se va prelungi existența Comisiei de Control."

Decl. mea din 6 Sept. 947, pag.

„Despre referatul redactat de conducerea partidului asupra Tratatului de Pace, declar:

Referatul ....3) afirma că România nu a obținut satisfacție și dreptate decât în cea ce privește granițele de West, 4) afirmațiunea că România are dreptul ca acest tratat să fie revizuit"

Decl. mea din 15 Sept 947, pag.

„Linia mea însă exprimată și verbal era să nu se publice nimic ce ar constitui un atac încontra Rușilor.

Când buletinul în urma demisionării mele a trecut la Secretariatul General și-l conducea Mocanu nu s'a procedat astfel.

Am constatat că se dă mare preferință

N. V. Ivor

Rapoot spre nesocotindere [illegible] Clestor 23

articolelor critice față de Sovietici. De aceea într'o zi, cam Noemvrie sau Decemvrie 946 am și spus dlui Maniu că buletinul a devenit o recenzie de articole anti-sovietice. D-l Maniu mi-a răspuns nimic".

Decl. mea din 19 Sept 947, pag.

„In cursul întrevederilor pe care d-l Maniu le avea cu Miniștrii străini (American sau englez) dsa aproape invariabil pronunța: 1) toate bogățiile Țării sunt jertfite de Guvernul Groza Rușilor, 2/ Comerțul României a ajuns la un nivel de troc medieval prin acorduri unilaterale cu Rușii 3) cu toate recoltele proaste, ni se ia și ultimul bob de grâu de către Ruși 4/ Toată producția Românească merge la Armistițiu. Altădată d-l Maniu a mai afirmat că Rușii au pus mâna pe toate societățile comerciale, industriale și bancare mai importante"

Decl. mea din 17 Sept 947. pag.

V. V. Serdici

„Astfel că delegatul american (Thorpe) a luat cuvântul blamând în Conferinţă Uniunea Sovietică. Gr. Gafencu spunea în scrisoare că el a prezentat delegatului american aceste date.

Scrisoarea cuprindea întâi confirmarea primirei unei scrisori a dlui Maniu cuprinzând instrucţiuni referitoare la acţiunea în legătură cu Conferinţa de pace dela Paris. Apoi relata munca intensă făcută de grupul Român menţionând meritele dlui Tilea, Creţianu şi Augustin Popa."

Decl. mea din 7 Sept 947. pag.

„Ştiu dela Virgil Solomon cu două trei zile înainte că tineretul N.Ţ., va fi masat pe str. Wilson iar membrii din organizaţia muncitorească a P.N.Ţ. vor aştepta la Soc. de Asigurări din clădirea Fundaţiilor Regale şi că dl General Barbu este conducătorul grupelor. Bani Ghica mi-a povestit că el a con-

v.v.verso

Văzut de nesolemnizare [?] Dumitru Olteanu [?]

25

332

dus echipa Sofiei lângă poarta Palatului Regal care a răsturnat camioanele și le-a incendiat.

Tot Bani Ghica îmi povestea atunci că în fața cercului militar și pe str. Sărindari au fost atacați trecătorii cari aveau aparență de evrei și că se striga „jos jidanii". ~~Aco~~

Aceste lucruri au fost făcute de manifestanții conduși de Bani Ghica și conducători din P. N. Ț."

Decl. mea din 31. Aug 947. Pag.

„In legătură cu cele petrecute la 8 Nov. 1945 știu de la Virgil Solomon și Bani Ghica că manifestația a fost pregătită până la detalii de Bani Ghica, dr. Virgil Solomon, Tarțea, Ilie Lazăr și Bărbuș." Declarația mea din 2 Sept 947, pag.

„Părerile dlui M.-Popovici erau mai temperate. Astfel după 8 Nov 945 mi-a spus: eu am spus de la început că nu trebue manifestații cari degenerează în provocațiuni."

Decl. mea din 2 Sept 947, pag.

r. r. [illegible]

Văzut spre neschimbare. [illegible]

„ In cea ce priveşte legionarii din N.-T. arăt că ei erau mai bine văzuţi de dnii Leucuţia, Virgil Solomon.

Dr. Virgil Solomon intra şi în discuţii, spunând că..... sunt mai dinamici, că pot fi agresivi, pe când noi N.-T., suntem crescuţi în spirit prea molatec.

Maniu avea în cea ce priveşte pe legionari aceleaşi argumentaţii. Astfel mi-a spus într'o zi despre Bani Ghica că acesta e curagios pentrucă are educaţie legionară."

Decl. mea din 2 Sept 47, pag.

„ La un moment au intrat pe uşe un grup de tineri cari păreau entuziaşti (din ţinutul N-T) cari s'au adresat de îndată dlui Ilie Lazăr în prezenţa dlui Maniu cerându-i să vie de îndată în str. Clemenceau No 6 şi să le vorbească întrucât gărzile Iuliu Maniu care pleacă sunt înşiruite."

Dl Ilie Lazăr s'a ridicat imediat a salutat pe dl Iuliu Maniu zicând:

[illegible]

Văzut spre neschimbare 27
Gruia Clestuf

„domnule Președinte, mă duc să le vorbesc așa cum știu eu și să fiți mândru de ei."

333

Ord. mea din 21 Sept 947. pag.

„Abea în luna Iunie 947 dl Maniu venind la mine mi-a spus că biroul a hotărât ca eu să primesc o sumă de bani pe care nu am voe s'o distribui fără dispoziția sau recomandarea pe care o voi primi de la dl Mihalache sau dna Teodoru sau alți fruntași din partid.

Restul de 32.000.000 lei-am distribuit numai persoanelor venite la mine cu recomandarea respectivă, țin minte că printre cei cari mi-au trimis oameni spre a le da ajutoare bănești sunt: Mihalache, Penescu, Angel, ~~Teodorescu~~.... și chiar dl Maniu.

Nu am cunoscut personal pe nici una din persoanele cari au venit la mine ~~după~~ pentru aceste ajutoare, iar ceea ce le-am dat numai și numai pe baza recomandațiilor arătate mai sus.

[illegible]

Văzut [illegible]. [illegible] 28

Astfel eu nu am ştiut dacă banii luaţi de la mine merg la cei refugiaţi (ascunşi) în munţi, în schimb dl Mihalache care mi-a trimis astfel de oameni ştie unde mergeau banii."

Decl. mea din 9 Sept 947, pag.

"Recunosc că scrisoarea din 30 Mai 1947 adresată „domnule Preşedinte", semnată Petre Popescu, expediată dela ferma Mătăsaru.

In luna Iulie 947 dl Mihalache mi-a predat după ridicarea şedinţei 3 scrisori printre cari se afla şi acea cu indicaţiile de mai sus.

~~La care~~ Am întrebat pe dl Mihalache dacă trebue să-i dau bani şi în mâna cui. La care Mihalache a răspuns: îi treci la tabloul de evidenţă a refugiaţilor, bani n'ai de dat. Asta mă priveşte, căci sunt din judeţul meu."

Decl. mea din 14 Sept 947, pag.

[illegible signature]

Văzut spre neschimbare
[illegible]

29

302

334

„Prin Decembrie 1944 dl Maniu mi-a însărcinat să mă ocup de Biroul Presei străine al P.N.Ț.

Dl Maniu mi-a atras atenția de a preda acest buletin străinilor, să i-l prezint și dsale. Am procedat întocmai.... și niciodată dsa nu mi-a făcut nici cea mai mică observație.

Informațiile pe care le treceam în buletinu informativ pentru străini le primeam de la dl Maniu direct, altele dela Secretariatul General (Penescu), altele de la membrii P.N.Ț-ului din București și Provincie.

Informațiile trecute în buletin erau tendențioase în sensul că ele trebuiau să arunce o lumină cât mai nefavorabilă asupra procedeelor Guvernului.

Buletinul îl predam printr'un curier iar uneori îl dădeam personal dlui Hulick de la Americani și lui Key de la Englezi. Uneori, și numai cpt. Key ~~...~~..... îmi cerea informații suplimentare la cele arătate în buletin, fie că îmi cerea o completare a lor, fie că-mi cerea sursa. In general cererea aceasta de lămuriri suplimentare se referea la chestiuni economice.

ss. [illegible]

Văzut după neschimbare 30
Prim Anchetator [semnătură]

303 335

Îmi aduc aminte că astfel de lămuriri mi-au fost cerute de cpt. Key relativ la date referitoare la extracția petrolului, la gazul metan, la agricultura. În aceste cazuri informam în rândul întâi pe dl Maniu care mă îndemna cui să mă adresez pentru a obține datele cerute."

Decl. mea din 29/8/47, pag.- -

„Tot ce am predat la Misiuni, fie ca studii, fie ca răspuns la informațiile cerute fie ca informații predate fără a fi fost cerute, nu am predat fără să fi avut aprobarea sau îndrumarea dlui Maniu. De cele mai multe ori, Dl Maniu însuși îmi preda note informative primite direct de dlui pentru a le transmite.

Am făcut aceste servicii în calitate de V-ș.T, și mai ales de însărcinat a dlui Maniu cu aceste lucruri."

Decl. mea din 16 Sept 947, pag..

„Însă știam de la dl Maniu, din alte împrejurări, că trebue să predau, orice este în legătură cu executarea armistițiului, și nu ge

V. V-hr

Văzut spre neschimbare 31
Proc. Chestor [signature]

...neral său cu toate întreaga misiunile diplomatice"

Decl. mea din 4/9/47, pag.---.

„D-l General Cassian ..... mi-a adus într'o zi, cred că prin Mai 1947, un tablou cu producția curentă a Regiței.

Această copie am predat-o dlui Robinson, atașat Comercial al Misiunii Engleze, în str. Jules Michelet. Asta mi-a cerut numai sursa lucrării."

Decl. mea din 4 Sept 947, pag.---

„În mașină la plecare am spus dlui Maniu că pe dl Melbourne l'ar interesa problema aplicării reformei agrare și efectele ei. D-l Maniu m'a sfătuit să fac o lucrare cât mai atentă și să le-o dau cât mai la timp dlui Melbourne.

M'am adresat atunci dlui Ghițulescu Directorul Reformei Agrare din Ministerul Agriculturii.

D-l Ghițulescu mi-a predat la mine

v. verso

văzut spre neschimbare
Prin Ghiculescu 32

337

acasă lucrarea cerută.

Am predat-o dlui Melbourne aşa cum am primit-o.

D. Roy Melbourne m'a întrebat care este sursa iar eu am indicat pe dl Ghiculescu arătând şi calitatea pe care o are în Minister."

Decl mea din 4 Sept 947, pag.....

„Intr'o seară din Nov 946 de Tătaru a venit ca deobicei la dl Maniu care locuia atunci la mine.... Prezentându-mi totodată şi o pagină acoperită cu notiţe de mână cu creionul reprezintând datele privitoare la ultimele cinci şedinţe în care se repartizase cerealele colectate....... M'am dus imediat la dl Maniu (după plecarea lui Tătaru) şi i le-am prezentat la care dl Maniu mi-a spus că sunt f. interesante şi vor interesa misiunile aliate.

Pe la începutul lui Januarie 947, Tătaru mi-a mai adus o notiţă cu alte 4 şedinţe de repartizări de cereale, de aceaş natură iar pristine sa dea Careme hotărârile, mi-a adus cam prin Mai 1947 o a treia şi ultimă notiţă de acelaş gen, pe care deasemenea

V. V. [signature]

Rafael spre realizare 33
Prim-Chestor

378

le-am predat, ca și prime, atât dlui Robinson (englez) cât și dlui Melbourne (U.S.A).

338

Precizez că la Englezi numai ultimele două notițe le-am predat dlui Robinson, prima o predasem dlui Porter.

La predarea ultimei notițe aduse de dra Carmen Andronache, de Robinson, atașatul Comercial la Misiunea Britanică, căruia i-am spus că nasa este dra Carmen Andronache, m'a întrebat dacă nu trebuește plătită ..... i-am spus dlui Robinson că este o femee cinstită și că nu va primi plata.

Dra Carmen Andronache care lucra la Ministerul Economiei Naționale, (adică Direcția Cerealelor) a venit la mine în luna Mai 947 aducându-mi aceasta notiță, spunându-mi că este ultima întru cât ea demisionează: "

Decl. mea din 4 Sept. 947, pag.....

" Dsa (Țanu) a scos unele notițe din buzunar și mi-a dictat o serie de cifre relative la importul Român din Rusia și la importul Rus din România.

ss. indescifrabil

Văzut spre neschimbare
Prim. Chestor 34

339

339

Am făcut sub directiva lui un tablou, în prima coloană punând denumirea mărfii livrate iar pe celelalte rubrici cifrele.—

Afară de aceasta am notat câteva comentarii asupra calităţii, asupra convenienţei preţului.

In 1947 scurt după încheerea convenţiei a venit încă odată şi mi-a adus în acelaş mod Convenţia din 1947 şi în acelaş mod am notat-o.

Am făcut două exemplare din fiecare şi am dat unul D-lui Melbourne Roy, şi altul d-lui Robinson.

D. Tancu lucra după cum mi-a afirmat, la direcţia acordurilor, M.E.N.

Decl. mea din 4 Sept 947, pag.

D-l Maniu mi-a spus să nu ~~fiu~~ mă ~~ofensat~~ supăr, dar că ~~lucrurile~~ toate documentele ~~importante~~ trebue transmise prin Secretarul General N. Penescu.

Decl mea din 8 Sept 947 f.7.—

s.s. [illegible]

Văzut spre neschimbare.
Prim Chestor

35

340

„D-l Maniu hotărăște ca toate știrile politice și documentele politice mai importante să fie transmise de dl Penescu Misiunilor.—

Decl. din 29. 8. 47, pag. ---

„D-l Maniu a făcut o lungă referință extrem de insistent de elogioasă la dl Penescu pentru munca neobosită și inteligentă care a făcut-o întru informarea Miniștrilor și Ambasadorilor străini (Anglo-Americani).

Decl. mea din 22 Sept 47, pag. --

„Planul de organizare al armatei mi-a fost dat de dl Col. St. Strika care mi-a spus să-i-l dau dlui Maniu. L'am prezentat dlui Maniu, dsa l'a citit și mi l'a restituit spunându-mi: dă-i-l dlui Melbourne. Ceea ce am și făcut a doua sau a treia zi. Aceasta s'a întâmplat cam prin luna Aprilie 1947.

Am mai primit de la D. Col. St. Strika

[signature]

Refuzat spre neîncheiere prin Chestor

statutele P.Ț.N. și o conferință numită „Armata de mâine" tot pentru a le preda dlui Maniu și pe care deasemenea le-am predat dlui Melbourn din dispoziția dlui Maniu."

Decl 9/9/47, pag.-

„Prin luna Aprilie 947 Col. St. Stoika a venit la mine acasă și mi-a prezentat un plan de reorganizare a armatei, cu rugămintea să-l transmit dlui Maniu. Nu l'am citit, l'am predat dlui Maniu căruia i-am spus că este lucrarea dlui Col. Stoika și după ce l'a citit am intrat în camera dsale și mi-a restituit lucrarea. Și l'am întrebat dacă pot să o predau Dlui Melbourne; dsa mi-a răspuns că pot s'o predau, ceea ce eu am și făcut.

D. Col. Stoika după ce mi-a dezvoltat conferința ținută la organizația militară, mi-a spus că planul se referă la starea armatei și la îndreptarea situației. Repet că planul nu l'am citit, dar este cel văzut de mine și de Col. Stoika Ștefan."

Proc. verb. confruntare din 22.9.47, pag..

24.9.47 [signature]

316

342

342

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar următoarele :

In timpul guvernării Rădescu cam prin Ianuarie 1945 pe când C VISOIANU era Ministru de Externe, a dispus ca suma de 6 milioane franci elvețieni depusă la Legația română dela Berna să fie depusă la dospoziția lui CRETZEANU la o bancă particuală din Elveția cea ce s'a și făcut.-

CRETZEANU, rechemat de Guv. Român nu s'a întors în țară, ci a plecat la Zürich.-

Dela VIRGIL SOLOMON am aflat la timpul său că CRETZEANU fusese somat de Legația noastră din Berna să restituie această sumă, însă CRETZEANU n'a dat nici un curs somației.-

Această sumă a folosit grupului GAFENCU CRETZEANU și VISOIANU pentru intreținerea lor personală și pentru acțiunea lor in străinătate. In legătură cu conferința de Pace dela Paris.-

Odată chiar l-am intrebat și pe LEUCUTIA altă dată pe VIRGIL SOLOMON de unde are Gafencu Cretzeanu, Visoianu, fonduri pentru întreținerea lor și activitatea lor în străinătate la care am primit răspuns că folosesc fondul din Elveția aflător la dispoziția lui CRETZEANU despre care am vorbit mai sus.-

Grupul Gafencu, Visoianu, Cretzeanu a primit dela dl. Maniu instrucțiunii privitoare la activitatea pe care trebuie să o ducă în timpul conferinței de pace dela Paris. Acest lucru îl știu din următoarele împrejurări. In primul rând grupul fiind național țărănist a făcut Dlui Maniu un raport de activitate depusă la Paris în preajma și în timpul conferinței de pace, în al doilea rând citind scrisoarea lui Gafencu adresată dlui Maniu / transmisă chiar prin mine de către dl. Melbourne/arăt că în acea scrisoare Gafencu confirma primirea scrisoarei dlui Maniu cu instrucțiunile respective, după care în acea scrisoare îi descria activitatea depusă de acest grup în preajma și

.//.

în timpul conferinţei de Pace .- In al treilea rând servind de interpret dl. Maniu la intrevederea pe care Dsa a avut-o cu dl. Ministru Berry pele sfârşitul lui Septembrie 1946 / sau inceputul Octombrie 1946/ după intoarcerea dlui Berry dela Waschington am auzit si tradus discuţia dintre aceştia doi când dl. Berry i-a mulţumit dlui Maniu pentru activitatea rodnică şi folositoare depusă în timpul conferinţei depace de către echipa dlui Maniu din străinătate, referindu-se la Gafencu, Cretzeanu etc. In al patrulea rând atât din scrisoarea lui Gafencu adresată lui Maniu cât şi din discuţia avută la intrevederea mai sus arătată se specifica în mod elogios şi activitatea depusă de acest grup în timpul conferinţei de pace şi în cea ce priveste informaţiile şi datele furnizate delegaţiilor americană, engleză, asutreliană, sud africană etc.-

Stiu că intre dl. Maniu si acest grup exista corespondentă.- Acest lucru il stiu intrucât odată, precum am arătat mai sus Dl. Malborune a transmis prin mine dlui Maniu o scrisoare venită dela Gafencu ; altă dată am găsit pe masa dlui Maniu o scrisoare a lui Cretzeanu adresată dlui Maniu.-

/ ss / V. Serdici

1 Octombrie 1947.-

P. conf. [signature]

344 1.X.947

Declarație

Subsemnatul V. Serdici declar ~~[illegible]~~ următoarele:

In timpul guvernării Rădescu cam prin Januarie 1945 pe când C. Vișoianu era Ministru de Externe, a dispus ca suma de 6 milioane fr. elv. depusă la Legația română dela Berna să fie depusă la dispoziția lui Cretzianu la o bancă particulară din Elveția ceea ce s'a și făcut.

Cretzianu, rechemat de Guv. Român nu s'a înturnat în țară, ci a plecat la Zürich.

Dela Virgil Solomon am aflat la timpul său că Cretzianu fusese somat de Legația noastră din Berna să restitue această sumă, însă Cretzianu n'a dat nici un curs somației.-

Această sumă a folosit grupului Gafencu Cretzianu și Vișoianu pentru întreținerea lor personală și pentru acțiunea lor în străinătate în legătură cu Conferința de Pace dela Paris.

Odată chiar l'am întrebat și pe Lecca și altă dată pe Virgil Solomon de unde are Gafencu Cretzianu, Vișoianu fondurile pentru întreținerea lor și activitatea lor în străinătate, la care am primit răspuns că folosesc fondul din Elveția aflător la dispoziția lui Cretzianu despre care am vorbit mai sus.

Grupul Gafencu, Vișoianu, Cretzianu a primit dela Dl. Maniu instrucțiuni privitoare la activitatea pe care trebue s'o ducă în timpul Conf. de Pace dela Paris. Acest lucru îl

V. V. Serdici

1.V.947. Vorbit spre lămurire

2

știu din următoarele împrejurări. În primul rând grupul fiind Național-Țărănist a făcut dlui Maniu un raport de activitatea depusă la Paris în preajma și în timpul Conferinței de Pace, în al doilea rând citind scrisoarea lui Gafencu adresată dlui Maniu (transmisă chiar prin mine de către D-l Melbourne) și atât că în acea scrisoare Gafencu confirma primirea scrisorii dlui Maniu cu instrucțiunile respective, după care în acea scrisoare îi descria activitatea depusă de acest grup în preajma și în timpul Conferinței de Pace. În al treilea rând servind de interpret D-l Maniu la întrevederea pe care dsa a avut-o cu D-l Ministru Berry pe la sfârșitul lui Septembrie 1946 (sau începutul Oct 46) după întoarcerea dlui Berry dela Washington am auzit și tradus discuția dintre acești doi când dl Berry i-a mulțumit dlui Maniu pentru activitatea rodnică și folositoare depusă ~~ta~~ în timpul Conferinței de Pace de către echipa dlui Maniu din străinătate, referindu-se la Gafencu, Cretzianu, ~~Vișoianu~~ etc. În al patrulea rând atât din scrisoarea lui Gafencu adresată lui Maniu cât și din discuția avută la întrevederea mai sus arătată se specifica în mod elogios și activitatea depusă de acest grup în timpul Conf. de Pace și în cea ce privește

V. V. [illegible]

informaţiile şi datele furnisate delegaţiilor Americană, Engleză, Australiană, Sud Africană, etc. etc.

Ştiu că între dl Maniu şi acest grup există corespondenţă. Acest lucru îl ştiu întrucât odată, precum am arătat mai sus de Melbourne a transmis prin mine dlui Maniu o scrisoare venită dela Gafencu; altădată am găsit pe masa dlui Maniu o scrisoare a lui Cretzianu adresată dlui Maniu

V. V. Serbin
1 X 947

1. X. 947
Dosarul spre ...

347

p. conf.

DECLARATIE

Subscrisul V.Serdici,declar următoarele:

După întrevederea avută de Dl.Maniu cu Dl.Berry la Misiunea Americană la care Dl.Maniu a cerut sfatul americanilor dacă poate folosi violența pentru răsturnarea guvernului care face arestări și macină forțele P.N.T.,și la care Dl.Berry a răspuns și va răspunde în câte-va zile întru cât aceasta este o întrebare esențială /that is a leading question/,-am fost chemat de Dl.Melbourne câte-va zile dupe această întrevedere și mi-a înmânat o hârtie pentru Dl.Maniu după ce mi-o dăduse s'o citesc.M'am dus imediat la Dl.Maniu care se afla la dl. Jovin,l-am găsit în pat,iar în cameră se mai aflau Dr. Ionel Popp și Dr.Virgil Solomon.Spunându-i D-lui Maniu că trebuie să-i predau ceva,D-sa a rugat pe cei doi prieteni să ne lase singuri,după care i-am tradus nota adusă dela Dl.Melbourne.

Nu tin minte exact cuvânt cu cuvânt cuprinsul acestei note. Tin doar minte că era semnată Deau Acheson și vorbea despre neîntrebuințarea violenței în acel moment.

V.V.Serdici.

1-X-947.

p. conf.

1.X.947.
Dată în fața noastră
[signature]

Declarație

Subscrisul V. Serdici declar următoarele:

După întrevederea avută de dl Maniu cu dl Berry la misiunea americană la care dl Maniu a cerut sfatul americanilor dacă poate folosi violența pentru răsturnarea guvernului care face arestări și macină forțele P.N.Ț., și la care dl Berry a răspuns că va răspunde în câte-va zile întru cât aceasta este o întrebare esențială (that is a leading question). am fost chemat de dl Melbourne câte-va zile după această întrevedere și mi-a înmânat o hârtie pentru dl. Maniu după ce mi-o dădu s'o citesc. L'am dus imediat la dl Maniu care se afla la dr. Jovin. L'am găsit în pat iar în cameră se mai aflau dr. Ionel Pop și dr. Virgil Solomon. Spunându-i dlui Maniu că trebuie să-i predau ce-va, dsa a rugat pe cei doi prieteni să ne lase singuri, după care i-am tradus nota adusă dela dl Melbourne.

Nu țin minte exact cuvânt cu cuvânt cuprinsul acestei note. Țin doar minte că era semnată Dean Acheson și vorbea despre neîntrebuințarea violenței în acel moment.

V. V. Serdici

1 X 947

D E C L A R A T I E

Subsemnatul VASILE SERDICI declar şi precizez următoarele în legătură cu declaraţia dată de mine privitoare la întrevederea MANIU - BERRY, din Aprilie 1947, la care întrevedere dl. MANIU a susţinut că are destule forţe de care dispune P.N.T. şi cari sunt mai numeroase decât acelea ale Guvernului, că el poate să bată în loc să fie bătut şi că cu aceste forţe poate să răstoarne Guvernul. El însă nu vrea să recurgă la violenţă, fără a cunoaşte părerea americanilor.

La aceasta, Dl. BERRY i-a răspuns că aceasta este o întrebare esenţială şi că va răspunde în câteva zile.

(ss) V.V. Serdici

5 Octombrie 1947.

Declarație

Subsemnatul Vasile Serdici declar ~~com~~ și precizez următoarele în legătură cu declarația dată de mine privitoare la întrevederea Maniu-Berry, din ~~Oct. 946~~ Aprilie 1947: la care întrevedere dl Maniu a susținut că are destule forțe de care dispune P.N.Ț. și cari sunt mai numeroase decât acelea ale Guvernului, că el poate să bată în loc să fie bătut și că cu aceste forțe poate să răstoarne Guvernul. El însă nu vrea să recurgă la violență fără a cunoaște părerea Americanilor.

La aceasta de Berry i-a răspuns că aceasta este o întrebare esențială și că va răspunde în câte-va zile.-

V. V. Serdici
5 X 947

Dată în fața noastră

352

352

357

TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA
— Parchetul Militar —

MANDAT DE DEŢINERE Nr. 3024

351

In virtutea Legii şi în numele M. S. Regelui Mihai I.
Noi Gral de div. I. Prebuan — — Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al Regiunii II Militare Armata.
In baza art. 143/din C. J. M., având în vedere că în contra lui — SERDICI VASILE — — /162 din Bucuresti — — — Str. — — — — — — — —
Nr.— sunt indicii de vinovăţie pentru fapta de uneltire contra ordinei şi siguranţei statului — — — — — — — — — — — —
prev. şi pen. de art.— — — — — — — — — — — —
Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat, organele Direcţiunei Generale a Poliţiei este nevoe de deţinerea invinuitului pe timp de 30 — — zile.
Având în vedere art. 159, 160, 162 şi 165 C. J. M.
Cerem tuturor agenţilor forţei publice să reţină şi să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din Bucureşti Strada Academiei Nr. 34 pe susnumitul.
Cerem şefului arestului să-l primească şi să-l reţină pe timp de 30 zile cu începere dela — 15 Sept 1947 — — — —
Dat în Bucureşti astăzi — 15 Sept — — — — /947.

Procuror Militar, Special

General de div. Pretorian

Am luat cunoştinţă învinuit

____

353

293

I.

8.VIII.1947.

354

354

DECLARATIE

Subsemnatul Colonel STOIKA STEFAN, declar următoarele:

Sunt în partidul național țărănesc din toamna anului 1937.

La conducerea Cercului Profesional Militar P.N.T., am fost numit de Secretariatul partidului în toamna anului 1945, funcționând provizoriu până după alegerile generale din 19 Noembrie 1946, când s'au făcut alegeri și în sânul Cercului Profesional Militar și fiind ales Președinte Dl, General NEGREI GABRIEL.

In ceace privește activitatea acestui Cerc, ea este descrisă în "Darea de Seamă" din dosar și pe care am recunoscut-o, semnând-o.

Cercul Profesional Militar era o secție a Cercului de Studii al Partidului, condus de dl. Prof. Tașcă.

Cercul de Studii al Partidului, la rândul său, era sub controlul dlui MIHALACHE, în calitatea sa de Prim Vice Președinte al P.N.T. și de Președinte al Organizației Capitalei.

Intr'o ședință plenară Dl. MIHALACHE, ne-a expus și ne-a limitat atribuțiile Cercului Militar Profesional, în cadrul general al Partidului, fixând că activitatea cercului Profesional Militar este numai pe Capitală si cu caracter pur tehnic profesional, adică, după expresia D-sale: creerul militar al partidului.

Statutul C.P.M., al P.N.T., /4o articole/ a fost elaborat in prim proect de Comisia Juridică de sub conducerea G-ral ZORZOR, apoi pus in discutia adunării plenare, care in 3-4 sedinți a amendat acest prim proect si ajuns la forma din dosar; in care formă a fost inaintat forurilor superioare.

Nu ni s'a comunicat incă vre'o hotărâre de admitere a conducerii partidului.

Raportul intitulat: "Către Comitetul de Conducere al Cercului Profesional Militar al P.N.T." a fost elaborat de Comisia de Organizare de sub Presedintia G-ralului STOIKA GR.,

./.

ca un program de lucru ce îşi propunea Comisia de Organizare

"Planul General de Organizare al Armatei", văzut la dosar, este o lucrare elaborată tot de Comisia de Organizare, ca o propunere.

Despre G-ralul GHEORGHIES stiu, că a ocolit Cercul Profesional Militar si că s'a alipit de Dl. MIHALACHE, incercând să-l convingă să-i dea misiunea de a organiza cercuri profesionale pe ţară.

Scrisă si subscrisă de mine, nesilit de nimeni.

ss/Col. St. Stoika

8 August 1947 Bucuresti.

p. conf.

4

I

8. aug. 1947
Dată în fața
noastră [illegible]
[illegible]

370 156

356

Declarație

Subsemnatul Colonel Stoika, Ștefan declar următoarele:

Sunt în partidul Național-Țărănesc din toamna anului 1937.

La conducerea Cercului Profesional Militar P.N.T. am fost numit de Secretariatul Partidului în toamna anului 1945 funcționând provizoriu până după alegerile generale din 19 Noemb. 1946, când s'au făcut alegeri și în sânul Cercului Profesional Militar și fiind ales Președinte D-l General Negrei Gabriel.-

In ceea ce privește activitatea acestui Cerc, ea este descrisă în „Dările De Seamă" din dosar și pe care am recunoscut-o, semnând-o.-

Cercul Profesional Militar erea o secție a Cercului de Studii al Partidului, condus de D-l Prof. Tască.

Cercul de Studii al Partidului, la rândul său, erea sub controlul D-lui Mihalache în calitatea sa de Prim Vice Președinte al P.N.T. și de Președinte al Organizației Capitalei.

Intr'o ședință plenară D-l Mihalache ne-a expus și ne-a limitat atribuțiile Cercului Militar Profesional în cadrul general al Partidului, fixând că activitatea Cercului Profesional Militar este numai pe Capitală și cu caracter pur technic-profesional, adică,

după expresia Dsale: creerul militar al partidului.–

Statutul C. P. M al P.N.Ţ. (40 articole) a fost elaborat în prim proect de Comisia juridică de sub conducerea Generalului Zorsor, apoi pus în discuţia adunării plenare, care în 3–4 şedinţe a amendat acest prim proect şi a ajuns la forma din dosar; în care formă a fost înaintat forurilor superioare.–

Nu mi s'a comunicat însă vre o hotărâre de admitere a conducerei partidului.

Raportul intitulat „Către Comitetul de Conducere al Cercului Profesional Militar al P.N.Ţ." a fost elaborat de Comisia de Organizare de sub preşedenţia Generalului Stoika Grigore, ca un program de lucru ce îşi propunea Comisia de Organizare.

„Planul General de Organizare al Armatei", văzut la dosar, este o lucrare elaborată tot de Comisia de organizare, ca o propunere.–

Despre Generalul Gheorghiu ştiu, că a ocolit Cercul Profesional Militar şi că s'a alipit de D-l Mihalache, încercând să-l convingă să-i dea misiunea de a organiza Cercurile Profesionale pe Ţară.–

Scrisă şi subscrisă de mine, ne silit de nimeni

Colonel St. Stoika 8 August 1947
Bucureşti

8. 8. 947
Văzut spre neschimbare
[illegible]
[signature]

II.

8.VIII.1947.

358

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Colonel STOIKA STEFAN, domiciliat in Bucuresti Str. Cornul Caprei Nr.69, declar urmatoarele:

" Planul General de Organizare al Armatei" care se gaseste la dosar si este semnat de mine, a fost elaborat /de Comisia de Organizare/ a Cercului Profesional Militar P.N.T., care era prezidată de G-ralul STOIKA GR. si comupusă din mai multi ofiteri, dintre care imi amintesc de Lt.Col.STATESCU.

Acest "plan general de organizare al Armatei" cred că a fost elaborat in iarna 1946 - 1947.

In ceiace priveste textul: "In cazul când germanii sunt in tară si ne supraveghează să nu fim contra lor" care se găseste in planul general de organizare al Armatei elaborat de Comisia de Organizare, apreciez să a fost scris germani in loc de ruşi pentru ce să nu producă dificultăţi.

Aceasta este declaratia pe care o dau si o semnez de bună voe.

ss/Colonel St.Stoika

8 August 1947

Dată in fata noastră
Dir.Sig.Statului
N.I.Popescu.

p. conf.

7/

359

Declarație

Subsemnatul Colonel Stoika Ștefan, domiciliat în București str. Cornel Capri 69, declar următoarele:

„Planul General de Organizare al Armatei" care se găsește la dosar și este semnat de mine, a fost elaborat de „Comisia de Organizare" a Cercului Profesional Militar P.N.T., care erea prezidată de Generalul Stoika Grigore și compusă din mai mulți ofeteri, dintre care îmi amintesc de Lt Colonel Stătescu.

Acest „plan general de organizare al armatei" cred că a fost elaborat în iarna 1946-47.

În ceea ce privește textul: „în cazul când Germanii sunt în țară și ne supraveghează să nu fim contra lor", care se găsește în planul General al armatei elaborat de Comisia de organizare, apreciez că a fost scris Germanii în loc de Ruși pentru ca să nu producă dificultăți.

Aceasta este declarația pe care o dau și o semnez de bună voie.

Colonel St. Stoika

8 August 1947
București

Dată în fața noastră:
Dir. Sig. Statului
N.D. Po[illegible]

II.

9.VIII.947.

360

360

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Colonel STOIKA STEFAN, declar următoarele:

Primul obiectiv ce mi-am propus, dupe ce am luat conducerea provizorie a Cercului Profesional Militar P.N.T. a fost acela de a popularizа in Cercul Profesional Militar pe toti ofițerii inscriși în partid ; concomitent cu aceasta ne-am făcut statutele, care a câștigat forma definitivă de la dosar prin Decembrie 1946. Acest proect a fost inaintat forurile superioare / Cercului de Studii, D-lui Presedinte al Capitalei Dl MIHALACHE şi D-lui MANIU Presedintele partidului / fără nici un răspuns de aprobare.-

Denumirea de Cerc Profesional Militar, in opozitie cu denumirea de Sectie Militară, cum era in 1937, se datorează lipsei de prevedere statutară, unde erau cunoscute numai denumirile de "cercuri profesionale".-

In urma hotărârei, dintr'o sedință publică a D-lui MIHALACHE, membrilor cercului profesional militar, le revenea obligatia de a activa şi pe linie politică la circumscripții.-

In lipsă de directive precise de politică militară, lucrările Cercului Profesional Militar erau considerate juste de noi, prin lipsa unei amendări, sau unei interziceri categorice din partea forurilor superioare ale partidului /cercul de studii şi Presedintele Organizatiei Capitalei/ cărora le fusese predate.-

Justețea lucrărilor noastre sar fi putut să fi fost confirmate prin cuvântarea D-lui MIHALACHE la"Cercul Profesional Militar", dar eu nu-mi amitese.-

Linia politică era fatal inprimată şi de masa cercului Profesional Militar in lucrările elaborate de el.-

Din legăturile mele cu diferitele personalități ale partidului, eu mă credeam oare cum informat asupra vederilor de ordin general politic al partidului şi deci, de posibilitatea incadrărei lucrărilor cercului Profesional Militar in aceste vederi.-

./.

11

361

Scrisă si subscrisă de mine,ne silit de nimeni. 361

9 August 1947

Colonel
/ss/St.Stoika

1

9 aug. 1947 362

Dată în fața noastră
[illegible]
[signature]

362

Declarație

Subsemnatul, Colonel Stoika Ștefan, declar următoarele:

Primul obiectiv ce mi-am propus, după ce am luat conducerea provizorie a Cercului Profesional Militar P.N.T. a fost acela de a polariza în „Cercul Prof. Milit." pe toți ofițerii înscriși în partid; Concomitent cu aceasta, ne-am făcut Statutele, care a căștigat forma definitivă de la dosar prin Decemb. 1946. Acest proect a fost înaintat la forurile superioare (Cercul de Studii, D-l Președinte al Capitalei D-l Mihalache și D-lui Maniu Președintele Partidului) fără nici un răspuns de aprobare.

Denumirea de „Cerc Profesional Militar" în opoziție cu denumirea de „Secție Militară", cum erea în 1937 se datorează lipsei de prevedere statutară, unde ereau cunoscute numai denumirile de „cercuri profesionale".—

In urma hotărârei, luată'n ședința publică, a D-lui Mihalache, membrilor Cercului Profesional Militar le revenea obligația de a activa și pe linie politică la circumscripții.—

In lipsa de directive precise de politică militară, lucrările Cercului Profesional Militar ereau considerate juste de noi, prin lipsa unei amendări, sau a unei interziceri categorice din partea forurilor superioare ale Partidului (Cercul de Studii și Președenția Organizației Capitalei), cărora le fusese predate.

Justetea lucrărilor noastre s'ar fi putut să fie fost confirmate prin Cuvântarea D-lui Mihalache la Cercul

Colonel St. Stoika

Profesional Militar, dar eu nu-mi reamintesc. Linia politică militară erea fatal imprimată și de masa Cercului Profesional Militar în lucrările elaborate de el.

Din legăturile mele cu diferitele personalități ale Partidului, eu mă credeam oarecum informat asupra vederilor de ordine general politic al Partidului și deci, de posibilitatea încadrărei lucrărilor Cercului Profesional Militar în aceste vederi.

Scrisă și subscrisă de mine, ne silit de nimeni.

Colonel St. Stoika 9. August 1947

București

Văzut spre neschimbare
Prim Chestor
Jeny

15

IV.
9-VIII-947.

329

363
363

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Colonel STOIKA STEFAN, declar următoarele;

Studierea orgganizărei armatei Germane după 1918, a fost făcută in vederea organizări maselor pentru caz de necesitate.-

Inarmarea acestei armatei era in functie de experența răsboiului, de posibilitățile de productie ale industriei noastre, precum si de posibilitățile financiare ale Statului.-

In " Planul General de Orgánizare al Armatei " se prevedea studierea posibilităților de amenajare a industriei de timp de pace in vederea productiei de război.-

Asigurarea stocurilor de materiale ce nu puteau fi produse in țară s'a ajuns la concluzia, că urmează să fie obținute prin tratative politice dela statele amice.-

Cred că față de posibilități și de orientare politică a partidului, aceste stocuri de materiale ar fi urmat să fie făcute in țările anglo-saxone și în special in America.-

Pentru incadrarea maselor erau nevoie de un număr de ofițeri apreciabili care urma să fie pregătiți prin cursuri de informație peste cel eventual admis.-

Pentru acoperirea nevoilor de echipament se propunea să se mentimă stocul existent și să se complecteze treptat cu echipament nou.-

Orientarea politică a acelora care au intocmit "Planul de Organizare al Armatei" ereau in vederea atmosferei politicei a partidului, atmosferă, care, dupe câte știu, nu a fost combătută de forurile erarhice politice ale partudului.-

Sugestiile privitoare la intocmirea de lucrări ale diferițelor comisiuni putea să fie date direct membrilor ~~comisiilor~~ comisiunilor, de unele foruri superioare; dupe cum acesti membrii puteau să se și influențeze de atmosfera politică a partidului.-

Dată și semnată de mine, nesilit de nimeni.-

9 August 1947

p. conf. [signature] Colonel./ss/St.Stoika.

10. aug. 1947
Dată în fața noastră.
[illegible]
[illegible]
264
364

Declaratie

Subsemnatul, Colonel Stoika Ștefan, declar următoarele:

Studierea organizării armatei germane după 1918 a fost făcută în vederea organizării maselor pentru caz de necesitate.

Înarmarea acestei armate erea în funcție de experiența războiului, de posibilitățile de producție ale industriei noastre, precum și de posibilitățile financiare ale Statului.-

In „Planul General de Organizare al Armatei" se prevedea studierea posibilităților de amenajare a industriei de timp de pace în vederea producției de război.-

Asigurarea stocurilor de materiale ce nu puteau fi produse în țară s'a ajuns la concluzia, că urmează să fie obținute prin tratative politice de la statele amice.-

Cred că față de posibilități și de orientarea politică a partidului, aceste stocuri de materiale ar fi urmat să fie făcute în țările anglo-saxone și în special în America.

Pentru încadrarea maselor erea nevoe de un număr de ofițeri speciali care urma să fie pregătiți prin cursuri de informație peste cel eventual admis.-

Pentru acoperirea nevoilor de echipament se propunea să se mențină stocul existent, și să se completeze treptat cu echipament nou.-

Orientarea politică a acelora care au întocmit „Planul de Organizare al Armatei" ereau în vederea atmosferei politice a partidului, atmosferă, care, după câte știu, nu a fost combătută de forurile ierarhice politice ale partidului.-

Sugestiile privitoare la întocmirea de lucrări ale diferitelor Comisiuni puteau să fie date și direct membrilor comisiunilor de unele foruri superioare;

Colonel Șt. Stoika

după cum acești membrii puteau să se și influențeze de atmosfera politică a partidului.-

Dată și semnată de mine, ne silit de nimeni

Colonel St. Stoika

Văzut pt. neschimbare
Căpitan
[signature]

19

T V

I

11.VII.947.

379 365

365

DECLARATIE

Subsemnatul Colonel STOIKA STEFAN,declar următoarele ;

Cunosc pe sublocot. WALTER PAUL,care a făcut parte din Comitetul C.P.M.

Intr'adevăr,s'au dat asigurării si prin manifestul partidului si la Clubul partidului că toti deblocatii vor fi rechmati in cadrele active ale armatei.

Cu o ocazie,in casa Dlui LEUCUTIA unde locuia Dl MANIU s'a discutat intrebarea unui american asupra tehnicienilor nostri in materia politică si la răspunsul negativ,acesta a dat sfatul de modul cum urmează să fie formati prin gruparea in jurul unei reviste.

Aveam sedinte restrânse,in urma inovatiei Dlui general NEGREI de a nu intruni intregul comitet de 15 persoane,sub denumirea de birou al comitetului.

S'a procedat la organizarea centrelor P.M. judetene prin instructiuni apărute in DREPTATEA in lipsa aprobării statutelor C.P.M. redactate de ~~xxixxxxu~~ comitetul de conducere C.P.M,aprobare, care incă nu ne-a parvenit,după primirea căreia urma să fie puse in aplicare.

Trebuia să fim la curent cu organizarea armatei române prin legile apărute in M.O.

Prin " informatiuni de orice natură" inteleg informatiunile dela diferitele persoane si acelea care apar in diverse reviste.

Cu legerea informatiunilor urma,ca să se fa[illegible] după modul cum "comisia inoformativă" isi organiz[illegible] aceasta.

./.

366

Cele de mai sus sunt valabile si pentru moralul si starea de spirit a armatei.

După venirea Dlui general NEGREI la presedentia C.P.M. legăturile cù Dl MANIU si MIHALACHE au devenit foarte rare deoarce îi revenea Dlui general NEGREY sarcina de a informa si de a primi sugestii asupra lucrărilor C.P.M..

Dată si semnată de mine ne silit.-

/ss/ Colonel STOIKA ST.

Bucuresti 11 August 1947.-

p. conf. [signature]

17

11 aug. 1947
Dată în fața noastră
[illegible] chestor
Ioanniel

Declarație

Subsemnatul, Colonel Stoika Ștefan, declar următoarele:

Cunosc pe Slt. Walter Paul, care a făcut parte din Comitetul C.P.M.-

Într'adevăr, s'au dat asigurări și prin manifestul partidului și la clubul partidului că toți deblocații vor fi rechemați în cadrele active ale armatei.-

Cu o ocazie, în casa D-lui Lemnuția, unde locuia D-l Maniu s'a discutat întrebarea unui american asupra technicienilor noștri în materie politică și la răspunsul negativ, acesta a dat sfatul de modul cum urmează să fie formați prin gruparea în jurul unei reviste.-

Aveam ședințe restrânse, în urma inovației D-lui General Negrei de a nu întruni întregul Comitet de 15 persoane, sub denumirea de birou al Comitetului.-

S'a procedat la organizarea Cercurilor P.M.-județene prin instrucțiuni apărute în „Dreptatea", în lipsa aprobării statutelor CPM redactate de Comitetul de conducere CPM, aprobare, care încă nu ne-a parvenit, după primirea căreia urma să fie puse în aplicare.

Trebuia să fim la curent cu organizarea armatei române prin legile apărute în M.O.

Prin „informațiuni de orice natură" înțeleg informațiunile de la diferitele persoane și acelea care apar în diverse reviste.

Culegerea informațiunilor urma, ca să se facă după modul cum „Comisia Informativă" își organiza aceasta.

Cele de mai sus sunt valabile și pentru moralul și starea de spirit a armatei.

Colonel St. Stoika

După venirea D-lui Gen. Negrei la Presedenţia C.P.M. legăturile cu D-nii Maniu şi Mihalache au devenit foarte rare, deoarece îi revenea D-lui Gen. Negrei sarcina de a informa, şi de a primi sugestii asupra lucrărilor C.P.M. Dată şi semnată de mine nesilit

Colonel St. Stoika   Bucureşti 11 Aug. 1947

Văzut [illegible] neschimbare
prin [illegible]

24

VIa declaratie

368

368

DECLARATIE

Subsemnatul ,Colonel STOIKA STEFAN,declar următoarele :

In conceptia Dsa-creeatorul si conducătorul de fapt al C.P. ca si in conceptia mărturisită a colaboratorilor mei,a fost să creem o entitate statică de creeatie si să stabilim cât mai bine un program detailat de guvernare,constient fiind,că in conjectura politică externă de astăzi nu suntem indicati să guvernăm si deci, că avem timp să lucrăm de indelete.-

O mare parte dintre camarazii mei - inscrisi in partid- chiar din cauza felului meu de lucru,după ce am asistat la 2-3 sedinte ale C.M.P.,au incetat de a mai frecventa cercul.- Generalul POLIHRONIADI-retrăgându-se chiar din partid - mi-a mărturisit că el este o natură dinamică si nu se poate adopta conceptiunilor statice.

Din acest punct de vedere,cred,că nu ne bucura de toată increderea Dlui MIHALACHE pentru că :

1.- O bună parte dintre ofiterii generali si superiori,care nu ne mai frecventau,păstrau contactul de specialitate cu Dl MIHALACHE,fără ca Dsa să-i canalizeze spre C.P.M.

De pildă gen. VASILESCU PETRE,generalul GHEORGHIES Alex.,care-după cum mi-a comunicat Dl gen.NEGREI, sau gral STOIKA GRIGORE -ar fi inaintat Dlui MIHALACHE si un proect de organizare pe tară a C.P.M. si ar fi si primit misiunea să se ocupea de aceasta,după ce intr'o sedintă plenară,mult anterioară,tot Dsa ne circumscripsese rolul numai la Capitală.-

Această hotărâre nu a găsit oportun să ne-o comunice.-

2.- In nenumărate rânduri- contrariati că apar in " DREPTATEA" articole cu caracter militar,fără să fi trecut in prealabil pe la C.P.M.,am cerut să inceteze sistemul acesta,care putea să facă să se creadă că,este c

./.

23/ 369 369

doctrină a partidului ceace nu este .-

Nu am reusit.-

3.- Generalul ZORZOR a dat-in numele C.P.M. două comunicate.- Când am voit să mai dăm un al treilea,ni s'a spus dela redactie,că este ordinul Dlui MIHALACHE să nu mai publice comunicatele C.P.M.

4.- S'a putut creea si functiona - sub conducerea Dlui avocat MITUS IONESCU o asa zisă sectie a Tineretului Militar,fără consultarea si chiar fără stiinta noastră.-

Nu stiu ce durată de viată si ce scop a avut această creeatie.- Stiu numai că,După ce am aflat de existenta ei,să că Locot. LAZARESCU,Plut. major ALBU si Plot. maj. ZOTA,fac parte din " TINERET" fiind inscrisi si la C.M.R. i-am chemat si le-am cerut,să aleagă intre una,sau alta.-

Cred că Dnii PENESCU si MIHALACHE- in calitatea Dlor de secretar general a P.N.T. si de Presedinte al Organizatiei Capitalei -trebue să fie stiut de această creeatie a Dlui Avocat MITUS IONESCU.-

Dată si semnată de bună voe.-

Colonel St. STOIKA,

Bucuresti 12 August 1947.-

2b

12 aug. 1947
Dată în fața noastră
Jude-Instr.
Joaneță

Declarație

Subsemnatul, Colonel Stoika Ștefan, declar următoarele:

În concepția mea — creeatorul și conducătorul de fapt al CPM — ca și în concepția mărturisită a colaboratorilor mei, a fost, să creem o entitate statică de creeație și să stabilim cât mai bine un program detaliat de guvernare, conștient fiind, că, în conjectura politicei externe de astăzi nu suntem indicați să guvernăm și deci, că avem timp să lucrăm pe îndelete. —

O mare parte dintre camarazii mei — înscriși în partid — chiar din cauza felului meu de lucru, după ce au asistat la 2-3 ședințe ale C.M.P., au încetat de a mai frecventa cercul. — Generalul Polihroniadi — retrăgându-se chiar din partid — mi-a mărturisit că el este o natură dinamică și nu se poate adapta concepțiunilor statice. —

Din acest punct de vedere, cred, că nu ne bucuram de toată încrederea D-lui Mihalache pentru că:

1.- O bună parte dintre ofiterii generali și superiori care nu ne mai frecventau, păstrau contactul de specialitate cu D-l Mihalache, fără ca D-sa să-i canalizeze spre C.P.M. De pildă: Gen. Vasilescu Petre, Generalul Gheorghieș Alex, care — după cum mi-a comunicat D-l Gen. Negrei, sau Gen. Stoika Grigore — ar fi înaintat D-lui Mihalache și un proiect de organizare pe țară a C.P.M și ar fi și primit misiunea să se ocupe cu aceasta, după ce, într'o ședință plenară, mult anterioară, tot D-sa ne circumscrisese rolul numai la Capitală. —

Această hotărâre nu a găsit oportun să ne-o comunice.

2.- În nenumărate rânduri — contrariați că apar în „Dreptatea" articole cu caracter militar, fără să fi

Colonel Stoika

trecut în prealabil pe la C.P.M, am cerut să înceteze sistemul acesta, care putea să facă să se creadă că este o doctrină a partidului ceeace nu este.-

Nu am reușit.-

3.- Generalul Zorzor a dat – în numele C.P.M – două comunicate.- Când am voit, să mai dăm un al treilea, ni s'a spus de la redacție, că este ordinul Dlui Mihalache să nu mai publice comunicatele C.P.M.

4.- S'a putut creea și funcționa – sub conducerea Dlui Av. cat Mituș Ionescu – o așa zisă secție a Tineretului Militar, fără consultarea și chiar fără știința noastră.-

Nu știu ce durată de viață și ce scop a avut această creeație.- Știu numai, că, după ce am aflat de existența ei, și că Locot. Lăzărescu, Plut.maj. Albu și Plut.maj Zota, fac parte din „Tineret", fiind înscriși și la C.P.M., i-am chemat și le-am cerut, să aleagă între una, sau alta.

Cred că Dnii Penescu și Mihalache – în calitatea D-lor de Secretar General a P.N.T și de Președinte al Organizației Capitalei – trebue să fi știut de această creeație a Dlui Avoc. Mituș Ionescu.-

Dată și semnată de bună voe

12 August 1947 - București

Colonel St. Stoika

Văzut spre neschimbare

Primit Instr.

267

A VIIIe declaratie —

372

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Colonel STOIKA STEFAN, declar următoarele :

Stocarea de materii prime /Nikel, crom, si magnezium etc/, precum si incheerea de contracte cu tările producătoare pentru ca acestea să le declare drept ale lor cred că erau preconizate in vederea unui război, ca să nu ne găsească nepregătiti.-

Camuflările de unităţi ale noastre prevăzute in " Planul General de Organizare" nu ar putea fi altceva, de cât o indicatie de politică" ce urmează a fi dusă de către guvernare,-si aceasta nu poate fi făcută decât de indicatiunile forurilor politice competente.-

Aceste indicatiuni nu mi-au fost date mie, ci probabil, au fost sugerate direct acelor care au alcătuit " Planul".-

Indicarea Ceho-Slovaciei ca o tară, care să se incadreze in conditiunile de camuflare, nefiind logică, cred că presupuneau alt stat avut in vedere de autor, si de cei care i-au sugerat.-

In conceptia acelor care au alcătuit "Planul General de Organizare al Armatei" a fost, de sigur, ideia de a creea o armată cât mai mare, indiferent de restricţiunile impuse, care să poată interveni pe linia politică a momentului avută in vedere de guvernanti.-

Scrisă si semnată de mine nesilit de nimeni.-

12 August 1947 Bucurestu-   /ss/ Col. STOIKA STEFA

p. conf. [signature]

25/

12 aug. 1947
Data în fața noastră
[illegible]
[illegible] 372

Declarație

Subsemnatul, Colonel Stoika Ștefan, declar următoarele:

Stocarea de materii prime (Nikel, Crom și Magnezin etc), precum și încheerea de contracte cu țările producătoare pentru ca acestea să le declare drept ale lor cred că erau preconizate în vederea unui războiu, ca să nu ne găsească nepregătiți.

Camuflările de unități ale noastre prevăzute în „Planul General de Organizare" nu ar putea fi altceva, decât o indicație de politică ce urmează a fi dusă de către guvernare, și aceasta nu putea fi făcută decât la indicațiunile forurilor politice competente.-

Aceste indicațiuni nu mi-au fost date mie, ci, probabil, au fost sugerate direct acelora care au alcătuit „Planul".-

Indicarea Ceho-Slovaciei ca o țară, care să se încadreze în condițiunile de camuflare, nefiind logică, cred că presupune alt stat avut în vedere de autor și de cei care i-au sugerat.-

In concepția acelora care au alcătuit „Planul General de Organizare al Armatei" a fost, de sigur, ideia de a creea o armată cât mai mare, indiferent de restricțiunile impuse, care să poată interveni pe linia politică a momentului avută în vedere de guvernanți.-

Scrisă și semnată de mine nesilit de nimeni

12 August 1947 - Bucuresti

Colonel St Stoika

29

Vezi declaratia.

373

T

373

DECLARATIE

Subsemnatul Col. STOIKA STEFAN declar următoarele :

Eu am luat cuboştintă de existenta "Tineretulu Militar" de sub conducerea Dlui MITUS IONESCU,dintr'o indiscretie făcută intr'o sedintă a C.P.M. ,făcută de un membru al " Tineretului" care a spus :"la noi, la tineretul militar......".

Intrebându-l,ce-i cu tineretul militar mi-au spus că s'a format o sectie sub conducerea av. MITUS IONESCU.

Informatiunile care trebuiau să ne vină dela sectoare se refereau la tot ce ne este necesar la alcătuirea programului nostru de guvernare.De exemplu observatiunile membrilor din sector asupra neajunsurilor trăite sau cunoscute de ei si propunerile ce fac de remediere in viitor.- Aceasta se poate caracteriza " cunoasterea de spirit in armată"

Scrisă si subscrisă de mine de bună voie.

/ss/ Col. STOIKA ST.

13 August 1947.-

p.conf.

Declarație

Subsemnatul, Colonel Stoika Stefan, declar următoarele:

Eu am luat cunoștință de existența „Tineretului Militar" de sub conducerea D-lui Mitus Ionescu dintr'o indiscreție făcută într'o ședință a CPM făcută de un membru al „Tineretului", care a spus: „la noi, la tineretul militar...."

Întrebându-l, ce-i cu tineretul militar, mi-au spus că s'a format o secție sub conducerea D-lui Av. Mitus Ionescu.

Informațiunile care trebuiau să ne vină de la Sectoare se refereau la tot ce ne este ~~mai~~ necesar la alcătuirea programului nostru de guvernare. De exemplu: observațiunile membrilor din sector asupra neajunsurilor trăite sau cunoscute de ei și propunerile ce fac de remediere în viitor. — Aceasta se poate concretiza „cunoașterea de spirit în armată"

Scrisă și subscrisă de mine de bună voe

Colonel St. Stoika — 13 August 1947 - București

32

VIII = declaraţie

339 37 375

D E C L A R A T I E
===================

Subsemnatul Colonel STOIKA STEFAN, declar următoarele:

Nu cunosc nici personal, nici din auzite pe Generalul BARZOTESCU si nici pe Colonelul CHIRITA ATANASIE, din Infaterie.-

Incercarea de fugă din ţară a grupului D-lui MIHALACHE -dacă se dovedeste că a fost reală - o consider ca o dezertare dela postul său politic, care nu poate fi decât in tară, adică, acolo unde este şi partidul.-

O actiune de politică externă in afară graniţelor ţării nu se poate închipui de cât mână în mână cu reprezentantii oficiali ai tării.-

In acest caz, este dela sine inteles, că nu era nevoe de fugă, fiindcă ar fi avut sprijinul Guvernului să plece.

O actiune de politică externă dusă in afara granitelor ţării, in discordanta cu organele oficiale ale ţării este inadmisibil si de repudiat, fiindcă aceasta discordantă se putea marca in interiorul ţării, printr'o ~~aixsixarx~~ desolidare.-

Plecarea in străinătate a unui grup fără fonduri - cum este cazul in speţă - mai curând, sau mai târziu ar fi făcut grupuri dependent de factori din străinătate care l-ar fi finantat si deci, să intre in comflict cu vederile partidului cu care rupea contactul in mod inevitabil.

In ceiace mă priveste pe mine, eu condamn categoric o atare incercare de fugă si mai ales, o atare incercare de entrenarea partidului pe drumuri periculoase si dăunătoare, din toate punctele de vedere, Ţării.

p. conf. [signature]

ss/col. Stefan Stoika

14 August 1947, Bucresti

31/

14 aug. 1947
Dată în fața noastră:
Grig. Ovsiu [?]

376

376

Declaratie

Subsemnatul, Colonel Stoika Ștefan, declar următoarele:

Nu cunosc nici personal, nici din auzite pe Generalul Bărzătescu și nici pe Colonelul Chiriță Atanasie din infanterie.-

Încercarea de fugă din țară a grupului D-lui Mihalache - dacă se dovedește că a fost reală - o consider ca o dezertare de la postul său politic, care nu poate fi decât în țară, adică, acolo unde este și partidul..

O acțiune de politică externă în afara granițelor țării nu se poate închipui de cât mână în mână cu reprezentanții oficiali ai Țării.-

În acest caz, este de la sine înțeles, că nu erea nevoe de fugă, fiindcă ar fi avut sprijinul guvernului să plece.-

O acțiune de politică externă dusă în afara granițelor țării, în discordanță cu organele oficiale ale Țării, este inadmisibilă și de repudiat; fiindcă această discordanță se putea marcă din interiorul Țării, printr'o desolidarizare..

Plecarea în străinătate a unui grup fără fonduri - cum este cazul în speță - mai curând, sau mai târziu, ar fi făcut grupul dependent de factorii din străinătate care l-ar fi finanțat și deci, să intre în conflict cu vederile partidului, cu care rupea contactul în mod inevitabil.-

În ceea ce mă privește pe mine, eu condamn categoric o atare încercare de fugă și, mai ales, o atare încercare

Colonel St. Stoika

de antrenare a partidului pe drumuri periculoase şi dăunătoare, din toate punctele de vedere Ţării.-

14 August 1947 - Bucureşti

Colonel St. Stirka

Văzut spre [illegible]

377

DECLARATIE

Subsemnatul Colonel STOICA STEFAN, domiciliat în Str. Cornul Caprei 69, declar următoarele :

Generalul Zorzor - Preşedintele Comisiei Juridice - prin Decembrie 1946 a întocmit un proect de statut al C.P.M.P.N. prin care se prevedea, ca, pe lângă fiecare organizaţie judeţeană să se înfiinţeze şi un cerc profesional militar.- Acest Statut a fost înaintat către conducerea partidului şi a rămas fără răspuns.-

Pe la inceputul anului 1947, intr'o şedinţă plenară C.P.M., Dl.Gral.NEGREI a dispus ca in baza statutului, Gral.ZORZOR să se ocupe de cercurile profesionale din vechiul regat, Gral. BARBU, de cele din Ardeal şi eu de cel din Bucuresti.- G-ralul ZORZOR a dat şi un comunicat prin "Dreptatea" în acest scop.

In statut s'a prevăzut cele de mai sus pentru ca C.P.M., să apară ca un organizm mai important şi să poată să aibă reprezentanţi în Delegatia Permanentă.

C.P.M., ţinea să aibă reprezentanţi în Delegatia Permanentă deoarece organizatiile judetene aveau şi mi se pare că si tineretul partidului, ca şi sectia feminină aveau reprezentanţii lor.-

Despre tineretul Militar cred că erau puţini, fiindcă se adunau in camera dela Club a lui Mituş Ionescu.

INTREBARE: In ce calitate aduna Mituş Ionescu Tineretul Militar ?

RASPUNS: Nu stiu. - Cred însă, că el era şeful întregului tineret al partidului şi că în sânul acestuia îşi făcu-se o sectie de tineret militar.

Când am aflat că anumiţi membrii din C.P.M., fac parte şi din " Tineretul Militar" , i-am spus să opteze pentru una sau alt

Aceasta imi este declaraţia, pe care o dau nesilit şi o susţin.

ss/ Col.Stefan Stoika

29 August 1947.

p. conf. [signature]

29 aug. 1947 — 378

Dată în fața noastră.
[illegible] Cestor

Declaratie

Subsemnatul Colonel Stoika Stefan, domiciliat în str. Cornul Caprei 69, declar următoarele:

Generalul Zorzor – Presedintele Comisiei Juridice – prin Dec. 1946 a întocmit un proect de statut al C.P.M.P.N.T, prin care se prevedea, ca, pe lângă fiecare organizatie judeteană să se înfiinteze și un cer profesional militar. – Acest statut a fost înaintat către conducerea partidului și a rămas fără răspuns. –

Pe la începutul anului 1947, într'o sedintă plenară a C.P.M, D-l Gen. Negrei a dispus, ca, în baza statutului, Gen. Zorzor să se ocupe de cercurile profesionale din Vechiul regat, Gen. Barbu, de cele din Ardeal și eu de cel din Bucuresti. – Generalul Zorzor a dat și un communicat prin Dreptatea în acest scop.

In statut s'a prevăzut cele de mai sus, pentru ca C.P.M. să apară ca un organism mai important și să poată să aibă reprezentanți în Delegatia Permanentă. –

C.P.M. tinea să aibă reprezentanți în Delegatia Permanentă, de oarece organizatiile judetene aveau și, mi se pare, că și tineretul partidului, ca și sectia femenină aveau reprezentanții lor. –

Despre Tineretul militar cred că ereau puțini, fiindcă se adunau în camera de la club a lui Mituș Ionescu. –

Intrebare: In ce calitate aduna Mituș Ionescu tineretul militar?

Răspuns. Nu stiu. – Cred însă, că el erea seful întregului tineret al partidului și că în sânul acestuia își făcuse și o sectie de tineret militar. –

Când am aflat că anumiți membrii din C.P.M. fac parte și din „tineretul militar", i-am pus să opteze pentru una, sau alta. –

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau nesilit și o sustin

29. August 1947

Colonel Șt. Stoika

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Colonel STEFAN STOIKA, declar următoarele:

I/. Scopul urmărit de Cercul Profesional era, să alcătuiască din timp un program de lucru al Ministerului de Războiu în eventualitatea venirei la putere a partidului.

Inainte de Paşte 1947, la o şedinţă plenară, a luat parte şi dl. Mihalache a spus între altele: Să nu vă aşteptaţi la recompensa viitoare dacă lucraţi numai aici la Cerc în birou. Dacă vreti să aspiraţi la recompensă, trebue să vă inscrieti la Circumscripţiile pe care depindeti cu locuinţa şi să activaţi pe teren. Aceasta recomandatie era făcută tuturor membrilor lor C.P.M. - Ca urmare a acestei recomandări o parte din membrii s'au inscris la Circumscriptia Politică, pe teritoriul căreia locuiau.

INTREBARE: In ce consta activitatea pe teren, pe care trebuiau să o desfăşoare membrii C.P.M., conform dispoziţiunei de mai sus ?

RASPUNS : Exact n'o cunosc, fiindcă n'am activat la Circumscripţie niciodată. După câte am auzit, membrii activi ai circumscripţiilor în afară că plăteau o cotizatie lunară, trebuia să ia parte la toate sedintele circumscripţiei, de unde probabil primeau instructiuni.

INTREBARE: Plata cotizaţiilor la circumscripţii şi participarea la şedinţe atrăgea după sine acordarea de recompense ?

RASPUNS: O preciziune n'am putea face, decât dl. Mihalache, fiindcă eu nu cunosc activitatea circumscripţiilor.

INTREBARE: Intrucât se recomanda activitate în teren înainte de Paşte 1947, deci, după alegeri, ce scop dela membrii C.P.M., se urmărea ?

RASPUNS: Răspunsul exact nu poate fi dat decât de Dl. Mihalache. Eu am inteles că se urmărea câştigarea popularităţei pentru partid.

./.

In urma recomandatiei D-lui Mihalache de a activa pe teren ,eu am lăsat initiativei fiecărui membru să facă cum le dictează interesele,şi nu m'am amestecat sub nici o formă,recomandatia fiind destul de clară . Personal,am delegat pe col Stătescu să mă inscrie la circumscriptia de care depind de casa mea si după câteva zile Col.Stătescu mi-a spus,că nu m'a inscris fiindcă " nu face pentru Dvs.,să fiţi înscris membru intr'o circumscriptie al cărei ~~membru~~ sef este un proxenet.

INTREBARE : Scopul C.P.M., arătat la / 1/ în prezenta declaraţie era pentru toti membrii C.P.M.,inclusiv organizaţiile judetene ? Sau revenea numai comisiunilor de Studii ?

RASPUNS: Scopul C.P.M.,era numai cel arătat la / 1 / Elaborarea programului de guvernare se pregătea de fiecare comisie in sectorul ei. - si la nevoie se înfiinţau şi subcomisii care comisii făceau apel la membrii plenului oridecâteori simţeau nevoia .

Prezenta declaraţie o dau nesilit şi o sustin.

ss/ Col.Sf.Stoika

30 August 1947

p.conf. [signature]

30 aug. 1947
dată în fața noastră
[illegible]

381

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, declar următoarele:

(1) Scopul urmărit de Cercul Profesional Militar erea, să alcătuească din timp un program de lucru al Ministerului de Războiu în eventualitatea venirei la putere a partidului.–

Înainte de Paște 1947, la o ședință plenară, a luat parte și D-l Mihalache și a spus între altele: Să nu vă așteptați la recompense viitoare dacă lucrați numai aici la Cerc în birou. Dacă vreți să aspirați la recompense, trebue să vă înscrieți la Circumscripțiile de care depindeți cu locuința și să activați pe teren!– Această recomandație erea făcută tuturor membrilor C.P.M.– Ca urmare a acestei recomandări, o parte din membrii s'au înscris la Circumscripția politică pe teritoriul căreia locuiau.–

Întrebare: În ce consta activitatea pe teren, pe care trebuiau s'o desfășoare membrii C.P.M. conform dispozițiunei de mai sus.–

Răspuns. Exact n'o cunosc, fiindcă n'am activat la Circumscripție nici odată.– După câte am auzit, membrii activi ai Circumscripțiilor, în afară că plăteau o cotizatie lunară, trebuiau să ia parte la toate ședințele Circumscripției, de unde probabil primeau instrucțiuni.

Întrebare: Plata cotizațiilor la circumscripții și participarea la ședințe atrăgea după sine acordare de recompense?

Răspuns: O precizare n'ar putea face de cât D-l Mihalache, fiindcă eu nu cunosc activitatea circumscripțiilor.–

Întrebare: Întru cât se recomanda activitate în teren (de la membrii C.P.M) înainte de Paști 1947, deci, după alegeri, ce scop se urmărea?

Răspuns: Răspunsul exact nu poate fi dat de cât de D-l Mihalache.– Eu am înțeles, că se urmărea câștigarea popularității pentru partid

În urma recomandației D-lui Mihalache de a activa pe teren, eu am lăsat inițiativei fiecărui membru să facă cum le dictează interesele și nu m'am amestecat sub nici o formă, recomandația fiind destul de clară.- Personal, am delegat pe Colonelul Stătescu să mă înscrie la circumscripția de care depinde casa mea și, după câteva zile, Colonelul Stătescu mi-a spus, că nu m'a înscris, fiindcă „nu face pentru D-tră să fiți înscris membru într'o circumscripție al cărui șef este un proxenet".

Întrebare: Scopul C.P.M. arătat la (1) în prezenta declarație erea pentru toți membrii C.P.M., inclusiv organizațiile județene? Sau revenea numai Comisiunilor de studii?

Răspuns: Scopul C.P.M. erea numai cel arătat la (1). Elaborarea programului de guvernare se pregătea de fiecare comisie în sectorul ei — și la nevoe se înființau și sub-comisii care comisii făceau apel la membrii plenului ori de câte ori simțeau nevoia.-

Prezenta declarație o dau nesilit și o semnez.

30. August 1947

Colonel St. Stoika

Văzut spre [illegible] cercetare

Anchetator

346 382

382

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Colonel Stoika Stefan, declar următoarele :

Pe lângă fiecare sector al Capitalei /4/ a fost destinat câte un ofiter, care, printre alte atributiuni, avea şi pe aceea de a procura informaţiuni necesare comisiei de Documentare de alcătuirea ~~prgmura~~ programului de guvernare.- Dacă găsea necesar, comisia de Documentare ~~pentru~~ putea să-şi procure si informaţiuni referitoare la starea de spirit din armată.-

Mijloacele pentru procurarea acestor informatiuni trebuiau alese de comisie/ dela militarii deblocati recent dela prieteni etc./.-

Proectul intitulat " Plan de organizare al armatei este productia exclusivă a Comisiei de Organizare, fără să fie cerut de cineva, el intrând in atributiunile normale ale Comisiei de Organizare- Nu stiu cine a dat sugestii la alcătuirea sa.-

De intocmirea acestui proect am luat cunoştinţă dela generalul Stoika Grigore, nu-mi amintesc cu ce ocazie: iar atunci, când am făcut" darea de seamă" către Cercul de Studii al partidului, mi-a cerut, să-l trec si pe el ca să nu se zică, că n'a lucrat nimic comisia.-

In sedinţele Comitetului la care participam si eu ca prim Vice- presedinte, cred că s'o fi discutat si chestiunea procurarei informatiunilor referitoare la armată.

La inceputul lui Martie 1947 am ţinut o conferintă in sedintă plenară a C.P.M., despre armata de mâine. Apoi am rezumat această conferintă intr'o sedinţă, inainte de Paşti la care a asistat si Dr. Mihalache.-

Am preconizat reducerea serviciului militar activ sub un an pentru a se putea instrui intregul contigent anual de recruţi.-

Am prevazut sporirea cadrelor de instructori si eliminarea tututror ofiterilor asimilaţi.- Pentru paza fruntarilor tării avea nevoie de mai multi oameni de cât 12

./.

383

divizii, fixate prin armistițiu.-

Curând după arestarea generalului Antonescu, dacă nu chiar în aceiaşi zi am xxxxxx luat contact cu D-na Antonescu, care alerga pe la toate autoritățile să-şi scape bărbatul. Am întâlnit-o pe stradă prin preajma Pieţiei Victoriei, am întrebat-o dacă are nevoie de bani, sau de vre'un serviciu şi m'am oferit să-i telefonez şi să vin s'o văd zilnic.- Am vizitat-o acasă de mai multe ori şi i-am ridicat moralul, şi îi dădeam informaţiunile culese din oraş. In ziua când Gen. Antonescu a ieşit dela Bistrița ducându-mă ca de obicei acasă la el şi găsind lume multă, am aflat că a fost însărcinat cu formarea guvernului şi am plecat fără să-l văd.- La acea dată, eu eram mobilizat la Ministerul Inzestrării, ca Inspector Industrial.- La formarea cabinetului Antonescu mi s'a încredințat funcțiunea de secretar general al Ministerului de către generalul Dobre, numit Subsecretar de Stat al Inzestrării.

Aceasta imi este declaratia si o dau ne silit de nimeni si o sustin.-

/ss/ 1 Septembrie 1947.-

/ss/ Col. St. Stoika.-

p. conf.

1 Sept 1947
Dată în fața noastră
[illegible]
334

Declarație

Subsemnatul, Colonel Stoika Ștefan, declar următoarele:

Pe lângă fiecare Sector al Capitalei (4) a fost destinat câte un ofițer, care, printre alte atribuțiuni, avea și pe aceea de a procura informațiuni necesare comisiei de documentare la alcătuirea programului de guvernare.- Dacă găsea necesar, Comisia de Documentare putea să-și procure și informațiuni referitoare la starea de spirit din armată.-

Mijloacele pentru procurarea acestor informațiuni trebuiau alese de comisie (de la militarii deblocați recent, de la prieteni etc.)

Proectul intitulat „Plan de organizare al armatei" este o producție exclusivă a Comisiei de Organizare, fără să fie cerut de cineva, el intrând în atribuțiunile normale ale Comisiei de Organizare.- Nu știu cine a dat sugestii la alcătuirea sa.-

De întocmirea acestui proect am luat cunoștință de la Generalul Stoika Grigore, nu-mi amintesc cu ce ocazie; iar atunci, când am făcut „darea de seamă" către Cercul de Studii al partidului, mi-a cerut, să-l trec și pe el, ca să nu se zică, că n'a lucrat nimic comisia.-

În ședințele Comitetului, la care participam și eu ca prim-Vice-președinte, cred că s'o fi discutat și chestiunea procurărei informațiunilor referitoare la armată.-

La începutul lui Martie 1947 am ținut o conferință, în ședință plenară a CPM, despre armata de mâine.- Apoi am rezumat această conferință într'o ședință, înainte de Paști, la care a asistat și D-l Mihalache.-

Am preconizat reducerea serviciului militar activ sub un an, pentru a se putea instrui întregul contingent anual de recruți.

Am prevăzut sporirea cadrelor de instructori și eliminarea tuturor ofițerilor asimilați.- Pentru paza frontierilor țării

avem nevoe de mai mulţi oameni de cât 12 divizii, fixate prin armistiţiu.-

Curând după arestarea Generalului Antonescu, dacă nu chiar în aceiaşi zi am luat contact cu Dna Antonescu, care alerga pe la toate autorităţile să-şi scape bărbatul.- Am întâlnit-o pe stradă prin preajma Pieţei Victoriei, am întrebat-o dacă are nevoe de bani, sau de vreun serviciu şi m'am oferit să-i telefonez şi să vin s'o văd zilnic.- Am vizitat-o acasă de mai multe ori şi i-am ridicat moralul, şi îi dădeam informaţiunile culese din oraş.- In ziua când Gen. Antonescu a ieşit de la Bistriţa ducându-mă ca de obicei acasă la el şi găsind lume multă, am aflat că a fost însărcinat cu formarea guvernului şi am plecat fără să-l văd.- La acea dată, eu eream mobilizat la Min. Inzestrărei, ca Inspector Industrial.- La formarea cabinetului Antonescu mi s'a încredinţat funcţiunea de Secretar General al ministerului de către Generalul Dobre, numit SubSecretar de Stat al Inzestrărei.

Aceasta îmi este declaraţia şi o dau ne silit de nimeni [illegible]

1. Septembrie 947

Colonel H. Stoika

Văzut spre neschimbare

Prim Chestor

385

385

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Colonel, STEFAN STOIKA, declar următoarele:

Când mi s'a propus funcţia de Secretar General, am cerut avizul D-lui MANIU şi acest aviz a fost favorabil.

Starea de spirit în armată era necesar să fie cunoscută de C.P.M.,-

Aceasta stare de spirit urma să fie cunoscută din informaţiunile culese de membrii C.P.M.,- Dispozitiuni de culegere de informaţii au fost date de conducerea C.P.M.-

"Planul de organizare al armatei" ştiu că a fost alcătuit de Gen. STOIKA GRIGORE, în colaborare cu Colonelul TICUTA MIHAILESCU, pe care îl cred şi autorul real al acestui plan - fiindcă Gen. STOIKA GRIGORE, mi-a afirmat acest lucru fiind entuziasmat de faptul felul cum l-a alcătuit şi redactat TICUTA MIHAILESCU.- Generalul STOIKA GRIGORE, mi-a afirmat că, "Planul de Organizare al Armatei" l-a depus prin Secretariat /Colonel Stoenescu/ la preşedinţia C.P.M.,/Dl. Gen. NEGREI/. Generalul STOIKA GRIGORE mi-a schiţat ceva din acest plan, citind un bruion scris de el cu creionul pe nişte bucăţele de hârtie, pe care l-a dat lui TICUTA, spre a-i servi la întocmirea planului.-

Intr'o convorbire avută cu SERDICI, la el acasă, i-am vorbit despre reorganizarea armatei, aşa cum o vedeam eu la acea dată /rechemarea ofiţerilor deblocaţi, majorarea efectivelor de războiu prin micşorarea stagiului militar şi instruirea întregului contigent anual de recruţi/

După şedinţele C.P.M., în preajma alegerilor, Secretariatul Clubului distribuia membrilor C.P.M., manifeste politice în vederea alegerilor, spre difuzare.

Aceasta închee declaraţia pe care o susţin în totul şi o dau de bună voie.

1 Sept.1947.

ss/. Colonel St. Stoika

p. Conf. [signature]

1 Sept. 947
(2.) Dată în fața noastră
Lumini Chertov
186

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, declar următoarele:
Când mi s'a propus funcția de Secretar General, am cerut avizul D-lui Maniu și acest aviz a fost favorabil.
Starea de spirit în armată erea necesar să fie cunoscută de C.P.M. Această stare de spirit urma să fie cunoscută din informațiunile culese de membrii C.P.M. – Dispozițiuni de culegere de informații au fost date de conducerea C.P.M.
„Planul de Organizare al Armatei" știu că a fost alcătuit de Gen. Stoika Grigore în colaborare cu Colonelul Ticuță Mihăilescu, pe care îl cred și autorul realal acestui plan; – fiindcă Gen. Stoika Grigore mi-a afirmat acest lucru, fiind entuziasmat de felul cum l-a alcătuit și redactat Ticuță Mihăilescu. – Generalul Stoika Grigore mi-a afirmat că „Planul de Organizare al Armatei" l-a depus prin Secretariat (Colonel Stoenescu) la președinția C.P.M. (D-l Gen. Negrei). – Generalul Stoika Grigore mi-a schițat ceva din acest plan, citind un bruion scris de el cu creionul pe niște bucățele de hârtie, pe care l-a dat lui Ticuță spre a-i servi la întocmirea planului. –
Intr'o convorbire avută cu Serdici, la el acasă, i-am vorbit despre reorganizarea armatei, așa cum o vedeam eu la acea dată (rechemarea ofițerilor deblocați, majorarea efectivelor de războiu prin micșorarea stagiului militar, și instruirea întregului contingent anual de recruți). –
După hotărârile C.P.M., în preajma alegerilor, Secretariatul Clubului distribuia membrilor C.P.M. manifeste politice în vederea alegerilor, spre difuzare. –
Aceasta îmi este declarația, pe care o susțin în totul și o dau de bună voe.

Colonel St. Stoika 1. Sept. 1947

357 387

337

DECLARATIE

Subsemnatul Colonel Stefan Steika, declar următoarele:

Pe dl. ing. Serdici l-am vizitat in nenumărate ori, ca prieten şi pentru că, având intrevedei aproape zilnice cu Dl. Maniu, mă putea pune la curent cu situaţia politică internă, pe care n'avem de unde s'o cunoaştem, in ceace privea partidul nostru .-

Cu ocazia unei vizite acasă la Dl. ing. Serdici i-am predat " Planul de Organizarea Armatei" intocmit de comisia de Organizare a C.P.M., pentru a-l preda D-lui Maniu, spre a lua si Dsa cunoştinţă de activitatea C.P.M.

Acest " Plan" in mai multe exemplare fusese inaintat de Comisiaia de organizare Cercului Profesional Militar.-

Referitor la continutul " planului, imi amintesc, că curpindea anumite recomandaţii relative la sporirea efectivului armatei, la desvoltarea cadrelor aviatice prin infinţarea de scoli civile de piloţi principii de echipare şi de inzestrare a armatei, constituirea de unităţi in străinătate din prizonieri aflaţi acolo etc.-

Prezenta declaraţie o dau nesilit si o sustin in totoul.-

/ss/ Col. Steika Stefan

2 Septembrie 1947.-

p. conf.
[signature]

2 Sept 947
Dată în fața noastră
[illegible]

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, declar următoarele:

Pe Dl. Ing. Serdici l-am vizitat în nenumărate ori, ca prieten și pentru că, având întrevederi aproape zilnice cu Dl. Maniu, mă putea pune la curent cu situația politică internă, pe care n'aveam de unde s'o cunoaștem, în ceea ce privea partidul nostru.-

Cu ocazia unei vizite acasă la Dl. Ing Serdici, i-am predat „Planul de Organizarea armatei," întocmit de Comisia de Organizare a C.P.M, pentru a-l preda Dlui Maniu; spre a lua și DSa cunoștință de activitatea C.P.M.-

Acest „Plan", în mai multe exemplare fusese înaintat de Comisia de Organizare, Cercului Profesional Militar.

Referitor la conținutul „planului", îmi amintesc, că cuprindea anumite recomandații relative la sporirea efectivelor armatei, la desvoltarea cadrelor aviatice prin înființare de școli civile de piloți, principii de echipare și de înzestrare a armatei, constituirea de unități în străinătate din prizonierii aflați acolo etc.-

Prezenta declarație o dau nesilit și o susțin în total

2 Septembrie 1947

Colonel Șt. Stoika

389

DECLARATIE

Subsemnatul Colonel STOIKA STEFAN, declar următoarele:

Stiu bine, că, în afară de "Planul de organizare al armatei" am mai predat D-lui Ing. SERDICI, pentru Dl. MANIU, Statutele C.P.M., întocmit de C.P.M., / Gen. ZORZOR/ fiindcă fusese înaintat pe cale erarhică şi încă nu primisem aprobarea, de care aveam absolută nevoie, să-l punem în aplicare; deasemenea am mai predat, după câte îmi amintesc şi textul complect al conferinţei mele "Armata de mâine" ţinută la C.P.M., în prezenţa D-lui MIHALACHE, întrucât mi-o pretindea insistent Dl. General NEGREI, care, la rândul său spunea că este cerută de Dl. MANIU.

După ce am ţinut conferinţa, luând cuvântul Dl. MIHALACHE, între altele, a spus, că trebue să luăm ca model armata elveţiană şi fiecare să aibă cu el echipamentul şi armamentul necesar, dând impresia că este necesar să avem elemente camuflate.

Cam pe la 15 Apr. 1947, MITUS IONESCU, prin colonelul STOENESCU Secretarul C.P.M., ne-a transmis ordinul D-lui PENESCU, dea nu ne mai întruni sub nici o formă în localul clubului, pentru că suntem suspectaţi.- Acelaşi ordin mi-a fost comunicat şi mie personal de Dl. MANIU .- Din această cauză nu ne-am mai putut întruni în "Comitet C.P.M." spre a putea discuta, planul de organizare al armatei.

Stiu că dl. MANIU era în legătură cu personalităţile anglo americane dela noi din ţară, care îl vizitau la locuinţa sa, sau, se ducea Dl. MANIU la ele, dar, mai adesea, lua legături cu ei prin Dl. SERDICI.- care făcea şi rezumatul presei româneşti pentru anglo-americani.

ss/Col. St. Stoika

3 Septembrie 1947.

p. conf.

3 Sept. 1947
Dată în fața noastră
D-lui Caster
[signature]

390

"7 7."

Declaratie

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, declar următoarele:

Știu bine, că, în afară de „planul de organizare al armatei" am mai predat D-lui Ing. Serdici, pentru D-l Maniu, Statutele C.P.M. întocmite de C.P.M (Gen. Zarzar), fiindcă fusese înaintat pe cale ierarhică și încă nu primisem aprobarea, de care aveam absolută nevoe, să-l punem în aplicare; deasemenea am mai predat, după câte îmi amintesc, și textul complect al conferinței mele „armata de mâine", ținută la C.P.M. în prezența D-lui Mihalache, întru cât mi-o pretindea insistent D-l General Negrei, care, la rândul său spunea că este cerută de D-l Maniu.

După ce am ținut conferința, luând cuvântul D-l Mihalache, între altele, a spus, că trebue să luăm ca model armata elvețiană și fiecare să aibă cu el echipamentul și armamentul necesar, dând impresia că este necesar să avem elemente camuflate.-

Cam pe la 15 Apr. 947, Mihuț Ionescu, prin Colonelul Stoenescu Secretarul CPM, ne-a transpus ordinul D-lui Penescu de a nu ne mai întruni sub nici o formă în localul clubului, pentru că suntem suspectați.- Acelaș ordin mi-a fost comunicat și mie personal de D-l Maniu.- Din această cauză nu ne-am mai putut întruni în „Comitetul CPM," spre a putea discuta „planul de organizare al armatei".-

Știu, că D-l Maniu erea în legătură cu personalitățile anglo-americane de la noi din țară, care îl vizitau la locuința sa, sau, se ducea D-l Maniu la ele, dar, mai adesea, lua legătura cu ei prin D-l Serdici,- care făcea și rezumatul presei românești pentru anglo-americani.-

Presenta declarație o dau ne silit și o susțin în totul

Colonel Ș. Stoika 3. Sept. 1947

391

391

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Colonel STEFAN STOIKA, declar următoarele
Am fost numit provizoriu la conducerea C.P.M. cam prin Noembrie 1945 - după moartea generalului Rujinski-cu misiunea de a pregăti alegerea conducătorilor definitivi și legali după statutul partidului, ai C.P.M.- Am deținut această funcțiune până după alegerile din 19 Noembrie 1946, iar pela finele lui Noembrie si inceputul lui Decembrie 1946 s'a făcut alegerea C.P.M., când Dl. General Negrei a devenit presedintele al. C.P.M., iar eu, prim-vice presedinte.-

După ce ne-am constituit / Ianuarie 1947/ prima noastră activitate a fost să ne alcătuim niste statute de funcționare a C.P.M.-" Planul de organizare al Armatei a ~~fost~~ fost alcătuit de Comisia de Organizare puțin inainte de Paste 1947.-

Ultima mea intrevedere cu Dl. Maniu am avut-o in preajma lui 15 Aprilie 1947, când ne-am spus să nu mai activăm sub nici o formă și inainte de această dată, in cursul lunei Aprilie, am predat Dlui Serdici" planul de organizare"

Cred că, la intocmirea planului de Orhanizare" generalul STOIKA GRIGORE s'a inspirat în parte și din conferința mea " Armata de mâine".-

La inceputul " Planului de organizare" prin cuvântul " Germaniei se inteleg trupele de ocupație, pentru că cei care au alcătuit " Planul au ~~xxxxx~~ voit să evite cuvântul de Ruși spre a nu da loc la bănuieli.-

In ce priveste paragraful " Camuglarea instruirei cu oameni dela vatră sub ochii germanilor este foarte grea" s'a înțeles, că Rușii se vor opune să chemăm contigentele vechi pentru a le reimprospăta instrucția.-

" Xamuflarea instrucției unităților de blindate, aviație si specialități " se poate face in cadrul unităților de grăniceri, jandarmi și politie, scoli civile de pilotaj, de soferi etc.-

./.

392

In ce priveste materialele necesare armatei / armament, echipament, vehicule, material sanitar, de transmisiuni etc/ s'a prevăzut amenajarea fabricelor din ţară, precum si asigurarea de stocuri în străinătate / în ţările amice/.-

In ce priveste pregătirea cadrelor ofiţereşti, s'a prevăzut instruirea mai mult din punct de vedere tehnic pentru ofiterii inferiori / adică cunoasterea si manevrarea materialului armei respective/ iar pentru ofiterii superiori instruirea lor în cursuri de informaţii pe lângă scoala de război în numărul cât mai mare permis de trupele de ocupaţie.-

Referitor la materii prime s'a prevăzut stocarea celor ce nu se găsesc în ţară si care trebuiesc aduse din străinătate cum sunt : Nikelul, cromul, manganul etc.-

Deasemenea s'a prevăzut să se facă cuvenţii cu anumite ţări, care să consimtă să declare că anumite materiale, aflate la noi, sunt ale lor si date numai în păstrare, acestea pentru a fi sustrase restricţiunilor impuse de trupele de ocupatie.-

Cu privire la Cap. VI " chestiuni politico-militare" s'a prevăzut înfiinţarea de unităţi româneşti în străinătate / Franta, Germania/ compuse din prizonierii si românii aflati ~~în străinătate~~ pe teritoriul lor pentru a mări numărul unităţilor permise de tratate.-

S'a prevăzut înfiinţarea de unităţi române si în Ceho- Slovacia, pentrucă la epoca când s'a alcătuit planul se credea în această posibilitate.-

După cum se vede, la baza acestui plan stă ideea eludării tratatului de pace prin diferite camuflări / camuflarea numărului unităţilor, instruirei oamenilor, cantităţilor de material etc.-

Aceasta îmi este declaratia, pe care o dau de bună voe si o sustin în totul.-

/ss/ Col. St. STOIKA

4 Septembrie 1947.-

p. conform [signature]

4 Sept. 947
dată în fața noastră
Prim [illegible]
[signature]

393

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, declar următoarele:

Am fost numit provizoriu la conducerea C.P.M. cam prin Noembrie 1945 — după moartea Gener. Rujinski — cu misiunea de a pregăti alegerea conducătorilor definitivi și legali după statutul partidului, ai C.P.M. — Am deținut această funcțiune până după alegerile generale din 19 Noemb. 1946; iar pe la finele lui Noembrie și începutul lui Decemb. 1946 s'a făcut alegerea C.P.M., când D-l Gen. Negrei a devenit președinte al C.P.M., iar eu, prim-vicepreședinte.-

După ce ne-am constituit (Ianuarie 1947), prima noastră activitate a fost să ne alcătuim niște statute de funcționare a C.P.M.- „Planul de Organizare al Armatei" a fost alcătuit de Comisia de Organizare puțin înainte de Paștele 1947.

Ultima mea întrevedere cu D-l Maniu am avut-o în preajma lui 15 Apr. 1947, când ne-a spus să nu mai activăm sub nici o formă, și înainte de această dată, în cursul lunei Aprilie, am predat D-lui Serdici „planul de organizare".-

Cred, că, la întocmirea „planului de organizare", generalul Stoika Grigore s'a inspirat în parte și din conferința mea: „armata de mâine".-

La începutul „Planului de Organizare" prin cuvântul „Germanii" se înțeleg trupele de ocupație, pentru că cei care au alcătuit „Planul" au voit să evite cuvântul de Ruși spre a nu da loc la bănueli.-

În ce privește paragraful „camuflarea instrucției cu oamenii de la vatră sub ochii Germanilor este foarte grea" s'a înțeles, că Rușii se vor opune să chemăm contingentele vechi pentru a le reîmprospăta instrucția.-

„Camuflarea instrucției unităților de blindate, aviație și specialități."

se poate face în cadrul unităților de grăniceri, jandarmi și poliție, școli civile de pilotaj, de șoferi etc.

În ce privește materialele necesare armatei (armament, echipament, vehicule, material sanitar, de transmisiuni etc) s'a prevăzut amenajarea fabricelor din țară, precum și asigurarea de stocuri în străinătate (în țările amice).-

În ce privește pregătirea cadrelor ofițerești, s'a prevăzut instruirea mai mult din punct de vedere technic pentru ofițerii inferiori (adică cunoașterea și manevrarea materialului armei respective) iar pentru ofițerii superiori instruirea lor în cursuri de informații pe lângă școala de războiu în numărul cât mai mare permis de trupele de ocupație.

Referitor la materii prime s'a prevăzut stocarea celor ce nu se găsesc în țară și care trebuesc aduse din străinătate, cum sunt: nikelul, cromul, manganul etc

De asemenea s'a prevăzut să se facă convenții cu anumite țări, care să consimtă să declare că anumite materiale, aflate la noi, sunt ale lor și date nouă numai în păstrare, aceasta pentru a fi sustrase restricțiunilor impuse de trupele de ocupație.

Cu privire la Cap. VI „chestiuni politico-militare" s'a prevăzut înființarea de unități românești în străinătate (Franța, Germania) compuse din prizonieri și românii aflați pe teritoriul lor, pentru a mări numărul unităților permis de tratat.-

S'a prevăzut înființarea de unități române și în Cehoslovacia, pentrucă la epoca când s'a alcătuit planul se credea în această posibilitate.-

După cum se vede, la baza acestui plan stă ideea eludărei tratatului de pace prin diferite camuflări (camuflarea numărului unităților, instruirei oamenilor, cantităților de material etc)

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau de bună voe și o susțin în totul.

4 Sept. 1947

Colonel St. Stoika

Ministerul Afacerilor Interne • Dir. Gen. [illegible]

Văzut [illegible]

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, colonel STOIKA STEFAN, declar următoarele :

Dl. MIHALACHE a venit la C.P.M. de două ori : primadată, cam pe la sfârşitul anului 1946, când C.P.M. abia se infiinţa, şi a doua oară inaintea Paştelui 1947.-

Prima oară a venit insoţit de Dnii Ing. Bunescu şi Ing. Popescu Botoşani pentru a lua contactul cu noi, ca să vadă şi ce inportanţă are acest C.P.M.. Dl. Popescu Botoşani a şi luat lista comitetului de iniţiativă şi mai târziu, tot Dsa. ne-a trimes o adresă de confirmare a Comitetului şi a cerut tabel de toţi membrii C.P.M.

In acest comitet, eu eram preşedinte provizoriu, iar vice preşedinte erau : gen. Zorzor, gen. Barbu şi Gen. Stoika Gr.-

Când a venit a doua oară la C.P.M. Dl. Mihalache a venit să ne expună doctrina politică a partidului.-

Şedinţa a fost deschisă printr'un cuvânt introductiv, de Dl. gen. Negrei- După aceea, eu am repetat conferinţa" Armata de mâine" pe care o ţinusem cu o lună inainte, căutând să nu las la o parte nici un punct principal al conferinţei.-

In ambele ocaziuni, Dl. Mihalache ne-a dat instrucţiuni referitoare la organizare si activitatea noastră.-

După conferinţa subsemnatului a luat cuvântul Dl. Mihalache care a expus ţelurile politice ale partidului, şi a insistat asupra acelora ce reveneau organizaţiei militare, incheind, că rostul principal al fiecăruia din noi in parte nu este la C.P.M., ci pe teren la circunscripţii şi subliniind: „aci, numai vârfurile", " restul in teren".- Deasemenea, referindu-se la organiza

./.

ţia armatei elvetiene, a recomandat prin analogie, ca fiecare să aibă echipamentul şi armamentul la el acasă.-

Ca urmare a acestei vizite a Dlui Mihalache, a inceput să vină la şedinţele plenare ale C.P.M. Dl. Prof. G.K. Constantinescu, vice-preşedintele Organizaţiei Capitalei pentru a ne supreveghea activitatea.-

Ca urmare a conferinţei Dlui. Mihalache şi pe baza sugestiilor date de Dsa, organizaţia militară-prin Comisia de Organizare- a alcătuit " Planul de Organizare al Armatei ", aflat la dosar şi vizat de subsemnatul şi de Dl. ing. SERDICI- Planul a fost intocmit şi inaintat conducerii partidului curând după conferinţa Dlui Mihalache.-

Planul este astfel alcătuit in cât să poată fi pus in aplicare imediat, chiar in timpul ocupaţiei ruseşti

Afirm cu tărie că toate instrucţiunile referitoare la activitatea organizaţiei militare, atât in comisii, cât şi in teren, le primeam dela Dl. Mihalache, fie direct fie prin intermediul altora/gen. Negrei, maior Fetecău, col. Stoenescu, Mituş Ionescu, G.K Constantinescu, Bunescu Popescu-Botoşani etc./

Dl. Colonel Chirţă Atanasie mi-a confirmat că ~~xxxxxxxxxxx~~ deţine dela arestaţii din Văcăreşti, că Dl. Mihalache i-a cerut si generalului Gheorghieş un plan al organizaţiilor militare pe ţară şi că Gheorghieş i-a inaintat acest plan insoţit de o hartă a Europei cu săgeţi colorate dinspre Anglia, Italia,... şi că unii dintre ei, chiar ar fi văzut această hartă.-

In această ordine de idei, Dl. Gen. Negrei, intr'o şedinţă plenară, ne-a comunicat că gen. Gheorghieş a inaintat Dlui Mihalache un plan al organizaţiilor militare pe ţară, urmând să i se încredinţeze lui această activitate.

Această comunicare ne-a făcut-o, după conferinţa Dlui Mihalache, in ultima şedinţă plenară ce a mai avut loc la club / Aprilie 1947.-

Prezenta declaraţie o dau nesilit de nimeni si o susţin in totul.-

/ss/ Col. STOIKA STEFAN.-

6 Septembrie 1947.-

p. conf. [signature]

6 Sept. 1947
Dată în fața noastră.
Prim Anchet.
[signature] 396

386

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, declar următoarele:

D-l Mihalache a venit la C.P.M. de două ori: prima dată, cam pe la începutul anului 1946, când C.P.M. abia se înfiripa, și a doua oare înaintea Paștelui 1947.

Prima oare a venit însoțit de D-nii Ing. Bunescu și Ing. Popescu Botoșani pentru a lua contactul cu noi, ca să vadă și ce importanță are acest C.P.M. – D-l Popescu Botoșani a și luat lista comitetului de inițiativă și, mai târziu, tot D-sa ne-a trimes o adresă de confirmare a Comitetului și a cerut tabel de toți membrii C.P.M.

In acest Comitet, eu eram Președinte – provizoriu, iar Vice-Președinți erau: Gen. Zorzor, Gen. Barbu și Gen. Stoika Gr.

Când a venit a doua oare la C.P.M. D-l Mihalache, a venit să ne expună doctrina politică a partidului.

Ședința a fost deschisă, printr'un cuvânt introductiv, de D-l Gen. Negrei.– După aceea, eu am repetat conferința „Armata de mâine", pe care o ținusem cu o lună înainte, căutând să nu las la o parte nici un punct principal al conferinței.–

In ambele ocaziuni, D-l Mihalache ne-a dat instrucțiuni referitoare la organizarea și activitatea noastră.–

După conferința subsemnatului, a luat cuvântul D-l Mihalache care a expus țelurile politice ale partidului, și a insistat asupra acelora ce reveneau organizației militare, încheind, că postul principal al fie-căruia din noi în parte nu este la C.P.M., ci pe teren la circumscripții, și sublinind: „aici, numai vârfurile", „restul, ~~[illegible]~~ în teren".– De asemenea, referindu-se la organizația armatei elvețiene, a recomandat, prin analogie, ca fiecare să aibă echipamentul și armamentul la el acasă.

Ca urmare a acestei vizite a D-lui Mihalache, a început să vină la ședințele plenare ale C.P.M. D-l Prof. G. K. Constantinescu, vice-președintele Organizației Capi-

pentru a ne supraveghea activitatea.-

Ca urmare a conferinței D-lui Mihalache, și pe baza sugestiilor date de D-sa, Organizația militară — prin Comisia de Organizare — a alcătuit „Planul de Organizare al Armatei", aflat la dosar și vizat de subsemnatul și de D-l Ing. Serdici.- Planul a fost întocmit și înaintat conducerei partidului curând după conferința D-lui Mihalache.-

Planul este astfel alcătuit, încât să poată fi pus în aplicare imediat, chiar în timpul ocupatiei rusești.-

Afirm cu tărie, că toate instrucțiunile referitoare la activitatea organizației militare, atât în ~~com~~ comisii, cât și în teren, le primeam de la D-l Mihalache, fie direct, fie prin intermediul altora (Gen. Negrei, Maior Fetecău, Col Stoenescu, Mitus Ionescu, G.K. Constantinescu, Bunescu, Popescu-Botoșăneanu)

D-l Colonel Chirița Atanasie mi-a confirmat, că deține de la arestații din Văcărești, că D-l Mihalache i-a cerut și Generalului Gheorghieș un plan al organizațiilor militare pe țară și că Ghiorghieș i-a înaintat acest plan însoțit de o hartă a Europei cu săgeți colorate înspre Anglia, Italia ... și că unii dintre ei, chiar ar fi văzut această hartă.

In această ordine de idei, D-l Gen. Negrei, într'o ședință plenară, ne-a comunicat, că Gen. Gheorghieș a înaintat D-lui Mihalache un plan al organizațiilor militare pe țară, urmând, să i se încredințeze lui această activitate.-

Această comunicare ne-a făcut-o, după conferința D-lui Mihalache, în ultima ședință plenară ce a mai avut loc la club (Aprilie 1947).-

Presenta declarație o dau ne silit de nimeni și o susțin în total.-

6 Sept. 1947

Colonel St. Stoika

Văzut spre neschimbare
[illegible]

[signature]

111

397

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Colonel STEFAN STOIKA, declar următoarele :

C'am pe la 15 Aprilie 1947, stând de vorbă cu Dl. Maniu acasă la Dl. Leucuţia - unde locuia - şi expunându-i concluziunile ce trăgeam eu din diferite păreri ale mai multor membri ai partidului, a fost de acord cu mine că, în conjectura politică externă de astăzi noi nu suntem indicaţi şi nici nu putem veni la guvern.-

Atmosfera politică a partidului era, că noi suntem şi vom fi susţinuţi de anglo americani.-

Conştient, că în conjectura politică externă de astăzi nu putem veni la putere, Dl. Mihalache a dispus, să nu mai lâncezim în lucrări de birou şi de conferinţe ci, să trecem imediat la o activitate efectivă în teren la circumscipţii.- Ca urmare, majoritatea ofiţerilor C.P.N. s'au înscris pentru a activa la circumscripţii şi s'a alcătuit " Planul de Organizare al Armatei ".- Aceste realizări pot fi calificate drept o intensificare de activitate şi drept măsuri ce-şi impunea partidul în scopurile ce urmărea.-

Contând pe sprijinul anglo-american şi pe intensificărea activităţei membrilor partidului în interior, se putea spera, totuşi, să venim la putere.-

Prezenta declaraţie o dau nesilit de nimeni şi o susţin în totul.-

ss/. Colonel St. Stoika

7 Septembrie 1947

p. conf. [signature]

7 aug. 1947
Dată în
fața noastră
[illegible]

398

398

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, declar următoarele.

Cam pe la 15 Aprilie 1947, stând de vorbă cu D-l Maniu acasă la D-l Lenunția – unde locuia – și expunându-i concluziunile ce trăgeam eu din diferitele păreri ale mai multor membrii ai partidului, a fost de acord cu mine, că, în conjectura politică externă de astăzi noi nu suntem indicați și nici nu putem veni la guvern.

Atmosfera politică a partidului erea, că noi suntem și vom fi susținuți de anglo-americani.-

Conștient, că în conjectura politică externă de astăzi nu putem veni la putere, D-l Mihalache a dispus, să nu mai lâncezim în lucrări de birou și de conferințe, ci, să trecem imediat la o activitate efectivă în teren la circumscripții.- Ca urmare, majoritatea ofițerilor CPM s'au înscris pentru a activa la circumscripții și s'a alcătuit „Planul de Organizare al Armatei".- Aceste realizări pot fi calificate drept o intensificare de activitate și drept măsuri ce-și impunea partidul în scopurile ce urmărea.-

Contând pe sprijinul anglo-american și pe intensificare activității membrilor partidului în interior, se putea spera, totuși, să venim la putere.

Prezenta declarație o dau nesilit de nimeni și o susțin în totul..

Colonel St. Stoika 7. Sept. 1947

DECLARATIE

Subsemnatul col.STOIKA STEFAN declar următoarele;

După conferinta Dlui MIHALACHE mi-am dat seama că partidul a trecut dela metodele de luptă deschise,la metodele subversive si ilegale, ceace m'a determinat să nu urmez îndemnul dlui MIHALACHE de a esi pe teren pentru a-mi da aportul meu pentru o acţiune conspirativă pe care nu am aprobat-o şi nu am voit să mi-o insuşesc.-

Prin aceste indemnuri celor din organizatia militară li s'a pretins să ducă luptă de câştigare de aderenţi în institutţile şi unităţile militare in vederea pregătirei acţiunei de forţă de care mi-a vorbit.

In vederea acestui scop Dl. MIHALACHE încă din luna Ianuarie 1947,organizase la domiciliul său dela Dl. NESTOR BADEA intrevederi separate cu ofiţerii proeminenţi din C.P.M. cu ofiţerii din partid din afară C.P.M.,si in special cu ofiţerii din afara partidului.Precizez că acest lucru l-am aflat dela Dl. MIHALACHE şi dela unii din ofiteri /când am fost eu,cât şi ofiţerii in vizită la Dl. MIHALACHE/.

In acelaş timp şi in scopul sus menţionat Dl. MIHALACHE a cerut dela anumiţi ofiţeri planuri de organizare pe arme. Citez cazul general GHEORGHIES şi cazul general BARBU. In ceace priveşte planul de organizare al armatei,elaborat de generalul ŞTOIKA GRIGORE după sugestile din conferinţă ale Dlui MIHALACHE a fost predat de mine dlui ŞERDICI spre al preda dlui MANIU.-

Planul mi-a fost dat de general STOIKA să-l predau conducerii partidului. I-am explicat conţinutul dlui SERDICI şi m'am gândit să-l transmit dlui MANIU prin dl. SERDICI ştiind că Dsa.îl viziteazā zilnic pe dl. MANIU si că este tranzlator şi face legătura cu misiunile anglo-americane.

Precizez că planul avea un caracter secret prin conţinutul să conspirativ şi deaceia m'am gândit să-l transmit printr'o persoană sigură.

./.

400

400

Cu privire la organizațiile militare județene,ele incepuseră să functionez organizat incă din 1946,care țineau legătură din punct de vedere tehnic,cu organizatia centrală militară; iar din punct de vedere politic depindea de seful organizatiei judetene.

Dl MIHALACHE constatând că nu se duce o activitate destul de vie si unitară din partea organizatiei capitalei sau organizațiilor județene în vedere scopului mai sus arătat a luat măsuri incă dela începutul anului 1947 pentru a controla activitatea lor în teren și a le dinamiza in vederea vitoarelor acțiuni.

S'a intensificat acțiunea de câștigare de aderenți în rândurile armatei,printr'o campanie de defăimare a regimului incepută incă din anul 1946,speculându-se anumite nemulțumiri și făcându-se diferite promisiuni.

Scopul acțiunei de forță intrevăzută si pusă la cale de Dl. MIHALACHE era răsturnarea regimului și obtinerea puterii.

Dl. MANIU care deținea depline puteri nu putea să nu fie de acord cu scopul acestor acțiuni de forță.

Prezenta declaratie o dau de bună voe și o sustin in totoul.

/ss/ col. STOIKA STEFAN

12 Septembrie 1947.-

p. conf.

12 Sept. 1947 401
Dată în fața noastră
[illegible]
431

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, declar următoarele:
După conferința D-lui Mihalache, mi-am dat seama, că partidul a trecut de la metodele de luptă deschise; la metodele subversive și ilegale, ceea ce m'a determinat, să nu urmez îndemnul D-lui Mihalache de a ieși pe teren pentru a-mi da aportul meu pentru o acțiune ~~(pe care)~~ conspirativă pe care nu am aprobat-o și nu am voit să mi-o însușesc.–

Prin aceste îndemnuri, celor din organizația militară li s'a pretins, să ducă lupta de câștigare de aderenți în instituțiile și unitățile militare în vederea pregătirei acțiunei de forță, de care ne-a vorbit.–

In vederea acestui scop, D-l Mihalache, încă din luna Ianuarie 1947 organizase la domicilul său de la D-l Nestor Badea întrevederi separate cu ofițeri proeminenți din C.P.M., cu ofițeri din partid din afară C.P.M., și în special, cu ofițeri din afara partidului.– Precizez, că acest lucru l-am aflat de la D-l Mihalache și de la unii din ofițeri (când am fost eu, cât și ofițerii în vizită la D-l Mihalache).—

In acelaș timp și în scopul susmenționat, D-l Mihalache a cerut de la anumiți ofițeri planuri de organizare pe arme.– Citez cazul Gen. Gheorghiu și cazul Gen. Barbu.– In ceea ce privește Planul de Organizare al Armatei, elaborat de Gen. Stoika Grigore după sugestiile din conferința ale D-lui Mihalache, a fost predat de mine D-lui Serdici, spre a-l preda

Colonel St. Stoika

D-lui Maniu. – Planul mi-a fost dat de Gen. Stoika să-l predau conducerii partidului.. I-am explicat conținutul D-lui Serdici și m'am gândit să-l transmit D-lui Maniu prin D-l Serdici, știind că D-sa îl vizitează zilnic pe D-l Maniu și că este translator și face legătura cu misiunile anglo-americane.

Precizez, că planul avea un caracter secret prin conținutul său conspirativ și de aceea m'am gândit, să-l transmit printr'o persoană sigură.

Cu privire la organizațiile militare județene, ele începuseră să funcționeze organizat încă din 1946, care țineau legătura din punct de vedere technic cu organizația centrală militară; iar din punct de vedere politic, depindea de șeful organizației județene.

D-l Mihalache constatând, că nu se duce o activitate destul de vie și unitară în partea organizației capitalei și a organizațiilor județene în vederea scopului mai sus arătat, a luat măsuri încă de la începutul anului 1947, pentru a controla activitatea lor în teren și a le dinamiza în vederea viitoarelor acțiuni.–

S'a intensificat acțiunea de câștigare de aderenți în rândurile armatei printr'o campanie de defăimare a regimului începută încă din anul 1946, speculându-se anumite nemulțumiri și făcându-se diferite promisiuni.–

Scopul acțiunei de forță întrevăzută și pusă la cale de D-l Mihalache erea răsturnarea regimului și obținerea puterei.–

D-l Maniu, care deținea depline puteri, nu putea să nu fie de acord cu scopul acestei acțiuni de forță.

Prezenta declarație o dau de bună voe și o susțin în total.

Colonel St. Stoika

Văzut spre neschimbare 12 Sept. 1947

[illegible]

[illegible signature]

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, Colonel Stefan Stoika, declar următoarele:

Cam la sfârşitul anului 1945, am fost însărcinat de Secretariatul general al partidului - prin dl.Dr.Solomon - să înfiinţez cercul profesional militar, însărcinare pe care o avusese înaintea mea gen.Rujinschi Gh., care murise aproape fără activitate.

Inceputul l'am făcut cu 3-4 ofiţeri, pe care-i întâlnisem la Cercul de studii al partidului, între cari ştiu că erau şi generalii Zorzor şi Stoika Grigore.

Am luat denumirea de C.P.M. odată cu facerea statutului (cam în Decemvrie 1946).

Până la alegerile generale, numărul stabil al membrilor noştri militari nu trecuse de 17, după aceea a început să crească, aşa că, la alegerea comitetului (cam la finele lunei Noembrie şi începutul lui Decemvrie 1946) au participat 87 (opt zeci şi şapte) de membrii, toţi înscrişi în partid.

Numărul acesta părea insuficient conducerei P.N.T. în urmărirea scopurilor subversive pe care le avea în vedere; de aceea se făceau recomandaţiuni şi presiuni asupra noastră a tuturor să ne sporim simţitor numărul. Pentru exemplificare, citez cazul dlui Penescu - secretarul general P.N.T. - care, în calitatea sa oficială, în mai multe rânduri mi-a reproşat că nu suntem câteva mii "dacă nu 7 mii, cel puţin 2,3 mii". Aceste reproşuri mi le-a făcut, prima oară la club imediat după alegeri şi mi le-a repetat în Ianuarie 1947, tot la club în plenul comisiei de organizare, fiind de faţă gen.Stoika Grigore, Gen.Int.Vasilescu Gheorghe, colonel Stătescu şi alţii.

Aceste recomandări repetate cu stăruinţă, mai ales după ce alegerile se consumaseră, erau făcute în

./.

ideia transformării cercului prof. într'o organizaţie de forţă pentru scopuri ulterioare.

Tot în ideia sporirei numărului şi a schimbărei de activitate şi de îndrumare camuflată către scopuri subversive, precizez că în Ianuarie 1947, ducându-mă la dl.Mihalache - care locuia la dl.Nestor Badea - am fost primit de dl.Mihalache, singur, în biroul dlui Nestor Badea şi, între altele mi-a spus cu caracter cu totul confidenţial, că trebue neapărat şi urgent, să părăsim activitatea statică şi să trecem la o activitate vie în teren atât în rândurile populaţiei civile cât şi maix ales în instituţii şi unităţile militare, în care membrii C.P.M. aveau relaţiuni. Mi-a vorbit de propagandă, de câştigare de aderenţi şi constituire de nuclee în unităţi conduse de câte un şef şi care să activeze după directivele date prin circumscripţiile politice de pe teritoriul cărora se vor afla.

Prezenta declaraţie o dau de bună voie şi o susţin în totul.

~~xxxxxxxxl~~ ss. Colonel St.Stoika.

16 Septemvrie 1947.

p. conf.
[signature]

16 Sept. 947
Dată în fața noastră
Titu Kautz [?]
Jarcu [?]

404

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, declar următoarele:

Cam la sfârșitul anului 1945, am fost însărcinat de Secretariatul General al Partidului — prin D. Dr Solomon — să înființez Cercul Profesional Militar, însărcinare, pe care o avusese înaintea mea Gen. Rujinski Gh., care murise aproape fără activitate.-

Începutul l-am făcut cu 3-4 ofiteri, pe care îi întâlnisem la Cercul de Studii al Partidului, între care știu că ereau și Generalii Zorzor și Stoika Grigore.-

Am luat denumirea de C.P.M. odată cu facerea statutului (cam în Decembrie 1946).

Până la alegerile generale, numărul stabil al membrilor noștri militari nu trecuse de 17; după aceea, a început să crească, așa că, la alegerea comitetului (cam la finele lunei Noemb. și începutul lui Decemb. 1946) au participat 87 (optzeci și șapte) de membrii, toți inscriși în partid.-

Numărul acesta părea insuficient conducerei P.N.T. în urmărirea scopurilor subversive pe care le avea în vedere, de aceea se făceau recomandațiuni și presiuni asupra noastră a tuturor să ne sporim simțitor numărul.- Pentru exemplificare, citez cazul D-lui Penescu — Secretarul General P.N.T. — care, în calitatea sa oficială, în mai multe rânduri mi-a reproșat că nu suntem câteva mii „dacă nu 7 mii, cel puțin 2, 3 mii". Aceste reproșuri mi le-a făcut, prima oară la club imediat după alegeri și mi le-a repetat în Ianuarie 1947, tot la club în plenul Comisiei de organizare, fiind de față Gen. Stoika Grigore, Gen. Int. Vasilescu Gheorghe, Colonel Stătescu și alții.-

Aceste recomandări repetate cu stăruință, mai ales după ce alegerile se consumaseră, ereau făcute în ideea transformărei Cercului Prof. într'o organizație de forță

Col. Șt. Stoika

pentru scopuri ulterioare.

Tot în ideea sporirei numărului și a schimbării de activitate și de îndrumare camuflată către scopuri subversive, ~~a fost~~ precizez, că, în Ianuarie 1947, ducându-mă la D-l Mihalache — care locuia la D-l Nestor Badea — am fost primit de D-l Mihalache, singur, în biroul D-lui Nestor Badea și, între altele mi-a spus cu caracter cu totul confidențial, că trebue neapărat și urgent, să părăsim activitatea statică și să trecem la o activitate vie în teren, atât în rândurile populației civile, cât și mai ales în instituții și unitățile militare, în care membrii C.P.M. aveau relațiuni; - Mi-a vorbit de propagandă, de câștigare de aderenți și constituire de nuclee în unități conduse de câte un șef și care să activeze după directivele date prin circumscripțiile politice de pe teritoriul cărora se vor afla.

Prezenta declarație o dau de bună voe și o susțin în totul

Colonel St. Stoika 16. Sept. 1947

Văzut după interschimbare

Col Stoic. 44

PROCES-VERBAL

de confruntare.

Astăzi, anul una mie nouă sute patruzeci şi şapte, luna Septemvrie, ziua optsprezece.

Noi, C.Mihalcea, inspector general de poliţie, asistat de d-nii :

S.Davidescu, prim chestor P.P.C., şi

V.Alexandru, procedând la confruntarea dintre reţinuţii : Colonel Stefan Stoika şi Ion Mihalache, cu privire la activitatea susnumiţilor din organizaţiile militare ale fostului partid naţional-ţărănesc, constatând următoarele :

COLONEL STOICA STEFAN :

Sunt membru în P.N.T. din anul 1937 înscriindu-mă în partid direct la dl.Iuliu Maniu. Pe dl.Ion Mihalache îl cunosc dela acea dată, însă colaborare directă cu el nu am avut până în anul 1946, când eu aveam conducerea organizaţiei militare provizorie în partid, din Ianuarie 1946. Mi s'a trimes confirmarea noastră în scris prin Al. Popescu-Botegani. In timpul campaniei electorale am primit manifeste dela Secretariatul partidului care se înmânau ofiţerilor după şedinţele care le aveau la club. Tot atunci mi s'au cerut să deleg cât mai mulţi ofiţeri la secţiile de votare ceeace am şi făcut.

Sedinţele plenare se ţineau odată pe săptămână la început Lunea, mai târziu Vinerea. In afară de aceste şedinţe se ţineau şedinţe pe comisiuni şi şedinţe de comitet.

ss. Col.St.Stoika.

ION MIHALACHE :

Confirm tot ce a spus în legătură cu persoana mea, cu precizarea că acea confirmare privea comitetul în func-

./.

M.C.

ţiune care avea menirea să pregătească şi să puie în funcţiune secţia militară a Capîtalei. Prin secretariat am dat dispoziţiuni ca să se delege la secţiile de votare şi ofiţeri.

ss.I.Mihalache.

COLONEL STOIKA ŞTEFAN :

In timpul campaniei electorale s'au distribuit prin ofiţeri manifeste şi la unităţi.

La sfârşitul anului 1946 am păşit la alegerea de comitete definitive cerând secretariatului general al partidului un delegat care să asiste la aceste alegeri.

A fost delegat dl.Coposu şi au fost afişate pe afişierul dela sediu. Inainte de alegere am procedat la trierea celor prezenţi, rezultând un număr de 87 înscrişi în partid care puteau participa la alegeri.

Precizez că la şedinţe asistau şi ofiţeri neînscrişi în partid care veneau acolo pentru a se informa dacă se înscrie sau nu în partid.

S'a ales un comitet de unsprezece inşi. Acest comitet şi-a ales preşedinte pe dl.general Negrei, subsemnatul fiind prim-vice-preşedinte şi încă trei vice preşedinţi: G-ral Zorzor, G-ral Stoika Grigore şi G-ral Barbu. Acest comitet a fost ales pe tot partidul. Dl.G-ral Negrei ne-a împărţit astfel : subsemnatul pe Capitală, g-ral Zorzor pe vechiul regat şi g-ral Barbu pe Ardeal şi Banat. Generalul Stoika Grigore a rămas să facă legătura între noi şi Cercul de Studii ca referent : Comisiunile înfiinţate la începutul anului 1946 şi anume: comisia juridică, comisia de organizare şi comisia de documentare au rămas în fiinţă. Comisia juridică a funcţionat dela început până la dizolvare în mod continuu, sub preşedinţia generalului Zorzor, secretar fiind : col.Pancu. Comisia de organizare a luat fiinţă ceva mai târziu şi a funcţionat până la dizolvare sub conducerea G-ral Stoika Grigore şi secretar maior Dristorian.

ss.Col.St.Stoika.

./.

ION MIHALACHE :

Am luat cunoştinţă de alegerea acestui comitet, care s'a socotit şi pe ţară şi pe Capitală. Atunci am chemat pe preşedinte şi pe dl.Col.Steika, cerându-le să aleagă : ori rămân comitet ales pentru Capitală şi atunci voi cere dlui Maniu să numească alt comitet pentru ţară. Sau, dacă preferă să rămâie pentru ţară, voi alege alt comitet pe Capitală. Comisiile care funcţionau nu priveau Capitala. Dl.General Negrei nu mi-a dat răspuns precis, rămânând să reflecteze. In realitate a funcţionat acelaş comitet pe Capitală şi pe ţară până la desfiinţare, fiind mereu deschisă problema separării lor.

ss. I.Mihalache.

COLONEL STOIKA STEFAN :

Pe la sfârşitul lui Ianuarie 1947, am fost la dl.Mihalache acasă, care locuia pe atunci la dl.Nestor Badea, determinat de faptul că existau nemulţumiri că nu a fost candidat nici un membru al organizaţiei militare şi ca să-l conving să rămână organizaţia pe ţară. Cu această ocazie dl.Mihalache mi-a spus să lăsăm chestiunea statică de cercuri profesionale deoparte, că aci n'şu răsplata decât vârfurile, restul ofiţerilor să meargă pe teren la circumscripţii pentru câştigare de aderenţi pe teritoriul circumscripţiei şi în instituţiile militare, în care membrii C.P.M. aveau relaţiuni. Era vorba să se creeze nuclee în instituţii şi unităţile militare. Am comunicat birou1ui nostru că nu se admite fuziunea şi am redat discuţia avută cu dl.Mihalache.

ss. Col.St.Steika.

ION MIHALACHE :

Imi amintesc discuţia. Nu-mi amintesc exact cuvintele. Este verosimil tot ce spune dl.Ştoika, pentrucă acesta era răspunsul pe care-l dam oricui se interesa cum poate pătrunde în ierarhia partidului, prin organizaţiile partidului ; conform noului regulament al Capitalei, un număr din comitetul organizaţiilor profesionale puteau face parte de drept din comitetul Capitalei.Acest comitet pe organizaţiile profesionale n'a fost pus în funcţiune. Nu mi-a stat mie în minte nici un moment

de nuclee în unităţi militare.

ss.I.Mihalache.

COLONEL STOICA STEFAN :

Intrebat fiind de dl.Mihalache prin noi, să precizeze dacă era vorba de nuclee milităre în unităţi militare, care să activeze prin directivele date prin circumscripţiile politice pe teritorul cărora se aflau instituţiile şi unităţile militare, răspunde : Aceasta era ideia pe care am reţinut-o din discuţia cu dl.Mihalache, pe care am comunicat-o la biroul C.P.M.

ss.Col.St.Stoika.

ION MIHALACHE :

Menţin cele ce am spus. Aveam interesul de a speri numărul militarilor. Nu avea rost cuvântul nucleu într'o circumscripţie.

ss.I.Mihalache.

COLONEL STOIKA STEFAN :

La începutul lunei Martie 1947, am ţinut o conferinţă la Sediul Organizaţiei, având subiectul "Armata de mâine". In acea vreme, venind în mijlocul organizaţiei militare un număr apreciabil de ofiţeri şi reangajaţi noi, în special din cadrul disponibil, au cerut prin generalul Diculescu să li se expună doctrina partidului. Dl. Gral Negrei a indicat pe G-ral Zerzer însă ofiţerii asistenţi au cerut să vină cineva din conducerea partidului şi atunci dl.General Negrei şi-a luat angajamentu să verbească şi să determine pe dl.Mihalache să vină şi să le expună doctrina partidului. Ulterior în preziua Paştilor, la o şedinţă plenară care s'a ţinut la organizaţia militară a venit şi dl.Mihalache. Dl.Gral Negrei a ţinut un cuvânt introductiv, după care a vorbit subsemnatul repetând conferinţa ţinută în Martie în toate punctele principale, după care a vorbit dl.Mihalache. Dl.Mihalache a început prin a cenzura pe dl.gral Negrei, spunând că Dsa este maior în armată, dar în partid este general şi

./.

în această calitate a hotărît că noi suntem numai pe Capitală. După aceasta a definit doctrina şi poziţia partidului în raport cu celelalte partide şi a trecut apoi la misiunea organizaţiilor militare. A insistat asupra ţelurilor politice ale organizaţiilor militare. A cerut insistent celor prezenţi să treacă pe teren la circumscripţii, aici, numai vârfurile.

In expunerea mea am explicat între altele că faţă de limitările impuse prin convenţia de armistiţiu contingentul anual de recruţi cifrat la circa 160.000 oameni (1 % din populaţie) nu putea fi instruit, preconizam fie instruirea lor făcută mai numai într'un termen scurt sub un an, fie instruirea lor după sistemul elveţian, asemănător sistemului companiilor teritoriale, sistem aplicat la noi pe vremuri. Cu privire la sistemul elveţian, care-i total teritorial, precizasem că locuitorii posedă la locuinţa lor arme şi echipament militar, fiind instruiţi sărbătorile în locuri anume destinate. In cuvântarea sa dl.Mihalache a făcut recomandaţiunea ca toată lumea să-şi aibă echipamentul şi armamentul acasă, după sistemul elveţian.

Această recomandare s'a făcut asistenţei.

ss.Col.St.Steica.

IOR MIHALACHE :

Am luat parte la şedinţa plenară a organizaţiei militare unde, după cuvântarea ţinută de generalul Negrei, în care expunea activitatea organizaţiei tinzând la menţinerea unui comitet unic şi după repetarea conferinţei de către col.Steika Stefan, cu privire la organizarea armatei, am luat cuvântul şi am spus următoarele idei :

1). Cu privire la cele spuse de G-ral Negrei i-am răspuns că nu este de admis menţinerea unui comitet unic.

2). Cu privire la Conferinţa dlui Col.Steika, am precizat comparaţia cu Elveţia, relativ la educaţia cetăţenească generală (intelectuală, fizică, civică) iar timpul instrucţiunii militare să fie limitat şi rezemat exclusiv instrucţiunii technice militare. Nu-mi amintesc, dar nu exclud că în atmosfera conferinţei şi comparaţiei cu Elveţia, să fi spus de raniţă şi armă, ca simplă meta-

foră, dar exclud că am recomandat ca fiecare să aibă remiţa şi arma la el acasă. După aceea am trecut la fondul conferinţei expunând ţelurile şi poziţia doctrinară a partidului; apoi ce sunt secţiile profesionale ale Capitalei, secţiile profesionale ale Capitalei, centrului, etc. La sfârşit am atras atenţia, că fiind campanie de reconstituire a comitetelor pe circumscripţii, fiecare să meargă pe teren la circumscripţia în care este membru ."

ss. Ion Mihalache.

COLONEL STOIKA STEFAN :

In momentul în care am devenit din secţie militară, corp profesional, atmosfera era că noi trebue să devenim trupe de şoc. ~~Des~~ am acceptat propunerea lui Zerzer de a ne numi în loc de secţie militară, corp profesional,. Aceasta a avut loc la sfârşitul lui 1946 şi începutul lui 1947 (Răspuns la întrebarea dlui Mihalache "când a avut loc această atmosferă generală"). Această impresie mă ducea spre convingerea atunci când dl. Penescu ne-a chemat pe câţiva, între cari şi col. Steenescu secretarul secţiei şi ne-a reproşat de ce nu suntem 7000 sau cel puţin 2 - 3000. Această observaţie a Dlui Penescu a avut loc prima oară după alegeri la Club, şi a doua oară tot la club, în plenul comisiei de organizare. Imi amintesc că mai erau de faţă printre alţii G-ral Grigore Stoika, G-ral intendant Vasilescu Gheorghie şi colonel Stătescu. Mi-am dat seama că suntem împinşi către o acţiune nelegală şi subversivă, care nu corespundea cu concepţia mea. După ce am vorbit cu dl. Mihalache acasă la Dsa, n'am mai avut nici un dubiu asupra scopului urmărit de a deveni o organizaţie de forţă, ilegală şi subversivă lucru ce l-am comunicat şi biroului, (erau de faţă toţi vice preşedinţii şi preşedintele, casierul col. Stătescu şi secretarul colonel Steenescu.

In discuţiile ce au avut loc după vizitele ce s'au făcut şi de alţi ofiţeri din C.P.M. şi din afara par i d

./.

tidului la dl.Mihalache acasă, cerându-se ânera planuri de organizare a organizaţiilor militare pe partid şi planuri de organizare ale aviaţiei (Comandor Cioroiu) au fost toţi contrariaţi de activitatea spre care am fost îndrumaţi şi că se trece peste noi în ceeace priveşte organizaţia noastră militară (nouă mi se spune să fim pe Capitală, iar pe de altă parte dl.Mihalache primea planul de organizare pe ţară). Aceasta era impresia pe care o aveam toţi. Rezultatul acestor vizite, al atmosferei generale şi în special al conferinţei ţinută de dl.Mihalache au dus pe membrii comisiei de organizare - care nu mai lucrasseră nimic de mult - să alcătuiască planul general de organizare al Armatei. Planul general de organizare al armatei au avut un caracter secret şi confidenţial, din care cauză n'a fost citit în plenul comitetului, ci numai într'un comitet restrâns. Cu atât mai puţin se poate pune chestiunea că ar fi putut fi citit într'o şedinţă plenară. Acest plan l-am predat dlui Vasile Serdici spre a fi predat dlui Maniu. Planul s'a făcut în ultimul moment în preajma Paştelui şi profitând că dl.Serdici era la club şi pleca la dl.Maniu, l-am predat acestuia să-l predea dlui Maniu.

Toată activitatea dlui Mihalache în legătură cu organizaţiile militare. Întrevederile separate cu ofiţeri superiori din partid şi din afara partidului la d-sa acasă ; îndemnul continuu de a se câştiga noi aderenţi militari; îndemnul de a se merge pe teren la circumscripţii în scopul de a se înfiinţa nuclee în instituţiile şi unităţile militare; cererea de planuri militare (planul de organizare a organizaţiilor militare, planul de organizare al aviaţiei, planul de organizare al poliţiei şi jandarmeriei etc.), îndemnurile precise din conferinţa ţinută de dl.Mihalache atunci când am vorbit despre "Armata de mâine", tindeau la organizarea unei acţiuni de forţă cu scopul de a răsturna regimul actual. Pentru acest motiv nu m'am dus să mă înscriu la circumscripţie.

ss.Col.St.Steika.

<u>ION MIHALACHE</u> :

Sunt absolut strein de cele spuse de dl.colonel Steika.

ss.I.Mihalache.

./.

412

COLONEL STOICA STEFAN :

La întrebarea dlui Mihalache, de ce nu i-am comunicat impresiile de mai sus, la întrevederea avută acasă, nici cu prilejul conferinţei, nici după, răspund: Nu i-am comunicat pentrucă atunci când l-am vizitat era prematur, iar după conferinţă a plecat din Bucureşti.

ss. Col.St.Stoika.

ION MIHALACHE :

Constat că nu mi-a comunicat.

ss. I.Mihalache.

COLONEL STOIKA STEFAN :

Planul eu nu l-am predat dlui Mihalache ci dlui Maniu, prin Serdici.

ss. Col.St.Stoica.

ION MIHALACHE :

Relevez contradicţia între impresia dlui colonel Stoika, că prin conferinţa mea le-am cerut să se transforme din organizaţie statică în organizaţie militară de şoc şi în acelaş timp mi se imputa că i-am trimis individual pe teren la circumscripţii.

ss. I.Mihalache.

COLONEL STOIKA STEFAN :

N'am avut nici odată impresia că noi singuri să ne transformăm în trupe de şoc, dar că misiunea noastră este să le alcătuim.

ss.Col.St.Stoika.

ss.I.Mihalache.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal de confruntare, spre cele legale.

INSPECTOR GENERAL,
ss.C.Mihalcea.

ss. S.Davidescu.
ss. V.Alexandru.

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, colonel Stefan Stoika, declar următoarele :

Pentru recrutarea noilor membri militari, se recomandă să se facă propagandă de la om la om şi să se atragă elementele cele mai capabile şi de încredere. Acest rol revenea la circumscripţii fiecărui membru militar din circumscripţie, fiecă făcea parte din C.P.m. fie că erea numai membru al partidului şi el consta din lucrarea directă de contact cu factorii, care îi puteau ajuta în propagandă, fie în circumscripţie, fie în unităţile şi instituţiile militare de pe teritoriul circumscripţiei.

La începutul lunei Martie a.c. am ţinut o conferinţă cu titlul "Armata de mâine", conferinţă, pe care am repetat-o, în faţa dlui Mihalache, pe la începutul lunei Aprilie. Scopul conferinţei era, de a stabili o unitate de vederi între noi în studierea lucrărilor de viitor; iar subiectul de fond, adică problema ce mi-am propus să o rezolv, a fost ca, în toate ipotezele ce puteam face atunci despre fondul tratatului de pace, să putem chema la instrucţie întregul contingent anual de recruţi şi să-l instruim.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau nesilit şi o susţin.

ss. Col.St.Stoika.

20 Septemvrie 1947.

M.C.

20 Sept. 1947

Dată în fața noastră
[illegible]
[illegible]

414

Declaratie

Subsemnatul, Colonel Ştefan Stoika, declar următoarele:

Pentru recrutarea noilor membrii militari, se recomanda să se facă propagandă dela om la om şi să se atragă elementele cele mai capabile şi de încredere. Acest rol revenea la circumscripţii fiecărui membru militar din circumscripţie, fie că făcea parte din C.P.M. fie că erea numai membru al partidului şi el consta din luarea directă de contact cu factorii, care îi puteau ajuta în propaganda, fie în circumscripţie, fie în unitatile şi instituţiile militare de pe teritoriul circumscripţiei.

La începutul lunei Martie a.c. am ţinut o conferinţă cu titlul "armata de mâine", conferinţă, pe care am repetat-o, în faţa Dlui Mihalache, pe la începutul lunei Aprilie. - Scopul conferinţei erea, de a stabili o unitate de vederi între noi în studierea lucrărilor de viitor; iar subiectul de fond, adică problema ce mi-am propus să o rezolv, a fost ca, în toate ipotezele ce puteam face atunci despre fondul tratatului de pace, să putem chema la instrucţie întregul contingent anual de recruţi şi să-l instruim.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau nesilit şi o susţin

20 Septembrie 1947

Colonel Şt. Stoika

415

D E C L A R A T I E

Subsemnatul, colonel STEFAN STOIKA, domiciliat în București str. Cornul Caprei 69, declar următoarele:

Planul general de Organizare al Armatei l-am primit dela generalul STOIKA GRIGORE și l-am predat Dlui ing. SERDICI pentru dl. MANIU. Planul l-am primit scris la mașină și l-am predat dlui MANIU ca pe orice altă lucrare importantă a C.P.M.-

In ambele împrejurări am ținut conferința mea " Armata de mâine" adică la începutul lunei Martie și în Aprilie 1947, am ținut-o oral, fără nici un fel de bruion, sau rezumat scris. Chiar după prima conferință dl. general NEGREI mi-a cerut insistent să o predau și scris și a persistat mereu asupra acestei cereri, până când i-am dat-o spunând că trebuiește să o înainteze conducerei partidului.

Prezenta declarație o dau nesilit și o susțiu în totul.-

/ss/ col. St. STOIKA

22 Septembrie 1947.-

p. conf.
[signature]

22 Sept. 947
Dată în fața noastră
[illegible]

416

Declaratie

Subsemnatul, Colonel Stefan Stoika, domiciliat în Bucuresti str. Cornul Caprei 69, declar următoarele:

Planul General de Organizare al Armatei l-am primit de la Generalul Stoika Grigore și l-am predat D-lui Ing. Serdici pentru D-l Maniu.- Planul l-am primit scris la mașină și l-am predat D-lui Maniu ca pe orice altă lucrare importantă a C.P.M.-

In ambele împrejurări, când am ținut conferința mea „Armata de mâine" adică la începutul lunei Martie și în Aprilie 947, am ținut-o oral, fără nici un fel de brucion, sau rezumat scris.- Chiar după prima conferință, D-l Gen. Negrei mi-a cerut insistent să o predau și scris și a persistat mereu asupra acestei cereri, până când i-am dat-o, spunând că trebuește să o înainteze conducerei partidului.

Prezenta declarație o dau nesilit și o susțin în total

22 Sept. 947

Colonel St. Stoika

381 514

417

DECLARATIE

Subsemnatul, COLONEL STEFAN STOIKA, declar următoarele:

Am luat cunoştinţă de conţinutul "Planului General de Organizare al Armatei" cu ocazia citirei lui de către Generalul Stoika Grigore în Comitetul de Conducere al Organizaţiei Militare P.N.T.-

Imi amintesc că erau prezenţi Dl.Gen.Negrei, Gen. Stoika Gr., Colonel Stătescu şi subsemnatul.-

Generalul Gheorghieş a venit la C.P.M. de două ori:, odată, când şi-a pus candidatura în alegerea de comitet şi nu a avut decât un vot şi a doua oară când a venit cu Dl.Mihalache.- Erea unul dintre ofiţerii care evita C.P.M. şi se credea indicat să stea pe lângă conducerea Centrală a partidului, fixându-se langă Dl.Mihalache.- Stiu că a prezentat la cerere Dlui Mihalache un plan al organizărei C.P.M. pe intreaga ţară, fapt relatat de mine şi în declaraţiile anterioare.-

La Dl.Maniu în casă am fost de multe ori luând contactul cu mediul de acolo pentru a mă informa asupra situaţiei politice.- Cu ocazia alegerilor din Noembrie 1946 am fost de serviciu la Biuroul Central Electoral în casa Dlui Maniu, care locuia la Dl.Ing. Serdici, timp de trei zile.-

Colonelul Stătescu făcea parte din Comitet în calitatea lui de casier C.P.M., erea membru permanent al Comisiei de organizare şi şeful C.P.M. din Sectorul II. Negru.-

In calitatea lui de casier a strâns cotizaţii, care se vărsau, între altele, la secţia Femenină - şi anume Dnei Teodoru - pentru procurare de alimente pentru membrii partidului din lagăre şi ajutorarea familiilor nevoiaşe.-

A luat parte la şedinţele Comisiei de Organizare care a elaborat "Planul de Organizare" şi la şedinţele Biuroului C.P.M., fiind de faţă când s'a citit "Planul de Organizare".- Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946 a

E.F.

..//..

fost, odată cu mine, de gardă la Biuroul Central de Alegeri al Partidului pe tot timpul celor trei zile.= In calitatea de şef C.P.M. pe langă sectorul II. Negru s'a ocupat cu identificarea membrilor militari ai partidului înscrişi în Sector, îndrumându-i la C.P.M.- Activitatea aceasta i-a fost însă foarte scurtă, căci curând am încetat activitatea cu toţii.-

Prezenta declaraţie o dau de bună voe şi o susţin în totul.

ss. Colonel St.Stoika.

24 Sept.1947.

p. conf.

24 Sept. 947
Dată în faţa noastră
[illegible]

419

Declaraţie

Subsemnatul, Colonel Ştefan Stoika, declar următoarele:

Am luat cunoştinţă de conţinutul „Planului General de Organizare al Armatei" cu ocazia citirei lui de către Generalul Stoika Grigore în Comitetul de Conducere al Organizaţiei Militare P.N.Ţ.

Îmi amintesc că eram prezenţi D-l Gen. Negrei, Gen. Stoika Gr., Colonel Stătescu şi subsemnatul.

Generalul Gheorghieş a venit la CPM de două ori: odată, când şi-a pus candidatura în alegerea de Comitet şi n'a avut decât un vot şi a doua oară când a venit cu D-l Mihalache.– Erea unul dintre ofiţerii care evita CPM şi se credea indicat să stea pe lângă conducerea centrală a partidului; fixându-se lângă D-l Mihalache.– Ştiu că a prezentat la cererea D-lui Mihalache un plan al organizaţiei CPM pe întreaga ţară, fapt relatat de mine şi în declaraţiile anterioare.

La D-l Maniu în casă am fost de multe ori luând contactul cu mediul de acolo pentru a mă informa asupra situaţiei politice.– Cu ocazia alegerilor din Noembrie 1946 am fost de serviciu la Biroul Central Electoral în casa D-lui Maniu, care locuia la D-l Ing. Serdici, timp de trei zile.–

Colonelul Stătescu făcea parte din Comitet în calitatea lui de casier CPM., erea membru permanent al Comisiei de Organizare şi Şeful CPM. din Sectorul II Negru.–

În calitatea lui de casier a strâns cotizaţii, care se vărsau, între altele, la Secţia Feminină,– şi anume D-nei Teodoru – pentru procurare de alimente pentru membrii partidului din lagăre şi ajutorarea familiilor nevoiaşe.–

Colonel St. Stoika

A luat parte la ședințele Comisiei de Organizare care a elaborat „Planul de Organizare" și la ședințele Biuroului CPM, fiind de față când s'a citit „Planul de Organizare".- Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946 a fost, odată cu mine, de gardă la Biuroul Central de Alegeri al Partidului pe tot timpul celor trei zile.- In calitatea de Șef CPM pe lângă Sectorul II Negru s'a ocupat cu identificarea membrilor militari ai partidului înscriși în Sector, îndrumându-i la C.P.M.- Activitatea aceasta i-a fost însă foarte scurtă, căci curând am încetat activitatea cu toții.

Prezenta declarație o dau de bunăvoie și o susțin în totul

24 Sept 947

Colonel St Stoika

V'azut spre neschimbare
Cuin Cristu
[signature]

DECLARATIE

Subsemnatul, Colonel STEFAN STOIKA, domiciliat în București, Str. Cornul Caprei 69, declar următoarele, pentru recapitularea unor chestiuni din declarațiile anterioare:

Sunt membru al P.N.T. din toamna anului 1937.-

La conducerea organizației militare P.N.T. am fost numit de Secretariatul General al Partidului în toamna anului 1945, calitate în care am funcționat până după alegerile generale din Noembrie 1946, când s'au făcut alegeri și în sânul C.P.M., fiind ales președinte Dl.Gen. Negrei, iar eu, ca Prim-Vice Președinte (vezi declarația din 8 Aug.1947).

Subsemnatul eream creatorul și conducătorul de fapt al Organizației militare P.N.T. (declarația din 12 August 1947).

La începutul anului 1947 - într'o ședință plenară Dl.Gen. Negrei a dispus, ca eu să mă ocup de organizația Capitalei, Gen.Zorzor de cele din Vechiul Regat, Gen.Barbu de cele din Ardeal și Banat; iar Gen.Stoika Grigore să facă legătura cu Cercul de Studii al Partidului, în calitate de referent.- (Vezi declarația din 29 Aug.1947).

La sfârșitul anului 1946 am pășit la alegerea de Comitet definitiv, cerând Secretariatului General al Partidului un delegat, care să asiste la aceste alegeri.- A fost delegat Dl.Coposu.- S'a ales un Comitet de 11 inși; Comitetul și-a ales Președinte pe Dl.Gen.Negrei, subsemnatul fiind ales Prim-Vice-Președinte; Generalii Zorzor, Barbu și Stoika Grigore au fost de asemenea aleși, Vice-președinți.- In cadrul organizației militare au funcționat două comisiuni: juridică și de organizare, conduse respectiv de Gen. Zorzor și Gen.Stoika Gr. O a treia comisiune, de documentare, a rămas până la sfârșit numai în proect.- (vezi Pr.verb.de confruntare cu I.Mihalache din 18 Sept.1947).

La sfârșitul anului 1946 am schimbat denumirea

E.F.

..//..

de Secţie Militară în aceea de Cerc Profesional Militar la propunerea Gen.Zorzor, de oarece atmosfera erea că noi trebue să devenim trupe de şoc şi doream să evităm această atmosferă.-(Vezi Pr.Verb.de confruntare cu I. Mihalache din ziua de 18 Septembrie 1947).-

Primul obiectic ce mi-am propus,după ce am luat conducerea organizaţiei militare, a fost de a polariza în acea organizaţie pe toţi militarii înscrişi în partid.- (Declaraţia din 9 August 1947).-

In concepţia mea şi în cea mărturisită a colaboratorilor mei, a fost, să creem o entitate statică de creeaţie şi să stabilim cât mai bine un program detailat de guvernare.- (Vezi declaraţia din 12 Aug.1947). Insă, după conferinţa Dlui Mihalache (din Aprilie 1947), mi-am dat seama,că partidul a trecut de la metodele deschise la metodele de luptă subversive şi ilegale şi că suntem împinşi către o acţiune conspirativă, al cărei scop erea răsturnarea regimului şi obţinerea puterei. (vezi declaraţia din 12 Sept.1947).

Din legăturile mele cu diferite personalităţi ale partidului,eu mă credeam oarecum informat asupra vederilor de ordin general politic ale partidului şi deci, de posibilitatea încadrărei lucrărilor C.P.M. în aceste vederi. (Vezi declaraţia din 9 August 1947).-

In Ianuarie 1947, s'au luat măsuri pentru organizarea C.P.M. judeţene, dându-se instrucţiuni în ziarul "Dreptatea".- (Vezi declaraţia 11 Aug.1947).

O bună parte dintre ofiţerii generali şi superiori,nu frecventau organizaţia militară,însă păstrau contactul de specialitate cu Dl.Mihalache, fără ca D-sa să-i canalizeze spre organizaţia militară. (vezi decl. din 12 Aug.1947).

Generalul Zorzor a dat, în numele organizaţiei militare,două comunicate în "Dreptatea" (referitoare la organizarea C.P.M. judeţene).- Când am voit să mai dăm un alt treilea comunicat, ni s-a spus de la redacţie,că este ordinul Dlui Mihalache,să nu se mai publice în ziar comunicatele organizaţiei militare.- (vezi declaraţia 12 August 1947).-

..//..

Pe lângă fiecare Sector al Capitalei, a fost destinat câte un ofiţer ca şef al Organizaţiei militare de Sector. (vezi decl.1 Sept.1947).-

Organizaţiile militare judeţene începuseră să funcţioneze organizat încă din 1946; ele ţineau legătura din punct de vedere technic cu organizaţia militară centrală, iar din punct de vedere politic, depindeau de şeful organizaţiei judeţene. (decl.12 Sept.1947).

Dl.Mihalache, constatând că nu se duce o activitate destul de vie şi unitară din partea organizaţiei Capitalei, sau organizaţiilor judeţene în vederea scopului mai sus arătat, a luat măsuri încă de la începutul anului 1947 pentru a controla activitatea lor în teren şi a le dinamiza în vederea viitoarelor acţiuni.-(Decl.12 Sept. 1947).-

S'a intensificat acţiunea de câştigarea de aderenţi, în rândurile armatei, printr'o campanie de defăimare a regimului începută încă din anul 1946, speculându-se anumite nemulţumiri şi făcându-se diferite promisiuni. (Decl.12 Sept.1947).

Până la alegerile generale, numărul stabil al membrilor noştrii militari nu trecuse de 17, după aceea, a început să crească, aşa că, la alegerea Comitetului (cam la finele lunei Noembrie şi începutul lui Dec.1946) au participat 87 membrii, toţi înscrişi în partid.- (Decl.16 Sept.1947).

Numărul acesta părea insuficient conducerei P.N.T. în urmărirea scopurilor subversive pe care le avea în vedere; de aceea, se făceau recomandaţiuni şi presiuni asupra noastră a tutulor, să ne sporim simţitor numărul. Pentru exemplificare citez cazul Dlui Penescu, Secretarul General P.N.T., care, în calitatea sa oficială, în mai multe rânduri, mi-a reproşat, că nu suntem câteva mii "dacă nu 7000, cel puţin 2-3000".- Aceste reproşuri mi le-a făcut prima oară la club imediat după alegeri şi mi le-a repetat în Ianuarie 1947, tot la club, în plenul comisiei de organizare, fiind de faţă Gen.Stoika Grigore, General Intendent Vasilescu Gh, Colonel Stătescu şi alţii Aceste recomandări repetate cu stăruinţă, mai ales după c

..//..

alegerile se consumaseră, ereau făcute în ideea transformărei C.P.M. într'o organizaţie de forţă pentru scopuri ulterioare.-

Tot în ideea sporirei numărului şi a schimbărei de activitate şi de îndrumare camuflată către scopuri subversive, precizez, că, în Ianuarie 1947, ducându-mă la Dl. Mihalache, care locuia la Dl. Nestor Badea, am fost primit de Dl. Mihalache, singur, în biuroul D-lui Nestor Badea şi, între altele, mi-a spus, cu caracter cu totul confidenţial că trebue ne apărat şi urgent, să părăsim activitatea statică şi să trecem la o activitate vie în teren, atât în rândurile populaţiei civile, cât şi mai ales în instituţiile şi unităţile militare, în care membrii C.P.M., aveau relaţiuni.- Mi-a vorbit de propagandă, de câştigare de aderenţi şi constituire de nuclee în unităţi, conduse de câte un şef şi care să activeze după directivele date prin circumscripţiile politice de pe teritoriul cărora se vor afla.-(Vezi decl. din 16 Sept. 1947).

Mi-am dat seama, că suntem împinşi către o acţiune ilegală şi subversivă, care nu corespundea cu concepţiunea mea (Referitor la cererea pe care mi-o facea Dl. Penescu de a ne spori numărul).

După ce am vorbit cu Dl. Mihalache acasă la D-sa, n'am mai avut nici un dubiu asupra scopului urmărit, de a deveni o organizaţie de forţă ilegală şi subversivă, lucru ce l-am comunicat şi biuroului (ereau de faţă toţi vicepreşedinţii şi preşedintele, casierul Colonel Stătescu şi Secretarul Colonel Stoenescu). (Vezi Pr. Vb. de confruntare cu I. Mihalache din 18 Sept. 1947).-

Conducerea C.P.M. a dat dispoziţiuni pentru culegere de informaţii referitoare la starea de spirit în armată. Aceste informaţiuni trebuiau culese de membrii C.P.M., de la militarii deblocaţi recent, de la prieteni etc. (vezi declaraţiile 1 Sept. 1947).

Comisiunile înfiinţate la începutul anului 1946 şi anume Comisia juridică, Comisia de organizare şi Comisia de Documentare, au rămas în fiinţă şi în C.P.M. până la dizolvarea partidului.- (Vezi Pr. verbal de confruntare cu Mihalache din 18 Sept. 1947)

..//..

La inceputul lui Martie 1947 am ţinut o conferinţă în şedinţă plenară a organizaţiei militare, având subiect, "armata de maine", conferinţă,pe care am repetat-o in faţa Dlui Mihalache într'o altă şedinţă plenară, pe la inceputul lunei Aprilie 1947.- Subiectul de fond, adică problema ce mi-am propus să o rezolv, a fost, ca, în toate ipotezele,ce puteam face atunci despre fondul tratatului de pace, să putem chema la instrucţie întregul contindent anual de recruţi şi să-l instruim.- (Vezi declaraţia 20 Sept.1947.)

In aceea conferinţă am preconizat reducerea serviciului militar activ sub un an, am prevăzut sporirea cadrelor de instructori şi eliminarea tuturor ofiţerilor asimilaţi.- (vezi Decl.1 Sept.1947.)

Textul complect al conferinţei mele "Armata de mâine" l-am predat Dlui Ing.Serdici,pentru Dl.Maniu,întrucât mi-o pretindea insistent Dl.Gen.Negrei,care,la rândul său, spunea că îi este cerut de Dl.Maniu. (Vezi decl.3 Sept.1947).

In şedinţele Comitetului,la care participam şi eu ca Prim-Vice-Preşedinte,s'a discutat şi chestiunea procurărei informaţiilor referitoare la armată (Decl.1 Sept. 1947).

Pentru recrutarea noilor membrii militari,se recomanda, să se facă propagandă de la om la om şi să se atragă elementele cele mai capabile şi de încredere. Acest rol revenea fiecărui membru militar,fiecă făcea parte din organizaţia militară,fie că ereau numai membru al partidului şi el consta din luare directă de contact cu factorii care îi puteau ajuta în propagandă,fie în circumscripţie, fie în unităţile şi instituţiile militare de pe teritoriul circumscripţiei.- (Vezi decl.20 Sept. 1947).

Cam pe la 15 Aprilie 1947, stând de vorbă cu Dl. Maniu acasă la Dl. Leucuţia, Dl.Maniu a fost de acord cu mine,că,în conjunctura politică externă de astăzi,noi nu suntem indicaţi şi nici nu putem veni la guvern.- Atmosfera politică a partidului erea,că noi suntem şi vom fi susţinuţi de anglo-americani.- Contând pe sprijinul

anglo-american şi pe intensificarea activităţei membrilor partidului, in interior, speram totuşi, să venim la putere (Vezi decl. 7 Sept.1947).

In cadrul tineretului partidului s'a putut creea şi funcţiona o secţie a tineretului militar sub conducerea D-lui Avocat Mituş Ionescu.- Când am aflat, că anumiţi membrii din organizaţia militară fac parte şi din tineretul militar, le-am cerut să opteze pentru una, sau alta, (Vezi decl. 12 şi 29 Aug.1947).

Gen.Zorzor, Preşedintele Comisiei Juridice, a întocmit la sfârşitul anului 1946 un statut al C.P.M.(Decl. 29 Aug.1947)

Aceste statute au fost inaintate conducerei şi un exemplar l-am predat chiar eu în mână Dlui Serdici pentru Dl.Maniu. (Vezi decl.3 Sept.1947).

Curând după arestarea Gen.Antonescu - dacă nu chiar în aceiaşi zi - am luat contact cu Dna Antonescu şi am intrebat-o, dacă are nevoe de bani, sau de vr'un serviciu şi m'am oferit, să-i telefonez şi să viu s'o văd zilnic.- Am vizitat-o acasă de mai multe ori şi i-am ridicat moralul, dându-i informaţiunile culese de mine din oraş.- La formarea Cabinetului Antonescu, mi s'a încredinţat funcţiunea de Secretar General al Ministerului Inzestrărei Armatei.- Această funcţiune am ocupat-o cu avizul favorabil al D-lui Maniu.- (Vezi decl.1 şi 2 din 1 Sept. 1947).-

PLANUL GENERAL DE ORGANIZARE AL ARMATEI

Ca urmare a unei conferinţe ţinute de Dl.I.Mihalache într'o şedinţă plenară a organizaţiei militare în cursul lunei Aprilie 1947, (despre care voi vorbi mai jos şi pe baza sugestiilor date de Dsa, Organizaţia militară prin Comisia de Organizare, a alcătuit "Planul General de Organizare al Armatei" aflat la dosar şi vizat de subsemnatul.-

Planul a fost intocmit şi înainta conducerei Partidului, curând după Conferinţa Dlui Mihalache. Planul este astfel alcătuit, în cât să poată fi pus în aplicare

..//..

imediat chiar în timpul ocupaţiei ruseşti (vezi decl.din 6 Sept.1947).-

Gen.Stoika Grigore s'a inspirat, în parte, la întocmirea "Planului General de Organizare al Armatei" şi din conferinţa mea "armata de mâine" (Decl.4 Sept.1947)

Gen.Stoika Gr.mi-a schiţat ceva din acest plan, citindu-mi un bruion scris cu creionul de el pe nişte bucăţele de hârtie. (Declaraţia Nr.2 din 1 Sept.1947).

De asemenea, am luat cunoştinţă de conţinutul "Planului General de Organizareal Armatei" cu ocazia citirei lui de către Gen.Stoika Grigore în Comitetul de Conducere al Organizaţiei Militare P.N.T.,fiind prezenţi Gen.Negrei,Gen.Stoika Grigore, Colonel Stătescu şi subsemnatul.(Vezi decl.24 Sept.1947).

La baza Planului General de Organizare al Armatei stă ideea eludărei tratatului de pace, prin diferite camuflări: camuflarea numărului unităţilor, camuflarea instruirei oamenilor,cantităţilor de material,înfiinţarea de unităţi româneşti in străinătate (Franţa,Germania) compuse din prizonierii şi românii aflaţi pe teritoriul lor pentru a mări numărul unităţilor permise de tratat. (Vezi decl.4 Sept.1947).

La începutul Planului de Organizare,prin cuvântul "Germani" se înţeleg trupele de ocupaţie,pentru că cei care au alcătuit "Planul" au voit să evite cuvântul de Ruşi, spre a nu da loc la bănueli(Decl.4 Sept.1947).

În ce priveşte paragraful: "camuflarea instruirei cu oameni de la vatră sub ochii germanilor este foarte grea" s'a înţeles, că Ruşii se vor opune să chemăm contingentele vechi pentru a le reînprospăta instrucţia.-

S'a prevăzut camuflarea instrucţiei unităţilor de blindate,aviaţie şi specialişti,în cadrul unităţilor de grăniceri,jandermi şi Poliţie, Scoli civile de Pilotaj de şofeuri etc., în ce priveşte materialele necesare armatei. (armament echipament,vehicule,material sanitar,de transmisiuni etc.) s'a prevăzut amenajarea fabricelor din ţară,precum şi asigurarea de stocuri în străinătate în ţările amice.-

In ce priveşte pregătirea cadrelor ofiţereşti, s'a prevăzut instruirea mai mult din punct de vedere

technic pentru ofiţerii inferiori,adică cunoaşterea şi manevrarea materialului armei respective; iar pentru ofiţerii superiori, instruirea lor în cursuri de informaţii pe lângă Scoala de Război în numărul cât mai mare permis de trupele de ocupaţie.-

Referitor la materii prime,s'a prevăzut ştocarea celor ce nu se găsesc în ţară şi care trebuesc aduse din străinătate,nikel,crom,mangan,etc. Deasemenea s'a prevăzut,să se facă convenţii cu anumite ţări,care să consimtă să declare, că unele materiale aflate la noi sunt ale lor şi date nouă numai în păstrare, în acest fel putând fi sustrase restricţiunilor impuse de trupele de ocupaţie.- (Vezi declaraţia din 4 Sept.1947).

Planul general de organizare al Armatei mi-a fost dat (scris la maşină) de Generalul Stoika Grigore, spre a-l preda conducerei Partidului (Decl.12 Sept.1947.)

Cu ocazia unei vizite acasă la Dl.Ing.Serdici, i-am explicat conţinutul "Planului" şi i l-am predat, spre a-l da Dlui Maniu, ştiind că Dl.Serdici îl vizitează zilnic pe Dl.Maniu, că este translator şi face legătura cu misiunile anglo-americană.-

Precizez,că planul avea un caracter secret,prin conţinutul său conspirativ şi de aceea m'am gândit să-l transmit printr'o persoană sigură.(Vezi decl. din 2 şi 12 Septembrie 1947.)

DIFERITE RELATIUNI

Despre Dl. I. MIHALACHE

Afirm cu tărie, că toate instrucţiunile referitoare la activitatea organizaţiei militare,atât în comisii,cât şi în teren, le primeam de la Dl.Mihalache,fie direct,fie prin intermediul altora (Gen.Negrei,Maior Fetecău, Col.Stoenescu, Mituş Ionescu, G.K.Constantinescu, Bunescu,Popescu-Botoşani etc.) (Vezi declaraţia 6 Sept.1947).

Dl.Mihalache a venit la C.P.M. de două ori, prima dată cam pe la sfârşitul anului 1946,când a cerut tabel de toţi membrii organizaţiei şi ce-a confirmat comitetul de conducere existent, In acest comitet,eu eream Preşedinte provizoriu,iar Gen.Zorzor, Barbu şi Stoika Grigore, Vice-preşedinţi.- A doua oara, Dl.

..//..

Mihalache a venit in Aprilie 1947, spre a ne expune doctrina politică a partidului. Cu această ocazie,a ţinut o conferinţă,în care a expus ţelorile politice ale partidului şi a insistat asupra acelora care reveneau organizaţiei militare.- (Vezi declaraţia din 6 Sept,1947).

Cu această ocazie, a arătat, că rostul principal al fiecăruia dintre noi este, să trecem imediat la o activitate efectivă în teren la circumscripţii.- (Decl.7 Decl.1947) arătând,că în Biurou trebue să rămână numai vârfurile,restul în teren. Apoi,referinduse la organizarea armatei elveţiene,a recomandat,prin analogie,ca fiecare să-şi aibă echipamentul şi armamentul la el acasă (Decl.6 Sept.1947).

Ca urmare, majoritatea ofiţerilor s'au înscris,pentru a activa,la circumscripţii (Decl.7 Septembrie 1947).-

Prin indemnurile date cu ocazia conferinţei. Dl.Mihalache ne-a pretins să ducem luptă de câştigare de aderenţi în instituţiile şi unitaţile militare; aceasta,de sigur,în vederea acţiunei de forţă, al cărui scop erea răsturnarea regimului şi obţinerea puterei.- Subsemnatul,dându-mi seamă de scopul urmărit,nu am urmat îndemnul Dlui Mihalache de a eşi pe teren pentru a-mi da aportul la o acţiune conspirativă,pe care nu am aprobat-o şi nu am voit să mi-o însuşesc. (Vezi decl.12 Sept.1947).

In vederea acestui scop,Dl.Mihalache,încă din luna Ianuarie 1947, organizase la domiciliul său,de de la Dl.Nestor Badea,întrevederi separate cu ofiţerii proeminenţi din C.P.M.,cu ofiţerii din partid,din afara C.P.M.,în special,cu ofiţerii din afara partidului. Precizez,că acest lucru l-am aflat de la Dl.Mihalache şi de la unii din ofiţerimcând am fost eu,cât şi ofiţerii,în vizită la Dl.Mihalache.

In acelaşi timp şi în scopul sus menţionat, Dl.Mihalache a cerut, de la anumiţi ofiţeri,planuri de organizare pe arme. Citez cazul Gen.Gheorghieş şi cazul Gen.Barbu (vezi Declaraţia din 12 Sept.1947).

..//..

Dl.Colonel Chiriţă Atanasie mi-a confirmat,că deţine de la arestaţii din Văcăreşti, că Dl.Mihalache a cerut Generalului Gheorghieş un plan al Organizaţiilor militare pe ţară şi că Gheorghieş i-a înaintat acest plan însoţit de o hartă a Europei cu săgeţi colorate dinspre Anglia,Italia.-

De asemenea,într'o şedinţă plenară, Dl.General Negrei ne-a comunicat,că Gen.Gheorghieş a înaintat Dlui Mihalache un plan al organizaţiilor militare pe ţară, urmând să i se încredinţeze lui această activitate.-

Această comunicare ne-a făcut-o după conferinţa Dlui Mihalache, în ultima şedinţă plenară ce a mai avut loc la club-Aprilie 1947- (Vezi declaraţia 6 Sept. 1947).

Conştient,că,în conjectura politică externă de astăzi,nu putem veni la putere,Dl.Mihalache a dispus, să nu mai lâncezim în lucrări de biurou şi de conferinţe, ci să trecem imediat la o activitate efectivă în teren,(Vezi declaraţia 7 Sept.1947.).

In ambele ocaziuni,când a venit la C.P.M.,Dl. Mihalache ne-a dat instrucţiuni referitoare la organizarea şi activitatea noastră.-

Ca urmare a primei vizite făcute de Dl.Mihalache la C.P.M., a început să vină la şedinţele plenare C.P.M. Dl.Prof.G.K. Constantinescu vice-preşedintele organizaţiei Capitalei,pentru a ne supraveghea activitatea.- (Vezi declaraţia din 6 Sept.1947).

Ca urmare a conferinţei Dlui Mihalache şi pe baza sugestiilor date de Dsa,organizaţia militară,prin Comisia de Organizare,a alcătuit "Planul de Organizare al Armatei" (Vezi declaraţia 6 Sept.1947).

Dl.Mihalache,când ne-a spus,că trebue să luăm model armata elveţiană şi că fiecare trebue,să avem pregătit armamentul şi echipamentul necesar, a lăsat impresia,că trebue să avem elemente camuflate (declaraţia 3 Sept.1947).

Incă de la începutul anului 1947,Dl.Mihalache a luat măsuri,pentru a controla şi a dinamiza activitatea în teren a organizaţiilor militare din capitală şi judeţe,în vederea acţiunilor viitoare.(Vezi decl. 12 Sept.1947).

//

Toată activitatea Dlui Mihalache în legătură cu organizaţiile militare, întrevederile separate cu ofiţeri superiori din partid şi din afara partidului, la Dsa acasă, îndemnul continuu de a se câştiga noi aderenţi militari, îndemnul de a se merge pe teren la circumscripţii în scopul de a se înfiinţa nuclee în instituţiile şi unităţile militare, cererea de planuri militare (planul de organizare al organizaţiilor militare P.N.T.) planul de organizare al aviaţiei - planul de organizare al Poliţiei şi Jandarmeriei, "Planul General de Organizare al Armatei" etc., îndemnurile precise din conferinţa ţinută de Dl. Mihalache, tindeau la organizarea unei acţiuni de forţă, cu scopul de a răsturna regimul actual.- (Vezi Pr.Verb.de confruntare cu I.Mihalache, din 18 Sept.1947).

Pe la sfârşitul lui Ianuarie 1947, am fost la Dl.Mihalache acasă, care locuia la Dl.Nestor Badea.- Cu această ocaziune, Dl.Mihalache mi-a spus, să lăsăm chestia statică de cercuri profesionale de o parte, că aici n'au răsplată de cât vârfurile, restul ofiţerilor să meargă pe teren la circumscripţii pentru câştigare de aderenţi pe teritoriul circumscripţiei şi în instituţiile militare, în care membrii C.P.M. aveau relaţiuni.- Erea vorba, să se creeze nuclee în unităţile şi instituţiile militare.- Subsemnatul a comunicat Biuroul nostru discuţia avută cu Dl.Mihalache.

După ce am vorbit cu Dl.Mihalache acasă la Dsa n'am mai avut nici un dubiu asupra scopului urmărit, de a deveni o organizaţie de forţă ilegală şi subversivă, lucru ce l-am comunicat şi biuroului.-

In discuţiile ce au avut loc după vizitele ce s'au făcut şi de alţi ofiţeri din C.P.M. şi din afara partidului la Dl.Mihalache acasă, am fost toţi contrariaţi de activitatea spre care am fost îndrumaţi.- (Vezi Pr.verb.de confruntare cu I.Mihalache din 18 Sept. 1947)

Rezultatul acestor vizite al atmosferei generale şi, în special, al conferinţei ţinută de Dl.Mihalache, au adus la alcătuirea "Planului General de Organizare al Armatei", care, având un caracter secret şi

şi confidenţial, nu a fost citit în plenul Comitetului C.P.M.,ci, numai într'un Comitet restrâns. Pentru acelaşi motiv, n'a fost citit în şedinţa plenară.-

Nu am avut niciodată impresia să noi singuri să ne transformăm în trupe de şoc, dar că misiunea noastră este să le alcătuim. (Vezi Pr.Verb. de confruntare cu I.Mihalache din 18 Sept.1947).-

Despre Gen.GHEORGHIEŞ ALEX.

A venit la C.P.M. de două ori,odată,când şi-a pus candidatura în alegerea de comitet şi nu a avut de cât un vot şi a doua oară,când a venit cu Dl.Mihalache.-Erea unul dintre ofiţerii,care evita C.P.M. şi se credea indicat, să stea pe lângă conducerea centrală a Partidului, fixându-se pe lângă Dl.Mihalache.- (Vezi declaraţia din 24 Septembrie 1947).

Stiu că a prezentat,la cerere,Dlui Mihalachee un plan de organizare C.P.M. pe întreaga ţară,fapt relatat de mine in prezenta declaraţie la pag.12.

DESPRE DL. M A N I U

Cu privire la scopul acţiunei de forţă întrevăzută şi pusă la cale de Dl.Mihalache şi anume răsturnarea regimului şi obţinerea puterei, Dl.Maniu,care deţinea depline puteri, nu putea să nu fie de acord (Vezi declaraţia din 12 Sept.1947).

Cu ocazia unei vizite,pe care am făcut-o cam pe la 15 Aprilie 1947 Dlui Maniu, Dsa a fost de acord cu mine că,în conjectura politică de astăzi,noi nu suntem indicaţi şi nici nu puteam să venim la guvern.- (Vezi declaraţia din 7 Sept.1947)

Stiu că Dl.Maniu erea în legătură cu personalităţile anglo-americane de la noi din ţară,care îl vizitau la locuinţa sa, sau se ducea Dl.Maniu la ele; dar,mai adesea,lua legătura cu ele prin Dl.Serdici, care făcea şi rezumatul presei româneşti pentru anglo-americani.- (Vezi declaraţia din 3 Sept.1947).-

La Dl.Maniu în casă am fost de multe ori,luând contactul cu mediul de acolo,pentru a mă informa asupra

..//..

situaţiei politice.-

Cu ocazia alegerilor din 1946 am fost de serviciu la Biroul Central Electoral, în casa Dlui Maniu, care locuia la Dl.Ing.Serdici.

Am făcut de serviciu timp de trei zile. (Vezi declaraţia din 24 Sept.1947).-

DESPRE LT.COLONEL STATESCU DUMITRU

Făcea parte din Comitetul C.P.M. în calitate de casier.- Erea membru permanent al Comisiei de organizare şi şeful organizaţiei C.P.M. din Sectorul II. Negru.- In calitate de casier, a strâns cotizaţii, care se vărsau - între altele - la Secţia Femenină şi anume Dnei Teodoru, pentru procurare de alimente pentru membrii partidului din lagăre şi ajutorarea familiilor nevoiaşe.

A luat parte la şedinţele comisiei de organizare, care a elaborat "Planul de organizare al Armatei" şi la şedinţele Biuroului C.P.M., fiind de faţă, când s'a citit "planul de organizare".-

Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946, a fost -odată cu mine- de gardă la Biuroul Central de Alegeri al partidului, pe tot timpul celor trei zile. (Vezi declaraţia din 24 Sept.1947).

DESPRE GENERALUL STOIKA GRIGORE.

A fost ales vice-preşedinte al C.P.M., Preşedintele Comisiei de Organizare, care a redactat "Planul de Organizare"; erea "Referentul" C.P.M. pe lângă Cercul de Studii al Partidului şi făcea parte şi din Biuroul C.P.M. în mod permanent, unde a citit şi "Planul de Organizare al Armatei".

Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946 a fost şi el de gardă la Biuroul Central de Alegeri al Partidului.-

Prezenta declaraţie recapitulativă o dau de bună voe şi o susţin în totul.

ss.Colonel St.Stoika

24 Sept.1947.

p.conf. [signature]

„24 Sept. 947 Dată în fața noastră" [illegible]

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, domiciliat în București, str. Cornul Caprei 69, declar următoarele, pentru recapitularea unor chestiuni din declarațiile anterioare:

Sunt membru al P.N.T. din toamna anului 1937.

La conducerea Organizației militare P.N.T am fost numit de Secretariatul General al Partidului în toamna anului 1945, calitate în care am funcționat până după alegerile generale din Noembrie 1946, când s'au făcut alegeri și în sânul C.P.M., fiind ales președinte D. Gen. Negrei, iar eu, ca Prim-Vice Președinte (Vezi declarația din 8 Aug. 947)

Subsemnatul eram creatorul și conducătorul de fapt al Organizației militare P.N.Ț. (declarația din 12 Aug 947)

La începutul anului 1947 – într'o ședință plenară – D. Gen. Negrei a dispus, ca eu să mă ocup de organizația Capitalei, Gen. Zorzor de cele din Vechiul regat, Gen. Barbu, de cele din Ardeal și Banat; iar Gen. Stoika Grigore să facă legătura cu Cercul de Studii al Partidului, în calitate de referent. – (Vezi declarația din 29 Aug. 1947)

La sfârșitul anului 1946 am pășit la alegerea de Comitet definitiv, cerând Secretariatului General al Partidului un delegat, care să asiste la aceste alegeri. – A fost delegat D. Coposu. – S'a ales un Comitet de 11 inși; Comitetul și-a ales Președinte pe D. Gen. Negrei, subsemnatul fiind ales Prim-Vice Președinte; Generalii: Zorzor, Barbu și Stoika Grigore au fost de asemenea aleși, vice-președinți. – În cadrul Organizației militare au funcționat două comisiuni: juridică și de organizare, conduse respectiv de Gen. Zorzor și Gen. Stoika G. O a treia comisiune, de documentare, a rămas până la sfârșit numai în proect. – (vezi Pr. verb. de confruntare cu I. Mihalache din 18 Sept 1947)

Colonel Șt. Stoika

La sfârşitul anului 1946 am schimbat denumirea de Secţie Militară în aceea de Cerc Profesional Militar, la propunerea Gen. Zorzor, de oarece atmosfera erea că noi trebue să devenim trupe de şoc şi doream să evităm această atmosferă. - (vezi Pr. Verb. de confruntare cu I. Mihalache din ziua de 18 ~~Septembrie~~ 1947). -

Primul obiectiv ce mi-am propus, după ce am luat conducerea organizaţiei militare, a fost de a polariza în acea organizaţie pe toţi militarii înscrişi în partid. - (Declaraţia din 9 Aug. 1947)

In concepţia mea şi în cea aventurierată a colaboratorilor mei, a fost, să creem o entitate statică de creaţie şi să stabilim cât mai bine un program detailat de guvernare. - (vezi declaraţia din 12 Aug. 1947). Insă, după conferinţa D-lui Mihalache (din Aprilie 1947), mi-am dat seama, că partidul a trecut de la metodele deschise la metodele (de luptă) subversive şi ilegale şi că suntem împinşi către o acţiune conspirativă, al cărei scop erea răsturnarea regimului şi obţinerea puterei. (vezi declaraţia din 12 Sept. 1947). -

Din legăturile mele cu diferite personalităţi ale partidului, eu mă credeam oarecum informat asupra vederilor de ordin general politic ale partidului şi deci, de posibilitatea încadrărei lucrărilor C.P.M. în aceste vederi. - (vezi declaraţia din 9 August 1947)

In Ianuarie 1947, s'au luat măsuri pentru organizarea C.P.M. judeţene, dându-se instrucţiuni în ziarul „Dreptatea". - (vezi declaraţia 11 Aug. 1947)

O bună parte dintre ofiţerii generali şi superiori, nu frecventau organizaţia militară, însă păstrau contactul de specialitate cu D-l Mihalache, fără ca D-sa să-i canalizeze spre organizaţia militară. - (vezi decl. din 12 Aug. 1947)

Colonel A. Hoika

Generalul Zozor a dat, în numele organizației militare, două comunicate în „Dreptatea" (referitoare la organizarea CPM județene). - Când am vrut să mai dăm un al treilea comunicat, ni s'a spus de la redacție, că este ordinul D-lui Mihalache, să nu se mai publice în ziar comunicatele organizației militare. - (Vezi declarația 12 Aug. 1947)

Pe lângă fiecare Sector al Capitalei, a fost destinat câte un ofițer ca șef al Organizației militare de Sector. - (vezi decl. 1 Sept. 947)

Organizațiile militare județene începuseră să funcționeze organizat încă din 1946; ele țineau legătura din punct de vedere technic cu organizația militară centrală, iar din punct de vedere politic, depindeau de șeful organizației județene. (Decl. 12 Sept. 947)

D. Mihalache, constatând că nu se duce o activitate destul de vie și unitară din partea organizației Capitalei, sau organizațiilor județene în vederea scopului mai sus arătat, a luat măsuri încă de la începutul anului 1947 pentru a controla activitatea lor în teren și a le dinamiza în vederea viitoarelor acțiuni. . (Decl. 12 Sept 947)

S'a intensificat acțiunea de câștigare de aderenți în rândurile armatei, printr'o campanie de defăimare a regimului începută încă din anul 1946, speculându-se anumite nemulțumiri și făcându-se diferite promisiuni. . (Decl. 12 Sept 947)

Până la alegerile generale, numărul stabil al membrilor noștri militari nu trecuse de 17, după aceea, a început să crească, asa că, la alegerea Comitetului (cam la finele lunei Noemb. și începutul lui Dec. 946) au participat 87 membri, toți înscriși în partid. - (Decl. 16 Sept. 947)

Colonel St. Stoika

Dispus spre verificare prin Centru
[illegible]

Numărul acesta părea insuficient conducerei P.N.T. în urmărirea scopurilor subversive pe care le avea în vedere; de aceea, se făceau recomandațiuni și presiuni asupra noastră a tuturor, să ne sporim simțitor numărul. - Pentru exemplificare citez cazul D-lui Penescu, Secretarul General P.N.T., care, în calitatea sa oficială, în mai multe rânduri, mi-a reproșat, că nu suntem câteva mii, „dacă nu 7000, cel puțin 2-3000". - Aceste reproșuri mi le-a făcut prima oare la club imediat după alegeri și mi le-a repetat în Ianuarie 1947, tot la club, în plenul comitetei de organizare, fiind de față Gen. Stoika Grigore, General Intendant Vasilescu Gh., Colonel Stătescu și alții. - Aceste recomandări repetate cu stăruință, mai ales după ce alegerile se consumaseră, ereau făcute în ideea transformărei C.P.M. într'o organizație de forță pentru scopuri ulterioare.

Tot în ideea sporirei numărului și a schimbărei de activitate și de îndrumare camuflată către scopuri subversive, precizez, că, în Ianuarie 1947, ducându-mă la D-l Mihalache, care locuia la D-l Nestor Badea, am fost primit de D-l Mihalache, singur, în biroul D-lui Nestor Badea și, între altele, mi-a spus, cu caracter cu totul confidențial, că trebue neapărat și urgent, să părăsim activitatea statică și să trecem la o activitate vie în teren, atât în rândurile populației civile, cât și mai ales în instituțiile și unitățile militare, în care membrii C.P.M. aveau relațiuni. - Mi-a vorbit de propagandă, de câștigare de aderenți și constituire de nuclee în unități, conduse de câte un șef și care să activeze după directivele date prin circumscripțiile politice de pe teritoriul cărora se vor afla. - (Vezi decl. din 16 Sept. 1947)

Colonel St. Stoika

Mi-am dat seama, că suntem împinşi către o acţiune ilegală şi subversivă, care nu corespundea cu concepţiunea mea (Referitor la cererea pe care mi-o făcea Dl. Penescu de a ne spori numărul).

După ce am vorbit cu Dl. Mihalache acasă la D-sa, n'am mai avut nici un dubiu asupra scopului urmărit, de a deveni o organizaţie de forţă ilegală şi subversivă, lucru ce l-am comunicat şi biuroului (erau de faţă toţi vice-preşedinţii şi preşedintele, casierul Colonel Stateşcu şi Secretarul Colonel Arenescu.)
(Vezi Pr. Vb de confruntare cu I. Mihalache din 18 Sept 1947)

Conducerea CPM a dat dispoziţiuni pentru culegere de informaţii referitoare la starea de spirit în armată. Aceste informaţiuni trebuiau culese de membrii C.P.M., (~~Mijloacele~~) de la militarii deblocaţi recent, de la prieteni etc
(Vezi declaraţiile 1 Sept. 1947)

Comisiunile înfiinţate la începutul anului 1946 şi anume Comisia juridică, Comisia de organizare şi Comisia de documentare, au rămas în fiinţă şi în C.P.M. până la dizolvarea partidului. - (Vezi Pr. Vb. de confruntare cu Mihalache din 18 Sept. 1947)

La începutul lui Martie 1947 am ţinut o conferinţă în şedinţă plenară a organizaţiei militare, având subiect „armata de mâine", conferinţă, pe care am repetat-o în faţa D-lui Mihalache într'o altă şedinţă plenară, pe la începutul lunei Aprilie 1947. - Subiectul de fond, adică problema ce mi-am propus să o rezolv, a fost, ca, în toate ipotezele, ce puteam face atunci despre fondul tratatului de pace, să putem chema la instrucţie întregul contingent anual de recruţi şi să-l instruim. - (Vezi Decl. 20 Sept 1947)

Colonel St. Stoika

În acea conferință am preconizat reducerea serviciului militar activ sub un an, am prevăzut sporirea cadrelor de instructori și eliminarea tuturor ofițerilor asimilați. - (Vezi Decl. 1 Sept. 947)

Textul complect al conferinței mele „armata de mâine" l-am predat D-lui Ing. Serdici, pentru D. Maniu, întrucât mi-o pretindea insistent D. Gen. Negrei, care, la rândul său, spunea că îi este cerută de D. Maniu. (Vezi Decl. 3 Sept. 947).

În ședințele Comitetului, la care participam și eu ca Prim-Vice-Președinte, s'a discutat și chestiunea procurărei informațiilor referitoare la armată. (Decl 1 Sept 947)

Pentru recrutarea noilor membrii militari, se recomanda, să se facă propagandă de la om la om și să se atragă elementele cele mai capabile și de încredere. Acest rol revenea fiecărui membru militar, fie că făcea parte din organizația militară, fie că erea numai membru al partidului și el consta din luare directă de contact cu factorii care îi puteau ajuta în propagandă, fie în circumscripție, fie în unitățile și instituțiile militare de pe teritoriul circumscripției. - (Vezi Decl. 20 Sept 947)

Cam pe la 15 Apr. 1947, stând de vorbă cu D. Maniu acasă la D. Leucutia, D. Maniu a fost de acord cu mine, că, în conjunctura politică externă de astăzi, noi nu suntem indicați și nici nu putem veni la guvern. - Atmosfera politică a partidului erea, că noi suntem și vom fi susținuți de anglo-americani. - Contând pe sprijinul anglo-american și pe intensificarea activitatei membrilor partidului, în interior, speram totuși, să venim la putere. (Vezi Decl. 7 Sept. 1947)

Colonel St. Stoika

In cadrul tineretului partidului s'a putut creea și funcționa o secție a tineretului militar sub conducerea Dlui Avocat Sistus Ionescu.- Când am aflat, că anumiți membrii din organizație militară fac parte și din tineretul militar, le-am cerut să opteze pentru una, sau alta. (Vezi Decl. 12 și 29 Aug. 947).

Gen. Zorzor, Președintele Comisiei Juridice, a întocmit la sfârșitul anului 946 un statut al C.P.M. (Decl. 29 Aug 947)
Aceste Statute au fost înaintate Conducerei și un exemplar l-am predat chiar eu în mână Dlui Serdici pentru D. Maniu - (Vezi Decl. 3 Sept. 947)

Curând după arestarea Gen. Antonescu - dacă nu chiar în aceiași zi - am luat contact cu Dna Antonescu și am întrebat-o, dacă are nevoe de bani, sau de vr'un serviciu și mi'am oferit, să-i telefonez și să viu s'o văd zilnic.- Am vizitat-o acasă de mai multe ori și i-am ridicat moralul, dându-i informatiunile culese de mine din oraș.- La formarea Cabinetului Antonescu, mi s'a încredințat funcțiunea de Secretar General al Ministerului Inzestrării Armatei.- Această funcțiune am ocupat-o cu avizul favorabil al Dlui Maniu.- (Vezi Decl. 1 și 2. din 1 Sept 947)

Planul General de Organizare al Armatei

Ca urmare a unei conferinte ținute de D. I. Mihalache într'o ședință plenară a organizației militare în cursul lunei Aprilie 1947, (despre care voi vorbi mai jos), și pe baza sugestiilor date de DSa, Organizația militară prin Comisia de Organizare, a alcătuit „Planul General de Organizare al Armatei" aflat la dosar și vizat de subsemnatul.-

Colonel St. Stoika

Văzut spre ... Com-unit

Planul a fost întocmit și înaintat Conducerei Partidului, curând după Conferința D-lui Mihalache. Planul este astfel alcătuit, încât să poată fi pus în aplicare imediat chiar în timpul ocupației rusești. (vezi Decl din 6 Sept 947). -

Gen. Stoika Grigore s'a inspirat, în parte, la întocmirea „Planului General de Organizare al Armatei" și din conferința mea „armata de mâine". (Decl. 4 Sept 947)

Gen. Stoika Gr. mi-a schițat ceva din acest plan, citindu-mi un brouillon scris cu creionul de el pe niște bucățele de hârtie. (Declarație N°2 din 1 Sept. 947)

De asemenea, am luat cunoștință de conținutul „Planului General de Organizare al Armatei" cu ocazia citirei lui de către Gen. Stoika Grigore în Comitetul de Conducere al Organizației Militare P.N.Ț., fiind prezenți Gen. Negrei, Gen. Stoika Grigore, Colonel Stătescu și subsemnatul. (Vezi Decl. 24 Sept. 947)

La baza Planului General de Organizare al Armatei stă ideea eludărei tratatului de pace, prin diferite camuflări: camuflarea numărului unităților, camuflarea instruirei oamenilor, cantităților de material, înființarea de unități românești în străinătate (Franța, Germania) compuse din prizonieri și românii aflați pe teritoriul lor pentru a mări numărul unităților permise de tratat. (Vezi Decl. 4 Sept. 947)

La începutul Planului de Organizare, prin cuvântul „germani" se înțeleg trupele de ocupație, pentru că cei care au alcătuit „Planul" au voit să evite cuvântul de Ruși, spre a nu da loc la bănueli (Decl. 4 Sept. 947)

Colonel St Stoika

Văzut spre neutilizare
prin Centru

437 4

În ce priveşte paragraful: „camuflarea instruirei cu oameni de la vatră sub ochii germanilor este fostlegră" s'a înteles, că Ruşii se vor opune să chemăm contingentele vechi pentru a le reîmprospăta instrucţia.

S'a prevăzut camuflarea instrucţiei unităţilor de blindate, aviaţie şi specialişti, în cadrul unităţilor de grăniceri, jandarmi şi Poliţie, Şcoli civile de Pilotaj, de Şoferi etc. În ce priveşte materialele necesare armatei: (armament, echipament, vehicule, material Sanitar, de transmisiuni etc.) s'a prevăzut amenajarea fabricelor din ţară, precum şi asigurarea de stocuri în străinătate în ţările amice.-

În ce priveşte pregătirea cadrelor ofiţereşti, s'a prevăzut instruirea mai mult din punct de vedere technic pentru ofiţerii inferiori, adică cunoaşterea şi manevrarea materialului armei respective; iar pentru ofiţerii superiori, instruirea lor în Cursuri de informaţii pe lângă Şcoala de Războ în numărul cât mai mare permis de trupele de ocupaţie.

Referitor la materii prime, s'a prevăzut stocarea celor ce nu se găsesc în ţară şi care trebuesc aduse din străinătate, nikel, Crom, Mangan etc. Deasemenea s'a prevăzut, să se facă convenţii cu anumite ţări, care să consimtă să declare, că unele materiale aflate la noi sunt ale lor şi date nouă numai în păstrare, în acest fel putând fi sustrase restricţiunilor impuse de trupele de ocupaţie. (Vezi Declaraţia din 4 Sept. 947)

Planul General de Organizare al Armatei mi-a fost dat (scris la maşină) de Generalul Stoika Grigore, spre a-l preda conducerei Partidului (Declaraţia 12 Sept. 947)

Colonel A. Stoika

[illegible]

Cu ocazia unei vizite, acasă la D-l Ing. Serdici, i-am explicat conținutul „Planului" și i l-am predat, spre a-l da D-lui Maniu. Știind că D-l Serdici îl vizitează zilnic pe D-l Maniu, că este translator și face legătura cu misiunile anglo-americană. –

Precizez, că planul avea un caracter secret, prin conținutul său conspirativ și de aceea m'am gândit să-l transmit printr'o persoană sigură. (Vezi declarațiile din 2 și 12 Sept. 947).

Diferite relațiuni

Despre D-l I. Mihalache

Afirm cu tărie, că toate instrucțiunile referitoare la activitatea organizației militare, atât în comisii, cât și în teren, le primeam de la D-l Mihalache, fie direct, fie prin intermediul altora (Gen. Negrei, Maior Ștircănu, Col Stoenescu, Ritus Ionescu, G. K. Constantinescu, Bunescu, Popescu-Botoșani etc) (Vezi declarația 6 Sept. 947)

D-l Mihalache a venit la C.P.M. de două ori, prima dată cam pe la sfârșitul anului 946, când a cerut tabel de toți membrii organizației și ne-a confirmat comitetul de conducere existent; – In acest comitet, eu eream Președinte provizoriu, iar Gen. Dorzor, Barbu și Stoika Grigore, vice-președinți. – A doua oare, D-l Mihalache a venit în Aprilie 1947, spre a ne expune doctrina politică a partidului. Cu această ocazie, a ținut o conferință, în care a expus țelurile politice ale partidului și a insistat asupra acelora, care reveneau organizației militare. – (Vezi Declarație din 6 Sept. 947

Colonel St. Stoika

 [illegible] al fiecăruia dintre noi 478 433

Cu această ocazie, a arătat, că rostul principal (al fiecăruia dintre noi) este să trecem imediat la o activitate efectivă în teren la circumscripții - (Decl. 7 Sept 947) arătând, că în Birou trebue să rămână numai vârfurile, restul în teren. Apoi, referindu se la organizarea armatei elvețiene, a recomandat, prin analogie, ca fiecare să și aibă echipamentul și armamentul la el acasă (Decl. 6 Sept 947).

Ca urmare, majoritatea ofițerilor s'au înscris, pentru a activa, la circumscripții (Decl 7 Sept 947)

Prin îndemnurile date cu ocazia conferinței. D-l Mihalache ne-a pretins să ducem lupta de câștigare de aderenți în instituțiile și unitățile militare; aceasta, de sigur, în vederea acțiunei de forță, al cărei scop erea răsturnarea regimului și obținerea puterei. - Subsemnatul dându-mi seama de scopul urmărit, nu am urmat îndemnul D-lui Mihalache de a eși pe teren pentru a-mi da aportul la o acțiune conspirativă, pe care nu am aprobat-o și nu am voit să mi-o însușesc (vezi Decl. 12 Sept 947)

In vederea acestui scop, D-l Mihalache, încă din luna Ianuarie 1947, organizase la domiciliul său, de la D-l Nestor Badea, întrevederi separate cu ofițerii proeminenți din C.P.M., cu ofițerii din partid, din afara CPM și în special, cu ofițerii din afara partidului. - Precizez, că acest lucru l-am aflat de la D-l Mihalache și de la unii din ofițeri, când am fost eu, cât și ofițerii, în vizită la D-l Mihalache.

In același timp și în scopul sus menționat, D-l Mihalache a cerut, de la anumiți ofițeri, planuri de organizare pe arme. Citez cazul Gen. Gheorghiu și cazul Gen. Barbu. (vezi Declarația din 12 Sept 1947)

D-l Colonel Chirițo Atanasie mi-a confirmat, că deține de la arestații din Văcărești, că D-l Mihalache a cerut Gene-

Colonel St Stoika

ralului Gheorghieș un plan al Organizațiilor militare pe țară și că Gheorghieș i-a înaintat acest plan însoțit de o hartă a Europei cu săgeți colorate înspre Anglia, Italia.

De asemenea, într'o ședință plenară, D-l General Negrei ne-a comunicat, că Gen. Gheorghieș a înaintat D-lui Mihalache un plan al organizațiilor militare pe țară, urmând să i se încredințeze lui această activitate.-

Această comunicare ne-a făcut-o după conferința D-lui Mihalache, în ultima ședință plenară ce a mai avut loc la club-Aprilie 1947- (Vezi declarația 6 Sept. 1947)

Conștient, că, în conjectura politică externă de astăzi, nu putem veni la putere, D-l Mihalache a dispus, să nu mai lâncezim în lucrări de birou și de conferințe, ci să trecem imediat la o activitate efectivă în teren. (Vezi declarația 7 Sept. 947)

In ambele ocaziuni, când a venit la CPM, D-l Mihalache ne-a dat instrucțiuni referitoare la organizarea și activitatea noastră.-

Ca urmare a primei vizite făcute de D-l Mihalache la CPM, a început să vină la ședințele plenare CPM. D-l Prof. G.K. Constantinescu vice-președintele organizației Capitalei, pentru a ne supraveghea activitatea. (vezi declarația din 6 Sept. 1947)

Ca urmare a conferinței D-lui Mihalache și pe baza sugestiilor date de DSa, organizația militară, prin Comisia de Organizare, a alcătuit „Planul de Organizare al Armatei" (Vezi declarație 6 Sept 947)

D-l Mihalache, când ne-a spus, că trebue să luăm model armata elvețiană și că fiecare trebue să avem pregătit armamentul și echipamentul necesar, a lăsat impresia, că trebue să avem elemente camuflate (declarația 3 Sept 947)

Colonel St Stoika

Încă de la începutul anului 1947, D-l Mihalache a luat măsuri, pentru a controla și a dinamiza activitatea în teren a organizațiilor militare din capitală și județe, în vederea acțiunilor viitoare (Vezi decl. 12 Sept 1947)

Toată activitatea D-lui Mihalache în legătură cu organizațiile militare, întrevederile separate cu ofițeri superiori din partid și din afara partidului, la D-sa acasă, îndemnul continuu de a se câștiga noi aderenți militari, îndemnul de a se merge pe teren la circumscripții în scopul de a se înființa nuclee în institutiile și unitățile militare, cererea de planuri militare (planul de organizare al organizațiilor militare P.N.Ț., planul de organizare al aviației, planul de organizare al Poliției și Jandarmeriei, „Planul General de Organizare al Armatei" etc), îndemnurile precise din conferința ținută de D-l Mihalache, tindeau la organizarea unei acțiuni de forță, cu scopul de a răsturna regimul actual. - (Vezi Pr. Verb. de confruntare cu I. Mihalache, din 18 Sept. 1947)

Pe la sfârșitul lui Ianuarie 1947, am fost la D-l Mihalache acasă, care locuia la D-l Nestor Badea. - Cu această ocaziune, D-l Mihalache mi-a spus, să lăsăm chestia statică (~~de organizare~~) de cercuri profesionale de o parte, că aici n'au rezultat de cât vârfurile, restul ofițerilor să meargă pe teren la circumscripții pentru câștigare de aderenți pe teritoriul circumscripției și în instituțiile militare, în care membrii CPM aveau relațiuni. - Erea vorba, să se creeze nuclee în unitățile și instituțiile militare. - Subsemnatul a comunicat Biuroul nostru discuția avută cu D-l Mihalache.

Colonel St. Stoika

 [illegible]

După ce am vorbit cu D-l Mihalache acasă la D-sa, n'am mai avut nici un dubiu asupra scopului urmărit, de a deveni o organizație de forță ilegală și subversivă, lucru ce l-am comunicat și biuroului.

În discuțiile ce au avut loc după vizitele ce s'au făcut și de alți ofițeri din C.P.M. și din afara partidului la D-l Mihalache acasă, am fost toți contrariați de activitatea spre care am fost îndrumați. - (Vezi Pr. Verb. de confruntare cu I. Mihalache din 18 Sept 947)

Rezultatul acestor vizite, al atmosferei generale și, în special, al conferinței ținută de D-l Mihalache, au dus la alcătuirea „Planului General de Organizare al Armatei", care, având un caracter secret și confidențial, nu a fost citit în plenul Comitetului CPM, ci, numai într'un Comitet restrâns. Pentru același motiv, n'a fost citit în ședință plenară.

Nu am avut niciodată impresia că noi singuri să ne transformăm în trupe de șoc, dar că misiunea noastră este să le alcătuim. (Vezi Pr. Verb de confruntare cu I. Mihalache din 18 Sept 947).

Despre Gen. Gheorghiu Alex

A venit la C.P.M. de două ori, odată, când și-a pus candidatura în alegerea de Comitet și nu a avut decât un vot și a doua oare, când a venit cu D-l Mihalache. - Erea unul dintre ofițerii, care evita CPM și se credea îndicat, să stea pe lângă Conducerea Centrală a Partidului, fixându-se pe lângă D-l Mihalache. - (Vezi declarație din 24 Sept 947)

Știu că a prezentat, la cerere, D-lui Mihalache un plan de organizare CPM pe întreaga țară, fapt relatat de mine în prezenta declarație la pag. 12. -

Colonel Șt. Strika

Despre Dl Maniu.

Cu privire la scopul acţiunei de forţă, întrevăzută şi pusă la cale de Dl Mihalache şi anume răsturnarea regimului şi obţinerea puterei, Dl Maniu, care deţinea depline puteri, nu putea să nu fie de acord (Vezi declaraţia din 12 Sept 947)

Cu ocazia unei vizite, pe care am făcut-o cam pe la 15 Aprilie 1947 Dlui Maniu, DSa a fost de acord cu mine, că, în conjectura politică de astăzi, noi nu suntem indicaţi şi nici nu puteam să venim la guvern. – (Vezi declaraţia din 7 Sept 947)

Stiu că Dl Maniu erea în legătură cu personalităţile anglo-americane de la noi din ţară, care îl vizitau la locuinţa sa, sau se ducea Dl Maniu la ele; dar, mai adesea, lua legătura cu ele prin Dl Serdici, care făcea şi rezumatul presei româneşti pentru anglo-americani. – (Vezi declaraţia din 3 Sept. 947) –

La Dl Maniu în casă am fost de multe ori, luând contactul cu mediul de acolo, pentru a mă informa asupra situaţiei politice. –

Cu ocazia alegerilor din 1946 am fost de serviciu la Biuroul Central Electoral, în casa Dlui Maniu, care locuia ~~la~~ la Dl Ing Serdici. Am făcut de serviciu timp de trei zile. (Vezi declaraţia din 24 Sept. 947)

Despre Lt Colonel Stătescu Dumitru

Făcea parte din Comitetul CPM în calitate de casier. – Erea membru permanent al Comisiei de Organizare şi Şeful Organizaţiei CPM din Sectorul II Negru. – În calitate de casier, a strâns coti-

Colonel St Stoika

zații, care se vărsau – între altele – la Secția Femeninā și anume d-nei Teodoru, pentru procurare de alimente pentru membrii partidului din lagăre și ajutorarea familiilor nevoiașe.

A luat parte la Ședințele Comisiei de Organizare, care a elaborat „Planul de organizare al Armatei" și la Ședințele Biuroului CPM, fiind de față, când s'a citit „planul de organizare". –

Pe timpul alegerilor din Noembrie 1946, a fost – odată cu mine – de gardă la Biuroul Central de Alegeri al partidului, pe tot timpul celor trei zile. (Vezi declarația din 24 Sept 947)

Despre Generalul Stoika Grigore

A fost ales vice-președinte al C.P.M., Președintele Comisiei de Organizare, care a redactat „Planul de Organizare"; erea „Referentul" CPM pe lângă Cercul de Studii al Partidului și făcea parte și din Biuroul CPM în mod permanent, unde à citit și „Planul de Organizare al Armatei."

Pe timpul alegerilor din Noembrie 946 a fost și el de gardă la Biuroul Central de Alegeri al Partidului.

Prezenta declarație recapitulativă o dau de bună voe și o susțin în totul

24 Sept. 947.

Colonel St. Stoika

441

TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA
— Parchetul Militar —

Mai

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 3024

441

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi Gral de div. J. Petrescu, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al Corpului II Armata Militar

In baza art. 143/162 din C. J. M., având în vedere că în contra lui Col STOICA STEFAN din Bucuresti Str. — Nr.— sunt indicii de vinovăție pentru fapta de uneltire contra ordinei și sigurantei statului

prev. și pen. de art.

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de 30 zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 și 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. 34 pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să-l primească și să-l rețină pe timp de 30 zile cu începere dela 15 Sept. 1947

Dat în București astăzi 15 Sept. /947.

Procuror Militar, Special

General de div. Petrescu

Am luat cunoștință învinuit

401 442

442

COPIA DEPE PLANUL GENERAL DE ORGANIZARE AL ARMATEI GASIT IN ARHIVA C.P.M. AL P.N.T..

443

PLANUL GENERAL DE ORGANIZARE AL ARMATEI 443

I.-Unitățile operative.-

In cazul când Germanii/sunt în țară și ne supraveghează să nu fim contra lor.-

1.-Ca sugestie a soluției ce trebue adoptate, să vedem ce au făcut germanii într'o situație aproape similară / după 191 soluție ce trebue însă amendată, și adaptată la cazul nostru, întrucât Germania nu a fost ocupată militărește după 1918, decât parțial, și aceasta temporar.-

2.- Diviziile de Infanterie, nu contează intr'atâta oamenii dela vatră având deja instrucția bine făcută-în timp de pace-și camuflarea instruirii lor, sub ochii germanilor-fiind foarte grea.-

3.- Unitățile de blindate, aviație și specialitățile. trebuesc avute mai ales în vedere, acestea ducând greul în războ de azi și instruirea lor putându-se camufla mai ușor.-

4.- Poliția și Grănicerii, pot îngloba și camufla ușo sâmburii formațiunilor, fie de Infanterie, fie de Blindate, Aviați și Specialități.-

5.-Reducând deci efectivele Infanteriei, Artileriei, Cavaleriei, se poate în schimb da o desvoltare mai mare, sâmburil unităților blindate, Aviației, Specialităților, în Centre de Instrucție pentru formațiile respective/ Blindate, Aviație, Speci lități/ pentru motivul de camuflare.-

6.- Dacă și pentru blindate sau aviație nu se va putea dispune de multe care de luptă sau avioane, în schimb pot fi instruiți mulți soferi, tanchiști și piloți, care se formează și se instruesc mult mai ușor ca infanteriștii, artileriștii și cava leriștii, și se pot instrui mai multe serii / contigente/.-

7.-Pentru menținerea antrenamentului acestor specialișt trebuiesc înființate cât mai multe socetăți de transport, comerci le / terestre și aeriene/.-

Pentru practica tragerilor: se recomandă concentrări primăvară și toamnă, de câte 15 zile, centrele de instrucție ale Infanteriei, Cavaleriei, Artileriei mai reduse pentru a le camufla pe cele de Aviație și Tancuri.-

.//.

II.- Pentru materiale.-

Situaţia este mai grea ;s'ar putea ca anumite fabrici să fie amenajate ,încât la trebuinţă să poată fi uşor transformate pentru fabricaţia de război,totul este ca la aceste fabrici, să se afle în permanenţă inginerii şi maiştrii care în timp de pace să fie trimişi în străinătate la fabricile reputate ale naţiunilor prietene şi unde să înveţe fabricarea şi construirea tancurilor şi avioanelor moderne şi perfecţionate.-

Paralel,să se facă şi în ţară sâmburi mai mici de ateliere şi fabrici,unde să se fabrice cele necesare.-

Prin politică să se asigure stocuri de tancuri şi avioane,în străinătate / ţări amice/ ,de unde pe timpul perioadei de tensiune diplomatică să poată fi aduse în ţară pe calea aerului sau altfel.-

III.- Incadrare.-

a.- Ofiţerii inferiori odată cu seriile / contigentele/ instrucţia îndeosebi tehnică.-

b.- Pentru conducerea superioară,curs de informaţii /anexă Şcoala Superioară de Război / prin care să treacă un număr de ofiţerii permis de germani şi cu mult mai mult /generali şi colonei din rezervă.- /.-

Idem,să se trimită şi prin străinătate.-

IV.- Achipamentul să se menţină neatins cel de astăzi ca stoc şi să se complecteze treptat prin confecţii noui.-

V.- MATERII prime / nickel,crom şi manganez,etc,etc,/, să fie strânse şi depozitatè cele existente.-

Contracte cu ţările producătoare/ tratate comerciale/ ţări cu industrii şi bogăţii complimentare, care să consimtă a comunica,ca materiale sunt comandate de ei şi că sunt depozitate temporar la noi / unde să rămână/.-

VI.- Chestiuni politico-militare.-

Camuflări de unităţi de ale noastre,în ţări mari străine amice,mari unităţi,sâmburele activ cu Comandement şi State Majore proprii,care să continue instrucţie acolo pe loc/ în acele ţări/

Acelaş lucru în Cehoslovacia,cu care mergem mână în mână.-

CATRE COMITETUL DE CONDUCERE AL CERCULUI PROFESIONAL
MILITAR AL P.N.T.-

Comisiunea organizării armatei luând in discutiune chestiunea atribuţiunilor acestei comisiuni,în actuala alcătuire, a ajuns la următoarele propuneri, pe care cu onoare le supun Comitetului de Conducere :

I.- Organizarea C.P.M.-ului al P.N.T.-

II.- Organizarea armatei, instrucţiei şi a educaţiei.-

III.- Organizarea tehnică a armatei : armament,materiale şi munitii.-

IV.- Organizarea casei oştiri.-

V.- Organizarea Dotaţiei a armatei şi a I.O.V.R.

VI.- Deasemeni orice alte chestiuni ce se vor mai ivi utile a fi studiate în această comisiune sau vor fi primite spre studiu dela forurile superioare.-

Trecând la studierea chestiunilor de maisus,numita comisiune este in măsura a face următoarele sugesti,cu privire la, subiectele ce ar avea să cuprindă fiecare chestiune de studiat.-

I.- Cu privire la organizarea C.P.M.-

Analizând statutele de organizare ale P.N.T.,Statutul de organizare al Capitalei,Referatul din anul trecut al Comisiei de Organizare,Referatul de organizare al C.P.M. întocmit de Comisiunea juridică a C.P.M.,s'a ajuns la următoarele propuneri înscrise în Graficul alăturat.-

II.- Cu privire la organizarea armatei.-

a.- In timp de război:

- Principii generale.-

- Organozarea armatelor mari care au participat la război / americană, engleză, rusă,franceză, germană, etc./

- Trecerea dela organizarea de pace la cea de război.

.//.

b.- In timp de pace :

- Principii generale.-
- Organizarea armatei germane după 1918.-
- Declaraţiunile făcute la conferinţa de pace cu deosebire declaraţiile făcute cu privire la tratatul de pace cu România.-
- Condiţiunile de pace ce au fost stipulate României, cu privire la armata .-
- Organizarea instrucţiei în armată.-
- Organizarea centrelor de instrucţie, a Inspectoratelor de armată, a Scolilor militare.-
- Organizarea Cercurilor Teritoriale.-
- Administraţia în armată.-
- Bugetul
- Jandarmerie.-
- Justiţia militară şi modificările de adùs legislaţiei militare.-
- Organizarea Ministerului de Război şi al Marelui Stat Major şi alte chestiuni ce vor mai fi găsite necesare.-

III.- Cu privire la organizarea tehnică a armatei.-

Ne vom referi la armamentul, materialul şi muniţiile diferitelor arme, în scopul de a vedea :

a.- Existentul în serviciu

b.- Necesarul a fi introdus sau menţinut, având-se în vedere experienţa războiului şi stipulaţiunile prevăzute în Tratatul de Pace, cu privire la forţele armatei române şi posibilităţil de producere ale industriei noastre, precum şi posibilităţile financiare ale statului.-

Tot astfel vor fi prezentate şi sugesti cu privire la organizarea Casei Oştirii a Casei Dotaţiei Armatei, a I.O.N.R.-ului astfel ca şi aceste instituţiuni militare să fie organizare cât mai judicios posibil, spre a fi de un real folos oştirii noastre.-

Aceasta lucrare trebuie considerată ca un plan de acţiu orcând susceptibil de a fi întrebuinţat şi în acelaş timp în măsură oricând de a fi complectat şi perfecţionat în raport cu evenimentele ,sau cu sugestii si lucrări ce vom primi dela Comisiunile de documentare / speciale/, sau dela orice discuţiuni cerute în cadrul C.P.M. la vre'una din adunării, sugestii bineînţeles, cari vor aduce ceva nou şi în acelaş timp valabil pentru binele şi viitorul oştirei noastre.-

STATUTUL C.P.M. al P.N.T.-

I.- ORGANIZARE

Art. 1.- C.P.M- face parte din organizaţia P.N.T.
Art. 2.- Sediul C.P.M. are centrala în Bucuresti.-
Art. 3.- C.P.M. se compune din :
a.- Organizaţia centrală
b.- Organizaţii regionale / V.R. şi Ard. Banat/.-
c.- Organizaţii judetene.-
d.- Organizaţii de plasă
e.- Organizaţia capitalei cu organizaţii de sector şi circumscripţ e sau suburbană.-

Fiecare dintre aceste organizaţii are un preşedinte, doi-trei membrii cel puţin şi un secretar.-

II. MEMBRII C.P.M.

Art. 4 Poate fi înscris membru în cercul P.M., orice ofiţer sau subofiţer care îndeplineşet condiţiunile prevăzute la art. 4,5,6, şi 7 din Statutul P.N.T. din Februarie 1935.-

III.- ORGANIZAREA CENTRALA

Art. 5 Se compune din :
- Comitetul de conducere.
- Comitetul de direcţie
- comisiile de specialitate
- Si Presedintele organizaţiei centrale care este şi preşedintele comitetului de conducere.-

Art. 6 Comitetul de conducere se compune din :
- Presedinte
- Presedinte regional
- Trei-patru vice preşedinţii / ca membrii/
- Preşedinţii comisiilor de specialitate.-
- Preşedinţii C.P. de judeţ şi al Capitalei.-
- Preşedinţii C.P. de sector.-
- Secretar.-

El se întruneşte de două ori de pe an, sau când este necesar în convocări excepţionale.-

./.

448

Art. 7.- Atribuţiunile Comitetului de Conducere:

a.- A lua cunoştinţă de mersul C.P.M. pe întreaga ţară.-

b.- A lua cunoştinţă de activitateaorganizaţiilor .-

c.- Discuţii şi hotărârii cu privire la programul C.P.M. în legătură cu hotărârile luate de Congresul General al partidului Ţărănesc.-

d.- Discuţii şi hotărârii în legătură cu Statutul C.P.M. în funcţie de hotărârile luate de Congresul General asupra Statutului partidului.-

e. Discuţii şi hotărâri cu privire la propagandă şi în special la directivele date de Comitetul de Direcţie şi Comisiile speciale.-

f.Constituirea şi confirmarea Comitetului de Direcţie.

g. Orice măsuri cu privire la bunul mers al C.P.M.

Art.8.- Lucările Comitetului de Conducere sunt pregătite de Comitetul de Direcţie -

- Rapoartele sun prezentate şi citite de secretar.

- Sedinţele Comitetului de Conducere se ţin cu orice număr de membrii

Art.9.-Comitetul de direcţie este organul de conducere al C.P.M.

El se constitue şi se confirmă de Comitetul de Conducere pentru un an astfel :

a) Preşedinte.

b).Vice preşedinte

c).Preşedinţii Comisiilor Speciale

Art.10.- Comitetul de Direcţie se întruneşte la două săptămâni Lunea.-

Art.11.- In atribuţiunile Comitetului de Direcţie intră toate chestiunile privitoare la conducerea,organizarea şi bunul mers al C.P.M.-

El are şi atribuţiuni disciplinare prevăzute în Statutul P.N.T.

Art. 12.- Comitetul de Direcţie aprobă sau respinge lucrările prezentate de către Comisiunile Sociale.-

Deasemeni,el ţine legătura permamentă cu Delegăţia Permanentă a Partidului,şi cu Comitetul Central Executiv.-

El prezintă sugestii asupra organizării,încadrării şi dotării armatei,sau orice altă informaţie,atunci când îi

./.

sunt cerute de către üartăd.-

Art. 13.- Comitetul de Conducere primeşte rapoartele organizaţiilor regionale şi dela organizaţia Capitalei ;

El este cel care se îngrijeste de trimiterea directivelor şi a oricărei ordin, tuturor organizaţiilor din ţară, prin delegaţii trimişi de Partid.-

Art. 14.-Comitetul de Conducere este cel care constitue şi confirmă Comisiile speciale şi anume :

- Organizarea
- Juridică
- Informativă.-

Art. 15.- Aceste Comisi sunt compuse din :

- Preşedinte
- Trei-cinci membri
- Secretar

Ele se intrunesc odată pe săptămână.-

Art. 16.- Atribuţiunile lor sunt :

a.- Comisia de organizare.-

- Se prevadă şi să întocmească în principiu organizarea armatei în mare.-

- Să ţină conferinţe şi lucrări în legătură cu ultimele organizări moderne ale armatelor mari.-

- Să fie la curent cu organizarea şi toate modificările survenite la armata română.-

- Să propună comitetului de Direcţie, dacă este cazul, modificările ce ar fi de adus în organizarea C.P.M.-

- Să prezinte Comitetului de Direcţie sugestii în legătu cu organizarea şi încadrarea armatei în cazul când Partidul N.' ar fi la guvern.-

- Să aibă studii cu privire la posibilităţile de organizare ale armatei ţinându-se seama de : efective, nevoi, situaţie geografică, posibilităţile industriale ale ţării, etc.-

- Să constate dacă modificările aduse armatei sunt folositoare sau nu şi cari din aceste modificări trebuiesc menţinute sau înlăturate .-

b.- Comisia Juridică

- Este la curent cu toate legile militare.-

- Studiază şi constată cari sunt legile utile, în vigoar şi cari nu sunt şi trebuiesc modificate sau chiar înlăturate.-

- Studiază şi face sugestii Comitetului de Direcţie

./.

asupra legilor noui ce ar trebui introduse.-

- Este la curent cu organizarea Justiției Militare și în acelaș timp în măsură să prezinte, dacă este cazul, modificările ce trebuesc aduse.-

- Este în măsură oricând să prezinte sugestii Partidului dacă acesta o cere.-

- Este la curent cu orice lege care are legătură cu Armata și cu mofificările esemțiale ce au survenit.-

c.- Comisia Informativă.-

- Este la curent cu toate evenimentele politico-militare ce au intervenit intern sau extern.-

- Prezintă la ședințele C.P.M., sinteze asupra evenimentelor militare și politice din îmtreaga lume.-

- Ține legătura permanentă cu organele de propagandă civile ale Partidului și cooperează cu acestea.-

- Culege informațiuni de orice natură pe care le traiză, le verifică și apoi le prezintă Comitetului de Direcție.-

- Este la curent cu moralul și starea armatei.-

-Ține conferințe, informând C.P.M. asupra tuturor evenimentelor mai importante de orice natură.-

- Art. 17.- Orice lucrare sau conferință ce va fi prezentată de vreuna din Comisii la ședințele C.P.M., va fi în prealabil prezentată Comitetului de Direcție spre aprobare.-

- Art. 18.-Comisiile Speciale sunt organe de lucru și studii ale Comitetului de Direcție.-

III.- ORGANIZAREA REGIONALA

Art. 19.- C.P.M. are două organizații regionale : Vechiul Regat, Ardealul și Banatul .-

Art. 2o.-Organizația regională se compune din toți membrii C.P.M. regionali. Ea are un Comitet de conducere, compus din :

- Președinte-
- Vice președinte.
- Trei membrii
- Președintele de județe.-
- Secretar.-

Ea se întrunește normal, săptămânal, fără președinții de județ și odată lunar / la 1 ale fiecărui luni/ cu președinții

./.

de judeţ.-

Art. 21.- Atribuţiunile Comitetului Regional :

a.- Supraveghează normala funcţionare a organizaţiilor judeţene.-

b.- Executarea de către organizaţiile judeţene a directivelor date de organele centrale.-

c.- Verifică şi se îngrijeşte ca directivele şi orice altă corespondenţă venită dela organizaţia centrală, să pornească şi să fie executată de către organizaţiile judeţene.-

d.- Studiază şi constată nevoile generale cu caracter regional, în raport cu directivele primite dela organizaţia centrală şi se pune de acord cu organele politice regionale.-

e.- Coordonează iniţiativele şi activitatea organizaţiilor judeţene.-

f.- El are atribuţiunile disciplinare prevăzute în Statutu, precum şi orice alte atribuţiuni ce i se vor încredinţa de către Comitetul de Conducere central.-

Art. 22.- Comitetul Regional alege din sânul său pentru un an, pe preşedintele organizaţiei regional, pe vice-preşedintele şi pe secretar.-

IV.- ORGANIZATIA JUDETEANA

Art. 23 .- Organizaţia judeţeană se compune din toţi membrii C.P.M. judeţean.- Ea are un Comitet de conducere compus din :

- Preşedinte
- Doi membri
- Preşedinţii de plasă
- Secretar.-

Art.24 Comitetului Judeţean alege din sânul său pe Preşedinte, doi membri şi Secretar, pe termen de un an de zile.-

Se întruneşte săptămânal.-

Art. 25.-Atribuţiunile Comitetului Judeţean sunt aceleaşi cu ale Comitetului Regional, referitoare la Judeţ şi Plasă, în plus caută să facă cât mai mulţi adepţi ai crezului şi programului Partidului.-

Art. 26.- Comitetul Judeţean colaborează şi ajută organele judeţene politice.- /

.//.

V.- ORGANIZATIA DE PLASA

Art.27 Organizaţia de plasă se cumpune din toţi membrii C.P.M. din acea Plasă.-

Art. 28.- Organizaţia de plasă are un comitet compus din
- Presedinte
- Doi membrii
- Un secretar.-

Aceştia sunt aleşi pe termen de un an de toţi membrii din sânul acelei Plăşi.-

Art. 29.- Comitetul de Plasă ţine şedinţele săptămânale.-

Art. 3o.- Atribuţiunile Comitetului de Plasă sunt aceleaş cu ale Comitetului de Judeţ.-

VI. ORGANIZATIA CAPITALEI:-

Art. 31.-Organizaţia Capitalei se compune din toţi membri Partidului,din Capitală.-

Art. 32.-Organizaţia capitalei are un Comitet de conducer compus din :.-
- Preşedinte
- Vice-preşedinte
- doi membri
- Preşedinţii de sectoare
- Secretar

Preşedintele, Vice-preşedintele şi Secretarul sunt aleşi din sânul Comitetului pe termen de un an.-

Art. 33.-Comitetul se întruneşte săptămânal

Art. 34.- El are aceleaşi atribuţiuni ca şi Comitetele Regionale.-

Art. 35.-Sectorul este compus din toţi membri din Sectorul respectiv,iar Secţiunile sunt în număr de patru.-

El are un comitet compus din :.-
- Preşedinte
- Secretar
- Preşedinţii de crispunscripţie.-

Art.36.-Comitetul de Sector alege din sânul său pe Preşedinte şi Secretar pe timp de un an de zile.-

.//.

453

El se întrunește săptămânal.-

Art. 37.- Atribuțiunile Comitetului de Sector sunt acelea cu ale Comitetului de Județ.-

Art. 38.-Circunscripția sau Suburbana cuprinde toți membri din acea Circunscripție sau Suburbană.-

Art. 39.-Circunscripția are un Președinte și un Secretar aleși pe timp de șase luni, de către membrii vechi ai acelei Circunscripții.-

Art. 40.-Atribuțiunile Circunscripției sunt aceleași cu ale organizației de Plasă.-

----

p. conf.
[signature]

D E C L A R A T I E

Subsemnatul colonel STEFAN STOIKA, domiciliat în Bucuresti, str. Cornu Caprii nr. 69, in continuare declar următoarele preciziuni :.

Numeroşi ofiteri generali şi superiori, deşi nu frecventau cercul profesional militar şi alţii deşi nu erau inscrişi în partid, păstrau totuşu contactul de soecialitate cu dl MIHALACHE, fără ca Dsa să-i canalizeze spre C.P.M.. Intre acestia menţionez pe genera lii GHEORGHIES ALEXANDRU, GHIORGHIU ERMIL, VASILESCU PETRE / din Artilerie/ şi alţii ,-

Naţionali ţărănisti au căutat să câştige un număr cât mai mare de aderenţii în unităţile şi institituţiunile militare în vederea pregătirei cât mai reuşite a loviturei de stat înarmate.-

Pentru câştigarea de aderenţi militari se făcea diferite promisiuni, ca reachemarea în armată a tuturor deblocaţilor şi repunerea lor în toate dre turile, să speculau anumite nemulţumiri şi se întreţineau o campanie de defăimare a actualului regim .-

Prezenta declaratie o dau nesilit de nimeni şi o susţin în totul .-

/ss/ Col. STEFAN STOIKA

16 Octombrie 1947.-

p. conf. Ofrem

455

16 oct. 1947
scrisă în fața noastră
[illegible]

455

Declarație

Subsemnatul, Colonel Ștefan Stoika, domiciliat în București str. Cornul Caprei 69, în continuare, declar următoarele preciziuni:

Numeroși ofițeri generali și superiori, deși nu frecventau Cercul Profesional Militar, și alții, deși nici nu erau înscriși în partid, păstrau totuși contactul de specialitate cu D-l Mihalache, fără ca D-sa să-i canalizeze spre C.P.M. Între aceștia menționez pe Generalii Gheorghiu Alex., Gheorghiu Emil, Vasilescu Petre (din Artilerie) și alții.

Național-Țărăniștii au căutat să câștige un număr cât mai mare de aderenți în unitățile și instituțiunile militare în vederea pregătirii cât mai reușite a loviturei de stat înarmate.-

Pentru câștigarea de aderenți militari se făceau diferite promisiuni, ca rechemarea în armată a tuturor deblocaților și repunerea lor în toate drepturile, se speculau anumite nemulțumiri și se întreținea o campanie de defăimare a actualului regim.

Prezenta declarație o dau nesilit de nimeni și o susțin în totul

16 Octombrie 947

Colonel Șt. Stoika

~~TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA~~ Regiunea 2 militară.

— Parchetul Militar —

457 456

MANDAT DE DEŢINERE Nr.______

In virtutea Legii şi în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi — — — — — — — — — — — —, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al ~~Corpului II Armată.~~ Regiunea 2 militară.

In baza art. 143 din C. J. M., având în vedere că în contra lui — Col. Stoica Stefan — — — — din Bucuresti — — — Str. — — — — — — — — Nr. — sunt indicii de vinovăţie pentru fapta de — — — — — — — — — — uneltire intru distrugerea unitatii Statului — — — — — prev. şi pen. de art. — — — — — — — — — — — —

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcţiunei Generale a Poliţiei este nevoe de deţinerea invinuitului pe timp de — 30 — zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 şi 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenţilor forţei publice să reţină şi să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din Bucureşti Strada Academiei Nr. 36 pe susnumitul.

Cerem şefului arestului să-l primească şi să-l reţină pe timp de 30 zile cu începere dela — 15 August 1947 — — — —

Dat în Bucureşti astăzi — 15 August — — — /947.

Procuror Militar, Special
General de div. [signature]

Am luat cunoştinţă învinuit

____

~~457~~

457

5/

I.

9 Aug. 459

420

459

D E C L A R A Ț I E

Subsemnatul Lt.COL. in retragere D.STATESCU, domiciliat in Bucuresti Str.MOise Nicoară Nr.87, de ani 51, intrebat, declar urmatoarele :

Sunt membru al Partidului Național-Țărănesc din toamna anului 1944. Nu-mi amintesc precis luna, in urma propunerii D-lui G-ral NEGREI GABRIEL, cu rugămintea de a face parte din Cercul Militar al Partidului, care ființa deja la aceea dată.

In cadrul partidului nu am ocupat nici o funcțiune, însă mai târziu în cadrul Cercului Profesional Militar am fost numit șef al Org. respective din Sectorul II.Negru /Secția Militară/ și casier general al Comitetului pe țară, care a încetat în momentul când Dl.I.MIHALACHE participând la una din ședințele noastre profesionale a hotărât ca intregul comitet să se ocupe numai de organizarea pe Capitală, urmând ca organizarea pe țară să se facă mai târziu sub conducerea unui presedinte numit de Dl.MANIU. Am mai fost membru în comisia de organizare și rugat să fac parte, in calitate de casier general și la ședințele comitetului de conducere.

Nu am cunoscut personal nici un fruntaș al partidului cu care să fi avut relații intime sau de activitate deosebită în cadrul partidului.

Am cunoscut însă pe Dl.MANIU si MIHALACHE în casa D-lui SERDICI, in ziua de 19 Noembrie 1946, cu ocazia alegerilor când am făcut parte dintr'un grup de ofiteri chemați în casa D-lui SERDICI, urmând ca o parte dintre noi să insoțească pe Dl.MANIU la secția de votare.

Nu am lucrat cu acești domni niciodată nici în chestiune de partid, nici in particular.

De fapt secția militară ca si mai târziu cercul profesional militar ,(denumire luată mai târziu) a fost condusă de un comitet restrâns sub presedinția D-lui Col.STOIKA STE

./.

FAN, cu domnii G-ral ZORZOR,BARBU,Col.DUMITRESCU SERGIU,.Făcându se alegeri a fost desemnat ca presedinte Dl.G-ral NEGREI GABRIEL

Deoarece cercul profesional militar sub presedintia D-lui NEGREI GABRIEL,socotea că-si poate executa atributiunile asupra tuturor cercurilor profesionale din tară depinzând astfel direct de Dl.MANIU,seful partidului,Dl.ION MIHALACHE,a venit intr'i se dintă a cercurilui nostru si a precizat că suntem de fapt sub conducerea D-sale,depinzând de organizatia Capitalei al cărei sef era.

Scopul cercului profesional militar era să pregătească legile militare necesare intr'o eventuală guvernare si să tină la curent starea de spirit din armată in scop de a sti in ce măsură va putea partidul să conteze pe armată la momentul necesar.

Venirea la putere sau momentul necesar era considerat si spera prin ajutorul ce ar fi venit dinafara tării.

Pe cale internă se spera pe un eventual vot de blam dat guvernului in urma unei legiuiri sau a conditiilor grele economice .

Ajutorul dinafara tării,partidul spera să-l obtină prin protestele si memoriile adresate marilor puteri,relatii ce le detin dela sedintele de Sector /II.Negru/,prezidate de Dl.CEZAR SIMIONESCU.

Sectia de organizare a fost condusă de Dl.G-ral STOIKA GRIGORE care a intocmit si predat conducerii partidului planul de organizare al cercului profesional,după indicatiile generalului NEGREI GABRIEL si planul general de organizare al armatei.

A mai fost discutat Statutul Cercului Profesional Militar P.N.T.

Mijloacele prin care au fost furnizate datele referitoare la organizarea armatei nu-mi sunt cunoscute.Dealtfel planul nici nu contine date Statistice.De fapt la baza lui nu stau decât preocuparea camuflării efectivelor.

După cum se vede s'a luat ca exemplu Germania după 1918.

In afară de acest plan a fost tinută si o conferintă de către colonel Stoika Stefan,tot cu privire la organizarea armatei in care se lua tot ca exemplu Germania după 1918.

Nu m'am interesat niciodată de activitatea in cadrul organizării noastre sau in afară a nici unuia din membrii nostrii.

Nu cunosc nici o lucrare a celorlalte sectii.

Stiu că există o lege a pozitiei ofiterilor intocmită de sectia juridică.

./.

Stiu că pentru ajutorarea celor din lagare s'a solicitat câte o sută cincizeci milioane lei de fiecare sector aceasta in urma unei conferinte ţinută de dl.MIHALACHE.

Nu stiu ce s'a realizat din acest punct de vedere.

Scrisă si subscrisă de mine astăzi 9 August 1947.

ss/Lt.Col.Dr Stănescu

p.conf. [signature]

9 aug 1947

27

Lt. Col. Stătescu D

9 August 1947
Dată în fața noastră
Comisar Șef

Declarație.

Subsemnatul Lt. Col. în retragere D. Stătescu domiciliat în București, Str. Moise Nicoară No. 57, de ani 51, întrebat, declar următoarele:

Sunt membru al Partidului Național Țărănist din toamna anului 1945. Nu-mi amintesc precis luna, în urma propunerii Dlui Gen. Negru Gabriel, cu angajamentul de a face parte din cercul militar al partidului; care ființa deja la acea dată.–

În cadrul partidului nu am ocupat nici o funcțiune, însă mai târziu, în cadrul cercului profesional militar am fost numit șef al organizației respective din sectorul II Negru (secția militară), și casier general al comitetului pe țară care a încetat în momentul când Dl. I. Mihalache participând la una din ședințele noastre profesionale a hotărât ca întregul comitet să se ocupe numai de organizarea pe capitală, urmând ca organizarea pe țară să se facă mai târziu sub conducerea unui președinte numit de Dl Maniu. Am mai fost membru în comisia de organizare și rugat să fac parte, în calitate de casier general și la ședințele comitetului de conducere.–

Nu am cunoscut personal nici un fruntaș al partidului cu care să fi avut relații intime sau de activitate deosebită în cadrul partidului.–

Am cunoscut însă pe Dnii Maniu și Mihalache în casa Dlui Serdici, în seara de 19 Noembrie 1946, cu ocazia alegerilor, când am făcut parte dintr-un grup de ofițeri chemați în casa Dlui Serdici, urmând ca o parte dintre noi să escorteze pe Dl Maniu la secția de votare.

Lt. Col. D. Stătescu

Nu am lucrat cu acești domni niciodată nici în chestiuni de partid, nici în particular.–

De fapt activitatea militară a și mai tainic cercul profesional militar, denumire luată mai târziu, a fost condusă de ~~[illegible]~~ un comitet restrâns sub președinția Dlui Col. Stoika Ștefan.. cu Dnii Gen. Gorgan, Barbu, Col. Dumitrescu și

Făcându-se alegeri a fost desemnat ca președinte d. Gen. Negrei Gabriel.–

După ce cercul profesional militar sub președinția Dlui Gen. Negrei Gabriel socotea că-și poate executa atribuțiunile asupra tuturor cercurilor profesionale din țară depinzând astfel direct de Dl Maniu, șeful partidului, Dl Ion Mihalache a venit într-o ședință a cercului nostru și a precizat că suntem de fapt sub conducerea Dsale depinzând de organizația capitalei a cărei șef era.–

Scopul cercului profesional militar era să pregătească ~~[illegible]~~ legile militare necesare într-o eventuală guvernare și să țină la curent starea de spirit din armată, în scop de a ști în ce măsură va putea partidul să conteze pe armată în momentul necesar.

Venirea la putere sau momentul necesar era considerat și sperat prin ajutorul ce ar fi venit din afara țării.

Pe cale internă se spera pe un eventual vot de blam dat guvernului în urma unei legiuiri sau a condițiunilor grele economice.

Ajutorul din afara țării partidul spera să-l obțină prin protestele și memoriile adresate marilor puteri, relatări ce le obținea din ședințele de sector (II Negru) prezidate de Dl Cezar Simionescu

Secția de organizare a fost condusă de Dl Gen. Stoika ~~[illegible]~~ Grigore, care a întocmit și predat conducerii partidului planul de organizare al cercului profesional, după indicațiile Gen. Negrei Gabriel și planul general de organizare al armatei. A mai fost discutat statutul cercul prof. mil. P.N.Ț.–

Lt. Col. Stătescu

Mijloacele prin care au fost furnizate datele necesare la organizarea armatei nu-mi sunt cunoscute, de altfel planul nici nu conţine date statistice. De fapt la baza lui ~~nu~~ nu stau decât preocuparea camuflării efectivelor.—

După cum se vede s'a luat ca exemplu Germania după 1918.

In afară de acest plan a fost ţinută şi o conferinţă de către Col. Sloika Ştefan, tot cu privire la organizarea armatei, în care se lua tot ca exemplu Germania după 1918.—

Nu m'am interesat niciodată de activitatea în cadrul organizaţiei noastre sau în afară, a nici unuia din membrii noştri.

Nu cunosc nici o lucrare a celorlalte secţii.

Ştiu că exista o lege a poziţiei ofiţerilor [illegible] de secţia juridică.—

Ştiu că pentru ajutorarea celor din lagăre s'a solicitat câte 50.000.000 de fiecare sector, aceasta în urma unei conferinţe ţinute de Dl I. Mihalache.—

Nu ştiu ce s'a realizat din acest punct de vedere.

Scrisă şi subscrisă de mine astăzi 9 August 1947.

Lt. Col. D. Stătescu

464

464

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Col.in Retragere D.STATESCU,domiciliat in Bucuresti Str.Moise Nicoară Nr.37,de ani 51,in continuarea celor declarate in ziua de 9 August 1947,mentionez următoarele:

In ziua când a participat la sedinta cercului profesional militar T.N.T., Dl.ION MIHALACHE,conferinta referitoare la organizarea armatei tinută de Dl.Col.STOIKA STEF. a fost repatată si in fata D-lui ION MIHALACHE.

Conferinta a fost aprobată in totul de D-sa,nu a făcut nici un fel de rezerve asupra celor exprimate de conferentiar si a indicat că trebue să luăm ca exemplu Germania după 1918.-

Aceasta este declaratia pe care o sustin si o semnez.

ss/Lt.Col.Stătescu.

11 August 1947.

p. conf.
[signature]

11 aug 1947 — Lt. col. Stăteseu D.

(II)

11. August 1947
Văzut
[illegible] Şef

Declaraţie

Subsemnatul Lt. Col. in Retragere D. Stăteseu domiciliat în Bucureşti Str. Moşe Nicoară N=37 de ani 57 in continuarea celor declarate în ziua de 9 August 1947 menţionez următoarele;

In ziua când a participat la sedinta cercului profesional militar al T.N.T. dl Ion Mihalache, conferinta referitoare la organizarea armatei ţinută de Col. Stoika Stefan a fost repetată şi în faţa Dlui I. Mihalache.

Conferinţa a fost aprobată în totul de D-sa, nu a făcut nici un fel de rezerve asupra celor exprimate de conferenţiar şi a indicat că trebue să luam ca exemplu Germania după 1918.—

Aceasta este declaraţia pe care o susţin şi o semnez.

11 August 1947

Lt. Col. Stăteseu

III

16/

466

DECLARATIE

Subsemnatul Lt.Col.în Retragere DUMITRU STATESCU cu domiciliul în Bucureşti,Str.Moise Nicoară Nr.37,de ani 51, declar următoarele :

Am intrat în partidul naţional-ţărănesc-Maniu aproximativ în toamna anului 1945 în următoarele împrejurări :

Am fost rugat cu insistenţă de Dl.General NEGREI GABRIE de a mă înscrie în partid şi să iau parte la lucrările secţiei militare.-

Am luat parte la o primă şedinţă unde erau numai vre-o 7-8 membri şi anume :

Colonel Stoica Stefan
General Stoika Grigore
Cplonel Dumitrescu Sergiu
" Pancu
General Zorzor
" Barbu şi
Colonel Stoenescu C - Secretar.-

Aceştia formau secţia militară.-

La terminarea şedinţei,colonelul Stoenescu C.s'a adresa nouă că va înfiinţa o condică de prezenţă pentru a se cunoaşte activitatea membrilor,în vederea distribuirei diferitelor funcţiuni în caz de venire la putere.-

Acest lucru m'a supărat şi n'am mai dat pe la Club multă vreme.-

Am fost rugat de Dl.General Negrei Gabriel să iau parte la şedinţele ce se ţin de către ingineri în casa D-lui Stefa Mihăescu.-

Am luat parte numai la patru şedinţe în care s'au discutat următoarele chestiuni :

1/.Principiul bombei atomice.-
2 .Motomecanizarea în agricultură
3/.Cum vede partidul - în caz de venire la putere situaţia economico-financiară şi ce măsuri înţelege să ia.-

A patra conferinţă nu-mi amintesc subiectul.- Conferinţele 2 şi 3 au fost ţinute de Dl.N.Mihăescu.-

Activitatea mea se rezumă numai la participarea acestor patru şedinţe ţinute în anul 1945.-

./.

Nu am mai luat parte la altă ședință întrucât nu le găseam de actualitate.-

Guvernul aflat la putere era în plină desvoltare de activitățâ și după mine nu vedeam posibilitatea unei veniri la putere curând a Partidului Național Tărănesc.-

Am fost rugat cu insistență și în repetate rânduri de Dl.General Negrei și General Stoika Grigore să las supărarea la o parte și să revin la ședințele secției militare.-

Am fost și am găsit pe cei de mai sus constituiți în comitet iar în sală vre-o 25-30 membrii.- Se făcea citirea regulamentului de funcționare a secției militare,regulament ce era întocmit de Dl.General Zorzor.-

Era în ședința ultimă de citire (în continuare).-
Am făcut unele observațiuni de stil.-

După citire regulamentul a fost adnotat de Dl. G-ral Negrei și forma definitivă a fost înaintată conducerii partidului pentru aprobare.-

Eram într'o dimineață la Steaua Română pentru a da niște acte personale unei dactilografe să le scrie la mașină în orele libere.- Acolo am găsit pe Dl.General Zorzor care venise să-și ia regulamentul scris la mașină.- La plecare a rugat pe Col.Pancu să ducă un exemplar Profesorului de limba română Papadopol,pentru corectare de stil și ortografie lucru care m'a indignat foarte mult și care la momentul oportun l'am făcut cunoscut în ședință publică.-

Nu-mi reamintesc exact datele.- Deaceia rog să binevoiți a-mi veni în ajutor verificându-le Dvs.după piesele ce veți crede de cuviință.-

Am fost anunțați să luăm parte la o ședință pentru alegerea unui comitet de conducere a organizației militare.-

Am fost prezenți apropae 80 membri.-Operațiunea s'a efectuat sub supravegherea D-lui Coposu,reprezentantul D-lui Maniu.-

S'a ales un comitet compus din :

General Negrei Gabriel - președinte
" Barbu
" Stoika Gr.
" Zorzor
Colonel Stoica St.
" Stoenescu C. ca secretar

./.

Numele celorlaţi membrii îmi scapă.-

Acest comitet s'a considerat ca,comitet de conducere pe Capitală cu obligaţiunea de organiza-după părererea D-lui General Negrei Gabriel -organizaţiile profesionale pe ţară numind pentru Ardeal pe Dl.General Barbu,pentru Vechiul Regat pe Dl.General Zorzor,iar pentru Capitală pe Dl.Colonel Stoica Stefan.-

Dl.General Zorzor m'a rugat să-i fiu secretar al organizaţiei pe Vechiul Regat,dar după cele arătate mai sus (trimiterea regulamentului la Prof.Papadopol pentru corectare) am refuzat orice concurs şi am fost considerat demisionat.-

In organizaţia pe Tară,Dl. General Negrei Gabriel m'a rugat să îndeplinesc funcţia de Casier General ~~xxxxxx~~ n'am reuşit să îndeplinesc această propunere,deoarece,într'una din şedinţe când a venit Dl.Mihalache de ne-a ţinut o cuvântare, a spus că organizarea se consideră numai a Capitalei,urmând ca Dl.Maniu să numească un preşedinte al organizaţiei pe Tară.- In calitatea de Casier General,până când ni s'a comunicat că ne considerăm organizaţie pe Capitală am fost rugat să iau parte în Comitetul de Direcţie,deşi nu eram membru în Comitetul de Conducere.-Am luat parte la o primă şedinţă când s'a discutat dacă proectele de legi să se aducă în şedinţele publice sau să se dea unui comitet de studiu şi am luat parte la o altă şedinţă condusă de Dl. Zorzor,a ridicat chestiunea dacă mai pot lua parte în şedinţele Comitetului de Conducere ne având nici o calitate oficială, la care s'au opus ceilalţi membri.-

Am mai fost numit şeful organizaţiei militare al Sect.II Negru.- Activitatea mea în această calitate s'a mărginit la prezentarea a 7 membrii diferitelor şefi de circumscripţie şi nu am putut identifica pe toţi membrii din sector pentrucă şefii de circumscripţie politică nu mi-au dat lista membrilor ~~xxxxxxx~~ proveniţi din activitate.-

Din'ainte de Paşte activitatea politică a sectorului a încetat,deoarece se svonise că membrii organizaţiei sunt urmăriţi şi arestaţi.-

Am mai fost numit în Comisia de organizare - ca membru.-

Nu aveam nici o lucrare.-

Ni s'a cerut de Dl.General Negrei Gabriel un statut al organizaţiei militare pe ţară,care s'a renunţat în

./.

430 469

13

urma propunerei mele şi a D-lui Colonel Stoica, deoarece organizaţiile pe ţară trebuiau să se facă pe bază de instrucţiuni date de şeful numit de Dl. Maniu, şi a nu se lăsa impresia că în sânul partidului organizaţia militară ar forma un stat în stat.-

Ni s'a prezentat un proect de organizare de Dl. General Stoika Grigore, care nu a luat o formă definitivă şi nu ştiu ce urmare i-a dat D-sa.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau şi o semnez propriu.-

ss/. Lt. Col. Stătescu D.

31 August 1947

p. conf. [signature]

12

31 August 1947
Dată în fața noastră
Cercet. Șef
[illegible]

Declarație

Subsemnatul Lt. Col. în retragere Dumitru Stătescu cu domiciliul în București, Str. Moise Nicoară Nr. 37, de ani 51, declar următoarele:

Am intrat în partidul național țărănesc - Maniu - aproximativ în toamna anului 1945 în următoarele împrejurări:

Am fost rugat cu insistență de Dl. Gl. Negrei Gabriel de a mă înscrie în partidul și iau parte la lucrările secției militare.

Am luat parte la o primă ședință unde erau numai vre-o 7-8 membri și anume:

Col. Stoika Stef.
Gl. Stoika Grigore
Col. Dumitrescu Sergiu
Col. Pancu
Gl. Jorjor
Gl. Barbu și
Col. Stoenescu C. - secretar.

Aceștia formau secția militară.

La terminarea ședinței, Col. Stoenescu C. s'a adresat now că va înființa o condică de prezență pentru a se cunoaște activitatea membrilor, în vederea distribuirei diferitelor funcțiuni în caz de venire la putere.

Acest lucru m'a supărat și n'am mai dat pe la club multă vreme.—

Am fost rugat de Dl Gen. Negrei Gabriel să iau parte la ședințele ce se țin de către ingineri în casa Dlui Stef. Mihăescu.—

Am luat parte numai la patru ședințe în care s'au discutat următoarele chestiuni:

1. Principiul bombei atomice.

Lt Col Stătescu

2. Moto-mecanizarea în agricultură

3. Cum vede partidul - în caz de venire la putere situația economico-financiară și ce măsuri intelege să ia.—

A patra conferință nu-mi amintesc subiectul.

Conferințele 2 și 3 au fost ținute de Dr. A. Mihaescu.

Activitatea mea se rezumă numai la participarea acestor patru ședințe ținute în anul 1945.—

Nu am mai luat parte la alte ședințe ~~întrucât~~ întrucât nu le găseam de actualitate; Guvernul aflat la putere era în plină desvoltare de activitate și ~~[illegible]~~ după mine - nu vedeam posibilitatea unei veniri la putere curând a P.N.Ţ.

Am fost rugat cu insistență și în repetite rânduri de către Dr. Gl. Nepri și Gl. Mihail Grigore să le supăram la o parte și să revin la ședințele secției militare.

Am fost și am găsit pe cei de mai sus constituiți în comitet iar în sală vre-o 25-30 membri.—

Se făcea citirea regulamentului de funcționare a secției militare, regulament ce era întocmit de Dr. Gen. Grigore.

Era în ședința ultimă de citire (în continuare)

Am făcut unele observațiuni de ~~[illegible]~~ stil.—

După citire regulamentul a fost adoptat de și forma definitivă a fost înaintată de Gl. Nepri conducerii partidului pentru aprobare.—

Eram într'o documentă la Steaua Română pentru a da niște acte personale unei dactilografe să le scrie la mașină în orele libere.— Acolo am găsit pe Dr. Gl. Grigore care venise să-și ia regulamentul scris la mașină. La plecare a rugat pe Col. Parau să dea un exemplar profesorului de limba română Papadopol pentru

Lt. Col. [illegible]

corectare de stil și ortografie, lucru care m'a indignat f. mult și care l-am la momentul oportun l-am făcut cunoscut în ședința publică.— 432 171

Nu ~~cunosc~~ reamintesc exact datele. De aceea vă rog să binevoiți a-mi veni în ajutor verificându-le dealtfel după piesele ce veți crede de cuviință.—

Am fost invitați să luăm parte la o ședință pentru alegerea unui comitet de conducere a organizației militare.—

Au fost prezenți aproape 80 membri. Operațiunea s'a efectuat sub supravegherea Dlui Coposu, reprezentantul Dlui Maniu.—

S'a ales un comitet compus din:

Gl. Negrei Gabriel - președinte

Gl. Barbu

Gl. Stoika G.

Gl. Forfor

Col. Stoica St.

Col. Stoenescu C. ca secretar

Numele celorlalți membri îmi scapă.—

Acest comitet s'a considerat ca, comitet de conducere pe capitală cu obligațiunea de a organiza — după părerea Dlui Gl. Negrei Gabriel — organizațiile profesionale pe țară numind pentru Ardeal pe Dl Gen. Barbu, pentru vechiul regat pe Dl Gen. Forfor, iar pentru Capitală pe Dl Col Stoika Ștef.

Dl. Gl. Forfor m'a rugat să-i fiu secretar al organizației pe vechiul regat, dar după

Lt. Col Tătaru

cele arătate mai sus (trimiterea regulamentului la prof. Papadopol pentru corectare) am refuzat orice amestec și am fost considerat demisionat.–

In organizația pe țară de gen. Nepi Gabriel m'a rugat să îndeplinesc funcții de casier general și n'am reușit să îndeplinesc această propunere de oare, într'una din ședințe când a venit Dl Mihalache de n-a ținut o cuvântare a spus că organizarea se consideră numai a Capitalei, urmând ca Dl Maniu să numească un președinte al organizației pe țară.–

In calitatea de casier general, până când mi s'a comunicat că ne consideram organizație pe capitală am fost rugat să iau parte în comitetul de direcție, deși nu eram membru în comitetul de conducere. Am luat parte la o primă ședință când s'a discutat dacă proectele de legi să se discute în ședințele publice sau să se dea unui comitet de studii și am luat parte la o altă ședință când Gr. Forfor a ridicat chestiunea dacă mai pot lua parte în ședințele comitetului de conducere, neavând nici o calitate oficială, la care s'au opus ceilalți membri.–

Am mai fost numit șeful organizației militare al sectorului II negru. Activitatea mea în această calitate s'a mărginit la prezentarea a 7 membri diferitelor secții de circumscripție și nu am putut identifica pe toți membrii din sector întrucât șefii de circumscripție nu mi-au dat lista membrilor profesioniști din activitatea politică.

Din vreme de Paște activitatea politică a sectorului a încetat deoarece se zvonise că membrii organizației sunt urmăriți și arestați.– Lt. Col [signature]

3
10

Am mai fost numit în comisia de organizare - ca membru. -
Nu avem nici o lucrare.
Mi s'a cerut de Dl Gen. Nepei Gabriel statul al organizației militare pe țară, ~~[illegible]~~ care s'a amânat în urma propunerii mele și a Dlui Col. Stoika, deoarece organizațiile pe țară trebuiau să se facă pe bază de informațiuni date de șeful numit de Dl Maniu, și a nu se lăsa impresia că în sânul partidului ~~s'ar~~ organizația militară ar forma un stat în stat. -
Mi s'a prezentat un proiect de organizare de Dl Gen. Stoika Grigore, care nu a luat o formă definitivă și nu știu ce urmare i-a dat Dsa. -
Aceasta este declarația pe care o dau și o semnez propriu. -

Lt. Col. Ifătescu

31 August 1947. -

433 472 472

VT III

434

473

473

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Col.în retragere D.Stătescu cu domiciliul în Bucureşti, Str.Moise Nicoară Nr.37, de ani 51 declar următoarele:

Organizarea profesională militară P.N.T. a carei schemă o dau mai jos s'a considerat de către Gl.Negrei Gabriel care era preşedinte, ca organizaţie pe ţară, până la venirea la I.Mihalache, care a venit în şedinţa publică la noi şi după ce şi-a ţinut discursul, la plecare a spus generalului Negrei că organizaţia este considerată pe capitală, urmând ca pentru organizaţia pe ţară, dl.Maniu să numească un alt titular.

Comitetul de conducere:

Preşedinte = Gl.Negrei Gabriel

Membrii: Gl.Barbu, Gl.Zorzov, Gl.Stoica Gr., Col.Stoica St. } vicepreşedinţi.

mai erau şi alţi membri aleşi odată cu cei de sus, numele lor nu-l reţin.

Mai târziu au fost cooptaţi ca membri, Gl Georgescu, Col.Apostolescu şi Maior Pupa ca reprezentanţi ai ofiţerilor deblocaţi.

Secretar : Col.Stoinescu C.

Comitet de direcţie a fost compus dintre membrii comitetului de conducere plus Col.Spiridoneanu Ernest şi Col.Stătescu D.

Preşedinte Gl Negrei Gabriel

Membri
Gl Barbu
Gl Zorzov
GlStoika Grigore
Col.Stoika Stefan
Col.Spiridoneanu Ernest
Col.Stătescu D.

./.

26 433 474

Secretar Col.Stoenescu C.

După câte îmi amintesc, comitetul de conducere avea:

Comisia de organizare:

Președinte : General Stoika Grigore

Membrii: Col.Leonescu

Col.Col.Spiridonescu

Col.Solomonescu

Col.Stătescu D.

Cpt.Zaharia

mai erau și încă câțiva al căror nume nu-l amintesc.

Secția de informații și documentare:

General Diculescu

Col. Cantea

Maior Petecău

restul membrilor nu-l cunosc.

Secția juridică

Președinte Gl.Zorzov

nu cunosc componența.

Inițial organizarea profesională militară a pornit din inițiativa Col.Stoika Stefan în baza art.58 din Statutul P.N.T. de care știu: Col.Dumitrescu Sergiu, Cpt.Zaharia, cu un grup de membri indicați în declarația din 31 August 1947.

Când numărul membrilor s'a mărit s'a pornit la redactarea regulamentului de funcționare al organizației profesionale militare. Regulamentul a fost întocmit de Gl.Zorzov, amendat în ședință publică și apoi complectat cu observațiunile Gl.Negrei. Forma definitivă a fost trimisă spre aprobare conducerii partidului.

Concomitent cu acest regulament a apărut și regulamentul organizațiunilor profesionale pe capitală întocmit de P.N.T. și semnat de I.Mihalache. Acesta avea de scop de a da directive de constituirea organizațiunilor profesionale în cadrul P.N.T.

Regulamentul întocmit de Gl.Zorzov a fost citit în ședință publică la care am luat parte toți membri din acea vreme.

Generalul Negrei Gabriel din inițiativa proprie

./.

a dat dispoziţiuni ca prin biroul de organizare să se întocmească un statut de funcţionare al organizaţiei militare. Gl Stoika Gr. a dat ordin maiorului Dristoria să facă un proect de statut având în vedere statutul partidului P.N.T.. In şedinţă s'a lucrat apoi până la organizare pe judeţe, renunţându-se a se lucra mai departe. Intr'o convorbire cu Col.Stoika Stefan s'a arătat inutilitatea acestui statut şi s'a renunţat la el.

Sedinţele noastre au fost visitate de dl.Prof. Constantinescu, vicepreşedintele organizaţiei capitalei al P.N.T. căruia i s'a arătat şi schema organizării noastre şi de dl.I.Mihalache.

In programul conferinţelor dl.Col.Stoika Stefan şi-a ales ca obiect organizarea armatei în cazul când partidul ar fi venit la putere, avându-se în vedere efectivul fixat prin tratatul de pace şi efectivul fiecărui contingent. Pentru demonstrarea părerilor d-sale a luat ca exemplu Germania după 1918.

Această conferinţă a fost repetată şi în faţa dlui I.Mihalache care a mulţumit dlui Col.Stoika, întărind spusele dsale şi voind ca în ţară la noi să se ajungă cu înarmarea şi instruirea atât de departe încât după exemplul din Elveţia - în fiecare casă soldatul să-şi aibă în cui raniţa şi arma cu care să se prezinte la nevoie.

In principiu conferinţa tindea la o instruire cât mai bună şi a unui număr cât mai mare de recruţi. Infiinţarea de şcoli de tir, trecerea grănicerilor şi jandarmilor la M.de Interne, toţi medicii la M.Sănătăţii, toţi ofiţerii de administraţie la M.Finanţelor pentru a se da posibilitate ca M.de Răsboi să instruiască numărul de oameni necesari. Mai conţinea recrutarea de ofiţeri şi subofiţeri, notarea şi procedee de înaintare.

Dl.General Stoika Gr. care nu dăduse nici o lucrare până la această conferinţă ne aduce un proect de organizare care a fost citit în şedinţă la comisia de organizare care însă nu a fost luat în considerare,

./.

rămânând să se discute în altă şedinţă. Nu ştiu dacă acest proect a fost făcut de dl.Gral Stoika Gr. însă precizez că dânsul l'a adus şi citit.

Cred că planul a fost întocmit de dl.Gral Stoika Gr.inspirat în parte şi de conferinţa dlui Col.Stoika Stefan.

Activitatea comitetului. Inainte de anul nou (1947) grija mare a dlui Gl.Negrei a fost să se organizeze pe ţară şi a numit pe gl.Barbu cu organizarea Ardealului şi pe gen.Zorzov cu organizarea vechiului Regat. Stiu că a dat circulări de organizare prin presa partidului şi că a sosit la centru răspuns dela câteva organizaţiuni - pe care însă nu le cunosc, deşi am fost pentru foarte puţin timp secretarul dlui gen.Zorzov, funcţie care am refuzat să o mai îndeplinesc prin faptul că am văzut câtă slăbiciune prezintă gen.Zorzov, care dăduse Col.Pancu un exemplar din regulamentul de organizare profesional să-l ducă profesorului Papadopol pentru corectare stilistică şi ortografică.

In şedinţele publice majoritatea timpului era ocupat cu cetirea proceselor verbale ale şedinţei precedente, apoi cu diferite comunicări, primiri de noi adeziuni şi la urmă cu ştiri externe expuse de col.Dumitrescu.

Am intervenit în repetate rânduri ca să se renunţe la redactarea proceselor verbale desvoltate cu toate micile amănunte şi să se redea procese verbale cât mai scurte pentru a se câştiga timp în şedinţe pentru lucruri mai utile.

Se aduceau de dl.gl.Negrei propuneri inadmisibile şi este suficient să vă declar că la un moment dat a venit cu propunerea ca să primim să se înscrie în organizaţie soţiile văduve ale militarilor şi orfani, lucru ce a produs indignare în organizaţie şi în urma intervenţiei mele s'a renunţat la această propunere.

După sărbători s'a organizat un ciclu de conferinţe prima a dlui col.Stoika Stef. A mai vorbit dl. gen.Zozov despre legea deblocării şi col.Cântea despre armare şi dezarmare. Restul programului cu acelaş conţinut; primiri de noi adeziuni şi conferinţa de ştiri

/.

23

438 477

externe al Col.Dumitrescu, care în loc să facă o înşiruire de ştiri culese prin radio le comenta ataşându-se cu păreri personale în special la adresa U.R.S.S. ceeace a determinat pe maiorul Fetecău să atragă atenţia că se poate avea neplăceri din această atitudine, iar eu am rugat că i se interzică a mai face comentariu. Răspunsul mi-a fost dat de dl.gen.Negrei - că le face pe cont propriu.

Intr'una din şedinţe în urma unei discuţii maioru Mureşeteanu cerând cuvântul îl auzim din senin calomniind pe un conducător al partidului comunist şi anume pe Ana Pauker. Atunci revoltat m'am sculat şi am zideţi dlor să plecăm.

Maiorul Mureşeteanu şi scris dimisia din partid a dat-o dlui Gen.Negrei, care împreună cu gen.Zorzov a prezentat-o adunării cu recomandarea de a fi respinsă.

Aistenţa celor din lagăre:

Nu cunosc cine a luat iniţiativa. Ştiu însă că până la un moment dat se pregătea la dna Madgearu masa pentru deţinuţii politici din Bucureşti, necesarul fiind trimis prin grija circumscripţiilor politice de P.N.T. Apoi grija a luat-o dna Teodoru.

Cu aproximativ 2 - 3 săptămâni înainte de a încerca să fugă din ţară a ţinut o cuvântare la sediul de asistenţă (nu-l cunosc) şi a cerut să se dea de fiecare sector 150.000.000 lei lunar, ceeace vine 600 milioane lunar, dar Veniamin ar fi solicitat dela membri un ajutor cât mai mare spunând că cheltueşte 80.000.000 lei zilnic.

Ca I.Mihalache a cerut 150.000.000 lunar de sector ştiu dela şefa secţiei femenine a circ.12 a P.N.T. a cărui nume îmi scapă şi dela Dna Cireşanu din Circ.15 a P.N.T.

Că Veniamin a spus că au nevoie de 80.000.000 lei zilnic ştiu dela dl.Gen.Negrei şi Col.Stoika Stefan care m'a trimis la Dna Teodoru în Str.V.Lascăr Nr.6 de unde am luat carnete pentru 15 milioane lei. Din acestea am dat 5.000.000 dlui Col.Stoika Stef. iar 10.000.000 Gen.Stoika Grig. care le-a dat la rândul său

./.

maiorului Pupa pentru încasare.

Pentru circumscripţia 15-a P.N.T. am primit dela dl.Col.Stoika Stefan cinci milioane lei. Am mai distribuit aproximativ de 1.300.000 lei.

Activitate personală în cadrul partidului şi în cadrul organizaţiei profesionale.

In cadrul partidului ca şef de organizaţie profesională militară al sect.II negru nu am avut altă însărcinare decât a mă subordona politicului, cu alte cuvinte devenisem membru al P.N.T. pe teren unde asistam la şedinţele de sector şi circumscripţia respectivă. Nu am adus partidului nici un membru nou, am ascultat discuţiile între şefii de circumscripţie şi şeful sectorului discuţii în legătură cu organizarea lor şi nouile alegeri ce urmau să aibă loc în circumscripţiile respective. Se făcea apel la multă asistenţă. Am contribuit cu 200.000 lei la asistenţă şi din lipsă de fonduri am dat 100.000 lei pentru curăţirea unui oblon la circ.15 P.N.T. Activitatea mea pe teren a încetat în sector cu 2 săptămâni după sărbătorile Paştelui, iar nu înainte de Paşte, cum din eroare am scris în declaraţia din 31 August 1947, iar în circumscripţie imediat ce s'a confirmat arestarea lui I.Mihalache.

Nu mi-am închipuit niciodată ca un viitor şef de partid să săvârşească cel mai odios act politic faţă de ţară printr'o fugă asemănătoare unei trădări. Ţării nu-i aducea nici un folos real iar partidului numai ruşine. Poate spre binele nostru că a fost descoperit, pentrucă mai gândesc cu mare teamă ce se putea întâmpla ţării dacă acest om ar fi venit la putere. Când într'o împrejurare nu a putut asigura securitatea la 14 oameni, mai putea el asigura securitatea unei ţări ? Si apoi să fie luat în serios că încerca să fugă pentru a salva ţara de rele, dar care rele ? Nu cred asta, pentrucă nu pleci într'un scop înalt cu lăutari şi oameni de afaceri după tine.

./.

Motivul este şi neserios pentrucă pleca cu o situaţie internă la ora h a plecărei - şi când ajunge în străinătate pierdea legătura cu ţara şi, şi străinătatea avea ştiri mai noi decât el. Incă odată ne făcea de râs în străinătate. Nu ştiu dacă în împrejurările de astăzi există legi care să-l scoată atât pe el cât şi pe complicii lui pentru totdeauna din viaţa obştească. Sunt sigur că guvernul va avea această grije.

In continuare la întrebarea pusă de dl.anchetator declar următoarele: nu am fost prin instituţii sau cazarmă pentru a propaga linia partidului sau a căpăta noui aderenţi şi ju am luat contact cu ofiţeri activi, deoarece actualmente din armată nu am decât doi prieteni pe cari îi văd foarte rar: Gl Lupescu C. şi Gl Vlădescu August, primul directorul Direcţiei materialelor din un răsboi şi al doilea fost comandant al Diviziei de Gardă, deasemeni menţionez că eu fiind suferind grav de ochi - cu o afecţiune progresivă - sunt destul de amărît pentru a-mi îngreuia situaţia printr'o acţiune ce numai cinste nu mi-ar face.

Am prea mare admiraţie pentru armata ţării, care niciodată nu s'a frânt în două şi consider un act de un nebun, pe cel ce ar încerca să compromită o cât de mică unitate într'o aventură politică, fără nici o şansă de reuşită.

ss.Lt.Col.Stătescu.

p. conf.
[signature]

20

2 Sept 1947
Dată în fața
noastră –
Cursey
480

Declarație

Subsemnatul Lt. Col. în retragere D. Stătescu cu domiciliul în București, Str. Moise Nicoară N. 37, de ani și declar următoarele:

Organizarea profesională militară P.N.T. a cărei schemă o dau mai jos s'a considerat de către Gl. Negrei Gabriel care era președinte, ca organizație pe țară, până la venirea lui I. Mihalache, care a venit în ședința publică la noi și după ce și-a ținut discursul, la plecare a spus generalului Negrei că organizația este considerată pe capitală, urmând ca pentru organizația pe țară, Dl Maniu să numească un alt titular.-

Comitetul de conducere:

Președinte: Gl Negrei Gabriel
Membrii: Gl Barbu
Gl Jorjor
Gl. Stoica Gr.
Col Stoika St
} vice președinți.

mai erau și alți membrii aleși odată cu cei de sus, numele lor nu îl rețin.

Mai târziu au fost cooptați ca membrii, Gl Georgescu, Col Apostolescu și Maior Pupa ca reprezentanți ai ofițerilor deblocați.-

Secretar: Col. Stoenescu C.

Comitet de direcție a fost compus dintre membrii comitetului de conducere plus Col. Spiridoneanu Ernest și Col Stătescu D.

Președinte Gl Negrei Gabriel
Membrii Gl Barbu
Gl Jorjor
Gl Stoika Grigore

Lt Col. Stătescu

Col. Stoika Ștefan
Col Spiridoneanu Ernest
Col Statescu D
Secretar Col Stoenescu C.

După câte îmi amintesc, comitetul de conducere avea:

Comisia de organizare;

Președinte, General Stoika Grigore
Membrii: Col. Leonescu
Col Spiridoneanu
Col Solomonescu
Col Statescu D
Gl Zaharia

mai erau și încă câțiva al căror nume nu-l amintesc.

Secția de info informații și documentare

General Dieulescu
Col Cantea
Maior Fetecău

restul membrilor nu-l cunosc.

Secția juridică

Președinte Gl. Zorzor
nu cunosc componența.

Inițial organizarea profesională militară a pornit din inițiativa Col. Stoika Ștefan în baza art. 58 din Statutul P.N.T. de care știu: Col Dumitrescu Sergiu, Gt Zaharia, cu un grup de membri indicați în declarația din 31 August 1947.

Când numărul membrilor s'a mărit s'a pornit la redactarea regulamentului de funcționare al organizației profesionale militare. Regulamentul a fost întocmit de Gl. Zorzor, amendat în ședință publică și apoi completat cu observațiunile Gl. Negrei. Forma definitivă a fost trimisă spre aprobare conducerii partidului.

Concomitent cu acest regulament a apărut și regulamentul organizațiunilor profesionale pe capitală întocmit de P.N.T. și semnat de I. Mihalache. Acesta avea de scop de a da directive de constituirea organizațiunilor profesionale în

Lt Col Stătescu

cadrul P.N.Ţ.

Regulamentul întocmit de Gl. Popor a fost citit în ședința publică la care au luat parte toți membrii din acea vreme.

Generalul Negrei Gabriel din inițiativa proprie a dat dispozițiuni ca prin biuroul de organizare să se întocmească un statut de funcționare al organizației militare. Gl. Stoika Gr. a dat ordin maiorului Dristorian să facă un proect de org. statut având în vedere statutul partidului P.N.Ţ. În ședință s'a lucrat apoi până la organizare pe județe, renunțându-se a se trece mai departe. Într'o convorbire cu Col. Stoika Ștefan s'a arătat inutilitatea acestui statut și s'a renunțat la el.

Ședințele noastre au fost vizitate de de prof. Constantinescu, vice președintele organizației capitalei al P.N.Ţ căruia i s'a arătat și schema organizării noastre și de Dl I. Mihalache.

În programul conferințelor Dl Col. Stoika Ștefan și-a ales ca obiect organizarea armatei în cazul când partidul ar fi venit la putere, având în vedere efectivul fixat prin tratatul de pace și numărul efectivul fiecărui contingent. Pentru demonstrarea fracesilor Dsale a luat ca exemplu Germania după 1918.

Această conferință a fost repetată și în fața Dlui I. Mihalache care a mulțumit Dlui Col Stoika, întărind spusele Dsale și dorind ca în țara la noi să se ajungă cu înarmarea și instruirea atât de departe încât - după exemplul din Elveția - în fiecare casă soldatul să-și aibă în cui ranița și arma cu care să se prezinte la nevoe.-

În principiu conferința tinde la o instruire cât mai bună și a unui număr cât mai mare de recruți. Înființarea de școli de tir, trecerea grănicerilor și jandarmilor la M. de Interne, toți medicii la M. Sănătății, toți of. de altă la M. finanțelor pentru a se da posibilitate ca M. de Război să instruiască numărul de oameni necesari.- Mai conținea recrutarea de ofițeri și subofițeri, notarea și procedee de înaintare.

Dl General Stoika Gr. care nu dăduse nici o lucrare până la această conferință ne aduce un proect de organizare care a fost citit în ședință la comisia de organizare care însă nu a fost luat în considerare, rămânând să se discute în altă ședință. Nu știu dacă acest proect a fost făcut de Dl Gen. Stoika Gr. însă precizez că dânsul l-a adus și citit.

Gl. Col. [signature]

Cred că planul a fost întocmit de Dl Gen. Stoika
19. Gr. inspirat în parte și de conferința Dlui Col Stoika Stef.

Activitatea comitetului. Inainte de anul nou (1947) grija mare a Dlui Gen. Negrei a fost să se organizeze pe țară și a numit pe Gen. Barbu cu organizarea Ardealului și pe Gen Forțor cu organizarea vechiului regat. Știu că a dat circulări de organizare prin presa partidului și că a sosit la centru răspuns de la câteva organizațiuni – pe care însă nu le cunosc, deși am fost pentru f. puțin timp secretarul Dlui Gen. Forțor, funcție care am refuzat să o mai îndeplinesc prin faptul că am văzut câtă slăbiciune prezintă gen. Forțor, care dăduse Col Paneu un exemplar din regulamentul de organizare profesional să-l dea profesorului Papadopol pentru corectare stilistică și ortografică.

In ședințele publice majoritatea timpului era ocupat cu citirea proceselor verbale ale ședinței precedente, apoi cu diferite comunicări, primiri de noi adeziuni și la urmă cu știri externe expuse de Col. Dumitrescu.

Am intervenit în repetate rânduri ca să se renunțe la ~~citirea~~ redactarea proceselor verbale desvoltate cu toate micile amănunte și să se redea procese verbale cât mai scurte pentru a se câștiga timp în ședințe pentru lucruri mai utile –

Se aduceau de Dl Gen. Negrei propuneri inadmisibile și este suficient să vă declar că la un moment dat a venit cu propunerea ca să primim să se înscrie în organizație fetițele văduve ale militarilor și orfani, lucru ce a produs indignare în organizație și în urma intervenției mele s'a renunțat la această propunere. –

După sărbători s'a organizat un ciclu de conferințe prima a Dlui Col. Stoika Stef. A mai vorbit Dl Gen. Forțor despre legea deblocării și Col. Cointer despre armare și dezarmare. Restul programului cu acelaș conținut: primiri de noi adeziuni și conferința de știri externe al Col. Dumitrescu, care în loc să facă o înșirare de știri culese prin radio le comenta atașându-se cu păreri personale în special la adresa U.R.S.S. ceea ce a determinat pe Maiorul Fetecău să atragă atenția că se poate avea neplăceri din această atitudine, iar eu am rugat să i se interzică a mai face comentarii:

Lt Col Stătescu

Raspunsul mi-a fost dat de Dl Gen. Nepci - că le face pe cont propriu.

Intr'una din sedinte în urma unei discuții Maiorul Muresteanu cerând cuvântul îl aufine din senin calificând pe un conducător al partidului comunist ori anume pe Ana Pauker. Atunci revoltat m'am sculat și am zis: Dlor să plecăm.

Maiorul Muresteanu și-a scris dimisia din partid a dat-o Dlui Gen. Nepci, care împreună cu Sec. forțor a prezentat adunării cu recomandarea de, a fi respinsă.

Asistenta celor din lagăre.

Nu cunosc cine a luat inițiativa. Stiu însă că până la un moment dat se pregatea la Dna Mageanu masa pentru detinuții politici din București, necesarul fiind trimis prin grija circumscripțiilor politice ale P.N.Ț. Apoi grija a luat-o Dna Teodoru.

Cu aproximativ 2-3 săptămâni înainte de a pleca încerca să fugă din țară a ținut o cuvântare la sediul de asistența (nu-l cunosc) și a cerut să se dea de fiecare sector 150.000.000 lei lunar, ceea ce vine 600 milioane lunar, iar Veniamin ar fi solicitat de la membri un ajutor cât mai mare spunând că chelţuie 800.000.000 lei zilnic.

Ca I. Mihalache a cerut 150.000.000 lunar de sector știu de la sefa secției feminine a circ. 12 a P.N.Ț. a cărui nume îmi scapă și de la Dna Ciregeanu din Circ. 15 a P.N.Ț.

Că Veniamin a spus că are nevoie de 80.000.000 lei zilnic știu de la Dl Gen. Nepci și Col Stoika Ștefan care m'a trimis la Dna Teodoru în str. V. Lascăr 116 de unde am luat carnete pentru 15 milioane lei. Din acestea am dat 5.000.000 Dlui Col Stoika Ștef și 10 milioane Gen. Stoika Grigore care le-a dat la rândul său maiorului Pupa pentru încasare.

Pentru circumscripția 15 a P.N.Ț. am primit de la Dl Col Stoika Ștef. cinci milioane lei. Am mai distribuit aproximativ de 1.300.000 lei.

Activitate personală în cadrul partidului și în cadrul organizației profesionale

In cadrul partidului ca șef de organizație profesionale militari al sect II nefiind nu am avut altă însărcinare decât a mă subordona politicului, cu alte cuvinte ~~erau~~

Lt Col Dătanu

devenisem membru al P.N.Ț. pe teren unde asistam la ședințele de sector și circumscripția respectivă. ~~La~~ Nu am adus partidului nici un membru nou, am ascultat discuțiile între șefii de circumscripție și șeful sectorului discuții în legătură cu organizarea lor și noile alegeri ce urmau și ale lor în circumscripțiile respective. Se făcea apel la multă asistență. Am contribuit cu 200.000 lei la asistență și din lipsă de fonduri am dat 100.000 lei pentru curățirea unui oblon la circ. 15 P.N.Ț. Activitatea mea pe teren a încetat în sector cu 2 săptămâni după sărbătorile Paștelui, iar nu înainte de Paște, cum din eroare am scris în declarația din 31 august 1947, iar în circumscripție imediat ce s'a confirmat arestarea lui I. Mihalache, ~~pecare~~

. Nu mi-am închipuit niciodată ca un viitor șef de partid să săvârșească cel mai odios act politic față de țară printr'o fugă asemănătoare unei trădări. Țării nu-i aducea nici un folos real iar partidului numai rușine. Poate spre binele nostru că a fost descoperit, pentrucă mă gândesc cu mare teamă ce se putea întâmpla țării ~~când~~ dacă acest om ar fi venit la putere. Când într'o împrejurare nu a putut asigura securitatea la 14 oameni, mai putea el asigura securitatea unei țări? Și apoi să fie luat în serios că încerca să fugă pentru a salva țara de rele, dar care rele? ~~Zdruncinătoare~~ Nu cred asta, pentru că nu pleci într'un scop înalt cu lăutari și oameni de afaceri ~~fost~~ după tine.

Motivul este și neserios pentru că pleca cu o situație internă la ora h. a plecării - și când ajunge în străinătate pierdea legătura cu țara și străinătatea avea știri și mai noi decât el. Încă odată - se făcea de râs în străinătate. Nu știu dacă în împrejurările de astăzi există legi care să-l scoată atât pe el cât și pe complicii lui pentru totdeauna din viața obștească. Sunt sigur că guvernul va avea această grijă.-

In continuare la întrebarea pusă de Dl anchetator declar următoarele: nu am fost prin instituții sau cazarme pentru a propaga linia partidului sau a căpăta noi adepți și nu am luat contact cu ofițeri activi, ~~deoarece~~ deoarece actualmente din armată nu am decât doi protectori pe care îi văd f. rar: Gl. Lupescu C. și Gl. Vlădescu August, primul directorul Direcției materialelor din M.A. războiului și al doilea fost comandant al Diviziei de gardă;-

Lt.-Col Străteanu

4
17

483

Deasemenea menționez că eu fiind suferind grav de ochi – cu o afecțiune progresivă – sunt destul de amărât pentru a-mi îngreuia situația printr'o acțiune ce numai cinste nu mi-ar face.–
Am prea mare ~~stima~~ admirație pentru armata țării, care nici odată nu s'a frânt în două și consider un act de mare nebunie, pe cel ce ar încerca să compromită o cât de mică unitate într'o aventură politică, fără nici o șansă de reușită.

Lt. Col. [signature]

2 Sept. 1947

III/30

445

4.84

484

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt.Col.în Retragere D.STATESCU cu domicilîul în Bucureşti,Str.Moise Nicoară 37,de ani 51,în continuare declar următoarele :

Conferinţa de organizarea armatei a fost ţinută de Col.Stoika Stefan în şedinţă publică a cercului profesional militar şi repetată în prezenţa D-lui I.Mihalache, - la altă dată.-

Dl.I.Mihalache,după ascultarea conferinţei,a mulţumit conferenţiarului şi a întărit spusele lui,precizând că doreşte ca fiecare cetăţean să aibe în casă arma şi raniţa pentru a fi complect echipat când ţara va avea nevoe de el, după sistemul elveţian.-

Planul de organizarea armatei a fost citit de Dl. Gl. Stoika Grigore în şedinţa biroului organizării.-Nu s'a discutat de comitetul de conducere al cercului profesional militar la şedinţele la care am participat eu.-Când s'a citit planul nu s'au făcut obiecţiuni pentrucă nu s'a luat în considerare.-

Am luat parte la şedinţele dela Dl.St.Mihăescu, deoarece m'a rugat DlGen.Negrei Gabriel să asist şi la acele şedinţe.-

Nu am cunoscut nici pe Dl.Maniu nici pe Dl.Mihalache. i-am văzut pe fiecare numai de 2 ori ; pe Dl.Maniu la o întrunire şi în ziua alegerilor,pe Dl.Mihalache în ziua alegerilor şi când a venit în şedinţă publică la cercul militar profesional.-

In casă la Dl.St.Mihăescu,Dl.Col.Dumitrescu ţinea conferinţe de ştiri externe.-

Nu pot preciza dacă le ţinea după vre-un buletin, după cum nu pot preciza sursa lor.-

Referitor la întrebarea pusă de Dl.anchetator declar următoarele :

Prima măsură,în caz de venire la putere era desfiinţarea corpului E,C.P.,după afirmaţiile D-lui ColStoika Stefan.

./.

446 485

29

O a doua măsură era repunerea în toate drepturile a ofițerilor deblocați, lucru prevăzut dealtfel și în programul P.N.T.-

Țin a preciza că acum 2 ½ luni Dl.Col.Stoika Ștefan mi-a comunicat că programul ședințelor noastre este văzut regulat de către un inspector al Serv.de Siguranță din Ministerul de Interne și m'a asigurat că toate lucrările sunt cunoscute de siguranță.-

Dela 1 Martie 1947 activitatea mea a fost foarte redusă.- Nu știu dacă am fost la 4 ședințe /publice sau de birou de organizare/ din cauza unei mari supărări familiare.

Nu cunosc activitatea nici unui membru în afară de aceea ce avea în ședințe.-

Știu că Dl.Gen.Gheorghieș Alex.a prezentat D-lui I.Mihalache un proect de organizare profesională militară pe țară.- Nu cunosc cuprinsul și nici ce urmare i s'a dat.-

Aceasta este declarația pe care o dau și semnez.

ss/ Lt.Col.D.Stătescu

2 Septembrie 1947

28

7. Sept 1947

Dati ko fata nostri ... sef

486

Declaratie

Subsemnatul Lt. Col. in Retragere D. Statescu cu domiciliul in Bucureşti, Str. Moise Nicoara 37, de ani 57, în continuare declar urmatoarele:

Conferinţa de organizarea armatei a fost ţinută de Col. Stoika Stefan în şedinţă publică a cercului profesional militar şi repetată în prezenţa Dlui I. Mihalache, - la altă dată.

Dl I. Mihalache, după ascultarea conferinţei, a mulţumit conferenţiarului şi a întărit spusele lui, precizând ca fiind dorinţa ca fiecare cetăţean să aibă în casă arma şi raniţa pentru a fi complet echipat când ţara va avea nevoie de el, după sistemul elveţian.

Planul de organizarea armatei a fost citit de Dl Gen. Stoika Grigore în şedinţa biuroului organizaţiei. Nu s'a discutat de comitetul de conducere al cercului profesional militar la şedinţele la care am participat eu. Când s'a citit planul nu s'au făcut obiecţiuni pentrucă nu s'a luat în consideraţie.-

Am luat parte la şedinţele de la Dl St. Mihăescu, deoarece m'a rugat Dl Gen. Negrei Gabriel să asist şi la acele şedinţe.

Nu am cunoscut nici pe Dl Maniu nici pe Dl Mihalache I. am văzut pe fiecare numai de 2 ori; pe Dl Maniu la o întrunire şi în ziua alegerilor, pe Dl Mihalache în ziua alegerilor şi ~~to~~ când a venit în şedinţă publică la cercul militar profesional

Lt Col Statescu

În casa la dl Sl. Mihaescu, dl Col Dumitrescu ținea ~~aceleași~~ conferințe de știri externe.

Nu pot preciza dacă le ținea după vre-un buletin, după cum nu pot preciza sursa lor.

Referitor la întrebarea pusă de dl anchetator declar următoarele:

Prima măsură în caz de venire la putere era desființarea corpului E.C.P., după afirmația dlui Col. Stoika Ștef.

O a doua măsură era repunerea în toate drepturile a ofițerilor deplasați, lucru prevăzut dealtfel și în programul P.N.Ț.

Țin a preciza că acum 2½ luni dl Col Stoika Ștefan mi-a comunicat că programul ședințelor noastre este văzut regulat de către un inspector al Serv. de Siguranță din M. de Interne și mi-a asigurat că toate lucrările noastre sunt cunoscute de siguranță.

De la 1 Martie 1947 activitatea mea a fost foarte redusă. Nu știu dacă am fost la 4 ședințe (publice sau de birou de organizare) din cauza unei mari supărări familiare.-

Nu cunosc activitatea nici unui membru în afară de aceea ce o avea în ședințe.

Știu că dl Gen. Gheorghiu Al. a prezentat dlui I. Mihalache un proect de organizare profesională militară pe țară. Nu cunosc cuprinsul și nici ce urmare i s'a dat.

Aceasta este declarația pe care o dau și semnez

Lt. Col. [illegible]

7 Sept. 1947

111

448 487

487

DECLARATIE

Subsemnatul Lt.Col. în retragere D. STATESCU, cu domiciliul in Bucureşti, Str. Moise Nicoară Nr.31, de ani 51, declar, în continuare, următoarele:

Ştiu că planul de organizare al armatei s'a citit de Gen.Stoika Grigore în şedinţa de organizare.- Nu cunosc cine a dat sugestia de întocmirea acestui plan.-

Menţionez că partidul N.T. vorbea prin Gen.Negrei iar Gen.Negrei aplica instrucţiunile ce le primea.-

Nu ştiu cine a cerut acest plan. Cel care ar putea şti este numai Gen.Stoika Gr. care a citit planul.

De aceasta ar mai putea şti - probabil - Col. Stoika Stef. care după normele partidului a înfiinţat cercul profesional militar şi era prim vice preşedinte al organizaţiei.

Normal acest plan, adică de organizare a Armatei trebuia dat Gen. Negrei şi acesta organizaţiei politice a Capitalei.-

Menţionez că până la alegerile din 19 Noembrie 1946 noi numai ne-am organizat, iar ciclul de conferinţe au inceput prin luna Februarie 1947.

Conferinţa ţinută de Col.Stoika Setf. a fost intitulată organizarea armatei, Data precisă când a ţinut-o nu o ştiu.-

Conferinţa a fost predată scrisă generalului Negrei.-

Nu-mi amintesc să fi auzit despre întocmirea unui plan de organizare al Armatei şi dacă cumva s'a făcut aceasta,probabil s'a făcut într'un cerc restrâns şi natural după normele date de partid.

Conferinţa Col.Stoika Stef. conţinea cam următoarele puncte:

1.- Efectivul în recruţi fiind mai mare decât efectivul fixat prin tratatul de pace, trebuia instruit în întregime şi arată modalităţile cum se poate obţine

acest lucru.-

2.- Trecerea ofiţerilor şi subofiţerilor necombatanţi la Ministerul Finanţelor, la Ministerul Sănătăţii şi cei de grăniceri şi jandarmi la Ministerul de Interne.-

3.- Modalităţi de recrutare a ofiţerilor şi subofiţerilor.-

4.- Notarea şi inaintarea în grad a lor.

Altceva nu-mi amintesc, însă Col.Stoenescu G. care era secretarul cercului profesional militar poate avea documentul sau la Dl. General Negrei Gabriel.-

Conferinţa Dlui Col.Stoika Stef, a fost apreciată de Dl.I.Mihalache ca foarte bună, lasând impresia că este pe linia dată de partid.

Nu ştiu dacă Dl.Penescu a asistat la vre-o conferinţă, deoarece în ultimul timp - de la 1 Martie 1947 - nu aveam o frecuenţă regulată.

Nu-mi reamintesc dacă Dl.Col.Stoika Stefan a fost în şedinţă când Gen.Stoika Gr. a citit planul de organizare al Armatei.-

In ziua de 19 Noembrie 1947 un grup de 10 membrii din partid au fost desemnaţi să asiste la centrul de colectare al alegerilor aflat la locuinţa Dlui Serdici. Dl.Penescu a solicitat maiorului Fetcău 6 membri dintre ofiţerii deblocaţi cari să vină în uniformă ca să însoţească pe Dl.Maniu în zona alegerilor. Dintr'un exces de zel, maiorul Fetcău, în loc de 6 membri a întocmit o listă de 10 membri.- Printre aceşti 10 membri am fost şi eu. Nu am însoţit pe Dl. Maniu nicăeri. Am stat toată ziua în sufragerie, jucând table. La dejun am fost rugat de Dl.Gen.Barbu şi I.Mihalache să cumpăr de ale mâncării, întrucât gazda nu preparase nimic.

Aceasta este declaraţia pe care o dau şi o semnez.

ss. Lt.Col.Stătescu

4 Septembrie 1947.

p. conform [signature]

489

4. Sept 1947
dată în față noastră
...

Declarație

Subsemnatul Lt. Col. în Retragere D. Spătărescu cu domiciliul în Pucioasa, Str. Moise Nicoară Nr. 31, de azi 4 sept, declar, în continuare, următoarele:

Știu că planul de organizare al armatei s'a citit de Gen. Stoika Gheorghe în ședința de organizare. Nu cunosc cine a dat sugestia de întocmirea acestui plan —

Menționez că partidul N. Ț. vorbea prin Gen. Negrei, iar Gen. Negrei aplica instrucțiunile ce le primea.

Nu știu cine a cerut acest plan. Cel care ar putea ști este numai Gen. Stoika Gr. care a citit planul.

De aceasta ar mai putea ști — probabil — Col. Stoika Stef. care după normele partidului a înființat cercul profesional militar și era prim vice președinte al organizației.

Normal acest plan, adică de organizare a armatei trebuia dat Gen. Negrei și acesta organizației politice a Capitalei.

Menționez că până la alegerile din 19 Noembrie 1946 noi nu mai ne-am organizat, iar cercul de conferințe au început

Lt. Col. Spătărescu

prin luna Februarie 1947.

Conferința ținută de Col Stoika Stef. a fost intitulată organizarea armatei. Data precisă când a ținut-o nu o știu.
Conferința a fost predată scrisă Generalului Negrei.—

Nu-mi amintesc să fi auzit despre întocmirea unui plan de organizare al armatei și dacă cumva s'a făcut aceasta, probabil s'a făcut într'un cerc restrâns și natural după normele date de partid.

Conferința Col. Stoika Stef. conținea și cam următoarele puncte:

1. Efectivul în recruți fiind mai mare decât efectivul fixat prin tratatul de pace, trebuia instruit în întregime și arătat modalitățile cum se poate obține acest lucru.—

2. Trecerea ofițerilor și subofițerilor necombatanți la M. Finanțelor, la M. Sănătății și cei de grăniceri și jandarmi la M. Interne.—

3. Modalități de recrutare a ofițerilor și subofițerilor.—

4. Notarea și înaintarea în grad a lor.

Altceva nu-mi amintesc, însă Col. Staenescu C. care era secretarul cercului profesional militar poate avea documentul sau la Dl. General Negrei Gabriel.

Conferința d-lui Col Stoika Stef. a fost apreciată de Dl I. Mihalache ca foarte bună, lăsând impresia că este pe linia dată de partid.

Lt. Col D. Stătescu

31

Nu știu dacă Dl Penescu a asistat la vre-o conferință, deoarece în ultimul timp - de la 1 Martie 1947 - nu aveam o frecvență regulată.-

Nu-mi reamintesc dacă Dl Col Stoika Stef. a fost în ședință când Gen. Stoika Pr. a citit planul de organizare al armatei.-

In ziua de 19 Noembrie 1947 un grup de 10 membri din partid au fost desemnați să asiste la centrul de colectare al alegerilor aflat la locuința Dlui Serdici. Dl Penescu a solicitat maiorului Fetecău 6 membri dintre ofiterii deblocați cari să vină în uniformă ca să însoțească pe Dl Maniu în ziua alegerilor. Dintr'un exces de zel, maiorul Fetecău, în loc de 6 membri a întocmit o listă de 10 membri.- Printre acești 10 membri am fost și eu. Nu am însoțit pe Dl Maniu nicăeri. Am stat toată ziua în sufragerie, jucând table. La dejun am fost rugat de Dl Gen. Barbu și I. Mihalache să cumpăr de ale mâncării, întrucât gazda nu preparase nimic.-

Aceasta este declarația pe care o dau și o semnez.

Lt Col. Sfatescu

7 Septembrie 1947

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt. col. in retragere D. STATESCU cu domiciliul in Bucuresti, str. Moise Nicoară nr.37 , de ani 51,declar in continuare următoarele :

Organizaţia profesională militară a luat fiinţă din iniţiativa Col. Stoika Stefan, având directive dela partid,de unde primeam dispoziţii.-

xxxxxxxx Generalul Negrei Gabriel a fost preşedintele organizaţiei,care s'a considerat preşedinte pe ţară,până la venirea lui I Mihalache,care in sedinţă publică, a stabilit că xxxxxxx generalul Negrei Gabriel este preşedinte numai pe Capitală,pe ţară urmând a fi numit ca preşedinte un alt general.-Ulterior am aflat că cel indicat era gen. Gheorghieş Al.- După declaraţiile generalului Negrei Gabriel.-

La început au fost numai câţiva membri dintre xxxx pensionari militari,iar ulterior ficare a căutat să adugă în organizaţie şi să câştige noi membri,astfel că îmi amintesc că la un moment dat-la adunarea pentru alegerea comitetului de conducere-erau aproximativ 8o membri.-

Stiu că propaganda se făcea prin recomandarea de către doi membri vechi a unui aderent.-

Recunosc că I. Mihalache la conferinţa ţinută cu noi a dat dispoziţiuni ca intreaga activitate a noastră să se facă pe teren.-

Eu am înţeles prin această directivă să actuvăm în cadrul circumscripţiilor pentru câştigarea a cât mai mulţi aderenţi.-

Nu cunosc dacă s'au câştigat noi aderenţi, insă eu personal nu am adus niciunul.-

./.

Generalul Negrei dorea să ia conducerea organizaţiilor profesionale militare pe intreaga ţară, iar pe dealtă parte aceeaş organizaţiei umbla să o ia generalul Gheorghieş Al, care mi-a mărturisit că a dat Dlui I Mihalache un plan ce conţinea vederile sale în această organizare.- Nu ştiu dacă acest plan i-a fost sau nu cerut de I Mihalache.-

De directivele şi ordinele ce se dădeau de la partid pentru această organizaţie nu puteam şti decât generalul Negrei Gavriel şi col. Stoika Stefan.-

Biroul de informaţii şi documentare al acestei organizaţii era compus din :

General Diculescu

Colonel Contes

Colonel Dumitrescu C.-

Maior Fetecău şi încă câţiva al căror nume îmi scapă.- Directivele în legătură vu acest resort, cred că sunt singurii care le pot da.-

Aceasta este declaraţia pe care o dau de bună voe nesilit de nimeni pe care o semnez.-

/ss/ Lt. col. D. Stătescu

9 Septembrie 1947.-

p. conf.

493

9 Sept 1947
Dată în fața
noastră –
cumn. Sef

Declaratie

Subsemnatul Lt. Col. în Retragere D. Statescu, cu domiciliul în București, Str. Moș Nicoară Nr 37, de ani 57, declar în continuare următoarele:

Organizația profesională militară a luat ființă din inițiativa Col. Stoika Stefan, având directive de la partid, și unde primea dispoziții.

Generalul Negrei Gabriel a fost președintele organizației, care s'a considerat președinte pe țară, până la venirea lui I. Mihalache, care în ședință publică a stabilit că Generalul Negrei Gabriel este președinte numai pe capitală, pe țară urmând a fi numit ca președinte un alt general. Ulterior am aflat că cel indicat era gen. Gheorghiu Al. – după declarațiile Gen. Negrei Gabriel.

La început au fost numai câțiva membri dintre pensionari militari, iar ulterior fiecare a căutat să aducă în organizație și să câștige noui membri, astfel că îmi amintesc că la un moment dat – la adunarea pentru alegerea comitetului de conducere – erau aproximativ 80 membri.–

Știu că propaganda se făcea prin recomandarea de către doi membri vechi a unui aderent.

Recunosc că I. Mihalache la conferința ținută cu noi a dat dispozițiuni ca întreaga activitate a noastră să se facă pe teren.–

Eu am înțeles prin această directivă să activăm în cadrul circumscripțiilor pentru câștigarea a cât mai mulți aderenți.

Lt.-Col. Statescu

Nu cunosc dacă s'au câștigat noi aderenți; însă eu personal nu am adus niciunul.

Gen. Negrei Gabriel dorea să ia conducerea organizațiilor profesionale militare pe întreaga țară, iar pe de altă parte aceeaș organizație umbla să o ia Gen. Gheorghiu Al., care mi-a mărturisit că a dat d-lui I. Mihalache un plan ce conținea vederile sale în această organizare. – Nu știu dacă acest plan i-a fost sau nu cerut de I. Mihalache. –

De directivele și ordinele ce se dădeau de la partid pentru această organizație nu puteau ști decât Gen. Negrei Gabriel și Col. Stoika Stefan.

Biuroul de informații și documentare al acestei organizații era compus din:

Gen. Diculescu
Col. Cantea
Col. Dumitrescu C.
maior Fetecău și încă câțiva al căror nume îmi scapă. – Directivele în legătură cu acest resort, cred că sunt singurii cari pot să le dea. –

Aceasta este declarația pe care o dau de bună voe nesilit de nimeni și pe care o semnez.

Lt. Col. [signature]

9 Septembrie 1947.

DECLARATIE

Subsemnatul lt. col. in retragere D. STATESCU cu dumociliul in Bucuresti,str. Moise Nicoară nr. 37,declar in continuare următoarele :

Recunosc că prin mijlocirea col. STOIKA pe când era secretar general la Subsecretariatul Inzestrării Armatei,am furnizat căciului și cojoacele pentru armată.

In cariera mea am stat in Minister aproape 9 ani. Cu această ocazie am cunoscut și cunosc aproape 1/2 din ofițerii cari au trecut prin minister.

Dintre toți nu am păstrat legături decât cu 2 ofițeri generalul LUPESCU C. și generalul VLADESCU AUGUST.

In ultimul timp prin directiva dată de I MIHALACHE la conferința / activare pe teren/ se căuta să avem câți mai mulți membri.

Eu eram seful organizației militare al sect. IINegru numit de Dl gen. NEGREI GABRIEL in urmă recomandării Dlui col. STOIKA STEFAN.

Venirea la putere a P.N.T. depindea de conjuctura politică.

Aceasta este declarația pe care o dau si semnez.

/ss/ lt. col. STATESCU D.

p. conf. [signature]

14 Sept 1947
Dată în fața noastră
[illegible]

495

Declarație

Subsemnatul Lt. Col. în Retragere Gh. Stătescu cu domiciliul în Bucureşti, Str. Moise Nicoară Nr 37, declar în continuare următoarele:

Recunosc că prin mijlocirea Col. Stoika pe când era secretar general la Subsecretariatul Înzestrării armatei, am furnizat căciuli și cojoace pentru armată.–

În cariera mea am stat în Minister aproape 9 ani.– Cu această ocazie am cunoscut și cunosc aproape ½ din ofițerii cari au trecut prin minister.

Dintre toți mi-am păstrat legături decât cu 2 ofițeri: Generalul Lupescu C. și Generalul Vlădescu August.

În ultimul timp prin directiva dată de I. Mihalache la conferință (activare pe teren) se căuta să avem cât mai mulți membri.

Eu eram șeful organizației militare al Sect. II Negru numit de Dl Gen. Negrei Gabriel în urma recomandării Dlui Col. Stoika Ștef.–

Venirea la putere a P.N.Ț. depindea de conjunctura politică.

Aceasta este declarația pe care o dau și semnez

Lt Col Stătescu

17 Sept.

457 496

D E C L A R A T I E

496

Subsemnatul Lt.Col.în retr. D. STATESCU, în continuarea celor declarate precizez următoarele:

1.- Incă din luna Decembrie 1946 organizaţia militară a P.N.T. a primit dispoziţiuni să treacă la activitate în teren, când mi s'a spus de Generalul Negru Gabril şi ulterior de Dl. I.Mihalache că numai astfel se va putea obţine eventuale recompense, în caz de guvernare.-

Mie personal mi s'a încredinţat şefia organizaţiei militare a sect.II.Negru; în afară de aceea de casier general.-

2.- Am dat curs acestei dispoziţiuni şi m'am prezentat Dlui Cezar Simionescu, şeful politic al sectorului, întrucât în această privinţa organizaţia militară activa în teren sub conducerea şefului politic.-

In sectorul meu, aveam după registrul de evidenţă un număr de 47 ofiţeri, subofiţeri şi maeştri militari, în afară acei care existau ca membri ai partidului în circumscripţiile respective şi care nu erau înscrişi în organizaţia militară.-

3.- Am luat parte la 4 şedinţe, ultima fiind aproximativ la o săptămână după Paşte şi din discuţiile avute cu Dl.Cezar Simionescu, rezulta precis că P.N.T. urmărea o verificare şi regrupare a forţelor politice pe circumscripţii.-

De aceea s'a hotărât încadrarea circumscripţiilor şi cu ofiţerii respectivi, care trebuiau să activeze în sensul de a câştiga noi aderenţi printre cunoscuţii şi camarazii lor. Propaganda se făcea de la om la om, iar mijloacele erau acele obişnuite de partid şi promisiuni făcute tuturor elementelor nemulţumite.-

4.- Din discuţiunile avute cu camarazii din

E.F.

..//..

organizaţia militară rezultă că partidul conta pe sprijin din afară şi pe anumită conjuctură politică pentru schimbarea guvernului şi venirea la putere.-

Nu mi-am dat seama la început că prin activarea în teren se urmărea organizarea maselor pentru acţiune de forţă, însă în urma conferinţei Col.Stoika Stefan urmată de acea a Dlui I.Mihalache, din Aprilie 1947, am înţeles în special din îndemnul Dlui I.Mihalache, care se referea la armă şi raniţă în casa fiecărui om, că se urmărea acest lucru la momentul oportun.

Am cunoştinţa şi despre planul de organizare a armatei redactat de Generalul Stoika Gr. însă nu ştiu ce destinaţie i s'a dat.-

5.- Cu privire la ascunderea arhivei organizaţiei militare am aflat de la Generalul Gheorghieş Al. după arestare că această dispoziţiune a fost dată de Dl.I.Mihalache,- prin Generalul Gheorghieş Al., Generalului Negrei Gabriel.-

Este adevărat că în momentul în care Generalul Gheorghieş i-a comunicat acest lucru Generalului Negrei mă aflam la sediul ofiţerilor de rezervă împreună cu Col.Spiridoneanu, dar nu am auzit şi nici nu am primit dispoziţiuni să execut acest lucru (ascunderea arhivei), ştiu însă că Col.Spiridoneanu a primit de la Generalul Negrei Gabriel dispoziţiunea că adunarea ce urma să aibă loc în acea zi la sediu să se amâne.-

Nu ştiu cine a ascuns arhiva, care era în păstrarea : o parte la Gen.Negrei, acasă, o parte la sediul din Str.Clemenceau Nr.9, iar o parte la Col.Stoenescu C. din Bdrul Mărăşeşti. Personal nu păstram vre-o parte din arhivă, în afară de suma de lei 5.000.000 daţi mie pentru fondul de asistenţă de către Dl.Col.Stoika Stef.

6.- Sunt membru al P.N.T. din toamna anului 1946, recrutat de Dl.Gen.Negrei, al cărui aghiotant am fost, din care cauză mi-a şi dat atribuţiuni mai însemnate.-

In alegeri am făcut parte din rezerva gărzii de ofiţeri afectaţi Dlui Maniu şi am stat la locuinţa Dlui Serdici.-

7.- In urma faptelor sus menţionate şi a tenta-

..//..

tivei de fugă în străinătate a grupului I. Mihalache mi-am dat seama că în anul 1947 P.N.T. a dus o activitate subversivă şi ilegală la care eu în mod conştient nu am luat parte ; activitate care a culminat cu o adevărată trădare, tinzând să deslănţue în ţară turburări grave, pentru a da ocazie la intervenţiuni străine, în vederea schimbării regimului.

De toate acestea mă desolidarizez.-

17 IX 947

ss.Lt.Col.ss.D.Stătescu

p.conf.
[signature]

17 Sept 1947
Dată în fața noastră
Anchetator șef
[signature]

Declarație

Subsemnatul Lt. Col. în Rez. D. Ghățescu(?) în continuarea celor declarate precizez următoarele:

1. Încă din luna decembrie 1946 organizația militară a P.N.Ț. a primit dispozițiuni să treacă la activitate în teren, când mi s-a spus de Generalul Negrei Gabriel și ulterior de Dr. I. Mihalache că numai astfel se va putea obține eventuale recompense în caz de guvernare.

Mie personal mi s-a încredințat șefia organizației militare a Sect. II Negru, în afară de aceea de casier general.

2. Am dat curs acestei dispozițiuni și m-am prezentat d-lui Cezar Simionescu, șeful politic al sectorului, întrucât în această perioadă organizația militară activa în teren sub conducerea șefului politic.

În sectorul meu, aveam după registrul de evidență un număr de 47 ofițeri, subofițeri și maiștri militari, în afară de cei care existau ca membri ai partidului în circumscripțiile respective și care nu erau înscriși în organizația militară.

3. Am luat parte la 4 ședințe, ultima fiind aproximativ la o săptămână după Paște, și din discuțiile avute cu Dr. Cezar Simionescu,

17.IX.947 Lt. Col. [signature]

rezulta precis că P.N.Ţ. urmărea
o verificare şi regrupare a forţelor politice
pe circumscripţii.- circumscripţiilor
De aceea s'a hotărât încadrarea ofiţerilor
şi cu ofiţerii respectivi, care trebuiau să
activeze în sensul de a câştiga noi aderenţi
printre cunoscuţii şi camarazii lor. Propaganda
se făcea de la om la om, iar mijloacele
erau acele obişnuite de partid şi promisiuni
făcute tuturor elementelor nemulţumite.
4. Din discuţiunile avute cu camarazii
din organizaţia militară rezulta că partidul conta
pe sprijin din afară şi pe anumită conjunc-
tură politică pentru schimbarea guvernului
şi venirea la putere.
Nu mi-am dat seama la început că
prin activarea în teren se urmărea o orga-
nizare a maselor pentru acţiune de forţă,
însă în urma conferinţei Col. Stoica St.
urmată de aceea a Dlui I. Mihalache,
din aprilie 1947, am înţeles în special
din îndemnul Dlui I. Mihalache, care se
referea la armă şi ranită în casa fiecărui
om, că se urmărea acest lucru la momentul
oportun.-
Am cunoştinţă şi despre planul de organizare
a armatei redactat de generalul Stoica Gr. nu
ştiu ce destinaţie i s'a dat.
5. Cu privire la ascunderea arhivei
organizaţiei militare am aflat de la generalul
Gheorghiu Al. după arestare că această dispo-
ziţiune a fost dată de Dl I. Mihalache

Lt. Col. [illegible]

461 500

500

prin Generalul Gheorghiu Al., generalului Negrei Gabriel.—

Este adevărat că în momentul în care generalul Gheorghiu i-a comunicat acest lucru generalului Negrei mă aflam la sediul ofiterilor de rezervă împreună cu Col. Spiridoneanu, dar nu am auzit și nici nu am primit dispozițiuni să execut acest lucru (ascunderea arhivei), știu însă că Col. Spiridoneanu a primit de la Gen. Negrei Gabriel dispozițiunea că adunarea ce urma să aibă loc în acea zi, la sediu să se amâne.—

Nu știu cine a ascuns arhiva, care era în păstrarea: o parte la Gen. Negrei, acasă, o parte la sediul din str. Clemenceau N-9, iar o parte la Col. Stoenescu C. din ~~str.~~ B-dul Mărășești. Personal nu păstram vre-o parte din arhivă, în afară de suma de lei 5.000.000 dați mie pentru fondul de asistență de către Dl Col Stoika Ștef.

6. Sunt membru al P.N.T din toamna anului 1945, recrutat de Dl Gen. Negrei, al cărui aghiotant am fost, din care cauză mi-a și dat atribuțiuni mai însemnate.—

La alegeri am făcut parte din rezerva gărzii de ofiteri afectați Dlui Maniu și am stat la locuința Dlui Seidici.—

7. In urma faptelor sus menționate și a tentativei de fugă în străinătate a grupului I. Mihalache mi-am dat seama că ~~str~~ în anul ~~1946~~ 1947 P.N.T. a dus o activitate subversivă și ilegală la care eu în mod conștient nu am luat parte, activitate care a culminat cu o adevărată trădare, tinzând să deslănțuie în țară tulburări grave, pentru a da ocazia la intervențiuni străine, în vederea schimbării regimului.—

De toate acestea mă desolidarizez.—

Lt. Col. [illegible] 17-Sept 1947

462 501

501

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Lt. col. D. STATESCU cu domiciliul în Bucureşti, str. Moise Nicoară nr. 37, de ani 51, declar în continuare următoarele :

Cunosc pe Slt. WALTER PAUL de când ţinea cronica externă în şedinţele noastre, atunci când col. Dumitrescu lipsea.-

Din toţi membrii organizaţiei militare nu am avut contact mai intim decât cu col. Spiridoneanu Ernest şi în fiecare seară de şedinţă plecam împreună cu el şi cu col. Steenescu C.-

Este adevărat că am observat că în conferinţa ţinută de I Mihalache la cercul profesional al nostru un îndemn de acţiune în teren în folosul partidului în sensul că şefii de circumscripţii să câştige şi să cunoască ce fel de oamni sunt.-

In urma acestui fapt m'a determinat să atrag atenţia col. Steenescu şi Spiridoneanu deducând cu toţi că se depăşesc atribuţiunile noastre de organizaţie profesională.-

Stiu că planul deorganizare al armatei a fost adus si citit de comisia de organizare de gl. Stoika Grigore. Nu-mi amintesc care a fost , dar eram şi eu de faţă.-

Aceasta declar susţin şi semnez propriu.-

/ss/ lt. col. Stătescu

2o Septembrie 1947.-

Menţionez că Dl. I Mihalache la conferinţa pe care a ţinut-o col. Stoika St. după ce a făcut recomandare a fiecare cetăţean să aibă arma şi raniţa la sfârşitul conferinţei a recomandat să trecem în teren pentru activitate.-

Aceasta declar şi semnez.-

p. conf. [signature] /ss/ Lt. col. Stătescu,

502

502

20 Sept 1947
Dată în fața
noastră [illegible]

Declarație

Subsemnatul Lt. Col. D. Stătescu cu domiciliul în București, Str. Moșie Ușoară N-37, de ani 57, declar în continuare următoarele:

Cunosc pe Slt Valter Paul de când ținea cronica externă în ședințele de noastre, atunci când Col. Dumitrescu lipsea.

Din toți membrii organizației militare nu am avut contact mai intim decât cu Col. Spiridoneanu Ernest și în fiecare seară de ședință plecam împreună cu el și cu Col. Stoenescu C.

Este adevărat că am observat că în conferința ținută de I. Mihalache la cercul profesional al nostru nu îndemna de acțiune în teren în folosul partidului în sensul ca șefii de circumscripții să își cunoască membri și să cunoască ce fel de oameni sunt.

La urma acestui fapt m'a determinat să ~~atrag~~ atenția Col. Stoenescu și Spiridoneanu ~~[illegible]~~ dedicaim cu toți că se depășesc atribuțiile

Lt Col Stătescu

noastre de organizație profesională.

Știu că planul de organizare al armatei a fost adus și citit în comisia de organizare de Gl Stoika Grigore. — Nu-mi amintesc cine a fost dar eram și eu de față. —

Această declar susțin și semnez propriu

Lt Col [illegible]

20 Septembrie 1947.

Menționez că Dl S. Mihalache la conferința pe care a ținut-o Col Stoika St., după ce a făcut recomandarea ca fiecare cetățean să aibă armă și rănița, la sfârșitul conferinței a recomandat să trecem în teren pentru activitate.

Aceasta declar și semnez

Lt Col [illegible]

503

503

EXTRAS DIN DECLARATIILE DATE DE MINE SI ANUME

LT. COL. IN RETRAGERE STATESCU DUMITRU.-

Subsemnatul Lt. Col. în retragere D. STATESCU de ani 51 căsătorit, fără copii, domiciliat în București str. Moise Niceară nr. 37 declar prin prezenta că în declarațiile ce am dat până în prezent sunt cuprinse și următoarele extrase:

In declaratia din 9 August 1947 :

Sunt membru al P.N.T-ului din toamna anului 1945. Nu-mi amintesc precis luna în urma propuneri Dlui general NEGREI GABRIEL,, cu rugămintea de a face parte din Cercul Militar al partidului care ființa deja la acea dată.-

In cadrul partidului nu am ocupat nici-o funcțiune însă mai târziu în cadrul cercului profesional militar am fost numit șef al organizației respective din sectorul II negru / secția militară / și casier general al comitetului pe țară, care a încetat în momentul când I MIHALACHE participând la una din ședințele noastre profesionale a hotărât ca întregul comitet să se ocupe numai de organizarea pe capitală, urmând ca organizarea pe țară să se facă mai târziu sub conducerea unui președinte numit de dl. MANIU.-

Din declaratia 9 Septembrie 1947

Generalul NEGREI GABIEL a fost președintele organizației care s'a considerat președinte pe țară până la venirea lui MIHALACHE, care în ședință publică a stabilit că generalul NEGREI GABRIEL este președinte numai pe capitală, pe țară urmând a fi numit ca președinte alt general.-

Ulterior am aflat că cel indicat era generalul Gheorghieș Alexandru după declarația generalului NEGREI GABRIEL.

(46)

504

504

Din declaraţia 9 August 1947

Am mai fost membru în comisia de organizare şi rugat să fac parte în calitate de casier general şi la şedinţele comitetuluinde conducere.

Din declaraţia din 2o Septembrie 1947

Stiu că planul de organizare al armatei a fost adus si citit în comisia de organizare de generalul Stoika Grigore. Nu-mi amintesc cine a fost dar eram şi eu de faţă.-

Din declaraţia din 9 August 1947

Am cunoscut pe dnii Maniu şi Mihalache în casa DLUI SERDICI în ziua de 19 Noembrie 1946 cu ocazia alegerilor, când am făcut parte dintr'un grup de ofiţeri chemaţ în casa dlui Serdici, rumând ca o parte dintre noi să însoţească pe dl. MANIU la secţia de votare.-

Din declaraţia 9 Septembrie 1947.-

Stiu că propaganda se făcea prin recomandarea de către doi membrii vechi a unui aderent.-

Din declaraţia 2o Septembrie 1947

Este adevărat că am observat in conferinţa ţinută de I Mihalache la cercul profesional al nostru, un îndemn de acţiune în teren în folosul partidului, în sensul ca şefii de circunscripţii să câştige membri şi să cunoască ce fel de oameni sunt .

Din declaraţia din 9 August 1947.-

Scopul cercului profesional militar era să pregătească legile militare necesare într'o eventuală guvernare şi să ţină la curent starea de spirit din armată în scop de a şti în ce măsura va putea partidul să conteze pe armată în momentul necesar.

Venirea la putere sau momentul necesar era considerat şi sperat prin ajutorul ce ar fi venit din afara ţării.

Ajutorul din afara ţării partidul spera să-l obţină prin protestele şi memoriile adresate marilor puteri relaţii ce le deţin dela şedinţele de sector II negru prezidate de Cezar Simionescu.-

./.

466 505 505

Din declaraţia 2 Septembrie 1947

Sedinţele noastre au fost vizitate de dl. profesor Constantinescu vice preşedintele organizaţiei capitalei a P.N.T. şi de dl. I Mihalache.-

In programul conferinţelor dl. col. Steika Stefan şi-a ales ca obiect organizarea armatei în cazul când partidul ar fi venit la putere, având-se în vedere efectivul fixat prin tratatul de pace şi efectivul fiecărui contigent.-

Pentru demonstrarea părerilor desle a ales Germania din 1918.

Din declaraţia 7 Septembrie 1947

Conferinţa de organizare armatei a fost ţinută de col. Steika Stefan în sedinţă publică a cercului profesional militar şi repetată în prezenta dlui I Mihalache la altă dată.-

Din declaraţia 4 Septembrie 1947

Conferinţa col. Steika Stefan conţinea cam următoarele puncte :

1.- Efectivul în recruţi, fiind mai mare decât efectivul fixat în tratatul de pace, trebuia instruit în întregime şi arătau modalităţiile cum se poate obţine acest lucru.-

2.- Trecerea ofiţerilor si subofiţerilor de combatanţi la Ministerul Finanţelor, la Ministerul Sănătăţii şi cei de grăniceri şi jandarmi la M. AF. Interne.-

3.- Modalităţiile de recrutare ale ofiţerilor şi subofiţerilor.

4.- Notarea şi înaintarea în grad a lor.-

Din declaraţia 7 Septembrie 1947

Dl. I Mihalache după ascultarea conferinţei a mulţumit conferenţialului şi a întărit spusele lui precizând că doreşte ca fiecare cetăţean să aibă în casa arma şi raniţa pentru a fi complet echipat când ţara va avea nevoie de el, după sistemul elveţian.-

Din declaraţia din 2e Septembrie 1947

Menţionez că dl. I Mihalache la conferinţa pe care a ţinut-o col. Steika Stefan, după ce a făcut

./.

recomandarea ca fiecare cetăţean să aibă arma şi raniţ
la sfârşitul Conferinţei a recomandat să trecem în ter
pentru activitate.-

Din declaraţia din 9 Septembrie 1947

Recunosc că I Mihalache la conferinţa ţinută
noi a dat dispoziţiuni ca întreaga activitate a noastră
să se facă în teren.-

Din celaraţia din 17 Septembrie 1947.-

Incă din luna Decembrie 1946, organizaţia mili
tară a primit dispoziţiuni să treacă la activitate în
teren, când ni s'a spus de generalul Negrei Gabriel şi
ulterior de I Mihalache, că numai astfel se vor putea ob-
ţine eventuale recompense în caz de guvernare.-

Mie personal mi s'a încredinţat şefia organi
zaţiei militare a sect. II negru, în afară de aceea de
casier general.-

Am dat curs acestei dispoziţiuni şi M'am pre
zentat Dlui Cezar Simionescu seful politic al sectorului
intrucât în această privinţă organizaţia milliliteră acti
va în teren sub conducerea şefului politic.-

In sectorul meu aveam după registrul de evi-
denţa un număr de 47 ofiţeri, subofiţeri şi maistri milita
ri, în afară de cei care existau ca membri ai partidului
în circunscripţiile respective şi care nu erau înscrişi
în organizaţia militară ?

Am luat parte la 4 şedinţe ultima fiind la
aproximativ la o săptămână după Paşte şi din discuţile
avute cu Cezar Simionescu rezultă precis că P.N.T. urmăre
o verificare şi regrupare a forţelor politice pe circuns-
cripţii.- De aceea s'a hotărât încadrarea circunscripţii]
şi cu ofiţerii respectivi care trebuiau să activeze în
sensul de a câştiga noi aderenţi printre cunoscuţii şi
camarazii lor.- Propaganda se făcea dela om la om, iar
mijloacele erau acelea obişnuite de partid şi promisiuni
făcute tuturor elementelor nemulţumite.-

Din discuţiunile avute cu camarazii din or-
ganizaţia militară, rezultă că partidul contra pe sprij
din afară şi pe anumită conjuctură politică pentru schi
barea guvernului şi venirea la putere.-

./.

Nu mi-am dat seama la inceput că prin activarea în teren se urmărea organizarea maselor pentru acțiune de forță, însă în urma conferinței Col. Steika Stefan urmată de aceea a Dlui I Mihalache din Aprilie 1947, am înțeles în special, din îndemnul Dlui I. Mihalache, care se referea la armă şi raniță în casa fiecărui om şi că se urmărea acest lucru la momentul oportun .

Am cunoştință şi de planul de organizare al armatei, redactat de generalul Steika Grigore, însă nu ştiu ce destinație i s'a dat.-

Cu privire la ascunderea arhivei organizației militare, am aflat dela Generalul Gheorghieş Alex. după arestare, că această dispozițiune a fost dată de I Mihalache, prin generalul Ghreghieş Alex, generalul Negrei Gabriel.-

Este adevărat că în momentul în care generalul Gheorghieş comunica acest lucru generalului Negrei, mă aflam la sediul ofițerilor de rezervă împreună cu col. Spiridoneanu, dar nu am auzit , dar nici nu am primit dispozițiuni să execut acest lucru/ ascunderea arhivei/ Stiu că col. Spiridineanu a primit dela generalul Negrei Gabriel dispozițiunea ca adunarea ce trebuia să aibă loc în acea zi la sediu să se amâne. Nu ştim cine a ascuns arhiva, care era o parte la generalul Negrei acasă, o parte la sediul din str. Clemenceau nr. 9, iar o parte la col. Stoenescu C din Bdul Mărăşeşti. Personal nu păstram vre'o parte din arhivă, in afară de suma de lei 5.000.000 dati mie pentru xxxxxx fondul de asistență de col. Steika Stefan.-

Din declarația din 9 Septembrie 1947

Generalul Negrei Gabriel dorea să ia conducerea organizațiilor profesionale pe întreaga țară, iar pe de altă parte aceeaş organizație umbla să o ia generalul Gheorghiel Alex. care mi-a mărturisit că a dat Dlui Mihalache, un plan ce conținea vederile sale în această organizare .-

Din declarația din 2 Septembrie 1947

După sărbători, s'a organizat un ciclu de conferințe, prima a Dlui Col. Steika Stefan.-

./.

Au mai vorbit :

- General Zorzor despre legea debleoării şi
- col. Cantea despre armare şi dezarmare,restul programului cu acelaş continut primiri de noi adeziuni şi conferinţa de ştiri externe xix a col. Dumitrescu, care în loc să facă o înşirare de ştiri culese prin radio,le comenta ataşându-se cu păreri personale în special la adresa U.R.S.S.-

Cu aproximativ 2-3 săptămâni înainte de a încerca să fugă din ţară, I Mihalache, a ţinut o cuvântare la sediul de asistenţă / nu-l cunosc/ şi a cerut să se dea de fiecare sector 150 milioane lei ceace venea 600.000.0000 lei lunar,iar Veniamin ar fi solicitat dela membrii un ajutor cât mai mare,sâunând că cheltuiesc 80 milioane zilnic.-

Că I Mihalache a cerut 150 milioane lunar de sector ştiu,dela şefa secţiei femenine a circ. 12 P.N.T. a cărui nume îmi scapă şi dela Dna Cireşeanu din circ.15 P.N.T.-

Că Veniamin a spus că au nevoie de 80 milioane zilnic ştiu dela generalul Negrei şi col. Steika Stefan care mi-a trimis la dl. Teodoru în str. Vasile Lascăr 116 de unde am luat carnete pentru 15 milioane lei. Din acestea am dat 5.000.000 Dlui Col. Steika Stefan,iar 10 milioane Dlui General Steika Grigore,care le-a dat la rândul său maiorului Pupa pentru încasare.-

Pentru circa 15 a P.N.T. am primit dela col. Steika Stefan 5.000.000 lei. Am mai distribuit aproximativ 10 1.300000 .-

Acestea sunt extrasele inteemite din declaraţiile ce am dat eu de bună voe cu ocazia cercetărilor.-

/ss/ xx lt. col. STATESCU D.

22 Septembrie 1947.-

p. conf. [signature]

509

470

509

21 Sept. 1947
Dată în fața
noastră
[illegible]

Extras din declarațiile
date de mine și anume
Lt. Col. în Rez. Statescu D.

Subsemnatul Lt Col. în Rez. D. Statescu, de ani 57, căsătorit, fără copii, domiciliat în București, Str. Moise Nicoară N. 37, declar prin prezenta că în declarațiile ce am dat până în prezent sunt cuprinse și următoarele extrase:

In declarația din 9 August 1947:
Sunt membru al P.N.T. din toamna anului 1945.
Nu-mi amintesc precis luna, în urma propunerii d-lui Gen. Negrei Gabriel, cu rugămintea de a face parte din cercul militar al partidului, care ființa deja la acea dată.
In cadrul partidului nu am ocupat nici o funcție, însă mai târziu, în cadrul cercului profesional militar, am fost numit șef al organizației respective din Sect. II Negru (secția militară) și casier general al comitetului pe țară, care a încetat în momentul când Dl. I. Mihalache, participând la una din ședințele noastre profesionale, a hotărât ca întregul comitet să se ocupe numai de organizarea pe capitală, rămând ca organizarea pe țară să se facă mai târziu sub conducerea unui președinte numit de Dl Maniu.
Din declarația 9 Sept. 1947:
Generalul Negrei Gabriel a fost președintele organizației, care s'a considerat președinte pe țară, până la venirea lui I. Mihalache, care în ședința publică a

Lt. Col. Statescu

a stabilit că Generalul Negrei Gabriel este președinte numai pe capitală, pe țară urmând a fi numit ca președinte, alt general. Ulterior am aflat că cel indicat era Gen. Gheorghiu Alex., după declarația Gen. Negrei Gabriel.

Din declarația 9 August 1947:

Am mai fost membru în comisia de organizare și rugat să fac parte în calitate de casier general și la ședințele comitetului de conducere.

Din declarația din 20 Sept. 1947:

Știu că planul de organizare al armatei a fost adus și citit din comisia de organizare de Gen. Stoika Grigore. Nu-mi amintesc cine a fost, dar eram și eu de față.

Din declarația din 9 August 1947:

Am cunoscut pe Dnii Maniu și Mihalache în casa Dlui Serdici în ajunul de 19 Noembrie 1946 cu ocazia alegerilor, când am făcut parte dintr-un grup de ofițeri chemați în casa Dlui Serdici, urmând ca o parte dintre noi să însoțească pe Dl Maniu la secția de votare.

Din declarația 9 Sept. 1947:

Știu că propaganda se făcea prin recomandarea de către toți membrii vechi a unui aderent.

Din 20 Sept. 1947

Este adevărat că am observat că în conferința ținută de I. Mihalache la cercul profesional al nostru, un îndemn de acțiune în teren în folosul partidului în sensul ca șefii de circumscripții să-și înregistreze membri și să cunoască ce fel de oameni sunt.

Lt. Col. [signature]

Mie personal mi s'a încredințat șefia
organizației militare a sect. II Negru, în afară de
aceea de casier general.

Am dat curs acestei dispozițiuni și m'am
prezentat Dlui Cezar Simionescu șeful politic al
sectorului, întrucât în această privință organizația
militară activa în teren sub conducerea șefului
politic.

În sectorul meu aveam după registrul de evidență
un număr de 47 ofițeri, subofițeri și maiștri mili-
tari, în afară de acei care existau ca membri ai
partidului în circumscripțiile respective și care nu
erau înscriși în organizația militară.—

Am luat parte la 4 ședințe
la aproximativ ~~[illegible]~~ la o săptămână ultima fiind
din ședințele avute cu Cezar Simionescu după Paște și
precis că P.N.T. urmărea o verificare și regrupare rezultă
a forțelor politice pe circumscripții.— De aceea
s'a hotărât încadrarea circumscripțiilor și cu ofițeri
respectivi care trebuiau să activeze în sensul de a
câștiga noi aderenți printre cunoscuții și camarazii lor,
propaganda se făcea de la om ~~[illegible]~~ la om, iar mijloa-
cele erau acelea obișnuite de partid și promisiuni
făcute ~~tuturor~~ elementelor nemulțumite.

Din discuțiunile avute cu camarazii din orga-
nizația militară, rezultă că partidul conta pe sprijin
din afară și pe anumită conjunctură politică pentru
schimbarea guvernului și venirea la putere.

~~Nu~~ Nu mi-am dat seama la început că prin
activarea în teren pe ~~organiz~~ urmărea organizarea
maselor pentru acțiune de forță, însă în urma
conferinței Col. Stoicki Șef. urmată de aceea a Dlui

Lt Col [illegible]

I. Mihalache din Aprilie 1947, am
înțeles în special din îndemnul Dlui I.
Mihalache, care se referea la armă și ranița
în casa fiecărui om și că se urmărea acest lucru
la momentul oportun.

Am cunoștință și de planul de organizare
al armatei redactat de Gen. Stoika Grigore,
însă nu știu ce destinație i s'a dat.—

Cu privire la ascunderea arhivei organi-
zației militare, am aflat de la Gen. Gheorghiu
Alex., după arestare, că această dispozițiune a
fost dată de I. Mihalache, prin Gen. Gheorghiu
Alex., Generalului Negrei Gabriel.—

Este adevărat că în momentul în care Gen.
Gheorghiu comunica acest lucru Generalului Negrei,
mă aflam la sediul ofițerilor de rezervă împreună
cu Col. Spiridoneanu, dar nu am auzit dar nici
nu am primit dispozițiuni să execut acest lucru
(ascunderea arhivei). Știu însă că Col. Spirido-
neanu a primit de la Gen. Negrei Gabriel dispo-
zițiunea ca adunarea ce trebuia să aibă loc în acea
zi la sediu să se amâne. Nu știu cine a ascuns ar-
hiva, care era o parte la Gen. Negrei acasă, o parte
la sediul din str. Clemenceau No 9, iar o parte la
Col. Stoenescu C. din Bdul Mărășești. Personal nu
păstram vre-o parte din arhivă, în afară de
suma de lei 5.000.000 dați mie pentru fondul
de asistență de Col. Stoika Ștef.—

Din declarația din 9 Sept. 1947.

Generalul Negrei Gabriel dorea să ia conducerea organizațiilor
profesionale pe întreaga țară, iar pe de altă parte

Lt Col [signature]

1 acelaș organizație umbla să o ia Gen. Gheorghiu Al. care mi-a mai spus că a dat Dlui I. Mihalache, un plan ce conținea vederile sale în această organizare.–

Din declarația 2 Sept. 1947:

După sărbători, s'a organizat un ciclu de conferințe, prima a Dlui Col. Stoika Ștef. Au mai vorbit:
– Gen. Jorjor despre legea deblocării și
– Col. Cantea " armare și desarmare, restul programului cu acelaș conținut: primind de noi adeziuni și Conferința de știri externe a Col. Dumitrescu, care în loc să facă o înșiruire de știri culese prin radio, le comenta atacându-se cu păreri personale în special la adresa U.R.S.S.

Cu aproximativ 2-3 săptămâni înainte de a încerca să fugă din țară, I. Mihalache a ținut o cuvântare la sediul de asistență (un-l [illegible]) și a cerut să se dea de fiecare sector 150 milioane lei cele ce vor 600.000.000 lei lunar, iar Veniamin ar fi solicitat de la membri un ajutor cât mai mare, spunând că cheltuiesc 80 milioane folnic.

Că I. Mihalache a cerut 150 mil. lunar de sector știm de la șefa secției femenine a Circ. 12 P.N.T. a cărui nume îmi scapă și de la Dna Giresanu din Circ. 15 P.N.T.

Ca Veniamin a spus că au nevoe de 80 mil. folnic știu de la Gen. Negrei și Col Stoika Ștef. care mi-a trimis la Dna Teodoru în str. V. Lascăr 116 de unde am luat carnete pentru 15 mil. lei. Din acestea am dat 5.000.000 Dlui Col Stoika Ștef., iar 10 mil. Dlui Gen. Stoika Grigore, care le-a dat la rândul său neaso-
Lt. Col. Bracan

rului Pupa pentru încasarea

Pentru grupa 15 a P.N.Ţ. am primit de la col. Stoica Ştef. 5000000 lei. Am mai distribuit aproximativ lei 1.300.000.-

Acestea sunt extrase întocmai din declaraţiile ce am dat eu de bună voe cu ocazia cercetărilor.

Lt.-Col. D. Stătescu

22 Septembrie 1947.

4B 512

512

Din declaratia din 9 August 1947:

Scopul cercului profesional militar era să pregătească legile militare necesare într'o eventuală guvernare și ține la curent starea de spirit din armată în scop de a ști în ce măsură va putea partidul să conteze pe armată în momentul necesar.

Venirea la putere sau momentul necesar era considerat și sperat prin ajutorul ce ar fi venit din afara Țării.

Ajutorul din afara Țării partidul spera să-l obțină prin protestele și memoriile adresate marilor puteri, relații ce le dețin de la ședințele de sector (II Negru) prezidate de Cezar Simionescu.—

Din declaratia 2 Sept. 1947:

Ședințele noastre au fost vizitate de Dl profesor Constantinescu, vice președintele organizației capitalei a P.N.T. și de Dl I. Mihalache.

In programul conferințelor Dl Col. Stoika Ștefan și-a ales ca obiect organizarea armatei, în cazul când partidul ar fi venit la putere, având în vedere efectivul fixat prin tratatul de pace și efectivul fiecărui contingent.— Pentru demonstrarea părerilor sale a ales Germania din 1918.

Din declaratia 7 Sept. 1947:

Conferința de organizarea armatei a fost ținută de Col. Stoika Ștef. în ședință publică a cercului profesional militar și repetată în prezența Dlui I. Mihalache la altă dată.—

Din declaratia 4 Sept. 1947

Conferința Col. Stoika Ștefan conținea cam următoarele puncte:

1. Efectivul în recruți, fiind mai mare decât cel fixat prin tratatul de pace, trebuia instruit în întregi-

Lt Col Stratescu

me și arată modalitățile cum se poate obține acest lucru.-

2. Trecerea ofițerilor și subofițerilor necombatanți la Ministerul Finanțelor, la M. Sănătății și cei de grăniceri și jandarmi la M. Interne.

3. Modalitățile de recrutare ale ofițerilor și subofițerilor.

4. Notarea și înaintarea în grad a lor.

<u>Din declarația 7 Sept. 1947,</u>

...Dl I. Mihalache după ascultarea conferinței a mulțumit conferențiarului și a întărit spusele lui, precizând că dorește ca fiecare cetățean să aibă în casă arma și ranița pentru a fi complet echipat când Țara va avea nevoie de el, după sistemul elvețian.

<u>Din declarația din 20 Sept. 1947,</u>

Menționez că Dl I. Mihalache la conferința pe care a ținut-o Col. Stoika Ștef., după ce a făcut recomandarea ca fiecare cetățean să aibă arma și raniță, la sfârșitul conferinței a recomandat să trecem în teren pentru activitate.

<u>Din declarația din 9 Sept. 1947:</u>

Reamintesc că I. Mihalache la conferința ținută cu noi a dat dispozițiuni ca întreaga activitate a noastră să se facă în teren.

<u>Din declarația din 17 Sept. 1947,</u>

Încă din luna ~~Sept.~~ decembrie 1946, organizația militară a primit dispozițiuni să treacă la activitate în teren, când mi s'a spus de Gen. Negrei Gabriel și ulterior de I. Mihalache, că numai astfel se vor putea obține eventuale recompense în caz de guvernare.

Lt Col [signature]

513

COPIA DEPE PLANUL GENERAL DE ORGANIZARE AL ARMATEI GASIT IN ARHIVA C.P.M. AL P.N.T.

471 . 574

PLANUL GENERAL DE ORGANIZARE AL ARMATEI

514

I.-Unitățile operative.-

In cazul când Germanii/sunt în țară și ne supraveghează să nu fim contra lor.-

1.-Ca sugestie a soluției ce trebue adoptate, să vedem ce au făcut germanii într'o situație aproape similară / după 1918 soluție ce trebue însă amendată, și adaptată la cazul nostru, . întrucât Germania nu a fost ocupată militărește după 1918, decât parțial, și aceasta temporar.-

2.- Diviziile de Infanterie, nu contează intr'atâta oamenii dela vatră având deja instrucția bine făcută-în timp de pace-și camuflarea instruirii lor, sub ochii germanilor-fiind foarte grea.-

3.- Unitățile de blindate, aviație și specialitățile, trebuesc avute mai ales în vedere, acestea ducând greul în războiu de azi și instruirea lor putându-se camufla mai ușor.-

4.- Poliția și Grănicerii, pot îngloba și camufla ușor sâmburii formațiunilor, fie de Infanterie, fie de Blindate, Aviație și Specialități.-

5.-Reducând deci efectivele Infanteriei, Artileriei, Cavaleriei, se poate în schimb da o desvoltare mai mare, sâmburilor unităților blindate, Aviației, Specialităților, în Centre de Instrucție pentru formațiile respective/ Blindate, Aviație, Specialități/ pentru motivul de camuflare.-

6.- Dacă și pentru blindate sau aviație nu se va putea dispune de multe care de luptă sau avioane, în schimb pot fi instruiți mulți șoferi, tanchiști și piloți, care se formează și se instruesc mult mai ușor ca infanteriștii, artileriștii și cavaleriștii, și se pot instrui mai multe serii / contigente/.-

7.-Pentru menținerea antrenamentului acestor specialiști trebuiesc înfințate cât mai multe socetăți de transport, comerciale / terestre și aeriene/.-

Pentru practica tragerilor: se recomandă concentrări de primăvară și toamnă, de câte 15 zile, centrele de instrucție ale Infanteriei, Cavaleriei, Artileriei mai reduse pentru a le camufla pe cele de Aviație și Tancuri.-

.//.

II.- Pentru materiale.-

Situaţia este mai grea ;s'ar putea ca anumite fabrici să fie amenajate ,încât la trebuinţă să poată fi uşor transformate pentru fabricaţia de război,totul este ca la aceste fabrici, să se afle în permanenţă inginerii şi maiştrii care în timp de pace să fie trimişi în străinătate la fabricile reputate ale naţiunilor prietene şi unde să înveţe fabricarea şi construirea tancurilor şi avioanelor moderne şi perfecţionate.-

Paralel,să se facă şi în ţară sâmburi mai mici de ateliere şi fabrici,unde să se fabrice cele necesare.-

Prin politică să se asigure stocuri de tancuri şi avioane,în străinătate / ţări amice/ ,de unde pe timpul perioadei de tensiune diplomatică să poată fi aduse în ţară pe calea aerului sau altfel.-

III.- Incadrare.-

a.- Ofiţerii inferiori odată cu seriile / contigentele/ instrucţie îndeosebi tehnică.-

b.- Pentru conducerea superioară,curs de informaţii /anexă Scoala Superioară de Război / prin care să treacă un număr de ofiţerii permis de germani şi cu mult mai mult /generali şi colonei din rezervă.- /.-

Idem,să se trimită şi prin străinătate.-

IV.- Echipamentul să se menţină neatins cel de astăzi ca stoc şi să se complecteze treptat prin confecţii noui.-

V.- MATERII prime / nickel,crom şi manganez,etc,etc,/, să fie strânse şi depozitate cele existente.-

Contracte cu ţările producătoare/ tratate comerciale/ ţări cu industrii şi bogăţii complimentare, care să consimtă a comunica,ca materiale sunt comandate de ei şi că sunt depozitate temporar la noi / unde să rămână/.-

VI.- Chestiuni politico-militare.-

Camuflări de unităţi de ale noastre,în ţări mari străine amice,mari unităţi,sâmburele activ cu Comandament şi State Majore proprii,care să continue instrucţie acolo pe loc/ în acele ţări/

Acelaş lucru în Cehoslovacia,cu care mergem mână în mână.-

CĂTRE COMITETUL DE CONDUCERE AL CERCULUI PROFESIONAL MILITAR AL P.N.T.-

Comisiunea organizării armatei luând in discutiune chestiunea atribuţiunilor acestei comisiuni, în actuala alcătuire, a ajuns la următoarele propuneri, pe care cu onoare le supun Comitetului de Conducere :

I.- Organizarea C.P.M.-ului al P.N.T.-

II.- Organizarea armatei, instrucţiei şi a educatiei.-

III.- Organizarea tehnică a armatei : armament, materiale şi muniţii.-

IV.- Organizarea casei oştiri.-

V.- Organizarea ~~Casei~~ Dotaţiei a armatei şi a I.O.V.R.

VI.- Deasemeni orice alte chestiuni ce se vor mai ivi utile a fi studiate în această comisiune sau vor fi primite spre studiu dela forurile superioare.-

Trecând la studierea chestiunilor de maisus, numita comisiune este in măsura a face următoarele sugesti, cu privire la, subiectele ce ar avea să cuprindă fiecare chestiune de studiat.-

I.- Cu privire la organizarea C.P.M.-

Analizând statutele de organizare ale P.N.T., Statutul de organizare al Capitalei, Referatul din anul trecut al Comisiei de Organizare, Referatul de organizare al C.P.M. întocmit de Comisiunea juridică a C.P.M., s'a ajuns la următoarele propuneri înscrise în Graficul alăturat.-

II.- Cu privire la organizarea armatei.-

a.- In timp de război:

- Principii generale.-
- Organozarea armatelor mari care au participat la război / americană, engleză, rusă, franceză, germană, etc./
- Trecerea dela organizarea de pace la cea de război.

.//.

b.- In timp de pace :

- Principii generale.-
- Organizarea armatei germane după 1918.-
- Declarațiunile făcute la conferința de pace cu deosebire declarațiile făcute cu privire la tratatul de pace cu România.-
- Condițiunile de pace ce au fost stipulate României, cu privire la armata .-
- Organizarea instrucției în armată.-
- Organizarea centrelor de instrucție, a Inspectoratelor de armată, a Scolilor militare.-
- Organizarea Cercurilor Teritoriale.-
- Administrația în armată.-
- Bugetul
- Jandarmeria.-
- Justiția militară și modificările de adus legislației militare.-
- Organizarea Ministerului de Război și al Marelui Stat Major și alte chestiuni ce vor mai fi găsite necesare.-

III.- Cu privire la organizarea tehnică a armatei.-

Ne vom referi la armamentul, materialul și munițiile diferitelor arme, în scopul de a vedea :

a.- Existentul în serviciu

b.- Necesarul a fi introdus sau menținut, avându-se în vedere experiența războiului și stipulațiunile prevăzute în Tratatul de Pace, cu privire la forțele armatei române și posibilitățil de producere ale industriei noastre, precum și posibilitățile financiare ale statului.-

Tot astfel vor fi prezentate și sugesti cu privire la organizarea Casei Ostirii a Casei Dotației Armatei, a I.O.V.R.-ului astfel ca și aceste instituțiuni militare să fieorganizare cât mai judicios posibil, spre a fi de un real folos oștirii noastre.-

Aceasta lucrare trebuie considerată ca un plan de acțiun orcând susceptibil de a fi întrebuințat și în acelaș timp în măsură oricând de a fi complectat și perfecționat în raport cu evenimentele ,sau cu sugestii si lucrări ce vom primi dela Comisiunile de documentare / speciale/, sau dela orice discuțiuni cerute în cadrul C.P.M. la vre'una din adunării, sugestii bineînțeles, cari vor aduce ceva nou și în acelaș timp valabil pentru binele și viitorul oștirei noastre.-

STATUTUL C.P.M. al P.N.T.-

I.- ORGANIZARE

Art. 1.- C.P.M- face parte din organizaţia P.N.T.
Art. 2.- Sediul C.P.M. are centrala în Bucuresti.-
Art. 3.- C.P.M. se compune din :
a.- Organizaţia centrală
b.- Organizaţii regionale / V.R. şi Ard. Banat/.-
c.- Organizaţii judeţene.-
d.- Organizaţii de plasă
e.- Organizaţia capitalei cu organizaţii de sector şi circumscripţie sau suburbană.-

Fiecare dintre aceste organizaţii are un preşedinte, doi-trei membrii cel puţin şi un secretar.-

II. MEMBRII C.P.M.

Art. 4 Poate fi înscris membru în cercul P.M., orice ofiţer sau subofiţer care îndeplineşte condiţiunile prevăzute la art. 4,5,6, şi 7 din Statutul P.N.T. din Februarie 1935.-

III.- ORGANIZAREA CENTRALA

Art. 5 Se compune din :
- Comitetul de conducere.
- Comitetul de direcţie
- comisiile de specialitate
- Şi Presedintele organizaţiei centrale care este şi preşedintele comitetului de conducere.-

Art. 6 Comitetul de conducere se compune din :
- Presedinte
- Presedinte regional
- Trei-patru vice preşedinţii / ca membrii/
- Preşedinţii comisiilor de specialitate.-
- Preşedinţii C.P. de judeţ şi al Capitalei.-
- Preşedinţii C.P. de sector.-
- Secretar.-

El se întruneşte de două ori de pe an, sau când este necesar în convocări excepţionale.-

./.

Art. 7.- Atribuţiunile Comitetului de Conducere

a.- A lua cunoştinţă de mersul C.P.M. pe întreaga ţară.-

b.- A lua cunoştinţă de activitateaorganizaţiilor .-

c.- Discuţii şi hotărârii cu privire la programul C.P.M. în legătură cu hotărârile luate de Congresul General al partidului Tărănesc.-

d.- Discuţii şi hotărârii în legătură cu Statutul C.P.M. în funcţie de hotărârile luate de Congresul General asupra Statutului partidului.-

e. Discuţii şi hotărâri cu privire la propagandă şi în special la directivele date de Comitetul de Direcţie şi Comisiile speciale.-

f.Constituirea şi confirmarea Comitetului de Direcţie.

g. Orice măsuri cu privire la bunul mers al C.P.M.

Art.8.- Lucările Comitetului de Conducere sunt pregătite de Comitetul de Direcţie.-

- Rapoartele sun prezentate şi citite de secretar.

- Sedinţele Comitetului de Conducere se ţin cu orice număr de membrii

Art.9.-Comitetul de direcţie este organul de conducere al C.P.M.

El se constitue şi se confirmă de Comitetul de Conducere pentru un an astfel :

a) Preşedinte.

b).Vice preşedinte

c).Preşedinţii Comisiilor Speciale

Art.10.- Comitetul de Direcţie se întruneşte la două săptămâni Lunea.-

Art.11.- In atribuţiunile Comitetului de Direcţie intră toate chestiunile privitoare la conducerea,organizarea şi bunul mers al C.P.M.-

El are şi atribuţiuni disciplinare prevăzute în Statutul P.N.T.

Art. 12.- Comitetul de Direcţie aprobă sau respinge lucrările prezentate de către Comisiunile Sociale.-

Deasemeni,el ţine legătura permamentă cu Delegaţia Permanentă a Partidului,şi cu Comitetul Central Executiv.-

El prezintă sugestii asupra organizării,încadrării şi dotării armatei,sau orice altă informaţie,atunci când fi

.//.

sunt cerute de către Partid.-

Art. 13.- Comitetul de Conducere primeşte rapoartele organizaţiilor regionale şi dela organizaţia Capitalei ;

El este cel care se îngrijeşte de trimiterea directivelor şi a oricărei ordin, tuturor organizaţiilor din ţară, prin delegaţii trimişi de Partid.-

Art. 14.-Comitetul de Conducere este cel care constitue şi confirmă Comisiile speciale şi anume :

- Organizarea
- Juridică
- Informativă.-

Art. 15.- Aceste Comisi sunt compuse din :

- Preşedinte .
- Trei-cinci membri
- Secretar

Ele se întrunesc odată pe săptămână.-

Art. 16.- Atribuţiunile lor sunt :

a.- Comisia de organizare.-

- Se prevadă şi să întocmească în principiu organizarea armatei în mare.-

- Să ţină conferinţe şi lucrări în legătură cu ultimele organizări moderne ale armatelor mari.-

- Să fie la curent cu organizarea şi toate modificările survenite la armata română.-

- Să propună comitetului de Direcţie, dacă este cazul, modificările ce'ar fi de adus în organizarea C.P.M.-

- Să prezinte Comitetului de Direcţie sugestii în legătu cu organizarea şi încadrarea armatei în cazul când Partidul N.T ar fi la guvern.-

- Să aibă studii cu privire la posibilităţile de organizare ale armatei ţinându-se seama de : efective, nevoi, situaţie geografică, posibilităţile industriale ale ţării, etc.-

- Să constate dacă modificările aduse armatei sunt folositoare sau nu şi cari din aceste modificări trebuiesc menţinute sau înlăturate .-

b.- Comisia Juridică

- Este la curent cu toate legile militare.-

- Studiază şi constată cari sunt legile utile, în vigoar şi cari nu sunt şi trebuiesc modificate sau chiar înlăturate.-

- Studiază şi face sugestii Comitetului de Direcţie

asupra legilor noui ce ar trebui introduse.-

- Este la curent cu organizarea Justiţiei Militare şi în acelaş timp în măsură să prezinte,dacă este cazul,modificările ce trebuesc aduse.-

- Este în măsură oricând să prezinte sugestii Partidului dacă acesta o cere.-

- Este la curent cu orice lege care are legătură cu Armata şi cu mofificările esenţiale ce au survenit.-

c.- Comisia Informativă.-

- Este la curent cu toate evenimentele politice-militare ce au intervenit intern sau extern.-

- Prezintă la şedinţele C.P.M.,sinteze asupra evenimentelor militare şi politice din întreaga lume.-

- Ţine legătura permanentă cu organele de propagandă civile ale Partidului şi cooperează cu acestea.-

- Culege informaţiuni de orice natură pe care le traiză, le verifică şi apoi le prezintă Comitetului de Direcţie.-

- Este la curent cu moralul şi starea armatei.-

-Ţine conferinţe,informând C.P.M. asupra tuturor evenimentelor mai importante de orice natură.-

Art. 17.- Orice lucrare sau conferinţă ce va fi prezentată de vreuna din Comisii la şedinţele C.P.M.,va fi în prealabil prezentată Comitetului de Direcţie spre aprobare.-

Art. 18.-Comisiile Speciale sunt organe de lucru şi studii ale Comitetului de Direcţie.-

III.- ORGANIZAREA REGIONALA

Art. 19.- C.P.M. are două organizaţii regionale : Vechiul Regat,Ardealul şi Banatul .-

Art. 2o.-Organizaţia regională se compune din toţi membrii C.P.M. regionăli. Ea are un Comitet de conducere, compus din :

- Preşedinte-
- Vice preşedinte.
- Trei membrii
- Preşedintele de judeţe.-
- Secretar.-

Ea se întruneşte normal,săptămânal,fără preşedinţii de judeţ şi odată lunar / la 1 ale fiecărui luni/ cu preşedinţii

./.

de judeţ.-

Art. 21.- Atribuţiunile Comitetului Regional :

a.- Supraveghează normala funcţionare a organizaţiilor judeţene.-

b.- Executarea de către organizaţiile judeţene a directivelor date de organele centrale.-

c.- Verifică şi se îngrijeşte ca directivele şi orice altă corespondenţă venită dela organizaţia centrală, să pornească şi să fie executată de către organizaţiile judeţene.-

d.- Studiază şi constată nevoile generale cu caracter regional, în raport cu directivele primite dela organizaţia centrală şi se pune de acord cu organele politice regionale.-

e.- Coordonează iniţiativele şi activitatea organizaţiilor judeţene.-

f.- El are atribuţiunile disciplinare prevăzute în Statutu, precum şi orice alte atribuţiuni ce i se vor încredinţa de către Comitetul de Conducere central.-

Art. 22.- Comitetul Regional alege din sânul său pentr un an, pe preşedintele organizaţiei regional, pe vice-preşedintel şi pe secretar.-

IV.- ORGANIZATIA JUDETEANA

Art. 23 .- Organizaţia judeţeană se compune din toţi membrii C.P.M. judeţean.- Ea are un Comitet de conducere compus din :

- Preşedinte
- Doi membri
- Preşedinţii de plasă
- Secretar.-

Art.24 Comitetului Judeţean alege din sânul său pe Preşedinte, doi membri şi Secretar, pe termen de un an de zile.-

Se întruneşte săptămânal.-

Art. 25.-Atribuţiunile Comitetului Judeţean sunt aceleaşi cu ale Comitetului Regional, referitoare la Judeţ şi Plasă, în plus caută să facă cât mai mulţi adepţi ai crezului şi programului Partidului.-

Art. 26.- Comitetul Judeţean colaborează şi ajută organele judeţene politice.-

.//.

V.- ORGANIZAȚIA DE PLASA

Art.27 Organizația de plasă se cumpune din toți membrii C.P.M. din acea Plasă.-

Art. 28.- Organizația de plasă are un comitet compus din :
- Presedinte
- Doi membrii
- Un secretar.-

Aceștia sunt aleși pe termen de un an de toți membrii din sânul acelei Plăși.-

Art. 29.- Comitetul de Plasă ține ședințele săptămânale.-

Art. 30.- Atribuțiunile Comitetului de Plasă sunt aceleași cu ale Comitetului de Județ.-

VI. ORGANIZATIA CAPITALEI:

Art. 31.-Organizația Capitalei se compune din toți membrii Partidului,din Capitală.-

Art. 32.-Organizația capitalei are un Comitet de conducere compus din :.-
- Președinte
- Vice-președinte
- doi membri
- Președinții de sectoare
- Secretar

Președintele, Vice-președintele și Secretarul sunt aleși din sânul Comitetului pe termen de un an.-

Art. 33.-Comitetul se întrunește săptămânal

Art. 34.- El are aceleași atribuțiuni ca și Comitețele Regionale.-

Art. 35.-Sectorul este compus din toți membri din Sectorul respectiv,iar Secțiunile sunt în număr de patru.-

El are un comitet compus din :.-
- Președinte
- Secretar
- Președinții de crispunscripțiă.-

Art.36.-Comitetul de Sector alege din sânul său pe Președinte și Secretar pe timp de un an de zile.-

.//.

524

El se întrunește săptămânal.-

Art. 37.- Atribuțiunile Comitetului de Sector sunt aceleași cu ale Comitetului de Județ.-

Art. 38.-Circunscripția sau Suburbana cuprinde toți membri din acea Circunscripție sau Suburbană.-

Art. 39.-Circunscripția are un Președinte și un Secretar aleși pe timp de șase luni, de către membrii vechi ai acelei Circunscripții.-

Art. 40.-Atribuțiunile Circunscripției sunt aceleași cu ale organizației de Plasă.-

----

TRIBUNALUL MILITAR CORPUL II ARMATA

— Parchetul Militar —

476 525

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 3024

525

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi Gral Div. S. Pretoriu Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al ~~Corpului II Armată~~ Regiunii Militare

In baza art. 143/162 din C. J. M. având în vedere că în contra lui Col. STATESCU DUMITRU din Bucuresti Str. Nr.— sunt indicii de vinovăție pentru fapta de uneltire contra ordinei și Sigurantei Statului prev. și pen. de art.

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de 30 zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 și 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. 34 pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să-l primească și să-l rețină pe timp de 30 zile cu începere dela 15 Sept. 1947

Dat în București astăzi 15 Sept. /947.

Procuror Militar, Special

General de Div. Pretoriu

Am luat cunoștință învinuit

~~Regiunea 2 Militară.~~ Regiunea 2 Militară.

NALUL MILITAR ~~CORPUL II ARMATA~~

— Parchetul Militar —

417 526

MANDAT DE DEȚINERE Nr. 526

In virtutea Legii și în numele M. S. Regelui Mihai I.

Noi — — — — — — — — — — — —, Procuror Militar, pe lângă Parchetul Tribunalului Militar al ~~Corpului II Armată~~. Regiunea 2 Militară

In baza art. 143 din C. J. M., având în vedere că în contra lui Lt. Col. Stătescu D. — — — — — din Bucureşti — — Str. — — — — — — — Nr. — sunt indicii de vinovăție pentru fapta de — — — — — — — — — — uneltire întru distrugerea unităţii Statului — — —

prev. și pen. de art. — — — — — — — — — —

Având în vedere că în interesul cercetărilor cu care s'a delegat organele Direcțiunei Generale a Poliției este nevoe de deținerea invinuitului pe timp de — — — zile.

Având în vedere art. 159, 160, 162 şi 165 C. J. M.

Cerem tuturor agenților forței publice să rețină și să conducă la arestul Ministerului Afacerilor Internelor din București Strada Academiei Nr. — — pe susnumitul.

Cerem șefului arestului să-l primească și să-l rețină pe timp de 30 zile cu începere dela — 15 August 1947. — — —

Dat în București astăzi — 15 August — — — /947.

Procuror Militar, Special

Colonel de Div. Petrovici

Am luat cunoștință invinuit

____

Dosarul conține
527 file (cinci sute douăzeci și
șapte file.)

527

527

Prezentul dosar
conține 527 file și a
fost verificat azi 22.04.03
de Bundek N.F.